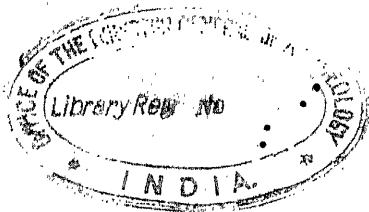

GOVERNMENT OF INDIA
ARCHÆOLOGICAL SURVEY OF INDIA
ARCHÆOLOGICAL
LIBRARY

ACCESSION NO. 13451

CALL No. 186.2/Plu

D.G.A. 79

NOT TO BE ISSUED

PLUTARCHI CHAERONENSIS

MORALIA

RECOGNOVIT

GREGORIUS N. BERNARDAKIS

1945

VOL. II.

LIPSIÆ

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLXXXIX.

4

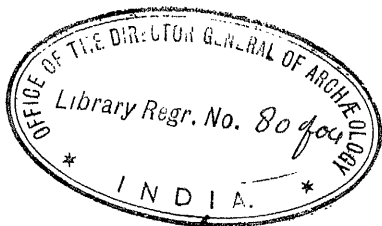
CENTRAL ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY, NEW DELHI.

Acc. No . 13457

Date . 13.7.1960

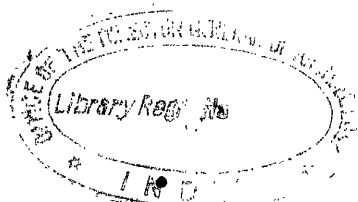
Call No . 186.2

Plu

ΛΟΥΔΟΒΙΚΩΙ Φ. ΑΙΜΠΡΙΤΗΙ

ΦΙΛΙΑΣ ΕΝΕΚΑ.

PRAEFATIO.

*“Ζεὺς γὰρ μεγάλης γλώσσης κομπους
ὑπερεχθαίρει.”*

Praefandi occasionem et alia multa mihi dederunt et id potissimum quod professor Gottingensis Udalricus de Wilamowitz-Moellendorff huius editionis censuram vehementissimam et iniquissimam Indici Scholarum per semestre aestivum a. MDCCCLXXXIX habendarum Gottingae p. 21 intexuit. Cuius criminationibus hic respondeo non solum ut me immerito accusatum defendam, sed etiam ut hac occasione oblata quaestiunculas quasdam in altera Praefatione non satis ut videtur illustratas melius explicem.

Cum hanc editionem ut multorum annorum laboris fructum in medium proferrem, fore ut mihi neque adhortatio neque ad operam perdifficilem continuandam confirmatio deesset valde sperabam. Re vera spes me prorsus non fefellit. Sed ut mihi stimulos non defuisse grato animo profiteor, ita silentio premere non possum quod iudicium iniquissimum tulit. censor Gottingensis nulla alia causa quam quod veritatem eloqui non deterritus sum. Sed ipsum potius audiamus: ‘peccamus omnes’ inquit ‘neque exagitarem hoc (i. e. errorem in loco laudato) nisi laudari vidissem mercennariam operam, quam ille in provincia collocavit per Hercheri

mortem deserta.⁵ In quibus quid mercennariam operam dicat, candide profiteor me minus assequi posse. Itaque ad coniecturam defugiendum est. Si intellegit me quaestus causa hanc provinciam aggressum esse, vehementer errat. Non semel sed saepe ut codices, qui ad editionem constituendam necessarii essent, conferrem, viae me commisi. Ad quos excutiendos et perlegendos ter me in Italiam contuli, bis Parisios, semel Athonis monasteria visi, multa alia itinera ingressus sum atque ut videtur, ante quam haec editio terminata sit, ingrediar. Quantum enim vis accurate conferto et excutito codicem, erit cur eum denuo inspicere velis. Praeterea, ut ad aliud accedam, omnium qui ad Plutarchi Moralia spectant librorum pretium numerato solvendum mihi est, saepe dum ad manus perveniant intempestive exspectanti. Verum tamen quam multis libris opus mihi sit Mytilenis permanenti et quam paucos possidere liceat (nam non dives sum) manifestum est. Quibus si addideris me stimulis et incitamentis quae in Germania abundant prorsus carere, facile concesseris Ud. W. Moellendorff, si ad vitam Mytilenis degendam condemnatus fuisset, ne istas quidem miscellaneas observatiunculas in lucem prolaturum fuisse. Minime igitur haec exaggeravi in altera Praefatione p. XIV dicendo: 'quanto cum labore, dispendio, patientia' codices contulissem, solos 'qui eundem laborem perpassi sunt, iudicium facere' posse. Negotium igitur, quod mihi bibliopola honestissimus mandavit, animo gratissimo accepi, praesertim cum, nisi mandasset, meis impensis Plutarchi Moralia edenda essent. At revera operae pretium, quamvis *δόσω ὀλίγην τε φλὴν τε*, prae dispendio in hac opera constituenda collocato minimum esse quis negabit? Quae omnia si ipse U. W. Moellendorff respexerit, fore puto ut et is male mihi id quidem exprobrasse se intellegat.

Sed unde tantae irac? Cur hic impetus vehemens? Profiteor me, quamquam et multum et diu de hac re cogitaverim, nullam aliam causam idoneam invenire potuisse quam Thucydideam hanc: *μέχρι γὰρ τοῦδε ἀνεκτοὶ οἱ ἔπαινοί εἰσι περὶ ἑτέρων λεγόμενοι, ἐς ὅσον ἂν καὶ αὐτὸς ἕκαστος οὔηται ἱκανὸς εἶναι δοῦσθαι τι ὧν ἤκουσε· τῷ δ' ὑπερβάλλοντι αὐτῶν φθονοῦντες ἤδη καὶ ἀπιστοῦσιν.* Neque minus haec: 'qui invident egent; illi quibus invidetur rem habent.' Sed minime dolendum adversarium habere tam invidiosum.

'Fragmentum' inquit 'est 343 legiturque in Nauckii Sylloga p. 168. Iam' inquit 'Herchero accidit ut ad Homeri versum subscriberet 'Nauck p. 343', ad Sophocleum 'Nauck p. 168'. haec totidem verbis Bernardaces repetenda curavit, fraudis in hexametro tragico nihil odoratus.'

Error in Hercheri editione, quam cum correctior videretur, meae subesse volui, est. Quam in rem neque gravissimam sane neque maximam, cum fiduciam Herchero haberem, accuratius inquirere neglexi, praesertim cum neminem credidissem futurum, qui unum in loco laudato errorem tanta cum iniquitate et acrimonia castigaturus esset atque huius unius erroris causa (nam nullum alium profert) conclusurus 'fundamentum recensionis non esse iactum'. Contra equidem et putabam et puto lectorem benevolum mea huius rei imperitia quadam respecta atque eo quod procul a loco, ubi et hic liber imprimitur et libri plurimi sunt, permaneo, et eius modi vitia et alia graviora concessurum. Sed ne ipsum quidem censorem serio contendere opinor Hercheri errorem (ut mittam id quod nemo unquam exstitit qui eum in Hercheri editione castigaret; in mea privatim mihi Nauckius pridem indicavit) non ipso auctori deberi, sed mihi qui totidem verbis repetenda curaverim fraudis in hexametro tragico nihil odoratus

(quasi Hercher odoratus fuisset); quin etiam hunc errorem repetitum unum, quem puer quoque redarguere possit, ita gravem esse, ut liber iste, quo error repetitus insit, et male esse recensitus et fundamento critico carere dicatur. Sed Herchero accidit (semel certo) ut ad Homeri versum subscriberet: 'Nauck p. 343'. Postea vero, cum et versum et adnotatiunculam saepius legisset, cur accidit, ut errorem non corrigeret? Sane nulla alia causa quam quod non vidit se ad Homeri versum subscripsisse: 'Nauck p. 343'. At id mihi quoque accidit, ut hanc adnotatiunculam: 'Nauck p. 343' ad versum Homericum referri non animadverterem. Si animadvertissem, correxissem sane. Sed Herchero hoc accidisse argumentatur censor et ignoscendum illum quidem esse; mihi non idem accidisse, quod ego nihil fraudis odoratus essem: vel ut aliis verbis utar vidisse me quidem sed non intellexisse Naucki Fragmentis Tragicorum fragmenta epica contineri non posse. Ergο ἀγρόνης ἄξιον me esse. Ὡ Ζεῦ βασιλεῦ, τῆς λεπτότητος τῶν φρενῶν! Eidem vero censori accidit, ut huius eiusdem dissertationis pag. 26 adnot. 3 subscriberet: 'Nauckius inter fragmenta adespota recepit sub numero 305.' Sed fragmentum est s. num. 318. Neque est liber qui eius modi erroribus prorsus vacuus sit. Verum tamen prorsus alia vitia sunt ea, quae cum sint liber fundamento recensitionis carere dicatur. Quae ea sint infra indicabitur. Ceterum parum curo et laudem in hexametro tragico invento positam et gloriam quam sibi comparavit eo quod Naucki sylloga investigata nullum inesse hexametrum sibi persuasit. Pusilli animi est talia premere et castigare.

Quibus addidit cum indignatione et contemptu haec: 'at hercle aliud est recensere librum, aliud emendatiunculas aliquot excogitare quamvis elegantes et hiatus pernumerare.'

Quae ut maxime calumniosa ita minime accurata sunt. Partem enim minimam eorum quae Praefatione continentur, omissis plurimis et summis quae eadem in Praefatione tractantur cum indicat, manifesto lectorem adducere conatur, ut me in Praefatione nisi de emendatiunculis et hiatibus non disputasse existimet; id quod falsissimum est. Verum tamen in eadem Praefatione, ubi de codicum virtute dicitur, maximum exemplorum numerum protuli: DCCCLXV testimonia i. e. lectiones optimas certas et indubitatas, quibus ne ipsae quidem quae palmares dicuntur emendationes comparari possunt. Quibus quot loci desperati, ut voces singulas omittam, persanati sint, quot lacunae completae, quot sententiae amissae in lucem redierint, invidiosum esset pernumerare, neque nisi coactus fuisset rem commemorarem. Hoc est verum fundamentum recensiois. In Praefatione autem disputatur 1) de Plutarchi librorum ordine in codicibus (p. VIII—p. XV). 2) de codicibus quibus in editione constituenda usus sum (p. XI—XV). 3) codices describuntur, virtus multis exemplis ex ipsis codicibus petitis illustratur, atque qui codices quibus in scriptis sequendi sint indicatur (p. XV—L). 4) Treui collationes ex codicibus Parisinis emendantur, atque eorum virtus nonnullis testimoniis declaratur (p. L—LV). Deinde in capite altero haec: 5) sermo Plutarcheus. Periodorum constructio et longitudo multis cum exemplis (p. LV—LVII). 6) textus emendatio ipsius scriptoris sermoni innitenda est; id quod multis exemplis declaratur (p. LVII—LXI). 7) formarum varietas ex hiatu praecipue evitando repetenda est (p. LXI—LXXVI). 8) multae duplices ac triplices formae librariis debentur (p. LXXVI—LXXXVII). 9) orationis variandae etiam aliae causae inveniri possunt (p. LXXXVII—XC). 10) ratio quam in textu recensendo secutus sum (p. XC—XCII). Haec est summa,

minutiis multis omissis, Praefationis. In quibus quaestionibus et quid, cum id a recensione libri abhorreret, ego addidissem ostendere censor debebat et quid, cum artissimo vinculo cum hac recensione coniunctum esset, ego omissem. Sed nihil eorum cum neque fecerit neque facere possit, postulat ut sibi credatur.

Ex iis omnibus luce clarius efficitur professori Gottingensi munus fuisse hoc, ut editionem meam apud lectores calumniaretur, nam ne ea quidem quae de emendatiunculis dicit vera sunt. Emendatiuncula dici potest ea quae in scriptore semel aut non saepe quidem edito fiat, velut in Erotiano, Himerio, aut interdum in ipsis inscriptionibus. Emendatiunculae exemplo sit quod in verbis Himerii (ecl. I 4 p. 22) *χρυσός* pro *χρόνος* correxit, cum *χρυσόν* eodem compendio quo *χρόνον* scribi omnibus notum sit. Verum tamen loci quem multi et optimi critici frustra tentaverint correctio si emendatiuncula appellanda est, quae demum erit emendatio? Et re vera emendatiunculae, quas dicit, eorum sunt locorum, quos a multis et praestantissimis criticis frustra tentatos, ego (venia sit dicto) codicum ope et textu innisus correxi.

Continuatur: 'Bernardaces quid ipse possit in proximis demum tomis aestimari poterit: unum iam nunc constat fundamentum recensione non esse iactum.' Quae omnia latenter et fraudulentè dicta sunt. Ut enim ex anteaedentibus facile intellegitur censorem, ut suo livori indigeret, Praefationis capita perticuisse, ita hic palam ignorare videtur quae in Indice Teubneriano (vid. Mitteil. No. 5. 1887) publice professus sum. Quo in Indice disertis verbis promisi me falsas solas codicum lectiones, quae in textu coniectura suppletæ essent, adnotaturum ac selectas quasdam probabilesque coniecturas appositurum. Nihilo minus etiam in Praefatione non semel indicavi hanc editionem minorem esse (cf.

Praefat. p. VIII: 'Nunc igitur negotio, ut editionem minorem constituerem, mandato, magna laetitia afficior me — publici iuris facere posse partem saltem apparatus mei, sperans me alio tempore, si minor approbata fuerit, ampliorem editionem prolaturum'). Denique ex pacto quoque cum bibliopola honestissimo convento me in minorem editionem ad exemplum Hercherianae adornandam obstrinxi. Quae publice privatimque promissa me religiose solvisse iudices idonei et Germani et alii, quibus coram omnibus gratias ago, publice professi sunt. Solus U. W. Moellendorff ab hac minore editione quae aequus iudex ab ampliore postulare videtur, iure an iniuria ipse videat. — Nos reliqua videamus: 'atque vehementissime optandum est, ut is qui indefesso studio, prospero successu, summa modestia viam ad codices Plutarcheos et cognoscendos et aestimandos aperuit, ab aemulo parum liberaliter virtuti et gloriae suae detractante ne se patiatur deterreri: Maximilianum Treuium dico.'

Quid de Plutarchi codicibus de quibus quomodo disseruerit Treuius ego aliquanto melius scire possum atque Praefationis magnam partem eius dissertationibus aestimandis destinavi. Sed quoniam aliis quoque qui in iis studiis versantur Treui scripta nota sunt pariter atque ea quae ego in Praefatione scripsi, mea de Treui scriptis sententia iustane an iniusta sit facile iudicari potest. Neque minime dubito quin iudex huius quaestionis aequus et idoneus U. W. Moellendorffium neque studio neque obtrectatione neque malevolentia liberum fuisse declaraverit. Atque rogo ut mihi dicat quid rei sit quod cum dixissem Treui gloriam et virtutem detractaverim. Detrectatur gloria alicuius cum de eo falsa et calumniosa dicuntur; cuius rei exemplum facile invenerit vir summus. Equidem in Praefatione certas quasdam quaestiones tractavi; ergo ut quae de Treui

dissertationibus dixi ea vi exitiosa praedita sint, calumnias et mendacia contineant oportet; ea enim sola, cum de aliorum operibus dicuntur, et gloriam et virtutem detrectant. Necesse igitur est calumnias iis quae dixi inesse. At quatenam vero et ubi Praefationis sunt? Nonne debebat vir optimus, priusquam in hominem innocentem immeritumque hoc crimen contulit, aliquot exemplis illustrare?

Sed in rem paulo accuratius inquiramus. Multis locis et saepe Treuium laudavi, at usquequaque meam opinionem multis exemplis confirmavi (vid. p. XV. XVI. XXVI. XXVIII. XXXI. XXXV. XXXVIII. XLI XLIX. L). Quae si U. W. Moellendorff infirma et falsa putat redarguat. Verum tamen si quid non demonstravi, mihi indicet et officio non deero, modo ostendat. Atque ut paucis verbis rem comprehendam, de Treuio nihil dixi quod demonstrare non possim. Ad ea quae libere et aperte elocutus sum, si U. W. Moellendorff obticuerit, nullam rationem eorum quae iactat habendam esse in propatulo est. Neque tamen decorum ei fuerit silentium tenere, praesertim cum me etiam 'parum liberaliter' gloriam Treui detrectasse fecerit. At puto equidem parum liberalitatis non magis in eum qui veritatem religiose et candide dicat quam in eum qui veritatem mendaciis et calumniis contaminare minime vereatur maxime cadere. Ei tamen qui aliorum operas laudari non patiatur idque aperte dicat quid feceris et quomodo tantum livorem appellaveris? Si mea opera laudatur, quae est culpa mea? Si iudicium falsum est, redarguat sed testimoniis, non verborum inanum iactatione. Hoc decet virum veri tenacem et honestum. Verum tamen neque est quantum se cogitatione effingit et hac in re, qua de agitur, minus quam se putat idoneus est iudex. Id quod statim ostendam, ne quid sine testimoniis proferre videar.

Ad eam rem demonstrandam satis est testimoniorum; ex quibus Erotiani Praefatio (p. 17 sqq. impressa et recensita) iis potissimum de causis eligenda videtur, cum hoc prooemium ex sententia U. W. Moellendorffi ab Erotiano longarum periodorum amantissimo conscriptum homini ponti cuidam fuerit, quo ad Plutarchi periodos indeque ad meae editionis castigationem transiret. Altera causa est quod haec U. W. M. dissertatio, cum multa quaedam et generis diversissimi neque ullo interiore vinculo connexa fragmenta contineat, nihil aliud quod recensitum sit praebet; tum eandem Praefationem cum U. W. Moellendorffi iudicio quidem etiam longis periodis abundet, exemplo esse posse rationis, qua recensionem fieri iubeat ille, facile patet. Sed apponamus exemplum:

Τὴν Ἰπποκράτους πραγματείαν, ἀρχιατρὲς Ἀνδρόμαχε, οὐκ ὀλίγα συμβαλλομένην πᾶσιν ἀνθρώποις ὁρῶν, ὅσοι γε λογικῆς ἀντιποιοῦνται παιδείας, καὶ τούτων ἐξαιρέτως τοῖς ἰατροῖς (οἳ δὴ τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν οὐκ ἀποκηρύτ-
 5 τουσιν τῆς τέχνης, φιλοτιμῶς δὲ καὶ σφόδρα ἐπιπόνως ἔ-
 τε οὐκ ἴσασιν μαθεῖν ἐπιθυμοῦσιν ἔ τε καὶ δὴ (ita U. W. M.:
 ἔ δὲ καὶ ἤδη) μεμαθήκασιν κρίνειν σπουδάζουσι, τὸ μὲν ἀδίδακτον ὡς ἐνδεές τὸ δὲ ἄκριτον ὡς ἄπιστον παρα-
 πέμποντες), εἰκότως ἡβουλήθη τὰς ἐμπερομένης αὐτοῦ
 10 τοῖς συγγράμμασιν ἀσαφεῖς καὶ κατὰ πολὺ τῆς κοινῆς
 ἀνακεχωρηκυίας ὁμιλίας ἐξηγήσασθαι λέξεις (οἳ δὴ ἀγνο-
 ούμεναι μὲν ἱκανῶς ἀφαιροῦνται τῆς διαβολῆς τὸ πρὸς
 ἐπίστασιν ἔτοιμον, ἐξαπλωθεῖσαι δὲ καὶ ἐπὶ τὸ τηλευ-
 γέστερον ἀχθεῖσαι πολὺν παρεξόνται φῶς πρὸς τὸ εὐκα-
 15 τάληπτον τῆς ἐν τῇ διανοίᾳ συνθέσεως), καὶ μάλιστα
 ἐπεὶ πολλοὶ τῶν ἐκ τοῦ ῥάστου πάντα γινώσκειν ἐθέλον-
 των ἰατρῶν οἳ μὲν οὐδ' ὅλως μετὰ χεῖρας ἔχοντες σπου-
 δάζουσι τὴν πραγματείαν (lacunae signa dedit
 U. W. M. Supplendum fere esse <τινὲς δὲ ὧν οὐκ ἠδύναντο
 20 κατανοῆσαι τὴν καταφρόνησιν φαίνονται> τινος cett.) τινὸς

χλεύης τελωνοῦντες, ὥς ἐπετήδευσεν Ἱπποκράτης ἀσαφῆς φανῆναι καὶ διὰ τοῦτο ἀνακεχωρηκυίας εὐπορῆσαι λέξεως ἐσπούδασεν (ita U. W. M.: λέξεις σπουδᾶσαι), καὶ ταῦτα μακρὰν μὲν τὴν τέχνην βραχὺν δὲ τὸν βίον οἰόμενος διὰ τὸ σαφῆ ποιῆσαι τὴν διμιλίαν καὶ πᾶσι φανεράν· δέδοται 25 γὰρ ἡμῖν ὑπὸ τῆς φύσεως <ὁ add. Kleinius> λόγος πρὸς <τὸ add. vulgata> τὰς κατὰ διάνοιαν γεννηθεῖσας φαντασίας τοῖς πέλας ἐκτυποῦν. λελήθασι δὲ οἱ ταῦτα περὶ τοῦ ἀνδρὸς ἐπὶ τῶν μειρακίων φλυαροῦντες ὥς οὐ μᾶλλον καθ' (ita Stephanus: καὶ) Ἱπποκράτους ταῦτα ἀπο- 30 φαίνονται, ὅσον τὴν αὐτῶν ἀμαθίαν εἰς ὑπαιθρον ἄγουσιν. εἰ μὲν γὰρ μόνος ἢ πρῶτος ἐπεπλάκει τὰς φωνάς, ἵσως αὐτοῦ τὸ περιεργον ἐμέμπατο ἂν τις; ἐπεὶ δ' αἱ παλαιαὶ συνήθειαι (ita U. W. M.: δὲ πάλαι αἱ συνήθειαι) ταύτη 35 κέχρηται τῇ περὶ τὴν διάλεκτον φορᾷ (ἐξ ὧν οἷ τε περὶ 35 τὴν ἀρχαίαν κωμωδίαν καταγινόμενοι ὁμοφωνοῦσι (ita U. W. M.: ἐμφαίνουσι) καὶ τῶν μὲν φιλοσόφων Δημόκριτος τῶν δὲ ἱστορικῶν Θουκυδίδης καὶ Ἡρόδοτος καὶ σχεδὸν ὁ σύμπας τῶν ἀρχαίων χορὸς συγγραφέων), τί δήποτε τὸ πᾶσι τοῖς ἀρχαίοις εἰρημένον συμβεβηκὸς τοῦτο 40 καθ' Ἱπποκράτους κεκομίσασι μόνου; Post quaedam hic omissa continuatur ita:

ὅθεν ἐπεὶ τινες τὰ (ita U. W. M.: τινας) τῶν ἀρχαίων οὐκ ἀποδοχῆς ἀλλὰ μέμψεως ἀξιοῦσι, δι' αὐτὸ τοῦτο μετὰ τοὺς ἥρωας καὶ αὐτοὶ <τι add. idem> τετολμήκαμεν περὶ τοῦ ἀνδρὸς συντάξαι· εὐλογον οὖν ἡγοῦμαι προ- 5 ειπεῖν τοῦτο, ὅτι πολλὰ τῶν ἐπὶ τὰς γραφὰς δρμώντων 5 γεγόνασιν ὑπολήψεις. εἰ γὰρ τινες ὅσα εὖρον ἐσπούδασαν φιλανθρωπῶπως ἀναγράφαι· ἢ ὅσα <οἱ add. idem> εὐρόντες οὐκ ἐφθασαν (Eustachius: ἐφθόνησαν) ἐμφανῆ ποιῆσαι, ταῦτά τινες ἕτεροι δειξάντες τῆς ἀμισοῦς μετα- 10 δόσεως ἱκανὴν ἀπηνέγκαντο μαρτυρίαν· ἢ καὶ τὰ μὴ 10 συμφερόντως ἱστορηθέντα διορθοῦν ἐσπούδασαν, κατηγορικὴν οὐκ ὀλίγοι πεποιημένοι τὴν τῆς συντάξεως ἀφορμήν· οἷς πάλιν ἀντειπόντες ἕτεροι σφόδρα πονεῖν τὸ Ὀμη-

ρικὸν ἐξεπλήρωσαν “ὅποιον κ’ εἶπησθα ἔπος τοῖόν κ’
 15 ἐπακούσαις”· ὃν ἀντεκατηγόρησάν τινες, ἐμφρόνως εἰδότες
 “ἄνδρ’ ἀπαμύνασθαι (Homerus Ω 369: ἐπαμύνασθαι) ὅτε
 τις πρότερον χαλεπήνῃ”. πολλοὶ <δὲ add. U. W. M.> καὶ
 τὰ σποράδην τισὶν εἰρημένα ἐφ’ ἔν συναγαγόντες οὐκ
 ἀκάρπου γραφῆς ἐπινοίας ὑπόβρησαν· οἳ δὲ (huc idem
 20 revocavit traditum post παραθέμενοι) καὶ ἀναποδείκτως
 ἱστορηθέντα μετὰ λόγου παραθέμενοι, καὶ τοῦ τᾶσαφῶς
 (ita scripsit idem: τὸ ἀσαφῶς Charterius: τὸ σαφῶς
 codd.) λεγόμενον ἐξαπλῶσαι καὶ τοῦ τὸ ἄγαν (idem: τοῦτο
 ἄν) μακρῶς συντομώτερον ἀποστεῖλαι καὶ <τοῦ add. idem>
 25 τὰ ἀμφιβόλως εἰρημένα ἐρμηνεύσαι εὐλογον δόξαν ἀπε-
 νεγκάμενοι (idem: ἀπενεγκαμένους)· τῶν δὲ εἰρημένων
 χαρακτηριστῶν εἰς ἕκαστος εὐλόγου τετύχηκεν ἐπαίνου —
 πῶς οὐ μειζόνων (ita Turnebus: μεῖζον) δικαία τυγχάνει
 (ita Charterius: δίκαια τυγχάνειν) τῆς παρούσης γραφῆς
 30 ἢ ὑπόσχεσις, διὰ πάντων τῶν εἰρημένων ιδιωμάτων κε-
 χωρηκνῦᾷ.

Hic est textus ab U. W. M. recensitus et correctus.
 Videamus nunc quatenus Erotiani difficiles nugae in-
 tellegere aut valuerit aut voluerit et qualem recensio-
 nem constituerit: ‘neque editorem’ inquit ‘adhuc in-
 venit qui difficiles nugae intellegere aut vellet aut
 valeret. quod quam vere dicam aestimare non poterit
 nisi qui periodos hic adscriptas cum editione Kleiniana
 contulerit.’ Fortunatus Erotianus qui suae Praefationis
 talem sospitatore[m] invenerit!

Mittimus nunc leviora quaedam, ut καὶ δὴ quod
 huic rei ineptissimum esse quis non videt, pro καὶ ἥδη
 quod aptissimum est; deinde monstrum inauditum τε-
 λωνοῦντες, in quo interpretando frustra desudavit, cum
 facile esset et monstri originem investigare et verum
 expiscari¹⁾. Tum signum interrogationis (lin. 33) quod

1) Sed ne videar ἐν ἀκινδύνῳ ἀνδραγαθίζεσθαι, quid
 in τελωνοῦντες delitescere putem breviter dicam. Latere

sententiam perturbat; contra idem signum in fine omisit. Denique id quod postquam recepit τὰναποδελκτως i. e. τὰ ἀναπ. et scripsit τὰσαφῶς i. e. τὸ ἀσαφῶς, idem eadem in linea τὸ ἔγαν toleravit et τὰ ἀμφιβόλως, ut alia omittam, intactum reliquit. Iis igitur missis, quippe quae, etsi ad hominis parum intelligentis atque arrogantis ingenium designandum peridonea sunt, paulo longiorem demonstrationem requirant, ad alia venio quae nihilo minus viri summi summam sermonis graeci imperitiam satis et statim ostendunt. Sunt autem haec: verbi λελήθασιν (lin. 28) constructionem ab Erotiano admissam vir eruditissimus his verbis castigavit: 'Peccavit Erotianus. Graece dicendum erat λέληθε — τοὺς φλυαροῦντας aut λελήθασιν ἑαυτοὺς — ἀποφανόμενοι.' Noli credere; potius U. W. M. minus Erotiano castigato Graece scire exempla vere Graeca docebunt haec: Plat Phaed. p. 64 α κινδυνεύουσι γὰρ ὅσοι τυγχάνουσιν ὁρθῶς ἀπτόμενοι φιλοσοφίας λεληθέναι τοὺς ἄλλους, ὅτι οὐδὲν ἄλλο αὐτοὶ ἐπιτηδεύουσιν ἢ ἀποθνήσκειν τε καὶ τεθνάναι i. e. λελήθασιν ὅτι ἐπιτηδεύουσιν. Nam τοὺς ἄλλους et dici et intellegi potest, velut Isocr. 4, 12 οὗτοι μὲν οὖν οὐ λελήθασιν, ὅτι τούτους ἐπαινοῦσιν, ὧν ἐγγὺς αὐτοὶ τυγχάνουσιν ὄντες. 9, 57 ὅτι δὲ πρὸς Εὐαγόραν οὕτως ἔσχεν, οὐδ' αὐτὸς λαθεῖν

mihī videtur verbum γελῶντες, quod et a praegresso σπονδάξουσι quodam modo requiritur, et cum χλεύης optime coniungitur: χλεύη καὶ γέλως tritissima sunt. Neque ullo negotio intellegitur quomodo γελῶντες in τελωνοῦντες abierit; cum enim primo scriptum fuisset ΤΕΛΩΝΤΕΣ alter correxit syl-

OYN

laba OYN supra pōsita (i. e. ΤΕΛΩΝΤΕΣ ut τελοῦντες efficeret) alter ἐν τοῦ πλήρους rescripsit τελωνοῦντες. Supplendum igitur ita fere (nam verba reliqua non definio): τινὲς δὲ ψέγουσιν οὐκ ἄνευ τινὸς χλεύης γελῶντες. Deinde verba διὰ τὸ σαφῆ ποιῆσαι — φανεράν cum ipse non intellexisset, et orationem tortuosam et sensum absurdum effecit. Scribenda videntur ita fere: ἔδει τε σαφῆ ποιῆσαι etc.

ἐξήγησεν. 5, 93 καὶ μηδεὶς ὑπολάβῃ με βούλεσθαι λαθεῖν, ὅτι τούτων ἔνια πέρρακα τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπερπρότερον. Xenoph. Oec. I 19 ὅτι πονηρότατοί γέ εἰσιν, οὐδὲ σὲ λανθάνουσι. Comm. III 5. 24 οὐ λανθάνεις με ὅτι οὐδ' οἰόμενος — λέγεις. cf. Plat. Alc. I p. 109 d. πρότερον. σαντὸν λέληθας ὅτι οὐκ ἐπίστασαι τοῦτο ἢ ἐμὲ ἔλαθες μανθάνων καὶ φοιτῶν εἰς διδασκάλου; Unde colligitur U. W. M. in eo quoque falsum esse, quod Graece dicendi cūm multi modi Graecis usui fuissent professor Gottingensis duos solos statuerit.

Paulo post leguntur haec: ἐπεὶ δ' αἱ παλαιαὶ συνήθειαι ταύτῃ κέχρηται τῇ περὶ τὴν διάλεκτον φορᾷ κέ. Sive πάλαι αἱ συνήθειαι scribis sive αἱ παλαιαὶ συνήθειαι nemo est quin intellegat. At quid sibi verba τῇ περὶ τὴν διάλεκτον φορᾷ vellent bonus professor quamvis emunctissimus ne suspicatus quidem est. Verba sensu cassa sunt. Corrige τῇ περὶ τὴν διάλεκτον φθορᾷ. Cf. παραφθορά, παρεφθορεῖα λέξεις sim.

Subsequuntur quae prof. Gottingensis parentheses signis saepsit haec: ἐξ ὧν οἱ τε περὶ τὴν ἀρχαίαν κωμωδίαν καταγινόμενοι ὁμοφωνοῦσι καὶ τῶν μὲν φιλοσόφων Δημόκριτος τῶν δὲ ἱστορικῶν Θουκυδίδης cett. Quae ne intellegantur U. W. Moellendorffi ὁμοφωνοῦσι pro ἐμφαλνουσι effecit. Sed si οἱ περὶ τὴν ἀρχαίαν κωμωδίαν καταγινόμενοι inter se ὁμοφωνοῦσι, historicus Thucydides cuinam ὁμοφωνεῖ atque σύμπας ὁ χορός? Frustra quaesiveris. Hic enim χορός ut videtur in errorem virum perdoctum induxit, ut hic de concentu quodam agi cum putasset suo Marte ὁμοφωνοῦσι correxerit. Sed nihil est. Praeter bonum U. W. Moellendorffium omnes intellegimus locum persanum esse neque ulla emendatione indigere. Verba ἐξ ὧν — ἐμφαλνουσι idem valent atque ἐκ τούτων ἃ — ἐμφαλνουσι et explicatius ἐκ τούτων ἃ ἰδεῖν ἔστιν ἐν τοῖς συγγράμμασι τῶν περὶ τὴν ἀρχ. κωμωδίαν καταγινομένων. Locus luce clarior

est. Nunc ne ipsum quidem U. W. Moellendorffium oblocuturum esse existimo.

Postea ex verbis *τί δήποτε τὸ πᾶσι τοῖς ἀρχαίοις εἰρημένον συμβεβηκὸς τοῦτο καθ' Ἱπποκράτους κεκομίσσασιν μόνου* cum priora (τὸ πᾶσι — τοῦτο) barbaramente exprimenda curasset, quid isto *κεκομίσσασιν* significaretur neque barbara neque ulla alia lingua expressit. Intellexit scilicet sed sibi.

Intermedia (inde a p. 30, 18 usque ad p. 32, 13 ed. Klein) omisit sed corrigendi pruritu incitatus facere non poterat quin occasionem ullius emendatiunculae proferendae arriperet, velut p. 32, 6 ubi correxit scilicet: *Ἀνσιμάχου — ἐκπονήσαντος πραγματεῖαν μετὰ τὸ τρία* (μετὰ τοῦ τρία AB. μετὰ τοῦ τὰ τρία omnes ceteri) *μὲν γράψαι*. Quam tamen correctiunculam ipse Erotianus eadem in Praefatione paulo post (p. 34, 6) refutat his verbis: *τοῦ σαφοῦς — πολλὴν ἔχουσα λόγον μετὰ τοῦ τὰ σποράδην — εἰρημένα — συναγαγεῖν*. Quae vero ad rem suam pertinebant velut *ἐπεὶ* pro *ἐπὶ* (p. 36, 1 Kl.) praeterierunt.

Sed nunc ad longam periodum, 'in qua una particula *εἰ* per duodecim versus regnat' transeundum est: *Εἰ γάρ τινες ὅσα εὔρον ἐσπούδασαν φιλανθρωπῶς ἀναγράψαι· ἢ ὅσα — οὐκ ἔφθασαν —, ταῦτα — δείξαντες — ἀπηνέγκαντο· — ἢ — διορθοῦν ἐσπούδασαν —. κέ*. In quibus nihil ut solet intellexit sagacissimus editor; quamquam paululum si substitisset, invenisset verum. Quoniam Erotianus antea dixit *πολλὰ τῶν ἐπὶ τὰς γραφὰς ὁρμώντων γεγόνασιν ὑπολήψεις*, certe periodo hypothetica tam longa ad suam sententiam explicandam usus non fuit, sed sicut omnes in tali re facimus, multorum, quos ante commemoraverat, diversas rationes per parataxin exposuit. Quarum agmen prima ducit haec: 1) *ἢ γάρ τινες ὅσα εὔρον ἐσπούδασαν φιλανθρωπῶς ἀναγράψαι*. Corrigendum igitur *ἢ* pro *εἰ*. Sub-

sequuntur 2) ἢ ὅσα — οὐκ ἔφθασαν —, ταῦτά τινες — δέξαντες — ἀπηνέγκαντο — 3) ἢ — διορθοῦν ἐσπούδασαν — 4) οἷς πάλιν ἀντειπόντες ἕτεροι — ἐξεπλήρωσαν — 5) ὃν ἀντικατηγόρησάν τινες — Sed quarta et quinta parenthesios signis includi possunt. 6) πολλοὶ (1. ἢ πολλοὶ) — ἠypόρησαν — 7) οἱ δὲ (in voce corrupta verbum latet) καὶ τἀναποδείκτως — ἀπενεγκαμένους. Unde etiam intellegitur non πολλοὶ δέ cum U. W. M. scribi oportere sed ἢ πολλοὶ, ubi ἢ propter praegressum ἡ verbi χαλεπήνῃ facile exciderit. Ceterum quae ratio inter hanc hypothesin per duodecim versus regnantem et apodosin sit ipsum U. W. M. dicere posse nego.

Verum tamen textum etiam interpolavit, nam quod dedit πεποιημένοι auctoritate codicum caret neque ipse quidquam adnotavit. Codices praebent πεποιήνται, quod ut bene habeat, corrigendum est καὶ κατηγορικὴν aut κατηγορικὴν δέ.

In transcurso delendum est comma post ἐσπούδασαν et corrigendum ἀντικατηγόρησαν pro ἀντεκατηγόρησαν, quod cur non toleraverit sed praetulerit novissimus editor, cum haec omnia perlegeris, non miraberis.

Paulo post idem editor Graeci sermonis sane peritissimus nihil fraudis odoratus legit una cum librariis Ἐφ' ἐν συναγαγόντες. Sed Graece non dicitur Ἐφ' ἐν συνάγειν sed Ἦρ' ἐν συνάγειν. Si linguae usus, qui certo ei deest, non adiuveret, ipse Erogianus eadem in Praefatione paulo post (p. 34, 6) docere poterat.

Post pauca idem scribendo ἠypόρησαν· οἱ δὲ καὶ τἀναποδείκτως ἱστορηθέντα μετὰ λόγου παραθέμενοι· καὶ τοῦ κέ. cum traditum esset ἠypόρησαν καὶ τἀναποδείκτως — παραθέμενοι· οἱ δὲ καὶ τοῦ orationem pessumdedit. Quam autem otiosa arbitrariaque esset haec transpositio et quam parum necessaria participii ἀπενεγκαμένους in ἀπενεγκόμενοι mutatio editor solus non

intellexit. Morbi sedes in oculis οἱ δὲ ut videtur est. Scribendum videtur ita fere: Ἰδοὺς δ' ἂν vel εἶδον δέ ut ordo verborum hic sit: Ἰδοὺς δ' ἂν (τινας) ἀπενεγκάμενους δόξαν εὐλογον καὶ τοῦ ἐξαπλῶσαι τὸ ἀσαφῶς λεγόμενον cett.

Subsequitur τὸ ἄγαν μακρῶς συντομώτερον ἀποστεῖλαι, ubi quid sit ἀποστεῖλαι ab U.W. M. frustra quae-siveris. Si ἀποτεῖναι cum de longo sermone dicatur minus placet, reponas ὑποστεῖλαι. Qua de re etiam συστεῖλαι et περιστεῖλαι dici possunt, solum ἀποστεῖλαι quod bonus professor neque suspicatus est neque suo Marte correxit non dicitur.

Denique in iis quae ultimis versibus continentur emendandum est aut εἰ εἰς pro εἰς aut πῶς οὖν οὐ pro πῶς οὐ. Eustachius quoque voluerat εἰ pro εἰς.

Nunc quis ei crediderit ita peroranti: 'hic deficio. qui enim halitus tanta periodo non defatigatur, in qua una particula εἰ per duodecim versus regnat, neque luculentiore exemplo Erotiani artem illustrare possum. quod si quis negat, operae pretium facere qui in his nugis explicandis tempus terat, non obloquor; quamquam in re gravi occupatus huc deveni. vereor enim ut sit (!) qui profiteri possit (!) notum sibi esse scribendi genus quod Graecis saec. I p. Chr. placuerit. longa via est ab Apollodoreis — et Dionysio ad Plutarchum et Dionem' cett. cett.? At nunc quidem cum e regno eiecta sit haec U. W. Moellendorffi gratia vel potius imperitia creata regina et dominae legitimae minus arroganti cesserit, omnes inde ortae professoris conclusiunculae atque inventa corruant aut immutentur quidem necesse est. Itaque litterarum historia scribitur ὃ Μοῦσαι φίλαι!

Haec sunt quae dicere coactus sum ab ipso professore, quem nunc puto errores in locis laudandis commissos melius distincturum a vitiis gravioribus,

quae cum sint librum recensione carere dicimus. Quorum mendorum Indicis Moellendorffiani magnum numerum (MAIOREM quidem quam qui hic est) omisi neque minus eiusdem in Plutarchi locis coniecturas ad unam omnes satis improbabilis; et satis enim lectoris indulgentia abusus sum et satis ut mihi videtur demonstratum est, Udalricum de Wilamowitz-Moellendorff, sit καὶ ταῖς ἐννέα δὴ πεφιλήμενος ἔξοχα Μολσαις, parum Graece doctum esse.

Quae omnia dixi ut ostenderem professorem Göttingensem minime idoneum Graeci textus iudicem esse. Fortasse tamen neque operae pretium neque opus erat tot exemplis rem ad demonstrandum facillimam illustrare. In Indice Schol. Gott. MDCCCLXXXIV p. 12 scripsit haec: 'in eis quae de Omphala sunt (Cornuti p. 190 ed. Osann. p. 64, 13 Lang) usus linguae flagitat(!) optativum pro indicativo καὶ τοὺς ἰσχυροτάτους ὑποτάττειν δεῖ ἑαυτοὺς τῷ λόγῳ . . . εἰ καὶ θηλύτερόν τι . . . προσπίπτει (προσπίπτει codd.)'. En optativus ΠΡΟΣΠΙΠΤΕΙΕ ab Ud. Wilamowitzio inventus. ὦ Ζεῦ καὶ θεοί! Quis cum hoc sermonis Graeci peritiae testimonium, quod litterarum Graecarum professor publice omnibus coram dedit et quod certissime neque ulli librario debetur neque typothetae sed ipsi viro clarissimo, legerit, mihi non concesserit statim Udalricum de Wilamowitz-Moellendorff illotis manibus scriptores Graecos attrectare?'

HOC VOLUMINE CONTINENTUR

Ἀποφθέγματα βασιλέων καὶ στρατηγῶν	pag.
Regum et imperatorum apophthegmata.	1
Ἀποφθέγματα Λακωνικά	
Apophthegmata Laconica	100
Τὰ παλαιὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἐπιτηδεύματα	
Instituta Laconica	181
Λακαινῶν ἀποφθέγματα	
Lacaenarum apophthegmata	191
Γυναικῶν ἀρεταί	
Mulierum virtutes	198
Κεφαλαίων καταγραφή. Ῥωμαϊκά	
Aetia Romana	250
Κεφαλαίων καταγραφή. Ἑλληνικά	
Aetia Graeca.	321
Συναγωγή ἱστοριῶν παραλλήλων Ἑλληνικῶν καὶ Ῥω- μαϊκῶν	
Parallela Graeca et Romana	354
Περὶ τῆς Ῥωμαίων τύχης	
De fortuna Romanorum	383
Περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης ἢ ἀρετῆς λόγος Α΄	
— λόγος Β΄	
De Alexandri magni fortuna aut virtute oratio I	409
— oratio II	426
Πότερον Ἀθηναῖοι κατὰ πόλεμον ἢ κατὰ σοφίαν ἐν- δοξότεροι	
Bellone an pace clariores fuerint Athenienses. .	455
Περὶ Ἰσιδος καὶ Ὀσίριδος	
De Iside et Osiride	471

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ
ΤΟΥ ΧΑΙΡΩΝΕΩΣ
ΤΑ ΗΘΙΚΑ

* ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ
ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΩΝ.

172

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ ΤΡΑΙΑΝΩΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙ
ΕΤ ΠΡΑΤΤΕΙΝ.

Ἄρτοξέρξης ὁ Περσῶν βασιλεύς, ὃ μέγιστε αὐτό- B
κρατορ Καῖσαρ Τραϊανέ, οὐχ ἦττον οἰόμενος βασι-
λικὸν καὶ φιλάνθρωπον εἶναι τοῦ μέγала διδόναι
τὸ μικρὰ λαμβάνειν εὐμενῶς καὶ προθύμως, ἐπεί,
5 παρελαύνοντος αὐτοῦ καθ' ὁδόν, αὐτουργὸς ἄνθρω-
πος καὶ ἰδιώτης οὐδὲν ἔχων ἕτερον ἐκ τοῦ ποταμοῦ
ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις ὕδωρ ὑπολαβὼν προσήνεγκεν,
ἡδέως ἐδέξατο καὶ ἐμειδίασε, τῇ προθυμίᾳ τοῦ δι-
δόντος οὐ τῇ χρείᾳ τοῦ διδομένου τὴν χάριν μετρή-
10 σας. ὁ δὲ Λυκοῦργος εὐτελεστάτας ἐποίησεν ἐν C
Σπάρτῃ τὰς θυσίας, ἵνα ἀελ τοὺς θεοὺς τιμᾶν ἐτοι-
μως δύνωνται καὶ βραδίως ἀπὸ τῶν παρόντων. τοι-
αύτῃ δὴ τινι γνώμῃ κάμοῦ λιτά σοι δῶρα καὶ ξένια
καὶ κοινὰς ἀπαρχὰς προσφέροντος ἀπὸ φιλοσοφίας,
15 ἅμα τῇ προθυμίᾳ καὶ τὴν χρείαν ὑπόδεξαι τῶν ἀπο-
μνημονευμάτων, εἰ ὅρον ἔχει τινὰ πρὸς κατανόησιν
ἡθῶν καὶ προαιρέσεωι ἡγεμονικῶν, ἐμφαινομένων
τοῖς λόγοις μᾶλλον ἢ ταῖς πράξεσιν αὐτῶν. καίτοι

1 Ἄρτοξέρξης *: ἀρταξέρξης αὐτόκρατορ *: αὐτοκράτορ
Plutarchi Moralia. Vol. II.

καὶ βίους ἔχει τὸ σύνταγμα τῶν ἐπιφανεστάτων παρὰ
 τε Ῥωμαίοις καὶ παρ' Ἑλλήσιν ἡγεμόνων καὶ νομο-
 D θετῶν καὶ αὐτοκρατόρων· ἀλλὰ τῶν μὲν πράξεων
 αἱ πολλαὶ τύχην ἀναμειγμένην ἔχουσιν, αἱ δὲ γινό-
 μεναι παρὰ τὰ ἔργα καὶ τὰ πάθη καὶ τὰς τύχας 5
 ἀποφάσεις καὶ ἀναφωνήσεις, ὥσπερ ἐν κατόπτροις
 καθαρῶς παρέχουσι τὴν ἐκάστου διάνοιαν ἀποθεω-
 ρεῖν. ἥ καὶ Σειράμνης ὁ Πέρσης πρὸς τοὺς θαυ-
 μάζοντας, ὅτι τῶν λόγων αὐτοῦ νοῦν ἔχόντων, αἱ
 πράξεις οὐ κατορθοῦνται, τῶν μὲν λόγων ἔφη κύριος 10
 αὐτὸς εἶναι, τῶν δὲ πράξεων τὴν τύχην μετὰ τοῦ
 βασιλέως. ἐκεῖ μὲν οὖν ἅμα αἱ ἀποφάσεις τῶν ἀν-
 E δρῶν τὰς πράξεις παρακειμένους ἔχουσαι, σχολάζου-
 σαν φιληκοῖαν περιμένουσιν· ἐνταῦθα δὲ καὶ τοὺς
 λόγους αὐτοὺς καθ' αὐτοὺς ὥσπερ δείγματα τῶν 15
 βίων καὶ σπέρματα συνειλεγμένους οὐδὲν οἴομαί σοι
 τὸν καιρὸν ἐνοχλήσειν, ἐν βραχέσι πολλῶν ἀναθεώ-
 ρησιν ἀνδρῶν ἀξίων μνήμης γενομένων λαμβάνοντι.

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΚΥΡΟΥ.

1. Πέρσαι τῶν γρυπῶν ἐρῶσι διὰ τὸ Κῦρον
 ἀγαπηθέντα μάλιστα τῶν βασιλέων γεγονέναι γρυ- 20
 πὸν τὸ εἶδος.

2. Ἐλεγε δὲ Κῦρος ἑτέροις ἀναγκάζεσθαι τὰγαθὰ
 πορίζειν τοὺς αὐτοῖς μὴ θέλοντας· ἄρχειν δὲ μηδενὶ
 προσήκειν, ὅς οὐ κρείττων ἐστὶ τῶν ἀρχομένων.

1 ἔχεις, τὸ σύνταγμα Wilamowitzius 18 ΑΠΟΦΘΕ-
 ΓΜΑΤΑ ΚΥΡΟΥ] deinde ΚΥΡΟΥ. ΣΕΜΙΡΑΜΙΔΟΣ. omnia-
 que similia lemmata hic et infra omiserunt mei quidem codices

3. Βουλομένους δὲ τοὺς Πέρσας ἀντὶ τῆς ἑαυ- F
τῶν οὔσης ὀρεινῆς καὶ τραχείας πεδιάδα καὶ μαλα-
κὴν χώραν λαβεῖν οὐκ εἶασεν, εἰπὼν ὅτι καὶ τῶν
φυτῶν τὰ σπέρματα καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ βίοι ταῖς
5 χώραις συνεξομοιοῦνται.

ΔΑΡΕΙΟΥ.

1. Δαρεῖος ὁ Ξέρξου πατήρ ἑαυτὸν ἐγκωμιάζων
ἔλεγεν ἐν ταῖς μάχαις καὶ παρὰ τὰ δεινὰ γίνεσθαι
φρονιμώτερος.

2. Τοὺς δὲ φόρους τοῖς ὑπηκόοις τάξας μετε-
10 πέμψατο τοὺς πρώτους τῶν ἐπαρχιῶν καὶ περὶ τῶν
φόρων ἠρώτησε, μὴ βαρεῖς εἰσι· φησάντων δὲ με-
τρίως ἔχειν ἐκέλευσε τελεῖν τοὺς ἡμίσεις ἕκαστον. 173

3. Ῥοιὰν δὲ μεγάλην ἀνοίξας, πυθομένου τινὸς
τί ἂν ἔχειν βούλοιτο τοσοῦτον ὅσον ἔστι τῶν κόκ-
15 κων τὸ πλῆθος, εἶπε Ζωπύρους· ἦν δὲ ἀνὴρ ἀγαθὸς
καὶ φίλος ὁ Ζώπυρος.

4. Ἐπεὶ δὲ αὐτὸς ἑαυτὸν αἰκισάμενος ὁ Ζώπυ-
ρος καὶ τὴν ῥίνα καὶ τὰ ὦτα περικόψας ἐξηπάτησε
Βαβυλωνίους καὶ πιστευθεὶς ὑπ' αὐτῶν παρέδωκε
20 Δαρείῳ τὴν πόλιν, πολλάκις ὁ Δαρεῖος εἶπεν οὐκ
ἂν ἐθελῆσαι λαβεῖν ἑκατὸν Βαβυλωνίους ἐπὶ τῷ μὴ
Ζώπυρον ἔχειν ὁλόκληρον.

ΣΕΜΙΡΑΜΙΔΟΣ.

Σεμίραμις δὲ ἑαυτῇ κατασκευάσασα τάφον ἐπέ-
γραψεν ὅστις ἂν χρημάτων δεηθῇ βασιλεύς, διελόντα B
25 τὸ μνημεῖον ὅσα βούλεται λαβεῖν. Δαρεῖος οὖν δι-

ελὼν χρήματα μὲν οὐχ εὗρε, γράμμασι δὲ ἐτέροις ἐνέτυχε τάδε φράζουσιν· 'εἰ μὴ κακὸς ἦσθ' ἄνθρω καὶ χρημάτων ἅπληστος, οὐκ ἂν νεκρῶν θήκας ἐκί- νεις.'

ΞΕΡΞΟΤ.

1. Ξέρξης τῷ Δαρείου περὶ τῆς βασιλείας ἀμφι-
σβητῶν ὁ ἀδελφὸς Ἀριαμένης κατέβαινε ἐκ τῆς
Βακτριανῆς· ἐπεμψεν οὖν αὐτῷ δῶρα, φράσαι κελεύ-
σας τοὺς διδόντας 'τούτοις σε τιμᾷ νῦν Ξέρξης ὁ
C ἀδελφός· ἐὰν δὲ βασιλεὺς ἀναγορευθῇ, πάντων ἔση
παρ' αὐτῷ μέγιστος.' ἀποδειχθέντος δὲ τοῦ Ξέρξου 10
βασιλέως, ὁ μὲν Ἀριαμένης εὐθὺς προσεκύνησε καὶ
τὸ διάδημα περιέθηκεν, ὁ δὲ Ξέρξης ἐκείνῳ τὴν δευ-
τέραν μεθ' ἑαυτὸν ἔδωκε τάξιν.

2. Ὅργισθεις δὲ Βαβυλωνίοις ἀποστᾶσι καὶ κρα-
τήσας προσέταξεν ὕπλα μὴ φέρειν, ἀλλὰ ψάλλειν καὶ 15
αὐλεῖν καὶ πορνοβοσκεῖν καὶ καπηλεύειν καὶ φορεῖν
κολπωτοὺς χιτῶνας.

3. Ἀττικὰς δὲ ἰσχύδας οὐκ ἂν ἔφη φαγεῖν ὀνί-
ους κομισθείσας, ἀλλ' ὅταν τὴν φέρουσαν κτήσῃται
χώραν. 20

4. Ἑλληνας δὲ κατασκόπους ἐν τῷ στρατοπέδῳ
λαβὼν οὐδὲν ἠδίκησεν, ἀλλὰ τὴν στρατιὰν ἀδεῶς
D ἐπιδεῖν κελεύσας ἀφῆκεν.

ἈΡΤΟΞΕΡΞΟΤ.

1. Ἀρτοξέρξης ὁ Ξέρξου, ὁ μακρόχειρ προσαγορευ-
θεὶς διὰ τὸ τὴν ἑτέραν χεῖρα μακροτέραν ἔχειν, ἔλε- 25
γεν ὅτι τὸ προσθεῖναι τοῦ ἀφελεῖν βασιλικώτερόν ἐστι.

2. Πρῶτος δὲ πρωτοβολεῖν ἐκέλευσε τῶν συγκυνηγετούντων τοὺς δυναμένους καὶ βουλομένους.

3. Πρῶτος δὲ τοῖς ἁμαρτάνουσι τῶν ἡγεμονικῶν τιμωρίαν ἔταξεν, ἀντὶ τοῦ τὸ σῶμα μαστιγοῦσθαι καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποτίλλεσθαι, μαστιγοῦσθαι μὲν ἀποδυσασμένων τὰ ἱμάτια τίλλεσθαι δὲ τὴν τιάναν ἀποθεμένων.

4. Σατιβαρζάνην δὲ τὸν κατακοιμιστὴν αἰτούμενον τι παρ' αὐτοῦ τῶν μὴ δικαίων αἰσθόμενος ἐπὶ τρισμυρίοις δαρεικοῖς τοῦτο ποιοῦντα, προσέταξε τῷ ταμίᾳ τρισμυρίους δαρεικοὺς κομίσαι· καὶ διδοὺς αὐτῷ 'λάβε' εἶπεν 'ὦ Σατιβαρζάνη· ταῦτα μὲν γὰρ δοὺς οὐκ ἔσομαι πενέστερος, ἐκεῖνα δὲ πράξας ἀδικώτερος.'

ΚΥΡΟΥ ΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ.

15 Κύρος ὁ νεώτερος τοὺς Λακεδαιμονίους συμμαχεῖν αὐτῷ παρακαλῶν ἔλεγε τοῦ ἀδελφοῦ καρδίαν ἔχειν βαρύτεραν καὶ πλείονα πίνειν ἄκρατον αὐτοῦ καὶ φέρειν βέλτιον· ἐκεῖνον δὲ μόλις ἐν ταῖς θήραις ἐπὶ τῶν ἵππων μένειν, ἐν δὲ τοῖς δεινοῖς μηδὲ ἐπὶ 20 τοῦ θρόνου. παρεκάλει δὲ ἀποστέλλειν ἄνδρας πρὸς αὐτόν, ἐπαγγελλόμενος τοῖς μὲν πεζοῖς ἵππους δώσειν, τοῖς δὲ ἵππους ἔχουσιν ἄρματα, τοῖς δὲ χωρία κεκτημένοις κώμας, τοὺς δὲ κώμας ἔχοντας πόλεων κυρίους ποιήσειν· ἀργυρίου δὲ καὶ χρυσίου οὐκ 25 ἀριθμὸν ἀλλὰ σταθμὸν ἔσεσθαι.

5 μαστιγοῦσθαι μὲν *: μὲν 21 αὐτόν *: αὐτόν

ΑΡΤΟΞΕΡΕΟΤ ΤΟΤ ΜΝΗΜΟΝΟΣ.

1. Ἀρτοξέρξης ὁ τούτου μὲν ἀδελφὸς Μνήμων
 δὲ καλούμενος, οὐ μόνον τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἑαυ-
 τὸν ἀνέδην παρεῖχεν, ἀλλὰ καὶ τὴν γυναιῖκα τὴν
 γνησίαν ἐκέλευσε τῆς ἀρμαμάξης τὰς αὐλαίας περι-
 ελεῖν, ὅπως οἱ δεόμενοι κατὰ τὴν ὁδὸν ἐντυγχάνωσι. ⁵
- 174 2. Πένητος δὲ ἀνθρώπου μῆλον ὑπερφυῆς με-
 γέθει προσενέγκαντος αὐτῷ δεξάμενος ἡδέως ἔνῃ
 τὸν Μίθραν εἶπεν ὅτιός μοι δοκεῖ καὶ πόλιν ἂν
 ἐκ μικρᾶς μεγάλην πιστευθεῖς ἀπεργάσασθαι. ἔν
 δὲ φυγῇ τινι τῆς ἀποσκευῆς αὐτοῦ διαρπαγείσης, ¹⁰
 ξηρὰ σῦκα φραγῶν καὶ κριθινὸν ἄρτον ὅσας εἶπεν
 ἡδονῆς ἄπειρος ἦμην.

ΠΑΡΥΣΑΤΙΔΟΣ.

Παρύσατις ἡ Κύρου καὶ Ἀρτοξέρξου μήτηρ ἐκέ-
 λευε τὸν βασιλεῖ μέλλοντα μετὰ παρρησίας διαλέγε-
 σθαι βυσσίνους χρῆσθαι ῥήμασι. 15

B

ΟΡΟΝΤΟΥ.

Ὀρόντης, ὁ βασιλέως Ἀρτοξέρξου γαμβρός, ἀτι-
 μίᾳ περιπεδῶν δι' ὄργην καὶ καταγνωσθεὶς ἔφη
 ἡ καθάπερ οἱ τῶν ἀριθμητικῶν δάκτυλοι νῦν μὲν
 μυριάδας νῦν δὲ μονάδας τιθέναι δύνανται, τὸ αὐτὸ
 καὶ τοὺς τῶν βασιλέων φίλους, νῦν μὲν τὸ πᾶν δύ- ²⁰
 νασθαι νῦν δὲ τοῦλάχιστον.

13. 16 Ἀρτοξέρξον *: ἀρταξέρξου
 nebus: μονάδα τιθέναι del. Cobetus

19 μονάδας Tur-

MEMNONΟΣ.

Μέμνων, ὁ Ἀλεξάνδρῳ πολεμῶν ὑπὲρ Δαρείου
 τοῦ βασιλέως, μισθοφόρον τινὰ πολλὰ βλάσφημα
 καὶ ἀσελγῇ περὶ Ἀλεξάνδρου λέγοντα τῇ λόγχῃ πα-
 τάξας ἑγὼ σε εἶπε τρέφω μαχούμενον, ἀλλ' οὐ
 5 λαιδοροησόμενον Ἀλεξάνδρῳ.'

ΑΙΓΥΠΤΙΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΕΘΟΣ.

Οἱ Αἰγυπτίων βασιλεῖς κατὰ νόμον ἑαυτῶν τοὺς
 δικαστὰς ἐξώρκιζον ὅτι ἑὰν βασιλεύς τι προστάξῃ
 κρῖναι τῶν μὴ δικαίων, οὐ κρινοῦσι.'

ΠΟΛΥΤΟΣ.

Πόλυτος ὁ Θρακῶν βασιλεὺς ἐν τῷ Τρωϊκῷ πο-
 10 λέμῳ πρεσβευσαμένων πρὸς αὐτὸν ἄμα τῶν Τρώων
 καὶ τῶν Ἀχαιῶν, ἐκέλευσε τὸν Ἀλέξανδρον ἀπο-
 δόντα τὴν Ἑλένην δύο παρ' αὐτοῦ λαβεῖν καλὰς
 γυναῖκας.

ΤΗΡΟΤ.

D

Τήρης ὁ Σιτάλκου πατήρ ἔλεγεν ὅποτε σχολά-
 15 ζοι καὶ μὴ στρατεύοιτο, τῶν ἵπποκόμων οἶεσθαι
 μηδὲν διαφέρειν.'

ΚΟΤΤΟΣ.

Κόττος τῷ δωρησαμένῳ πάρδῳλιν ἀντεδωρήσατο
 λέοντα. φύσει δὲ ὦν ὀξύς εἰς ὀργὴν καὶ πικρὸς
 τῶν ἀμαρτανόντων ἐν ταῖς διακονίαις κολαστής,
 20 σκεύη ποτὲ κεραμεῖ ξένου κομίσαντος εὐθραυστα καὶ
 λεπτά, πιθανῶς δὲ καὶ περιττῶς εἰργασμένα γλυφαῖς

τισι καὶ τορεῖαις, τῷ μὲν ξένῳ ἔδωκε δῶρα, τὰ δὲ
 Ε σκευὴ πάντα συνέτριψεν, 'ὅπως' εἶπε 'μὴ δι' ὀργὴν
 πικρότερον κολάζω τοὺς συντρίβοντας.'

ΙΑΑΝΘΥΡΣΟΥ.

Ἰδάνθυρσος ὁ Σκυθῶν βασιλεύς, ἐφ' ὃν διέβη
 Δαρεῖος, ἐπειθε τοὺς Ἰώνων τυράννους τὸ τοῦ Ἰστροῦ 5
 ξεῦγμα λύσαντας ἀπαλλάττεσθαι· μὴ βουληθέντας δὲ
 διὰ τὴν πρὸς τὸν Δαρεῖον πίστιν, ἀνδράποδα χρηστὰ
 καὶ ἄδραστα ἐκάλει.

ΑΤΕΟΥ.

Ἀτέας ἔγραφε πρὸς τὸν Φίλιππον 'σὺ μὲν ἄρ-
 χεις Μακεδόνων ἀνθρώποις μεμαθηκότων πολεμεῖν· 10
 F ἐγὼ δὲ Σκυθῶν, οἳ καὶ λιμῷ καὶ δίψει μάχεσθαι
 δύνανται.' τοὺς δὲ πρέσβεις τοῦ Φιλίππου ψήχων
 τὸν ἵππον ἠρώτησεν 'εἰ τοῦτο ποιεῖ Φίλιππος.' Ἰσμη-
 νίαν δὲ τὸν ἄριστον αὐλήτην λαβὼν αἰχμάλωτον
 ἐκέλευσεν αὐλῆσαι· θαυμαζόντων δὲ τῶν ἄλλων, 15
 αὐτὸς ὥμοσεν ἥδιον ἀκούειν τοῦ ἵππου χρεμετίζοντος.

ΣΚΙΛΟΥΡΟΥ.

Σκίλουρος ὀγδοήκοντα παῖδας ἄρρενας ἀπολι-
 πών, ἐπεὶ τελευτῶν ἔμελλε, δέσμην ἀκοντίων ἐκάστω
 προτείνων ἐκέλευε καταθραῦσαι· πάντων δὲ ἀπαγο-
 ρευσάντων, καθ' ἕνα αὐτὸς ἐξελὼν ἀκόντιον ἔπαντα 20
 ῥαδίως συνέκλασε· διδάσκων ἐκείνους, ὅτι συνεστῶ-

4 Ἰδάνθυρσος *: ἰδάνθυρσος

τες ἰσχυροὶ διαμενοῦσιν, ἀσθενεῖς δ' ἔσονται δια-
λυθέντες καὶ στασιάζσαντες.

ΓΕΛΩΝΟΣ.

1. Γέλων ὁ τύραννος, ὅτε Καρχηδονίους πρὸς 175
Ἰμέρα κατεπολέμησεν, εἰρήνην ποιούμενος πρὸς αὐ-
5 τοὺς ἠνάγκασεν ἐγγράψαι ταῖς ὁμολογίαις ὅτι 'καὶ
τὰ τέκνα παύσονται τῷ Κρόνῳ καταθύοντες.'

2. Ἐξῆγε δὲ τοὺς Συρακουσίους πολλάκις ὡς
ἐπὶ στρατείαν εἰς φυτείαν, ὅπως ἢ τε χώρα βελτίων
γένηται γεωργουμένη καὶ μὴ χεῖρονες αὐτοὶ σχολά-
10 ζουντες.

3. Αἰτῶν δὲ χρήματα τοὺς πολίτας, ἐπεὶ ἐθορύ-
βησαν, αἰτεῖν εἶπεν ὡς ἀποδώσω, καὶ ἀπέδωκε μετὰ
τὸν πόλεμον.

4. Ἐν δὲ συμποσίῳ λύρας περιφερομένης, ἄρμο- B
15 ζομένων τῶν ἄλλων ἐφεξῆς καὶ ἀδόντων, αὐτὸς
τὸν ἵππον εἰσαγαγεῖν κελεύσας ἐλαφρῶς καὶ ῥαδίως
ἀνεπήδησεν ἐπ' αὐτόν.

ΙΕΡΩΝΟΣ.

1. Ἰέρων ὁ μετὰ Γέλωνα τύραννος ἔλεγε 'μη-
δέναι τῶν παρορησιαζομένων πρὸς αὐτὸν ἔκαιρον
20 εἶναι.'

2. Τοὺς δὲ ἀπόρητον λόγον ἐκφέροντας ἀδι-
κεῖν ᾤετο καὶ τοὺς πρὸς οὓς ἐκφέρουσι· μισοῦμεν
γὰρ οὐ μόνον τοὺς ἐκφέροντας ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀκού-
σαντας ἃ μὴ βουλόμεθα.

8 εἰς "· καὶ

3. Δοιδορηθὲς δὲ ὑπὸ τινος εἰς τὴν δυσωδίαν τοῦ στόματος, ἤτι᾽ αὐτὸς γυναικα μηδέποτε C περὶ τούτου φράσασαν· ἥ δὲ εἶπεν ὅμην γὰρ τοιοῦτον ἅπαντας τοὺς ἄνδρας ὕζειν.'

4. Πρὸς δὲ Ξενοφάνην τὸν Κολοφώνιον εἰπόντα 5 μόλις οἰκέτας δύο τρέφειν ἄλλ' Ὀμηρος' εἶπεν, ὃν σὺ διασύρεις, πλείονας ἢ μυρίους τρέφει τεθνηκώς.'

5. Ἐπίχαρμον δὲ τὸν κωμωδιοποιόν, ὅτι τῆς γυναικὸς αὐτοῦ παρούσης εἶπέ τι τῶν ἀπρεπῶν, ἐξημίωσε.

10

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ.

1. Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος, κληρουμένων κατὰ D γράμμα τῶν δημηγορούντων, ὥς ἔλαχε τὸ M, πρὸς τὸν εἰπόντα ὁμολογεῖς Διονύσιε· ὁ μοναρχήσω μὲν οὖν' εἶπε, καὶ δημηγορήσας εὐθύς ἡρέθη στρατηγὸς ὑπὸ τῶν Συρακουσίων.

15

2. Ἐπεὶ δ' ἐν ἀρχῇ τῆς τυραννίδος ἐπολιορκεῖτο, συστάντων ἐπ' αὐτὸν τῶν πολιτῶν, οἱ μὲν φίλοι συνεβούλευον ἀπαλλαγῆναι τῆς ἀρχῆς, εἰ μὴ βούλεται κρατηθεὶς ἀποθανεῖν· ὁ δὲ βούν ἰδὼν σφαττόμενον ὑπὸ μαγείρου καὶ πίπτοντα ταχέως εἶτα 20 οὐκ ἀηδές ἐστιν' εἶπεν οὕτω βραχὺν ὄντα τὸν θάνατον φοβηθέντας ἡμᾶς ἀρχὴν ἐγκαταλιπεῖν τηλικαύτην;

3. Τὸν δὲ υἱὸν αἰσθόμενος, ὃ τὴν ἀρχὴν ἀπο- E λιπεῖν ἔμελλεν, ἄνδρὸς ἐλευθέρου διαφθείραντα γύ- 25 ναιον, ἠρώτησε μετ' ὀργῆς τί τοιοῦτον αὐτῷ σύν-

8 κωμωδιοποιόν *: κωμωδιοποιόν 21 ἀηδές] θνητός?

οιδεν.' εἰπόντος δὲ τοῦ νεανίσκου 'σὺ γὰρ οὐκ εἶχες πατέρα τύραννον', 'οὐδὲ σὺ' εἶπεν 'υἱὸν ἔξεις, εἰ μὴ παύσῃ ταῦτα ποιῶν.'

4. Πάλιν δὲ πρὸς αὐτὸν εἰσελθὼν καὶ θεασά-
 5 μενος ἐκπωμάτων χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν πληθὺς ἀνε-
 βόησεν 'οὐκ ἔστιν ἐν σοὶ τύραννος, ὃς ἀφ' ὧν λαμβάνεις ἀπ' ἐμοῦ ποτηρίων τοσοῦτων φίλον οὐδένα σεαυτῷ πεποιήκας.'

5. Χρήματα δὲ εἰσπράσσων τοὺς Συρακουσίους,
 10 εἶτα ὄρων ὀδυρομένους καὶ δεομένους καὶ λέγοντας ὡς οὐκ ἔχουσιν, ἐκέλευσεν ἕτερα πράττειν, καὶ δις F
 ἢ τρις τοῦτο ἐποίησεν· ἐπεὶ δὲ προστάξας πλείονα γελᾶν ἤκουσεν αὐτοὺς καὶ σκώπτειν ἐν ἀγορᾷ περι-
 λόντας, ἐκέλευσε παύσασθαι 'νῦν γὰρ οὐδὲν ἔχουσιν'
 15 εἶπεν 'ὅτε καταφρονοῦσιν ἡμῶν.'

6. Τῆς δὲ μητρὸς αὐτοῦ παρήλικος μὲν οὔσης δοθῆναι δὲ ἀνδρὶ βουλομένης, ἔφη 'τοὺς μὲν τῆς πόλεως βιάσασθαι νόμους δύνασθαι, τοὺς δὲ τῆς φύσεως μὴ δύνασθαι.'

20 7. Πικρῶς δὲ τοὺς ἄλλους κακούργους κολά-
 ζων ἐφείδετο τῶν λωποδυτῶν, ὥπως παύσωνται οἱ Συρακούσιοι τοῦ δειπνεῖν καὶ μεθύσκεσθαι μετ' ἀλλήλων.

8. Ξένου δὲ τινος ἰδίᾳ φράσειν φάσκοντος αὐτῷ
 25 καὶ διδάξειν ὥπως προειδήσει τοῖς ἐπιβουλεύοντας, ἐκέλευσεν εἰπεῖν· ἐπεὶ δὲ προσελθὼν 'δόξ' εἶπε 'μοι 176
 τάλαντον, ἵνα δόξης ἀκηκοέναι τὰ σημεῖα τῶν ἐπι-
 βουλεπόντων', ἔδωκε προσποιοῦμενος ἀκηκοέναι καὶ
 θαυμάζειν τὴν μέθοδον τοῦ ἀνθρώπου.

9. Πρὸς δὲ τὸν πνυθόμενον 'εἰ σχολάζοι' 'μηδέποτε' εἶπεν 'έμοι τοῦτο συμβαίη.'

10. Δύο δὲ ἀκούσας νεανίσκους πολλὰ βλάσφημα περὶ αὐτοῦ καὶ τῆς τυραννίδος εἰρηκέναι παρὰ πότον, ἀμφοτέρους ἐκάλεσεν ἐπὶ δεῖπνον· ὁρῶν δὲ τὸν μὲν παροينوῦντα καὶ ληροῦντα πολλά, τὸν δὲ σπανίως καὶ μετ' εὐλαβείας ταῖς πόσεσι χρώμενον, B ἐκεῖνον μὲν ἀπέλυσεν ὥς φύσει παροινήσαντα καὶ διὰ μέθην κακολογήσαντα, τοῦτον δὲ ἀνείλεν ὥς δύσνον καὶ πολέμιον ἐκ προαιρέσεως. 10

11. Αἰτιωμένων δέ τινων, ὅτι τιμᾷ καὶ προάγεται πονηρὸν ἄνθρωπον καὶ δυσχεραινόμενον ὑπὸ τῶν πολιτῶν, 'ἀλλὰ καὶ βούλομαι' εἶπεν 'εἶναι τὸν έμοῦ μᾶλλον μισούμενον.'

12. Ἐπεὶ δὲ Κορινθίων πρέσβεις δῶρα διδόν- 15 τος αὐτοῦ παρητοῦντο διὰ τὸν νόμον, ὃς οὐκ εἶα δῶρα λαμβάνειν παρὰ δυνάστου πρεσβεύοντας, 'δεινόν' ἔφη 'πρᾶγμα ποιεῖν αὐτούς, ὃ μόνον αἱ τυραννίδες ἀγαθὸν ἔχουσιν ἀναιροῦντας καὶ διδάσκοντας ὅτι καὶ τὸ εὖ παθεῖν ὑπὸ τυράννου φοβερόν 20 ἐστίν.'

13. Ἀκούσας δέ τινα τῶν πολιτῶν χρυσίον ἔχειν C οἱκοι κατοικωρυγμένον ἐκέλευσεν ἐνεργεῖν πρὸς αὐτόν· ἐπεὶ δὲ παρακλέψας ὀλίγον ὁ ἄνθρωπος καὶ μεταστὰς εἰς ἑτέραν πόλιν ἐωνήσατο χωρίον, μετα- 25 πεμψάμενος αὐτὸν ἐκέλευσε πᾶν ἀπολαβεῖν, ἡργμένον χρῆσθαι τῷ πλούτῳ καὶ μηκέτι ποιοῦντα τὸ χρήσιμον ἄχρηστον.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ.

1. Ὁ δὲ νεώτερος Διονύσιος ἔλεγε πολλοὺς τρέφειν σοφιστάς, οὐ θαυμάζων ἐκείνους ἀλλὰ δι' ἐκείνων θαυμάζεσθαι βουλόμενος.

2. Πολυξένου δὲ τοῦ διαλεκτικοῦ φήσαντος αὐτὸν ἐξελέγχειν, ἁμέλει τοῖς λόγοις' εἶπεν ἔγὼ δέ σε τοῖς ἔργοις ἐλέγχω· τὰ γὰρ σεαυτοῦ καταλιπὼν ἐμὲ καὶ τὰ ἐμὰ θεραπεύεις.'

3. Ἐκπεσὼν δὲ τῆς ἀρχῆς, πρὸς μὲν τὸν εἰπόντα ἑτί σε Πλάτων καὶ φιλοσοφία ὠφέλησε; τὸ τηλικαύτην' ἔφη τύχης μεταβολὴν ῥαδίως ὑπομένειν.'

4. Ἐρωτηθεὶς δὲ πῶς ὁ μὲν πατήρ αὐτοῦ πένης ὦν καὶ ἰδιώτης ἐκτήσατο τὴν Συρακουσίων ἀρχήν, αὐτὸς δὲ ἔχων καὶ τυράννου παῖς ὦν πῶς ἀπέβαλεν· ὁ μὲν πατήρ' ἔφη μισουμένης δημοκρατίας ἐνέπεσε τοῖς πράγμασιν, ἐγὼ δὲ φθιnouμένης τυραννίδος.'

5. Ὑπὸ ἄλλου δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐρωτηθεὶς ὁ πατήρ' ἔφη μοι τὴν τυραννίδα τὴν ἑαυτοῦ κατέλιπεν, οὐ τὴν τύχην.'

ΑΓΑΘΟΚΛΕΟΥΣ.

20 1. Ἀγαθοκλῆς υἱὸς ἦν κεραμέως· γενόμενος δὲ κύριος Σικελίας καὶ βασιλεὺς ἀναγορευθεὶς εἰώθει κεραμεῶν ποτήρια τιθέναι παρὰ τὰ χρυσᾶ, καὶ τοῖς νέοις ἐπιδεικνύμενος λέγειν ὅτι τοιαῦτα ποιῶν πρότερον νῦν τοιαῦτα ποιεῖ διὰ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν
25 ἀνδρείαν.'

2. Πολιορκοῦντος δὲ πόλιν αὐτοῦ, τῶν ἀπὸ τοῦ
 τείχους τινὲς ἐλοιδοροῦντο λέγοντες ὅτι 'ὦ κεραμεῦ,
 F τὸν μισθὸν πῶς ἀποδώσεις τοῖς στρατιώταις;' ὁ δὲ
 πρῶτος καὶ μειδιῶν εἶπεν 'αἶκα ταύταν ἔλω.' λαβὼν
 δὲ κατὰ κράτος ἐπίπρασκε τοὺς αἰχμαλώτους καὶ 5
 ἔλεγεν 'ἐάν με πάλιν λοιδορῇτε, πρὸς τοὺς κυρίους
 ὑμῶν ἔσται μοι ὁ λόγος.'

3. Ἐγκαλοῦντων δὲ τοῖς ναύταις αὐτοῦ τῶν Ἰθα-
 κησίων, ὅτι τῇ νήσῳ προσβαλόντες τῶν θρεμμάτων
 τινὰ ἀπέσπασαν, 'ὁ δὲ ὑμέτερος' ἔφη 'βασιλεὺς ἐλθὼν 10
 πρὸς ἡμᾶς, οὐ μόνον τὰ πρόβατα λαβὼν ἀλλὰ καὶ
 τὸν ποιμένα προσεκτυφλώσας ἀπῆλθε.'

ΔΙΩΝΟΣ.

Δίων ὁ Διονύσιον ἐκβαλὼν ἐκ τῆς τυραννίδος,
 ἀκούσας ἐπιβουλεύειν αὐτῷ Κάλλιππον, ᾧ μάλιστα
 τῶν φίλων καὶ ξένων ἐπίστευεν, οὐχ ὑπέμεινεν 15
 177 ἐλέγξαι 'βέλτιον εἶναι' φήσας 'ἀποθανεῖν ἢ ζῆν μὴ
 μόνον τοὺς πολεμίους ἀλλὰ καὶ τοὺς φίλους φυλατ-
 τόμενον.'

ΑΡΧΕΛΑΟΥ.

1. Ἀρχέλαος αἰτηθεὶς παρὰ πότον ποτήριον χρυ-
 σοῦν ὑπό•τινος τῶν συνήθων οὐ μὴν ἐπιεικῶν, 20
 ἐκέλευσεν Εὐριπίδην τὸν παῖδα δοῦναι· θαυμάσαν-
 τος δὲ τοῦ ἀνθρώπου, 'σὺ μὲν γάρ' εἶπεν 'αἰτεῖν,
 οὗτος δὲ λαμβάνειν ἄξιός ἐστι καὶ μὴ αἰτῶν.'

2. Ἀδολῆσχου δὲ κουρέως ἐρωτήσαντος αὐτὸν
 'πῶς σε κείρω;' 'σιωπῶν' ἔφη.

3. Τοῦ δὲ Εὐριπίδου τὸν καλὸν Ἀγάθωνα περι-

λαμβάνοντος ἐν τῷ συμποσίῳ καὶ καταφιλοῦντος
ἤδη γενειῶντα, πρὸς τοὺς φίλους εἶπε 'μὴ θαυμά- B
σητε· τῶν γὰρ καλῶν καὶ τὸ μετόπωρον καλὸν ἐστίν.'

4. Ἐπεὶ δὲ Τιμόθεος ὁ κιθαρωδὸς ἐλπίσας πλεί-
5 ονα, λαβὼν δὲ ἐλάττονα, δῆλος ἦν ἐγκαλῶν αὐτῷ,
καὶ ποτε ἄδων τουτὶ τὸ κομμάτιον 'σὺ δὲ τὸν
γηγενέταν ἄργυρον αἰνεῖς' ἀπεσήμαινεν εἰς ἐκεῖνον·
ὑπέκρουσεν ὁ Ἀρχέλαος αὐτῷ 'σὺ δέ γε αἰτεῖς.'

5. Ὅδωρ δὲ τινος αὐτοῦ κατασκεδάσαντος, ὑπὸ
10 τῶν φίλων παροξυνόμενος ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον 'ἄλλ'
οὐκ ἐμοῦ' φησὶν 'ἄλλ' ἐκείνου κατεσκεδάσεν ὃν
ἔδοξεν ἐμὲ εἶναι.'

ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΤΡΟΣ. C

1. Φίλιππον τὸν Ἀλεξάνδρου πατέρα Θεόφραστος
ιστόρηκεν οὐ μόνον μεταξὺ τῶν βασιλέων, ἀλλὰ καὶ
15 τῇ τύχῃ καὶ τῷ τρόπῳ μείζονα γενέσθαι καὶ με-
τριώτερον.

2. Ἀθηναίους μὲν οὖν μακαρίζειν ἔλεγεν, εἰ καθ'
ἕκαστον ἐνιαυτὸν αἰρεῖσθαι δέκα στρατηγούς εὐρί-
σκουσιν· αὐτὸς γὰρ ἐν πολλοῖς ἔτεσιν ἓνα μόνον
20 στρατηγὸν εὐρηκέναι, Παρμενίωνα.

3. Πολλῶν δὲ κατορθωμάτων αὐτῷ καὶ καλῶν
ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ προσαγγελθέντων, 'ὦ τύχη' εἶπε 'μικρόν
τι μοι κακὸν ἀντὶ τῶν τοσούτων καὶ σηλικούτων ἀγα-
θῶν ποιήσον.'

25 4. Ἐπεὶ δὲ νικήσαντι τοὺς Ἕλληνας αὐτῷ συν-

14 ιστόρηκε τῶν μεταξὺ βασιλέων οὐ μόνον τῇ τύχῃ
μείζονα, ἀλλὰ καὶ τῷ τρόπῳ γενέσθαι μετριώτερον W

D εβούλευον ἔνιοι φρουραῖς τὰς πόλεις κατέχειν, ἔφη
 'μᾶλλον πολὺν χρόνον ἐθέλειν χρηστὸς ἢ δεσπότης
 ὀλίγον καλεῖσθαι.'

5. Τὸν δὲ λοιδοροῦν ἐξελάσαι τῶν φίλων κελευ-
 ὄντων, οὐκ ἔφη ποιήσῃν, ἵνα μὴ περιῶν ἐν πλείοσι 5
 κακῶς λέγῃ.

6. Σμικύθου δὲ Νικάνορα διαβάλλοντος ὥς ἀεὶ
 κακῶς λέγοντα τὸν Φίλιππον καὶ τῶν ἐταίρων οἰο-
 μένων δεῖν μεταπέμπεσθαι καὶ κολάζειν, 'ἀλλὰ μήν'
 ἔφη 'Νικάνωρ οὐ φαυλότατός ἐστι Μακεδόνων' 10
 ἐπισκεπτέον οὖν, μὴ τι γίνεται παρ' ἡμᾶς.' ὥς οὖν
 ἔγνω τὸν Νικάνορα θλιβόμενον ἰσχυρῶς ὑπὸ πενίας
 ἡμελημένον δὲ ὑπ' αὐτοῦ, προσέταξε δωρεάν τινα
 αὐτῷ δοθῆναι. πάλιν οὖν τοῦ Σμικύθου λέγοντος,
 E ὅτι θαυμαστὰ περὶ αὐτοῦ πρὸς ἅπαντας ἐγκώμια 15
 λέγων ὁ Νικάνωρ διατελεῖ, 'ὄρατε οὖν' εἶπεν 'ὅτι
 παρ' ἡμᾶς αὐτοὺς ἐστι καὶ τὸ καλῶς καὶ τὸ κακῶς
 ἀκούειν.'

7. Τοῖς δὲ τῶν Ἀθηναίων δημαγωγοῖς ἔφη χάριν
 ἔχειν, ὅτι λοιδοροῦντες αὐτὸν βελτίονα ποιοῦσι καὶ 20
 τῷ λόγῳ καὶ τῷ ἥθει. 'πειρῶμαι γὰρ αὐτοὺς ἅμα
 καὶ τοῖς λόγοις καὶ τοῖς ἔργοις ψευδομένους ἐλέγχειν.'

8. Τῶν δὲ Ἀθηναίων, ὅσοι περὶ Χαιρώνειαν
 ἐάλωσαν, ἀφεθέγγτων ὑπ' αὐτοῦ δίχα λύτρων, τὰ δὲ
 ἱμάτια καὶ στρώματα προσαπαιτούντων καὶ τοῖς Μα- 25
 F κεδόσιν ἐγκαλούντων, γελάσας ὁ Φίλιππος εἶπεν
 'οὐ δοκοῦσιν ὑμῖν Ἀθηναῖοι νομίζειν ἐν ἀστραγάλοις
 ὕψ' ἡμῶν νενικῆσθαι;'

9. Τῆς δὲ κλειδὸς αὐτῷ κατεαγείσης ἐν πολέμῳ

καὶ τοῦ θεραπεύοντος ἰατροῦ πάντως τι καθ' ἡμέραν αἰτοῦντος, 'λάμβανε' ἔφη 'ὅσα βούλει· τὴν γὰρ κλεῖν ἔχεις.'

10. Δυεῖν δὲ ἀδελφῶν Ἀμφοτεροῦ καὶ Ἐκατεροῦ, τὸν μὲν Ἐκατερόν ἐμφορὸν καὶ πρακτικὸν ὄρων, τὸν δὲ Ἀμφοτερόν εὐήθη καὶ ἀβέλτερον ἔφη 'τὸν μὲν Ἐκατερόν ἀμφοτέρον εἶναι, τὸν δὲ Ἀμφοτερόν οὐδέτερον.'

11. Τοὺς δὲ συμβουλευόντας αὐτῷ πικρῶς χρῆ-178 σθαι τοῖς Ἀθηναίοις ἀτόπους ἔλεγεν εἶναι, κελεύοντας ἄνθρωπον ὑπὲρ δόξης πάντα ποιοῦντα καὶ πάσχοντα ἀποβαλεῖν τὸ τῆς δόξης θέατρον.

12. Γενόμενος δὲ κριτῆς δυεῖν πονηρῶν ἐκέλευσε τὸν μὲν φεύγειν ἐκ Μακεδονίας τὸν δὲ ἕτερον 15 διώκειν.

13. Μέλλων δὲ καταστρατοπεδεύειν ἐν χωρίῳ καλῷ καὶ πυθόμενος ὅτι χόρτος οὐκ ἔστι τοῖς ὑποζυγίοις, 'οἷος' εἶπεν 'ὁ βίος ἡμῶν ἔστιν, εἰ καὶ πρὸς τὸν τῶν ὕνων καιρὸν ὀφείλομεν ζῆν;'

20 14. Φρούριον δέ τι βουλόμενος λαβεῖν ὀχυρόν, ὥς ἀπήγγειλαν οἱ κατάσκοποι χαλεπὸν εἶναι παντά- B πασι καὶ ἀνάλωτον, ἠρώτησεν 'εἰ χαλεπὸν οὕτως ἔστιν, ὥστε μὴδὲ ὕνον προσελθεῖν χρῶσίον κομίζοντα.'

25 15. Τῶν δὲ περὶ Λασθένην τῶν Ὀλύνθιον ἐγκαλούντων καὶ ἀγανακτούντων, ὅτι προδότας αὐτοὺς ἔνιοι τῶν περὶ τὸν Φίλιππον ἀποκαλοῦσι, 'σκαιούς' ἔφη 'φύσει καὶ ἀγροίκους εἶναι Μακεδόνας καὶ τὴν σκάφην σκάφην λέγοντας.'

16. Τῷ δὲ νιϕ̄ παρήνγει πρὸς χάριν δμιλεῖν τοῖς Μακεδόσι, κτώμενον ἑαυτῷ τὴν παρὰ τῶν πολλῶν δύναμιν, ἕως ἕξεστι βασιλεύοντος ἄλλου φιλάνθρωπον εἶναι.

C 17. Συνεβούλευε δὲ τῶν ἐν ταῖς πόλεσι δυνατῶν 5 καὶ τοὺς ἀγαθοὺς φίλους κτᾶσθαι καὶ τοὺς πονηροὺς, εἶτα οἷς μὲν χρῆσθαι οἷς δ' ἀποχρῆσθαι.

18. Πρὸς δὲ Φίλιωνα τὸν Θηβαῖον εὐεργέτην αὐτοῦ γενόμενον καὶ ξένον, ὀπηνίκα διῆγεν ἐν Θήβαις ὁμηρεύων, ὕστερον δὲ μηδεμίαν παρ' αὐτοῦ δωρεάν 10 προσδεχόμενον 'μή με' εἶπεν 'ἀφαιροῦ τὸ ἀνίκητον εὐεργεσίας καὶ χάριτος ἡττώμενον.'

19. Ληφθέντων δὲ πολλῶν αἰχμαλώτων, ἐπίπρασκεν αὐτοὺς ἀνεσταλμένῳ τῷ χιτῶνι καθήμενος οὐκ εὐπρεπῶς· εἷς οὖν τῶν πωλουμένων ἀνεβόησε 15 'φρεῖσαι μόν, Φίλιππε, πατρικὸς γὰρ εἰμί σοι φίλος.' ἐρωτήσαντος δὲ τοῦ Φιλίππου 'πόθεν, ὦ ἄνθρωπε, D γενόμενος καὶ πῶς;' 'ἐγγύς' ἔφη 'φράσαι σοι βούλομαι προσελθὼν.' ὥς οὖν προσήχθη 'μικρόν' ἔφη 'κατωτέρω τὴν χλαμύδα ποιήσον, ἀσχημονεῖς γὰρ 20 οὕτω καθήμενος.' καὶ ὁ Φίλιππος 'ἄφετε αὐτόν' εἶπεν 'ἀληθῶς γὰρ εὖνους ὦν καὶ φίλος ἐλάνθανεν.'

20. Ἐπεὶ δὲ ὑπὸ τινος ξένου κληθεὶς ἐπὶ δεῖπνον ἐν ὁδῷ πολλοὺς ἐπήγετο καὶ τὸν ξένον ἑώρα 25 θορυβούμενον, ἦν· γὰρ οὐχ ἱκανὰ τὰ παρεσκευασμένα, προπέμπων τῶν φίλων ἐκάστω, πλακοῦντι χώραν E ἐκέλευεν ἀπολείπειν· οἱ δὲ πειθόμενοι καὶ προσδοκῶντες οὐκ ἦσθιον πολλά, καὶ πᾶσιν οὕτως ἤρκεσεν.

3 δύναμιν] εὐμένειαν W

21. Ἰππάρχου τοῦ Εὐβοέως ἀποθανόντος, δῆλος ἦν βαρέως φέρον· εἰπόντος δέ τινος ἄλλὰ μὴν ὠραῖος ὢν ἐκείνος ἀποτέθνηκεν', ἐαυτῷ γε' εἶπεν, ἔμοι δὲ ταχέως· ἔφθη γὰρ τελευτήσαι πρὶν ἢ παρ' 6 ἐμοῦ χάριν ἀξίαν τῆς φιλίας ἀπολαβεῖν.'

22. Πυθόμενος δ' ἐγκαλεῖν αὐτῷ τὸν Ἀλέξανδρον, ὅτι παῖδας ἐκ πλειόνων ποιεῖται γυναικῶν, οὐκοῦν' ἔφη πολλοὺς ἔχων περὶ τῆς βασιλείας ἀνταγωνιστὰς γενοῦ καλὸς κἀγαθός, ἵνα μὴ δι' F 10 ἐμὲ τῆς βασιλείας τύχῃς ἀλλὰ διὰ σεαυτόν.' ἐκέλευε δ' αὐτὸν Ἀριστοτέλει προσέχειν καὶ φιλοσοφεῖν, ὅπως' ἔφη μὴ πολλὰ τοιαῦτα πράξῃς, ἐφ' οἷς ἐγὼ πεπραγμένοις μεταμέλομαι.'

23. Τῶν δὲ Ἀντιπάτρου φίλων τινὰ κατατάξας 15 εἰς τοὺς δικαστάς, εἶτα τὸν πῶγωνα βαπτόμενον αἰσθανόμενος καὶ τὴν κεφαλὴν, ἀνέστησεν εἰπὼν τὸν ἄπιστον ἐν θριξὶ μὴ νομίζειν ἀξιόπιστον ἐν πράγμασι.'

24. Μαχαίτα δὲ τινα κρίνων δίκην καὶ ὑπονυ- 20 στάζων οὐ πάνυ προσεῖχε τοῖς δικαίοις ἀλλὰ κατέκρινεν· ἐκείνου δὲ ἀναβοήσαντος ἐγκαλεῖσθαι τὴν κρίσιν, διοργισθεὶς ἐπὶ τίνα;' εἶπε· καὶ ὁ Μαχαίτας ἐπὶ σὲ βασιλεῦ αὐτόν, ἂν ἐργηγορῶς καὶ προσέχων 179 ἀκούῃς.' τότε μὲν οὖν ἀνέστη· γενόμενος δὲ μᾶλλον 25 ἐφ' ἐαυτῷ καὶ γνοὺς ἀδικούμενον τὸν Μαχαίταν τὴν μὲν κρίσιν οὐκ ἔλυσε, τὸ δὲ τίμημα τῆς δίκης αὐτὸς ἐξέτισεν.

25. Ἐπεὶ δὲ Ἀρπαλος ὑπὲρ συγγενοῦς καὶ οἰκείου Κράτητος ἀδικημάτων δίκην ἔχοντος ἡξίου τὴν ζημίαν

εἰσενεγκεῖν ἀφειθῆναι δὲ τῆς κρίσεως, ἵνα μὴ λοιδορηθῇ, 'βέλτιόν ἐστιν' εἶπε 'τοῦτον αὐτὸν ἢ ἡμᾶς διὰ τοῦτον κακῶς ἀκούειν.'

26. Ἀγανακτούντων δὲ τῶν φίλων, ὅτι συρίτουσιν αὐτὸν ἐν Ὀλυμπίοις εὖ πεπονθότες οἱ Πελο- 5
B ποννήσιοι, 'τί οὖν' εἶπεν 'ἐὰν κακῶς πάθωσι;'

27. Κοιμηθεῖς δὲ πλείονα χρόνον ἐπὶ στρατείᾳ εἶτα διαναστάς 'ἀσφαλῶς' εἶπεν 'ἐκάθευδον'. Ἀντίπατρος γὰρ ἐγρηγόρει.

28. Πάλιν δὲ ἡμέρας καθεύδοντος αὐτοῦ καὶ τῶν 10
ἡθροισμένων ἐπὶ θύραις Ἑλλήνων ἀγανακτούντων καὶ ἐγκαλούντων, ὁ Παρμενίων 'μὴ θαυμάσητε' εἶπεν 'εἰ καθεύδει νῦν Φίλιππος· ὅτε γὰρ ἐκαθεύδετε ὑμεῖς, οὗτος ἐγρηγόρει.'

29. Ψάλτην δέ τινα βουλομένου παρὰ δεῖπνον 15
ἐπανορθοῦν αὐτοῦ καὶ λαλεῖν περὶ κρουμάτων, ὁ ψάλτης 'μὴ γένοιτό σοι' εἶπεν 'ὦ βασιλεῦ κακῶς οὕτως, ἵνα ταῦτα ἐμοῦ βέλτιον εἰδῆς.'

C 30. Ἐπεὶ δὲ διενεχθέντος αὐτοῦ πρὸς Ὀλυμπιάδα 20
τὴν γυναικα καὶ τὸν υἱὸν ἦκε Ἀημάρατος ὁ Κορίνθιος, ἐπυνθάνετο, πῶς πρὸς ἀλλήλους ἔχουσιν οἱ Ἕλληνες· καὶ ὁ Ἀημάρατος 'πάννυ γοῦν' ἔφη 'σοὶ περὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ὁμονοίας ὁ λόγος ἐστίν, οὕτω πρὸς σὲ τῶν οἰκειοτάτων ἐχόντων.' ὁ δὲ συμφρονήσας ἐπαύσατο τῆς ὁργῆς καὶ διηλλάγη πρὸς 25
αὐτούς.

31. Πρεσβύτιδος δὲ πενιχροῦς ἀξιούσης ἐπ' αὐτοῦ κριθῆναι καὶ πολλὰκις ἐνοχλούσης, ἔφη 'μὴ σχολάζειν·' ἡ δὲ πρεσβῦτις ἐκκραγοῦσα 'καὶ μὴ βασίλευε'

εἶπεν. ὁ δὲ θαυμάσας τὸ ῥηθὲν οὐ μόνον ἐκείνης D
ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων εὐθὺς διήκουσεν.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ.

1. Ἀλέξανδρος ἔτι παῖς ὢν, πολλὰ τοῦ Φιλίππου
κατορθούντος, οὐκ ἔχαιρεν, ἀλλὰ πρὸς τοὺς συντρεφο-
5 μένους ἔλεγε παῖδας ἑμοὶ δὲ ὁ πατήρ οὐδὲν ἀπο-
λείψει. τῶν δὲ παίδων λεγόντων ὅτι ἴσῃ ταῦτα
κτᾶται. τί δὲ ὄφελος; εἶπεν ἔὰν ἔχω μὲν πολλὰ
πράξω δὲ μὴδέν;

2. Ἐλαφρὸς δὲ ὢν καὶ ποδῶκης καὶ παρακαλού-
10 μενος ὑπὸ τοῦ πατρὸς Ὀλύμπια δραμεῖν στάδιον,
ἔλεγε ἔφη βασιλεῖς ἔξω ἐμελλον ἀνταγωνιστάς.

3. Ἀχθείσης δὲ παιδίσκης πρὸς αὐτὸν ὡς συν- E
αναπαυσομένης περὶ ἐσπέραν βαθεῖαν, ἠρώτησεν
ἴδι τι τηνικαῦτα; τῆς δὲ εἰπούσης περιέμενον γὰρ
15 τὸν ἄνδρα κατακλίνειν, πικρῶς ἐπετίμησε τοῖς παισὶν
ὡς μικροῦ δι' αὐτοὺς μοιχὸς γενόμενος.

4. Ἐπιθυμῶντι δὲ τοῖς θεοῖς ἀφειδῶς αὐτῷ καὶ
πολλάκις ἐπιδραττομένῳ τοῦ λιβανωτοῦ, παρὼν Λεω-
νίδης ὁ παιδαγωγός οὕτως εἶπεν ἴδι παῖ, δαψιλῶς
20 ἐπιθυμιάσεις, ὅταν τῆς λιβανωτοφόρου κρατήσης.
ὡς οὖν ἐκράτησεν, ἔπεμψεν ἐπιστολήν πρὸς αὐτόν.
ἁπέσταλκά σοι τάλαντα ἑκατὸν λιβανωτοῦ καὶ κασίας, F
ἵνα μηκέτι μικρολογῇ περὶ τοὺς θεοὺς, εἰδὼς ὅτι καὶ
τῆς ἀρωματοφόρου κρατοῦμεν.

25 5. Μέλλων δὲ τὴν ἐπὶ Γρανίκῳ μάχην μάχεσθαι

15 κατακλίνειν] κατακλινῆναι Herwerdenus 22 ἑκατὸν S

παρεκάλει τοὺς Μακεδόνας ἀφθόνως δειπνεῖν καὶ πάντα φέρειν εἰς μέσον, ὥς αὖριον δειπνήσοντας ἐκ τῶν πολεμίων.

6. Περίλλου δὲ τινος τῶν φίλων αἰτήσαντος προῖκα τοῖς θυγατρίοις, ἐκέλευσε πεντήκοντα τάλαντα λαβεῖν· αὐτοῦ δὲ φήσαντος ἱκανὰ εἶναι δέκα, 'σοί γε' ἔφη 'λαβεῖν, ἐμοὶ δ' οὐχ ἱκανὰ δοῦναι.'

7. Ἀναξάρχῳ δὲ τῷ φιλοσόφῳ δοῦναι τὸν διοικητὴν ἐκέλευσεν ὅσον ἂν αἰτήσῃ· τοῦ δὲ διοικητοῦ φήσαντος ὡς ἑκατὸν αἰτεῖ τάλαντα, 'καλῶς' ἔφη 'ποιεῖ 10
180 γινώσκων ὅτι φίλον ἔχει καὶ δυνάμενον τηλικαῦτα δωρεῖσθαι καὶ βουλόμενον.'

8. Ἐν δὲ τῇ Μιλήτῳ πολλοὺς ἀνδριάντας ἀθλητῶν θεασάμενος Ὀλύμπια καὶ Πύθια νενικηκότων 'καὶ ποῦ τὰ τηλικαῦτα' ἔφη 'ἦν σώματα, ὅτε οἱ 15
βάρβαροι ὑμῶν τὴν πόλιν ἐπολιόρκουν;'

9. Τῆς δὲ τῶν Καρῶν βασιλίσσης Ἄδας ὕψα καὶ πέμματα παρεσκευασμένα περιττῶς διὰ δημιουργῶν καὶ μαγείρων φιλοτιμουμένης αἰὲ πέμπειν πρὸς αὐτόν, ἔφη 'κρείττονας ἔχειν αὐτὸς ὀψοποιούς, πρὸς 20
μὲν ἄριστον τὴν νυκτοπορίαν πρὸς δὲ δεῖπνον τὴν ὀλιγαριστίαν.'

10. Ἐπεὶ δὲ παρεσκευασμένων πάντων πρὸς Β μάχην, ἠρώτησαν οἱ στρατηγοὶ 'μή τι πρὸς τούτοις ἕτερον;' 'οὐδέν' εἶπεν 'ἢ ξυρᾶν τὰ γένεια τῶν Μακε- 25
δόνων·' θανατάσαντος δὲ τοῦ Παρμενίωνος 'οὐκ οἶδας' εἶπεν 'ὅτι βελτίων οὐκ ἔστιν ἐν μάχαις λαβὴ πώγωνος;'

11. Δαρείου δὲ διδόντος αὐτῷ μύρια τάλαντα

28 δὲ διδόντος *: διδόντος vel δὲ δόντος

καὶ τὴν Ἀσίαν νείμασθαι πρὸς αὐτὸν ἐπίσης, καὶ Παρμενίωνος εἰπόντος ἔλαβον ἂν εἰ Ἀλέξανδρος ἤμην, 'κἀγὼ νῆ Δία' εἶπεν 'εἰ Παρμενίων ἤμην.' ἀπεκρίνατο δὲ Δαρεῖω μήτε τὴν γῆν ἡλίους δύο⁵ μήτε τὴν Ἀσίαν δύο βασιλεῖς ὑπομένειν.

12. Μέλλοντι δὲ αὐτῷ περὶ τῶν ὅλων ἐν Ἀρ- C
βήλοις κινδυνεύειν πρὸς ἑκατὸν μυριάδας ἀντιτετα-
γμένας προσήεσαν οἱ φίλοι, τῶν στρατιωτῶν κατη-
γοροῦντες ὡς ἐν ταῖς σκηναῖς διαλαλούντων καὶ
10 συντιθεμένων, ὅπως μηδὲν τῶν λαφύρων εἰς τὸ
βασιλικὸν ἀνοίσουσιν ἀλλ' αὐτοὶ κερδανοῦσιν. ὁ δὲ
μειδιάσας 'ἀγαθὰ' φησὶν 'ἀγγέλλετε' νικᾶν γὰρ ἀν-
δρῶν οὐ φεύγειν παρσκευασμένων ἀκούω διαλογι-
σμούς.' καὶ προσιόντες αὐτῷ πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν
15 ἔλεγον 'ὦ βασιλεῦ, θάρρει καὶ μὴ φοβοῦ τὸ πλῆθος
τῶν πολεμίων, αὐτὸν γὰρ ἡμῶν τὸν γράσον οὐχ
ὑπομενοῦσι.'

13. Παρατασσομένου δὲ τοῦ στρατεύματος ἰδὼν
τινα τῶν στρατιωτῶν τὸ ἀκόντιον ἐναγκυλούμενον D
20 ἐξέωσε τῆς φάλαγγος ὡς ἄχρηστον, ὃς 'παρσκευά-
ζεται δὴ νῦν, ὅτε χρῆσθαι δεῖ τοῖς ὅπλοις.'

14. Ἐπιστολήν δὲ παρὰ τῆς μητρὸς ἀναγινώσκων
ἀπορρητὸς κατ' Ἀντιπάτρου διαβολᾷ ἔχουσιν, ἅμα
τοῦ Ἡφαιστίωνος ὥσπερ εἰώθει συναγινώσκοντος,
25 οὐκ ἐκώλυσεν· ὡς δὲ ἀνέγνω, τῷ δακτύλιον ἀφε-
λόμενος τὸν ἑαυτοῦ τῷ στόματι τῷ ἐκείνου τὴν
σφραγίδα ἐπέθηκεν.

15. Ἐν δὲ Ἀμμωνος ὑπὸ τοῦ προφήτου παῖς
Διδὸς προσαγορευθεὶς 'οὐδέν γε' ἔφη 'θαυμαστόν,

πάντων μὲν γὰρ ὁ Ζεὺς φύσει πάτῃρ ἐστίν, ἑαυτοῦ δὲ ποιεῖται τοὺς ἀρίστους·

- E 16. Τοξεύματι δὲ πληγεὶς εἰς τὸ σκέλος, ὥς πολλοὶ συνέδραμον τῶν πολλάνκις εἰωθότων αὐτὸν θεὸν προσαγορεύειν, διαχυθεὶς τῷ προσώπῳ 'τουτὶ μὲν αἷμα' εἶπεν 'ὥς δρᾶτε καὶ οὐκ

ἰχώρ, οἷόσπερ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν·'

17. Ἐπαινούντων δὲ ἐνίων τοῦ Ἀντιπάτρου τὴν εὐτέλειαν ὥς ἀθρόπτως διαιωμένον καὶ αὐστηρῶς, 'ἐξώθεν' εἶπεν 'Ἀντίπατρος λευκοπάρυφός ἐστι, τὰ δὲ ἔνδον ὀλοπόρφυρος·'

18. Ἐν δὲ χειμῶνι καὶ ψύχει τῶν φίλων τινὸς ἐστιῶντος αὐτόν, ἐσχάραν δὲ μικράν καὶ πῦρ ὀλίγον εἰσενέγκαντος, ἥ ξύλα ἥ λιβανωτὸν εἰσενεγκεῖν ἐκέλευσεν.

- F 19. Ἀντιπατριδου δὲ καλὴν ψάλτριαν ἐπὶ τὸ δαίπνον ἀγαγόντος, κινηθεὶς τῇ ὕψει πρὸς αὐτήν ὁ Ἀλέξανδρος ἠρώτησε τὸν Ἀντιπατριδην, μή τι τυγχάνοι τῆς γυναικὸς ἐρῶν· ἐκείνου δὲ ὁμολογήσαντος, 'ὦ μισρὲ' εἶπεν 'οὐκ ἀπάξεις εὐθὺς ἐκ τοῦ συμποσίου τὴν γυναῖκα·'

20. Πάλιν δὲ Πύθωνα τὸν Εὐρίου τοῦ αὐλητοῦ ἐρώμενον Κλέσανδρος ἐβιάζετο φιλῆσαι· τὸν οὖν Εὐρίον ὀρῶν ἀχθόμενον ἀνεπήδησε μετ' ὀργῆς ἐπὶ τὸν Κλέσανδρον, κεκρογγῶς 'ἀλλ' οὐδ' ἐρασθῆναιί τινος ἔξεστι δι' ὑμᾶς·'

21. Ἀποστέλλοντος δὲ αὐτοῦ τῶν Μακεδόνων τοὺς νοσώδεις καὶ ἀναπήρους ἐπὶ θάλασσαν, ἐνεδείχθη

τις εἰς τοὺς νοσοῦντας ἀπογεγραμμένος ἑαυτὸν οὐ νοσῶν. ἐπεὶ οὖν εἰς ὅψιν ἀχθεῖς καὶ ἀνακρινόμενος ὤμολόγησε προφασίζεσθαι δι' ἔρωτα Τελεσίππας ἀπιούσης ἐπὶ θάλασσαν, ἠρώτησεν δ' Ἀλέξανδρος
 5 'πρὸς τίνα δεῖ περὶ τῆς Τελεσίππας διαλέγεσθαι'·
 πυθόμενος δὲ ἐλευθέραν οὔσαν 'οὐκοῦν' ἔφη 'ὦ Ἀντιγένη, πεῖθωμεν τὴν Τελεσίππαν, ἵνα μείνῃ μεθ' ἡμῶν· βιάζεσθαι γὰρ ἐλευθέραν οὔσαν οὐχ ἡμέτερον.'

22. Τῶν δὲ μισθοφορούντων Ἑλλήνων παρὰ τοῖς
 10 πολεμίοις ὑποχειρίων γενομένων, τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐκέλευσεν ἐν πέδαις φυλάττειν ὅτι τροφὴν ἔχοντες B
 ἐκ δημοσίου μισθοφοροῦσι καὶ τοὺς Θεσσαλοὺς ὅτι τὴν ἀρίστην κεκτημένοι οὐ γεωργοῦσι· τοὺς δὲ Θηβαίους ἀφῆκεν εἰπὼν ὅτι 'μόνοις τούτοις οὔτε πόλις
 15 οὔτε χώρα δι' ἡμᾶς ἀπολέλειπται.'

23. Τῶν δὲ Ἰνδῶν τὸν ἄριστα τοξεύειν δοκοῦντα καὶ λεγόμενον διὰ δακτυλίου τὸν οἰστὸν ἀφιέναι λαβὼν αἰχμάλωτον ἐκέλευσεν ἐπιδείξασθαι, καὶ μὴ
 βουλόμενον ὀργισθεὶς ἀνελεῖν προσέταξε· ἐπεὶ δὲ
 20 ἀγόμενος ὁ ἄνθρωπος ἔλεγε πρὸς τοὺς ἄγοντας, ὅτι πολλῶν ἡμερῶν οὐ μεμελέτηκε καὶ ἐφοβήθη διαπεσεῖν, ἀκούσας δ' Ἀλέξανδρος ἐθαύμασε καὶ ἀπέλυσε μετὰ δώρων αὐτόν, ὅτι μᾶλλον ἀποθάνειν ὀπείμεινεν ἢ τῆς δόξης ἀνάξιος φανῆναι.

24. Ἐπεὶ δὲ Ταξίλης, εἷς τῶν Ἰνδῶν βασιλεὺς C
 ὢν, ἀπαντήσας προυκαλεῖτο μὴ μάχεσθαι μηδὲ πολεμεῖν Ἀλέξανδρον, ἀλλ' εἰ μὲν ἐστὶν ἡττων, εὔ

πάσχειν, εἰ δὲ βελτίων, εὖ ποιεῖν· ἀπεκρίνατο περὶ αὐτοῦ τούτου μαχετέον εἶναι, πρότερος εὖ ποιῶν περιγένηται.

25. Περὶ δὲ τῆς λεγομένης Ἀόρνου πέτρας ἐν Ἰνδοῖς ἀκούσας, ὅτι τὸ μὲν χωρίον δυσάλωτόν ἐστιν, 5 ὁ δὲ ἔχων αὐτὸ δειλὸς ἐστι, 'νῦν' ἔφη 'τὸ χωρίον εὐάλωτόν ἐστιν.'

26. Ἐπεὶ δὲ ἄλλος ἔχων πέτραν ἄληπτον δοκοῦσαν εἶναι ἐνεχείρισεν ἑαυτὸν μετὰ τῆς πέτρας τῷ Ἀλεξάν- 10 δρῳ, καὶ τῆς δυνάμεως ἐκέλευσεν ἄρχειν καὶ προσ- ἐθήκε χώραν, εἰπὼν ὅτι 'φρονεῖν μοι δοκεῖ ὁ ἄνθρωπος, ἀνδρὶ μᾶλλον ἀγαθῷ πιστεύσας ἑαυτὸν ἢ ὀχυρῷ τόπῳ.'

27. Μετὰ δὲ τὴν τῆς πέτρας ἄλωσιν τῶν φίλων λεγόντων ὑπερβεβληκέναι τὸν Ἡρακλέα ταῖς πρά- 15 ξεσιν, 'ἀλλ' ἐγὼ' εἶπε 'τὰς ἐμὰς πράξεις μετὰ τῆς ἡγεμονίας ἐνὸς οὐ νομίζω ῥήματος ἀνταξίας εἶναι τοῦ Ἡρακλέους.'

28. Τῶν δὲ φίλων τινὰς αἰσθόμενος ἐν τῷ 20 κυβεύειν οὐ παίζοντας ἐξημίωσε.

29. Τῶν δὲ πρώτων φίλων καὶ κρατίστων τιμᾶν μὲν ἐδόκει Κρατερὸν μάλιστα πάντων, φιλεῖν δὲ Ἡφαιστίων. 'Κρατερὸς μὲν γάρ' ἔφη 'φιλοβασιλεύς ἐστιν, Ἡφαιστίων δὲ φιλαλέξανδρος.'

Ε 30. Ξενοκράτης δὲ τῷ φιλοσόφῳ πεντήκοντα τά- 25 λαντα πέμψας, ὥς οὐκ ἐδέξατο μὴ δεῖσθαι φήσας, ἠρώτησεν 'εἰ μὴδὲ φίλον ἔχει Ξενοκράτης· ἐμοὶ μὲν γάρ' ἔφη 'μόλις ὁ Δαρεῖου πλοῦτος εἰς τοὺς φίλους ἤρκεσεν.'

31. Ἐπεὶ δὲ Πῶρος ἐρωτηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ μετὰ

τὴν μάχην 'πῶς σοι χρήσωμαι;' 'βασιλικῶς' εἶπε, καὶ προσερωτηθεὶς 'καὶ μὴ τι ἄλλο;' 'πάντα' εἶπεν 'ἐν τῷ 'βασιλικῶς' ἔνεστι' θανμάσας καὶ τὴν σύνεσιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀνδραγαθίαν πλείονα χώραν ἣς πρό-
5 τερον εἶχε προσέειπκε.

32. Πυθόμενος δὲ ὑπὸ τινος λοιδορεῖσθαι 'βασι- F
λικὸν' ἔφη 'ἐστὶν εὖ ποιοῦντα κακῶς ἀκούειν.'

33. Ἀποθνήσκων δὲ πρὸς τοὺς ἐταίρους ἀπιδὼν
ἔφη 'μέγαν ὄρω μού τὸν ἐπιτάφιον ἐσόμενον.'

10 34. Τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ Δημάδης ὁ ρήτωρ
'ὄμοιον' ἔφη 'διὰ τὴν ἀναρχίαν ὀρεῖσθαι τὸ στρατό-
πεδον τῶν Μακεδόνων ἐκτετυφλωμένῳ τῷ Κύκλωπι.'

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΤΟΥ ΛΑΓΟΥ.

Πτολεμαῖος ὁ Λάγου τὰ πολλὰ παρὰ τοῖς φίλοις
ἐδείπνει καὶ ἐκάθευδεν· εἰ δέ ποτε δειπνίζει, τοῖς
15 ἐκείνων ἐχρῆτο μεταπεμπόμενος ἐκπώματα καὶ στρώ-
ματα καὶ τραπέζας· αὐτὸς δὲ οὐκ ἐκέκτητο πλείω
τῶν ἀναγκαίων, ἀλλὰ τοῦ πλουτεῖν ἔλεγε τὸ πλου-
τίζειν εἶναι βασιλικώτερον.

ΑΝΤΙΓΟΝΟΥ.

1. Ἀντίγονος εἰσέπραττε χρήματα συντόνως· εἰ-182
20 πόντος δὲ τινος 'ἄλλ' οὐκ Ἀλέξανδρος ἦν τοιοῦτος'
'εἰκότως' εἶπεν, 'ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἔθιξε τὴν Ἀσίαν,
ἐγὼ δὲ καλαμῶμαι.'

2. Τῶν δὲ στρατιωτῶν ἰδὼν τινὰς ἐν τοῖς θώ-
ραξι καὶ τοῖς κράνεσι σφαιρίζοντας ἤσθη, καὶ τοὺς
25 ἡγεμόνας αὐτῶν μετεπέμπετο ἐπαινέσαι βουλόμενος·

ὥς δὲ ἤκουσεν ὅτι πίνουσιν, τὰς ἐκείνων ἡγεμονίας τοῖς στρατιώταις ἔδωκε.

3. Θαναμαζόντων δὲ πάντων, ὅτι γέρον γενόμενος
B ἡπίως ἐχρῆτο καὶ πράως τοῖς πράγμασι, 'πρότερον
μὲν γάρ' εἶπε 'δυνάμεως ἐδεόμην, νῦν δὲ δόξης καὶ 5
εὐνοίας.'

4. Πρὸς δὲ τὸν υἱὸν Φίλιππον πυθόμενον πλειό-
νων παρόντων 'πότε μέλλομεν ἀναξευγνύναι;' 'τί δέ-
δοικας;' εἶπε 'μὴ μόνος τῆς σάλπιγγος οὐκ ἀκούσης;'

5. Σπουδάσαντος δὲ τοῦ νεανίσκου λαβεῖν κατὰ- 10
λυσιν παρὰ γυναικὶ χήρᾳ τρεῖς ἐχούσῃ θυγατέρας
εὐπρεπεῖς, καλέσας τὸν ἐπὶ τῶν ξενίων εἶπεν 'οὐκ
ἐξάξεις μου τὸν υἱὸν ἀπὸ τῆς στενοχωρίας;'

6. Νοσήσας δὲ μακρὰν νόσον ὥς ἀνέρρωσεν
'οὐδέν' ἔφη 'χεῖρον· ὑπέμνησε γὰρ ἡμᾶς ἡ νόσος μὴ 15
μέγα φρονεῖν ὥς ὄντας θνητούς.'

C 7. Ἐρμოდότου δὲ αὐτὸν ἐν τοῖς ποιήμασιν Ἑλίου
παῖδα γράψαντος 'οὐ ταῦτά μοι' ἔφη 'σύνοιδεν ὁ
λασανοφόρος.'

8. Εἰπόντος δέ τινος ὅτι 'πάντα καλὰ καὶ δίκαια 20
τοῖς βασιλεῦσι', 'ναὶ μὰ Δία' εἶπε 'τοῖς τῶν βαρβάρων·
ἡμῖν δὲ μόνα καλὰ τὰ καλὰ καὶ μόνα δίκαια
τὰ δίκαια.'

9. Μαρσύου τοῦ ἀδελφοῦ δίκην ἔχοντος, ἀξιοῦν-
τος δὲ τὴν κρίσιν, αὐτῷ γενέσθαι κατ' οἰκίαν, 'ἔσται 25
μὲν οὖν' εἶπεν 'ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ πάντων ἀκουόντων,
εἰ μὴδὲν ἀδικοῦμεν.'

10. Ἐπεὶ δὲ ποτε χειμῶνος ἐν τόποις σπανίζουσι
9 ἀκούσης p. 506d: ἀκούση.

τῶν ἐπιτηδείων ἠνάγκασε καταξεῦξαι καὶ τῶν στρα-
τιωτῶν τινες ἐλοιδοροῦν ἀντὸν ἀγνοοῦντες ὅτι πλη-
σίον ἐστίν, τῇ βακτηρίᾳ τὴν σκηπὴν διαστείλας D
‘οἰμώξετε’ εἶπεν ‘εἰ μὴ μακρότερον ἀποστάντες λοι-
5 δορήσετε ἡμᾶς.’

11. Ἀριστοδήμου δὲ τῶν φίλων τινὸς ἐκ μαγείρου
γεγονέναι δοκοῦντος, συμβουλευόντος δὲ αὐτῷ τῶν
ἀναλωμάτων καὶ τῶν δωρεῶν ἀφαιρεῖν, ‘οἱ λόγοι σου’
εἶπεν ‘ὦ Ἀριστόδημε, περιζώματος ὕξουσιν.’

12. Ἀθηναίων δὲ δοῦλον αὐτοῦ τιμώμενον εἰς
10 τὴν πολιτείαν ὥς ἐλεύθερον ἐγγραψάντων, ‘οὐκ ἂν’
εἶπεν ‘ἐβουλόμην ἓνα Ἀθηναῖον ὑπ’ ἐμοῦ μαστι-
γοῦσθαι.’

13. Νεανίσκου δὲ τινος τῶν Ἀναξιμένους τοῦ
15 ῥήτορος μαθητῶν λόγον ἐσκεμμένον ἐκ παρασκευῆς
εἰπόντος ἐπ’ αὐτοῦ, βουλόμενός τι μαθεῖν ἠρώτησεν· E
ἀποσιωπήσαντος δὲ τοῦ νεανίσκου ‘τί λέγεις;’ εἶπεν ‘ἢ
‘ταῦτ’ ἐστὶ τὰν δέλτοισιν ἐγγεγραμμένα;’

14. Ἐτέρου δὲ ῥήτορος ἀκούων λέγοντος, ὅτι
20 χιονοβόλος ἢ ὥρα γενομένη λιποβοτανεῖν ἐποίησε τὴν
χώραν, ‘οὐ παύσῃ μοι’ εἶπεν ‘ὥς ὅχλω χρώμενος;’

15. Θρασύλλου δὲ τοῦ κυνικοῦ δραχμὴν αἰτή-
σαντος αὐτόν, ‘ἀλλ’ οὐ βασιλικόν’ ἔφη ‘τὸ δόμα’ τοῦ
δὲ εἰπόντος ‘οὐκοῦν τάλαντον δὸς μρι’, ‘ἀλλ’ οὐ κυνι-
25 κόν’ ἔφη ‘τὸ λῆμμα.’

16. Πέμπων δὲ Δημήτριον τὸν υἱὸν μετὰ νεῶν
πολλῶν καὶ δυνάμεων ἐλευθερώσοντα τοὺς Ἑλληνας

10 τιμώμενον] γενόμενον Cobetus 18 ταῦτ’] Eur.
Iph. Taur. v. 787 20 λιποβοτανεῖν *: λειποβοτανεῖν

F ἔλεγε 'τὴν δόξαν ὥσπερ ἀπὸ σκοπῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν οἰκουμένην πυρσεύεσθαι.'

17. Ἀνταγόρου δὲ τοῦ ποιητοῦ γόγγρον ἔχοντος καὶ αὐτοῦ τὴν λοπάδα σείοντος, ἐπιστὰς ἐξόπισθεν 'οἶε' φησί 'τὸν Ὀμηρον, ὃ Ἀνταγόρα, γόγγρον 5 ἔψειν τὰς τοῦ Ἀγαμέμνονος γράφοντα πράξεις;' καὶ ὁ Ἀνταγόρας 'σὺ δέ' εἶπεν 'ὦ βασιλεῦ, τὸν Ἀγαμέμνονα νομίζεις πράττοντα τὰς πράξεις ἐκείνας πολυπραγμονεῖν, εἴ τις ἐν τῷ στρατοπέδῳ γόγγρον ἔψει;'

183 18. Ὀναρ δ' ἰδὼν χρυσοῦν θέρος ἐξαμῶντα 10 Μιθριδάτην ἐβουλεύσατο κτεῖναι, καὶ Δημητρίῳ τῷ νῆφ φράσας ὥρκασε σιωπῆσαι· ὁ δὲ παραλαβὼν τὸν Μιθριδάτην καὶ συμπεριπατῶν παρὰ θάλασσαν ἐν τῷ αἰγιαλῷ κατέγραψε τῷ σαυρωτῇρι τοῦ δόρατος 'φεῦγε, Μιθριδάτα.' ἐκεῖνος δὲ νοήσας ἔφυγεν εἰς 15 Πόντον ἀκκεῖ βασιλεύων διετέλεσε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.

1. Ῥοδίους δὲ πολιορκῶν ὁ Δημήτριος ἔλαβεν ἕν τινα προαστείῳ πίνακα Πρωτογένους τοῦ ζωγράφου B τὸν Ἰάλυσον γράφοντος· ἐπικηρυκυσσάμενων δὲ τῶν Ῥοδίων καὶ φείσασθαι τοῦ πίνακος παρακαλούντων, 20 ἔφη 'μᾶλλον ἂν τὰς τοῦ πατρὸς εἰκόνας ἢ τὴν γραφὴν ἐκείνην διαφθεῖραι.' σπείσάμενος δὲ τοῖς Ῥοδίοις τὴν ἐλέπολιν ἀπέλιπε παρ' αὐτοῖς, ὑπόδειγμα τῆς αὐτοῦ μεγαλουργίας ἐκείνων δὲ ἀνδρείας ἐσομένην.

25

10 Ὀναρ δ' *: Ἀντίγονος Ὀναρ
δάτην ὁ δημήτριος 21 ἂν *

13 Μιθριδάτην *: μιθρι-

2. Ἀποστάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων, ἔλων τὴν πόλιν ἤδη κακῶς ὑπὸ σιτοδείας ἔχουσαν, εὐθύς ἐκκλησίας αὐτῷ συναχθείσης, ἐπέδωκε δωρεὰν σίτου αὐτοῖς· δημηγορῶν δὲ περὶ τούτων ἐβαρβάρισε· τῶν δὲ καθημένων τινὸς ὥς ἔδει τὸ ῥῆμα λεχθῆναι παραφρωνήσαντος, 'οὐκοῦν' ἔφη 'καὶ τῆς ἐπανορθώσεως ταύτης ἄλλους ὑμῖν πεντακισχιλίους ἐπιδίδωμι μέδιδμους.'

ΑΝΤΙΦΟΝΟΥ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ.

1. Ἀντίγονος ὁ δεύτερος, Δημητρίου τοῦ πατρὸς ἀλόντος καὶ πέμψαντός τινα τῶν φίλων καὶ κελεύοντος μὴ προσέχειν, ἅν τι γράφῃ βιασθεὶς ὑπὸ Σελεύκου, μηδὲ παραχωρεῖν τῶν πόλεων, αὐτὸς ἔγραψε πρὸς Σέλευκον ἐξιστάμενος αὐτῷ τῆς ἀρχῆς ἀπάσης καὶ παραδιδούς ὕμνηρον ἑαυτὸν ἐπὶ τῷ τὸν πατέρα Δημήτριον ἀπολυθῆναι.

2. Μέλλων δὲ ναυμαχεῖν πρὸς τοὺς Πτολεμαίου στρατηγούς, εἰπόντος τοῦ κυβερνήτου πολὺ πλείονας εἶναι τὰς τῶν πολεμίων ναῦς, 'ἐμὲ δέ' ἔφη 'αὐτὸν παρόντα πρὸς πόδας ἀντιτάττεται;'

3. Ὑποχωρῶν δέ ποτε τοῖς πολεμίοις ἐπερχομένοις οὐκ ἔφη φεύγειν, ἀλλὰ διώκειν τὸ συμφέρον ὀπίσω κείμενον.

4. Ἐπεὶ δὲ νεανίσκος ἀνδρείου πατρός, αὐτὸς δὲ μὴ πάνυ δοκῶν ἀγαθὸς εἶναι στρατιώτης ἡξίου τὰς τοῦ πατρὸς λαμβάνειν ἀποφοράς, 'ἀλλ' ἐγὼ' εἶπεν 'ὦ μειράκιον, ἀνδραγάθίας οὐ πατραγαθίας μισθούς καὶ δωρεὰς δίδωμι.'

5. Ζήνωνος δὲ τοῦ Κιτιέως ἀποθανόντος, ὃν μάλιστα τῶν φιλοσόφων ἐθαύμασεν, ἔλεγε 'τὸ θεάτρον αὐτοῦ τῶν πράξεων ἀνηρῶσθαι.'

E

ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ.

1. Λυσίμαχος ἐν Θράκῃ κρατηθεὶς ὑπὸ Δρομικάιτου καὶ διὰ δόψαν ἑαυτὸν καὶ τὸ στράτευμα 5 παραδούς, ὥς ἔπιεν αἰχμάλωτος γενόμενος, 'ὦ θεοί' εἶπεν 'ὥς μικρᾶς ἡδονῆς ἔνεκα δοῦλον ἑμαυτὸν ἐκ βασιλέως πεποίηκα.'

2. Πρὸς δὲ Φιλιππίδην τὸν κωμωδιοποιὸν φίλον ὄντα καὶ συνήθη 'τίνος σοι' εἶπε 'τῶν ἐμῶν μεταδῶ;' 10 κακεῖνος 'οὔ βούλει πλὴν τῶν ἀπορρήτων.'

ΑΝΤΙΠΑΤΡΟΥ.

F 1. Ἀντίπατρος ἀκούσας τὴν Παρμενίωνος ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τελευτὴν 'εἰ μὲν ἐπεβούλευσεν Ἀλεξάνδρῳ Παρμενίων' εἶπε 'τίνι πιστευτέον; εἰ δὲ μή, τί πρακτέον;' 15

2. Δημάδου δὲ τοῦ ῥήτορος ἡδὴ πρεσβύτου γερονότος, ἔφη 'καθάπερ ἱερείου διαπεπραγμένου καταλείπεσθαι μόνην τὴν γαστέρα καὶ τὴν γλῶτταν.'

ΑΝΤΙΟΧΟΥ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ.

1. Ἀντίοχος ὁ τρίτος ἔγραψε ταῖς πόλεσιν 'ἔν τι γράψῃ παρὰ τοὺς νόμους κελεύων γενέσθαι, μὴ 20 προσέχειν ὥς ἡγνοηκότι.'

2. Τὴν δὲ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερειαν ἰδὼν ὑπερβολῇ 9 κωμωδιοποιὸν *: κωμωδοποιὸν

καλὴν φανείσαν εὐθὺς ἀνέξεν ἐξ Ἐφέσου, φοβούμενος μὴ παρὰ γνώμην ἐκβιασθῇ προᾶί τι τῶν οὐχ ὀσίων.

ΑΝΤΙΟΧΟΥ ΤΟΥ ΙΕΡΑΚΟΣ.

Ἀντίοχος ὁ ἐπικληθεὶς Ἰέραξ ἐπολέμει περὶ 184
 5 τῆς βασιλείας πρὸς τὸν ἀδελφὸν Σέλευκον· ἐπεὶ δὲ
 ὁ Σέλευκος ἠττηθεὶς ὑπὸ Γαλατῶν οὐδαμοῦ φανερός
 ἦν ἀλλ' ἐδόκει κατακεκόφθαι, θεὶς τὴν πορφύραν
 ὁ Ἀντίοχος φαῖον ἱμάτιον ἀνέλαβε. μετ' ὀλίγον δὲ
 πυθόμενος τὸν ἀδελφὸν σφώζεσθαι, εὐαγγέλια τοῖς
 10 θεοῖς ἔθυσσε καὶ τὰς πόλεις τὰς ὑφ' ἑαυτοῦ στεφαν-
 υηγορεῖν ἐποίησεν.

ΕΥΜΕΝΟΥΣ.

Εὐμένης ἐπιβουλευθεὶς ὑπὸ Περσέως ἔδοξε τεθνάναι·
 τῆς δὲ φήμης εἰς Πέργαμον κομισθείσης, Ἀττα-
 λος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ περιθήμενος τὸ διάδημα καὶ B
 15 τὴν γυναικα γήμας ἐβασίλευσε· πυθόμενος δὲ προσ-
 ιόντα ζῶντα τὸν ἀδελφὸν ἀπήντησεν ὥσπερ εἰώθει
 μετὰ τῶν σωματοφυλάκων δοράτιον ἔχων· ὁ δὲ Εὐ-
 μένης φιλοφρόνως ἀσπασάμενος αὐτὸν καὶ πρὸς τὸ
 οὔς εἰπὼν

20 'μὴ σπεῦδε γῆμαι πρὶν τελευτήσαντ' ἔδης,
 οὐδὲν ἄλλο παρὰ πάντα τὸν βίον οὔτ' εἶπεν. ὕπο-
 πτον οὔτε ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ τελευτῶν ἐκείνῳ τὴν
 γυναικα καὶ τὴν βασιλείαν ἀπέλιπεν. ἀνθ' ὧν ἐκεῖνος
 οὐδὲν ἐξ ἑαυτοῦ τέκνον ἔθρεψε, πολλῶν γενομένων,

20 μὴ σπεῦδε] Nauck p. 220

ἀλλὰ τῷ Εὐμένους υἱῷ τὴν βασιλείαν ἐτι ζῶν ἐν-
ηλικῶ γενομένῳ παρέδωκε.

C ΠΤΡΡΟΥ ΤΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΟΥ.

1. Πύρρον οἱ υἱοὶ παῖδες ὄντες ἡρώτων, τίνοι
καταλείψει τὴν βασιλείαν· καὶ ὁ Πύρρος εἶπεν ὅς
ἂν ὑμῶν ὀξυτέραν ἔχη τὴν μάχαιραν.⁵

2. Ἐρωτηθεὶς δὲ πότερον Πύθων ἢ Καφισίας
ἀβλήτης ἀμείνων Ὑποσπέρχων· ἔφη ὁ στρατηγός.

3. Ἐπεὶ δὲ συμβαλὼν Ῥωμαίοις δις ἐνίκησε πολλοὺς
τῶν φίλων καὶ τῶν ἡγεμόνων ἀπολέσας, ὅτι ἐπὶ
ἔφη ὁ μίαν μάχην Ῥωμαίους νικήσωμεν, ἀπολώλαμεν.¹⁰

4. Ἐπεὶ δὲ Σικελίας ἀποτυχὼν ἐξέπλει, μετα-
στραφεὶς ὀπίσω πρὸς τοὺς φίλους ὅτιαν· ἔφη ὁ Ῥω-
D μαίοις καὶ Καρχηδονίοις ἀπολείπομεν παλαιστραν.

5. Τῶν δὲ στρατιωτῶν Ἀετὸν αὐτὸν προσαγο-
ρευόντων τί γάρ· εἶπεν ὁ μέλλω, τοῖς ὑμετέροις¹⁵
ὄπλοις ὥσπερ ὠκυπτέροις αἰρόμενος;

6. Ἀκούσας δὲ ὅτι νεανίσκοι πολλὰ βλάσφημα
περὶ αὐτοῦ πίνοντες εἰρήκασιν, ἐκέλευσεν ἀχθῆναι
μεθ' ἡμέραν πρὸς αὐτὸν ἅπαντας· ἀχθέντων δὲ τὸν
πρῶτον ἡρώτησεν, εἰ ταῦτα εἰρήκασιν περὶ αὐτοῦ.²⁰
καὶ ὁ νεανίσκος ταῦτα· εἶπεν ὁ βασιλεὺς· πλείονα
δ' ἂν τούτων εἰρήκειμεν, εἰ πλείονα οἶνον εἴχομεν.

ANTIOXΟΥ.

1. Ἀντίοχος ὁ στρατεύσας δεύτερον ἐπὶ Πάρ-
θους, ἐν τινι κυνηγεσίᾳ καὶ διωγμῷ τῶν φίλων καὶ

6 Καφισίας*: καφίσιος 7 Πολυσπέρχων X: πολυπέρχων

θεραπόντων ἀποπλανηθεῖς, εἰς ἔπαυλιν πενήτων ἀν- Ε
 θρώπων ἀγνοούμενος εἰσῆλθε· καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον
 ἐμβάλων λόγον περὶ τοῦ βασιλέως ἤκουσεν, ὅτι τᾶλλα
 χρηστός ἐστίν, φίλοις δὲ μοχθηροῖς ἐπιτρέπων τὰ
 5 πλεῖστα παρορᾷ καὶ πολλάκις ἀμελεῖ τῶν ἀναγκάων
 διὰ τὸ λίαν φιλόθυρος εἶναι. τότε μὲν οὖν ἐσιώπη-
 σεν· ἕμα δὲ ἡμέρα τῶν δορυφόρων παραγενομένων
 ἐπὶ τὴν ἔπαυλιν φανερός γενόμενος, προσφερομένης
 τῆς πορφύρας αὐτῷ καὶ τοῦ διαδήματος, ‘ἀλλὰ ἄφ’
 10 ἧς’ εἶπεν ‘ἡμέρας ὑμᾶς ἀνείληφα, πρῶτον ἐχθὲς
 ἀληθινῶν λόγων ἤκουσα περὶ ἐμαντοῦ.’

2. Τῶν δὲ Ἰουδαίων, πολιορκοῦντος αὐτοῦ τὰ F
 Ἱεροσόλυμα, πρὸς τὴν μεγίστην ἐορτὴν αἰτησαμένων
 ἐπὶ τὰς ἡμερῶν ἀνοχάς, οὐ μόνον ἔδωκε ταῦτας, ἀλλὰ
 15 καὶ ταύρους χρυσόκερας παρασνευσάμενος καὶ θυ-
 μιαμάτων καὶ ἀρωμάτων πλήθος ἄχρι τῶν πυλῶν
 ἐπόμπευσε· καὶ παραδοὺς τοῖς ἐκείνων ἱερεῦσι τὴν
 θυσίαν αὐτὸς ἐπανῆλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον. οἱ δὲ
 Ἰουδαῖοι θαυμάσαντες εὐθὺς ἑαυτοὺς μετὰ τὴν ἐορ-
 20 τὴν ἐνεχείρισαν.

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ.

1. Θεμιστοκλῆς ἔτι μειράκιον ὢν ἐν πότοις ἐκυ-
 λινδεῖτο καὶ γυναιξίν· ἐπεὶ δὲ Μιλτιάδης στρατηγῶν
 ἐνίκησεν ἐν Μαραθῶνι τοὺς βαρβάρους, οὐκέτι ἦν
 ἐντυχεῖν ἀτακτοῦντι Θεμιστοκλεῖ· πρὸς δὲ τοὺς θαν- 185
 25 μάζοντας τὴν μεταβολὴν ἔλεγεν ὥς ‘οὐκ ἔᾶ με καθεύ-
 δεῖν οὐδὲ ῥαθυμεῖν τὸ Μιλτιάδου πρόπαιον.’

2. Ἐρωτηθεὶς δὲ πότερον Ἀχιλλεὺς ἐβούλετ’ ἢν

ἢ Ὅμηρος εἶναι, 'σὺ δ' αὐτός' ἔφη 'πότερον ἤθελες
δ νικῶν Ὀλυμπίασιν ἢ ὁ κηρύσσων τοὺς νικῶντας
εἶναι;'

3. Ξέρξου δὲ καταβαίνοντος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα
τῷ μεγάλῳ στόλῳ, φοβηθεὶς Ἐπικύδην τὸν δημα- 5
γωγὸν αἰσχροκερδῆ καὶ δειλὸν ὄντα μὴ στρατηγὸς
γενόμενος ἀπολέσῃ τὴν πόλιν, ἔπεισεν ἀργυρίῳ τῆς
στρατηγίας ἀποστῆναι.

4. Ἀδεϊμάντου δὲ ναυμαχεῖν μὴ τολμῶντος, εἰ-
B πόντος πρὸς τὸν Θεμιστοκλέα τοὺς Ἑλληνας παρα- 10
καλοῦντα καὶ προτρέποντα 'ὦ Θεμιστόκλεις, τοὺς ἐν
τοῖς ἀγῶσι προεξιισταμένους μαστιγοῦσιν', 'ναί'
εἶπεν 'ὦ Ἀδεϊμάντε, τοὺς δὲ λειπομένους οὐ στε-
φανοῦσιν.'

5. Ἐπαραμένου δὲ τοῦ Εὐρυβιάδου τὴν βακτη- 15
ρίαν ὥς πατάξοντος 'πάταξον μὲν οὖν' εἶπεν 'ἄκου-
σον δέ.'

6. Μὴ πελθῶν δὲ τὸν Εὐρυβιάδην ἐν τοῖς στε-
νοῖς ναυμαχεῖσαι, κρύφα πρὸς τὸν βάρβαρον ἔπεμψε
παλαιῶν μὴ δεδιέναι τοὺς Ἑλληνας ἀποδιδράσκον- 20
τας· ἐπεὶ δὲ πεισθεὶς ἐκεῖνος ἠττήθη ναυμαχίᾱς
ὅπου συνέφερε τοῖς Ἑλλήσι, πάλιν ἔπεμψε πρὸς αὐ-
C τὸν κελεύει φεύγειν ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον τὴν ταχί-
στην ὥς τῶν Ἑλλήνων διανοομένων λύειν τὴν γέ-
φυραν, ἵνα σφῶν τοὺς Ἑλληνας ἐκεῖνον δοκῇ σφῶζειν. 25

7. Τοῦ δὲ Σεριφίου πρὸς αὐτὸν εἰπόντος, ὥς
οὐ δι' αὐτὸν ἀλλὰ διὰ τὴν πόλιν ἔνδοξός ἐστιν,

2 Ὀλυμπίασιν *: ἐν Ὀλυμπιάσιν 12 ναί W: ἀεὶ ναί
27 αὐτὸν *: αὐτὸν

‘ἀληθῆ λέγεις’ εἶπεν ‘ἀλλ’ οὐτ’ ἂν ἐγὼ Σερῖφιός ὢν ἐγενόμην ἐνδοξος οὔτε σὺ Ἀθηναῖος.’

8. Ἀντιφάτου δὲ τοῦ καλοῦ πρότερον μὲν ἐρῶντα τὸν Θεμιστοκλέα φεύγοντος καὶ καταφρονοῦντος, ἐπεὶ δὲ δόξαν ἔσχε μεγάλην καὶ δύναμιν, προσερχομένου καὶ κολακεύοντος, ‘ὦ μειράμιον’ εἶπεν ‘ὁψὲ μὲν ἀμφοτέροι ἀλλὰ νοῦν ἐσχήκαμεν.’

9. Πρὸς δὲ Σιμωνίδην ἐξαιτούμενόν τινα κρῖ-
D σιν οὐ δικαίαν ἔφη ‘μήτ’ ἂν ἐκεῖνον γενέσθαι ποι-
10 ητὴν ἀγαθὸν ἄδοντα παρὰ μέλος μήτ’ αὐτὸν ἄρχοντα χρηστὸν δικάζοντα παρὰ τὸν νόμον.

10. Τὸν δὲ υἱὸν ἐντροφῶντα τῇ μητρὶ πλεῖστον Ἑλλήνων ἔλεγε δύνασθαι· ‘τῶν γάρ Ἑλλήνων ἄρχειν Ἀθηναίους, Ἀθηναίων δ’ ἐαυτόν, αὐτοῦ δὲ τὴν ἐκεί-
15 νου μητέρα, τῆς δὲ μητρὸς ἐκεῖνον.’

11. Τῶν δὲ τὴν θυγατέρα μνωμένων αὐτοῦ τὸν E ἐπεικῆ τοῦ πλουσίου προτιμήσας ‘ἄνδρα ἔφη ζητεῖν χρημάτων δεόμενον μᾶλλον ἢ χρήματα ἀνδρός.’

12. Χωρίον δὲ πωλῶν ἐκέλευσε κηρύττειν ὅτι
20 καὶ γείτονα χρηστὸν ἔχει.

13. Τῶν δὲ Ἀθηναίων αὐτὸν προπηλακίζόντων ‘τί κοπιᾶτε’ εἶπεν ‘ὕπὸ τῶν αὐτῶν πολλάν τις εὐχρη-
στούμενοι;’ καὶ ταῖς πλατάνοις ἀπεικάζεσθαι αὐτόν, αἷς ὑποτρέχουσι χειμαζόμενοι, γενομένης δὲ εὐδίας τίλ-
25 λουσι παρερχόμενοι καὶ κολοῦνσιν.

14. Τοὺς δὲ Ἐρετριεῖς ἐπισκώπτων ἔλεγεν ‘ὦσπερ τευθίδας μάχαιραν μὲν ἔχειν καρδίαν δὲ μὴ ἔχειν.’

14 αὐτοῦ *: ἐαυτοῦ. cf. Vit. Them. c. 18

15. Ἐπεὶ δὲ ἐξέπεσε τῶν Ἀθηναίων τὸ πρῶτον, εἶτα καὶ τῆς Ἑλλάδος, ἀναβὰς πρὸς βασιλέα καὶ κελευόμενος λέγειν ἔφη ἔτον λόγον ἔοικέναι τοῖς ποι-
F κίλοις στρώμασιν· ὥς γὰρ ἐκεῖνα, καὶ τοῦτον ἐκτει-
νόμενον μὲν ἐπιδεικνύναι τὰ εἶδη συστελλόμενον 5
δὲ κρύπτειν καὶ διαφθείρειν.'

16. Ἡτήσατο δὲ καὶ χρόνον, ὅπως τὴν Περσικὴν διάλεκτον καταμαθῶν δι' ἑαυτοῦ καὶ μὴ δι' ἑτέρου ποιήσαιο τὴν πρὸς αὐτὸν ἔντευξιν.

17. Πολλῶν δὲ δωρεῶν ἀξιοθεὶς καὶ ταχὺ πλού- 10
σιος γενόμενος πρὸς τοὺς παῖδας εἶπεν ὧ παῖδες, ἀπωλόμεθ' ἅν, εἰ μὴ ἀπωλώλειμεν.'

ΜΥΡΩΝΙΔΟΤ.

Μυρωνίδης παρήγγειλεν ἔξοδον Ἀθηναίοις ἐπὶ Βοιωτοὺς στρατεύων· ἐνστάσης δὲ τῆς ὥρας καὶ τῶν
186 λοχαγῶν λεγόντων μηδέπω πάντας παρεῖναι, ἴπαρει- 15
σιν' εἶπεν ὅς μέλλοντες μάχεσθαι· καὶ χρησάμενος αὐτοῖς προθύμοις ἐνίκησε τοὺς πολεμίους.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΤ.

1. Ἀριστείδης δὲ ὁ δίκαιος ἀεὶ καθ' αὐτὸν ἐπο-
λιτεύετο καὶ τὰς ἑταιρείας ἔφρευγεν, ὥς τῆς ἀπὸ τῶν
φίλων δυνάμειως ἀδικεῖν ἐπαιρούσης. 20

2. Ἐπεὶ δὲ τῶν Ἀθηναίων ὁρμωμένων ἐπὶ τὸν
ἐξοστρακισμὸν ἄνθρωπος ἀγράμματος καὶ ἄγροικος
ὄστρακον ἔχων προσῆλθεν αὐτῷ κελεύων ἐγγράψαι
τὸ ὄνομα τοῦ Ἀριστείδου, ἴγινώσκεις γάρ' ἔφη ἔτον

1 Ἀθηναίων Cobetus: Ἀθηναίων 12 ἀπωλώλειμεν *: ἀπολώλειμεν

Ἀριστείδην; τοῦ δὲ ἀνθρώπου γινώσκειν μὲν οὐ φή- B
σαντος, ἄχθεσθαι δὲ τῇ τοῦ δικαίου προσηγορίᾳ, σιω-
πήσας ἐνέγραψε τὸ ὄνομα τῷ ὁστροῦ καὶ ἀπέδωκεν.

3. Ἐχθρὸς δὲ ὢν τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ πρε-
5 σβευτῆς ἐκπεμφθεὶς σὺν αὐτῷ 'βούλει' φησὶν 'ὦ
Θεμιστόκλεις ἐπὶ τῶν ὕδρων τὴν ἔχθραν ἀπολίπωμεν;
ἂν γὰρ δοκῇ, πάλιν αὐτὴν ἐπανιόντες ληψόμεθα.'

4. Τάξας δὲ τοὺς φόρους τοῖς Ἑλλησι τοσοῦτον
πτωχότερος ἐπανῆλθεν, ὅσον εἰς τὴν ἀποδημίαν
10 ἀνήλωσεν.

5. Αἰσχύλου δὲ ποιήσαντος εἰς Ἀμφιάραον
'οὐ γὰρ δοκεῖν ἄριστος ἄλλ' εἶναι θέλει,
βαθεῖαν ἄλοκα διὰ φρενὸς καρπούμενος,
ἐξ ἧς τὰ κεδνὰ βλαστάνει βουλευμάτων.' C

15 καὶ λεγομένων τούτων, πάντες εἰς Ἀριστείδην ἀπέ-
βλεψαν.

ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ.

1. Περικλῆς, ὁπότε μέλλοι στρατηγεῖν, ἀναλαμ-
βάνων τὴν χλαμύδα πρὸς ἑαυτὸν ἔλεγε 'πρόσεχε,
Περικλείς, ἐλευθέρων μέλλεις ἄρχειν, καὶ Ἑλλήνων
20 καὶ Ἀθηναίων.'

2. Ἐκέλευσε δὲ τοὺς Ἀθηναίους τὴν Αἴγιναν
ὥσπερ λήμην ἀφαιρεῖν τοῦ Πειραιῶς.

3. Πρὸς δὲ φίλον τινὰ μαρτυρίας ψευδοῦς δεό-
μενον, ἧ προσῆν καὶ ὄρκος, ἔφησε μέχρι τοῦ βωμοῦ
25 φίλος εἶναι.

4. Μέλλων δὲ ἀποθνήσκειν αὐτὸς ἑαυτὸν ἐμακά- D

ριζεν, ὅτι μηδεὶς Ἀθηναίων μέλαν ἱμάτιον δι' αὐ-
τὸν ἐνεδύσατο.

ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ.

1. Ἀλκιβιάδης ἔτι παῖς ὢν ἐλήφθη λαβὴν ἐν
παλαίστρᾳ· καὶ μὴ δυνάμενος διαφυγεῖν ἔδακε τὴν
χεῖρα τοῦ καταπαλαίοντος· εἰπόντος δὲ ἐκείνου 'δά- 5
κνεις ὥς αἱ γυναῖκες', 'οὐ μὲν οὖν' εἶπεν 'ἀλλ' ὥς
οἱ λέοντες.'

2. Ἐχων δὲ κύνα πάγκαλον ἐωνημένον ἐπτακισ-
χιλίων δραχμῶν, ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὴν οὐράν 'ὅπως'
ἔφη 'τοῦτο λέγωσιν Ἀθηναῖοι περὶ ἐμοῦ καὶ μηδὲν 10
ἄλλο πολυπραγμονῶσι.'

E 3. Προσελθὼν δὲ διδασκαλείῳ ῥαψωδίαν Ἰλιά-
δος ἦται· τοῦ δὲ διδασκάλου μηδὲν ἔχειν Ὀμήρου
φήσαντος, ἐντρίψας αὐτῷ κόνδυλον παρῆλθεν.

4. Ἐλθὼν δὲ ἐπὶ θύρας τοῦ Περικλέους καὶ 15
πυθόμενος αὐτὸν μὴ σχολάζειν ἀλλὰ σκοπεῖν, ὅπως
ἀποδώσει λόγους Ἀθηναίοις, 'οὐ βέλτιον' ἔφη 'σκο-
πεῖν ἢν, ὅπως οὐκ ἀποδώσει;'

5. Καλούμενος δὲ ἐπὶ κρίσιν θανατικὴν ὑπὸ
τῶν Ἀθηναίων ἀπὸ Σικελίας ἔκρουψεν εαυτόν, εἰ- 20
πὼν 'εὐηθὲς εἶναι τὸ δίκην ἔχοντα ζητεῖν ἀποφυ-
γεῖν, ἐξὸν φυγεῖν.'

F 6. Εἰπόντος δὲ τινος 'οὐ πιστεύεις τῇ πατρίδι
τὴν περὶ σεαυτοῦ κρίσιν;' 'ἐγὼ μὲν' ἔφη 'οὐδὲ τῇ
μητρὶ, μή πως ἀγνοήσασα τὴν μέλαιναν βάλῃ ψῆφον 25
ἀντὶ τῆς λευκῆς.'

7. Ἀκούσας δὲ ὅτι θάνατος αὐτοῦ κατέγνωσται καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 'δείξωμεν οὖν αὐτοῖς' εἶπεν 'ὅτι ζῶμεν.' καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους τρεψάμενος τὸν Λεκελεικὸν ἤγειρεν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους πόλεμον.

ΛΑΜΑΧΟΥ.

5 Λάμαχος ἐπετίμα τινὶ τῶν λοχαγῶν ἁμαρτόντι· τοῦ δὲ φήσαντος μηκέτι τοῦτο ποιήσκειν 'οὐκ ἔστιν' εἶπεν 'ἐν πολέμῳ δις ἁμαρτεῖν.'

ΙΦΙΚΡΑΤΟΥΣ.

1. Ἰφικράτης, δοκῶν νίδς εἶναι σκυτοτόμου, κατεφρονεῖτο· δόξαν δὲ τότε πρῶτον ἔσχε, ὅτε τραυμα- 187
10 τίας πολέμιον ἄνδρα μετὰ τῶν ὅπλων ζῶντα συναρπάσας εἰς τὴν ἑαυτοῦ τριήρη μετήνεγκεν.

2. Ἐν δὲ φιλίᾳ καὶ συμμάχῳ χῶρα στρατοπεδεύων καὶ χάρακα βαλλόμενος καὶ τάφρον ὀρύττων ἐπιμελῶς πρὸς τὸν εἰπόντα 'τί γὰρ φοβούμεθα;' 15
'χειρίστην' ἔφησε 'στρατηγοῦ φωνὴν εἶναι τὴν 'οὐκ ἂν προσεδόκησα'.'

3. Παραταττόμενος δὲ τοῖς βαρβάροις ἔφη δεδιέναι, μὴ τὸν Ἰφικράτην οὐκ ἴσασιν, ᾧ καταπλήττεται τοὺς ἄλλους πολεμίους.

20 4. Κρινόμενος δὲ θανάτου, πρὸς τὸν συνοφάντην 'οἷα ποιεῖς, ᾧ ἄνθρωπε' εἶπε 'πολέμου περιεστῶ- B
τος, τὴν πόλιν περὶ ἐμοῦ πείθων βουλεύεσθαι καὶ μὴ μετ' ἐμοῦ.'

9 ὅτε τραυματίας] fort. ὅτε ναυμαχίας οὔσης vel ὅτ' ἐν ναυμαχίᾳ

5. Πρὸς δὲ Ἀρμόδιον, τὸν τοῦ παλαιοῦ Ἀρμόδιου ἀπόγονον, εἰς δυσγένειαν αὐτῷ λοιδορούμενον ἔφη 'τὸ μὲν ἐμὸν ἀπ' ἐμοῦ γένος ἄρχεται, τὸ δὲ σὸν ἐν σοὶ παύεται.'

6. Ῥήτορος δὲ τινος ἐπερωτῶντος αὐτὸν ἐν ἐκ- 5 κλήσι' τίς ὢν μέγα φρονεῖς; πότερον ἱππεὺς ἢ ὀπλίτης ἢ τοξότης ἢ πελταστής; 'οὐδείς' ἔφη 'τούτων, ἀλλ' ὁ πᾶσι τούτοις ἐπιστάμενος ἐπιτάττειν.'

ΤΙΜΟΘΕΟΥ.

1. Τιμόθεος εὐτυχῆς ἐνομίζετο στρατηγὸς εἶναι· καὶ φθονοῦντες αὐτῷ τινες ἐξωγράφουν τὰς πόλεις εἰς 10 C κύρτον αὐτομάτως ἐκείνου καθεύδοντος ἐνδυομένας· ἔλεγεν οὖν ὁ Τιμόθεος 'εἰ τηλικαύτας πόλεις λαμβάνω καθεύδων, τί με οἴεσθε ποιήσῃ ἐγρηγορότα;'

2. Τῶν δὲ τολμηρῶν στρατηγῶν τινος τραῦμα τοῖς Ἀθηναίοις δεικνύντος, 'ἐγὼ δέ' εἶπεν 'ἡσχύνθη 15 ὅτι μου στρατηγοῦντος ὑμῶν ἐν Σάμῳ καταπελτικὸν βέλος ἐγγὺς ἔπεσε.'

3. Τῶν δὲ ῥητόρων τὸν Χάρητα προαγόντων καὶ τοιοῦτον ἀξιούντων εἶναι τὸν Ἀθηναίων στρατηγόν, 'οὐ τὸν στρατηγόν' εἶπεν ὁ Τιμόθεος 'ἀλλὰ 20 τὸν τῷ στρατηγῷ τὰ σιρῶματα κομίζοντα.'

ΧΑΒΡΙΟΥ.

D 1. Χαβρίας ἔλεγε κάλλιστα στρατηγεῖν τοὺς μάλιστα γινώσκοντας τὰ τῶν πολεμίων.

6 ἱππεὺς ἢ ὀπλίτης Stob. Flor. 54, 52: ἱππεὺς. of. p. 440b 7 ἢ πελταστής *: ἢ πελταστής ἢ πεζός vel ἢ πεζός ἢ πελταστής

2. Δίκην δὲ φεύγων προδοσίας μετὰ Ἰφικράτους, ἐπιτιμῶντος αὐτῷ τοῦ Ἰφικράτους ὅτι κινδυνεύων εἰς τὸ γυμνάσιον βαδίζει καὶ τὴν εἰωθυῖαν ὥραν ἀριστῶ, 'τοιγαροῦν' εἶπεν 'ὅν ἄλλο τι γινῶσι περὶ ἡμῶν Ἀθηναῖοι, σὲ μὲν ἀνυμνῶντα καὶ ἄσιτον, ἐμὲ δὲ ἡριστηκότα καὶ ἀληλιμμένον ἀποκτενοῦσιν.'

3. Εἰώθει δὲ λέγειν ὅτι 'φοβερώτερόν ἐστιν ἐλάφων στρατόπεδον ἡγουμένου λέοντος ἢ λεόντων ἐλάφου.'

ΗΓΗΣΙΠΠΟΥ.

10 'Ηγησίππου τοῦ Κρωβύλου προσαγορευομένου Ε παροξύνοντος τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ Φίλιππου, ὑπεφώ- νησέ τις ἐκ τῆς ἐκκλησίας 'πόλεμον εἰσηγῇ;' 'ναὶ μὰ Δία' εἶπε 'καὶ μέλανα ἱμάτια καὶ δημοσίας ἐκφορὰς καὶ λόγους ἐπιταφίους, εἰ μέλλομεν ἐλεύθεροι βιώ- 15 σεσθαι καὶ μὴ ποιήσῃν τὸ προσταττόμενον Μακεδόσι.'

ΠΥΘΕΟΥ.

Πυθέας ἔτι μειράκιον ὢν παρῆλθεν ἀντερῶν τοῖς περὶ Ἀλεξάνδρου γραφομένοις ψηφίσμασιν· εἰπόν- τος δέ τινος 'σὺ νέος ὢν τολμᾷς λέγειν περὶ τηλι- κούτων;' 'καὶ μὴν Ἀλέξανδρος' εἶπεν 'ὃν ψηφίζεσθε 20 θεόν, ἐμοῦ νεώτερός ἐστι.'

ΦΩΚΙΩΝΟΣ ΤΟΥ ΑΘΗΝΑΙΟΥ.

F

1. Φωκίων ὁ Ἀθηναῖος ὑπ' οὐδενὸς οὔτε γε- λῶν ὥφθη οὔτε δακρύων.

2. Ἐκκλησίας δὲ γενομένης πρὸς τὸν εἰπόντα

‘σκεπτομένῳ, Φωκίων, ἔοικας’, ‘ὀρθῶς’ ἔφη ‘τοπάξις· σκέπτομαι γάρ, εἴ τι δύναμαι περιελθεῖν ὧν μέλλω λέγειν πρὸς Ἀθηναίους.’

3. Μαντείας δὲ γενομένης Ἀθηναίοις, ὥς. εἷς ἀνὴρ ἔστιν ἐν τῇ πόλει ταῖς πάντων ἐναντιούμενος 5 γνώμαις, καὶ τῶν Ἀθηναίων ζητεῖν κελευόντων ὅστις ἐστὶ καὶ βοώντων, Φωκίων ἑαυτὸν ἔφησε τοῦτον εἶναι· μόνῳ γὰρ αὐτῷ μηδὲν ἀρέσκειν ὧν οἱ πολλοὶ πράττουσι καὶ λέγουσιν.

188 4. Ἐπεὶ δὲ λέγων ποτὲ γνώμην πρὸς τὸν δῆμον 10 εὐδοκίμει καὶ πάντας ὁμαλῶς ἑώρα τὸν λόγον ἀποδεχομένους, ἐπιστράφεις πρὸς τοὺς φίλους εἶπεν ‘οὐ δῆπου κακόν τι λέγων ἑμαυτὸν λέληθα;’

5. Πρὸς δὲ θυσίαν τινὰ τῶν Ἀθηναίων αἰτούντων ἐπιδόσεις καὶ τῶν ἄλλων ἐπιδιδόντων, κληθεὶς 15 πολλάκις ‘αἰσχυρολίμην ἔν’ εἶπεν ‘ὕμῃν ἐπιδιδούς, τούτῳ δὲ μὴ ἀποδιδούς’, ἅμα δεικνύων τὸν δανειστήν.

6. Δημοσθένους δὲ τοῦ ρήτορος εἰπόντος ‘ἀποκτενοῦσί σε Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ μανῶσι’, ‘ναί’ εἶπεν ‘ἐμὲ 20 μὲν ἂν μανῶσι, σὲ δὲ ἂν σωφρονῶσι.’

B 7. Ἀριστογέιτονος δὲ τοῦ συκοφάντου μέλλοντος ἀποθνήσκειν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ κατακρίτου γε-
γονότος καὶ δεομένου τὸν Φωκίωνα πρὸς αὐτὸν
ἔλθεῖν, τῶν δὲ φίλων οὐκ ἐώντων πρὸς ἄνθρωπον 25
πονηρὸν βαδίζειν, ‘καὶ ποῦ τις ἔν’ εἶπεν ‘ἥδιον
Ἀριστογέιτονι λαλήσειεν;’

8. Ὀργιζομένων δὲ τοῖς Βυζαντίοις τῶν Ἀθη-

1 Φωκίων *: ὁ φωκίων

ναίων, μὴ δεξαμένων τῇ πόλει Χάρητα πεμφθέντα
μετὰ δυνάμεως βοηθὸν αὐτοῖς πρὸς Φίλιππον, εἶ-
πὼν ὁ Φωκίων ὅτι 'δεῖ μὴ τοῖς ἀπιστοῦσι τῶν συμ-
μάχων, ἀλλὰ τοῖς ἀπιστουμένοις ὀργίζεσθαι τῶν
στρατηγῶν' αὐτὸς ἠρώσθη στρατηγός· καὶ πιστευθεὶς
ὑπὸ τῶν Βυζαντίων ἐποίησε τὸν Φίλιππον ἀπελθεῖν C
ἄπρακτον.

9. Ἀλεξάνδρου δὲ τοῦ βασιλέως ἑκατὸν τάλαντα
δωρεὰν αὐτῷ πέμψαντος, ἠρώτησε τοὺς κομίζοντας
10 τί δῆποτε, πολλῶν ὕντων Ἀθηναίων, αὐτῷ μόνῳ
ταῦτα δίδωσιν Ἀλεξάνδρος· εἰπόντων δὲ ἐκείνων
ὡς μόνον αὐτὸν ἡγεῖται καλὸν κἀγαθὸν εἶναι, 'οὐκ-
οῦν' ἔφη 'ἐασάτω με καὶ δοκεῖν καὶ εἶναι τοιοῦτον.'

10. Αἰτοῦντος δὲ Ἀλεξάνδρου τριήρεις καὶ τοῦ
15 δῆμου κελεύοντος ὀνομαστὶ παριέναι τὸν Φωκίωνα
καὶ συμβουλεύειν, ἀναστὰς ἔφη 'συμβουλεύω τοίνυν
ὑμῖν ἢ κρατεῖν τοῖς ὅπλοις αὐτοῦς ἢ φίλους εἶναι
τῶν κρατούντων.'

11. Λόγου δὲ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τελευτῆς D
20 ἐμπεσόντος ἀδεσπότου καὶ τῶν ρητόρων ἀναπηδών-
των εὐθὺς ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ μὴ μέλλειν ἀλλὰ πολε-
μεῖν ἤδη κελευόντων, ὁ Φωκίων ἡξίου περιμεῖναι
καὶ γινῶναι βεβαίως. 'εἰ γὰρ τήμερον' ἔφη 'τέθνηκε,
καὶ αὐριον ἔσται καὶ εἰς τρίτην τεθνηκώς.'

25 12. Τοῦ δὲ Λεωσθένους εἰς τὸν πόλεμον ἐμβα-
λόντος τὴν πόλιν, ἐλπίσι λαμπραῖς πρὸς τὸ τῆς
ἐλευθερίας ὄνομα καὶ τῆς ἡγεμονίας ἐπαιρομένην,
τοὺς λόγους αὐτοῦ ταῖς κυπαρίττοις ἀπείκαξε· 'κα-

λοιὶ γὰρ ὄντες' ἔφη 'καὶ ὑψηλοὶ καρπὸν οὐκ ἔχουσι.'
κατωρθωμένων δὲ τῶν πρώτων καὶ τῆς πόλεως
εὐαγγέλια θυνούσης, ἐρωτηθεὶς εἰ ταῦτα ἤθελεν αὐτῷ
E πεπεῤῥᾶχθαι 'πεπεῤῥᾶχθαι μὲν οὖν' ἔφη 'ταῦτα, βεβου-
λεῦσθαι δὲ ἐκεῖνα.' 5

13. Τῇ δὲ Ἀττικῇ τῶν Μακεδόνων προσβαλόν-
των καὶ πορθούντων τὴν παραλίαν, ἐξήγαγε τοὺς
ἐν ἡλικίᾳ· πολλῶν δὲ συντρεχόντων πρὸς αὐτὸν καὶ
παρεγκελευομένων ἐκεῖνον τὸν λόφον καταλαβεῖν
ἐνταῦθα τάξαι τὴν δύναμιν, 'ὦ Ἡράκλεις' εἶπεν 10
'ὥς πολλοὺς ὄρω στρατηγούς, στρατιώτας δὲ ὀλί-
γους.' οὐ μὴν ἀλλὰ συμβαλὼν ἐκράτησε καὶ διέ-
φθειρε Νικίωνα τὸν ἄρχοντα τῶν Μακεδόνων.

14. Μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον οἱ μὲν Ἀθηναῖοι
F τῷ πολέμῳ κρατηθέντες ἐδέξαντο φρουρὰν ὑπ' Ἀν- 15
τιπάτρου· Μενύλλου δὲ τοῦ τῆς φρουρᾶς ἄρχοντος
χορήματα τῷ Φωκίῳ διδόντος, ἀγανακτήσας εἶπε
'μήτε ἐκεῖνον Ἀλεξάνδρου βελτίονα εἶναι, καὶ χει-
ρωνα τὴν αἰτίαν, ἐφ' ἣ λήψεται νῦν τότε μὴ δεξά-
μενος.' 20

15. Ἀντίπατρος δὲ ἔφη, ὥς δεῖν αὐτῷ φίλων
'Αθήνησιν ὄντων οὔτε Φωκίωνα λαβεῖν πέπεικεν οὔτε
Δημάδην διδοὺς ἐμπέπληκεν.

16. Ἀξιοῦντρος δὲ Ἀντιπάτρου ποιῆσαι τι τῶν
μὴ δικαίων αὐτέν 'οὐ δύνασαι' εἶπεν 'Ἀντίπατρε 25
καὶ φίλῳ Φωκίῳ χοῖσθαι καὶ κόλακι.'

189 17. Μετὰ δὲ τὴν Ἀντιπάτρου τελευτὴν δημο-

3 αὐτῷ W: οὕτω 13 Νικίωνα] Μικίωνα Vit. Phoc.
c. 25.

κρατίας Ἀθηναίοις γενομένης κατεγνώσθη θάνατος τοῦ Φωκίωνος ἐν ἐκκλησίᾳ καὶ τῶν φίλων· οἱ μὲν οὖν ἄλλοι κλαίοντες ἤγουντο· τῷ δὲ Φωκίῳ σιωπῇ βαδίζοντι τῶν ἐχθρῶν τις ἐνέπτυσεν ἀπαντήσας εἰς τὸ πρόσωπον. ὁ δὲ πρὸς τοὺς ἄρχοντας ἀποβλέψας ‘οὐ παύσει τις’ εἶπε ‘τοῦτον ἀσχημονοῦντα;’

18. Τῶν δὲ μελλόντων συναποθνήσκειν ἐνδὸς ὁδυρομένου καὶ ἀγανακτοῦντος ‘οὐκ ἀγαπᾷς’ εἶπεν ‘ὦ Θούδιππε μετὰ Φωκίωνος ἀποθανούμενος;’

19. Ἦδη δὲ τῆς κύλικος αὐτῷ προσφερομένης, ἐρωτηθεὶς εἴ τι λέγει πρὸς τὸν υἱόν ‘ἐγὼ σε’ εἶπεν ‘ἐντέλλομαι καὶ παρακαλῶ μηδὲν Ἀθηναίοις μνησι-
κακεῖν.’

ΠΕΙΣΙΣΤΡΑΤΟΥ.

1. Πεισίστρατος ὁ Ἀθηναίων τύραννος, ἐπεὶ τῶν φίλων τινὲς ἀποστάντες αὐτοῦ Φυλῆν κατέλαβον, ἤλθε πρὸς αὐτοὺς στρωματόδεσμον αὐτὸς κομίζων. πυνθανομένων δὲ ἐκείνων τί βούλεται, ‘πέισσας ὑμᾶς’ εἶπεν ‘ἀπαγαγεῖν ἢ μὴ πέισσας μένειν μεθ’ ὑμῶν, διὰ τοῦτο ἀφῆγμαι συνεσκευασμένος.’

2. Διαβληθείσης δὲ τῆς μητρὸς πρὸς αὐτόν, ὥς ἐρᾷ τινος νεανίσκου καὶ κρύφα σύνεστι φθουμένῳ καὶ παραιτουμένῳ τὰ πολλὰ, καλέσας ἐπὶ δεῖπνον τὸν νεανίσκον ἠρώτησε δειπνήσαντα· πῶς γέγονεν· ‘ἡδέως’ δὲ φήσαντος, ‘ταῦτά σοι’ ἔφη ‘καθ’ ἡμέραν
ἔσται, ἐὰν τῇ μητρὶ μου ἀρέσκης.’

3. Ἐπεὶ δὲ Θρασύβουλος ἐρῶν αὐτοῦ τῆς θυγατρὸς ἐφίλησεν ἀπαντήσας, παροξυνόμενος ἐπ’ αὐτὸν

ὕπὸ τῆς γυναικὸς ἅν τοὺς φιλοῦντας' εἶπε 'μισῶμεν, τί ποιήσομεν τοὺς μισοῦντας;' καὶ ἔδωκε γυναιῖκα τῷ Θρασυβούλῳ τὴν παρθένον.

4. Κωμαστῶν δέ τινων περιτυχόντων αὐτοῦ τῇ γυναικὶ καὶ πολλὰ πραξάντων ἀσελγῇ καὶ εἰπόντων, ⁵ μεθ' ἡμέραν δὲ τοῦ Πεισιστράτου δεομένων καὶ δακρυόντων, 'ὕμεῖς μὲν' ἔφη 'πειρᾶσθε σωφρονεῖν τὸ λοιπόν· ἢ δ' ἐμὴ γυνὴ τὸ παράπαν ἐχθρὸς οὐδαμῇ προῆλθε.'

D 5. Τῶν δὲ παίδων, αὐτοῦ γαμεῖν ἑτέραν γυναιῖκα ¹⁰ μέλλοντος, διαπυνθανομένων μή τι μεμφόμενος αὐτοὺς εἴη, 'ἥκιστα' εἶπεν 'ἄλλ' ἐπαινῶν καὶ βουλόμενος ἑτέρους μοι παῖδας τοιούτους γενέσθαι.'

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΤΟΥ ΦΑΛΗΡΕΩΣ.

Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς Πτολεμαίῳ τῷ βασιλεῖ παρῆναι τὰ περὶ βασιλείας καὶ ἡγεμονίας βιβλία ¹⁵ κτᾶσθαι καὶ ἀναγινώσκειν· ὃ γὰρ οἱ φίλοι τοῖς βασιλεῦσιν οὐ θαρροῦσι παραινεῖν, ταῦτα ἐν τοῖς βιβλίοις γέγραπται.'

E

ΔΥΚΟΤΡΓΟΥ.

1. Δυκοῦργος ὁ Λακεδαιμόνιος εἵθισε τοὺς πολίτας κομᾶν λέγων ὅτι τοὺς μὲν καλοὺς ἢ κόμη ²⁰ εὐπρεπεστέρους, ποιεῖ, τοὺς δὲ αἰσχροὺς φοβερωτέρους.'

2. Πρὸς δὲ τὸν κελεύοντα ποιεῖν ἐν τῇ πόλει δημοκρατίαν 'σὺ πρῶτος' εἶπεν 'ἐν τῇ οἰκίᾳ σου πώλησον δημοκρατίαν.'

3. Ἐκέλευε δὲ τὰς οἰκίας ποιεῖν ἀπὸ πρόλουος καὶ πελέκεως μόνον· αἰσχύνεσθαι γὰρ εἰς οἰκίας λιτὰς ἐκπώματα καὶ στρώματα καὶ τραπέζας πολυτελεῖς εἰσφέροντας.

5 4. Πυγμῆν δὲ καὶ παγκράτιον ἀγωνίζεσθαι ἐκώλυσεν, ἵνα μὴδὲ παίζοντες ἀπαυδᾷν ἐθίζωνται.

5. Στρατεύειν δὲ πολλάκις ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς ἐκώ- F
λυσεν, ὅπως μὴ ποιῶσι μαχιμωτέρους. ὕστερον γοῦν τοῦ Ἀγησιλάου τρωθέντος, ὁ Ἀνταλκίδας εἶπεν· καλὰ
10 διδασκάλια παρὰ Θηβαίων λαμβάνειν αὐτὸν ἐθίσαντα καὶ διδάξαντα πολεμεῖν ἄκοντας·

ΧΑΡΙΛΛΟΥ.

1. Χάριλλος ὁ βασιλεὺς ἐρωτηθεὶς διὰ τί νό-
μους ὀλίγους οὕτω Ἀνκοῦργος ἔθηκεν, ἀπεκρίνατο
‘τοὺς χρωμένους ὀλίγοις λόγοις μὴ δεῖσθαι νόμων
15 πολλῶν.’

2. Τῶν δὲ εἰλώτων τινὸς θρασύτερον αὐτῷ προσ-
φερομένου, ‘ναὶ τὼ σιῶ’ εἶπε· κατέκτανον ἅν τε, αἱ
μὴ ὠργιζόμεαν.’

3. Πρὸς δὲ τὸν πυθόμενον διὰ τί κομῶσιν εἶπεν
20 ὅτι ‘τῶν κόσμων ἀδαπανώτατος οὗτός ἐστι.’

ΤΗΛΕΚΛΟΥ.

Τήλεκλος ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἐγκα- 190
λοῦντα τοῖς πολίταις ὥς ἀγνωμονέστερον αὐτῷ προσ-
φερομένοις ἢ ἐκείνῳ, ‘σὺ γάρ’ εἶπεν· οὐκ οἶδας ἀδι-
κεῖσθαι.’

17 καὶ Cobetus: νῆ ἅν τε, αἱ idem: τεῦ εἰ
Plutarchi Moralia. Vol. II. 4

ΘΕΟΠΟΜΠΟΥ.

Θεόπομπος ἔν τινι πόλει πρὸς τὸν ἐπιδεικνύμενον τὸ τεῖχος αὐτῷ καὶ πυνθανόμενον, εἰ δοκεῖ καλὸν καὶ ὑψηλὸν εἶναι 'οὐδ' εἰ γυναικῶν' εἶπεν 'ἦν.'

ΑΡΧΙΔΑΜΟΥ.

Ἀρχίδαμος, ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ τῶν συμμαχῶν ἀξιούντων ὀρίσαι τοὺς φόρους αὐτοῖς, εἶπεν ⁵ 'ὁ πόλεμος οὐ τεταγμένα σιτεῖται.'

B

ΒΡΑΣΙΔΟΥ.

1. Βρασίδης ἐν ἰσχάσι συλλαβῶν μῦν καὶ δηχθεὶς ἀφῆκεν· εἶτα πρὸς τοὺς παρόντας 'οὐδὲν οὕτως' ἔφη 'μικρὸν ἐστίν, ὃ μὴ σφύζεται τολμῶν ἀμύνεσθαι τοὺς ἐπιχειροῦντας.' 10

2. Ἐν δὲ μάχῃ διὰ τῆς ἀσπίδος ἀκοντισθεὶς καὶ τὸ δόρυ τοῦ τραύματος ἐξελκύσας αὐτῷ τούτῳ τὸν πολέμιον ἀπέκτεινεν· ἐπερωτηθεὶς δὲ πῶς ἐτρώθη, 'προδοῦσής με τῆς ἀσπίδος' εἶπεν.

3. Ἐπειδὴ συνέβη πεσεῖν αὐτὸν ἐλευθεροῦντα ¹⁵ τοὺς ἐπὶ Θράκης Ἕλληνας, οἱ δὲ πεμφθέντες εἰς Λακεδαιμόνα πρέσβεις τῇ μητρὶ προσήλθον αὐτοῦ, C πρῶτον μὲν ἠρώτησεν εἰ καλῶς ὁ Βρασίδης ἀπέθανεν· ἐγκωμιαζόντων δὲ τῶν Θρακῶν αὐτὸν καὶ λεγόντων ὡς οὐδεὶς ἄλλος ἔσται τοιοῦτος, 'ἀγνοεῖτε' ²⁰ εἶπεν 'ὦ ξένοι· Βρασίδης μὲν γὰρ ἦν ἀνὴρ ἀγαθός, ἃ δὲ Λακεδαιμόνων πολλῶς ἔχει τήνῳ κάρρονας.'

3 ἦν addidi ex p. 221f. Auditur οὕτως ἂν ἦν ὑψηλόν
12 ἐξελκύσας p. 219 c: ἐλκύσας

ΑΓΙΔΟΣ.

1. Ἅγις ὁ βασιλεὺς οὐκ ἔφη τοὺς Λακεδαιμονίους ἐρωτᾶν πόσοι εἰσὶν, ἀλλὰ ποῦ εἰσὶν οἱ πολέμιοι.

2. Ἐν δὲ Μαντινείᾳ κωλυόμενος διαμάχεσθαι τοῖς πολεμίοις πλείοσιν οὔσιν, εἶπεν ἄνάγκη πολλοῖς μάχεσθαι τὸν ἄρχειν πολλῶν βουλόμενον.

3. Ἐπαινουμένων δὲ τῶν Ἡλείων ἐπὶ τῷ τὰ Ὀλύμπια καλῶς ἄγειν, τί δέ; εἶπε ποιοῦσι θαυμαστὸν, εἰ δι' ἐτῶν τεσσάρων μιᾷ ἡμέρᾳ χρῶνται τῇ δικαιοσύνῃ; ἐπιμενόντων δὲ τοῖς ἐπαίνοις, ἔφη D
10 τί θαυμαστὸν εἰ πράγματι καλῶ καλῶς χρῶνται, τῇ δικαιοσύνῃ;

4. Πρὸς δὲ ἄνθρωπον πονηρὸν ἐρωτῶντα πολλάκις τίς ἄριστος εἴη Σπαρτιατῶν, εἶπεν ὁ τὴν ἀνομοιότατος.

15 5. Ἐτέρου δὲ πυνθανομένου πόσοι εἰσὶν οἱ Λακεδαιμόνιοι ὅσοι; εἶπεν ἱκανοὶ τοὺς κακοὺς ἀπείργειν.

6. Καὶ τὸ αὐτὸ ἐτέρου πυνθανομένου, πολλοί σοι; ἔφη δόξουσιν εἶναι, ἐὰν αὐτοὺς ἴδῃς μαχο-
20 μένους.

ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ.

1. Λύσανδρος, Διονυσίου τοῦ τυράννου πέμψαντος ἱμάτια ταῖς θυγατρᾶσιν αὐτοῦ τῶν πολυτε-
λων, οὐκ ἔλαβεν εἰπὼν δεδιέναι, μὴ διὰ ταῦτα μᾶλλον αἰσχυρὰ φανῶσιν.

25 2. Πρὸς δὲ τοὺς ψέγοντας αὐτὸν ἐπὶ τῷ δι'

13 τὴν Cobetus: τόνη 15 οἱ] om. mei codd.

13 14 15 16 17 4*

ἀπάτης τὰ πολλὰ πράσσειν ὥς ἀνάξιον τοῦ Ἡρακλέους, ἔλεγεν ὅπου μὴ ἐφικνεῖται ἡ λεοντῇ, προσραπτέον εἶναι τὴν ἀλωπεκῆν.

3. Πρὸς δὲ Ἀργείους δικαιότερα τῶν Λακεδαιμονίων λέγειν περὶ τῆς ἀμφισβητουμένης χώρας⁵ δοκοῦντας, σπασάμενος τὴν μάχαιραν ὁ ταύτης ἔφη κρατῶν βέλτιστα περὶ γῆς ὄρων διαλέγεται.

4. Τοὺς δὲ Λακεδαιμονίους ὁρῶν ὀκνοῦντας προσμάχεσθαι τοῖς τείχεσι τῶν Κορινθίων, ὥς εἶδε λαγῶν ἐξαλλόμενον ἐκ τῆς τάφρου, ὁ τοιούτους ἔφη¹⁰ Ἐφοβεῖσθε πολεμίους, ὧν οἱ λαγοὶ δι' ἀργίαν ἐν τοῖς τείχεσιν ἐγκαθεύδουσιν;

5. Μεγαρέως δὲ ἀνδρὸς ἐν κοινῷ συλλόγῳ παρησιᾷ χρησαμένου πρὸς αὐτόν, οἱ λόγοι σου εἶπε πόλεως δέονται.¹⁵

ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ.

1. Ἀγησίλαος ἔλεγε τοὺς τὴν Ἀσίαν κατοικοῦντας ἐλευθέρους μὲν κακοὺς εἶναι, δούλους δὲ ἀγαθοὺς.

2. Εἰθισμένων δὲ αὐτῶν τὸν Περσῶν βασιλέα μέγαν προσαγορεύειν, τί δὲ ἐκεῖνος εἶπεν ἔμοῦ μείζων, εἰ μὴ δικαιότερος καὶ σωφρονέστερος;²⁰

3. Περὶ ἀνδρείας καὶ δικαιοσύνης ἐρωτηθεὶς ποτέρᾳ βελτίῳ αὐδὲν ἀνδρείας ἔφη χρῆζομεν, εἰ μὴ πάντες ὦμεν δίκαιοι.

191 4. Νυκτὸς δὲ μέλλων κατὰ τάχος ἀναξευγνύειν ἐκ τῆς πολεμίας καὶ τὸν ἐρώμενον ὁρῶν ἀπολειπόμενον δι' ἀσθένειαν καὶ δακρύνοντα, χαλεπὸν εἶπεν ἅμα ἐλεεῖν καὶ φρονεῖν.²⁵

5. Μενεκράτους δὲ τοῦ ἱατροῦ Διδὸς προσάγο-
ρευομένου, γράψαντος ἐπιστολὴν πρὸς αὐτόν 'Μενε-
κράτης Ζεὺς βασιλεῖ Ἀγησίλαῳ χαίρειν' ἀντέγραψεν
'βασιλεὺς Ἀγησίλαος Μενεκράτει ὑγιαίνειν.'

6. Λακεδαιμονίων δὲ νικησάντων Ἀθηναίους καὶ
τοὺς συμμάχους ἐν Κορίνθῳ, πνυθόμενος τὸ πλῆθος
τῶν πολεμίων νεκρῶν 'φεῦ τᾷς Ἑλλάδος' εἶπεν 'ἂ B
τοσοῦτους ὅφ' αὐτᾷς ἀπολώλεκεν, ὅσοις ἄρκεῖ τοὺς
βαρβάρους νικῆν ἅπαντας.'

7. Χρησμὸν δὲ λαβὼν ἐν Ὀλυμπίᾳ παρὰ τοῦ
Διδὸς ὃν ἤθελεν, εἴτα τῶν ἐφόρων κελεύοντων καὶ
τὸν Πύθιον ἐρωτῆσαι περὶ τῶν αὐτῶν, εἰς Δελφοὺς
παραγενόμενος ἠρώτησε τὸν θεόν 'εἰ ἄπερ τῷ πατρὶ
δοκεῖ καὶ αὐτῷ.'

8. Παραιτούμενος δέ τινα τῶν φίλων παρὰ τοῦ
Καρὸς Ἰδριέως, ἔγραψε πρὸς αὐτόν 'Νικίας εἰ μὲν
οὐκ ἀδικεῖ, ἄφες· εἰ δὲ ἀδικεῖ, ἐμοὶ ἄφες, πάντως
δὲ ἄφες.'

9. Τοῦ δὲ μιμουμένου τὴν τῆς ἀηδόνης φωνὴν
ἀκοῦσαι παρακαλούμενος 'αὐτᾷς' εἶπεν 'ἔκονκα πολ-
λάκις.'

10. Μετὰ δὲ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην, πάντας C
τοὺς τρέσαντας ἀτίμους εἶναι τοῦ νόμου*κελεύοντος,
ὁρῶντες οἱ ἔφοροι τὴν πόλιν ἀνδρῶν ἔρημον οὖσαν
ἐβούλοντο τὴν ἀτιμίαν λῦσαι, καὶ νομοθέτην ἀπέ-
δειξαν τὸν Ἀγησίλαον· ὃ δὲ προελθὼν εἰς τὸ μέσον
ἐκέλευσε τοὺς νόμους ἀπὸ τῆς αὔριον κυρίους εἶναι.

11. Ἐπεὶ δὲ πεμφθεὶς τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀγνυ-

16 Ἰδριέως X: ἐκριέως

πίων σύμμαχος ἐπολιορκεῖτο μετ' αὐτοῦ, πολλαπλασιόνων ὄντων τῶν πολεμίων καὶ περιταφρευόντων
 D τὸ στρατόπεδον, κελεύσαντος ἐπεξιέναι καὶ διαμάχεσθαι τοῦ βασιλέως, 'οὐκ' ἔφη 'διακωλύσειν τοὺς πολέμους ἴσους αὐτοῖς γενέσθαι βουλομένους.' ἔτι δὲ 5
 μικρὸν ἀπολιπούσης τῆς τάφρου συνάψαι, κατὰ τοῦτο παρατάξας τὸ διαλείπον καὶ πρὸς ἴσους ἴσοι ἀγωνισάμενοι ἐνίκησαν.

12. Ἀποθνήσκων δὲ τοὺς φίλους ἐκέλευσε 'μηδεμίαν πλαθάν μηδὲ μιμηλὴν ποιήσασθαι' τὰς εἰκό- 10
 νας οὕτω προσαγορεύων· 'εἰ γάρ τι καλὸν ἔργον πεποίηκα, τοῦτό μου μνημεῖόν ἐστιν· εἰ δὲ μηδέν, οὐδ' οἱ πάντες ἀνδριάντες.'

ΑΡΧΙΔΑΜΟΥ ΤΟΥ ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ.

E Ἀρχίδαμος ὁ Ἀγησιλάου καταπελτικὸν ἰδὼν βέλος τότε πρῶτον ἐκ Σικελίας κομισθὲν ἀνεβόησεν 15
 'ὦ Ἡράκλεις, ἀπόλωλεν ἀνδρὸς ἀρετά.'

ΑΓΙΔΟΣ ΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ.

1. Ὁ δὲ νεώτερος Ἄγρις, Δημάδου λέγοντος ὅτι τὰ Λακωνικὰ ξίφη διὰ μικρότητα καταπίνουσιν οἱ θαυμαστοποιοῖ, 'καὶ μὴν' ἔφη 'μάλιστα οἱ Λακεδαιμόνιοι τῶν πολεμίων τοῖς ξίφεσιν ἐφικνοῦνται.' 20

2. Τῷ δὲ προδότῃ παραδοῦναι στρατιώτας τῶν ἐφόρων κελευνόντων, 'οὐκ' ἔφη πιστεύειν τοὺς ἄλλο-
 τρίους τῷ προδόντι τοὺς ἰδίους.'

ΚΛΕΟΜΕΝΟΥΣ.

Κλεομένης πρὸς τὸν ὑπισχνούμενον αὐτῷ δώ-
σειν ἄλεκτρούνας ἀποθνήσκοντας ἐν τῷ μάχεσθαι
'μὴ σύ γε' εἶπεν 'ἀλλὰ δός μοι τοὺς κατακτέννου-
τας ἐν τῷ μάχεσθαι.'

ΠΑΙΔΑΡΗΤΟΥ.

5 Παιδάρετος οὐκ ἐγκριθεὶς εἰς τοὺς τριακοσίους,
ἦτις ἦν ἐν τῇ πόλει πρωτεύουσα τιμὴ τῇ τάξει, λα-
ρὸς καὶ μειδιῶν ἀπῆει, χαίρειν λέγων εἰ τριακοσίους
ἢ πόλιν ἔχει πολίτας ἑαυτοῦ βελτίονας.

ΔΑΜΩΝΙΔΟΥ.

Δαμωνίδας δὲ ταχθεὶς εἰς τὴν τελευταίαν τοῦ
10 χοροῦ τάξιν ὑπὸ τοῦ τὸν χορὸν ἱστάντος 'εὗγε'
εἶπεν 'ἐξεῦρες, πῶς καὶ αὐτοὺς ὁ τόπος ἐντιμος γέ-
νηται.'

ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΥ.

Νικόστρατος ὁ τῶν Ἀργείων στρατηγὸς ὑπὸ Ἀρ- 192
χιδάμον χωρίον τι προδοῦναι παρακαλούμενος ἐπὶ
χρήμασι πολλοῖς καὶ γάμῳ Λακαίνης, ἣν βούλεται,
15 δίχα τῶν βασιλικῶν, ἀπεκρίνατο 'μὴ εἶναι τὸν
'Αρχίδαμον ἀφ' Ἡρακλέους· τὸν μὲν γὰρ Ἡρακλέα
περιόντα τοὺς κακοὺς κολάζειν, Ἀρχίδαμον δὲ τοὺς
ἀγαθοὺς κακοὺς ποιεῖν.'

ΕΥΔΑΜΙΔΟΥ.

1. Εὐδαμίδας ἰδὼν ἐν Ἀκαδημείᾳ Ξενοκράτην πρεσβύτερον ἤδη μετὰ τῶν μαθητῶν φιλοσοφοῦντα καὶ πυνθόμενος ὅτι τὴν ἀρετὴν ζητεῖ, 'πότε οὖν' εἶπεν 'αὐτῇ χρήσεται;'
- B 2. Πάλιν ἀκούσας φιλοσόφου διαλεχθέντος, ὅτι ὁ μόνος ἀγαθὸς στρατηγὸς ὁ σοφὸς ἐστίν, 'ὁ μὲν λόγος' ἔφη 'θαυμαστός, ὁ δὲ λέγων οὐ περισεσάλλπυσται.'

ΑΝΤΙΟΧΟΥ.

Ἀντίοχος ἐφορεύων, ὥς ἤκουσεν ὅτι Μεσσηνίοις Φίλιππος τὴν χώραν ἔδωκεν, ἠρώτησεν εἰ καὶ τὸ κρατεῖν αὐτοῖς μαχομένοις περὶ τῆς χώρας ἔδωκεν. 10

ΑΝΤΑΛΚΙΔΟΥ.

1. Ἀνταλκίδας πρὸς τὸν Ἀθηναῖον ἀμαθεῖς ἀποκαλοῦντα τοὺς Λακεδαιμονίους 'μόνοι γοῦν' εἶπεν 'ἡμεῖς οὐδὲν μεμαθήκαμεν κακὸν παρ' ὑμῶν.'
- C 2. Ἐτέρου δὲ Ἀθηναίου πρὸς αὐτὸν εἰπόντος 'ἀλλὰ μὴν ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ Κηφισοῦ πολλάκις ὑμᾶς 15 ἐδιώξαμεν', 'ἡμεῖς δὲ οὐδέποτε' εἶπεν 'ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ Εὐρώτα.'
3. Σοφιστοῦ δὲ μέλλοντος ἀναγινώσκειν ἐγκώμιον Ἡρακλέους, ἔφη 'τίς γὰρ αὐτὸν ψέγει;'

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΙΔΟΥ.

1. Ἐπαμεινώνδου τοῦ Θηβαίου στρατηγοῦντος, 20

1 Εὐδαμίδας X: εὐδαιμονίδας Ἀκαδημεία *: ἀκαδημία
7 περισεσάλλπινγται Stob. 54, 65 20 Ἐπαμεινώνδου hic et
infra *: ἐπαμινώνδου

οὐδέποτε πανικὸς θόρυβος ἐνέπεσεν εἰς τὸ στρατό-
πεδον.

2. Ἐλεγε δὲ τὸν ἐν πολέμῳ θάνατον εἶναι κάλ-
λιστον.

5 3. Τῶν δὲ ὀπλιτῶν δεῖν ἀπέφαινε εἶναι τὸ
σῶμα γεγυμνασμένον οὐκ ἀθλητικῶς μόνον ἀλλὰ
καὶ στρατιωτικῶς· διὸ καὶ τοῖς πολυσάρκους ἐπολέ- D
μει, καὶ τινα τοιοῦτον ἀπήλασε τῆς στρατιᾶς εἰπὼν
ὅτι 'μόλις αὐτοῦ σκέπουσι τὴν γαστέρα ἀσπίδες τρεῖς
10 ἢ τέσσαρες, δι' ἣν οὐχ ἐώρακεν αὐτοῦ τὸ αἰδοῖον.'

4. Οὕτω δὲ ἦν εὐτελής περὶ τὴν δίκαιαν, ὥστε
κληθεὶς ἐπὶ δεῖπνον ὑπὸ γείτονος εὐρῶν πεμμάτων
καὶ ὕψων καὶ μύρων παρασκευὴν ἀπῆλθεν εὐθύς,
εἰπὼν 'ἐγὼ σε θύειν ῥόμην οὐχ ὑβρίζειν.'

15 5. Τοῦ δὲ μαγείρου τοῖς συνάρχουσιν ἡμερῶν
τινων δαπάνην ἀπολογιζομένου, πρὸς μόνον ἡγανά-
κτησε τὸ πλῆθος τοῦ ἐλαίου· θαυμασάντων δὲ τῶν E
συναρχόντων, 'οὐ τὸ τῆς δαπάνης' ἔφη 'λυπεῖν αὐ-
τόν, ἀλλ' εἰ τοσοῦτον ἔλαιον ἐντὸς παραδέδεκται
20 τοῦ σώματος.'

6. Ἑορτὴν δὲ τῆς πόλεως ἀγούσης καὶ πάντων
ἐν πότοις καὶ συνουσίαις ὄντων, ἀπῆντησέ τινα τῶν
συνήθων αὐχμηρὸς καὶ σύννους βαδίζων· θαυμά-
ζοντος δὲ καὶ πυνθανομένου τί μὲν μόνος οὕτως
25 ἔχων περίεισιν, 'ὅπως' εἶπεν 'ἐξῆ ἅσιν ὑμῖν μεθύ-
ειν καὶ ῥαθυμεῖν.'

7. Ἄνθρωπον δὲ φαῦλον ἐξημαρτηκότα τι τῶν
μετρῶν, τοῦ μὲν Πελοπίδα παρακαλοῦντος οὐκ
ἀφῆκε, τῆς δ' ἐρωμένης δεηθείσης ἀφῆκεν, εἰπὼν

Ε ὅτι 'τοιαῦτα πρέπει λαμβάνειν ἑταιριδίῳις, ἀλλὰ μὴ στρατηγούς.'

8. Ἐπεὶ δὲ Λακεδαιμονίων ἐπιστρατευομένων ἀνεφέροντο χρησμοὶ τοῖς Θηβαίοις, οἱ μὲν ἦτταν οἱ δὲ νίκην φράζοντες, ἐκέλευε τοὺς μὲν ἐπὶ δεξιᾷ τοῦ 5 βήματος θεῖναι, τοὺς δὲ ἐπ' ἀριστερᾷ. τεθέντων δὲ πάντων, ἀναστὰς εἶπεν 'ἐὰν μὲν ἐθελήσητε τοῖς ἄρχουσι πεῖθεσθαι καὶ τοῖς πολεμίοις ὁμόσε χωρεῖν, οὗτοι ὑμῖν εἰσὶν οἱ χρησμοί' δειξας τοὺς βελτίονας. 'ἐὰν δὲ ἀποδειλιάσητε πρὸς τὸν κίνδυνον, ἐκεῖνοι' 10 πρὸς τοὺς χείρονας ἰδών.

9. Πάλιν δὲ προσάγων τοῖς πολεμίοις, βροντῆς γενομένης καὶ τῶν περὶ αὐτὸν πυνθανομένων τί 198 σημαίνειν οἶεται τὸν θεόν, 'ἐμβεβροντῆσθαι τοὺς πολεμίους' εἶπεν 'ὅτι τοιούτων χωρίων ἐγγὺς ὄντων, 15 ἐν τοιοῦτοις στρατοπεδεύουσιν.'

10. Ἦδιστον δὲ πάντων αὐτῷ τῶν γεγονότων καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἔλεγε τὸ τοῦ πατρὸς ἔτι ζῶντος καὶ τῆς μητρὸς ἐν Λεύκτροις νικῆσαι Λακεδαιμονίους.

11. Εἰωθὼς δὲ φαίνεσθαι τὸν ἄλλον χρόνον 20 ἀληλιμμένος τὸ σῶμα καὶ φαιδρὸς τῷ προσώπῳ, μετὰ τὴν μάχην ἐκείνην τῇ ὑστεραίᾳ προῆλθεν αὐχμηρὸς καὶ ταπεινός· τῶν δὲ φίλων ἐρωτῶντων μὴ τι λυπηρὸν αὐτῷ συμπίπτωκεν, 'οὐδέν' εἶπεν 'ἀλλ' ἐχθὲς ἦσθόμην ἑμαυτοῦ μείζον ἢ καλῶς ἔχει φρονή- 25 B σαντος· διὸ σήμερον κολάζω τὴν ἀμετρίαν τῆς χαρᾶς.'

12. Εἰδὼς δὲ τοὺς Σπαρτιάτας ἐπικρυπτομένους τὰ τοιαῦτα συμπτώματα, καὶ βουλόμενος ἐξελέγξει

18 τὸ τοῦ *: τὸ τῶν γειναμένων αὐτὸν τοῦ

τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς αὐτῶν, οὐχ ὁμοῦ πᾶσι νεκρῶν ἀναίρεσιν ἀλλ' ἐκάστοις κατὰ πόλιν ἔδωκεν, ὥστε πλείονας ἢ χιλίους ὄντας ὀφθῆναι τοὺς Λακεδαιμονίων.

- 5 13. Ἰάσονος δὲ τοῦ Θεσσαλῶν μονάρχου συμμάχου μὲν εἰς Θήβας παραγενομένου, δισχιλίους δὲ χρυσοῦς τῷ Ἐπαμεινώνδᾳ πέμψαντος ἰσχυρῶς πενομένην, τὸ μὲν χρυσίον οὐκ ἔλαβε, τὸν δὲ Ἰάσονα θεασάμενος 'ἀδίκων' ἔφη 'χειρῶν ἄρχεις.' αὐτὸς
10 δὲ πεντήκοντα δραχμὰς δανεισάμενος παρὰ τινος τῶν πολιτῶν, ἐφόδιον τῆς στρατιᾶς, ἐνέβαλεν εἰς Πελοπόννησον.

14. Αὐτίς δὲ τοῦ Περσῶν βασιλέως τρισμυρίους δαρεικοὺς ἀποστείλαντος αὐτῷ, καθήψατο πικρῶς
15 Διομέδοντος, εἰ τοσοῦτον πλοῦν πέπλευκε διαφθερῶν Ἐπαμεινώνδαν· πρὸς δὲ τὸν βασιλέα λέγειν ἐκέλευσεν ὅτι 'τὰ συμφέροντα Θηβαίοις φρονῶν ἔξει προῖκα φίλον Ἐπαμεινώνδαν· τὰ δὲ μὴ συμφέροντα πολέμιον.'

- 20 15. Ἐπεὶ δὲ Ἀργεῖοι μὲν ἐγένοντο σύμμαχοι Θηβαίων, Ἀθηναίων δὲ πρέσβεις εἰς Ἀρκαδίαν παραγενομένοι κατηγόρουν ἀμφοτέρων, καὶ Καλλίστρατος ὁ ῥήτωρ ὠνείδισε τὸν Ὀρέστην καὶ τὸν Οἰδί-
ποδα ταῖς πόλεσιν, ἐπαναστὰς δὲ Ἐπαμεινώνδας
25 'ὁμολογοῦμεν' ἔφη 'καὶ παρ' ἡμῖν πατροκτόνον γενέσθαι καὶ παρ' Ἀργείοις μητροκτόνον· ἀλλὰ τοὺς ταῦτα δρᾶσαντας ἡμεῖς μὲν ἐξεβάλομεν, Ἀθηναῖοι δὲ ὑπεδέξαντο.'

16. Πρὸς δὲ τοὺς Σπαρτιάτας πολλὰ καὶ με-

γάλα τῶν Θηβαίων κατηγορήσαντας 'οὗτοι μέντοι' εἶπεν 'ὕμᾱς βραχυλογοῦντας ἔπαυσαν.'

17. Ἐπεὶ δὲ Ἀλέξανδρον τὸν Φεραίων τύραν-
Ε νον πολέμιον ὄντα Θηβαίων Ἀθηναῖοι φίλον ἐποι-
ήσαντο καὶ σύμμαχον ὑποσχόμενον αὐτοῖς ἡμιωβο- 5
λίον τὴν μὲν κρεῶν ὄνιον παρέξειν, 'ἡμεῖς δέ'
ἔφη ὁ Ἐπαμεινώνδας 'ξύλα προῖκα παρέξομεν Ἀθη-
ναίοις ἐπὶ τὰ κρέα ταῦτα· τὴν γὰρ χώραν αὐτῶν
τεμοῦμεν, ἂν πολυπραγμονῶσι.'

18. Τοὺς δὲ Βοιωτοὺς ὑπὸ σχολῆς ἐκλυομένους 10
αἰεὶ βουλόμενος ἐν τοῖς ὅπλοις συνέχειν, ὁπότε Βοιω-
τάρχης αἰρεθείη, παραινῶν ἔλεγεν 'ἔτι βουλευσάσθαι,
ἄνδρες· ἐὰν γὰρ ἐγὼ στρατηγῶ, στρατευτέον ἐστὶν
ὕμῃν·' καὶ τὴν χώραν ὑπὲρ οὗσαν καὶ ἀναπεπτα-
μένην 'πολέμου ὀρχήστραν' προσηγόρευεν, ὥς μὴ 15
δυναμένους κρατεῖν αὐτῆς, ἂν μὴ τὴν χεῖρα διὰ
πόρπακος ἔχωσι.

F 19. Τοῦ δὲ Χαβρίου περὶ Κόρινθον ὀλίγους
τινὰς τῶν Θηβαίων ὑπὸ τὰ τείχη φιλομαχοῦντας
καταβαλόντος καὶ στήσαντος τρόπαιον, ὁ Ἐπαμει- 20
νώνδας καταγελῶν ἔφη 'ἐνταῦθα δεῖ οὐ τρόπαιον
ἀλλὰ Ἐκατήσιον ἐστάναι·' τὴν γὰρ Ἐκάτην ἐπικεικῶς
ἐν ταῖς πρὸ τῶν πυλῶν ἰδρύνοντο τριόδους.

20. Ἀπαγγέιλαντος δὲ τινος ὥς Ἀθηναῖοι στρα-
τευμα καινοῖς κεκοσμημένον ὅπλοις εἰς Πελοπόννη- 25
σον ἀπεστάλκασι, 'τί οὖν' εἶπεν 'Ἀντιγενίδας στένει
καινοὺς Τέλληνος αὐλοὺς ἔχοντος;' ἦν δὲ αὐλητῆς ὁ
μὲν Τέλλης κάκιστος, ὁ δὲ Ἀντιγενίδας κάλλιστος.

194 21. Τὸν δὲ ὑπασπιστὴν αἰσθόμενος εἰληφότα

χρήματα πολλά παρ' ἀνδρὸς αἰχμαλώτου γεγονότος
'ἐμοὶ μὲν' εἶπεν 'ἀπόδος τὴν ἀσπίδα, σεαυτῷ δὲ
πρῶτον καπηλεῖον, ἐν ᾧ καταξήσεις· οὐκ ἔτι γὰρ ἐθελή-
σεις κινδυνεύειν ὁμοίως εἰς τῶν πλουσίων γεγυῶς
καὶ μακαρίων.'

22. Ἐρωτηθεὶς δὲ πότερον ἑαυτὸν ἡγεῖται βελ-
τίονα στρατηγὸν ἢ Χαβρίαν ἢ Ἰφικράτην 'δύσκρι-
τον' εἶπεν 'ἕως ζῶμεν.'

23. Ἐπεὶ δὲ ἐκ τῆς Λακωνικῆς ὑποστρέψας ἔφρουγε
10 θανάτου δίκην μετὰ τῶν συστρατῆγων, ὥς ἐπιβα-
λὼν τῇ Βοιωταρχίᾳ παρὰ τὸν νόμον τέσσαρας μῆνας,
τοὺς μὲν συνάροντας ἐκέλευεν εἰς ἑαυτὸν ἀναφέρειν B
τὴν αἰτίαν ὥς ἐκβιασθέντας, αὐτὸς δὲ οὐκ ἔφη βελ-
τίονας ἔχειν τῶν ἔργων λόγους· εἰ δὲ δεῖ τι πάν-
15 τως εἰπεῖν πρὸς τοὺς δικαστάς, ἀξιοῦν, ἂν ἀποκτεί-
νωσιν αὐτόν, ἐπιγράψαι τῇ στήλῃ τὴν καταδίκην,
'ὅπως οἱ Ἕλληνες εἰδῶσιν ὅτι μὴ βουλομένους Θη-
βαίους Ἐπαμεινώνδας ἠνάγκασε τὴν Λακωνικὴν πυρ-
πολῆσαι, πεντακοσίους ἐνιαυτοὺς ἀδήρωτον οὔσαν·
20 οἰκίσαι δὲ Μεσσήνην δι' ἐτῶν τριάκοντα καὶ δια-
κοσίων· συντάξαι δὲ καὶ συναγαγεῖν εἰς ταῦτόν Ἀρ-
κάδας· ἀποδοῦναι δὲ τοῖς Ἕλλησι τὴν αὐτονομίαν.
ταῦτα γὰρ ἐπράχθη κατ' ἐκείνην τὴν θτρατείαν.
ἔξῃσθον οὖν οἱ δικασταὶ σὺν πολλῷ γέλωτι μηδὲ τὰς C
25 ψήφους ἐπ' αὐτὸν ἀναλαμβάνοντες.

24. Ἐν δὲ τῇ τελευταίᾳ μάχῃ τρωθεὶς καὶ κοι-
σθεὶς ἐπὶ σκηνὴν ἐκάλει Λαῖφραντον, εἵτα μετ' ἐκεῖ-
νον Ἰολαῖδαν· τεθνάναι δὲ τοὺς ἀνδρας πυθόμενος

ἐκέλευε διαλύεσθαι πρὸς τοὺς πολεμίους, ὥς οὐκ ὄντος αὐτοῖς στρατηγοῦ. καὶ τῷ λόγῳ τὸ ἔργον ἐμαρτύρησεν, ὥς εἰδότος ἄριστα τοὺς πολίτας.

ΠΕΛΟΠΙΔΟΥ.

1. Πελοπίδας ὁ συστράτηγος Ἐπαμεινώνδα, τῶν φίλων αὐτὸν ἀμελεῖν λεγόντων πράγματος ἀναγκαίου, ⁵
D χρημάτων συναγωγῆς, ἀναγκαῖα τὰ χρήματα νη Δία εἶπε 'τούτῳ Νικοδήμῳ' δείξας χωλὸν καὶ ἀνάπηρον ἄνθρωπον.

2. Τῆς δὲ γυναικὸς, ἐπὶ μάχην ἐξιόντος αὐτοῦ, δεομένης σφάζειν ἑαυτὸν, 'ἄλλοις' ἔφη 'δεῖν τοῦτο ¹⁰ παραινεῖν, ἄρχοντι δὲ καὶ στρατηγῷ σφάζειν τοὺς πολίτας.'

3. Εἰπόντος δὲ τινος τῶν στρατιωτῶν 'ἐμπεπτώκαμεν εἰς τοὺς πολεμίους, τί μᾶλλον' εἶπεν 'ἢ εἰς ἡμᾶς ἐκεῖνοι;' ¹⁵

4. Ἐπεὶ δὲ παρασπονδηθεὶς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Φεραίων τυράννου καὶ δεθεὶς κακῶς αὐτὸν ἔλεγεν, εἰπόντος ἐκείνου 'σπεύδεις ἀποθανεῖν;' 'πάννυ μὲν οὖν' εἶπεν 'ἵνα μᾶλλον παροξυνθῶσι Θηβαῖοι, καὶ σὺ δίκην δῶς τάχιον.' ²⁰

5. Θῆβης δὲ τῆς τοῦ τυράννου γυναικὸς ἐλθούσης πρὸς Πελοπίδαν καὶ λεγούσης θαναμάζειν, ὅτι οὕτως ἱλαρὸς ἐστὶν δεδεμένος, 'αὐτὸς ἔφη μᾶλλον θαναμάζειν ἐκείνην, ὅτι μὴ δεδεμένη ὑπομένει Ἀλέξανδρον.'

E 6. Κομισαμένου δ' αὐτὸν τοῦ Ἐπαμεινώνδου, ²⁵

4 Ἐπαμεινώνδα *: ἐπαμινώνδα 7 Νικοδήμῳ Vit. Pel.
c. 3: νικομήδει

‘ χάριν ’ εἶπεν ‘ ἔχειν ’ Ἀλεξάνδρῳ · πεπειράται γὰρ ἐαυ-
τοῦ νῦν μάλιστα οὐ μόνον πρὸς πόλεμον, ἀλλὰ καὶ
πρὸς θάνατον εὐθαρσῶς ἔχοντος.’

ΡΩΜΑΙΩΝ ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ.

ΜΑΝΙΟΥ ΚΟΤΤΡΙΟΥ.

1. Μάνιος Κούριος, ἐγκαλούντων αὐτῷ τινων
5 ὅτι τῆς αἰχμαλώτου χώρας ὀλίγον ἐκάστῳ μέρος
διένειμε τὴν δὲ πολλὴν ἐποίησε δημοσίαν, ἐπηύξατο
‘ μηδένα γενέσθαι Ῥωμαίων, ὃς ὀλίγην ἡγήσεται γῆν
τὴν τρέφουσιν.’

2. Σαννιτῶν δὲ μετὰ τὴν ἦτταν ἀφικομένων πρὸς F
10 αὐτὸν καὶ χρυσίον διδόντων, ἔτυχεν ἐν χύτραις ἔψων
γογγυλίδας· ἀπεκρίνατο δὲ τοῖς Σαννίταις μηδὲν
χρυσίου δεῖσθαι τοιοῦτον δεῖπνον δειπνῶν· αὐτῷ
δὲ βέλτιον εἶναι τοῦ χρυσίου ἔχειν τὸ κρατεῖν τῶν
ἐχόντων.

ΓΑΙΟΥ ΦΑΒΡΙΚΙΟΥ.

15 1. Γάιος Φαβρίκιος τὴν ὑπὸ Πύρρον Ῥωμαίων
ἦτταν πνυθόμενος ‘ Λαιβίνον ’ εἶπε ‘ Πύρρος, οὐκ
ἠπειρώται Ῥωμαίους νενικήκασιν.’

2. Ἐλθὼν δὲ πρὸς Πύρρον περὶ λύσεως αἰχμαλώ-
των χρυσίου μὲν πολὺ διδόντος οὐκ ἔλαβε· τῇ δ’ 195
20 ὕστεραίᾳ τὸν μέγιστον ἐλέφαντα τοῦ Πύρρου παρα-
σκευάσαντος ἐξόπισθεν ἀγνοοῦντι τῷ Φαβρικίῳ ῥή-

4 ΡΩΜΑΙΩΝ ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ. ΜΑΝΙΟΥ ΚΟΤΤΡΙΟΥ]
vid. adnot. ad p. 172e 10 χύτραις] χύτρα? 16 Λαιβί-
νον *: λαβιήνη

ξαντα φωνήν ἐπιφανῆναι· καὶ τούτου γενομένου, ἐπιστραφεὶς ὁ Φαβρίκιος καὶ μειδιάσας 'ἐμέ' εἶπεν 'οὔτε τὸ χρυσίον ἐχθὲς οὔτε σήμερον τὸ θηρίον ἐξέπληξε.'

3. Τοῦ δὲ Πύρρου παρακαλοῦντος αὐτὸν εἶναι σὺν αὐτῷ καὶ τὴν μετ' αὐτὸν ἔχειν ἡγεμονίαν 'οὐδὲ σοί' ἔφη 'τοῦτο λυσιτελὲς ἐστίν.' Ἠπειρωταὶ γὰρ ἐὰν ἀμφοτέρους γνῶσιν ἡμᾶς, ὑπ' ἐμοῦ βασιλεύεσθαι μᾶλλον ἢ σοῦ ἐθελήσουσιν.'

4. Ὑπατεύοντι δὲ τῷ Φαβρικίῳ προσέπεμψεν Β ἐπιστολὴν ὁ τοῦ Πύρρου ἰατρός, ἐπαγγελλόμενος, ἐὰν 10 κελεύῃ, φαρμάκοις τὸν Πύρρον ἀποκτενεῖν· ὁ δὲ Φαβρίκιος τὴν ἐπιστολὴν πρὸς Πύρρον ἔπεμψεν, αἰσθέσθαι κελεύσας διότι καὶ φίλων κάκιστός ἐστι κριτὴς καὶ πολέμων.

5. Ἐπεὶ δὲ φωράσας τὴν ἐπιβουλὴν ὁ Πύρρος 15 τὸν μὲν ἰατρὸν ἐκρέμασε, τῷ δὲ Φαβρικίῳ τοὺς αἰχμαλώτους ἄνευ λύτρων ἀπέδωκεν, οὐκ ἐδέξατο δωρεὰν ἀλλ' ἔσους ἀντέδωκε, μὴ δόξῃ λαμβάνειν μισθόν· 'οὐδὲ γὰρ χάριτι Πύρρου μεμνηνύκειναι τὴν ἐπιβουλὴν, ἀλλ' ὅπως μὴ δοκῶσι Ῥωμαῖοι δόλῳ 20 κτείνειν, ὥς φανερώς νικᾶν οὐ δυνάμενοι.'

C ΦΑΒΙΟΥ ΜΑΞΙΜΟΥ.

1. Φάβιος Μάξιμος Ἀννίβα μάχεσθαι μὴ βουλό-
μενος ἀλλὰ τρίβειν χρόνῳ τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ
χρημάτων ἐνδεᾶ καὶ σιτίων οὔσαν, ἐπηκολούθει διὰ
τῶν τραχέων καὶ ὀρεινῶν ἀντιπαρεξιών· καταγελόν- 25
των δὲ τῶν πολλῶν καὶ παιδαγωγὸν Ἀννίβα καλούν-
των, μικρὰ φροντίζων ἐχρῆτο τοῖς αὐτοῦ λογισμοῖς·

καὶ πρὸς τοὺς φίλους ἔλεγεν ὅτι 'τὸν σκώμματα φοβούμενον καὶ λοιδορίας δειλότερον ἡγεῖται τοῦ φεύγοντος τοὺς πολεμίους.'

2. Ἐπεὶ δὲ τοῦ συνάρχοντος Μινουκίου κατα-
 5 βαλόντος τινὰς τῶν πολεμίων πολλὰς ἦν λόγος ὥς
 ἀνδρὸς ἀξίου τῆς Ῥώμης, 'μᾶλλον ἔφη τὴν εὐτυχίαν D
 ἢ τὴν ἀτυχίαν τοῦ Μινουκίου φοβεῖσθαι.' καὶ μετὰ
 μικρὸν ἐνέδρα περιπεσόντος καὶ κινδυνεύοντος ἀπο-
 λέσθαι μετὰ τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως, ἐπιβοηθήσας τῶν
 10 τε πολεμίων πολλοὺς διέφθειρε καὶ κἀκείνους ἔσφραεν.
 ὁ μὲν οὖν Ἀννίβας εἶπε πρὸς τοὺς φίλους 'οὐ πολ-
 λάκις ὑμῖν προύλεγον ἐγὼ τὴν ἀπὸ τῶν ὀρῶν νεφέλην
 ὅτι χειμάσει ποτὲ ἔφ' ἡμᾶς;'

3. Μετὰ δὲ τὴν ἐν Κάνναις ἀτυχίαν τῆς πόλεως
 15 ἄρχων κατασταθεὶς μετὰ Κλαυδίου Μαρκέλλου, τόλ-
 μαν ἔχοντας ἀνδρὸς καὶ φιλομαχοῦντος ἀεὶ πρὸς
 τὸν Ἀννίβαν, αὐτοὺς ἠλπιζεν, εἰ μηδεὶς μάχοιτο,
 ταχὺ τὴν δύναμιν τοῦ Ἀννίβα παρατεινομένην ἀπα-
 γορεύσειν· ἔλεγεν οὖν ὁ Ἀννίβας ὅτι 'μᾶλλον φοβεῖται E
 20 Μαρκέλλου μαχομένου Φάβιον μὴ μαχόμενον.'

4. Στρατιώτου δέ τινος Λευκανοῦ κατηγορη-
 θέντος πρὸς αὐτόν, ὥς νύκτωρ ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου
 πλανῶτο πολλάκις ἐρῶν γυναικός, τὰ δὲ ἄλλα θαν-
 μαστὸν ἐν τοῖς ὅπλοις πνυνθανόμενος εἶναι τὸν ἄνδρα,
 25 συλλαβεῖν ἐκέλευσε τὴν ἐρωμένην αὐτοῦ κρύφα καὶ
 πρὸς αὐτόν ἀγαγεῖν· ὥς δὲ ἤχθη, μεταπεμψάμενος
 τὸν ἄνθρωπον 'οὐ λέληθας' ἔφη 'παρὰ τὸν νόμον F
 ἀπονυκτερεύων· ἀλλ' οὐδὲ χρηστὸς ὢν πρότερον

ἐλελήθεις· τὰ μὲν οὖν ἡμαρτημένα λελύσθω τοῖς ἡνδραγαθημένοις, τὸ δὲ λοιπὸν ἔσθ' ἡμῶν· ἔχω γὰρ ἐγγυητήν· καὶ προαγαγὼν συνέστησεν αὐτῷ τὸ γύναιον·

5. Ταραντίνους δὲ κατέχοντα φρουρᾷ τὸν Ἀν- 5
νίβαν πλὴν τῆς ἀκροπόλεως ἀπαγαγὼν πορρωτάτῳ δι'
ἀπάτης καὶ τὴν πόλιν ἐλὼν καὶ διαρπάσας, τοῦ γραμ-
ματέως ἐπερωτήσαντος τί περὶ τῶν ἱερῶν ἔγνωκεν
ἀγαλμάτων, 'ἀπολίπωμεν' ἔφη 'Ταραντίνους τοὺς
θεοὺς κεχολωμένους.' 10

6. Μάρκου δὲ Αἰβίου τοῦ τὴν ἀκρόπολιν φρου-
ροῦντος δι' ἑαυτὸν ἐαλωκέναι τὴν πόλιν λέγοντος,
196 οἱ μὲν ἄλλοι κατεγέλων, ὁ δὲ Φάβιος εἶπεν 'ἀληθῆ
λέγεις· εἰ γὰρ μὴ σὺ τὴν πόλιν ἀπέβαλες, οὐκ ἂν
ἐγὼ ἀνέλαβον.' 15

7. Ἦδη δὲ πρεσβύτερος ὢν, ὑπατεύοντος τοῦ
υἱοῦ καὶ χρηματίζοντος ἐν δημοσίῳ πολλῶν παρόν-
των, ἀναβὰς ἐφ' ἵππον προσήει· πέμψαντος δὲ τοῦ
νεανίσκου ἡαβδοῦχον καὶ καταβῆναι κελεύσαντος, οἱ
μὲν ἄλλοι διετράπησαν, αὐτὸς δὲ ὁ Φάβιος ἀποπη- 20
θῆσας τοῦ ἵππου προσέδραμε παρ' ἡλικίαν καὶ περι-
βαλὼν τὸν υἱόν 'εὖγε' εἶπεν 'ὦ παῖ' φρονεῖς, αἰ-
σθόμενος τίνων ἄρχεις καὶ πηλίκης ἀρχῆς μέγεθος
παρείληφας.'

B ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ ΤΟΥ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ.

1. Σκιπίων δὲ ὁ πρεσβύτερος τὴν σχολὴν τὴν 25

18 ἵππον *: ἵππου προσήει W: προήει 25 τὴν
σχολὴν τὴν *: τὴν

ἀπὸ τῶν στρατειῶν καὶ τῆς πολιτείας ἐν γράμμασι διατριβὴν ποιούμενος, ἔλεγεν ὅποτε σχολάζοι, πλείονα πράττειν.

2. Ἐπεὶ δὲ Καρχηδόνα κατὰ κράτος εἴλε καὶ τῶν
5 στρατιωτῶν τινες αἰχμάλωτον λαβόντες εὐπρεπῇ παρ-
θένον ἥκον κομίζοντες, αὐτῷ δὲ ἐδίδοσαν, ἡδέως ἂν
ἔφη ἔλαβον, εἴπερ ἦν ἰδιώτης καὶ μὴ ἄρχων.

3. Πολιορκιῶν δὲ πόλιν Βαθεῖαν, ἣς ὑπερεφάνετο
ναὸς Ἀφροδίτης, ἐκέλευσεν ἑκαὶ τὰς ἐγγύας ὁμολο-
10 γεῖν, ὥς εἰς τρίτην ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀφροδίτης
ἀκουσόμενος τῶν διαδικούντων· καὶ τοῦτ' ἐποίησεν, ὡς
ὡς προεῖπε, τῆς πόλεως ἀλούσης.

4. Πυνθανομένου δὲ τινος ἐν Σικελίᾳ τίνι πε-
ποιθῶς ἐπὶ Καρχηδόνα μέλλει τὸν στόλον περαιοῦν,
15 δειξας αὐτῷ ἐνόπλους ἄνδρας τριακοσίους γυμνα-
ζομένους καὶ πύργον ὑψηλὸν ὑπὲρ θαλάττης οὐδεὶς
ἔφη τούτων ἐστίν, ὅστις ἐπὶ τὸν πύργον ἀναβὰς
τοῦτον οὐκ ἂν ἑαυτὸν ῥίψειεν ἐπὶ κεφαλὴν, ἐμοῦ
κελεύσαντος.

20 5. Ἐπεὶ δὲ διαβὰς τῆς τε γῆς ἐκράτει καὶ τὰ
στρατόπεδα τῶν πολεμίων κατέκαυσεν, οἱ Καρχη-
δόνιοι πέμψαντες ἐποιοῦντο συνθήκας, τὰ τε θηρία
καὶ τὰς ναῦς καὶ τὰ χρήματα δώσειν ὁμολογήσαντες· ὁ
Ἀννίβου δὲ καταπλεύσαντος ἐξ Ἰταλίας, μετεμέλοντο
25 ταῖς ὁμολογίαις διὰ τὸ θαρρεῖν· πυθόμενος δὲ ὁ
Σικελίων ἔφη μὴδὲ βουλομένοις αὐτοῖς ἔτι τὰς σπον-
δὰς φυλάξειν, ἂν μὴ τάλαντα πεντακισχίλια προσεκ-
τίσωσιν, ὅτι μετεπέμψαντο τὸν Ἀννίβαν.

6. Ἐπεὶ δὲ νικηθέντες οἱ Καρχηδόνιοι κατὰ κρά-

τος περὶ σπονδῶν καὶ εἰρήνης πρέσβεις ἀπέστειλαν
 πρὸς αὐτόν, ἐκέλευσεν εὐθὺς ἀπιέναι τοὺς ἡκοντας,
 ὥς οὐκ ἀκουσόμενος πρότερον αὐτῶν ἢ Λεύκιον
 Τερέντιον ἀγάγωσιν· ἦν δὲ Ῥωμαῖος ὁ Τερέντιος,
 ἐπικεικὴς ἀνὴρ, γεγονὼς αἰχμάλωτος ὑπὸ Καρχηδο-
 5 **E** νίων· ἐπεὶ δὲ ἦκον ἔργοντες τὸν ἄνδρα, καθίσας ἐν
 τῷ συμβουλίῳ παρ' αὐτὸν ἐπὶ τοῦ βήματος, οὕτως
 ἐχρημάτισε τοῖς Καρχηδονίοις καὶ κατέλυσε τὸν
 πόλεμον.

7. Ὁ δὲ Τερέντιος ἐπηκολούθησεν αὐτῷ θριαμ-
 10 βεύοντι πῖλλον ἔχων ὥσπερ ἀπελεύθερος· ἀποθανόν-
 τος δὲ τοῖς ἐπὶ τὴν ἐκφορὰν παραγινομένοις ἐνέχει
 πίνειν οἰνόμελι καὶ τὰ ἄλλα περὶ τὴν ταφὴν ἐφιλο-
 τιμήθη. ταῦτα μὲν οὖν ὕστερον.

8. Ἀντιόχου δὲ τοῦ βασιλέως μετὰ τὸ διαβῆναι
 15 Ῥωμαίους ἐπ' αὐτὸν εἰς Ἀσίαν πέμψαντος πρὸς τὸν
F Σκιπίωνα περὶ διαλύσεως, ἔδει πρότερον· εἶπεν
 ἄλλὰ μὴ νῦν, ὁπότε καὶ τὸν χαλινὸν καὶ τὸν ἀνα-
 βάτην προσδέδεξαι·

9. Χρήματα δὲ τῆς συγκλήτου λαβεῖν αὐτὸν ἐκ
 20 τοῦ ταμείου ψηφισαμένης, τῶν δὲ ταμιῶν οὐ βου-
 λομένων ἀνοῖξαι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, αὐτὸς ἀνοίξειν
 ἔφη· καὶ μὰρ κλείεσθαι δι' αὐτὸν πλήσαντα χρημά-
 των τοσούτων τὸ ταμεῖον·

10. Πετιλλίου δὲ καὶ Κοῖντου πολλὰ πρὸς τὸν
 25 δῆμον αὐτοῦ κατηγορησάντων, εἰπὼν ὅτι τῇ σήμερον
 ἡμέρᾳ Καρχηδονίους καὶ Ἀννίβαν ἐνίκησεν, αὐτὸς
 μὲν ἔφη στεφανωσάμενος ἀναβαίνειν εἰς τὸ Καπε-

21 ταμείου*: ταμείου

25 Πετιλλίου W: παιτιλλίου

τάλιον θύσων, τὸν δὲ βουλόμενον τὴν ψῆφον ἐκέλευσε φέρειν περὶ αὐτοῦ· καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀνέβαινεν, 197 ὁ δὲ δῆμος ἐπηκολούθησε τοὺς κατηγόρους ἀπολιπὼν λέγοντας.

ΤΙΤΟΥ ΚΟΙΝΤΙΟΥ.

5 1. Τίτος Κοϊντιος οὕτως ἦν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐπιφανής, ὥστε πρὸ δημαρχίας καὶ στρατηγίας καὶ ἀγορανομίας ὑπατος αἰρεθῆναι. πεμφθεὶς δὲ στρατηγὸς ἐπὶ Φίλιππον εἰς λόγους ἐπέισθη συνελθεῖν αὐτῷ· τοῦ δὲ Φιλίππου λαβεῖν δμητροὺς ἀξιοῦντος, 10 ἐκείνον μὲν γὰρ εἶναι μετὰ πολλῶν Ῥωμαίων, ἑαυτὸν δὲ μόνον Μακεδόσι· ἑσὺ γὰρ μόνον· ὁ Κοϊντιος ἔφη ἑαυτὸν ἐποίησας ἀποκτείνας τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς.

2. Νικήσας δὲ μάχῃ τὸν Φίλιππον ἐκήρυξεν ἐν Β 15 Ἰσθμοῖς, ὅτι τοὺς Ἑλληνας ἐλευθέρους καὶ αὐτονομους ἀφίησιν. ὅσοι δὲ Ῥωμαίων αἰχμάλωτοι γενόμενοι ἐν τοῖς κατ' Ἀννίβαν χρόνοις ἐδούλευον παρὰ τοῖς Ἑλλησι, τούτων ἕκαστον οἱ Ἑλληνες ἐξωνησάμενοι δραχμῶν πεντακοσίων δωρεὰν ἔδωκαν αὐτῷ, 20 ἀδελφεοὶ θριαμβεύοντι συνηκολούθησαν ἐν Ῥώμῃ πιλία περὶ ταῖς κεφαλαῖς ἔχοντες, ὥσπερ ἔθος ἐστὶ τοῖς ἐλευθερωθεῖσι.

3. Τοὺς δ' Ἀχαιοὺς ἐπὶ τὴν Ζακυνθίων νῆσον διανοοῦμένους στρατεύειν ἐκέλευε φυλάττεσθαι, μὴ 25 καθάπερ αἱ χελῶναι τὴν κεφαλὴν προτείναντες ἕξω C τῆς Πελοποννήσου κινδυνεύσωσιν.

5 Κοϊντιος W: κοῖντιος

11 Κοϊντιος idem: κόνιντος

4. Ἀντιόχου δὲ τοῦ βασιλέως μετὰ πολλῆς δυνά-
 μεως ἤκοντος εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ πάντων ἐκπεπληγ-
 μένων τὰ πλήθη καὶ τοὺς ὀπλισμούς, λόγον εἶπε
 τοιοῦτον πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς· ἔφη γὰρ ἐν Χαλκίδι
 παρὰ τῷ ξένῳ δειπνῶν θαυμάζειν τὸ τῶν κρεῶν 5
 πλήθος· εἰπεῖν δὲ τὸν ξένον ὅτι ταῦτα πάντα χοίρειά
 ἐστὶν ἡδύσμασι καὶ σκευασίαις διαφέροντα. ‘μὴ τοίνυν
 μηδὲ ὑμεῖς’ ἔφη ‘θαυμάζετε τὴν βασιλικὴν δύναμιν,
 λογχοφόρους καὶ καταφράκτους καὶ πεξεταιίρους καὶ
 D ἀμφιπποτοξότας ἀκούοντες· πάντες γὰρ εἰσὶν οὗτοι 10
 Σύροι ὀπλαρίοις ἀλλήλων διαφέροντες.’

5. Φιλοποίμενι δὲ τῷ στρατηγῷ τῶν Ἀχαιῶν ἱπ-
 πεῖς μὲν πολλοὺς καὶ ὀπλίτας ἔχοντι, χρημάτων δὲ
 οὐκ εὐποροῦντι, προσπαίζων ἔλεγεν ὅτι· ‘χεῖρας ἔχει
 Φιλοποίμην καὶ σκέλη, γαστέρα δὲ οὐκ ἔχει.’ καὶ 15
 γὰρ τῇ φύσει τοῦ σώματος ἦν καὶ ὁ Φιλοποίμην
 τοιοῦτος.

ΓΝΑΙΟΥ ΔΟΜΙΤΙΟΥ.

Γνάιος Δομίτιος, ὃν Σκιπίων ὁ μέγας ἀνθ’ ἑαυτοῦ
 τῷ ἀδελφῷ Λευκίῳ παρακατέστησεν ἐν τῷ πρὸς Ἀν-
 τίοχον πολέμῳ, κατασκεψάμενος τὴν τῶν πολεμίων 20
 E φάλαγγα, καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἡγεμονικῶν εὐθὺς ἐπι-
 χειρεῖν κελευόντων, ἔφη ‘τὴν ὥραν οὐκ ἐπαρκεῖν,
 ἵνα τοσαύτας μυριάδας κατακόψαντες καὶ διαρπά-
 σαντες τὴν ἀποσκευὴν ἐπανελθόντες εἰς τὸ στρατό-
 πεδον ἑαυτῶν ἐπιμεληθῶσι, τὸ δὲ αὐτὸ ποιήσειν 25

αὔριον καθ' ὥραν· καὶ συμβαλὼν τῇ ὑστεραίᾳ πεντακισμυρίους τῶν πολεμίων ἀνείλεν.

ΠΟΠΛΙΟΥ ΔΙΚΙΝΙΟΥ.

Πόπλιος Δικίνιος ὑπάτος στρατηγός, ἡττηθεὶς ὑπὸ Περσέως τοῦ Μακεδόνων βασιλέως ἱππομαχίᾳ, δισχι-
 5 λίους ὀκτακοσίους ἀπέβαλε, τοὺς μὲν πεσόντας τοὺς F
 δὲ ἀλόνοντας· ἐπεὶ δὲ μετὰ τὴν μάχην ἔπεμψεν ὁ Περ-
 σεὺς πρέσβεις περὶ σπονδῶν καὶ εἰρήνης, ἐκέλευεν
 ὁ νενικημένος τὸν νενικηκότεν Ῥωμαίοις ἐπιτρέπειν
 τὰ καθ' αὐτόν.

ΠΑΥΛΟΥ ΑΙΜΙΛΙΟΥ.

10 1. Παῦλος Αἰμίλιος δευτέρᾳ ὑπατείᾳ μετελθὼν
 ἀπέτυχε· ἐπεὶ δὲ τοῦ πρὸς Περσέα καὶ Μακεδόνας
 πολέμου μῆκος λαμβάνοντος ἀπειρία καὶ μαλακία
 τῶν στρατηγῶν, ἐκείνουν ὑπάτον ἀπέδειξαν, οὐκ ἔφη
 χάριν ἔχειν αὐτοῖς· οὐ γὰρ αὐτὸς ἀρχῆς δεόμενος,
 15 ὥς ἐκείνων ἄρχοντας, ἡρῆσθαι στρατηγός·

2. Ἐλθὼν δὲ εἰς οἶκον ἐξ ἀγορᾶς καὶ τὴν Τερτίαν
 τὸ θυγάτριον εὐρῶν δεδακρυμένον ἐπυνθάνετο τὴν
 αἰτίαν· εἰπούσης δὲ ὅτι Περσεὺς τέθνηκεν ἡμῖν 198
 (κυνίδιον δ' ἦν οὕτως ὀνομαζόμενον), ἄγαθὴ τύχη
 20 εἶπεν ὧ θυγάτερ καὶ δέχομαι τὸν οἰωνόν·

3. Εὐρῶν δὲ ἐπὶ στρατοπέδῳ πολλὴν θρασύτητα
 καὶ λαλιὰν παραστρατηγούντων καὶ πολυπραγμονούν-
 των ἐκέλευσεν ἡσυχίαν ἔχειν καὶ ποιεῖν ὅξεϊας τὰς
 μαχαίρας μόνον, αὐτῷ δὲ τῶν ἄλλων μελήσειν.

25 4. Τὰς δὲ νυκτερινὰς φυλακὰς ἐκέλευσεν φυλάσ-

σειν ἄνευ λόγχης καὶ ξίφους, ὅπως ἀμύνασθαι τοὺς πολεμίους ἀπεγνωκότες μᾶλλον καὶ διαμαχοῦνται πρὸς τὸν ὕπνον.

5 Β. Ἐμβαλὼν δὲ διὰ τῶν ἄκρων εἰς Μακεδονίαν καὶ συντεταγμένους ἰδὼν τοὺς πολεμίους, τοῦ Νασικᾶ
 παρακαλοῦντος αὐτὸν εὐθὺς ἐπιχειρεῖν 'εἶγε τὴν σὴν'
 εἶπεν 'ἡλικίαν εἶχον, αἱ δὲ πολλαί με πείραι κω-
 λούσιν ἐκ πορείας πρὸς φάλαγγα συντεταγμένην
 μάχεσθαι.'

6. Νικήσας δὲ τὸν Περσέα καὶ τὰς ἐπινικίους 10
 ποιούμενος ἐστιάσεις ἔλεγε 'τῆς αὐτῆς ἐμπειρίας εἶναι
 στράτευμα φοβερώτατον πολεμίους καὶ συμπόσιον
 ἡδιστον φίλοις παρασχεῖν.'

7. Τοῦ δὲ Περσέως αἰχμαλώτου γενομένου καὶ
 παρακρουομένου τὸν θριάμβον 'ἐπὶ σοί' εἶπε 'τοῦτ' 15
 ἐστίν,' ἐξουσίαν διδούς αὐτῷ ἑαυτὸν ἀνελεῖν.

8. Χρημάτων δὲ ἀπείρων εὗρεθέντων, αὐτὸς μὲν
 C οὐκ ἔλαβε, τῷ δὲ γαμβρῷ Τουβέρωνι φιάλην ἀργυ-
 ρᾶν ὀκτῆς πέντε λιτρῶν ἀριστεῖον ἔδωκε. καὶ τοῦτό
 φασι πρῶτον εἰς τὸν Αἰλίων οἶκον εἰσελθεῖν κειμή- 20
 λιον ἀργυροῦν.

9. Τεσσάρων δὲ παίδων ἀφρένων αὐτῷ γεγονό-
 των, δύο μὲν πρότερον ἐτύγγανεν ἐκδεδωκὼς ἑτέροις
 θέσθαι· δυεῖν δὲ ὕντων ἐπὶ τῆς οἰκίας ὁ μὲν ἡμέ-
 ραις πέντε πρὸς τοῦ θριάμβου, τεσσαρεσκαίδεκα 25
 γεγονὼς ἔτη, ἀπέθανεν, ὁ δὲ ὕστερον πέντε τοῦ
 θριάμβου, δωδεκαέτης. προελθὼν δέ, τοῦ δήμου
 συναλγοῦντος αὐτῷ καὶ συμπενθοῦντος, 'νῦν' ἔφη

20 Αἰλίων *: αἰμιλίων 25 malim τεσσαρεσκαίδεκα

‘περὶ τῆς πατρίδος ἀδελφῆς γεγονέναι καὶ ἀκίνδυνος, D
ὁπότε τῶν εὐτυχημάτων τὴν νέμεσιν εἰς τὸν οἶκον
ἀπερειαμένης τῆς τύχης ὑπὲρ πάντων αὐτὸς ἀνα-
δέδεκται.’

ΚΑΤΩΝΟΣ ΤΟΥ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ.

5 1. Κάτων ὁ πρεσβύτερος ἐν τῷ δήμῳ τῆς ἀσωτίας
καὶ πολυτελείας καθαπτόμενος εἶπεν ‘ὥς χαλεπὸν
ἐστὶ λέγειν πρὸς γαστέρα ὧτα μὴ ἔχουσιν.’

2. ‘Θαυμάζειν δὲ πῶς σφάζεται πόλις, ἐν ᾗ πω-
λεῖται πλείονος ἰχθὺς ἢ βοῦς.’

10 3. Λοιδορῶν δὲ ποτε τὴν ἐπιπολάζουσαν γυναι-
κοκρατίαν ‘πάντες’ εἶπεν ‘ἄνθρωποι τῶν γυναικῶν
ἄρχουσιν, ἡμεῖς δὲ πάντων ἀνθρώπων, ἡμῶν δὲ αἱ
γυναῖκες.’

4. Ἐφη δὲ ‘βούλεσθαι μᾶλλον εὐεργετήσας μὴ E
15 κομίσασθαι χάριν ἢ μὴ ὑποσχεῖν κόλασιν ἀδικήσας,
καὶ πᾶσιν ἀεὶ τοῖς ἁμαρτάνουσι χωρὶς ἑαυτοῦ δοῦναι
συγγνώμην.’

5. Παρορμῶν δὲ τοὺς ἄρχοντας ἐπιτιμᾶν τοῖς
ἁμαρτάνουσιν ἔλεγε ‘τοὺς δυναμένους κωλύειν τοὺς
20 κακῶς ποιοῦντας, ἐὰν μὴ κωλύωσι, κελεύειν.’

6. ‘Τῶν δὲ νέων’ ἔφη ‘χαίρειν τοῖς ἔρρυθριῶσι
μᾶλλον ἢ τοῖς ὠχριῶσι.’

7. ‘Στρατιώτην δὲ μισεῖν, ὃς ἐν τῷ περιπατεῖν
τὰς χεῖρας, ἐν δὲ τῷ μάχεσθαι τοὺς πόδας κινεῖ,
25 δέγχει δὲ μεῖζον ἢ ἀλαλάζει.’

8. ‘Κάκιστον δέ’ ἔλεγεν ‘ἄρχοντα εἶναι τὸν ἄρχειν
ἑαυτοῦ μὴ δυνάμενον.’

9. Μάλιστα δὲ ἐνόμιζε δεῖν ἕκαστον ἑαυτὸν αἰδεῖσθαι· ‘μηδένα γὰρ ἑαυτοῦ μηδέποτε χωρὶς εἶναι.’

10. Πολλῶν δὲ ὄρων ἀνισταμένους ἀνδριάντας ‘ἐμοῦ δέ’ ἔφη ‘ἐρωτᾶν βούλομαι μᾶλλον τοὺς ἀνθρώ- 5
πους, διὰ τί ἀνδρίας οὐ κεῖται Κάτωνος ἢ διὰ τί κεῖται.’

11. Φείδεσθαι δὲ τῆς ἐξουσίας παρεκάλει τοὺς δυναμένους, ὅπως αἰεὶ παραμένει τὸ ἐξεῖναι.

12. ‘Τοὺς δὲ τῆς ἀρετῆς τὴν τιμὴν ἀφαιροῦντας’ 10
ἔλεγε ‘τὴν ἀρετὴν ἀφαιρεῖν τῆς νεότητος.’

13. ‘Τὸν δὲ ἄρχοντα ἢ κριτὴν’ ἔλεγε ‘δεῖν μῆτε ὑπὲρ τῶν δικαίων λιπαρεῖσθαι μῆτε ὑπὲρ τῶν ἀδίκων ἐκλιπαρεῖσθαι.’

199 14. ‘Τὴν δὲ ἀδικίαν’ ἔλεγε ‘τοῖς ἀδικοῦσι καὶ μὴ 15
φέρῃ κίνδυνον, ἅπανσι φέρειν.’

15. Τῷ δὲ γήρᾳ πολλῶν αἰσχροῶν παρόντων ἡξίου μὴ προστιθέναι τὴν ἀπὸ τῆς κακίας αἰσχύνην.

16. Τὸν δὲ ὀργιζόμενον ἐνόμιζε τοῦ μαινομένου χρόνῳ διαφέρειν.

17. ‘Ἦκιστα δὲ φθονεῖσθαι τοὺς τῇ τύχῃ χρω- 20
μένους ἐπιεικῶς καὶ μετρίως· οὐ γὰρ ἡμῖν ἀλλὰ τοῖς περὶ ἡμᾶς φθονοῦσι.’

18. ‘Τοὺς δὲ σπουδάζοντας ἐν τοῖς ἡγελοίοις’ ἔλεγεν
‘ἐν τοῖς σπουδαίοις ἔσεσθαι καταγελάστους.’ 25

19. ‘Τὰς καλὰς πράξεις’ ἔλεγε ‘δεῖν καταλαμβάνειν
πράξεσι καλαῖς, ἵνα μὴ τῆς δόξης ἀπορρέωσιν.’

20. Ἐπετίμα δὲ τοῖς πολίταις αἰεὶ τοὺς αὐτοὺς
Β αἰρουμένοις ἄρχοντας· ‘δόξετε γάρ’ εἰπεῖν ‘μὴ πολ-

λοῦ τὸ ἄρχειν ἄξιον ἢ μὴ πολλοὺς τοῦ ἄρχειν ἀξίους ἡγεῖσθαι.

21. Τὸν δὲ τοὺς παραλίους ἀγροὺς πεπρακότα προσεποιεῖτο θαυμάζειν ὡς ἰσχυρότερον τῆς θαλάσσης· ἃ γὰρ ἐκείνη μόλις ἐπικλύζει, οὗτος ῥαδίως καταπέπωσε.

22. Τιμητεῖαν δὲ μετιῶν καὶ τοὺς ἄλλους ὁρῶν δεομένους τῶν πολλῶν καὶ κολακεύοντας, αὐτὸς ἐβόα· τὸν δῆμον ἀποτόμου χρεῖαν ἔχειν ἰατροῦ καὶ μεγάλου καθαρμοῦ· δεῖν οὖν μὴ τὸν ἡδιστον, ἀλλὰ τὸν ἀπαραίτητον αἰρεῖσθαι. καὶ ταῦτα λέγων ἠρέθη πρὸ πάντων.

23. Διδάσκων δὲ τοὺς νέους εὐθαρσῶς μάχεσθαι πολλάκις ἔλεγε· τοῦ ξίφους τὸν λόγον μᾶλλον καὶ τὴν φωνὴν τῆς χειρὸς τρέπειν καὶ καταπλήττειν τοὺς πολεμίους.

24. Ἐπεὶ δὲ πολεμῶν τοῖς περὶ τὸν Βαῖτιν ποταμὸν οἰκοῦσιν εἰς κίνδυνον ὑπὸ πλήθους τῶν πολεμίων κατέστη, τῶν μὲν Κελτιβήρων ἐπὶ διακοσίοις ταλάντοις βουλομένων βοηθεῖν, τῶν δὲ Ῥωμαίων οὐκ ἐόντων ὁμολογεῖν μισθὸν ἀνθρώποις βαρβάροις, ἅμαρτάνειν ἔφησεν αὐτοῖς· νικῶντας μὲν γὰρ ἀποδώσειν οὐ παρ' αὐτῶν ἀλλὰ παρὰ τῶν πολεμίων· ἡττωμένων δέ, μήτε τοὺς ἀπητημένους μήτε τοὺς ἀπαιτοῦντας ἔσεσθαι.

25. Πλείονας δὲ πόλεις ἐλὼν, ὥς φησι, τῶν ἡμερῶν ὅς διέτριψεν ἐν τοῖς πολεμίοις, οὐδὲν

23 αὐτῶν *: αὐτῶν 24 malim ἀπαιτουμένους, quod est in Vit. Cat. c. 10

αὐτοὺς πλέον λαβεῖν ὧν ἔφαγε καὶ ἔπιεν ἐκ τῆς πολεμίας.

26. Τῶν δὲ στρατιωτῶν ἐκάστῳ λίτραν ἀργύρου διανείμας φησί· βέλτιον εἶναι πολλοὺς ἔχοντας ἀργύριον ἢ ὀλίγους χρυσίον ἀπὸ τῆς στρατείας ἐπα- 5 νελθεῖν· τῶν γὰρ ἀρχόντων οὐδὲν ἄλλο δεῖν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἢ τὴν δόξαν αὐξάνεσθαι.

27. Πέντε δὲ οἰκέτας εἶχεν ἐπὶ τῆς στρατείας, ὧν εἷς αἰχμάλωτα σώματα τρία προιάμενος, ὥς οὐκ ἔλαθε τὸν Κάτωνα, πρὶν εἰς ὕψιν ἐλθεῖν, ἀπήγξατο. 10

E 28. Παρακληθεὶς δὲ ὑπὸ Σκιπίωνος Ἀφρικανοῦ τοῖς Ἀχαιῶν συλλαβέσθαι φυγάσιν, ὅπως εἰς τὰς πατρίδας κατέλθωσιν, προσεποιεῖτο μηδὲν αὐτῷ μέλειν τοῦ πράγματος· ἐν δὲ τῇ συγκλήτῳ πολλῶν γινομένων λόγων ἀναστάς ὥσπερ οὐκ ἔχοντες· εἶπεν 15 ὅ· πρᾶττωμεν, καθήμεθα περὶ Γραικῶν γεροντίων ζητοῦντες πότερον ὑπὸ τῶν παρ' ἡμῖν ἢ ὑπὸ τῶν ἐκεῖ νεκροφόρων ἐξενεχθῶσι.

29. Ποστουμίου δὲ Ἀλβίνου γράψαντος ἱστορίας Ἑλληνιστὶ καὶ συγγνώμην παρὰ τῶν ἀκροωμένων 20 F αἰτοῦντος, εἰρωνευόμενος ὁ Κάτων ἔφη· δοτέον εἶναι συγγνώμην, εἰ τῶν Ἀμφικτυόνων ψηφισαμένων ἀναγκασθεὶς ἔγραψε.

ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ ΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ.

1. Σκιπίωνα τὸν νεώτερον λέγουσιν ἔτεσι πεντήκοντα καὶ τέτταρσιν, οἷς ἐβίωσε, μηδὲν προΐασθαι 25 μηδὲν ἀποδόσθαι μηδὲν οἰκοδομήσαι, λίτρας δὲ

1 λαβεῖν] ἔλαβεν W 19 Ἀλβίνου X: λαβιήνου

ἀργύρου τρεῖς καὶ τριάκοντα μόνας ἐν οὐσίᾳ μεγάλη
 δύο δὲ χρυσίου καταλιπεῖν· καὶ ταῦτα Καρχηδόνος
 κύριον ὄντα καὶ μάλιστα τῶν στρατηγῶν πλουτίσαντα
 τοὺς στρατιώτας.

5 2. Τὸ δὲ Πολυβίου παράγγελμα διαφυλάττων
 ἐπειρᾶτο μὴ πρότερον ἐξ ἀγορᾶς ἀπελθεῖν ἢ ποιή-
 σασθαι τινα συνήθη καὶ φίλον ἀμωσγέπως τῶν ἐν-
 τυγχανόντων.

3. Ἐπὶ δὲ νέος ὢν τοσαύτην εἶχε δόξαν ἀνδρείας 200
 10 καὶ συνέσεως, ὥστε Κάτωνα μὲν τὸν πρεσβύτερον
 εἰπεῖν ἐρωτηθέντα περὶ τῶν ἐν Καρχηδόνι στρατευ-
 ομένων, ἐν οἷς καὶ Σκιπίων ἦν,
 'οἷος πέπνυται, τοὶ δὲ σκιαὶ ἀίσσουσιν.'

4. Εἰς δὲ τὴν Ῥώμην ἐλθόντος ἀπὸ στρατείας,
 15 ἐκάλουν αὐτὸν οὐκ ἐκείνῳ χαριζόμενοι, ἀλλ' ὥς
 Καρχηδόνα δι' ἐκείνου ταχὺ καὶ ῥαδίως ληψόμενοι

5. Ἐπεὶ δὲ παρελθὼν εἰς τὸ τεῖχος, τῶν Καρχη-
 δονίων ἐκ τῆς ἄκρας ἀμυνομένων, μὴ σὺ τὴν διὰ
 μέσου θάλασσαν οὐ πᾶν βαθεῖαν οὖσαν τοῦ Πολυ-
 20 βίου συμβουλεύοντος αὐτοῦ κατασπεῖραι τριβόλους
 σιδηροῦς ἢ σανίδας ἐμβαλεῖν κεντρωτάς, ὅπως μὴ B
 διαβαίνοντες οἱ πολέμιοι προσμάχωνται τοῖς ἡρώμασιν·
 ἔφη 'γελοῖον εἶναι κατειληφότας τὰ τεῖχη καὶ τῆς
 πόλεως ἐντὸς ὄντας εἶτα πράττειν ὅπως οὐ μαχοῦν-
 25 ται τοῖς πολεμίοις.'

18 Hom. κ 495 14 ἀπὸ στρατείας] ἐπὶ ὑπατείᾳ W
 18 μὴ σὺ] εἰς Duebnerus. Aliud latet 21 ἐμβαλεῖν *: ἐμ-
 βαλλεῖν

6. Εὐρώων δὲ τὴν πόλιν ἀνδριάντων Ἑλληνικῶν καὶ ἀναθημάτων ἀπὸ Σικελίας μεστὴν οὖσαν, ἐκήρυξε τοὺς ἀπὸ τῶν πόλεων παρόντας ἐπιγινώσκειν καὶ κομίζεσθαι.

7. Τῶν δὲ χρημάτων οὔτε δοῦλον οὔτε ἀπελεύθερον εἶα λαβεῖν οὐδένα, ἀλλ' οὐδὲ πρίασθαι πάντων ἀγόντων καὶ φερόντων.

C 8. Γαῖῳ δὲ Δαιλίῳ τῷ φιλάτῳ τῶν ἐταίρων ὑπατεῖαν μετιόντι συμπράττων ἐπηρώτησε Πομπήιον εἰ καὶ αὐτὸς ὑπατεῖαν μέτεισιν· ἐδόκει δὲ ὁ Πομπήιος υἱὸς αὐλητοῦ γεγονέναι· τοῦ δὲ φήσαντος μὴ μετιέναι, ἀλλὰ καὶ τὸν Δαίλιον ἐπαγγελλόμενος συμπεριᾶξειν καὶ συναρχαιρεσιάσειν, πιστεύσαντες καὶ περιμένοντες ἐκείνῳ ἐξηπατήθησαν· ἀπηγγέλλετο γὰρ αὐτὸς ἐν ἀγορᾷ περιῶν καὶ δεξιούμενος τοὺς πολίτας. ἀγανακτούντων δὲ τῶν ἄλλων, ὁ Σκιπίων γελάσας ἄβελτερίᾳ γε' εἶπεν ἡμῶν, καθάπερ οὐκ ἀνθρώπους μέλλοντες ἀλλὰ θεοὺς παρακαλεῖν, πάλαι διατρίβομεν αὐλητὴν ἀναμένοντες.

9. Ἀππίου δὲ Κλαυδίου περὶ τῆς τιμητικῆς ἀρχῆς 20 D ἀμιλλωμένου πρὸς αὐτὸν καὶ λέγοντος, ὅτι πάντας ὀνομαστὶ Ῥωμαίους αὐτὸς ἀσπάζεται, Σκιπίωνος ὀλίγου δεῖν ἀγνοοῦντος ἔπαντας, ἄληθῇ λέγεις' εἶπεν ἔμοι γὰρ οὐκ εἰδέναι πολλοὺς ἀλλ' ὑπὸ μηδενὸς ἀγνοεῖσθαι μεμέληκεν.

25

10. Ἐκέλευε δὲ τοὺς πολίτας, ἐπειδὴ ἐτύγγανον

14 ἐκείνῳ] ἐκεῖνον an transponendum post πιστεύσαντες? ἀπηγγέλλετο] παρήγγελλε Cobetus 17 ἀβελτερίᾳ γε W: ἀβελτηρίᾳ δὲ

πολεμοῦντας Κελτίβηρσιν, ἀμφοτέρους ἐπὶ τὴν στρα-
τείαν ἐκπέμψαντας ἢ πρεσβευτὰς ἢ χιλιάρχους μάρ-
τυρας λαμβάνειν καὶ κριτὰς τῆς ἐκάστου ἀρετῆς τοὺς
πολεμοῦντας.

5 11. Ἀποδειχθεὶς δὲ τιμητῆς νεανίσκου μὲν ἀφεί-
λετο τὸν ἵππον, ὅτι δειπνῶν πολυτελῶς, ἐν ᾧ χρόνῳ
Καρχηδὼν ἐπολεμεῖτο, μελίπηκτον εἰς σχῆμα τῆς
πόλεως διαπλάσας καὶ τοῦτο Καρχηδόνα προσειπὼν Ε
προὔθηκε διαρπάσαι τοῖς παροῦσι· καὶ πυνθανομένον
10 τοῦ νεανίσκου τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἀφήρηται τὸν ἵππον,
'ἐμοῦ γάρ' ἔφη 'πρότερος Καρχηδόνα διήρπασας.'

12. Γάιον δὲ Λικίνιον ἰδὼν παρερχόμενον 'οἶδα'
ἔφη 'τοῦτον ἐπιωρκηκότα τὸν ἄνδρα· μηδεὺς δὲ
κατηγοροῦντος, οὐ δύναμαι κατήγορος αὐτὸς εἶναι
15 καὶ δικαστής.'

13. Ἐκπεμφθέντα δ' αὐτὸν ὑπὸ τῆς βουλῆς τρί-
τον, ὥς φησι Κλειτόμαχος,

ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντα,

πόλεων ἐθνῶν βασιλέων ἐπίσκοπον, ὥς εἰς Ἀλεξάν-
20 δρειαν ἦκε καὶ τῆς νεῶς ἀποβὰς ἐβάδιξε κατὰ τῆς F
κεφαλῆς ἔχων τὸ ἱμάτιον, ἡξίουں ἀποκαλύψασθαι
περιθέοντες οἱ Ἀλεξανδρεῖς καὶ δεῖξαι ποθοῦσιν
αὐτοῖς τὸ πρόσωπον. τοῦ δὲ ἀποκαλυψαμένου, κραυ-
γὴν καὶ κρότον ἐποίησαν. τοῦ δὲ βασιλέως μόλις
25 ἀμιλλωμένου βαδίζουσιν αὐτοῖς δι' ἀργίαν καὶ τρυ-
φήν τοῦ σώματος, ὁ Σκιπίων ἀτρέμα πρὸς τὸν Πα-
ναίτιον ψιθυρίσας εἶπεν 'ἦδη τι τῆς ἐπιδημίας ἡμῶν 201

Ἀλεξανδρεῖς ἀπολελεύκασιν· δι' ἡμᾶς γὰρ ἐωράκασιν τὸν βασιλέα περιπατοῦντα.'

14. Συναπεδήμει δὲ αὐτῷ φίλος μὲν εἷς φιλόσοφος Παναίτιος, οἰκείται δὲ πέντε· καὶ τοῦ ἐνὸς ἀποθανόντος ἐπὶ τῆς ξένης, ἄλλον μὴ βουλούμενος 5 πρίασθαι ἀπὸ τῆς Ῥώμης μετεπέμψατο.

15. Τῶν δὲ Νομαντίνων ἀμάρχων εἶναι δοκούντων καὶ πολλοὺς νενικηκότων στρατηγούς, ὕπατον ἀπέδειξε Σκιπίωνα τὸ δεύτερον ὃ δῆμος ἐπὶ τὸν πόλεμον· ὠρμημένων δὲ πολλῶν ἐπὶ τὴν στρατείαν, 10 καὶ τοῦτο διεκώλυσεν ἡ σύγκλητος, ὥς ἐρήμου τῆς Ἰταλίας ἐσομένης. καὶ χρήματα λαβεῖν τῶν ἐτοίμων B οὐκ εἶδαν, ἀλλὰ τὰς τελωνικὰς προσόδους ἀπέταξαν οὐπω χρόνον ἐχούσας. ὃ δὲ Σκιπίων χρημάτων μὲν οὐκ ἔφη δεῖσθαι, τὰ γὰρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν φίλων 15 ἐξαρκέσειν· περὶ δὲ τῶν στρατιωτῶν ἐμέμψατο, ἡγαλῶν γὰρ εἶναι τὸν πόλεμον, εἰ μὲν δι' ἀνδρείαν τῶν πολεμίων ἡττηνται τοσαντάκις, ὅτι πρὸς τοιοῦτους, εἰ δὲ δι' ἀνανδρίαν τῶν πολιτῶν, ὅτι μετὰ τοιούτων.'

20

16. Ἐπεὶ δὲ ἐλθὼν εἰς τὸ στρατόπεδον πολλὴν ἀταξίαν καὶ ἀκολασίαν καὶ δεισιδαιμονίαν καὶ τρυφήν κατέλαβε, μάντις μὲν εὐθὺς ἐξήλασε καὶ θύτας καὶ πορνοβοσκούς, σκεύη δὲ προσέταξεν ἀποπέμπειν C ἅπαντα πλὴν χύτρας ὀβελίσκου καὶ ποτηρίου κερα- 25 μεοῦ· τῶν δὲ ἀργυρέων ἔκπωμα οὐ μεῖζον δύο λιτρῶν συνεχώρησε τοῖς βουλομένοις ἔχειν· λούεσθαι δὲ ἀπέειπε, τῶν δὲ ἀλειφομένων τρίβειν ἕκαστον

4 τοῦ ἐνὸς] τούτων ἐνὸς W

ἑαυτόν· τὰ γὰρ ὑποζύγια χεῖρας μὴ ἔχοντα ἑτέρου
 τρέψοντος δεῖσθαι· προσέταξε δὲ ἀριστῶν μὲν ἐστῶ-
 τας ἄπυρον ὄψον, δειπνεῖν δὲ κατακειμένους ἄρτον
 ἢ πολτὸν ἀπλῶς καὶ κρέας ὀπτὸν ἢ ἐφθόν· αὐτοὺς
 5 δὲ σάγον ἐμπεπορημένους μέλανα περιήει, πενθεῖν
 τὴν τοῦ στρατεύματος αἰσχύνην λέγων.

17. Μεμνίου δὲ τινος χιλιάρχου λαβὼν ὑποζύ-
 για, ψυκτῆρας διαλίθους παρακομίζοντα καὶ Θηρι- D
 κλείους, 'ἔμοι μὲν' εἶπεν 'ἡμέρας τριάκοντα καὶ τῇ
 10 πατρίδι, σαυτῷ δὲ τὸν βίον ἅπαντα τοιοῦτος ὢν
 ἄχρηστον πεποίηκας σεαυτόν.'

18. 'Ετέρου δὲ θυρεὸν ἐπιδείξαντος εὖ κεκοσμη-
 μένον 'ὁ μὲν θυρεός' εἶπεν 'ὦ νεανία καλός, πρέ-
 πει δὲ 'Ρωμαῖον ἄνδρα μᾶλλον ἐν τῇ δεξιᾷ τὰς ἐλπί-
 15 δας ἔχειν ἢ τῇ ἀριστερᾷ.'

19. Τοῦ δὲ τὸν χάρακα ἄραντος σφόδρα πιέζε-
 σθαι φάσκοντος 'εἰκότως' ἔφη· 'τῷ γὰρ ξύλῳ τούτῳ
 μᾶλλον ἢ τῇ μαχαίρᾳ πιστεύεις.'

20. 'Ορῶν δὲ τὴν ἀπόνοιαν τῶν πολεμίων ἔλεγεν
 20 'ὦνεῖσθαι τοῦ χρόνου τὴν ἀσφάλειαν· τὸν γὰρ ἀγαθὸν
 στρατηγὸν ὥσπερ ἱατρὸν ἐσχάτης δεῖσθαι τῆς διὰ
 τοῦ σιδήρου θεραπειάς.' οὐ μὴν ἄλλ' ἐπιθήμενος E
 ἐν καιρῷ τοὺς Νομαντίνους ἐτρέψατο.

21. Τῶν δὲ πρεσβυτέρων τοὺς ἡττημένους κακι-
 25 ζόντων, τί πεφεύγασιν οὕς τοσαυτάκις ἐδίωξαν, εἰπεῖν
 τινα λέγεται τῶν Νομαντίνων 'ὥς τὰ πρόβατα ταῦτά
 καὶ νῦν ἐστίν, ὁ δὲ ποιμὴν ἄλλος.'

4 πολτὸν] malim πόλτον 9 τριάκοντα] δις τριάκοντα
 vel ἐξήκοντα Cobetus 25 τί] ὅ τι?

22. Ἐπεὶ δὲ τὴν Νομαντίαν ἔλων καὶ θριαμβεύσας τὸ δεύτερον πρὸς Γάιον Γράκχον ὑπὲρ τε τῆς βουλῆς καὶ τῶν συμμάχων κατέστη διαφορὰ, καὶ λυπούμενος ὁ δῆμος ἐθορύβησεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ βήματος, 'ἐμέ' εἶπεν 'οὐδέποτε στρατοπέδων ἀλαλαγ- 5 μὸς ἐθορύβησεν, οὔτι γε συγκλύδων ἀνθρώπων, ὧν οὐ μητέρα τὴν Ἰταλίαν ἀλλὰ μητρυνιὰν οὔσαν ἐπίσταμαι.'

23. Τῶν δὲ περὶ τὸν Γάιον βοῶντων κτεῖναι τὸν τύραννον 'εἰκότως' εἶπεν 'οἱ τῇ πατρίδι πολέ- 10 μοῦντες ἐμὲ βούλονται προανελεῖν· οὐ γὰρ οἶόν τε τὴν Ῥώμην πεσεῖν Σκιπίωνος ἐστώτος οὐδὲ ξῆν Σκιπίωνα τῆς Ῥώμης πεσούσης.'

ΚΑΙΚΙΛΙΟΥ ΜΕΤΕΛΛΟΥ.

1. Καικίλιος Μέτελλος ὁχυρῶ χωρίῳ βουλευόμενος προσαγαγεῖν, εἰπόντος ἑκατοντάρχου πρὸς αὐ- 15 202 τὸν ὧς, ἐὰν δέκα μόνους ἀποβάλῃ, λήψεται τὸ χωρίον, ἠρώτησεν αὐτόν 'εἰ βούλοιτο εἰς τῶν δέκα γενέσθαι.'

2. Τῶν δὲ νεωτέρων τινὸς χιλιάρχου πυνθανομένου τί μέλλει ποιεῖν, 'εἰ τοῦτο' ἔφη 'συνειδέναι 20 μοι τὸν χιτωνίσκον ἐνόμιζον, ἀποδυσάμενος ἂν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πῦρ ἐπέθηκα.'

3. Σκιπίωνι* δὲ ζῶντι πολεμῶν, ἀποθανόντος ἠχθέσθη, καὶ τοὺς μὲν υἱοὺς ἐκέλευσεν ὑποδύντας ἄρασθαι τὸ λέχος, 'τοῖς δὲ θεοῖς' ἔφη 'χάριν ἔχειν 25

3 διαφορὰ] ἐν διαφορᾷ?

20 τοῦτο W: τοῦτον

ὕπερ τῆς 'Ρώμης, ὅτι παρ' ἄλλοις οὐκ ἐγένετο Σκιπίων.'

ΓΑΙΟΥ ΜΑΡΙΟΥ.

1. Γάιος Μάριος ἐκ γένους ἀδόξου προῖων εἰς πολιτείαν διὰ τῶν στρατειῶν, ἀγορανομίαν τὴν μεί- B
5 ζονα παρήγγειλεν· αἰσθόμενος δὲ ὅτι λείπεται τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐπὶ τὴν ἐλάττονα μετῆλθε· κἀκεῖ- νης ἀποτυχῶν, ὅμως οὐκ ἀπέγνω τοῦ πρωτεύσειν 'Ρωμαίων.

2. 'Ιξίας δὲ ἔχων ἐν ἀμφοτέροις τοῖς σκέλεσι 10 παρέσχεν ἕδετος ἐκτεμεῖν τῷ ἱατρῷ, καὶ μὴ στενά- ξας μηδὲ τὰς ὀφρῦς συναγαγὼν ἐνεκαρτέρησε τῇ χειρουργίᾳ· τοῦ δὲ ἱατροῦ μεταβαίνοντος ἐπὶ θάτα- ρον, οὐκ ἠθέλησεν εἰπὼν 'οὐκ εἶναι τὸ θεράπευμα τῆς ἀλγηδόνης ἄξιον.'

15 3. 'Επεὶ δὲ Λούσιος ὁ ἀδελφιδοῦς, αὐτοῦ τὸ δεύτερον ὑπατεύοντος, ἐβιάζετο τῶν ἐν ὥρᾳ στρα- τευομένων τινὰ ὀνόματι Τρεβόνιον, ὁ δὲ ἀπέκτεινεν αὐτόν, καὶ πολλῶν κατηγορούντων οὐκ ἠρνήσατο κτεῖναι τὸν ἄρχοντα, τὴν δὲ αἰτίαν εἶπε καὶ ἀπέ- C
20 δειξε· κελεύσας ὁ Μάριος τὸν ἐπὶ ταῖς ἀριστείαις διδόμενον στέφανον κομισθῆναι τῷ Τρεβωνίῳ περι- ἐθήκε.

4. Τοῖς δὲ Τεύτοσι παραστρατοῦπεδύσας ἐν χω- ρίῳ ὀλίγον ὕδωρ ἔχοντι, τῶν στρατιωτῶν διψῆν 25 λεγόντων, δείξας αὐτοῖς ποταμὸν ἐγγὺς ῥέοντα τῷ χάρακι τῶν πολεμίων 'ἐκεῖθεν ὑμῖν ἔστιν' εἶπε

20 ὁ *: οὗν ὁ

‘ποτὸν ὄνιον αἵματος.’ οἱ δὲ ἄγειν παρεκάλουν, ἕως ὅτε ἔχωσι τὸ αἷμα καὶ μήπω πᾶν ὑπὸ τοῦ διψῆν ἐκπεπηγός.

5. Ἐν δὲ τοῖς Κιμβρικοῖς πολέμοις Καμαρίνων
D χιλίους ἄνδρας ἀγαθοὺς γενομένους ὁμοῦ Ῥωμαίους 5
ἐποίησε, κατ’ οὐδένα νόμον· πρὸς δὲ τοὺς ἐγκαλοῦν-
τας ἔλεγε ‘τῶν νόμων οὐκ ἔξακουσαι διὰ τὸν τῶν
ὀπλων ψόφον.’

6. Ἐν δὲ τῷ ἐμφυλίῳ πολέμῳ περιταφρευόμενος
καὶ πολιορκούμενος ἐκαρτέρει, τὸν οἰκεῖον ἀναμέ- 10
νων καιρὸν. εἰπόντος δὲ Πομπαιδίου Σίλωνος πρὸς
αὐτόν ‘εἰ μέγας εἶ στρατηγός, ὧ Μάριε, καταβὰς
διαγώνισαι’, ‘σὺ μὲν οὖν’ εἶπεν ‘εἰ μέγας εἶ στρα-
τηγός, ἀνάγκασόν με διαγωνίσασθαι καὶ μὴ βουλό-
μενον.’ 15

ΚΑΤΛΟΣ ΛΟΥΤΑΤΙΟΥ.

Κάτλος Λουτάτιος ἐν τῷ Κιμβρικῷ πολέμῳ παρὰ
τὸν Ἀτίσωνα ποταμὸν στρατοπεδεύων, ἐπεὶ τοὺς
E βαρβάρους ὁρῶντες οἱ Ῥωμαῖοι διαβαίνειν ἐπιχει-
ροῦντας ἀνεχώρουν, μὴ δυνάμενος αὐτοὺς κατασχεῖν
ᾧρησεν εἰς τοὺς πρώτους τῶν ἀποτρεχόντων, ὅπως 20
δοκῶσι μὴ φεύγειν τοὺς πολεμίους, ἀλλὰ τῷ στρα-
τηγῷ κατακολουθεῖν.

ΣΤΑΛΛΑ.

Σύλλας ὁ εὐτυχῆς ἀναγορευθεὶς τῶν μεγίστων
εὐτυχιῶν ἐποιεῖτο δύο, τὴν Πίου Μετέλλου φίλιαν,

4 Καμαρίνων Vit. Mar c. 28 11 Πομπαιδίου W:
πομπίου 28 ΣΤΑΛΛΑ *: ΣΤΑΛΛΟΥ

καὶ τὸ μὴ κατασκάψαι τὰς Ἀθήνας ἀλλὰ φείσασθαι
τῆς πόλεως.

ΓΑΙΟΥ ΠΟΠΙΛΛΙΟΥ.

F

Γάιος Ποπίλλιος ἐπέμφθη πρὸς Ἀντίοχον ἐπιστο-
λὴν παρὰ τῆς συγκλήτου κομίζων, κελεύουσιν ἀπά-
5 γειν ἔξ Αἰγύπτου τὸ στράτευμα καὶ μὴ σφετερίζεσθαι
τῶν Πτολεμαίου τέκνων ὀρφανῶν ὄντων τὴν βασι-
λείαν· προσιόντα δ' αὐτὸν διὰ τοῦ στρατοπέδου
πύρρωθεν ἀσπασσάμενου τοῦ Ἀντιόχου φιλοφρόνως,
οὐκ ἀντασπασάμενος τὸ γραμματεῖον ἐπέδωκεν· ἐπεὶ
10 δὲ ἀναγνοὺς ἔφη βουλευέσθαι καὶ δώσειν τὴν ἀπό-
κρισιν, τῷ κλήματι γῦρον περὶ αὐτὸν ὁ Ποπίλλιος
περιέγραψεν εἰπὼν 'ἐνταῦθα τοίνυν ἐστὼς βούλευ-
σαι καὶ ἀποκρίναι.' πάντων δὲ τὸ φρόνημα τοῦ
ἀνδρὸς καταπλαγέντων τοῦ τε Ἀντιόχου ποιήσειν
15 ὁμολογοῦντος τὰ δοκοῦντα Ῥωμαίοις, οὕτως ἡσπά-208
σατο καὶ περιέπτυξεν αὐτὸν ὁ Ποπίλλιος.

ΛΕΥΚΟΤΑΛΛΟΥ.

1. Λεύκουλλος ἐν Ἀρμενίᾳ μετὰ μυρίων ὀπλι-
τῶν καὶ χιλίων ἱππέων ἐπὶ Τιγράνην ἐχώρει πεν-
τεκαίδεκα μυριάδας στρατιᾶς ἔχοντα τῇ πρὸ μιᾶς
20 νοννῶν ὀκτωβρίων, ἐν ᾗ πρότερον ὑπὸ Κίμβρων ἡ
μετὰ Καίπιωνος διεφθάρη δύναμις. εἰπόντος δέ
τινος ὅτι Ῥωμαῖοι τὴν ἡμέραν ἀφοσιοῦνται καὶ δε-
δοίκασιν, 'οὐκοῦν' ἔφη 'σήμερον ἀγωνισώμεθα προ-
θύμως, ἵνα καὶ ταύτην ἔξ ἀποφράδος καὶ σκυθρο-
25 πῆς ποιήσωμεν ἱλαρὰν καὶ προσφιλῇ Ῥωμαίοις.'

20 νοννῶν * : νόνων

21 Καίπιωνος X: σκιπίωνος

2. Τοὺς δὲ καταφράκτους μάλιστα φοβουμένων
 B τῶν στρατιωτῶν ἐκέλευσε θαρρεῖν· ‘πλεῖον γὰρ ἔργον
 εἶναι τοῦ νικῆσαι τὸ τούτους σκυλεῦσαι.’ προσβὰς
 δὲ τῷ λόφῳ πρῶτος καὶ τὸ κίνημα τῶν βαρβάρων
 θεασάμενος ἀνεβόησε ‘νενικήκαμεν, ὧ συστρατιῶται.’⁵
 καὶ μηδενὸς ὑποστάντος διώκων πέντε ‘Ρωμαίων
 ἀπέβαλε πεσόντας, τῶν δὲ πολεμίων ὑπὲρ δέκα μυ-
 ριάδας ἀπέκτεινε.

ΓΝΑΙΟΥ ΠΟΜΠΗΙΟΥ.

1. Γναῖος Πομπήιος ὑπὸ ‘Ρωμαίων ἡγαπήθη
 τοσοῦτον ὅσον ὁ πατήρ ἐμισήθη. νέος δὲ ὢν παν-¹⁰
 τάπασι τῇ Σύλλᾳ μερίδι προσέθηκεν αὐτόν· καὶ
 μήτε ἄρχων μήτε βουλευὼν πολλοὺς ἐκ τῆς Ἰταλίας
 C ἐστρατολόγησε. καὶ Σύλλα καλοῦντος οὐκ ἔφη δίχα
 λαφύρων οὐδὲ ἀναίμακτον ἐπιδεῖξαι τῷ αὐτοκράτορι
 τὴν δύναμιν· οὐδ’ ἦλθε πρότερον πρὶν ἢ πολλαῖς¹⁵
 μάχαις νικῆσαι τοὺς στρατηγούς τῶν πολεμίων.

2. Ἐπεὶ δὲ πεμφθεὶς εἰς Σικελίαν ὑπὸ Σύλλᾳ
 στρατηγὸς ἐπυνθάνετο τοὺς στρατιώτας ἐν ταῖς ὁδοι-
 πορίαις ἐκτρεπομένους βιάζεσθαι καὶ ἄρπάζειν, τοὺς
 μὲν ἄλλως πλανωμένους καὶ περιθέοντας ἐκόλασε,²⁰
 τῶν δὲ πεμπομένων ὑπ’ αὐτοῦ σφραγίδας ἐπέβαλε
 ταῖς μαχαίραις.

D 3. Μαμερτίνους δὲ τῆς ἐναντίας γενομένους με-
 ρίδος οἷός τε ἦν ἀποσφάττειν ἅπαντας· Σθεννίου
 δὲ τοῦ δημαγωγοῦ φήσαντος οὐ δίκαια ποιεῖν αὐ-²⁵
 τὸν ἀνθ’ ἐνὸς αἵτιου πολλοὺς ἀναιτίους κολάζοντα,

14 ἐπιδείξιν an ἂν ἐπιδείξαι? 21 ἐπέβαλε *: ἐπέβαλλε

τοῦτον δὲ αὐτὸν εἶναι τοὺς μὲν φίλους πείσαντα, τοὺς δὲ ἐχθροὺς βιασάμενον ἐλέσθαι τὰ Μαρίου· θαναμάσας ὁ Πομπήιος ἔφη 'συγγνώμην ἔχειν Μαμερ-
 τίνους ὑπὸ τοιούτου πεισθεῖσιν ἀνδρός, ὃς τὴν πα-
 5 τρίδα τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς προτιμᾷ.' καὶ τὴν τε πόλιν
 καὶ τὸν Σθένιον ἀπέλυσεν.

4. Εἰς δὲ Λιβύην διαβάς ἐπὶ Δομίτιον καὶ μάχῃ
 μεγάλην κρατήσας, ἀσπασαμένων αὐτὸν αὐτοκράτορα
 τῶν στρατιωτῶν ἔφη 'μὴ δέχεσθαι τὴν τιμὴν, ἕως
 10 ὁρθὸς ἔστηκεν ὁ χάραξ τῶν πολεμίων.' οἱ δέ, καί- E
 περ ὕμβρου πολλοῦ κατέχοντος, ὁρμήσαντες διεπόρ-
 θησαν τὸ στρατόπεδον.

5. Ἐπανελθόντα δὲ αὐτὸν ὁ Σύλλας ταῖς μὲν
 ἄλλαις τιμαῖς ἐδέξατο φιλοφρόνως καὶ Μάγνον προσ-
 15 ηγόρευσε πρῶτος αὐτόν· θριαμβεῦσαι δὲ βουλόμε-
 νον οὐκ εἶα μηδέπω μετέχοντα βουλῆς. εἰπόντος
 δὲ τοῦ Πομπηίου πρὸς τοὺς παρόντας 'ἀγνοεῖν τὸν
 Σύλλαν ὅτι καὶ τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα πλείονες ἢ
 δύνοντα προσκυνοῦσιν,' ὁ μὲν Σύλλας ἀνεβόησε
 20 'θριαμβεύετω.' Σερουίλιος δὲ ἀνὴρ ἀριστοκρατικὸς F
 ἠγανάκτει, καὶ τῶν στρατιωτῶν ἐνίσταντο πολλοὶ
 τῷ θριάμβῳ δωρεάς τινας ἀπαιτοῦντες. ἐπεὶ δὲ ὁ
 Πομπήιος ἔφη 'μᾶλλον ἀφήσειν τὸν θρίαμβον ἢ
 κολακεύειν ἐκείνους', 'νῦν' ἔφη 'καὶ μέγαν ἀληθῶς
 25 ὁρᾶν καὶ ἄξιον τοῦ θριάμβου τὸν Πομπήιον.'

6. Ἐθούς δὲ ὄντος ἐν Ῥώμῃ τοῖς ἱππεῦσιν, ὅταν
 στρατεύωνται τὸν νόμιμον χρόνον, ἄγειν τὸν ἵππον
 εἰς ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς δύο ἀνδρας, οὓς τιμητὰς κα-
 λοῦσι, καὶ καταριθμησαμένους τὰς στρατείας καὶ

τοὺς στρατηγούς ὅφ' οἷς ἐστρατεύσαντο τυγχάνειν
 204 ἐπαίνων ἢ ψόγων τῶν προσηκόντων· ὑπατεύων δὲ
 Πομπήιος κατήγαγεν αὐτὸς τὸν ἵππον ἐπὶ τοὺς τιμη-
 τὰς Γέλλιον καὶ Λέντλον· ἐκείνων δὲ ὥσπερ ἔθος
 ἐστὶ πνυθομένων, εἰ πάσας ἐστράτευται τὰς στρατείας, 5
 'πάσας' εἶπεν 'ὅπ' ἐμαντῷ αὐτοκράτορι.'

7. Τῶν δὲ Σερτώριου γραμμάτων κρατήσας ἐν
 Ἰβηρίᾳ, ἐν οἷς ἦσαν ἐπιστολαὶ πολλῶν ἡγεμόνων
 ἐπὶ νεωτερισμῷ καὶ μεταβολῇ τῆς πολιτείας τὸν
 Σερτώριον εἰς Ῥώμην καλούντων, κατέκαυσε πάσας 10
 διδούς μετανοῆσαι καὶ βελτίονας γενέσθαι τοὺς πο-
 νηρούς.

8. Ἐπεὶ δὲ Φραάτης ὁ Πάρθων βασιλεὺς ἐπεμψε
 πρὸς αὐτὸν ἀξιῶν ὄρω χρησθαι τῷ Εὐφράτῃ, 'μᾶλ-
 λον' ἔφη 'χρησθαι Ῥωμαίους ὄρω πρὸς Πάρθους 15
 τῷ δικαίῳ.'

B 9. Λευκίου δὲ Λευκούλλου μετὰ τὰς στρατείας
 ἀφεικότος αὐτὸν εἰς ἡδονὰς καὶ πολυτελεῶς ζῶντος,
 τὸν δὲ Πομπήιον ὥς παρ' ἡλικίαν τοῦ πολλὰ πράσ-
 σειν ὀρεγόμενον ψέγοντος, 'μᾶλλον' ἔφη 'γέροντι 20
 τὸ τρυφᾶν ἢ τὸ ἄρχειν εἶναι παρ' ἡλικίαν.'

10. Νοσοῦντι δὲ αὐτῷ κίχλην ὁ ἰατρὸς λαβεῖν
 προσέταξεν· οἱ δὲ ζητοῦντες οὐχ εὖρον (ἦν γὰρ
 παρ' ὥραν), ἔφη δέ τις εὐρεθῆσεσθαι παρὰ Λευ-
 κούλλῳ δι' ἔτους τρεφομένας· 'εἴτα' ἔφη 'εἰ μὴ 25
 Λεύκουλλος ἐτρύφα, Πομπήιος οὐκ ἂν ἔζησε;' καὶ
 χαίρειν ἐάσας τὸν ἰατρὸν ἔλαβέ τι τῶν εὐπορίστων.

C 11. Ἰσχυρᾶς δὲ σιτοδείας ἐν Ῥώμῃ γενομένης,

1 οἷς W: οὖς 4 Γέλλιον X: τέλλιον 27 τι *

ἀποδειχθεὶς λόγῳ μὲν ἀγορᾶς ἐπιμελητῆς, ἔργῳ δὲ
 γῆς καὶ θαλάσσης κύριος, ἐπλευσεν εἰς Λιβύην καὶ
 Σαρδόνα καὶ Σικελίαν· καὶ πολὺν ἄθροίσας σῖτον
 ἔσπευδεν εἰς τὴν Ῥώμην. μεγάλου δὲ χειμῶνος γε-
 5 νομένου καὶ τῶν κυβερνητῶν ὀκνούντων, πρῶτος
 ἐμβὰς καὶ τὴν ἄγκυραν ἄραι κελεύσας ἀνεβόησε
 ‘πλεῖν ἀνάγκη, ξῆν οὐκ ἀνάγκη.’

12. Τῆς δὲ πρὸς τὸν Καίσαρα διαφορᾶς ἀποκα-
 λυπτομένης καὶ Μαρκελλίνου τινὸς τῶν ὑπὸ Πομ-
 10 πηίου προῆχθαι δοκούντων μεταβεβλημένου δὲ πρὸς
 Καίσαρα πολλὰ πρὸς αὐτὸν ἐν συγκλήτῳ λέγοντος,
 ‘οὐκ αἰσχύνη Μαρκελλῖνε’ εἶπεν ‘ἐμοὶ λοιδοροῦμε- D
 νος, δι’ ὃν ἐξ ἀφώνου λόγιος ἐκ δὲ πεινατικοῦ ἐμε-
 τικὸς γέγονας;’

13. Πρὸς δὲ Κάτωνα πικρῶς καθαψάμενον, ὅτι
 πολλάκις αὐτοῦ προαγορεύοντος τὴν Καίσαρος δύνα-
 μιν καὶ αὐξήσιν οὐκ ἐπ’ ἀγαθῷ τῆς δημοκρατίας
 γινομένην αὐτὸς ἀντέπραττεν, ἀπεκρίνατο ‘τὰ μὲν
 σὰ μαντικώτερα, τὰ δ’ ἐμὰ φιλικώτερα.’

14. Περὶ δὲ αὐτοῦ παρρησιαζόμενος εἶπεν, ὥς
 πᾶσαν ἀρχὴν καὶ ἔλαβε θᾶσσον ἢ προσεδόκησε, καὶ
 καταθοῖτο θᾶσσον ἢ προσεδοκήθη.

15. Μετὰ δὲ τὴν ἐν Φαρσάλῳ μάχῃ φεύγων
 εἰς Αἴγυπτον, ὥς ἔμελλε διαβαίνειν ἐκ τῆς τριήρους
 25 εἰς ἀλιευτικὸν πλοῖον ἀποστείλαντες τοῦ βασιλέως, Ε
 ἐπιστραφεὶς πρὸς τὴν γυναικα καὶ τὸν υἱὸν οὐδὲν
 ἕτερον ἢ τὸ τοῦ Σοφοκλέους εἶπεν

7 ἀνάγκη — ἀνάγκη Iunius: ἀναγκάξῃ — ἀναγκάξῃ
 13 malim πεινητικοῦ 21 ἔλαβε] λάβοι?

‘ὅστις δὲ πρὸς τύραννον ἐμπορεύεται,
 κείνου ᾽στὶ δοῦλος, καὶ ἐλεύθερος μὴ.’
 μεταβὰς δὲ καὶ πληγείς ξίφει καὶ στενάξας ἄπαξ,
 εἰπὼν δὲ μηδὲν ἄλλ’ ἐγκαλυψάμενος παρῆδωκεν ἑαυ-
 τόν.

5

ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ.

1. Κικέρων ὁ ῥήτωρ εἰς τοῦνομα σκωπτόμενος
 καὶ τῶν φίλων μεταθέσθαι κελεύοντων, ἔφη ‘τὸν
 Κικέρωνα ποιήσῃν τῶν Κατῶνων καὶ τῶν Κάτλων
 καὶ τῶν Σκαύρων ἐνδοξότερον.’

2. Ἐκπωμα δὲ ἀργυροῦν τοῖς θεοῖς ἀνατιθεῖς 10
 F τὰ μὲν πρῶτα τῶν ὀνομάτων γράμμασιν ἐσήμανεν,
 ἀντὶ δὲ τοῦ Κικέρωνος ἐρέβινθον ἐτόρευσε.

3. Τῶν δὲ ρητόρων τοὺς μέγα βοῶντας ἔλεγε
 δι’ ἀσθένειαν ἐπὶ τὴν κραυγὴν ὡς χωλοὺς ἀναβαί-
 νειν ἐφ’ ἵππον.

15

4. Οὐέρου δὲ υἱὸν ἔχοντας οὐκ εὖ κεχρημένον
 ἐφ’ ὥρα τῷ σώματι, τὸν δὲ Κικέρωνα λοιδοροῦντος
 εἰς μαλακίαν καὶ κίναιδον ἀποκαλοῦντος, ‘ἀγνοεῖς’
 εἶπεν ‘ὅτι προσήκει τοῖς τέκνοις ἐντὸς θυρῶν λοι-
 δορεῖσθαι;’

20

5. Μετέλλου δὲ Νέπωτος εἰπόντος πρὸς αὐτὸν
 ὅτι ‘πλείονας μαρτυρῶν ἀπέκτουας ἢ συνηγορῶν
 205 σέσωκας’, ‘καὶ γὰρ ἔστιν’ ἔφη ‘πλείον ἐμοὶ πίστεως
 ἢ λογιότητος.’

6. Ἐρωτῶντος δὲ τοῦ Μετέλλου τίς αὐτοῦ πατήρ 25
 ἐστὶ, ‘ταύτην’ ἔφη ‘τὴν ἀπόκρισιν χαλεπωτέραν ἢ
 σὴ μήτηρ πεποίηκεν.’ ἦν γὰρ ἡ τοῦ Μετέλλου ἀκό-

λαστος, ὁ δὲ Μέτελλος αὐτὸς ὑπόκουφος καὶ ἀβέβαιος καὶ φερόμενος ταῖς ὁρμαῖς.

7. Διοδότῳ δὲ τῷ διδασκάλῳ τῶν ῥητορικῶν ἀποθανόντι κόρακα λίθινον ἐπιστήσαντος αὐτοῦ, ‘δικαίαν’ ἔφη ‘τὴν ἀμοιβὴν γεγυῖναι· πέτεσθαι γὰρ τοῦτον οὐ λέγειν ἐδίδαξεν.’

8. Οὐατίνιον δὲ ἄνθρωπον ἑαυτῷ διάφορον καὶ μοχθηρὸν ἄλλως ἀκούσας ὅτι τέθνηκεν, εἴτα γνούς ὅστερον ὅτι ζῇ, ‘κακός’ εἶπεν ‘ἀπόλοιτο κακῶς ὁ ψευδόμενος.’

9. Πρὸς δὲ τὸν δοκοῦντα Αἰβυν ἀπὸ γένους εἶναι, φήσαντα δὲ αὐτοῦ μὴ ἀκούειν λέγοντος, ‘καὶ μὴν οὐκ ἀτρώπητον ἔχεις τὸ οὗς’ εἶπε.

10. Κάστον δὲ Ποπίλλιον νομικὸν εἶναι βουλόμενον, ὕντα δὲ ἀμαθῇ καὶ ἀφνῇ, προσεκαλεῖτο μάγιστρα πρὸς τινα δίκην· εἰπόντος δὲ ἐκείνου μηδὲν γινώσκειν, ‘οἶε γὰρ ἴσως’ εἶπε ‘περὶ τῶν νομίμων ἐπερωτᾶσθαι.’

11. Ὀρτησίῳ δὲ τοῦ ῥήτορος λαβόντος μισθὸν ἀργυρᾶν σφίγγα παρὰ τοῦ Βέρρου καὶ πρὸς τὸν Κικέρωνα πλαγίως τι εἰπόντα φήσαντος ‘ἀνιγμάτων λύσεως ἀπέλως ἔχειν’, ‘καὶ μὴν ἡ σφίγξ’ ἔφη ‘παρὰ σοὶ ἔστιν.’

12. Οὐοκωνίῳ δὲ ἀπαντήσας μετὰ τριῶν θυγατέρων ἀμορφοτάτων τὴν ὕψιν ἀτρέμα πρὸς τοὺς φίλους εἶπεν

‘Φοίβου ποτ’ οὐκ ἐῶντος ἔσπειρεν τέκνα.’

9 κακῶς ὁ] ὁ κακῶς X 14 Κάστον δὲ Ποπίλλιον] cf. Vit. Cic. c. 26 17 νομικῶν ibidem 27 Nauck p. 699

13. Φαύστου δὲ τοῦ Σύλλα παιδὸς διὰ πλη-
θος δανείων ἀπάρτιον προγράψαντος, 'ταύτην' ἔφη
'μᾶλλον ἀσπάζομαι τὴν προγραφὴν ἢ τὴν πατρῶαν
αὐτοῦ.'

14. Πομπηίου δὲ καὶ Καίσαρος διαστάντων, ἔφη ⁵
'γινώσκω ὃν φύγω, μὴ γινώσκων πρὸς ὃν φύγω.'

15. 'Καὶ Πομπήιον ἐμέμψατο τὴν πόλιν ἐκλι-
πόντα καὶ Θεμιστοκλέα μᾶλλον ἢ Περικλέα μιμησά-
D μενον, οὐκ ἐκείνοις τῶν πραγμάτων ἀλλὰ τούτοις
δμοίων ὄντων. 10

16. Γενόμενος δ' οὖν παρὰ Πομπηίῳ καὶ πάλιν
μετανοῶν, ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Πομπηίου ποῦ Πείσωνα
τὸν γαμβρὸν ἀπολέλοιπεν ἔφη 'παρὰ τῷ σῷ πεν-
θερῷ.'

17. Μεταβαλομένου δέ τινος ἀπὸ Καίσαρος πρὸς ¹⁵
τὸν Πομπήιον, λέγοντος ὑπὸ σπουδῆς καὶ προθυ-
μίας ἀπολελοιπέναι τὸν ἵππον, 'βέλτιον' ἔφη 'αὐ-
τὸν περὶ τοῦ ἵππου βεβουλεῦσθαι.'

18. Πρὸς δὲ τὸν ἀπαγγέλλοντα τοὺς Καίσαρος
φίλους σκυθρωποὺς εἶναι 'λέγεις' ἔφη 'δυσνόειν ²⁰
αὐτοὺς Καίσαρι.'

E 19. Μετὰ δὲ τὴν ἐν Φαρσάλῳ μάχην Πομπηίου
μὲν φυγόντος, Νωνίου δέ τινος ἔτι παρ' αὐτοῖς
ἀετοὺς ἐπὶ τὰ φήσαντος εἶναι καὶ διὰ τοῦτο θαρρεῖν
παρακαλοῦντος, 'καλῶς ἂν παρήνεις' εἶπεν 'εἰ κο- ²⁵
λοιοῖς ἐπολεμοῦμεν.'

20. Ἐπεὶ δὲ Καῖσαρ κρατήσας τὰς Πομπηίου
καταβεβλημένας εἰκόνας ἀνέστησε μετὰ τιμῆς, ἔφη

23 αὐτοῖς *: αὐτοῖς

περὶ αὐτοῦ λέγων ὁ Κικέρων ὅτι 'τοὺς Πομπηίου Καῖσαρ ἀνδριάντας ἰστάς τοὺς ἑαυτοῦ πῆγνυσιν.'

21. Οὕτω δὲ πολλοῦ τὸ καλῶς λέγειν ἐτίμα τε καὶ περὶ τοῦτο μάλιστα ἠγωνία, ὥστε προκειμένης δίκης ἐπὶ τῶν ἑκατὸν ἀνδρῶν καὶ ἐπικειμένης τῆς ἡμέρας, Ἐρωτα ἀπαγγείλαντα αὐτῷ τὸν οἰκέτην εἰς F τὴν ἐπιούσαν ὑπερεθῆναι τὴν δίκην ἡλευθέρωσε.

ΓΑΙΟΥΣ ΚΑΙΣΑΡΟΣ.

1. Γάιος Καῖσαρ, ὅτε Σύλλαν ἔφευγεν ἔτι μειράκιον ὢν, περιέπεσε πειραταῖς· καὶ πρῶτον μὲν αἰτηθεὶς ἀργυρίου πλῆθος κατεγέλασε τῶν ληστῶν ὡς ἀγνοοῦντων ὃν ἔχουσι, καὶ διπλάσιον ὁμολόγησε δώσειν· ἔπειτα φρουρούμενος, ἕως συνῆγε τὰ χρήματα, προσέταττεν ἡσυχίαν αὐτῷ παρέχειν κοιμωμένῳ καὶ σιωπᾷ. λόγους δὲ καὶ ποιήματα γράφων ἀνεγίνωσκεν αὐτοῖς, καὶ τοὺς μὴ λίαν ἐπαινοῦντας ἀναισθήτους καὶ βαρβάρους ἀπεκάλει καὶ μετὰ γέλωτος ἠπέλλει κρεμᾶν αὐτούς· ὃ καὶ μετ' ὀλίγον ἐποίησεν. τῶν γὰρ λύτρων κομισθέντων ἀπολυθεὶς 206 καὶ συναγαγὼν ἄνδρας ἐξ Ἀσίας καὶ πλοῖα συνήρ-
20 πασε τοὺς ληστὰς καὶ προσήλωσεν.

2. Ἐν δὲ Ῥώμῃ πρὸς Κάτλον πρωτεύοντα Ῥωμαίων εἰς ἄμιλλαν ὑπὲρ τῆς ἀρχιερωσύνης καταστάς καὶ προπεμπόμενος ὑπὸ τῆς μητροῦς ἐπὶ τὰς θύρας, 'σήμερον' εἶπεν 'ὦ μῆτερ, ἀρχιερέα τὸν υἱὸν ἡ 25 φυγάδα ἔξιεις.'

3. Πομπηίαν δὲ τὴν γυναῖκα κακῶς ἀκούσασαν

1 τοὺς*: τοῦ

ἐπὶ Κλωδίῳ παραιτησάμενος, εἴτα τοῦ Κλωδίου φεύγοντος ἐπὶ τούτῳ δίκην μάρτυς εἰσαχθεὶς οὐδὲν εἶπε φαῦλον περὶ τῆς γυναικός· ἐρομένου δὲ τοῦ κατηγοροῦ 'διὰ τί τολύβην ἐξέβαλες αὐτήν', 'ὅτι τὴν Καίσαρος' ἔφη 'γυναῖκα καὶ διαβολῆς δεῖ καθαράν εἶναι.' 5

4. Τὰς δ' Ἀλεξάνδρου πράξεις ἀναγινώσκων ἐδάκρυσε καὶ πρὸς τοὺς φίλους εἶπεν ὅτι 'ταύτην τὴν ἡλικίαν ἔχων ἐνίκησε Δαρεῖον, ἐμοὶ δὲ μέχρ' οὐδὲν πέπρακται.'

5. Πολύχνιου δὲ αὐτοῦ λυπρὸν ἐν ταῖς Ἀλπεσι 10 παρερχομένου, καὶ τῶν φίλων διαπορούντων εἰ καὶ ἐνταῦθα τινες στάσεις εἰσὶ καὶ ἄμιλλαι περὶ πρωτείων, ἐπιστάς καὶ σύννους γενόμενος 'μᾶλλον ἂν' ἔφη 'ἐβουλόμην πρῶτος ἐνταῦθα εἶναι ἢ δεύτερος ἐν Ῥώμῃ.'

6. Τῶν δὲ τολμημάτων τὰ παράβολα καὶ μεγάλα 15 C πράττειν ἔφη δεῖν, ἀλλὰ μὴ βουλεύεσθαι.

7. Καὶ διέβη τὸν Ῥουβίκωνα ποταμὸν ἐκ τῆς Γαλατικῆς ἐπαρχίας ἐπὶ Πομπήιον, εἰπὼν 'πᾶς ἀνεργίῳ θῷ κύβος.' 20

8. Ἐπεὶ δὲ Πομπηίου φεύγοντος ἐπὶ θάλασσαν ἐκ τῆς Ῥώμης, καὶ Μέτελλος ἐπαρχος ὢν τοῦ ταμείου βουλόμενον αὐτὸν χρήματα λαβεῖν ἐκώλυε καὶ τὸ ταμεῖον ἀπέκλεισεν, ἠπειλήσεν ἀποκτενεῖν αὐτόν· καταπλαγέντος δὲ τοῦ Μετέλλου, 'τοῦτο' εἶπεν 'ὧ 25 νεανίσκος, φῆσαί μοι χαλεπώτερον ἦν ἢ ποιῆσαι.'

9. Τῶν δὲ στρατιωτῶν αὐτῷ βραδέως εἰς Δυρ-

19 πᾶς delet Cobetus 22 ἐκ] om. mei codd. ταμείου hic et infra *: ταμίου

ράχιον ἐκ Βρεντεσίλου κομιζομένων, λαθὼν ἅπαντας εἰς πλοῖον ἐμβὰς μικρὸν ἐπεχείρησε διαπλεῖν τὸ πέλαγος· συγκλυζομένου δὲ τοῦ πλοίου, ποιήσας τῷ D κυβερνήτῃ φανερὸν ἑαυτὸν ἀνεβόησε 'πίστευε τῇ
5 τύχῃ γνοὺς ὅτι Καίσαρα κομίζεις.'

10. Τότε μὲν οὖν ἐκωλύθη, τοῦ χειμῶνος ἰσχυροῦ γενομένου καὶ τῶν στρατιωτῶν συνδραμόντων καὶ περιπαθούντων, εἰ περιμένει δύναμιν ἄλλην ὥς ἀπιστῶν αὐτοῖς· ἐπεὶ δὲ μάχης γενομένης νικῶν ὁ
10 Πομπήιος οὐκ ἐπεξῆλθεν, ἀλλὰ ἀνεχώρησεν εἰς τὸ στρατόπεδον, 'τήμερον' εἶπεν 'ἦν ἡ νίκη παρὰ τοῖς πολεμίοις, ἀλλὰ τὸν εἰδότα νικᾶν οὐκ ἔχουσιν.'

11. Ἐν δὲ Φαρσάλῳ Πομπηίου παρατεταγμένην E τὴν φάλαγγα κατὰ χώραν ἐστάναι καὶ προσδέχεσθαι
15 τοὺς πολεμίους παρεγγυήσαντος, ἁμαρτεῖν αὐτὸν ἔλεγε τὸν ἐξ ἐπιδρομῆς μετ' ἐνθουσιασμοῦ τόνου καὶ ῥοιζὸν ἐκλύσαντα τῶν στρατιωτῶν.

12. Φαρνάκην δὲ νικήσας τὸν Ποντικὸν ἐξ ἐφόδου πρὸς τοὺς φίλους ἔγραψε 'ἦλθον εἶδον ἐνί-
20 κησα.'

13. Μετὰ δὲ τὴν ἐν Λιβύῃ τῶν περὶ τὸν Σκιπίωνα φυγὴν καὶ ἦτταν Κάτωνος ἑαυτὸν ἀνελόντος, 'φθονῶ σοι Κάτων' εἶπε 'τοῦ θανάτου· καὶ γὰρ σὺ ἐμοὶ τῆς σῆς σωτηρίας ἐφθόνησας.'

25 14. Ἀντώνιον δὲ καὶ Δολοβέλλαυ ὑφορωμένων F ἐνίων καὶ φυλάττεσθαι κελευόντων, 'οὐ τούτους' ἔφη 'δεδιέναι τοὺς βαναύσους καὶ λιπῶντας, ἀλλὰ τοὺς ἰσχυροὺς καὶ ὠχροὺς ἐκείνους' δείξας Βροῦτον καὶ Κάσιον.

15. *Λόγου δὲ παρὰ δειπνον ἐμπεσόντος περὶ θανάτου ποῖος ἄριστος, ὁ ἀπροσδόκητος* εἶπε.

ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΤΟΥ.

1. Καῖσαρ ὁ πρῶτος ἐπικληθεὶς Σεβαστός, ἔτι μαιράκιον ὢν Ἀντώνιον ἀπῆτει δισχιλίας πεντακοσίας μυριάδας τοῦ πρώτου Καίσαρος ἀναιρεθέντος, 5 ἐκ τῆς οἰκίας ἃς πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀντώνιος μετήνεγκεν· ἀποδοῦναι βουλόμενος Ῥωμαίοις τὸ καταλειφθὲν ὑπὸ Καίσαρος, ἐκάστω δραχμὰς ἑβδομήκοντα πέντε· τοῦ δὲ Ἀντωνίου τὰ μὲν χρήματα κατέχοντος, ἐκεῖνον 207 δὲ τῆς ἀπαιτήσεως ἀμελεῖν, εἰ σωφρονεῖ, κελεύοντος, 10 ἐκήρυττε τὰ πατρῷα καὶ ἐπίπρασκε· καὶ τὴν δωρεὰν ἀποδοῦς εὐνοίαν μὲν αὐτῷ, μῖσος δὲ ἐκείνῳ παρὰ τῶν πολιτῶν περιεποίησεν.

2. Ἐπεὶ δὲ Ῥοιμητάλκης ὁ τῶν Θρακῶν βασιλεὺς ἀπ' Ἀντωνίου μεταβαλόμενος πρὸς αὐτὸν οὐκ 15 ἐμετρίαζεν παρὰ τοὺς πότους, ἀλλ' ἦν ἐπαχθὴς ὄνειδίζων τὴν συμμαχίαν, προπιῶν τινι τῶν ἄλλων βασιλέων ὁ Καῖσαρ εἶπεν ἑγὼ προδοσίαν φιλῶ, προδότας δ' οὐκ ἐπαινῶ.

3. Τῶν δὲ Ἀλεξανδρέων μετὰ τὴν ἄλωσιν τὰ 20 δεινότατα πείσεσθαι προσδοκόντων, ἀναβὰς ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ παραστησάμενος Ἀρειον τὸν Ἀλεξανδρέα ὀφείδεσθαι μὲν τῆς πόλεως ἔφη πρῶτον διὰ τὸ μέγεθος καὶ τὸ κάλλος, ἔπειτα διὰ τὸν κτίστην Ἀλέξανδρον, τρίτον δὲ δι' Ἀρειον τὸν φίλον. 25

6 ἐκ τῆς οἰκίας ἃς] ἃς ἐκ τῆς οἰκίας? cf. Vit. Cic. c. 43
14 Ῥοιμητάλκης *: Ῥοιμητάλκης

4. Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἔρωσ ὁ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ διοικῶν ὄργυγα τὸν κρατοῦντα πάντων ἐν τῷ μάχεσθαι καὶ ἀήττητον ὄντα προιάμενος ὀπτήσας κατέφαγε, μετεπέμψατο αὐτὸν καὶ ἀνέκρινεν· ὁμολογήσαντα δὲ ἐκέ-
 5 λευσεν ἰστῶ νηὸς προσηλωθῆναι.

5. Ἐν δὲ Σικελίᾳ Ἀρειον ἀντὶ Θεοδώρου κατέστησε διοικητήν· ἐπιδόντος δὲ τινος αὐτῷ βιβλίον, ἐν ᾧ γεγραμμένον ἦν ᾠδὴ φαρακρὸς ἢ κλέπτης Θεόδωρος ὁ Ταρσεύς· τί σοι δοκεῖ; ἀναγνοὺς Καῖσαρ C
 10 ὑπέγραψε ᾠδὴ.

6. Παρὰ δὲ Μαικῆνα τοῦ συμβιωτοῦ καθ' ἑκαστον ἐνιαυτὸν ἐν τοῖς γενεθλίοις δῶρον ἐλάμβανε φιάλην.

7. Ἀθηνοδῶρος δὲ τῷ φιλοσόφῳ διὰ γῆρας εἰς
 15 οἶκον ἀφεσθῆναι δεηθέντι συνεχώρησεν. ἐπεὶ δὲ ἀσπασάμενος αὐτὸν ὁ Ἀθηνοδῶρος εἶπεν ὅταν ὀργισθῇς, Καῖσαρ, μηδὲν εἴπῃς μηδὲ ποιήσῃς πρότερον· ἢ τὰ εἰκοσι καὶ τέτταρα γράμματα διελθεῖν πρὸς ἑαυτόν, ἐπιλαβόμενος αὐτοῦ τῆς χειρὸς ἔτι
 20 σοῦ παρόντος· ἔφη ᾠδὴ ἔχω· καὶ κατέσχευ αὐτὸν ἐνιαυτὸν ὅλον, εἰπὼν ὅτι ἔστι καὶ σιγῆς ἀκίν- D
 δυνον γέρας.

8. Ἀκούσας δὲ, ὅτι Ἀλέξανδρος δύα καὶ τριάκοντα γεγυῶς ἔτη κατεστραμμένος τὰ πλεῖστα
 25 διηπόρει τί ποιήσῃ τὸν λοιπὸν χρόνον, ἐθαύμαζεν, εἰ μὴ μεῖζον Ἀλέξανδρος ἔργον ἡγεῖτο τοῦ

8 ἢ] καὶ Cobetus. Malim καὶ φαρακρὸς καὶ κλέπτης, nam verba φαρακρὸς ἢ omisit Ambrosianus 21 ἔστι] Bergk. 3 p. 417

κτῆσασθαι τὴν ἡγεμονίαν τὸ διατάξαι τὴν ὑπάρχουσαν.

9. Γράψας δὲ τὸν περὶ τῶν μοιχῶν νόμον, ἐν ᾧ διώρισται πῶς δεῖ κρῖνεσθαι τοὺς ἐν αἰτίαις γενομένους καὶ πῶς δεῖ κολάζεσθαι τοὺς ἄλόντας, εἴτα ⁵ προσπεσὼν ὑπ' ὀργῆς τὸν ἐπὶ Ἰουλίᾳ τῇ θυγατρὶ διαβεβλημένον νεανίσκον ἔτυπτε ταῖς χερσίν· ἐκείνου δὲ ἀναβοῶντος 'νόμον ἔθηκας, ᾧ Καῖσαρ,' οὕτω ^E μετενόησεν, ὥστε τὴν ἡμέραν ἐκείνην παραιτήσασθαι τὸ δεῖπνον. 10

10. Γάιον δὲ τὸν θυγατρίδοῦν εἰς Ἀρμενίαν ἀποστέλλων ἡτεῖτο παρὰ τῶν θεῶν εὐνοίαν αὐτῷ τὴν Πομπηίου, τόλμαν δὲ τὴν Ἀλεξάνδρου, τύχην δὲ τὴν ἑαυτοῦ παρακολουθῆσαι.

11. Ῥωμαίοις δὲ τῆς ἀρχῆς ἔλεγεν ἀπολείπειν ¹⁵ διάδοχον, ὃς οὐδέποτε περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος δις ἐβουλεύσατο, Τιβέριον λέγων.

12. Θορυβοῦντας δὲ τοὺς ἐν ἀξιώματι νέους καταστεῖλαι βουλόμενος, ὥς οὐ προσεῖχον ἀλλ' ἐθορύβουν, 'ἀκούσατε' εἶπε 'νέοι γέροντος, οὗ νέου γέ- ²⁰ ροντες ἤκουον.'

^F 13. Τοῦ δὲ Ἀθηναίων δήμου ἐξημαρτηκέναι τι δόξαντος, ἔγραψεν ἀπ' Αἰγίνης 'οἰεσθαι μὴ λανθάνειν αὐτοὺς ὀργιζόμενος, οὐ γὰρ ἂν ἐν Αἰγίνῃ διαχειμάσειεν.' ἄλλο δὲ οὐδὲν οὔτε εἶπεν αὐτοὺς ²⁵ οὔτε ἐποίησε.

14. Τῶν δὲ Εὐρυκλέους κατηγόρων ἐνὸς ἀφει-

4 ἐν αἰτίᾳ Herwerdenus
χειμάσειν

25 διαχειμάσειεν *: δια-

δῶς καὶ κατακόρως παρρησιαζομένου καὶ προαχθέν-
τος εἰπεῖν τι τοιοῦτον 'εἰ ταῦτά σοι, Καῖσαρ, οὐ
φαίνεται μεγάλα, κέλευσον αὐτὸν ἀποδοῦναί μοι
Θουκυδίδου τὴν ἐβδόμην.' διὸ ὀργισθεὶς ἀπάγειν
5 ἐκέλευσε· πυθόμενος δέ, ὅτι τῶν ἀπὸ Βρασίδου γε-
γονότων ὑπόλοιπος οὗτός ἐστι, μετεπέμψατο, καὶ
μέτρια νουθετήσας ἀπέλυσε.

15. Πείσωνος δὲ τὴν οἰκίαν ἐκ θεμελίων ἄχρι 208
πάσης στέγης ἐπιμελῶς οἰκοδομοῦντος, 'εὐθυμον'
10 ἔφη 'με ποιεῖς οὕτως οἰκοδομῶν, ὥς αἰδίου τῆς
'Ρώμης ἐσομένης.'

* ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΛΑΚΩΝΙΚΑ.

ΑΓΑΣΙΚΛΕΟΥΣ.

Β 1. Ἀγασικλῆς ὁ Λακεδαιμονίων βασιλεύς, θαυμάζοντός τινος ὅτι φιλήκοος ᾖν οὐ προσδέχεται Φιλοφάνη τὸν σοφιστήν, ἔφη 'τούτων χρῆξω μαθητῆς εἶναι, ᾧν εἰμι καὶ υἱός.'

2. Πρὸς δὲ τὸν εἰπόντα, πῶς ἂν τις ἀδορυφόρη- 5
τος ᾖν ἄρχειν ἀσφαλῶς δύναιτο, 'ἐὰν οὕτως' ἔφη
'αὐτῶν ἄρχῃ, ὥσπερ οἱ πατέρες τῶν υἱῶν.'

ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ.

1. Ἀγησίλαος ὁ μέγας παρὰ πότον ποτὲ λαχὼν
συμποσίαρχος, ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ οἰνοχόου πόσον
C ἐκάστω προσφέρει, 'εἰ μὲν πολὺς οἶνος' ἔφη 'ἐστὶ 10
παρεσκευασμένος, ὅσον ἕκαστος αἰτεῖ· εἰ δὲ ὀλίγος,
ἕξ ἴσου δίδου πᾶσι.'

2. Κῆκούργου δὲ τινος ἐμμόνως ὑπομείναντος
βασάνους, 'ὥς σφόδρα πονηρός' εἶπεν 'ἄνθρωπος,
εἰς μοχθηρὰ καὶ αἰσχρὰ πράγματα τὴν ὑπομονὴν καὶ 15
καρτερίαν κατατιθέμενος.'

3. Ἐπαινοῦντος δὲ τινος ρήτορα ἐπὶ τῷ δυνα-
τῶς αὖξιν τὰ μικρὰ πράγματα, 'οὐδὲ σκυτοτόμον'

ἔφησεν ἔϊναι σπουδαῖον, ὃς μικρῷ ποδὶ ὑποδήματα
μεγάλα περιτίθησι.’

4. Φαμένον δέ τινός ποτε πρὸς αὐτόν ‘ὁμολό-
γηκας’, καὶ πολλάκις τὸ αὐτὸ λέγοντος, ‘ναὶ δῆτα,
5 εἰ γ’ ἐστὶ δίκαιον’ ἔφη ‘εἰ δὲ μή, ἔλεξα μὲν, ὁμο- D
λόγησα δὲ οὐ.’ ἐπειπόντος δέ ‘ἀλλὰ μὴν δεῖ τοὺς
βασιλεῖς ἐπιτελεῖν ὅ τι κεν κεφαλῇ κατανεύσωσιν’,
‘οὐ μᾶλλον’ ἔφη ‘ἢ τοὺς προσιόντας τοῖς βασιλεῦ-
σιν αἰτεῖσθαι δεῖ τὰ δίκαια καὶ λέγειν, στοχαζομέ-
10 νους τε τοῦ καιροῦ καὶ τοῦ ἁρμόζοντος τοῖς βασι-
λεῦσιν.’

5. Ὅποτε δὲ ψεγόντων ἢ ἐπαινούντων τινῶν
ἀκούοι, οὐχ ἥττον ὥετο δεῖν καταμανθάνειν τοὺς
τῶν λεγόντων τρόπους ἢ περὶ ὧν λέγοιεν.

15 6. Ἐτι δὲ παῖδα αὐτὸν ὄντα, γυμνοπαιδίας ἀγο-
μένης, ὁ χοροποιὸς ἔστησεν εἰς ἄσημον τόπον· ὁ δὲ
ἐπέισθη καίπερ ἤδη βασιλεὺς ἀποδεδειγμένος καὶ
εἶπεν ‘εὖγε· δεῖξω γὰρ ὅτι οὐχ οἱ τόποι τοὺς ἄν- E
δρας ἐντίμους, ἀλλ’ οἱ ἄνδρες τοὺς τόπους ἐπι-
20 δεικνύουσι.’

7. Προστάττοντος δέ τινος αὐτῷ ἱατροῦ περιερ-
γοτέραν θεραπείαν καὶ οὐχ ἀπλήν, ‘νῆ τὼ θεῷ’
φησὶν ‘οὐ πάντως μοι πρόκειται ξῆν οἷδ’ ἐπὶ πάντα
ἀναδέχομαι.’

25 8. Ἐφεστὼς δέ ποτε τῷ βωμῷ, τῆς Χαλκιοίκου
βουθυτῶν, ἐπειδὴ φθελὸς αὐτὸν ἔδακεν, οὐ διετράπη·

3 ὁμολόγηκας — ὁμολόγησα] ὁμοσας (malim δῶμοσας)
ὁμοσα Cobetus 7 κεφαλῇ] cf. Hom. A 524 14 ὧν] ὧν
ἄν? 22 νῆ τὼ θεῷ] ναὶ τὼ σιῷ Cobetus

λαβὼν δὲ περιφανῶς ἐναντίον πάντων ἀπέκτεινε, προσειπὼν ὡς τὸν θεοῦ ἡδέως τὸν ἐπίβουλον καὶ ἐπὶ τῷ βωμῷ.⁷

F 9. Ἄλλοτε ἰδὼν μὺν ἐλκόμενον ἐκ θυρίδος ὑπὸ παιδαρίου κρατοῦντος, ἐπεὶ ὁ μὺς ἐπιστραφεὶς ἔδρακε τὴν χεῖρα τοῦ κρατοῦντος καὶ ἔφυγεν, ἐπιδείξας τοῖς παροῦσιν εἶπεν ὅτι τὸ ἐλάχιστον ζῶον οὕτως ἀμύνηται τοὺς ἀδικοῦντας, τί τοὺς ἄνδρας προσήκει ποιεῖν λογίζεσθαι.⁸

10. Βουλόμενος δὲ τὸν πρὸς τὸν Πέρσην συστή- 10
σασθαι πόλεμον ἕνεκα τοῦ ἐλευθερωθῆναι τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ κατοικοῦντας Ἕλληνας, τῷ κατὰ Δωδώνην Διὶς ἐχρήσατο μαντεῖω· κελεύσαντος δέ, τὸ χρησθὲν ἀνήγγειλε τοῖς ἐφόροις· οἱ δὲ ἐκέλευσαν αὐτὸν καὶ εἰς Δελφοὺς ἀφικόμενον περὶ τῶν αὐτῶν πυνθάνεσθαι. 15
πορευθεὶς οὖν εἰς τὸ μαντεῖον ἐπηρώτησεν οὕτως Ἄπολλον, ἧ δοκεῖ σοι ὃ καὶ τῷ πατρί; συναινέσαντος δὲ αἰρεθεὶς οὕτως ἐστρατεύσατο.

11. Ἐπεὶ δὲ Τισσαφέρνης ἐν ἀρχῇ μὲν φοβηθεὶς τὸν Ἀγησίλαον ἐποίησατο σπονδὰς, τὰς πόλεις αὐτῷ 20
τὰς Ἑλληνικὰς ἀφήσειν αὐτονόμους βασιλεῖα, μεταπεμψάμενος δὲ παρὰ τοῦ βασιλέως πολὺ στράτευμα πόλεμον πατήγγειλεν αὐτῷ, εἰ μὴ ἀπὸ τῆς Ἀσίας ἄσμενος τὴν παράβασιν δεξιόμενος ὥρμησε μὲν ὡς
B ἐπὶ Καρίαν προάξων· ἐκεῖ δὲ τὴν δύναμιν τοῦ Τις- 25
σαφέρνους ἀθροίσαντος, ἄρας εἰς Φρυγίαν ἐνέβαλε καὶ λαβὼν πόλεις πλείστας καὶ χρημάτων πλῆθος

13 κελεύσαντος δέ W: κελεύσαντος δὲ ὅπερ ἐστὶν ὡς δοκεῖ στρατεύεσθαι

ἔφη τοῖς φίλοις 'ἐπισπεισάμενον μὲν ἀδικεῖν ἀσεβές, τοὺς δὲ πολεμίους παραλογίζεσθαι οὐ μόνον δίκαιον καὶ ἐπίδοξον, ἀλλὰ καὶ ἡδὺ καὶ κερδαλέον.'

12. Τοῖς δ' ἱππεῦσιν ἐλαττωθεὶς ἀνεχώρησεν
5 εἰς Ἑφεσον, καὶ τοῖς εὐπόροις προεῖπε παρέχειν ἵππον ἀνδ' ἑαυτοῦ καὶ ἄνδρα ἀπολυομένους τῆς στρατείας· ὥστε ταχὺ συνήχθησαν καὶ ἵπποι καὶ ἄνδρες ἐπιτήδριοι ἀντὶ δειλῶν καὶ πλουσίων. καὶ
τὸν Ἀγαμέμνονα ἔφη ζηλοῦν· καὶ γὰρ ἐκαῖνον θή-
10 λειαν ἵππον ἀγαθὴν λαβόντα κακὸν ἄνδρα καὶ πλού-
σιον τῆς στρατείας ἀπολύσαι.

13. Ἐπεὶ δὲ κελεύσαντος αὐτοῦ τοὺς αἰχμα-
λώτους γυμνοὺς πωλεῖν ἐπίπρασκον οἱ λαφυρο-
πῶλαι, καὶ τῆς μὲν ἐσθῆτος ἦσαν ὀνηταὶ πολλοί,
15 τῶν δὲ σωματίων λευκῶν καὶ ἀπαλῶν παντάπασι
διὰ τὰς σκιατραφίας κατεγέλων ὥς ἀχρήστων καὶ
μηδενὸς ἀξίων· ἐπιστὰς δ' Ἀγησίλαος 'ταῦτα μὲν'
εἶπεν 'ὑπὲρ ὧν μάχεσθε, οὗτοι δὲ οἷς μάχεσθε.'

14. Τρεψάμενος δὲ περὶ Λυδίαν Τισσαφέρην
20 καὶ πλείστον ἀνελών, κατέτρεχε τῆς βασιλείας χώρας. D
τούτου δὲ χρήματα αὐτῷ προσπέμψαντος καὶ ἀξιοῦν-
τος διαλύσασθαι τὸν πόλεμον, ὁ Ἀγησίλαος 'τῆς
μὲν εἰρήνης' ἔφη 'τὴν πόλιν εἶναι κυρία, τοὺς δὲ
στρατιώτας πλουτίζων ἡδεσθαι μᾶλλον ἢ αὐτὸς πλου-
25 τῶν· καλὸν δὲ νομίζειν Ἑλλήνας οὐκ ὁδῶρα λαμβάνειν
ἀπὸ τῶν πολεμίων, ἀλλὰ λάφυρα κτᾶσθαι.'

15. Μεγαβάτου δὲ τοῦ Σπιθριδάτου παιδός, ὃς
ἦν κάλλιστος τὴν μορφὴν, προσελθόντος αὐτῷ ὥς

1 ἀδικεῖν*: ἀδίκως 6 ἵππον] ἵππον ἔκαστον? 19 παρὰ?

ἀσπασομένου καὶ φιλήσοντας διὰ τὸ σφόδρα δοκεῖν ἀγαπᾶσθαι, ἐξέκλινεν· ὥς δ' ἐπαύσατο ἐκεῖνος προσ-
 ιών, ἐπεξήτησεν αὐτὸν ὁ Ἀγησίλαος· τῶν δὲ φίλων φα-
 μένων ὥς αὐτὸς εἴη αἷτιος, τρέσας τὸ τοῦ καλοῦ φίλημα,
 Ε τοῦ μὴ ἐντὸς φιλήματος ἐλθεῖν, καὶ εἰ μὴ ἀποδελιάσει, 5
 ἥξειν ἐκεῖνον· χρόνον οὐκ ὀλίγον πρὸς αὐτῷ γενόμενος
 ὁ Ἀγησίλαος καὶ διασιωπήσας 'οὐδέν' ἔφη 'δεῖν πεί-
 θειν ἐκεῖνον ἡμᾶς· ἐγὼ γάρ μοι δοκῶ τῶν τοιούτων
 βούλεσθαι ἐπάνω εἶναι ἢ τὴν εὐανδροτάτην τῶν ἀντι-
 τεταγμένων πόλιν κατὰ κράτος ἐλεῖν· ἄμεινον γὰρ ἔαν- 10
 τῷ φυλάττειν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐτέρων ἀφαιρεῖσθαι.'

16. Τὰ δὲ ἄλλα ἀκριβῆς ὢν καὶ νόμιμος, ἐν τοῖς
 φιλικοῖς πράγμασιν ἐνόμιζε πρόφασιν εἶναι τὸ λίαν
 δίκαιον πρὸς αὐτούς. φέρεται γοῦν ἐπιστόλιον αὐτοῦ
 F παραιτουμένου τινὰ τῶν φίλων πρὸς Ἰδριέα τὸν 15
 Κᾶρα, οὕτω· 'Νικίας εἰ μὲν οὐκ ἀδικεῖ, ἄφες· εἰ δὲ
 ἀδικεῖ, ἐμοὶ ἄφες· πάντως δὲ ἄφες.'

17. Ἐν μὲν οὖν τοῖς πλείστοις ὑπὲρ τῶν φίλων
 τοιοῦτος ὁ Ἀγησίλαος· ἔστι δὲ ὅπου πρὸς τὸ συμ-
 φέρον ἐχρῆτο τῷ καιρῷ μᾶλλον. ἀναξυγῆς γοῦν 20
 ποτε γενομένης θορυβωδεστέρας, ἀσθενοῦντα κατα-
 λιπὼν τὸν ἐρώμενον, ἐκείνου δεομένου καὶ ἀνακα-
 λοῦντος ρετὰ δακρύων αὐτόν, ἐπιστραφεὶς εἶπεν
 'ὥς χαλεπὸν ἐστὶν ἐλεῖν ἅμα καὶ φρονεῖν.'

18. Δίαιταν, δὲ τὴν περὶ τὸ σῶμα οὐδέν ἀμεί- 25
 νονα τῶν συνόντων εἶχε, κόρον μὲν καὶ μέθης
 τὸ παράπαν ἀπεχόμενος, ὕπνῳ δὲ οὐ δεσπότῃ ἀλλ'

5 φίλημα, τοῦ μὴ ἐντὸς φιλήματος *: φιλήματος εἰ *
 14 πρὸς αὐτούς delevit Huttenus

ἀρχομένῳ ὑπὸ τῶν πράξεων χρώμενος· πρὸς δὲ 210
θάλλπος οὕτω καὶ ψῦχος εἶχεν, ὥστε μόνος ἀεὶ χρῆ-
σθαι ταῖς ὥραις. ἐν μέσοις δὲ τοῖς στρατιώταις
σκηνῶν οὐδενὸς ἀμείνονα κοίτην εἶχε.

5 19. Διετέλει δὲ λέγων τὸν ἄρχοντα οὐ μαλακίᾳ
καρτερίᾳ δὲ καὶ ἀνδρείᾳ δεῖν τῶν ἰδιωτῶν περιεῖναι.

20. Πυθομένου γοῦν τινος τί περιεποίησαν οἱ
Λυκούργου νόμοι τῇ Σπάρτῃ, 'καταφρονεῖν' ἔφη
'τῶν ἡδονῶν.'

10 21. Πρὸς δὲ τὸν ἐπιθαιμάζοντα τὴν μετριότητα
τῆς ἐσθῆτος καὶ τῆς τροφῆς αὐτοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων
Λακεδαιμονίων 'ἀντὶ ταύτης' ἔφη 'τῆς διαίτης, ὃ
ξένε, τὴν ἐλευθερίαν ἀμώμεθα.'

22. Ἄλλου δὲ προτρεπομένου ἀνίσθαι καὶ λέγον- B
15 τος διὰ τὸ τῆς τύχης ἔδηλον μήποτε καιρὸς τοῦτου
γένηται, 'ἀλλ' ἐγὼ' εἶπεν 'ἐμαυτὸν ἐθίζω λέγων ὥστ'
ἐν μηδεμιᾷ μεταβολῇ μεταβολὴν ζητεῖν.'

23. Καὶ πρεσβύτης δὲ γενόμενος τῇ αὐτῇ ἀγωγῇ
ἐχρήτο· πρὸς οὖν τὸν πυθόμενον διότι σφοδροῦ χει-
20 μῶνος ὕψους ἀχίτων περιέρχεται εἰς τοῦτο ἡλικίας
ἦκων, 'ἵνα' φησὶν 'οἱ νέοι μιμῶνται, παρὰδειγμα
ἔχοντες τοὺς πρεσβυτάτους καὶ ἄρχοντας.'

24. Θάσιοι δὲ τὴν χώραν αὐτῶν διαπορευομένῳ
μετὰ τοῦ στρατεύματος ἄλφιστα καὶ χῆνας καὶ τραγῆ-
25 ματα καὶ μελίπηκτα καὶ ἄλλα παντοδαπὰ βρώματά C
τε καὶ πόματα πολυτελῆ ἔπεμψαν· μόνα δὲ τὰ ἄλφιστα

5 οὐ *: προσήκειν οὐ 13 ἀμώμεθα] μώμεθα Valcke-
narius 15 τούτου] τούτου οὐ? 16 λέγων delevit W
26 πόματα] πέμματα (καὶ μύρα)?

δεξάμενος τὰ λοιπὰ ἀπάγειν ἐκέλευσεν ὀπίσω τοὺς κομίζοντας, ὥς οὐδὲν αὐτοῖς ὄντα χρήσιμα. λιπαρούντων δὲ καὶ δεομένων πάντως λαβεῖν, ἐκέλευσεν αὐτὰ τοῖς εἴλωσι διαδίδοσθαι. πυθομένων δὲ τὴν αἰτίαν, ἔφη 'τοὺς ἀνδραγαθίαν ἀσκοῦντας τὰς τοιαύ- 5 τας λιχνείας οὐχ ἀρμόζει προσίεσθαι· τὰ γὰρ δελεάζοντα τοὺς ἀνδραποδώδεις τῶν ἐλευθέρων ἀλλότρια.'

25. Πάλιν δὲ τῶν Θασίων διὰ τὸ δοκεῖν μεγάλως ὑπ' αὐτοῦ εὐεργετηῆσθαι ναοῖς αὐτὸν καὶ ἀπο- 10 θεώσεσι τιμησάντων καὶ περὶ τούτου πρεσβείαν ἁποστειλάντων, ἀναγνοὺς τὰς τιμὰς, ἃς αὐτῷ προσήνεγκαν οἱ πρέσβεις, ἠρώτησεν εἰ ἡ πατρὶς αὐτῶν ἀποθεοῦν ἀνθρώπους δύναται· φαρμένων δέ, 'ἄγετ' ἔφη 'ποιήσατε πρῶτους ἑαυτοὺς θεοὺς· καὶ τοῦτ' ἂν πράξητε, τότε πιστεύσω ὑμῖν ὅτι καὶ μὲ δυνήσεσθε 15 θεὸν ποιῆσαι.'

26. Τῶν δὲ ἐπὶ τῆς Ἀσίας Ἑλληνικῶν ἐθνῶν ψηφισαμένων ἐν ταῖς ἐπιφανεστάταις πόλεσιν εἰκόνας ἀνιστᾶν αὐτοῦ, προσέγραψεν 'έμοῦ μηδεμίαν εἰκὼν 20 ἔστω μηδὲ γραπτὴ μηδὲ πλαστὴ μηδὲ κατασκευαστή.'

E 27. Θεασάμενος δὲ ἐπὶ τῆς Ἀσίας οἰκίαν τετραγώνοις ὠρόφωμένην δοκοῖς ἠρώτησε τὸν κεκτημένον εἰ τετράγωνον παρ' αὐτοῖς φύεται ξύλον· φαρμένου δὲ οὐ, ἀλλὰ στρογγύλον, 'τί οὖν;' εἶπεν 'εἰ τετράγωνον ἦν, στρογγύλον ἔτελεῖτε;' 25

28. Ἐρωτηθεὶς δὲ ποτε ἄχρη τίνος εἰσὶν οἱ τῆς

4 διαδίδοσθαι *: διαδιδούσθαι
werdenus 10 περὶ τούτου deleverim
malim μήτε ter 25 στρογγύλ' ἂν?

9 ἀποθεώσει Her-
14 θεοὺς* 20

Λακωνικῆς ὄροι, τὸ δόρυ κραδάνας εἶπεν ἄχρῃς οὗ
τοῦτο φθάνη·

29. Ἄλλου δὲ ἐπιζητοῦντος διὰ τί ἀτείχιστος ἡ
Σπάρτη, ἐπιδείξας τοὺς πολίτας ἐξωπλισμένους ταῦτά
5 ἐστίν· εἶπε τὰ Λακεδαιμονίων τείχη·

30. Ἄλλου δὲ τὸ αὐτὸ ἐπιζητοῦντος, ὅν λῖθοις
δεῖ καὶ ξύλοις τετειχίσθαι τὰς πόλεις· ἔφη ταῖς δὲ
τῶν ἐνοικούντων ἀρεταῖς·

31. Τοῖς δὲ φίλοις παρήγγειλε μὴ χρήμασιν,
10 ἀνδρείᾳ δὲ καὶ ἀρετῇ σπουδάζειν πλουτεῖν·

32. Ὅποτε δὲ βούλοιοτο ἔργον τι ταχέως ὑπὸ
τῶν στρατιωτῶν γενέσθαι, αὐτὸς πρῶτος ἐφήπτετο
ἐν ὕψει ἀπάντων.

33. Ἐμεγαλύνετο δὲ ἐπὶ τῷ μηδενὸς ἦττον πο-
15 νεῖν, καὶ ἐπὶ τῷ ἄρχειν ἑαυτοῦ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τῷ
βασιλεύειν.

34. Θεωρήσας δὲ τινα Λάκωνα χαλὸν ἐπὶ πόλεμον
ἐξιόντα καὶ ἵππον ζητοῦντα, οὐκ αἰσθάνη· ἔφη ὅτι
οὐ φευγόντων ἀλλὰ μενόντων ὁ πόλεμος χρεῖαν ἔχει·

20 35. Ἐρωτώμενος δὲ πῶς μεγάλην δόξαν περὶ-
ποιήσατο, θανάτου καταφρονήσας· ἔφη.

36. Ἐπιζητοῦντος δὲ τίνος διὰ τί Σπαρτιάται
μετ' αὐλῶν ἀγωνίζονται, ἔφη ἔν, ὅταν πρὸς θύμῳν 211
βαίνωσιν, οἳ τε δειλοὶ καὶ οἱ ἀνδρεῖοι φανεροὶ ᾗσι·

25 37. Μακαρίζοντος δὲ τίνος τὸν Περσῶν βασιλέα
νέον ὄντα κομιδῇ, εἶπεν ἄλλ' οὐδὲ Πριάμος ταύτην
ἔχων τὴν ἡλικίαν ἠτύχησε·

38. Πολλὴν δὲ τῆς Ἀσίας ὕψ' ἑαυτῷ ποιησά-
μενος διέγνω χωρεῖν ἐπ' αὐτὸν βασιλέα, ὅπως παύσῃ

σχολήν αὐτὸν ἄγοντα καὶ διαφθείροντα τοὺς τῶν Ἑλλήνων δημαγωγούς.

39. Μεταπεμφθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν ἐφόρων ἕνεκα τῆς τοῦ περιεστηκότος τὴν Σπάρτην Ἑλληνικοῦ πολέμου αἰτίας διὰ τὰ ὑπὸ τοῦ Πέρσου διαπεμφθέντα 5 χρήματα, εἰπὼν 'τὸν ἀγαθὸν ἄρχοντα δεῖν ὑπὸ τῶν νόμων ἄρχεσθαι' ἀπέπλευσε τῆς Ἀσίας πολὺν ἑαυτοῦ πόθον τοῖς ἐνταῦθα Ἑλλήσι καταλιπών.

40. Τοῦ δὲ Περσικοῦ νομίσματος χάραγμα τοξότην ἔχοντος, ἀναξυγνύων ἔφη 'τρισμυρίοις τοξόταις 10 ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐξελαύνεσθαι τῆς Ἀσίας'· τοσούτων γὰρ εἰς Ἀθήνας καὶ Θήβας κομισθέντων διὰ Τιμοκράτους χρυσῶν δαρεικῶν καὶ διαδοθέντων τοῖς δημαγωγοῖς, ἐξεπολεμώθησαν οἱ δῆμοι πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας. 15

41. Καὶ ἀντέγραψε τοῖς ἐφόροις ἐπιστολὴν τήνδε 'Ἀγησίλαος τοῖς ἐφόροις χαίρειν· τὰν πολλὰν τᾶς Ἀσίας κατεστρεψάμεθα καὶ τὼς βαρβάρους ἐλάσαμεν καὶ ἐν τᾷ Ἰωνίᾳ ὅπλα ἐποιήσαμεν πολλὰ· ἐπεὶ δὲ 20 κέλεσθ' ἐμε κατὰ τὰν προθεσμίαν παραγίνεσθαι, ἔπομαι τᾷ ἐπιστολᾷ, σχεδὸν δ' αὐτὰν καὶ φθάσω· ἄρχω γὰρ οὐκ ἑμαυτῷ ἄρχάν, ἀλλὰ τᾷ πόλει καὶ τοῖς συμμάχοις· καὶ τότε ἄρχων ἄρχει ἀλαθέως κατὰ δίκαν, ὅταν καὶ ἄρχηται ὑπὸ τε νόμων καὶ ἐφόρων ἢ οἷοι ἂν ἄλλοι, ἐν πόλει ἄρχοντες ᾤσιν.' 25

42. Ὡς δὲ διαβὰς τὸν Ἑλλήσποντον ἐβάδιζε διὰ τῆς Θράκης, ἐδεήθη μὲν οὐδενὸς τῶν βαρβάρων, πέμπων δὲ πρὸς ἐκάστους ἐπυνθάνετο πότερον ὥς

φιλίαν ἢ ὥς πολεμίαν διαπορεύηται τὴν χώραν. οἱ D
 μὲν οὖν ἄλλοι φιλικῶς ἐδέχοντο καὶ παρέπεμπον·
 οἱ δὲ καλούμενοι Τρωαδεῖς, οἷς καὶ Ξέρξης ὥς λέ-
 γεται δέδωκε δῶρα, τῆς διόδου μισθὸν ἤτουν τὸν
 5 Ἀγησίλαον ἑκατὸν ἀργυρίου τάλαντα καὶ γυναῖκας
 τοσαύτας· ὁ δὲ κατειρωνευσάμενος αὐτοὺς καὶ φήσας
 'τί οὖν οὐκ εὐθὺς ἤλθον ληψόμενοι;' προῆγε καὶ
 συμβαλὼν αὐτοῖς παρατεταγμένοις τρεψάμενος καὶ
 διαφθείρας πολλοὺς διῆλθε.

10 43. Τῷ δὲ τῶν Μακεδόνων βασιλεῖ τὸ αὐτὸ
 ἐρώτημα προσέπεμψε· φήσαντος δ' ἐκείνου βουλευ-
 εσθαι, 'βουλευέσθω τοίνυν' εἶπεν 'ἡμεῖς δὲ πορευσό-
 μεθα.' θαυμάσας οὖν τὴν τόλμαν καὶ δείσας ἐκέ-
 λευσεν ὥς φίλον προάγειν.

15 44. Τῶν δὲ Θετταλῶν τοῖς πολεμίοις συμμαχοῦν- E
 των, ἐπόρθει τὴν χώραν· εἰς δὲ Λάρισσαν ἔπεμψε
 Ξενοκλέα καὶ Σκύθην περὶ φιλίας. συλληφθέντων
 δὲ τούτων καὶ παραφυλαττομένων, οἱ μὲν ἄλλοι
 βαρέως φέροντες ὦντο δεῖν τὸν Ἀγησίλαον περι-
 20 στρατοπεδεύσαντα πολιορκεῖν τὴν Λάρισσαν· ὁ δὲ
 φήσας οὐκ ἂν ἐθελῆσαι Θεσσαλίαν ὅλην λαβεῖν
 ἀπολέσας τῶν ἀνδρῶν τὸν ἕτερον, ὑποσπόνδους αὐ-
 τοὺς ἀπέλαβε.

45. Πυθόμενος δὲ μάχην γεγενῆσθαι περὶ Κόριν-
 25 θον, καὶ Σπαρτιατῶν μὲν παντάπασιν ὀλίγους τεθνά- F
 ναι, Κορινθίων δὲ καὶ Ἀθηναίων καὶ τῶν ἄλλων
 συμμάχων αὐτοῖς παμπόλλους, οὐκ ὥφθη περιχαρὴς

οὐδ' ἐπηρμένος τῇ νίκῃ, ἀλλὰ καὶ πάνυ βαρὺ στενά-
ξας 'φεῦ τὰς Ἑλλάδος' ἔφη 'ἢ τοσούτους ὑφ' αὐ-
τὰς ἀπολώλεκεν, ὅσοις ἄρκεῖ τὼς βαρβάρως νικᾶν
ἅπαντας.'

46. Φαρσαλίων δὲ προσκειμένων καὶ κακουρογύν- 5
των αὐτοῦ τὸ στράτευμα, πεντακοσίοις ἱππεῦσι τρε-
ψάμενος αὐτοὺς τρόπαιον ἔστησεν ὑπὸ τῷ Ναρθα-
κίῳ· καὶ τὴν νίκην ἐκείνην πάντων ὑπερηγάπησεν,
ὅτι συστησάμενος τὸ ἱππικὸν αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ,
τούτῳ μόνῳ τοὺς μέγιστον ἔφ' ἱππικῇ φρονοῦντας 10
ἐκράτησε.

212 47. Διφρίδα δὲ οἰκοῦν ἀπαγγείλαντος αὐτῷ
εὐθὺς ἐκ παρόδου ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Βοιωτίαν, καίτοι
ἐκ μείζονος παρασκευῆς ὕστερον τοῦτο ποιῆσαι δια-
νοοῦμενος, οὐκ ἀπειθήσας τοῖς ἄρχουσι, μεταπεμ- 15
ψάμενος δύο μόρας τῶν περὶ Κόρινθον στρατεvo-
μένων ἐπέβη τῆς Βοιωτίας. καὶ συμβαλὼν ἐν Κορωνείᾳ
Θηβαίοις Ἀθηναίοις Ἀργείοις Κορινθίοις Λοκροῖς
ἀμφοτέροις ἐνίκησε, καίτοι ὑπὸ πολλῶν τραυμάτων
κακῶς τὸ σῶμα διακείμενος, τὴν μεγίστην μάχην ὥς 20
φησι Ξενοφῶν τῶν καθ' ἑαυτὸν γενομένων.

48. Οὐδὲν δὲ τῶν περὶ τὸν βίον καὶ τὴν δίαιταν
διὰ τὰς τοσαύτας εὐτυχίας καὶ νίκας ἥλλαξεν οἰκαδ'
ἐπανελθών.

B 49. Ὅρων δ' ἐνίους τῶν πολιτῶν ἀπὸ ἱπποτρο- 25
φίας δοκοῦντας εἶναι τινας καὶ μεγαλοφρονοῦντας,
ἔπεισε τὴν ἀδελφὴν Κυνίσκαν ἄρμα καθεῖσαν Ὀλυμ-

16 μόρας Turnebus: μοίρας vel μυριάδας 21 Ξενοφῶν].
Hist. Gr. 4, 3, 16. Ages. 2, 9 27 καθεῖσαν Cobetus: καθίσασαν

πίασιν ἀγωνίσασθαι, βουλόμενος ἐνδείξασθαι τοῖς Ἑλλησιν ὥς οὐδεμιᾶς ἐστὶν ἀρετῆς πλούτου δὲ καὶ δαπάνης τὰ τοιαῦτα.

50. Ξενοφῶντα δὲ τὸν σοφὸν ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ σπουδαζόμενον, ἐκέλευε τοὺς παῖδας ἐν Λακεδαιμόνι τρέφειν μεταπεμψάμενον, τὸ κάλλιστον τῶν μαθημάτων παιδευθησομένους, ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι.

51. Ἄλλοτε δ' ἐρωτώμενος διὰ τί μάλιστα παρὰ τοὺς ἄλλους εὐδοκίμοῦσιν οἱ Σπαρτιᾶται, 'διότι' 10 εἶπε 'παρὰ τοὺς ἄλλους ἀσκοῦσιν ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι.'

52. Λυσάνδρου δὲ τελευτήσαντος, εὐρὼν ἐταιρείααν πολλήν συνεστῶσαν, ἣν ἐκεῖνος εὐθύς ἐπανελθὼν ἀπὸ τῆς Ἀσίας συνέστησεν ἐπὶ τὸν Ἀγησίλαον, 15 ὥρμησεν αὐτὸν ἐξελέγχειν οἶλος ἦν ζῶν πολίτης. καὶ λόγον ἀναγνοῦς ἐν βιβλίῳ ἀπολελειμμένον, ὃν ἔγραψε μὲν Κλέων ὁ Ἀλικαρνασσεύς, ἔμελλε δὲ λέγειν ἀναλαβὼν ὁ Λύσανδρος ἐν τῷ δήμῳ περὶ πραγμάτων καὶ μεταστάσεως τοῦ πολιτεύματος, ἠθέλησεν 20 εἰς μέσον ἐξενεγκεῖν. ἐπεὶ δέ τις τῶν γερόντων τὸν λόγον ἐπελθὼν καὶ φοβηθεὶς τὴν δεινότητα συνεβούλευσε μὴ τὸν Λύσανδρον ἀνορύττειν, ἀλλὰ τὸν λόγον μᾶλλον αὐτῷ συγκατορύττειν, ἐπέσθη καὶ ἡσύχασε.

53. Τοὺς δὲ ὑπεναντιουμένους ἀπ' αὐτοῦ φανερώς μὲν οὐκ ἐτάραττε· διαπραττόμενος δὲ πέμπεσθαι τινὰς αἰ στρατηγούς καὶ ἄρχοντας ἐξ αὐτῶν ἐπεδείκνυε γενο-

26 δὲ πέμπεσθαι *: δ' ἐπεσθαι

27 ἐπεδείκνυε *: ἐπι-

δείκνυε

μένους ἐν ταῖς ἐξουσίαις πονηροὺς καὶ πλεονέκτας· εἴτα κρινομένοις πάλιν αὖ βοηθῶν καὶ συναγωνιζόμενος οἰκέλους ἐποιεῖτο καὶ μεθίστη πρὸς ἑαυτὸν, ὥστε οὐδένα ἀντίπαλον εἶναι.

Ε 54. Ἐδεήθη τις αὐτοῦ γράφαι πρὸς τοὺς ἐπ' Ἀσίας ξένους, ὅπως τύχη τοῦ δικαίου· ἄλλ' οἱ ἔμοι ξένοι' εἶπε τὰ δίκαια δι' ἑαυτῶν, κἂν ἐγὼ μὴ γράψω, ποιοῦσιν.⁵

55. Ἐπεδείκνυέ τις αὐτῷ τῆς πόλεως τὸ τεῖχος ὄχυρόν καὶ καρτερώς ἄγαν ἐξωκοδομημένον, καὶ ἠρώτα εἰ καλὸν αὐτῷ φαίνεται· ἡ Δία ἔφη ἡ καλὸν οὐχ ὥς ἀνδράσι δὲ ἀλλ' ὥς γυναιξὶν ἐνοικεῖν.¹⁰

56. Μεγάρεως δέ τινος περὶ τῆς πόλεως πρὸς αὐτὸν μεγαλαυχουμένου, ἡμεράκιον ἔφη οἱ λόγοι σου πολλῆς δυνάμεως δέονται.¹⁵

Ε 57. Ἀ δὲ τοὺς ἄλλους ἑώρα θαυμάζοντας ἐδόκει μηδὲ γινώσκειν. καὶ ποτε Καλλιππίδης ὁ τῶν τραγωιδῶν ὑποκριτής, ὕνομα καὶ δόξαν ἔχων ἐν τοῖς Ἑλλησι καὶ σπουδαζόμενος ὑπὸ πάντων, πρῶτον μὲν ἀπήντησεν αὐτῷ καὶ προσεῖπεν, ἔπειτα σοβαρῶς εἰς τοὺς συμπεριπατοῦντας ἐμβάλων ἑαυτὸν ἐπεδείκνυτο, νομίζων ἐκεῖνον ἄρξειν τινὸς φιλοφρονησεως· τέλος δὲ εἶπεν· οὐκ ἐπιγινώσκεις με, ὦ βασιλεῦ, οὐδ' ἤκουσας ὅστις εἰμί; ὁ δ' Ἀγησίλαος ἀποβλέψας εἰς αὐτὸν εἶπεν ἄλλ' οὐ τὴν ἐσσι Καλλιππίδας ὁ δεικηλίας; οὕτω δὲ Λακεδαιμόνιοι τοὺς μίμους καλοῦσι.²⁰

58. Τοῦ δὲ μιμουμένου τὴν τῆς ἀηδόνος φωνὴν

15 πολλῆς δυνάμεως] πόλεως Cobetus
ἄρξαι 25 εἶπεν *

22 ἄρξειν *:

ἀκοῦσαι παρακαλούμενος, παρητήσατο φήσας 'αὐτᾶς ἄκουκα πολλάκις.'

59. Μενεκράτους δὲ τοῦ ἱατροῦ, ἐπεὶ κατατυχὼν 213
ἐν τισιν ἀπεγνωσμέναις θεραπέαις Ζεὺς ἐπεκλήθη,
φορτικῶς ταύτῃ χρωμένου τῇ προσωνυμίᾳ, καὶ δὴ
πρὸς τὸν Ἀγησίλαον ἐπιστεῖλαι τολμήσαντος οὕτω
'Μενεκράτης Ζεὺς βασιλεῖ Ἀγησιλάῳ χαίρειν', οὐκ
ἀναγνοὺς τὰ λοιπὰ ἀντέγραψε 'βασιλεὺς Ἀγησίλαος
Μενεκράτει ὑγιαίνειν.'

10 60. Ἐπεὶ δὲ Κόνων καὶ Φαρνάβαξος τῷ βασι-
λέως ναυτικῷ θαλαττοκρατοῦντες ἐπολιόρουν τὰ
παράλια τῆς Λακωνικῆς, ἐτειχίσθη δὲ τὸ ἄστυ τῶν
'Αθηναίων Φαρναβάξου χρήματα δόντος, εἰρήνην
ἐποιήσαντο Λακεδαιμόνιοι πρὸς βασιλέα· καὶ πέμ- B
15 πουσι πολίτην Ἀνταλκίδαν πρὸς Τιρίβαξον, τοὺς ἐν
τῇ Ἀσίᾳ Ἕλληνας, ὑπὲρ ὧν ἐπολέμησεν Ἀγησίλαος,
βασιλεῖ παραδιδόντες. ὅθεν δὴ ἦκιστα συνέβη τῆς
κακοδοξίας ταύτης Ἀγησιλάῳ μετασχεῖν· ὁ γὰρ Ἀν-
ταλκίδας ἐχθρὸς ἦν αὐτῷ, καὶ τὴν εἰρήνην ἐξ ἅπαν-
20 τος ἔπραττεν, ὥς τοῦ πολέμου τὸν Ἀγησίλαον αὐξον-
τος καὶ ποιοῦντος ἐνδοξότατον καὶ μέγιστον.

61. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν εἰπόντα μηδίζειν
τοὺς Λακεδαιμονίους ἀπεκρίθη 'μᾶλλον τοὺς Μήδους
λακωνίζειν.'

25 62. Ἐρωτηθεὶς δέ ποτε ὁποτέρᾳ βελτίᾳ τῶν C
ἀρετῶν, ἀνδρεία ἢ δικαιοσύνη, 'οὐδὲν ὕφελος ἀν-
δρείας' ἔφασκεν 'εἶναι μὴ παρούσης δικαιοσύνης· εἰ

14 καὶ] om. mei codd.
17 ἦκιστα Iannotius: κἀκιστα

15 Τιρίβαξον *: τηρίβαξον

δὲ δίκαιοι πάντες γένοιτο, μηδὲν ἀνδρείας δεηθή-
σεσθαι.²

63. Εἰδισμένων δὲ τῶν τὴν Ἀσίαν κατοικούν-
των τὸν Περσῶν βασιλέα μέγαν προσαγορεύειν, 'τί
δαὶ ἐκείνος ἐμοῦ μείζων' ἔφη, 'εἰ μὴ δικαιότερος καὶ 5
σωφρονέστερος;'

64. Ἐλεγε δὲ τοὺς τὴν Ἀσίαν κατοικοῦντας ἔλευ-
θέρους μὲν κακοῦς, δούλους δὲ ἀγαθοὺς εἶναι.

65. Ἐρωτηθεὶς δὲ πῶς ἂν τις μάλιστα εὐδοκι-
μοίῃ παρ' ἀνθρώποις 'εἰ λέγοι' εἶπε 'τὰ ἄριστα, 10
πράττοι δὲ τὰ κάλλιστα.'

66. Τὸν δὲ στρατηγὸν δεῖν ἔφασκε πρὸς μὲν
τοὺς ἐναντίους τόλμαν, πρὸς δὲ τοὺς ὑποτεταγ-
μένους εὐνοίαν ἔχειν.

D 67. Ἐπιζητοῦντος δέ τινος τίνα δεῖ μανθάνειν 15
τοὺς παῖδας, 'ταῦτ' εἶπεν 'οἷς καὶ ἄνδρες γενόμενοι
χρήσονται.'

68. Δικάζοντος δέ τινα δίκην αὐτοῦ, καὶ τοῦ
μὲν κατηγοροῦ εὖ εἰρηκότος τοῦ δὲ ἀπολογουμένου
φαύλως, λέγοντος δὲ πρὸς ἕκαστα 'Ἀγησίλαε, δεῖ 20
τὸν βασιλέα τοῖς νόμοις βοηθεῖν,' 'καὶ τὴν οἰκίαν'
ἔφη 'εἰ τίς σοι διέσκαπτε καὶ τὸ ἱμάτιον εἰ ἀφη-
ρεῖτο, πρῶσεδέχου ἂν τὸν οἰκοδόμον ἢ τὸν τὸ ἱμάτιον
ὑφάναντα ἐπικουρήσειν σοι;'

69. Ἐπιστολῆς δὲ αὐτῷ παρὰ τοῦ Περσῶν βασι- 25
λέως κοιμισθείσης, τῆς εἰρήνης γενομένης ἦν ὁ μετὰ
Καλλίου τοῦ Λακεδαιμονίου Πέρσης ἠνεγκε, περὶ

¹ μηδὲν] μηδένα Cobetus
idem

δεηθήσεσθαι] δεήσεσθαι

ξενίας καὶ φιλίας, οὐκ ἔλαβεν εἰπὼν ἀπαγγεῖλαι Ε
 βασιλεῖ ὥς ἰδίᾳ μὲν πρὸς αὐτὸν οὐδὲν δέοι ἐπιστο-
 λὰς πέμπειν· ἦν δὲ φίλος τῇ Λακεδαιμόνι καὶ τῇ
 Ἑλλάδι εὖνους ὣν φαίνεται, ὅτι καὶ αὐτὸς φίλος
 5 αὐτῷ κατὰ κράτος ἔσοιτο· ἐὰν μέντοι ἐπιβουλεύων
 ἀλίσκῃται, μηδ' ἂν πάννυ πολλὰς δέχωμαι ἐπιστολάς,
 πιστευέτω φίλον με ἔξειν.'

70. Φιλοτεκνότητος δ' ὣν διαφερόντως, λέγεται
 ὅτι μικροῖς τοῖς παιδίοις κάλαμον περιβεβηκὼς
 10 ὥσπερ ἵππον οἴκοι συνέπαιζεν· ὁφθεις δὲ ὑπὸ τινος
 τῶν φίλων παρεκάλει μηδενὶ φράζειν, πρὶν καὶ αὐτὸς
 πατήρ παιδῶν γένηται.

71. Συνεχῶς δὲ αὐτοῦ τοῖς Θηβαίοις πολεμοῦν- Ε
 τος καὶ τρωθέντος ἐν τῇ μάχῃ, φασὶ τὸν Ἀνταλκίδαν
 15 εἰπεῖν ἑκατὰ τὰ διδασκάλια παρὰ Θηβαίων ἀπολαμ-
 βάνεις, μὴ βουλομένους αὐτοὺς μηδ' ἐπισταμένους
 μάχεσθαι διδάξας· τῷ γὰρ ὄντι Θηβαίους αὐτοὺς
 ἑαυτῶν πολεμικωτάτους τότε φασὶ γενέσθαι ταῖς
 20 πολλαῖς στρατείαις τῶν Λακεδαιμονίων ἐπ' αὐτούς.
 διὸ καὶ Λυκοῦργος ὁ παλαιὸς ἐν ταῖς καλουμέναις
 Ῥήτραις ἀπεῖπε πολλὰκις ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς στρατεύειν,
 ὅπως πολεμεῖν μὴ μανθάνωσιν.

72. Ἐπεὶ δὲ ἤκουσέ ποτε δυσχερᾶναι τοὺς συμ-
 μάχους διὰ τὰς συνεχεῖς στρατείας, ὀλίγοις οὔσι 214
 25 τοῖς Λακεδαιμοίοις πολλοὺς ἀκολουθοῦντας, ἐλέγξει
 βουλόμενος αὐτῶν τὸ πλῆθος ἐκέλευσεν ἅπαντας

8 φιλοτεκνότητος δ' ὣν διαφερόντως] aut corrigendum
 φιλότεκνοι aut cum uno codice delendum διαφερόντως
 25 πολλοὺς ἀκολουθοῦντας M: πολλοὶ ἀκολουθοῦντες

τοὺς συμμάχους καθίσαι μετ' ἀλλήλων ἀναμειγμένους, ἰδίᾳ δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐφ' ἑαυτῶν· εἴτα ἐκήρυττε τοὺς κεραμεῖς ἀνίστασθαι πρῶτους, ὥς δὲ ἀνέστησαν οὗτοι, δευτέρους ἐκήρυττε τοὺς χαλκαῖς, εἴτα τέκτονας ἐφεξῆς καὶ οἰκοδόμους, καὶ 5 τῶν ἄλλων τεχνῶν ἐκάστην. πάντες οὖν ὀλίγου δεῖν ἀνέστησαν οἱ σύμμαχοι, τῶν δὲ Λακεδαιμονίων οὐδεῖς· ἀπείρητο γὰρ αὐτοῖς τέχνην ἐργάζεσθαι καὶ μανθάνειν βάνανσον. οὕτω δὲ γελάσας ὁ Ἀγησίλαος 'ὄρᾶτε' εἶπεν 'ὦ ἄνδρες, ὅσῳ πλείονας ὑμῶν στρα- 10 B τιώτας ἐκπέμπομεν ἡμεῖς;'

73. Ἐν δὲ τῇ περὶ Λεῦκτρα μάχῃ, πολλῶν Λακεδαιμονίων φηγόντων καὶ τούτων ταῖς ἐκ τοῦ νόμου αἰτίαις ὑπευθύνων ὄντων, οἱ ἔφοροι ἔρημον ἀνδρῶν τὴν πόλιν ὀρῶντες δεομένην στρατιωτῶν ἐβούλοντο 15 τὴν ἀτιμίαν λῦσαι καὶ τοὺς νόμους τηρεῖν. αἰροῦνται οὖν νομοθέτην τὸν Ἀγησίλαον· ὁ δὲ προσελθὼν εἰς τὸ δημόσιον 'νομοθέτης μὲν οὐκ ἂν γενοίμην ἑτέρων νόμων' εἶπε, 'τοῖς γὰρ οὕσιν οὕτ' ἂν προσ- C θείην τι οὕτ' ἂν ἀφέλοιμι οὔτε μεταποιήσαιμι· τοὺς 20 δὲ ὄντας ἡμῖν νόμους κυρίους εἶναι καλῶς ἔχον ἐστὶν ἀπὸ τῆς αὐρίου.'

74. Τὸν δ' Ἐπαμεινώνδαν ἐπελθόντα μετὰ τοσοῦτου ρεύματος καὶ κλύδωνος, τῶν Θηβαίων καὶ συμμάχων μεγαλαυχουμένων ἐπὶ τῇ νίκῃ, ὅμως εἰρξε 25 τῆς πόλεως καὶ ἀναστρέψαι ἐποίησεν, ὀλίγων ὄντων τῶν ἐν τῇ πόλει.

75. Ἐν δὲ τῇ περὶ Μαντίνειαν μάχῃ παρεκε- 8 καὶ *

λεύσατο τοῖς Λακεδαιμονίοις τοὺς ἄλλους ἐάσαντας
 πάντας Ἐπαμεινώνδα μάχεσθαι, μόνους λέγων τοὺς
 ἔμφρονας ἀνδρεῖους εἶναι καὶ μόνους νίκης αἰτίους
 ὑπάρχειν· 'εἰ οὖν τοῦτον ἀνέλοιμεν, ῥᾶστα τοὺς
 5 ἄλλους ὑποχειρίους ποιήσειν· ἔμφρονας γὰρ εἶναι καὶ
 οὐδενὸς ἀξίους.' ὃ καὶ συνέβη· τῆς γὰρ νίκης σὺν D
 Ἐπαμεινώνδα οὔσης καὶ φυγῆς γενομένης, ἐπιστρα-
 φέντα αὐτὸν καὶ ἀνακαλούμενον τοὺς ἰδίους τῶν
 Λακεδαιμονίων τις καιρίως ἐπάταξε, καὶ πεσόντος
 10 ἀναστρέψαντες ἀπὸ τῆς φυγῆς οἱ σὺν Ἀγησιλάῳ
 ἐφάμιλλον τὴν νίκην ἐποίησαν, παρὰ πολὺ μὲν τῶν
 Θηβαίων χειρόνων παρὰ πολὺ δὲ τῶν Λακεδαιμο-
 νίων ἀμεινόνων φανέντων.

76. Χρημάτων δὲ δεομένης τῆς Σπάρτης πρὸς
 15 πόλεμον καὶ ξενοτροφούσης, ἐπορεύθη ὁ Ἀγησίλαος
 εἰς Αἴγυπτον μεταπεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως Αἴγυ-
 πτίων ἐπὶ μισθῷ· διὰ δὲ τὸ λιτὸν τῆς ἐσθῆτος εἰς
 καταφρόνησιν ἦλθε τοῖς ἐγχωρίοις· προσεδόκων γὰρ
 τὸν Σπάρτης βασιλέα καθάπερ τὸν Περσῶν κεκο- E
 20 σμημένον ὄψεσθαι διαπρεπῶς τὸ σῶμα, φάυλην ἔχον-
 τες περὶ βασιλέων δόξαν. ἔδειξε γοῦν αὐτοῖς μεταξύ,
 ὥς τὸ μεγαλεῖον καὶ ἀξιόλογον νοήσει καὶ ἀνδρεία
 κτᾶσθαι προσήκει.

77. Ἐπεὶ δὲ τοὺς παρ' αὐτῷ παραστήσεσθαι
 25 μέλλοντας ἑώρα δεδιότας τὸν ἐπιόχτα κίνδυνον διὰ
 τὸ τῶν πολεμίων πλῆθος (εἴκοσι γὰρ ἦσαν μυριάδες)
 καὶ τὴν τῶν περὶ αὐτὸν ὀλιγότητα, πρὸ τῆς παρα-

F τάξεως ἔγνω προθύσασθαι ἀσυνειδήτως τοῖς ἄλλοις·
 καὶ ἐπὶ τὴν ἀριστερὰν ὑπεστρωμένῃ τῇ χειρὶ νίκην
 προσέγραψε. καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ μάντεως τὸ ἥπαρ
 ἐπέθηκε μὲν ἐπὶ τὴν ὑπογεγραμμένην χεῖρα· κρατῶν 5
 δὲ ἐφ' ἱκανὸν χρόνον ὑπέφαινε δισταγμὸν καὶ προσ-
 ποιήσιν ἔχειν ἀποροῦντος, μέχρι τῷ ἥπατι συνανα-
 ληφθέντες ἐτυπώθησαν οἱ τῶν γραμμάτων χαρα-
 κτήρες. καὶ τότε τοῖς συναγωνίζεσθαι μέλλουσιν
 ἐπεδείκνυε, φάμενος τοὺς θεοὺς διὰ τῶν γεγραμμέ-
 νων ἐκφῆναι νίκην. ἀσφαλὲς οὖν τεκμήριον δόξαντες 10
 ἔχειν τοῦ κρατῆσαι ἐθάρρουν πρὸς τὴν μάχην.

78. Περιταφρευόντων δὲ τῶν πολεμίων τὸ στρα-
 τόπεδον αὐτοῦ διὰ τὸ πλῆθος, καὶ Νεκτανάβιος, ᾧ
 συνεμάχει, ἀξιοῦντος ἐπεξιέναι καὶ διαμάχεσθαι, οὐκ
 ἔφη διακωλύειν τοὺς πολεμίους ἴσους αὐτοῖς γενέ- 15
 215 σθαι βουλομένους. ἔτι δὲ μικρὸν ἀπολιπούσης τῆς
 τάφρου συνάψαι, κατὰ τοῦτο παρατάξας τὸ διαλείπον
 καὶ πρὸς ἴσους ἴσοις ἀγωνισάμενος τροπὴν ἐποιήσατο
 καὶ πολὺν φόνον τῶν πολεμίων ὀλίγοις τοῖς περὶ
 αὐτὸν στρατιώταις καὶ χρήματα πολλὰ τῇ πόλει διε- 20
 πέμψατο.

79. Κατὰ δὲ τὸν Αἰγύπτου ἀπόπλου ἀποθνή-
 σκων ἐνετείλατο τοῖς περὶ αὐτὸν μήτε πλαστὰν μήτε
 γραπτὰν μήτε μιμητὰν τοῦ σώματος εἰκόνα ποιή-
 σασθαι, 'εἰ γάρ, τι καλὸν ἔργον πεποίηκα, τοῦτό 25
 μου μνημεῖον ἔσται· εἰ δὲ μή, οὐδ' οἱ πάντες ἀν-
 δριάντες, βαναύσων καὶ οὐδενὸς ἀξίων ἔργα ὄντες.'

2 ὑπεστρωμένῃ] ὑπεστραμμένην M 13 Νεκτανάβιος W:
 νεκτάβιος 22 Αἰγύπτου] malim ἀπ' Αἰγύπτου

ΑΓΗΣΙΠΟΛΙΔΟΣ ΤΟΥ ΚΛΕΟΜΒΡΟΤΟΥ. B

1. Ἀγησίπολις ὁ Κλεομβρότου, εἰπόντος τινὸς ὅτι Φίλιππος ἐν ὀλίγαις ἡμέραις Ὀλυμπὸν κατέσκαψε, 'μὰ τοὺς θεοὺς' εἶπεν 'ἄλλην τοιαύτην ἐν πολλὰ- πλασίονι χρόνῳ οὐκ οἰκοδομήσει.'

2. Ἄλλου δὲ εἰπόντος ὅτι μετὰ τῶν ἀκμαζόντων βασιλεύων ὠμήρευσε καὶ οὐχ οἱ παῖδες οὐδ' αἱ γυναῖκες αὐτῶν, 'δικαίως' εἶπεν. 'αὐτοὺς γὰρ ἡμᾶς καλῶς ἔχον ἐστὶ τὰς αὐτῶν ἀμαρτίας φέρειν.'

3. Βουλομένου δ' αὐτοῦ σκύλακας οἰκοθεῖν μετα-
10 πέμψασθαι, ὥς τις εἶπεν 'οὐκ ἔστιν ἐξαγωγή παρ' αὐτῶν', 'οὐδὲ γὰρ ἀνδρῶν' ἔφη 'πρόσθεν, ἀλλὰ νῦν C ἐγένετο.'

ΑΓΗΣΙΠΟΛΙΔΟΣ ΤΟΥ ΠΑΥΣΑΝΙΟΥ.

Ἀγησίπολις ὁ Παυσανίου, Ἀθηναίων πρὸς αὐτὸν περὶ ὧν εἶχον πρὸς ἀλλήλους ἐγκλημάτων τὴν τῶν
15 Μεγαρέων πόλιν ἐκκλητον λαμβανόντων, 'αἰσχρόν' ἔφη 'ὧ Ἀθηναῖοι, τοὺς ἀφηγησαμένους τῶν Ἑλλή- νων ἥσσον εἰδέναι Μεγαρέων τὸ δίκαιον.'

ΑΠΙΔΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΔΑΜΟΥ.

1. Ἄρις ὁ Ἀρχιδάμου, τῶν ἐφόρων ποτὲ εἰπόν- των 'βάδιξε τοὺς ἡβῶντας ἔχων ἐπὶ τὴν τοῦτου
20 πατρίδα' ἠγγήσεται δέ σοι αὐτὸς οὗτος ἐπὶ τὴν ἀκρό- D πολιν', 'καὶ πῶς' εἶπε 'καλῶς ἔχον ἐστίν, ὧ ἔφοροι, τοσοῦτους νέους πιστεύειν τῷ τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα προδιδόντι;'

2. Ἐρωτηθεὶς δὲ τί μάλιστα μάθημα ἐν Σπάρτῃ ἀσκεῖται 'τὸ γινώσκειν' εἶπεν 'ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι.'

3. Οὐκ ἔφη δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐρωτᾶν πόσοι εἰσὶν οἱ πολέμιοι, ἀλλὰ ποῦ εἰσὶν. 5

4. Ἐν δὲ Μαντινείᾳ κωλυόμενος διαμάχεσθαι τοῖς πολεμίοις πλείοσιν οὖσιν, εἶπεν 'ἀνάγκη πολλοῖς μάχεσθαι τὸν ἄρχειν πολλῶν βουλόμενον.'

5. Πυνθανομένου δέ τινος πόσοι εἰσὶν οἱ Λακεδαιμόνιοι, 'ὅσοι ἱκανοί' εἶπε 'τοὺς κακοὺς ἀπε- 10 ρύκειν.'

6. Διερχόμενος δὲ τὰ τῶν Κορινθίων τείχῃ καὶ θεασάμενος ὑψηλά τε καὶ ὀχυρά ἐπὶ πολὺ τε παρα- Ε τείνοντα, 'τίνες' εἶπεν 'αἱ τὸν τόπον κατοικοῦσι γυναῖκες;' 15

7. Σοφιστοῦ δέ τινος εἰπόντος 'πάντων λόγος ἐστὶ κράτιστον', 'οὐκοῦν' ἔφη 'σὺ εἰάν σιωπᾷς οὐδε- νὸς ἄξιός εἴ.'

8. Ὡς δὲ Ἀργεῖοι μετὰ τὴν ἤτταν ἀπήντων αὐτῷ πάλιν θρασύτερον, ταρασσομένους ὁρῶν τοὺς συμ- 20 μάχους 'θαρρεῖτε' εἶπεν 'ὦ ἄνδρες· ὅπου γὰρ ἡμεῖς οἱ νικῶντες ὀρρωδοῦμεν, τί δοκεῖτε ποιεῖν τοὺς ὑφ' ἡμῶν νεικημένους;'

9. Πρὸς δὲ τὸν ἐκ τῶν Ἀβδήρων πρεσβευτήν, F ὅτε κατεπαύσατο πολλὰ εἰπών, ἐρωτῶντα τί τοῖς 25 πολίταις ἀπαγγέλλῃ, 'ὅτι' ἔφη 'ὅσον σὺ χρόνον λέγειν ἔχρηξες, τοσοῦτον ἐγὼ σιωπῶν ἤκουον.'

10. Ἐπαινούντων δέ τινων Ἡλείους, ὅτι δικαιο- τατοί εἰσι περὶ τὸν ἀγῶνα τῶν Ὀλυμπίων, 'καὶ τί

μέγα' εἶπεν ἥ θαυμαστὸν ποιοῦσιν, εἰ ἐν ἔτεσι πέντε
μῖζ' μόνον ἡμέρα δικαιοσύνη χρῶνται;

11. Πρὸς δὲ τοὺς φάσκοντας ὅτι φθονοῦσί τινες
αὐτῷ τῶν ἐκ τῆς ἐτέρας οἰκίας, 'οὐκοῦν' ἔφη 'τὰ
5 ἴδια αὐτοὺς κακὰ λυπήσει, καὶ πρὸς τούτοις τὰ τε
ἐμὰ καὶ τὰ τῶν ἐμῶν φίλων ἀγαθὰ.'

12. Συμβουλευόντος δέ τινος ὅτι δεῖ τοῖς φεύ-
γουσι τῶν πολεμίων διδόναι δίοδον, 'καὶ πῶς' ἔφη
'τοῖς διὰ δειλίαν φεύγουσι μὴ μαχόμενοι τοῖς δι'
10 ἀνδρείαν μένουσι μαχεσόμεθα;'

13. Προφερομένου δέ τινος περὶ τῆς τῶν Ἑλλή-216
νων ἐλευθερίας οὐκ ἀγεννῇ μὲν, δυσχερῇ δὲ ἐπιτε-
λεσθῆναι, 'προσδέονται σου ὧ ξένε' ἔφη 'οἱ λόγοι
δυνάμειος καὶ χρημάτων.'

14. Λέγοντος δέ τινος ὅτι Φίλιππος αὐτοῖς
ἀνεπίβατον τὴν Ἑλλάδα ποιήσει, 'ἱκανὴ ἡμῖν' ἔφη
'ὧ ξένε ἡ ἐν τῇ ἰδίᾳ ἀναστροφή.'

15. Πρεσβευτῆς ἐκ Περὶνθου παραγενόμενος εἰς
Λακεδαίμονα ἐμακρογόρει· ὥς δὲ ἐπαύσατο λέγων
20 καὶ ἡρώτα τὸν Ἄγιν τί δεῖ τοῖς Περὶνθίοις ἀπαγ-
γεῖλαι, 'τί δ' ἄλλο' ἔφη 'ἢ ὅτι σὺ μὲν μόλις ἐπαύσω
λέγων, ἐγὼ δὲ σιωπῶν;'

16. Πρεσβεύων δὲ μόνος ἦκε πρὸς Φίλιππον· B
εἰπόντος δ' ἐκείνου 'τί τοῦτο; μόνος ἦκεις;' ἔφη
25 'καὶ γὰρ πρὸς ἕνα.'

17. Φήσαντος δέ τινος τῶν πρεσβυτέρων πρὸς
αὐτὸν γηραιὸν ὄντα, ἐπειδὴ τὰ ἀρχαῖα νόμιμα ἐκλυό-

11 προφερομένου W: προσφερομένου
W: δ' ἐσιώπων

22 δὲ σιωπῶν

μενα ἑώρα ἄλλα δὲ παρειαδνόμενα μοχθηρά, διότι τὰ ἔνω κάτω ἤδη γίνεται ἐν τῇ Σπάρτῃ, παίζων εἶπε 'κατὰ λόγον οὕτω προβαίνει τὰ πράγματα, εἰ τοῦτο γίνεται· καὶ γὰρ ἐγὼ παῖς ὢν ἤκουον παρὰ τοῦ πατρὸς, ὅτι τὰ ἔνω κάτω γέγονε παρ' αὐτοῖς,' ἔφη 5 δὲ καὶ τὸν πατέρα αὐτῷ παιδί ὄντι τοῦτο εἰρηκέναι· 'ὥστε οὐ χορὴ θαυμάζειν, εἰ χεῖρω τὰ μετὰ ταῦτα οὐ τῶν προτέρων, ἀλλ' εἴ που βελτίω καὶ παραπλήσια γένοιτο.'

18. Ἐρωτηθεὶς δὲ πῶς ἔν τις ἐλεύθερος δια- 10 μένοι, 'θανάτου καταφρονῶν' ἔφη.

ΑΓΙΔΟΣ ΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ.

1. Ἄγρις ὁ νεώτερος, Δημάδου λέγοντος ὅτι τὰ Λακωνικὰ ξίφη διὰ μικρότητα καταπίνουσιν οἱ θαυματοποιοί, 'καὶ μὴν' ἔφη 'οἱ Λακεδαιμόνιοι τῶν πολεμίων τοῖς ξίφεσιν ἐφικνοῦνται.' 15

2. Πρὸς δὲ ἄνθρωπον πονηρὸν ἐρωτῶντα πολ- λάκις τίς ἄριστος εἴη Σπαρτιάτης 'ὁ σοὶ ἀνομοιότατος.'

ΑΓΙΔΟΣ ΤΟΥ ΤΕΛΕΤΤΑΙΟΥ.

D Ἄγρις ὁ τελευταῖος τῶν Λακεδαιμονίων βασιλέων ἐξ ἐνέδρας συλληφθεὶς καὶ καταδικασθεὶς ὑπὸ τῶν 20 ἐφόρων χωρὶς δίκης, ἀπαγόμενος ἐπὶ τὸν βρόχον ἰδὼν τινα τῶν ὑπηρετῶν κλαίοντα, 'παῦσαι' εἶπεν 'ὦ ἄνθρωπε ἐπ' ἐμοὶ κλαίειν· καὶ γὰρ οὕτω παρα-

νόμῳ καὶ ἀδίκῳ ἀπολλύμενος, κρείσσων εἰμὶ τῶν ἀναιρουμένων· καὶ ταῦτα εἰπὼν παρέδωκε τῷ βρόχῳ τὸν τράχηλον ἐκουσίως.

ΑΚΡΟΤΑΤΟΤ.

Ἀκρότατος, ἐπεὶ οἱ γονεῖς αὐτὸν ἄδικόν τι συμ-
 5 πρᾶξαι αὐτοῖς ἤξιουν, μέχρ' ἑνὸς ἀντέλεγεν· ὥς
 δὲ ἐνέκειντο, εἶπεν ἕως μὲν παρ' ὑμῖν ἦν, οὐκ
 ἠπιστάμην δικαιοσύνης οὐδεμίαν ἔννοιαν· ἐπεὶ δέ E
 με τῇ πατρίδι παρέδοτε καὶ τοῖς ταύτης νόμοις,
 ἔτι δὲ δικαιοσύνη καὶ καλοκαγαθία ἐπαιδεύσατε ὥς
 10 ἠδύνασθε, τούτοις πειράσομαι ἢ ὑμῖν ἔπεσθαι· καὶ
 ἐπεὶ θέλετε ἄριστα πράττειν, ἄριστα δὲ τὰ δίκαιά
 ἔστι καὶ ἰδιώτῃ καὶ πολὺ μᾶλλον ἄρχοντι, πράξω
 ἢ θέλετε· ἃ δὲ λέγετε παραιτήσομαι·

ΑΛΚΑΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥ ΤΗΛΕΚΛΟΥ.

1. Ἀλκαμένης ὁ Τηλέκλου, πνυθομένου τινὸς
 15 πῶς ἂν τις ἄριστα βασιλείαν διατηροίῃ, ἑὶ περὶ
 πλείονος ἔφη τὸ κέρδος μὴ ποιοῖτο·

2. Ἐτέρου δὲ ἐπιζητοῦντος διὰ τί παρὰ Μεσ-
 σηνίων δῶρα οὐκ ἐδέξατο, ὅτι λαβόντος μου ἔφη F
 πρὸς τοὺς νόμους εἰρήνην ἄγειν ἀδύνατον·

20 3. Λέγοντος δέ τινος ὅτι συνεσταλμένως ζῇ
 ἱκανὴν οὐσίαν κεκτημένος, καλὸν γάρ ἔφη πολλὰ
 κεκτημένον ζῆν κατὰ λογισμὸν καὶ μὴ κατὰ τὴν
 ἐπιθυμίαν·

9 δὲ] scrib. vid. δ' ἐν
 λέκλου X: τηλέκλου

10 ἦ] μᾶλλον ἦ?

14 Τη-

ΑΝΑΞΑΝΔΡΙΔΟΥ.

1. Ἀναξανδρίδας ὁ Λέοντος πρὸς τὸν δυσφοροῦντα διὰ τὴν ἐκ τῆς πόλεως αὐτῷ γενομένην φυγὴν ᾧ λῶσθε' ἔφη ἡμὴν τὴν πόλιν φεύγων ὀρρώδει, ἀλλὰ τὴν δικαιοσύνην.'

2. Τῷ δὲ τοῖς ἐφόροις τὰ δέοντα μὲν λέγουσι πλείω δὲ τῶν ἱκανῶν ᾧ ξένε' ἔφη οὐκ ἐν δέοντι τῷ δέοντι χρῆ.'

3. Πυνθανομένου δέ τινος διὰ τί τοῖς εἴλωσι 217 τοὺς ἀγροὺς ἐργαζέσθουσι καὶ οὐκ αὐτοὶ ἐπιμελοῦνται, ὅτι' ἔφη οὐ τοῦτων ἐπιμελούμενοι ἀλλ' αὐτῶν 10 αὐτοὺς ἐκτεσάμεθα.'

4. Ἐτέρου δέ τινος λέγοντος, ὅτι βλάπτουσιν αἱ δόξαι καὶ ὅτι τούτων ὁ ἀπαλλαγὴς εὐδαιμονήσῃ, οὐκοῦν οἱ τὰ ἄδικα ποιοῦντες' ἔφη κατὰ τὸν σὸν λόγον εὐδαίμονες ἂν εἴεν· πῶς γὰρ ἂν τις ἱεροσύνων 15 ἢ ἀδικῶν δόξης ἐπιμελοῖτο;

5. Ἄλλου δὲ ἐρωτῶντος διὰ τί ἐν τοῖς πολέμοις Σπαρτιᾶται θαρσαλέως κινδυνεύουσιν, ὅτι' ἔφη αἰδεῖσθαι περὶ βίου μελετῶμεν, οὐχ ὥσπερ οἱ ἄλλοι φοβεῖσθαι. 20

6. Ἐρωτῶντος δέ τινος αὐτὸν διὰ τί τὰς περὶ B θανάτου δίκας πλείοσιν ἡμέραις οἱ γέροντες κρίνουσιν, καὶ ἀποφύγη τις, ἔτι οὐδὲν ἥσσόν ἐστιν ὑπόδικος, ἡμεῖς μὲν' ἔφη ἡμέραις κρίνουσι, ὅτι περὶ θανάτου τοῖς διαμαρτάνουσιν οὐκ ἔστι μετα- 25 βουλεύσασθαι· νόμῳ δὲ ὑπόδικον δεήσει εἶναι, ὅτι κατὰ τοῦτον τὸν νόμον ἂν εἴη καὶ τὸ κρείττονα βουλεύσασθαι.'

ΑΝΑΞΑΝΔΡΟΣ ΤΟΥ ΕΤΡΥΚΡΑΤΕΟΣ.

Ἀνάξανδρος ὁ Εὐρυκράτεος, πυνθανομένου τινὸς διὰ τί χρήματα οὐ συνάγουσιν εἰς τὸ δημόσιον, ὅπως ἔφη ἡ μή οἱ φύλακες αὐτῶν γινόμενοι διαφθείρωνται.

ΑΝΑΞΙΛΑ.

Ἀναξίλας πρὸς τὸν θανυμάζοντα διὰ τί οἱ ἔφο-
ροι τοῖς βασιλεῦσιν οὐχ ὑπεξανίστανται, καὶ ταῦτα ὑπὸ τῶν βασιλέων καθιστάμενοι, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἔφη δι' ἣν καὶ ἐφορεύουσιν.

ΑΝΔΡΟΚΛΕΙΔΟΥ.

Ἀνδροκλείδας ὁ Λάκων πηρωθεὶς τὸ σκέλος κατέταξεν αὐτὸν εἰς τοὺς πολεμιστάς· ὥς δ' ἐνίσταντο
τινες διακωλύοντες ὅτι ἐπεπήρωτο, ἄλλ' οὐ φεύγοντα εἶπε μένοντα δὲ δεῖ τοῖς ἀντιτεταγμένοις μάχεσθαι.

ΑΝΤΑΛΚΙΔΟΥ.

1. Ἀνταλκίδας ἐν Σαμοθράκῃ μνούμενος, ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἱερέως τί δεινότερον δέδρακεν ἐν
τῷ βίῳ, εἰ τί μοι πέπρακται τοιοῦτον, εἶδονται εἶπεν αὐτοὶ οἱ θεοί.

2. Πρὸς δὲ τὸν ἀμαθεῖς καλοῦντα τοὺς Λακεδαιμονίους Ἀθηναῖον ἴσχυοντες εἶπεν ἡμεῖς οὐδὲν μεμαθήκαμεν παρ' ὑμῶν κακόν.

3. Ἐτέρου δ' Ἀθηναίου πρὸς αὐτὸν εἰπόντος ἄλλὰ μὴν ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ Κηφισοῦ πολλάκις ὑμᾶς

4 ΑΝΑΞΙΛΑ W: ΑΝΑΞΙΛΑΟΥ 9 δ' ἐνίσταντο W: δὲ ἴσταντο

ἐδιώξαμεν', 'ἡμεῖς δέ' ἔφη 'οὐδέποτε ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ Εὐρώτα.'

4. Ἐρωτηθεὶς δὲ πῶς ἂν τις μάλιστα ἀρέσκοι τοῖς ἀνθρώποις, 'εἰ ἥδιστα μὲν' ἔφη 'αὐτοῖς διαλέγοιτο, ὠφελιμώτατα δὲ προσφέροιτο.'

5

5. Σοφιστοῦ δὲ μέλλοντος ἀναγινώσκειν ἐγκώμιον Ἡρακλέους, 'τίς γὰρ αὐτόν' ἔφη 'ψέγει;'

6. Πρὸς Ἀγησίλαον πληγέντα ἐν μάχῃ ὑπὸ Θηβαίων 'ἀπέχεις' εἶπε 'τὰ διδασκάλια, μὴ βουλομένους αὐτοὺς μῆδ' ἐπισταμένους μάχεσθαι διδάξας.' 10 ἐδόκουν γὰρ ταῖς συνεχέσιν ἐπ' αὐτοὺς τοῦ Ἀγησίλαου στρατείαις μάχιμοι γεγονέναι.

7. Τείχη δὲ ἔλεγεν εἶναι τῆς Σπάρτης τοὺς νέους, ὕρια δὲ τὰς ἐπιδορατίδας.

8. Πρὸς δὲ τὸν ἐπιζητοῦντα ὃ τι ἐργχειριδίους 15 βραχέσι κατὰ πόλεμον χρῶνται Λακεδαιμόνιοι, 'διότι' εἶπε 'πλησίον τοῖς πολεμίοις μαχόμεθα.'

ΑΝΤΙΟΧΟΥ.

F Ἀντίοχος ἐφορεύων ὥς ἤκουσεν ὅτι Μεσσηνίοις Φίλιππος τὴν χώραν ἔδωκεν, ἠρώτησεν 'εἰ καὶ δύνάμιν αὐτοῖς παρέσχετο ὥστε μαχομένους περὶ τῆς 20 χώρας κρᾶτεῖν.'

ΑΡΕΩΣ.

1. Ἄρεως, ἐπαινούντων τινῶν οὐκ ἰδίας ἀλλὰ τινας τῶν ἀλλοτρίων γυναικῶν, 'μὰ τοὺς θεοὺς'

15 ὃ τι *: ὅτι 22 ΑΡΕΩΣ. Ἄρεως Cobetus: ΑΡΗΓΕΩΣ. ἀρηγεὺς

εἶπε 'περὶ τῶν καλῶν καγαθῶν γυναικῶν οὐδένα
δεῖ λόγον εἰκῇ λέγεσθαι, ἀγνοεῖσθαι δ' αὐτὰς τὸ
παράπαν, ὅποῃαι τυγχάνουσι, πλὴν μόνοις τοῖς συμ-
βιοῦσι.¹

- 5 2. Διὰ Σελινοῦντος δέ ποτε τῆς Σικελίας πορευό-
μενος ἰδὼν ἐπὶ μνημάτων ἐλεγείου ἐπιγεγραμμένον
'σβεννύντας ποτὲ τούσδε τυραννίδα χάλκεος Ἄρης
εἶλε· Σελινοῦντος δ' ἀμφὶ πύλαις ἔθανον',
'δικαίως' ἔφη 'ἀπεθάνετε τυραννίδα καιομένην ἀπο-
10 σβεννύναι ἐπιχειρήσαντες· τοῦναντίον γὰρ ἔδει ὅλην
αὐτὴν ἀφεῖναι κατακαῆναι.'

ΑΡΙΣΤΩΝΟΣ.

1. Ἀρίστων, ἐπαινοῦντός τινος τὴν τοῦ Κλεο-218
μένους χρείαν, ὅτι ἐρωτηθεὶς τί δεῖ τὸν ἀγαθὸν
βασιλέα ποιεῖν εἶπε τοὺς μὲν φίλους εὐεργετεῖν τοὺς
15 δὲ ἐχθροὺς κακῶς ποιεῖν· 'καὶ πόσῳ κρεῖσσον' ἔφη
'ὦ λῶστε, τοὺς μὲν φίλους εὐεργετεῖν τοὺς δὲ
ἐχθροὺς φίλους ποιεῖν;' αὕτη Σωκράτους ὁμολο-
γουμένη πρὸς πάντων χρεία οὕσα καὶ εἰς αὐτὸν
ἀναφέρεται.

- 20 2. Πυνθανομένου δέ τινος πόσοι Σπαρτιᾶται
τὸ πλῆθος, 'ὅσοι ἱκανοί' εἶπε 'τοὺς ἐχθροὺς ἀπε-
ρύκειν.'

3. Τῶν Ἀθηναίων δέ τινος ἐπαινον ἐπιτάφιον
ἀναγινώσκοντος τῶν πεσόντων ὑπὸ Λακεδαιμονίων, B
25 'ποδαπούς οὖν' ἔφη 'τοὺς ἡμετέρους νομίζεις εἶναι
νικήσαντας τούτους;'

ΑΡΧΙΔΑΜΙΔΟΥ.

1. Ἀρχιδαμίδας πρὸς τὸν ἐπαινοῦντα Χαρίλαν, ὅτι πρὸς ἅπαντας ὁμοίως πρᾶος ἦν, 'καὶ πῶς τις' ἔφη 'δικαίως ἂν ἐπαινοῖτο, εἰ καὶ πρὸς τοὺς πονηροὺς πρᾶος εἴη;'

2. Μεμφομένου δέ τινος Ἐκαταῖον τὸν σοφιστήν, ὅτι παραληφθεὶς εἰς τὸ συσσίτιον αὐτῶν οὐδὲν ἔλεγεν, 'ἀγνοεῖν μοι δοκεῖς' εἶπεν 'ὅτι ὁ εἰδὼς λόγον καὶ τὸν τοῦ λέγειν καιρὸν οἶδεν.'

C ΑΡΧΙΔΑΜΟΥ ΤΟΥ ΖΕΥΞΙΔΑΜΟΥ.

1. Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου, πνυθομένου τινὸς αὐτοῦ τίνες προεστήκασιν τῆς Σπάρτης, 'οἱ νόμοι καὶ 10 τὰ ἀρχεῖα' ἔφη 'κατὰ τοὺς νόμους.'

2. Πρὸς δὲ τὸν ἐπαινοῦντα κιθαρωδὸν καὶ θαυμάζοντα τὴν δύναμιν αὐτοῦ 'ὦ λῶστέ' ἔφη 'ποῖον γέρας παρὰ σοῦ τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ἔσται, ὅταν 15 κιθαρωδὸν οὕτως ἐπαινῇς;'

3. Ἐπεὶ δέ τις αὐτῷ συνιστὰς ψάλτην εἶπεν 'οὗτος ἀγαθὸς ψάλτης ἐστίν', 'παρ' ἡμῖν δέ γε οὗτος' ἔφη 'ἀγαθὸς ζωμοποιός', ὥς οὐδὲν διαφέρον δι' ὀργάνων φωνῆς ἡδονὴν ἐμποιεῖν τῆς δι' ὕψων 20 καὶ ζωμοῦ σκευασίας.

4. Ὑπισχνουμένου δέ τινος αὐτῷ τὸν οἶνον ἡδὺν ποιήσιν, 'πρὸς τί;' ἔφη 'καὶ γὰρ δαπανηθήσεται πλείων καὶ ποιήσῃ τὰ ἀνδρεῖα ἀχρηστότερα.'

5. Ἐπιὼν δὲ τὴν Κορινθίων πόλιν μετὰ στρα-
7 λόγον] λέγειν?

τεύματος εἶδεν ἐκ τοῦ περὶ τὸ τεῖχος τόπου λαγωὺς ἀναστάντας· εἶπεν οὖν πρὸς τοὺς συστρατιώτας, 'εὐάλωτοι ἡμῖν οἱ πολέμιοί εἰσι.'

6. Δύο δέ τινων διαιτητὴν αὐτὸν λαβόντων, ἅγαγὼν εἰς τὸ τῆς Χαλκιοίκου τέμενος ἐξώρκεισεν ἐμμεῖναι τοῖς κριθεῖσιν αὐτούς· ὁμοσάντων δὲ ἐκείνων 'κρίνω τοίνυν' ἔφη 'μὴ πρότερον ἀπελθεῖν ὑμᾶς ἐκ τοῦ τεμένους, πρὶν ἂν τὰ πρὸς ἀλλήλους διαλύσῃσθε.'

7. Ταῖς δὲ θυγατρᾶσιν αὐτοῦ ἱματισμὸν πολυτελεῖ Ἀιονυσίου τοῦ Σικελίας τυράννου πέμπσαντος, οὐκ ἐδέξατο εἰπὼν 'φοβοῦμαι μὴ περιθέμεναι αἱ κόραι φανῶσί μοι αἰσχρά.'

8. Θεασάμενος δὲ τὸν υἱὸν προπετῶς μαχόμενον Ἀθηναίοις 'ἢ τῇ δυνάμει πρόσθε' ἔφη 'ἢ τοῦ φρονήματος ὕφες.'

ΑΡΧΙΔΑΜΟΥ ΤΟΥ ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ.

1. Ἀρχίδαμος δὲ Ἀγησιλάου, Φιλίππου μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην σκληροτέραν αὐτῷ ἐπιστολὴν γράψαντος, ἀντέγραψεν 'εἰ μετρήσαις τὴν σπαντοῦ σκιάν, οὐκ ἂν εὗροισ αὐτὴν μείζονα γεγενημένην ἢ πρὶν νικᾶν.'

2. Ἐρωτηθεὶς δὲ πόσης χώρας κρατοῦσιν οἱ Σπαρτιάται 'ὅσης ἂν' ἔφη 'τῷ δόρατι ἐφίκωνται.'

3. Περιάνδρου δὲ τοῦ ἱατροῦ ἀξιολόγου κατὰ τέχνην ὄντος καὶ ἐπαινουμένου ἐς τὰ μάλιστα, φαῦλα δὲ ποιήματα γράφοντος, 'τί δήποτε, ὦ Περιάνδρε'

3 ἡμῶν *: ἡμῶν

εἶπεν ἅντλ χαρίεντος ἱατροῦ κακὸς ποιητῆς καλεῖσθαι ἐπιθυμεῖς;

4. Ἐν δὲ τῷ πρὸς Φίλιππον πολέμῳ συμβουλευόντων τινῶν ὅτι πόρρω τῆς οἰκείας τὴν μάχην συνάπτειν δεῖ, ἄλλ' οὐ τοῦτο ἔφη ὄρᾱν δεῖ, ἀλλ' οἱ μαχοῦμενοι κρείσσονες τῶν πολεμίων ἐσόμεθα.

5. Πρὸς δὲ τοὺς ἐπαινοῦντας αὐτόν, ὅτε τὴν πρὸς Ἀρκάδας μάχην ἐνίκησε, βέλτιον ἂν ἦν, εἰ τῇ φρονήσει ἔφη αὐτοὺς ἐνικῶμεν μᾶλλον ἢ τῇ ἰσχύι.

219 6. Ὅτε δὲ εἰς Ἀρκαδίαν ἐνέβαλε, πυθόμενος βοηθεῖν αὐτοῖς Ἥλείους ἐπέστειλεν αὐτοῖς Ἀρχίδαμος Ἥλείοις· καλὸν ἡσυχία.

7. Τῶν δὲ συμμάχων ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ ἐπιζητούντων, πόσα χρήματα ἀρκέσει, καὶ ἀξιούντων ὀρίσαι τοὺς φόρους, ὁ πόλεμος ἔφη οὐ τεταγμένα σιτεῖται.

8. Καταπελτικὸν δὲ ἰδὼν βέλος τότε πρῶτον ἐκ Σικελίας κομισθὲν ἀνεβόησεν Ἑράκλεις, ἀπόλωλεν ἀνδρὸς ἀρετά.

9. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐβούλοντο Ἕλληνες πεῖθεσθαι αὐτῷ καὶ λῦσαι τὰς πρὸς Ἀντίγονον καὶ Κρατερὸν τοὺς Μακεδόνας ὁμολογίας καὶ ἐλεύθεροι εἶναι, ὥς χαλεπωτέρων ἐσομένων Λακεδαιμονίων ἢ Μακεδόνων, εἶπε πρόβατον μὲν αἰεὶ τὴν αὐτὴν φθέργεται φωνήν, ἄνθρωπος δὲ πολλὰς καὶ ποικίλας, ἕως ἂν τὸ δόξαν ἐπιτελέσῃ.

6 οἱ *: οἱ 13 ἡσυχία] ἀσυχία Valckenarius 17 σι-
τεῖται *: ζητεῖ 22 Ἀντίγονον] Ἀντίπατρον W

ΑΣΤΥΚΡΑΤΙΔΟΥ.

Ἀστυκρατίδας, εἰπόντος τινὸς αὐτῷ μετὰ τὸ ἡτ-
τηθῆναι Ἄγιν τὸν βασιλέα ἐν τῇ πρὸς Ἀντίπατρον
μάχῃ περὶ Μεγάλην πόλιν 'τί ποιήσετε, ὦ Λακε-
δαιμόνιοι; ἢ δουλεύσετε Μακεδόσιν;' εἶπε 'τί δέ;
5 κωλύσαι ἂν δύναιτο Ἀντίπατρος μαχομένους ἡμᾶς
ἀποθανεῖν ὑπὲρ τῆς Σπάρτης;'

BIANTΟΣ.

C

Βίας ἐνεδρευθεὶς ὑπὸ Ἰφικράτους τοῦ Ἀθηναίων
στρατηγοῦ καὶ ἐρωτώμενος ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τί
δεῖ ποιεῖν, 'τί γὰρ ἄλλο' ἔφη 'ἢ ὑμᾶς μὲν σφύζεσθαι,
10 ἐμὲ δὲ μαχόμενον ἀποθανεῖν;'

ΒΡΑΣΙΔΟΥ.

1. Βρασίδης ἐν ἰσχάσι συλλαβὼν μῦν καὶ δηχθεὶς
ἀφῆκεν· εἶτα πρὸς τοὺς παρόντας 'οὐδὲν οὕτως'
ἔφη 'μικρόν ἐστιν, ὃ οὐ σφύζεται τολμῶν ἀμύνεσθαι
τοὺς ἐπιχειροῦντας.'

15 2. Ἐν δὲ τινι μάχῃ διὰ τῆς ἀσπίδος ἀκοντισθεὶς
καὶ τὸ δόρυ τοῦ τραύματος ἐξελκύσας αὐτῷ τούτῳ
τὸν πολέμιον ἀπέκτεινε· καὶ πῶς ἐτρώθη· ἐρωτηθεὶς D
'προδοῦσης με' ἔφη 'τῆς ἀσπίδος.'

3. Ἐξελθὼν δὲ ἐπὶ πόλεμον ἔγραψε τοῖς ἐφύ-
20 ροις 'ἄσσα δηλώμαι πράξω κατὰ πόλεμον ἢ τεθνα-
ξοῦμαι.'

4. Ἐπεὶ δὲ συνέβη πεσεῖν αὐτὸν ἐλευθεροῦντα

2 Ἀντίπατρον W: ἀντίγονον 7 BIANΤΟΣ. Βίας] ANA-
ΞIBIOT. Ἀναξίβιος W

τοὺς ἐπὶ Θράκης Ἑλληνας, οἱ δὲ πεμφθέντες εἰς
 Λακεδαιμόνα πρέσβεις τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀργιλεωνίδι
 προσήλθον· πρῶτον μὲν ἠρώτησεν εἰ καλῶς ὁ Βρα-
 σίδας ἐτελεύτησεν· ἐγκωμιαζόντων δὲ τῶν Θρακῶν
 καὶ λεγόντων ὡς οὐδεὶς ἄλλος ἐστὶ τοιοῦτος, ἄγνο- 5
 εῖτε· εἶπεν ὁ ξένοι· Βρασίδας γὰρ ἦν μὲν ἀνὴρ ἀγα-
 Ε θός, πολλοὺς δ' ἐκείνου κρείσσοντας ἔχει ἡ Σπάρτη·

ΔΑΜΩΝΙΔΟΥ.

Δαμωνίδας ταχθεὶς ἔσχατος τοῦ χοροῦ ὑπὸ τοῦ
 τὸν χορὸν ἱσταντος· εὖγε· εἶπεν ὁ χοραγέ, ἐξεῦ-
 ρες πῶς καὶ αὕτη ἡ χώρα ἄτιμος οὔσα ἔντιμος γέ- 10
 νηται·

ΔΑΜΙΔΟΣ.

Δᾶμις πρὸς τὰ ἐπισταλέντα παρὰ τοῦ Ἀλεξάν-
 δρου θεὸν εἶναι ψηφίσασθαι, συγχωροῦμεν· ἔφη
 Ἀλεξάνδρῳ, εἰν θέλη, θεὸς καλεῖσθαι·

ΔΑΜΙΝΔΟΥ.

F Δαμίνδας, Φιλίππου ἐμβαλόντος εἰς Πελοπόννη- 15
 σον καὶ εἰπόντος τινός· κινδυνεύουσι δεινὰ παθεῖν
 Λακεδαιμόνιοι, εἰ μὴ τὰς πρὸς αὐτὸν διαλλαγὰς
 ποιήσονται,· ἀνδρόγυνε· εἶπε τί δ' ἂν πάθοιμεν
 δεινὸν θανάτου καταφρονήσαντες;

ΔΕΡΚΥΛΛΙΔΟΥ.

Δερκυλλίδας, Πύρρου τὴν στρατιὰν ἐπὶ τῆς Σπαρ- 20
 τιάτιδος ἔχοντος, πεμφθεὶς πρὸς αὐτὸν πρεσβευτής,
 15 Δαμίνδας] Δαμιάδας?

τοῦ Πύρρου προστάττοντος καταδέχεσθαι τὸν βασι-
λέα αὐτῶν Κλεώνυμον ἢ γνῶσεσθαι ὥς οὐδενὸς
τῶν ἄλλων ἀνδρειότεροι τυγχάνουσιν, ὑποτυχὼν εἶπεν
‘εἰ μὲν θεὸς ἐστίν, οὐ φοβούμεθα τοῦτον· οὐδὲν γὰρ
5 ἀδικοῦμεν· εἰ δὲ ἄνθρωπος, οὐχ ἡμῶν γε κρείσσων.’

ΔΗΜΑΡΑΤΟΥ.

1. Δημάρατος, Ὀρόντου πρὸς αὐτὸν σκληρότερον
δοιλήσαντος καὶ εἰπόντος τινὸς ‘σκληρῶς σοι κέχρη-220
ται Ὀρόντης, ὦ Δημάρατε’, ‘οὐδὲν ἡμαρτεν εἰς ἐμέ’
εἶπεν· ‘οἱ γὰρ πρὸς χάριν δοιλοῦντες βλάπτουσιν
10 οὐχ οἱ μετὰ ἀπεχθείας.’

2. Ἐρωτήσαντος δέ τινος διὰ τί τοὺς μὲν τὰς
ἀσπίδας παρ’ αὐτοῖς ἀποβαλόντας ἀτιμοῦσι, τοὺς δὲ
τὰ κράνη καὶ τοὺς θώρακας οὐκέτι, ‘ὅτι’ ἔφη ‘ταῦτα
μὲν ἑαυτῶν χάριν περιτίθενται· τὴν δὲ ἀσπίδα τῆς
15 κοινῆς τάξεως ἔνεκα.’

3. Ψάλλου δὲ ἀκροώμενος ‘οὐ κακῶς’ εἶπε ‘φαίνε-
ται μοι φλυαρεῖν.’

4. Ἐν δὲ τινι συνεδρίῳ ἐρωτώμενος πότερον διὰ
μωρίαν ἢ δι’ ἀπορίαν λόγων σιωπᾷ, ‘ἀλλ’ ὅ γε μω- B
20 ρὸς οὐκ ἂν δύναίτο σιγᾶν’ ἔφη.

5. Πυθομένου δέ τινος διὰ τί φεύγει τὴν Σπάρ-
την βασιλεὺς ὢν, ‘ὅτι’ ἔφη ‘κρείσσονες αὐτῆς οἱ
νόμοι εἰσὶ.’

6. Τῶν δὲ Περσῶν τινος διὰ τὸ συνεχὲς τῆς
25 δωροδοκίας τὸν ἐρώμενον αὐτοῦ ἀπαγαγόντος καὶ
λέγοντος ‘ὦ Λάκων, τεθήρευκά σου τὸν ἐρώμενον’,
‘μὰ τοὺς θεοὺς’ ἔφη ‘οὐχὶ σύ γε, ἀλλ’ ἡγόρακας.’

7. Ἀποστάντος δέ τινος τῶν Περσῶν τοῦ βασιλέως καὶ μεταπεισθέντος ὑπὸ Δημαράτου ἐπανελθεῖν καὶ μέλλοντος τοῦ βασιλέως τὸν Πέρσην διαχειρίζεσθαι, 'αἰσχρόν' ἔφη ὧ βασιλεῦ, ὅτε μὲν ἐχθρὸς ἦν σοι, μὴ δύνασθαι δίκην τῆς ἀποστάσεως παρ' ⁵ αὐτοῦ λαβεῖν, ὅτε δὲ φίλος γέγονεν, ἀποκτείνειν.'

8. Πρὸς δὲ τὸν παρασιτοῦντα τῷ βασιλεῖ καὶ περὶ τῆς φυγῆς πολλάκις ἐπισκώπτοντα αὐτόν 'οὐ μαχοῦμαί σοι' ἔφη, ὧ ξένε· κατανάλωκα γὰρ τὴν τοῦ βίου τάξιν.' 10

ΕΚΠΡΕΠΟΥΣ.

Ἐκπρέπης ἔφορος Φρύνιδος τοῦ μουσικοῦ σκεπάρνῳ τὰς δύο τῶν ἐννεά ἐξέτεμεν, εἰπὼν 'μὴ κακούργει τὴν μουσικήν.'

ΕΠΑΙΝΕΤΟΤ.

Ἐπαίνετος πάντων ἔφη τοὺς ψεύστας τῶν ἀμαρτημάτων καὶ τῶν ἀδικημάτων αἰτίους εἶναι. 15

D

ΕΥΒΟΙΔΟΥ.

Εὐβοίδας ἀκούων τινῶν ἐπαινούντων γυναῖκα ἀλλοτρίαν οὐκ ἀπεδέχετο, φήσας ὅλως περὶ γυναικείας φύσεως παρὰ τοῖς ἔξω λόγον εἶναι οὐδένα δεῖ.'

ΕΥΔΑΜΙΔΟΥ ΤΟΥ ΑΡΧΙΔΑΜΟΥ.

1. Εὐδαμίδας ὁ Ἀρχιδάμου, ἀδελφὸς δὲ Ἀγιδος, ἰδὼν Ξενοκράτην ἐν Ἀκαδημεῖα πρεσβύτερον ἤδη ²⁰

11 ΕΚΠΡΕΠΟΥΣ. Ἐκπρέπης *: ΕΜΠΡΕΠΟΥΣ. ἐμπρεπής ²⁰ Ἀκαδημεῖα *: ἀκαδημεῖα

μετὰ τῶν γνωρίμων φιλοσοφοῦντα, ἐπύθετο τίς ὁ
πρεσβύτης· φησὶν δὲ τινος ὅτι σοφὸς ἀνὴρ καὶ
τῶν ζητούντων τὴν ἀρετὴν, 'καὶ πότε' ἔφη 'χρήσε-
ται αὐτῇ, ἐὰν ἄρτι ζητῇ;'

5 2. 'Ακούσας δὲ φιλοσόφου διαλεχθέντος ὅτι μό- E
νος ἀγαθὸς στρατηγὸς ὁ σοφός ἐστιν, 'ὁ μὲν λόγος'
ἔφη 'θαυμαστός· ὁ δὲ λέγων ἄπιστος· οὐ γὰρ περι-
σεσάλλπιγκται.'

3. Τὴν θέσιν δὲ Ξενοκράτους εἰρηκότος καὶ
10 καταπαυομένου, παρῆν ὁ Εὐδαμίδας· ὥς δ' εἶπέ τις
τῶν μετ' αὐτοῦ 'ὅτε πάρεσμεν ἡμεῖς, τότε πέπαυ-
ται.' 'καλῶς γε' ἔφη 'εἴπερ ἤδη ἔλεξε ταῦτα ἃ
ἐχρηξεν.' τοῦ δ' εἰπόντος 'καλὸν ἦν ἀκοῦσαι· 'ἢ καὶ
πρὸς δεδειπνηκότα μολόντες' εἶπεν 'ἡξιούμεν πάλιν
15 αὐτὸν δειπνεῖν;'

4. Πυνθανομένου δὲ τινος διὰ τί, τῶν πολιτῶν
αἰρουμένων τὸν πρὸς Μακεδόνας πόλεμον, αὐτὸς F
ἡσυχίαν ἄγειν δοκιμάζει, 'ὅτι' ἔφη 'οὐ χρήζω ψευ-
δομένους αὐτοὺς ἐλέγξαι.'

20 5. 'Ετέρου δὲ προφερομένου τὰ κατὰ Περ-
σῶν ἀριστεῖα καὶ προτρέποντος ἐπὶ τὸν πόλεμον,
'ἀγνοεῖν' ἔφη 'μοι δοκεῖς γε, ὅτι ταυτόν ἐστι χι-
λίων προβάτων κρατήσαντα πεντήκοντα λόκοις μά-
χεσθαι.'

25 6. Ψάλτου δὲ τινος εὐημερήσαντος, ἠρώτησαν
αὐτὸν ποδαπὸς τις αὐτῷ δοκεῖ εἶναι, 'μέγας' ἔφη
'κηληκτὰς ἐν μικρῷ πρᾶγματι.'

7. 'Επαινοῦντος δὲ τινος τὰς Ἀθήνας, ἔφη 'καὶ

4 ἄρτι] ἔτι?

7 cf. p. 192 b

12 γε W: δὲ

τίς ἂν ταύτην τὴν πόλιν δεόντως ἐπαινοίη, ἣν οὐ-
δεὶς ἔστρεψε γενόμενος βελτίων;

8. Ἀργείου δέ τινος λέγοντος, ὥς φανλότεροι
γίνονται κατὰ τὰς ἀποδημίας οἱ Λάκωνες ἐξιστάμε-
221 νοι τῶν πατρίων νόμων, 'ἀλλ' οὐχ ὑμεῖς γε' ἔφη 5
'εἰς τὴν Σπάρτην ἐλθόντες χεῖρονες ἀλλὰ βελτίονες
γίνεσθε.'

9. Ἀλεξάνδρου δὲ κηρύξαντος ἐν Ὀλυμπίᾳ κατι-
έναι τοὺς φρυγάδας ἄπαντας εἰς τὴν ἰδίαν πλὴν Θη-
βαίων, 'ἀτυχὲς μὲν' ἔφη 'ὧ Θηβαῖοι τὸ κήρυγμα ἀλλ' 10
ἔνδοξον· μόνους γὰρ ὑμᾶς φοβεῖται Ἀλέξανδρος.'

10. Ἐρωτηθεὶς δὲ τίνος ἕνεκα πρὸ τῶν κινδύ-
νων ταῖς Μούσαις σφαγιάζουσιν, 'ὅπως' ἔφη 'αἱ
πράξεις λόγων ἀγαθῶν τυγχάνωσιν.'

ΕΥΡΥΚΡΑΤΙΔΟΥ ΤΟΥ ΑΝΑΞΑΝΔΡΙΔΟΥ.

B Εὐρυκρατίδας ὁ Ἀναξανδρίδου, πνυθομένου τινὸς 15
διὰ τί τὰ περὶ τῶν συμβολαίων δίκαια ἐκάστης ἡμέ-
ρας κρίνουσιν οἱ ἔφοροι, 'ὅπως' ἔφη 'καὶ ἐν τοῖς
πολεμίοις πιστεύωμεν ἀλλήλοις.'

ΖΕΤΞΙΔΑΜΟΥ.

1. Ζεῳξίδαμος, πνυθανομένου τινὸς διὰ τί τοὺς
περὶ τῆς ἀνδρείας νόμους ἀγράφους τηροῦσι καὶ τοῖς 20
νέοις ἀπογραψάμενοι οὐ διδόασιν ἀναγινώσκειν, 'ὅτι'
ἔφη 'συνεθίζεσθαι δεῖ ταῖς ἀνδραγαθίαις κρεῖττον ἢ
ταῖς γραφαῖς προσέχειν.'

16 τὰ W 18 πολεμίοις] malim πολέμοις 22 aut
δεῖ aut κρεῖττον delendum censet W

2. Αἰτωλοῦ δέ τινος λέγοντος ὅτι τοῖς ἀνδρα- C
γαθεῖν δυναμένοις κρείσσων τῆς εἰρήνης ὁ πόλεμος,
'οὐ μὰ τοὺς θεούς' ἔφη 'ἀλλὰ τούτοις κρείσσων ὁ
θάνατος τῆς ζωῆς.'

ΗΡΩΝΔΟΥ.

5 'Ηρώνδας, Ἀθήνησιν ἀλόντος τινὸς γραφὴν ἀρ-
γίας, παρὼν καὶ πυθόμενος ἐκέλευσεν ἐπιδεῖξαι αὐτῷ
τὸν τὴν ἐλευθερίαν δίκην ἡττηθέντα.

ΘΕΑΡΙΔΟΥ.

Θεαρίδας ξίφος ἀκονῶν καὶ ἐρωτώμενος, εἰ δξύ
έστιν, εἶπεν 'δξύτερον διαβολῆς.'

ΘΕΜΙΣΤΕΟΥ.

10 Θεμιστέας προεῖπε μὲν Λεωνίδα τῷ βασιλεῖ τὴν
γεννησομένην ἀπώλειαν περὶ Θερμοπύλας αὐτοῦ τε D
καὶ τῶν συστρατευομένων αὐτῷ, μάντις ὢν· ἀπο-
πεμπόμενος δὲ ὑπὸ τοῦ Λεωνίδα εἰς τὴν Λακεδαί-
μονα προφάσει τοῦ ἀπαγγεῖλαι τὰ συμβησόμενα, ταῖς
15 δ' ἀληθείαις ἵνα μὴ παραπόληται, οὐκ ἠνέσχετο
ἀλλ' εἶπε 'μαχητῆς ἐπέμφθην οὐκ ἀγγελιαφόρος.'

ΘΕΟΠΟΜΠΟΥ.

1. Θεόπομπος πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα πῶς ἂν τις
ἀσφαλέστατα τηροῖν τὴν βασιλείαν, 'εἰ τοῖς μὲν φί-
λοις' ἔφη 'μεταδιδοίη παρρησίας δικαίας, τοὺς δὲ ἀρ-
20 χομένους κατὰ δύνανμιν μὴ περιορῶν ἀδικουμένους.'

2. Πρὸς δὲ τὸν ξένον τὸν λέγοντα ὅτι παρὰ τοῖς

10 Θεμιστέας] Μεγιστήν vocat Herod. 7, 221

Ε αὐτοῦ πολίταις καλεῖται φιλολάκων, 'κρεῖσσον' ἔφη
'ἦν σε φιλοπολίτην ἢ φιλολάκωνα καλεῖσθαι.'

3. Τοῦ δ' ἐκ τῆς Ἥλιδος πρεσβευτοῦ εἰπόντος
ὅτι διὰ τοῦτ' αὐτὸν ἐξάπεσταιλαν οἱ πολῖται, ὅτι
μόνος τὸν Λακωνικὸν ἐξήλωσε βίον, 'καὶ πότερον' ⁵
ἔφη 'ὁ σὸς ἢ ὁ τῶν ἄλλων πολιτῶν βίος βελτίων
ἐστί;' τοῦ δὲ εἰπόντος τὸν αὐτοῦ, 'πῶς οὖν ἄν'
ἔφη 'αὕτη ἢ πόλις σφάζοιτο, ἐν ἧ πολλῶν ὄντων εἰς
μόνος ἀγαθός ἐστι;'

4. Λέγοντος δέ τινος ὅτι ἡ Σπάρτη σφάζεται διὰ ¹⁰
τοὺς βασιλεῖς ἀρχικοὺς ὄντας, 'οὐκ' ἔφη 'ἀλλὰ διὰ
τοὺς πολίτας πειθαρχικοὺς ὄντας.'

Φ 5. Πυλίων δὲ αὐτῷ μείζονας τιμὰς ψηφισαμέ-
νων, ἀντέγραψεν ὅτι 'τὰς μὲν μετρίας ὁ χρόνος ἀύξει,
τὰς δ' ὑπεραιρουσας ἀφανίζει.' ¹⁵

6. Ἐπιδεικνυμένου δέ τινος αὐτῷ τεῖχος καὶ
πυνθανομένου εἰ καρτερόν καὶ ὑψηλόν, 'οὐδ' εἰ
γυναικῶν' εἶπεν 'ἦν.'

ΘΩΡΥΚΙΩΝΟΣ.

Θωρυκίων ἐκ Ἀελφῶν παραγενόμενος, ἰδὼν τὸ
Φιλίππου στρατόπεδον ἐν Ἰσθμῷ τὰ στενὰ κατει- ²⁰
ληφότος, 'κακούς' ἔφη 'πυλωροὺς ὑμᾶς, ὧ Κορίνθιοι,
ἢ Πελοπόννησος ἔχει.'

ΘΕΚΤΑΜΕΝΟΣ.

Θεκταμένης, καταγνόντων αὐτοῦ θάνατον τῶν
ἐφόρων, ἀπῆει μειδιδῶν· καὶ τινος τῶν παρόντων

14 ἀντέγραψεν W: ἐνέγραψεν 19 Θωρυκίων] Θηρι-
κίων aut Θηρικύων Vit. Cleom. c. 8. c. 31

ἔρωτήσαντος εἰ καὶ καταφρονεῖ τῶν τῆς Σπάρτης νομίμων, 'οὐχί' εἶπεν 'ἀλλὰ γένηθα, ὅτι δεῖ με τὴν ξημίαν ἐκτίσαι ταύτην, παρ' οὐδενὸς οὔτε τι αἰτήσαντα οὔτε δανεισάμενον.'

ΙΠΠΟΔΑΜΟΥ.

5 'Ιππόδαμος, ὅτε Ἄγρις Ἀρχιδάμῳ παρετάσσετο, 222
συμπεμφθεὶς τῷ Ἄγριδι εἰς Σπάρτην ἐκεῖ τὰς χρείας
παρέχεσθαι, 'ἀλλ' οὗτος' ἔφη 'οὔτοι κάλλιον θάνα-
τον ἀποθανοῦμαι ὑπὲρ Σπάρτας ἀνδραγαθῶν;' ἣν
δὲ βεβιωκὼς ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα ἔτη· καὶ μετὰ ταῦτα
10 λαβὼν τὰ ὅπλα καὶ σταῖς ἐν δεξιᾷ τοῦ βασιλέως,
μαχόμενος ἀποθνήσκει.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΙΔΟΥ.

1. 'Ιπποκρατίδας πρὸς τὸν τῆς Καρίας σατράπην
ἐπιστείλαντα, διότι Λακεδαιμόνιος ἀνὴρ ἐπιβου-
λευόντων τινῶν συνειδὼς τὴν ἐπιβουλὴν κατεσιώ- B
15 πησε, καὶ προσθέντος πῶς χρήσεται αὐτῷ, ἀντέγρα-
ψεν 'εἰ μὲν μέγα τι ἀγαθὸν αὐτὸν πεποίηκας,
κατάκτανε· εἰ δὲ μή, ἐκ τῆς χώρας ἐκβαλε δειλὸν
πρὸς ἀρετὴν ὄντα.'

2. Ἀπαντήσαντος δὲ ποτε αὐτῷ μειρακίου, ᾧ
20 ἠκολούθει ἔραστής τις, καὶ διατραπέντος, 'μετὰ τοιού-
των' ἔφη 'βαδίζειν δεῖ, μεθ' ὧν ὀφθεῖς τὴν αὐτὴν
χρόαν τηρήσεις.'

3 τι αἰτήσαντα Madvigius: διαιτήσαντά με 5 Ἀρχι-
δάμῳ] Ἀντιπάτρῳ W 6 συμπεμφθεὶς] πεμφθεὶς idem 7
οὗτος] i. e. ὁ οὗτος θάνατον] deleverim 15 προσθέν-
τος] προσθέντα? χρήσεται *: χρήσεται

ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΙΔΟΥ.

1. Καλλικρατίδας ναύαρχος, τῶν Λυσάνδρου φίλων ἀξιούντων ἐπιτρέψαι αὐτοῖς ἓνα τινὰ τῶν ἐχθρῶν
 C ἀνελεῖν καὶ λαβεῖν πεντήκοντα τάλαντα, καίτοι σφόδρα δεόμενος χρημάτων εἰς ὀψώνια τοῖς ναύταις, οὐ συνεχώρησε. Κλέανδρος δὲ σύμβουλος ὢν ἄλλ' 5
 ἔγωγ' ἂν ἔλαβον' εἶπεν 'εἰ σὺ ἤμην.' 'καὶ γὰρ αὐτός' εἶπεν 'εἰ σὺ ἦν.'

2. Παραγενόμενος δὲ πρὸς Κῦρον τὸν νεώτερον εἰς Σάρδεις, σύμμαχον ὄντα Λακεδαιμονίοις, ἐπὶ χρήματα τῷ ναυτικῷ, τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρᾳ ἐκέλευ- 10
 σεν εἰσαγγεῖλαι ὅτι βούλεται Κῦρῳ ἐντυχεῖν· ὥς δ' ἤκουσε πίνειν, 'προσμενῶ' εἶπεν 'ἕως ἂν πίνῃ.' καὶ
 D τότε μὲν ἀπηλλάγη, ὥς ἔγνω οὐχ οἶόν τε εἶναι συμβαλεῖν αὐτῷ ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, δόξας ἀγροικότερος εἶναι. τῇ δ' ἐχομένῃ, ὥς πάλιν αὐτὸν πίνειν ἤκουσε 15
 καὶ οὐ προϊόντα, φήσας 'οὐχ οὕτω σπουδαστέον χρήματα λαβεῖν ὥς μηδὲν ἀνάξιον τῆς Σπάρτης ποιεῖν', ἀπηλλάγη εἰς Ἑφεσον, πολλὰ μὲν ἐπαρώμενος κακὰ τοῖς πρώτοις ἐντροφηθεῖσιν ὑπὸ βαρβάρων καὶ δι-
 δάξασιν αὐτοὺς ὑβρίζειν διὰ πλοῦτον· ὥμνυε δὲ πρὸς 20
 τοὺς παρόντας ὥς, ὅταν πρῶτον εἰς Σπάρτην παραγένηται, πάντα ποιήσῃ ὑπὲρ τοῦ διαλλάξαι τοὺς Ἕλληνας, ὥς φοβερώτεροι τοῖς βαρβάροις εἶεν καὶ παύ-
 E σαιντο τῆς ἐκείνων ἐπ' ἀλλήλους δεόμενοι δυνάμεως.

3. Ἐρωτηθεὶς δὲ ὅποιοι ἄνδρες εἰσὶν οἱ Ἴωνες, 25
 'ἐλεύθεροι μὲν' ἔφη 'κακοί, δοῦλοι δὲ ἀγαθοί.'

16 οὐχ del W 20 ὁμνῶς? δὲ *: τε 22 ποιήσῃ] ποιήσῃν mei codd.

4. Τοῦ δὲ Κύρου τὸν μισθὸν προπέμψαντος τοῖς στρατιώταις καὶ ξένια αὐτῷ, μόνον ἔλαβε τὸν μισθὸν τὰ δὲ ξένια ἀντέπεμψε, φήσας 'μὴ δεῖν φιλίαν αὐτῷ ἰδίαν πρὸς αὐτὸν εἶναι, ἀλλὰ τὴν κοινὴν πρὸς ἅπαν-
 5 τας Λακεδαιμονίους γεγонуῖαν καὶ αὐτῷ ὑπάρχειν.'

5. Μέλλων δὲ περὶ τὰς Ἀργινούσας ναυμαχεῖν, Ἐρμῶνος τοῦ κυβερνήτου εἰπόντος ὅτι καλῶς ἔχει ἀποπλεῦσαι, αἱ γὰρ τριήρεις τῶν Ἀθηναίων πολλῶν F πλείους εἰσὶν, εἶπε 'καὶ τί τοῦτο; ἀλλὰ φεύγειν αἰσ-
 10 χρὸν καὶ βλαβερὸν τῇ Σπάρτῃ· μένοντα δὲ ἢ ἀποθανεῖν ἢ νικᾶν ἄριστον.'

6. Προθυσάμενος δέ, ὥς ἤκουσε τοῦ μάντεως σημαίνεσθαι διὰ τῶν ἐμπύρων τῷ μὲν στρατῷ νίκην τῷ δὲ στρατηγοῦντι θάνατον, οὐδὲν καταπλαγείς
 15 εἶπεν 'οὐ παρ' ἓνα τὰ Σπάρτας· ἀποθανόντος γάρ μου οὐδὲν ἢ πατρὶς ἐλαττωθήσεται· εἴξαντος δὲ τοῖς πολεμίοις, ἐλαττωθήσεται.' ἀποδείξας οὖν ἀνθ' ἑαυτοῦ Κλέανδρον ἡγεμόνα ὥρμησεν ἐπὶ τὴν ναυμαχίαν, καὶ μαχόμενος ἐτελεύτα.

ΚΛΕΟΜΒΡΟΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΥΣΑΝΙΟΥ.

20 Κλεόμβροτος ὁ Παυσανίου, ξένον τινὸς διαφε- 223 ρομένου πρὸς τὸν πατέρα περὶ ἀρετῆς, 'μέχρι τούτου' εἶπεν 'κρείσσων σοῦ ἐστὶν ὁ πατήρ, μέχρι ἂν καὶ σὺ γεννήσης.'

ΚΛΕΟΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥ ΑΝΑΞΑΝΔΡΙΔΟΥ.

1. Κλεομένης ὁ Ἀναξανδρίδω τὸν μὲν Ὀμηρον
 25 Λακεδαιμονίων εἶναι ποιητὴν ἔφη, τὸν δὲ Ἡσίοδον

15 τὰ Σπάρτας *: τῶ Σπάρτα

τῶν εἰλώτων· 'τὸν μὲν γὰρ ὥς χρηὶ πολεμεῖν, τὸν δὲ ὥς χρηὶ γεωργεῖν παρηγγελλέναι.'

2. Ἀνοχὰς δὲ ἐφθήμερους πρὸς Ἀργείους ποιησάμενος, φυλάξας αὐτοὺς τῇ τρίτῃ νυκτὶ κοιμωμένους διὰ τὸ πεποιθέναι ταῖς σπονδαῖς, ἐπέθετο· καὶ 5
B τοὺς μὲν ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ αἰχμαλώτους ἔλαβεν.

3. Ὀνειδιζόμενος δὲ ἐπὶ τῇ παραβάσει τῶν ὅρκων, οὐκ ἔφη προσομωμοκέναι ταῖς ἡμέραις τὰς νύκτας· 'ἄλλως τε καὶ ὅ τι ἂν κακὸν τις ποιῇ τοὺς πολεμίους, τοῦτο καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρὰ ἀνθρώποις δίκης 10
ὑπέρτερον νομίζεσθαι.'

4. Συνέβη δ' αὐτῷ τοῦ μὲν Ἀργους, δι' ὃ παρεσπόνδησεν, ἀποπεσεῖν διὰ τὸ τὰς γυναικας τὰ ἀπὸ τῶν ἱερῶν καθελούσας ὅπλα τούτοις αὐτὸν ἀμύνεσθαι· καὶ ὕστερον δὲ τῶν φρενῶν ἔξω γενόμενον 15
C δρᾶξασθαι τινος μαχαιρίου καὶ αὐτὸν ἀνατεμεῖν ἀπὸ τῶν σφυρῶν ἕως ἐπὶ τοὺς καιρίους τόπους, καὶ οὕτως ἐκλιπεῖν τὸν βίον γελῶντα καὶ σεσηρότα.

5. Τοῦ δὲ μάντεως ἀποτρέποντος μὴ ἄγειν ἐπὶ τὴν Ἀργείων πόλιν τὸ στράτευμα· τὴν γὰρ ἐπ' ἀν- 20
δον αἰσχρὰν γενήσεσθαι· προσελθὼν τῇ πόλει ὥς τὰς μὲν πύλας κεκλεισμένας εἶδε, τὰς δὲ γυναικας ἐπὶ τῶν χειρῶν, 'αὕτη σοι' ἔφη 'ἡ ἐπ' ἀνόδος αἰσχρὰ φαίνεται εἶναι, ἐν ᾗ τῶν ἀνδρῶν τεθνηκότων αἱ γυναικες τὰς πύλας κεκλείκασι;' 25

6. Πρὸς δὲ τοὺς λοιδοροῦντας αὐτὸν τῶν Ἀργείων ὥς ἐπίορκον καὶ ἀσεβῆ 'τοῦ μὲν κακῶς λέγειν' ἔφη 'ὕμεῖς κύριοι, τοῦ δὲ κακῶς ὑμᾶς ποιεῖν ἐγώ.'

D 7. Τοῖς δὲ ἀπὸ τῆς Σάμου πρέσβεσι παρακαλοῦ-

σιν αὐτὸν Πολυκράτει τῷ τυράννῳ πολεμεῖν καὶ διὰ τοῦτο μακρολογοῦσιν, ὧν εἰρήκατε' ἔφη 'τὰ μὲν ἐξ ἀρχῆς οὐ μέμνημαι, διὰ τοῦτο δὲ καὶ τὰ μέσα οὐ συνίημι· τὰ δ' ἐπὶ πᾶσιν οὐ δοκιμάζω.'

5 8. Πειρατοῦ δὲ καταδραμόντος τὴν χώραν καί, ὡς ἐάλω, λέγοντος ὅτι 'τροφὴν οὐκ εἶχον τοῖς στρατιώταις παρέχειν, πρὸς τοὺς ἔχοντας οὖν ἔκοντι δ' οὐ διδόντας βία ληψόμενος ἤλθον·' ἔφη 'σύντομος ἢ πονηρία.'

10 9. Φαύλου δέ τινος αὐτὸν κακῶς λέγοντος 'ἄρα διὰ τοῦτο' ἔφη 'πάντας σὺ κακῶς λέγεις, ἵνα ἀπολογούμενοι μὴ εὐκαιρῶμεν περὶ τῆς σῆς κακίας λέγειν;' E

10. Τῶν δὲ πολιτῶν τινος λέγοντος, ὅτι τὸν ἀγαθὸν βασιλέα πάντῃ πάντως προῶν εἶναι δεῖ, 'οὐκ-
15 οὖν' ἔφη 'ἄχρι τοῦ μὴ εὐκαταφρόνητον εἶναι.'

11. Ἐλκυσθεῖς δὲ νόσῳ μακροῖ, ἐπεὶ καθαρταῖς καὶ μάντεσι προσεῖχε τὸ πρὶν οὐ προσέχων, θαυμάζοντός τινος, 'τί θαυμάζεις;' ἔφη 'οὐ γάρ εἰμι ὁ αὐτὸς νῦν καὶ τότε· οὐκ ὦν δὲ ὁ αὐτὸς οὐδὲ τὰ
20 αὐτὰ δοκιμάζω.'

12. Σοφιστοῦ δέ τινος περὶ ἀνδρείας λέγοντος, F πλείω ἐγέλασε· τοῦ δὲ εἰπόντος 'τί γελᾷς, Κλεόμενες, περὶ ἀνδρείας λέγοντος ἀκούων, καὶ ταῦτα βασιλεὺς ὦν;' 'ὅτι' ἔφη 'ξένη καὶ ἡ χελιδὼν εἰ περὶ
25 αὐτῆς ἔλεγε, τὸ αὐτὸ τοῦτο ἂν ἐποιοῦν· εἰ δὲ ἀετός, πολλὴν ἂν εἶχον ἡρεμίαν.'

13. Τῶν δὲ Ἀργείων τὴν προτέραν ἦτταν φασκόντων ἀναμαχεῖσθαι, 'θαυμάζω' ἔφη 'εἰ δύο συλ-

10 ἄρα *: ἄρα 12 λέγειν; *: λέγειν.

λαβὼν προσθήκη νῦν κρείσσονες ἐγένεσθε ἢ πρό-
σθεν ἦτε.'

14. Λοιδοροῦντος δέ τινος αὐτὸν καὶ φήσαντος
'θρυπτικὸς εἶ, ὦ Κλεόμενες,' 'ἀλλὰ κρείσσον' ἔφη
'ἢ ἄδικον εἶναι· σὺ δὲ φιλοχρήματος καίπερ ἱκανὰ 5
κεκτημένος.'

15. Ψάλτην δέ τις αὐτῷ βουλόμενος συστήσαι
224 τὰ τε ἄλλα τὸν ἄνδρα ἐπῆνει καὶ ψάλτην αὐτὸν
ἔφη κράτιστον εἶναι τῶν Ἑλλήνων· ὁ δὲ δείξας τινὰ
τῶν πλησίον 'νῆ τοὺς θεοὺς' ἔφη 'οὗτος παρ' ἐμοὶ 10
ζωμοποιός.'

16. Μαίανδρου δὲ τοῦ τῆς Σάμου τυράννου διὰ
τὴν Περσῶν ἐφοδὸν εἰς Σπάρτην φυγόντος καὶ
ἐπιδείξαντος ὅσα κεκομίζει χρύσεά τε καὶ ἀργύρεα
ἐκπώματα χαριζομένου τε ὅσα βούλεται, ἔλαβε μὲν 15
οὐδέν, εὐλαβούμενος δὲ μὴ ἐτέροις τισὶ τῶν ἀστῶν
διαδῶ, πορευθεὶς ἐπὶ τοὺς ἐφόρους 'ἄμεινον' ἔφη
'εἶναι τῇ Σπάρτῃ τὸν ξένον ἐαυτοῦ Σάμιον ἀπαλ-
λάττεσθαι τῆς Πελοποννήσου, ἵνα μὴ πείσῃ τινὰ
B τῶν Σπαρτιατῶν κακὸν γενέσθαι.' οἱ δὲ ὑπακού- 20
σαντες ἐξεκήρυξαν τὸν Μαίανδρον αὐτῆς ἡμέρας.

17. Εἰπόντος δέ τινος 'διὰ τί πολεμοῦντας ὑμῖν
'Αργεῖους πολλάκις κρατήσαντες οὐκ ἀνηγήκατε;' 'οὐδ'
ἂν ἀνέλοιμεν' ἔφη 'ὥς ἂν γυμναστὰς τοῖς νέοισιν
ἔχοιμεν.'

25

18. Πυνθανομένου δέ τινος αὐτοῦ διὰ τί Σπαρ-
τιᾶται τοῖς θεοῖς οὐκ ἀνατιθέασιν τὰ ἀπὸ τῶν πολε-
μίων σκῦλα, 'ὅτι' ἔφη 'ἀπὸ δειλῶν ἐστι.'

10 πλησίον *: πλησίον 12 Μαίανδρον Herod. 3, 148

ΚΛΕΟΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥ ΚΛΕΟΜΒΡΟΤΟΥ.

Κλεομένης ὁ Κλεομβρότου, διδόντος αὐτῷ τινος C
μαχίμους ἀλεκτρυόνας καὶ λέγοντος ὅτι μαχόμενοι
ἀποθνήσκουσι περὶ νίκης, 'τῶν κατακτεινόντων τοί-
νυν αὐτούς' ἔφη 'τινὰς δὲς μοι, ἐκείνοι γὰρ τού-
5 των ἀμείνους.'

ΛΑΒΩΤΟΥ.

Λάβωτος, μακρολογοῦντός τινος, εἶπε 'τί μοι
μικρῶν πέρι μεγάλα φροιμιάξῃ; ὅσον γὰρ εἴη πρᾶγμα,
τοσοῦτον καὶ ὁ λόγος ᾧ χρῆσαι.'

ΛΕΩΤΥΧΙΔΟΥ.

1. Λεωτυχίδας ὁ πρῶτος, λέγοντός τινος ὥς
10 ἔστιν εὐμετάβολος, 'διὰ τοὺς καιρούς' ἔφη 'οὐχ ὥς D
ὕμεις διὰ τὴν αὐτῶν κακίαν.'

2. Πρὸς δὲ τὸν ἐρωτῶντα πῶς ἂν τις μάλιστα
διαφυλάσσοι τὰ παρόντα τῶν ἀγαθῶν, εἶπεν 'εἰ μὴ
πάντα τῇ τύχῃ πιστεύει.'

15 3. Ἐρωτηθεὶς δὲ τί δεῖ μάλιστα μανθάνειν τοὺς
ἐλευθέρους παῖδας, 'ταῦτ' ἔφη 'ὅσαπερ ἂν αὐτοὺς
ὠφελήσειαν ἄνδρας γενομένους.'

4. Πυνθανομένου δὲ τινος διὰ τίνα αἰτίαν ὀλι-
γοποτοῦσιν οἱ Σπαρτιᾶται, ἔφη 'ἵνα μὴ ἄλλοι ὑπὲρ
20 ἡμῶν βουλευῶνται, ἀλλ' ἡμεῖς ὑπὲρ ἄλλων.'

ΛΕΩΤΥΧΙΔΟΥ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΩΝΟΣ.

1. Λεωτυχίδας ὁ Ἀρίστωνος πρὸς τὸν εἰπόντα
ὅτι κακῶς αὐτὸν οἱ τοῦ Δημαράτου λέγουσι 'μὰ E

τοὺς θεοὺς' ἔφη 'οὐ θαυμάζω, καλῶς γὰρ λέγειν οὐδεὶς ἂν αὐτῶν δυνηθείη.'

2. Τῇ δ' ἐγγυτέρω πύλῃ δράκοντος περὶ τὴν κλεῖν ἐλιχθέντος καὶ τῶν μάντεων τέρας ἀποφαινομένων εἶναι, 'οὔτι ἔμοιγ' ἔφη 'δοκεῖ, ἀλλ' εἰ ἡ κλεῖς τῷ δράκοντι περιελίχθη, τέρας ἂν ᾔην.'

3. Πρὸς Φίλιππον τὸν ὀρφεοτελεστήν παντελῶς πτωχὸν ὄντα, λέγοντα δ' ὅτι οἱ παρ' αὐτῷ μνηθέντες μετὰ τὴν τοῦ βίου τελευτὴν εὐδαιμονοῦσι, 'τί οὖν, ὧ ἀνόητε' εἶπεν 'οὐ τὴν ταχίστην ἀπο- 10
F θνήσκες, ἵν' ἅμα παύσῃ ἡκαοδαιμονίαν καὶ πενίαν κλαίων;'

4. Πυθομένου δέ τινος διὰ τί τὰ ἀπὸ τῶν πολεμίων ὑπὸ τοῖς θεοῖς οὐκ ἀνατιθέασιν, ἔφη ὅτι 'τὰ διὰ τὴν δειλίαν τῶν κεκτημένων θηραθέντα 15
οὔτε τοὺς νέους ὁρᾷν καλὸν οὔτε τοῖς θεοῖς ἀνατιθέναι.'

ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΥΚΡΑΤΙΔΑ.

1. Λέων δ' Εὐρυκρατίδα ἐρωτηθεὶς, ποίαν τις ἂν πόλιν οἰκήσας ἀσφαλῶς οἰκοίη, 'ὅπου' ἔφη 'μήτε πλείω μήτε ἐλάσσονα κεκτήσονται οἱ ἐνοικοῦντες' 20
καὶ ὅπου τὸ μὲν δίκαιον ἰσχύσει, τὸ δὲ ἄδικον ἀσθενὲς ἔσται.'

2. Ὅρων δὲ τοὺς ἐν Ὀλυμπίᾳ δρομεῖς σπουδάζοντας περὶ τὴν ἕφεσιν ἵνα πλεονεκτήσωσιν, 'ὅσῳ μᾶλλον' ἔφη 'οἱ δρομεῖς σπουδάζουσι περὶ τῆς τα- 25
χυτήτος ἢ περὶ τῆς δικαιοσύνης.'

11 ἵν' ἅμα παύσῃ *: ἵνα ἀναπαύσῃ

3. 'Ακαίρως δέ τινος περὶ πραγμάτων οὐκ ἀχρήστων διαλεχθέντος, 'ὦ ξένε' εἶπεν 'οὐκ ἐν δέοντι χρῆ τῷ δέοντι.'

ΛΕΩΝΙΔΟΥ ΤΟΥ ΑΝΑΞΑΝΔΡΙΔΑ.

1. Λεωνίδαο ὁ Ἀναξανδρίδα, ἀδελφὸς δὲ Κλεο-
5 μένους, πρὸς τινα εἰπόντα 'πλὴν τοῦ βασιλεύειν 225
ἡμῶν οὐδὲν διαφέρεις, 'ἀλλ' οὐκ ἂν' ἔφη 'εἰ μὴ
βελτίων ὑμῶν ἤμην, ἐβασίλευον.'

2. Τῆς δὲ γυναικὸς αὐτοῦ Γοργοῦς πυνθανο-
μένης, ὅτε εἰς Θερμοπύλας ἐξῆι τῷ Πέρσῃ μαχού-
10 μενος, εἴ τι αὐτῇ ἐντέλλεται, ἔφη 'ἀγαθοῖς γαμεῖσθαι
καὶ ἀγαθὰ τίκτειν.'

3. Λεγόντων δὲ τῶν ἐφόρων ὀλίγους ἄγειν αὐ-
τὸν εἰς Θερμοπύλας, 'οὐκ ἄλλας' ἔφη 'πρὸς ἣν βαδί-
ζομεν προᾶξιν.'

15 4. Πάλιν δὲ αὐτῶν εἰπόντων 'μὴ τι ἕτερόν διέ-
γνωκας ποιεῖν ἢ τὰς παρόδους τῶν βαρβάρων κω-
λύειν;' 'τῷ λόγῳ' ἔφη 'τῷ δ' ἔργῳ ἀποθανούμενος
ὕπερ τῶν Ἑλλήνων.'

5. Γενόμενος δὲ ἐν Θερμοπύλαις πρὸς τοὺς B
20 συστρατιώτας εἶπε 'λέγοντι τὸν βάρβαρον ἐγγύθι
γενόμενον **, ἅμμε δὲ χρονοτριβέειν· ἦδη γὰρ ἢ
κτάμεν τὼς βαρβάρους ἢ αὐτοὶ τεθνάνειν θέλομες.'

6. Λέγοντος δέ τινος 'ἀπὸ τῶν ὀπιστευμάτων

13 οὐκ ἄλλας] οὐκ ὀλίγους m. s. V². οὐκ, ἀλλ' ἄλλῃς an
οὐκ, ἀλλὰ πολλοὺς? 16 τῶν βαρβάρων] deleuit Madvigius
κωλύειν] ἵεναι κωλύσων idem 17 ἀποθανούμενος] ἀπειμι
ἀποθανούμενος? 21 lacuna 9 litt. in V² ἢ κτάμεν *:
πκαμεν vel ἦκαμες

τῶν βαρβάρων οὐδὲ τὸν ἥλιον ἰδεῖν ἔστιν,' οὐκοῦν' ἔφη 'χάριεν, εἰ ὑπὸ σκιὰν αὐτοῖς μαχεσόμεθα.'

7. Ἄλλου δὲ εἰπόντος 'πάρεισιν ἐγγὺς ἡμῶν,' οὐκοῦν' ἔφη 'καὶ ἡμεῖς αὐτῶν ἐγγύς.'

8. Εἰπόντος δὲ τινος 'ὦ Λεωνίδα, πρὸς πολλοὺς 5 μετ' ὀλίγων διακινδυνεύσων οὕτω πάρει;' 'εἰ μὲν οἴεσθέ με' ἔφη 'τῷ πλήθει, οὐδὲ ἡ πᾶσα Ἑλλάς C ἄρκει· βραχεῖα γὰρ μοῖρα τοῦ ἐκείνων πλήθους ἐστίν· εἰ δὲ ταῖς ἀρεταῖς, καὶ οὗτος ὁ ἀριθμὸς ἱκανός.'

9. Ἄλλου δὲ τὰ αὐτὰ λέγοντος, 'καὶ μὴν' εἶπεν 10 πολλοὺς ἐπάγομαι ὥς ἀποθανουμένους.'

10. Ξέρξου δὲ γράψαντος αὐτῷ 'ἔξεστί σοι μὴ θεομαχοῦντι, μετ' ἐμοῦ δὲ τασσομένῳ τῆς Ἑλλάδος μοναρχεῖν' ἀντέγραψεν 'εἰ τὰ καλὰ τοῦ βίου γινώ- 15 σκοις, ἀπέστης ἂν τῆς τῶν ἄλλοτρίων ἐπιθυμίας· ἐμοὶ δὲ κρείσσω ὁ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος θάνατος τοῦ μοναρχεῖν τῶν ὁμοφύλων.'

11. Πάλιν δὲ τοῦ Ξέρξου γράψαντος 'πέμψον D τὰ ὄπλα', ἀντέγραψε 'μολῶν λάβε.'

12. Βουλομένου δ' αὐτοῦ ἤδη τοῖς πολεμίοις 20 ἐπιτίθεσθαι, οἱ πολέμαρχοι πρὸς αὐτὸν ἔφασαν ὅτι δεῖ προσμένειν αὐτὸν τοὺς ἄλλους συμμάχους, 'οὐ γάρ' ἔφη 'πάρεισιν οἱ μάχεσθαι μέλλοντες; ἢ οὐκ ἴστε, ὅτι μόνοι πρὸς τοὺς πολεμίους μάχονται οἱ τοὺς βασιλέας αἰδούμενοι καὶ φοβούμενοι;' 25

13. Τοῖς δὲ στρατιώταις παρήγγειλεν ἀριστο- ποιεῖσθαι ὥς ἐν Ἀἰδοῦ δειπνοποιησομένους.

7 οἴεσθέ με] intelleg. διακινδυνεύσειν 14 γινώσκεις] malim ἐγίνωσκες

14. Ἐρωτηθεὶς δὲ διὰ τί οἱ ἄριστοι τὸν ἐνδοξὸν θάνατον τῆς ἀδόξου προκρίνουσι ζωῆς, ὅτι ἔφη 'τὸ μὲν τῆς φύσεως ἴδιον, τὸ δὲ αὐτῶν εἶναι νομίζουσιν.'

15. Τοὺς δὲ ἡιθέους βουλόμενος σῶσαι καὶ Ε
ἐπιστάμενος ἄντικρυς οὐκ ἀνεξομένους, σκυτάλας
δοὺς καθ' ἓνα αὐτῶν πρὸς τοὺς ἐφόρους ἔπεμψε.
καὶ τῶν τελείων δὲ τρεῖς ἐβουλήθη διασῶσαι· οἱ δὲ
συννοήσαντες οὐκ ἠνέσχοντο λαβεῖν τὰς σκυτάλας·
ὧν ὁ μὲν εἶπεν 'οὐ κῆρυξ ἀλλὰ μαχητὰς ἀκολού-
10 θησα'· ὁ δὲ δεύτερος 'αὐτοῦ μένων κρέσσων ἂν εἴην'·
ὁ δὲ τρίτος 'οὐχ ὕστερος τούτων, πρῶτος δὲ μαχή-
σομαι.'

ΛΟΧΑΓΟΥ.

Λοχαγὸς ὁ Πολυαινίδου καὶ Σείρωνος πατήρ,
ἀπαγγέλλαντός τινος αὐτῷ ὅτι τῶν υἱῶν τεθνηκόι
15 ὁ ἕτερος, 'πάλαι ἦδειν' ἔφη 'ὅτι ἀποθανεῖν αὐτὸν F
ἔδει.'

ΛΥΚΟΤΡΥΓΟΥ.

1. Λυκοῦργος ὁ νομοθέτης βουλόμενος ἐκ τῆς
προϋπαρχούσης διαίτης τοὺς πολίτας εἰς σωφρονε-
στέραν βίου τάξιν μετάργειν καὶ καλοκαγαθικοὺς
20 ἀπεργάζεσθαι (ἄβροδίατοι γὰρ ἦσαν) δύο σκύλακας
ἀνέθρεψε ταύτου πατρὸς καὶ μητρὸς γενομένους·
καὶ τὸν μὲν εἶθισε περὶ λιχνείας οἴκοι ἐάσας· τὸν
δὲ ἐπαγόμενος ἤσκησε περὶ κυνηγεία. ἔπειτα ἀγαγὼν
εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἔθηκεν ἀκάνθας καὶ λιχνείας

24 ἀκάνθας] τευθείας? cf. λιχνείας = λιχνεύματα

τινάς, ἀφῆκε δὲ καὶ λαγών· ἑκατέρου δ' ἐπὶ τὰ
 συνήθη ὁρμήσαντος καὶ θατέρου τὸν λαγὼν χειρω-
 σαμένου, εἶπεν ὁρᾶτε, ὃ πολῖται, ὅτι ταύτου γένους
 226 ὑπάρχοντες ἐν τῇ τοῦ βίου ἀγωγῇ παρὰ πολὺ ἀλλή-
 λων διάφοροι ἀπέβησαν, καὶ ποιητικωτέρα τῆς φύσεως 5
 ἢ ἄσκησις πρὸς τὰ καλὰ τυγχάνει;· τινὲς δὲ φασιν,
 ὥς οὐ παρῆγε σκύλακας, οἱ ἐκ τῶν αὐτῶν γεγονότες
 ἐτύγχανον, ἀλλ' ὁ μὲν ἐξ οἴκουρῶν, ἕτερος δ' ἐκ
 κυνηγετικῶν· κἄπειτα τὸν μὲν ἐκ τοῦ χείρονος γένους
 πρὸς τὰ κυνηγέσια ἤσκησε, τὸν δὲ ἐκ τοῦ ἀμείνονος 10
 περὶ λιχνείας μόνον εἵθισεν· εἶθ' ἑκατέρου ἐφ' ᾧ
 εἵθιστο ὁρμήσαντος, φανερὸν ποιήσας ὅσον ἡ ἀγωγή
 πρὸς τὰ ἀμείνω καὶ χεῖρω συλλαμβάνεται, εἶπεν
 ὁ οὐκοῦν καὶ ἡμᾶς, ὃ πολῖται, οὐδὲν ἢ παρὰ τοῖς
 πολλοῖς θαυμαζομένη εὐγένεια καὶ τὸ ἀφ' Ἡρακλέους 15
 εἶναι ὀνύνησιν, εἰ μὴ πράττομεν δι' ἃ ἐκεῖνος ἀπάν-
 των ἀνθρώπων ἐπιδοξότερος καὶ εὐγενέστερος ἐφάνη,
 ἀσκούμενοι καὶ μανθάνοντες καλὰ δι' ὅλου τοῦ βίου.

2. Ἀναδασμὸν δὲ τῆς γῆς ποιήσας καὶ ἅπασιν ἴσον
 κλῆρον τοῖς πολίταις νείμας, λέγεται ὕστερόν ποτε 20
 χρόνῳ τὴν χώραν διερχόμενος ἐξ ἀποδημίας ἄρτι
 τεθερισμένην, ἰδὼν τοὺς σωροὺς κειμένους παρ'
 ἀλλήλους καὶ ὁμαλοὺς ἡσθῆναι, καὶ μειδιᾶσαντα
 εἰπεῖν πρὸς τοὺς παρόντας ὥς ἡ Λακωνικὴ φαίνεται
 πᾶσα πολλῶν ἀδελφῶν εἶναι νεωστὶ νενεμημένων· 25

3. Καὶ τῶν χρεῶν δὲ ἀποκοπὰς εἰσηγησάμενος
 C ἐπεχείρησε καὶ τὰ κατ' οἶκον ὄντα πάντα ἐξ ἴσου

διαιρεῖν, ὅπως παντάπασιν ἐξέλαι τὸ ἄνισον καὶ
 ἀνώμαλον. ἐπεὶ δὲ χαλεπῶς ἑώρα προσδεξομένους
 τὴν ἄντικρυς ἀφαίρεσιν, τό τε χρυσοῦν καὶ ἀργυ-
 ροῦν νόμισμα ἠκύρωσε, μόνον δὲ τῷ σιδηρῷ προσέ-
 5 ταξε χρῆσθαι· καὶ μέχρις οὗ δεῖ ἔχειν τὴν ὅλην
 ὑπαρξιν πρὸς ἀμοιβὴν τούτου, περιώρισε. τούτου δὲ D
 γενομένου, ἐξέπεσε τῆς Λακεδαιμόνος ἀδικία πᾶσα·
 οὔτε γὰρ κλέπτειν οὔτε δωροδοκεῖν οὔτε ἀποστερεῖν
 ἢ ἀρπάζειν ἔτι ἐδύνατό τις, ὃ μήτε κατακρύψαι δυ-
 10 νατὸν ἦν μήτε κτήσασθαι ξηλωτὸν μήτε χρῆσασθαι
 ἀκίνδυνον, μήτε ἐξάγειν ἢ ἐπάγειν ἀσφαλές. πρὸς
 δὲ τούτοις καὶ ἀπάντων τῶν περισσῶν ξενηλασίαν
 ἐποιήσατο· διὸ οὔτε ἔμπορος οὔτε σοφιστὴς οὔτε
 μάντις ἢ ἀγύρτης οὔτε τῶν κατασκευασμάτων δημι-
 15 ουργὸς εἰσῆει εἰς τὴν Σπάρτην. οὐδὲ γὰρ νόμισμα
 παρ' αὐτοῖς εὐχρηστον εἶασε, μόνον δὲ τὸ σιδηροῦν
 εἰσηγήσατο, ὃ ἐστὶ μὲν ὅλην Αἰγιναίαν, δυνάμει δὲ
 χαλκοῦ τέσσαρες.

4. Ἐπιθέσθαι δὲ τῇ τρυφῇ καὶ τὸν ξῆλον ἀφε-
 20 λέσθαι τοῦ πλούτου διανοηθεὶς τὰ συσσίτια εἰσηγή-
 σατο. πρὸς γοῦν τοὺς ἐπιζητοῦντας, διὰ τί ταῦτα E
 συνεστήσατο καὶ μεθ' ὅπλων κατ' ὀλίγους τοὺς
 πολίτας διήρηκεν. ὅπως εἶπεν ἑξ ἐτοίμου, τὰ παραγ-
 γελλόμενα δέχονται, καὶ ἐάν τι νεωτερίξωσιν, ἐν
 25 ὀλίγοις ἢ τὸ ἀμπλάκημα· ἰσομοιρία τε τῆς τροφῆς
 καὶ πόσεως ἢ, καὶ μήτε πόσει τιμὴ ἢ βρώσει ἀλλὰ
 μηδὲ στρωμνῇ ἢ σκεύεσιν ἢ ἄλλῳ τιμὴ τὸ σύνολον
 πλέον ἔχη ὁ πλούσιος τοῦ πένητος.

5. Ἀξήλον δὲ ποιήσας τὸν πλοῦτον, οὐδενὸς

οὐδὲ χρῆσθαι οὐδὲ ἐπιδειξάιναι δυναμένον, ἔλεγε πρὸς τοὺς συνήθεις ὥς καλὸν ἐστίν, ὃ ἑταῖροι, διὰ τῶν ἔργων ἐπιδειξάιναι τὸν πλοῦτον ὁποῖός ἐστι τῇ ἀληθείᾳ, ὅτι τυφλός.*

6. Παρεφύλαξε δὲ ὥστε μὴδὲ οἴκοι προδειπνή- 5
σαντας ἐξεῖναι βαδίζειν ἐπὶ τὰ συσσίτια, πεπληρω-
μένους ἐτέρων ἐδεσμάτων ἢ πωμάτων· ἐκάκιζον δὲ
οἱ λοιποὶ τὸν μὴ πιόντα ἢ φαγόντα μετ' αὐτῶν, ὥς
ἀκρατῇ καὶ πρὸς τὴν κοινὴν ἀπομαλακισόμενον δίκαι-
ταν· ἐξημιοῦτο δὲ καὶ ὁ φανερός γενόμενος. Ἄγιδος 10
γούν μετὰ πολλὸν χρόνον τοῦ βασιλέως ἐπανελθόντος
ἀπὸ στρατείας (καταπεπολεμήκει δὲ Ἀθηναίους), βουλο-
227 μένου παρὰ τῇ γυναικὶ μιᾷ ἡμέρᾳ δειπνήσαι καὶ
μεταπεμπομένου τὰς μερίδας, οὐκ ἔπεμψαν οἱ πολέ-
μαρχοι· μεθ' ἡμέραν δὲ φανεροῦ γενομένου τοῖς 15
ἐφόροις, ἐξημιώθη ὑπ' αὐτῶν.

7. Πρὸς οὖν τὰ τοιαῦτα τῶν νομοθετημάτων
χαλεπήναντες οἱ εὐποροὶ ἐπισυνέστησαν καὶ ἐβλασφή-
μουν αὐτὸν καὶ ἔβαλλον, καταλεῦσαι βουλόμενοι·
διωκόμενος δὲ διέπесε διὰ τῆς ἀγορᾶς· καὶ τοὺς μὲν 20
ἄλλους ἔφθασεν εἰς τὸ ἱερὸν τῆς χαλκιοῖκου Ἀθηνᾶς
καταφυγών· Ἀλκωνδρος δὲ ἐπιστραφέντος αὐτοῦ διώ-
κων τῇ βακτηρίᾳ τὸν ὀφθαλμὸν ἐξέκοψεν αὐτοῦ.
τοῦτον δὲ κοινῷ δόγματι παραλαβὼν ἐπὶ τιμωρίᾳ
B οὔτε κακῶς διέθηκεν οὔτε ἐμέμψατο, συνδιαιτώμενον 25
δὲ ἔχων ἀπέδειξεν ἐπαινέτην αὐτοῦ τε καὶ τῆς διαί-
της ἣν εἶχε σὺν αὐτῷ, καὶ καθόλου τῆς ἀγωγῆς
ἐραστήν. τοῦ δὲ πάθους ὑπόμνημα ἰδρῦσατο ἐν τῷ

7 πωμάτων *: πομάτων

τῆς Χαλκιοίκου τεμένει ἱερὸν Ἀθηνᾶς, Ὅπιλλέτιν
προσαγορεύσας· τοὺς γὰρ ὀφθαλμοὺς ὀπτίλλους οἱ
τῇδε Λωριεῖς λέγουσιν.

8. Ἐρωτηθεὶς δὲ διὰ τί οὐκ ἐχρήσατο νόμοις
ἐγγράφοις, ὅτι ἔφη ὅτι πεπαιδευμένοι καὶ ἀχθέντες
τῇ προσηκούσῃ ἀγωγῇ τὸ τοῦ καιροῦ χρήσιμον δοκι-
μάζουσι.

9. Πάλιν δ' ἐπιζητούντων τινῶν, διὰ τί ὀροφὴν
ἀπὸ πελέκewς ταῖς οἰκίαις ἐπιτιθέναι προσέταξε, C
10 θύραν δὲ ἀπὸ πρίονος μόνου καὶ μηδενὸς τῶν ἄλλων
ἐργαλείων, ὅπως ἂν ἔφη μετριάξουσιν οἱ πολῖται
περὶ πάντα, ὅσα εἰς τὴν οἰκίαν εἰσάγουσι, καὶ μηδὲν
τῶν παρ' ἄλλοις ζηλουμένων ἔχουσιν.

10. Ἐκ δὲ ταύτης τῆς συνηθείας φασὶ καὶ Λεω-
15 τυχίδην τὸν πρῶτον βασιλέα δειπνοῦντα παρὰ τινι
καὶ θεασάμενον τῆς στέγης τοῦ οἴκου τὴν παρὰ-
σκευὴν πολυτελεῖ καὶ φατνωματικὴν, ἐρωτῆσαι τὸν
ξένον εἰ τετράγωνα παρ' αὐτοῖς ξύλα φύεται.

11. Ἐρωτηθεὶς δὲ διὰ τί ἐκώλυσεν ἐπὶ τοὺς
20 αὐτοὺς πολεμίους πολλάκις στρατεύεσθαι, ἔφη ἵνα
μὴ πολλάκις ἀμύνεσθαι συνεθιζόμενοι ἔμπειροι πολέ-
μου γένωνται· διὸ καὶ Ἀγησιλάῳ ἔγκλημα οὐ βραχὺ
ἔδοξεν εἶναι, ταῖς εἰς τὴν Βοιωτίαν συνεχέειν εἰσβο- D
λαῖς καὶ στρατείαις τοὺς Θηβαίους ἀντιπάλους Λακε-
25 δαιμονίοις κατασκευάσαντος. τετρωμένον γοῦν ἰδὼν
αὐτὸν Ἀντακλίδας ἑκάλεσε καὶ εἶπε τροφεία ἀπέχεις, μὴ
βουλομένους αὐτοὺς μηδὲ εἰδότες μάχεσθαι διδάξας.

12. Ἄλλου δὲ ἐπιζητούντος, διὰ τί τὰ σώματα

27 μηδὲ *: μήτε

τῶν παρθένων δρόμοις καὶ πάλαις καὶ βολαῖς δίσκων καὶ ἀκοντίων διεπόννησεν, 'ὕν' ἔφη ἡ τῶν γεννησμένων ῥίξωσις ἰσχυρὰν ἐν ἰσχυροῖς σώμασιν ἀρχὴν λαβοῦσα καλῶς βλαστάνη· αὐταὶ τε μετὰ ῥώμης τοὺς τόκους ὑπομένουσαι ῥαδίως τε ἅμα καὶ καλῶς ἀγω- 5 νίζονται πρὸς τὰς ὠδῖνας· καὶ εἴ τις ἀνάγκη γένοιτο, δύνωνται ὑπὲρ αὐτῶν καὶ τέκνων καὶ τῆς πατρίδος μάχεσθαι.'

- E 13. Μεμφομένων δέ τινων τὴν γύμνωσιν τῶν παρθένων ἐν ταῖς πομπαῖς καὶ τὴν αἰτίαν ζητούν- 10 των, 'ὕν' ἔφη 'τὰ αὐτὰ τοῖς ἀνδράσιν ἐπιτηδεύουσαι μὴδὲν μείον ἔχωσι μῆτε κατὰ σώματος ἰσχυρὴν καὶ ὕγίειαν μῆτε κατὰ ψυχῆς φιλοτιμίαν καὶ ἀρετὴν· δόξης δὲ τῆς παρὰ τοῖς πολλοῖς ὑπερφρονῶσιν. ὅθεν καὶ περὶ Γοργοῦς ἱστορεῖται τῆς Λεωνίδου γυναικὸς 15 τοιοῦτον· εἰπούσης γάρ τινος, ὥς ἔοικε, ξένης πρὸς αὐτὴν ὥς 'μόναι τῶν ἀνδρῶν ἄρχεστε ὑμεῖς αἱ Λά- F καιναι' ἀπεκρίνατο 'μόναι γὰρ ἡμεῖς ἀνδρας τί- κτομεν.'

14. Εἰρξας δὲ τοὺς ἀγάμους τῆς ἐν ταῖς γυμνο- 20 παιδίαις θεάς καὶ ἀτιμίαν προσθείς, πολλὴν πρόνοιαν ἐποιήσατο τῆς παιδοποιίας· τιμῆς δὲ καὶ θεραπειάς, ἣν νέοι πρεσβυτέροις παρεῖχον, ἐστέρησε. καὶ τὸ πρὸς Λερκυλλίδαν ῥηθὲν οὐδείς ἐμέμψατο, καίπερ εὐδόκιμον ὄντα στρατηγόν· ἐπιόντι γὰρ αὐτῷ 25 τῶν νεωτέρων τις ἔδρας οὐχ ὑπεῖξεν εἰπὼν 'οὐδὲ γὰρ ἐμοὶ σὺ τὸν ὑπεῖξοντα ἐγέννησας.'

15. Πυνθανομένου δέ τινος, διὰ τί τὰς κόρας ἐνομοθέτησεν ἀπροίκους ἐκδίδοσθαι, 'ὅπως' ἔφη

‘μήτε δι’ ἔνδειαν ἄγαμοί τινες ἐαθῶσι μήτε διὰ περιουσίαν σπονδάζωνται, ἕκαστος δὲ εἰς τὸν τρόπον τῆς παιδὸς ἀφορῶν ἀρετῇ τὴν αἵρεσιν ποιῆται.’ διὰ τοῦτο δὲ καὶ τὸν καλλωπισμὸν τῆς πόλεως 228

5 ἀπήλασεν.

16. Ὀρίσαντος δὲ αὐτοῦ καὶ τὸν χρόνον τῶν τε γαμουμένων καὶ τῶν γαμούντων, πρὸς τὸν ζητοῦντα, ‘ἔν’ ἔφη ‘τὰ γεννώμενα ἰσχυρὰ ἢ ἐκ τελείων γεννώμενα.’

10 17. Πρὸς δὲ τὸν θαυμάζοντα, διότι τὸν γεγαμηκότα ἀπεῖρξε μὴ συγκοιμᾶσθαι τῇ γεγαμημένῃ, προσέταξε δὲ τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας συνεῖναι τοῖς ἡλικιώταις καὶ τὰς νύκτας ὅλας συναναπαύεσθαι, τῇ δὲ νύμφῃ κρύφα καὶ μετ’ εὐλαβείας συνεῖναι, ‘ὅπως’ 15 ἔφη ‘καὶ τοῖς σώμασιν ἰσχυροὶ ᾤσι διακορεῖς μὴ γινόμενοι, καὶ τῷ φιλεῖν ἀεὶ καινοὶ ὑπάρχωσι καὶ B τὰ ἔκγονα ἐρρωμενέστερα παρέχωσι.’

18. Καὶ τὸ μὲν μύρον ἐξήλασεν ὥς τοῦ ἐλαίου φθορὰν καὶ ὕλεθρον, τὴν δὲ βαφικὴν ὥς κολακείαν 20 αἰσθήσεως.

19. Πᾶσι δὲ τοῖς περὶ τὸν τοῦ σώματος καλλωπισμὸν δημιουργοῖς ἀνεπίβατον ἐποίησε τὴν Σπάρτην, ὥς διὰ τῆς κακοτεχνίας τὰς τέχνας λυμαινόμενοις.

25 20. Τοσαύτη δ’ ἦν κατ’ ἐκείνους τοὺς χρόνους σωφροσύνη τῶν γυναικῶν καὶ τοσοῦτον ἀπεῖχε τῆς ὕστερον περὶ αὐτὰς εὐχερείας, ὥς πρότερον ἄπιστον εἶναι τὸ τῆς μοιχείας παρ’ αὐταῖς. καὶ λόγος ἀπομνη-

3 ποιῆται *: ποιεῖται 7 ζητοῦντα] add. τὴν αἰτίαν X

Ο μονεύεται Γεραδάτα τινὸς Σπαρτιάτου τῶν σφόδρα παλαιῶν, ὃς ἐρωτηθεὶς ὑπὸ ξένου, τί πάσχουσιν οἱ μοιχοὶ παρ' αὐτοῖς, οὐδὲν γὰρ ὁρᾶν περὶ τούτου νενομοθετημένον ὑπὸ Λυκούργου· εἶπεν 'οὐδεὶς, ὃ ξέने, γίνεται μοιχὸς παρ' ἡμῖν.' ἐκείνου δὲ ὑπολαβόντος 'ἂν οὖν γένηται', 'ταῦρον' ἔφη ὁ Γεραδάτας 'ἐκτίνει μέγαν, ὃς ὑπερκύψας τὸ Ταῦρετον ἀπὸ τοῦ Εὐρώτα πίεται.' θαυμάσαντος δ' ἐκείνου καὶ φήσαντος 'πῶς δὲ ἂν γένοιτο βοῦς τηλικοῦτος;' γελάσας ὁ Γεραδάτας 'πῶς γὰρ ἂν' ἔφη 'μοιχὸς ἐν Σπάρτῃ 10 γένοιτο, ἐν ᾗ πλοῦτος μὲν καὶ τρυφὴ καὶ καλλωπισμὸς ἀτιμάζονται, αἰδῶς δὲ καὶ εὐνοσμία καὶ τῶν ἡγουμένων πειθὼ πρεσβεύονται;'

21. Πρὸς δὲ τὸν ἀξιούντα δημοκρατίαν ἐν τῇ D πόλει καταστήσασθαι ὁ Λυκούργος εἶπε 'σὺ πρῶτος 15 ἐν τῇ οἰκίᾳ σου ποιήσον δημοκρατίαν.'

22. Πυνθανομένου δέ τινος διὰ τί μικρὰς οὔτω καὶ εὐτελεῖς ἔταξε τῶν θεῶν τὰς θυσίας, 'ὅπως' ἔφη 'μηδέποτε τιμῶντες τὸ θεῖον διαλείπωμεν.'

23. Μόνα δὲ ταῦτα τῶν ἀθλημάτων ἐφέντος 20 αὐτοῦ τοῖς πολίταις ἀγωνίζεσθαι, ὅπου ἡ χεὶρ οὐκ ἀνατείνεται, ἐπύθετό τις τὴν αἰτίαν· ὁ δὲ 'ὅπως' εἶπε 'μηθεὶς αὐτῶν ἐν τῷ πονεῖν ἀπαυδᾶν ἐθίζηται.'

24. Ἐρωτῶντος δέ τινος, διὰ τί πυκνὰ μεταστρατοπεδεύειν κελεύει, 'ὅπως' εἶπε 'πλείω τοὺς 25 ἐχθροὺς βλέπομεν.'

1 Γεραδάτα] Γεράδα Vit. Lyc. c. 15 6 ταῦρον *: ταύτων 7 ἐκτίνει μέγαν — — γελάσας ὁ Γεραδάτας addidi ex l. l. nisi quod pro Γεράδας scripsi Γεραδάτας

25. Ἄλλου δ' ἐπιζητοῦντος διὰ τί πυργομαχεῖν ἀπείπε, ἔφη ἔφη ἔφη ἔφη ὑπὸ γυναικὸς ἢ παιδὸς ἢ τινος παραπλησίου ἀνθρώπου οἱ ἀμείνονες ἀποθνή- E
σκωσιν.'

5 26. Τοῖς δὲ συμβουλευομένοις τῶν Θηβαίων περὶ τῆς ἱερουργίας καὶ τοῦ πένθους, ἣν ποιοῦνται τῇ Λευκοθέᾳ, συνεβούλευσεν εἰ μὲν θεὸν ἡγοῦν-
ται, μὴ θρηνεῖν· εἰ δὲ ἄνθρωπον, μὴ ἱερουργεῖν
ὥς θεῷ.'

10 27. Πρὸς δὲ τοὺς ἐπιζητοῦντας τῶν πολιτῶν
'πῶς ἂν πολεμίων ἔφοδον ἀλεξοίμεθα;' ἔαν πτωχοί'
ἔφη ἔφη καὶ μὴ μείζων ἄτερος θατέρου ἐρέη εἶναι.'

28. Καὶ πάλιν ἐπιζητούντων περὶ τειχῶν, 'οὐκ'
ἔφη 'πόλιν εἶναι ἀτείχιστον, ἥτις ἀνδράσι καὶ οὐ
15 πλίνθοις ἐστεφάνωται.'

29. Ἐπεμέλοντο δὲ οἱ Σπαρτιᾶται καὶ τῆς κό- F
μης, ἀπομνημονεύοντές τινα Λυκούργου λόγον περὶ
τούτου, ὅτι τοὺς μὲν καλοὺς εὐπρεπεστέρους ποιεῖ,
τοὺς δὲ αἰσχροὺς φοβερωτέρους.

20 30. Παρήγγειλε δὲ ἐν τοῖς πολέμοις τρεψαμένους
καὶ νικήσαντας μέχρι τοῦ βεβαιώσασθαι τὸ νίκημα
ἐπιδιώκειν, εἴτα εὐθὺς ἀναχωρεῖν· οὔτε γενναῖον
οὔτε Ἑλληνικὸν φονεύειν τοὺς παρακεχωρηκότας
φάσκων, ἀλλὰ φείδεσθαι. ἦν δ' οὐ μόνον καλὸν
25 τοῦτο καὶ μεγαλόψυχον ἀλλὰ καὶ χρήσιμον· εἰδόμενος
γὰρ τοὺς μαχομένους πρὸς αὐτοὺς ὅτι φείδονται μὲν

12 μείζων *: μείζων ἐρέη εἶναι Sintenisius: ἐρεῖν
22 οὔτε γενναῖον supplevi ex Vit. Lyc. c. 22 24 ἀλλὰ φεί-
δεσθαι — — μεγαλόψυχον ex eodem fonte addidi

τῶν ἐνδιδόντων, ἀναιροῦσι δὲ τοὺς ὑφισταμένους, τοῦ μένειν τὸ φεύγειν ὠφελιμώτερον ἡγήσεσθαι.

31. Πυνθανομένου δὲ τινος, διὰ τί τοὺς τῶν πολεμίων νεκροὺς ἀπηγόρευσε σκυλεύειν, 'ὅπως' 229 ἔφη 'μὴ κυπτάζοντες περὶ τὰ σκύλα τῆς μάχης 5 ἀμελῶσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν πενίαν ἕμα τῇ τάξει διασώζωσι.'

ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ.

1. Λύσανδρος, Διονυσίου τοῦ τῆς Σικελίας τυράννου πέμψαντος αὐτοῦ ταῖς θυγατράσιν ἱμάτια πολυτελεῆ, οὐκ ἔλαβεν εἰπὼν 'δεδιέναι, μὴ διὰ ταῦτα 10 μᾶλλον αἰσχυραὶ φανῶσιν.' ἀλλ' ὀλίγον ὕστερον πρὸς τὸν αὐτὸν τύραννον ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως ἀποσταλεῖς πρεσβευτῆς, προσπέμψαντος αὐτῷ τοῦ Διονυσίου δύο στολὰς καὶ κελεύσαντος ἦν βούλεται ταύτην ἐλόμενον τῇ θυγατρὶ κομίζειν, 'αὐτὴν ἐκέ- 15 νην' ἔφη 'βέλτιον αἰρήσεσθαι.' καὶ λαβὼν ἀμφοτέρως ἀπῆλθεν.

2. Ὁ δὲ Λύσανδρος, δεινὸς σοφιστῆς γενόμενος καὶ ἀπάταις τὰ πολλὰ ποικίλλων, τὸ δίκαιον ἐν μόνῳ τῷ λυσιτελεῖ τιθέμενος καὶ τὸ καλὸν ἐν τῷ 20 συμφέροει, 'τὸ ἀληθές' ἔλεγε 'τοῦ ψεύδους κρεῖττον εἶναι, ἑκατέρου δὲ τῇ χρείᾳ τὴν ἀξίαν καὶ τὴν Β τιμὴν ὀρίζεσθαι.

3. Πρὸς δὲ τοὺς ψέγοντας αὐτὸν ἐπὶ τῷ δι' ἀπάτης τὰ πλεῖστα πράττειν ὥς ἀνάξιον τοῦ 'Ηρα- 25

11 ἀλλ' ὀλίγον ὕστερον — — πρεσβευτῆς] vid. Praefat. p. XXXIII

κλέους καὶ δόλῳ, οὐκ ἄντικρυς κατορθοῦντα, γελῶν ἔλεγεν ὅπου μὴ ἐφικνεῖται τῇ λεοντῇ, προσραπτέον εἶναι τὴν ἀλωπεκὴν.'

4. Ἐπιμεμομένων δ' ἐτέρων αὐτὸν ἐπὶ ταῖς
5 παραβάσεσι τῶν ὄρκων, οὓς ἐν Μιλήτῳ ἐποίησατο, ἔλεγε 'τοὺς μὲν παῖδας ἀστραγάλοις δεῖ ἑξαπατᾶν, τοὺς δὲ ἄνδρας ὄρκοις.'

5. Νικήσας δὲ τοὺς Ἀθηναίους ἐξ ἐνέδρας περὶ Αἰγὸς ποταμοὺς καὶ λιμῶ πιέσας αὐτοὺς παρεστή-
10 σατο τὴν πόλιν, καὶ ἔγραψε τοῖς ἐφόροις ἑαλῶκασιν αἱ Ἀθῆναι.'

6. Πρὸς Ἀργεῖους δὲ περὶ γῆς ὄρων ἀμφισβη-
τοῦντας πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ δικαιότερα λέγειν αὐτῶν φάσκοντας σπασάμενος τὴν μάχαιραν ὁ
15 ταύτης' ἔφη 'κρατῶν βέλτιστα περὶ γῆς ὄρων διαλέγεται.'

7. Τοὺς δὲ Βοιωτοὺς ἐπαμφοτερίζοντας, ὅτε διήει τὴν χώραν, ὄρων, προσέπεμψε πυνθανόμενος
πότερον ὀρθοῖς τοῖς δόρασιν ἢ κεκλιμένοις διαπο-
20 ρεύηται τὴν χώραν αὐτῶν.'

8. Μεγαρέως δὲ ἀνδρὸς ἐν τῷ κοινῷ συλλόγῳ παρορησία χρησαμένου πρὸς αὐτόν, 'οἱ λόγοι σου' εἶπεν ὧ ξένε, πόλεως δέονται.'

9. Ἐπεὶ δὲ Κορινθίων ἀφεστῶτων διερχόμενος D
25 παρὰ τὰ τείχη τοὺς Λακεδαιμονίους ἑώρα προσβάλλειν ὀκνοῦντας, καὶ λαγῶς τις ὤφθη διαπηδῶν τὴν τάφρον, 'οὐκ αἰσχύνεσθε' εἶπεν ὧ Σπαρτιαῖται,

2 τῇ λεοντῇ] ἡ λεοντῇ Car. Schmidtius 4 ἐπιμεμο-
μένων W: ἀπομεμομένων

τοιούτους φοβούμενοι πολεμίους, ὧν οἱ λαγῶοι δι' ἀργίαν τοῖς τέλχεσιν ἐγκαθεύδουσιν;

10. Ἐν δὲ Σαμοθράκῃ χρηστηριαζομένῳ αὐτῷ ὁ ἱερεὺς ἐκέλευσεν εἰπεῖν, ὅ τι ἀνομώτατον ἔργον αὐτῷ ἐν τῷ βίῳ πέπρακται. ἐπηρώτησεν οὖν 'πό- 5 τερον σοῦ τοῦτο κελεύοντος ἢ τῶν θεῶν τοῦτο, δεῖ ποιεῖν;' φραμένου δὲ 'τῶν θεῶν,' 'σὺ τοίνυν' ἔφη 'ἐκποδῶν μοι κατάστηθι, κἀκείνοις ἐρῶ, ἐὰν πυνθάνωνται.'

Ε 11. Πέρσου δ' ἐρωτήσαντος ποῖαν μάλιστα ἐπαι- 10 νεῖ πολιτείαν, 'ἥτις' ἔφη 'τοῖς ἀνδρείοις καὶ δειλοῖς τὰ προσήκοντα ἀποδίδωσι.'

12. Πρὸς δὲ τὸν εἰπόντα, ὅτι ἐπαινοίῃ αὐτὸν καὶ ὑπερασπάζεται, 'δύο βούς ἔχω' ἔφη 'ἐν ἀργῷ· σιγώντων δ' ἀμφοτέρων, ἀκριβῶς ἐπίσταμαι τὸν τε 15 ἀργὸν καὶ τὸν ἐργαζόμενον.'

13. Λοιδορουμένου δὲ τινος αὐτῷ, εἶπε 'λέγε πυνκῶς, ὃ ξενύλλιον, λέγε μηδὲν ἐλλείπων, ἂν σου δύνῃ τὰν ψυχὰν κενῶσαι κακῶν, ὧν ἔοικας πλήρης εἶναι.'

20

Ε 14. Χρόνῳ δ' ὕστερον μετὰ τὴν τελευταίην ἀντι- 25 λογίας συμμαχικῆς γενομένης, Ἀγησίλαος ἦλθεν ἐπὶ τὴν τοῦ Ἀυσάνδρου οἰκίαν, ὅπως τὰ περὶ αὐτῆς γράμματα διασκέψηται· ταῦτα γὰρ παρ' αὐτῷ κατέ- σχεν ὁ Ἀυσάνδρος. εὗρε δὲ καὶ βιβλίον γεγραμμένον 25 τῷ Ἀυσάνδρῳ περὶ τῆς πολιτείας, ὡς χρητῶν Εὐρυπωντιδῶν καὶ Ἀγριαδῶν τὴν βασιλείαν ἀφελομένους εἰς μέσον θεῖναι καὶ ποιεῖσθαι τὴν αἵρεσιν ἐκ τῶν

26 Εὐρυπωντιδῶν W: εὐρυπρατιδῶν

ἀρίστων, ἵνα μὴ τῶν ἀφ' Ἑρακλέους, ἀλλ' οἷος
 Ἑρακλῆς τῇ ἀρετῇ κρινομένων, τὸ γέρας ἧ, ἧ κα-
 κεῖνος εἰς θεῶν τιμὰς ἀνήχθη. καὶ τοῦτον τὸν λόγον
 ὥρμησε μὲν εἰς τοὺς πολίτας ἐξενεγκεῖν καὶ παρα-
 5 δεικνύναι τὸν Λύσανδρον οἷος ὢν πολίτης διαλαν-
 θάνοι, καὶ ἐπὶ διαβολῇ τῶν Λυσάνδρου φίλων.
 Κρατίδην δέ φασι τότε προσεστῶτα τῶν ἐφόρων,
 εὐλαβηθέντα μὴ πείσῃ ἀναγνωσθεῖς ὁ λόγος, ἐπι-
 λαβέσθαι τοῦ Ἀγησιλάου καὶ εἰπεῖν ὥς 'οὐ δεῖ
 10 ἀνορύττειν τὸν Λύσανδρον, ἀλλὰ καὶ τὸν λόγον 230
 αὐτῷ συγκατορύττειν, πανούργως καὶ πιθανῶς συν-
 τεταγμένον.'

15 15. Τοὺς δὲ μνηστεύσαντας αὐτοῦ τὰς θυγατέ-
 ρας, εἴτα μετὰ τὴν τελευταίαν πένητος εὐρεθέντος
 ἀπειπαμένους, ἐξημίωσαν οἱ ἔφοροι, ὅτι πλούσιον
 μὲν νομίζοντες ἐθεράπευον, δίκαιον δὲ καὶ χρηστὸν
 ἐκ τῆς πενίας ἐπιγινόντες ὑπερεῖδον.

NAMEPTOT.

Ναμέρτης πρεσβευτῆς ἀποσταλείς, μακαρίζοντός
 τινος αὐτὸν τῶν ἐκεῖθι διότι πολύφιλος εἴη, ἡρώ-
 20 τησεν εἰ δοκίμιον ἔχει τίνι τρόπῳ πειράζεται ὁ πολύ- B
 φιλος· ἐπιζητοῦντος δὲ θατέρου μαθεῖν, 'ἀτυχία' εἶπεν.

NIKANDROT.

1. Νίκανδρος, εἰπόντος τινὸς ὅτι κακῶς αὐτὸν
 λέγουσιν Ἀργεῖοι, 'οὐκοῦν' ἔφη 'δίκην τίνουσι τοὺς
 ἀγαθοὺς κακῶς λέγοντες.'

1 οἷος] τῶν οἷος Vit. Lys. c. 24 7 Κρατίδην] Λακρὰ
 τίδαν Vit. Lys. c. 30

2. Πυθομένου δέ τινος διὰ τί κομῶσι καὶ παγω-
νοτροφοῦσιν, 'ὅτι' ἔφη 'πάντων κάλλιστος καὶ ἀδα-
πανώτατος ἀνδρὶ ὁ ἴδιος κόσμος.'

3. Τῶν Ἀθηναίων δὲ εἰπόντος τινός 'λίαν ἀν-
τέχεσθε, ὦ Νίκανδρε, τοῦ σχολάζειν', 'ἀληθίῳ' ἔφη
'ἀλλ' οὐχ ὥσπερ ὑμεῖς ὥπως τύχοι σπουδάζομεν.'

C

ΠΑΝΘΟΙΔΟΥ.

1. Πανθοίδας πρεσβέων εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐπι-
δεικνύντων αὐτῷ τεῖχος ἐχυρόν, εἶπε 'νῆ τοὺς θεούς,
ὦ ξένοι, καλὴ γυναικωνῖτις.'

2. Ἐν Ἀκαδημίᾳ δὲ τῶν φιλοσόφων διαλεγο-
μένων πολλὰ καὶ σπουδαῖα, ἐπερωτῶντων δὲ τὸν
Πανθοίδαν μετὰ ταῦτα τί δοκοῦσιν αὐτῷ οἱ λόγοι
οὗτοι εἶναι, 'τί δ' ἄλλο' ἔφη 'ἢ σπουδαῖοι; ὄφελος
δ' οὐδέν, μὴ χρωμένων ὑμῶν αὐτοῖς.'

ΠΑΤΣΑΝΙΟΥ ΤΟΥ ΚΛΕΟΜΒΡΟΤΟΥ.

1. Πανσανίας ὁ Κλεομβρότου, Ἀηλίων δικαιο-
λογουμένων περὶ τῆς νήσου πρὸς Ἀθηναίους καὶ
λεγόντων, ὅτι κατὰ τὸν νόμον τὸν παρ' αὐτοῖς οὐθ'
D αἱ γυναῖκες ἐν τῇ νήσῳ τίκτουσιν οὐθ' οἱ τελευτή-
σαντες θάπτονται, 'πῶς ἂν οὖν' ἔφη 'αὕτη πατρὶς
ὑμῶν εἴη, ἐν ᾗ οὐτε γέγονέ τις ὑμῶν οὐτ' ἔσται;' 20

2. Τῶν δὲ φυγάδων αὐτὸν προτρεπομένων ἐπὶ
τοὺς Ἀθηναίους ἄγειν τὴν στρατιὰν λεγόντων τε
ὅτι τοῖς Ὀλυμπίοις ἀνακηρυττομένου αὐτοῦ, ἐσύρι-

6 τύχη? 10 Ἀκαδημίᾳ *: ἀκαδημία 17 οὐθ' *: οὐδ'
vel οὔτε 19 ἂν Cobetus 20 ἔσται] κείσεται Herwerdenus

τον αὐτὸν μόνοι, 'τί οὖν οἴεσθε' ἔφη 'τοὺς ὅτε εὖ
ἐπασχον συρίττοντας παθόντας κακῶς ποιήσιν;'

3. Πυνθανομένου δέ τινος διὰ τί Τυρταῖον τὸν
ποιητὴν ἐποίησαντο πολίτην, 'ὅπως' ἔφη 'μηδέποτε
5 ξένος φαίνεται ἡμῶν ἡγεμών.'

4. Πρὸς δὲ τὸν Ἀσθινῆ μὲν τῷ σώματι, συμ- E
βουλεύοντα δὲ πρὸς τοὺς πολεμίους κατὰ γῆν καὶ
κατὰ θάλατταν διακινδυνεύειν, 'θέλεις οὖν' ἔφη
'δεῖξαι σεαυτὸν ἐκδύς, οἷος ὢν ἡμῖν μάχεσθαι συμ-
10 βουλεύεις;'

5. Θαυμαζόντων δέ τινων ἐν τοῖς λαφύροις τῶν
βαρβάρων τὴν πολυτέλειαν τῆς ἐσθῆτος, 'κρεῖσσον'
ἔφη 'αὐτοὺς εἶναι πολλοῦ ἀξίους ἢ κεκτῆσθαι πολ-
λοῦ ἄξια.'

15 6. Μετὰ δὲ τὴν ἐν Πλαταιαῖς κατὰ Μήδων γε-
νομένην νίκην τοῖς ἄμφ' αὐτὸν ἐκέλευσε τὸ προητοι-
μασμένον Περσικὸν δεῖπνον παραθεῖναι· τούτου δὲ
θαυμαστὴν πολυτέλειαν ἔχοντος, 'νῆ τοὺς θεοὺς' F
ἔφη 'λίχνος ἦν ὁ Πέρσης, ὅτι τοσαῦτα ἔχων ἐπὶ
20 τὴν ἡμετέραν ἦλθε μᾶζαν.'

ΠΑΥΣΑΝΙΟΥ ΤΟΥ ΠΛΕΙΣΤΩΝΑΚΤΟΣ.

1. Παυσανίας ὁ Πλειστῶνακτος πρὸς τὸν ἔρω-
τήσαντα, διὰ τί τῶν ἀρχαίων νόμων οὐδένα κινεῖν
ἔξεστι παρ' αὐτοῖς, 'ὅτι τοὺς νόμους' ἔφη 'τῶν ἀν-
δρῶν, οὐ τοὺς ἀνδρας τῶν νόμων κυρίους εἶναι δεῖ.'

25 2. Ἐπαινοῦντος δὲ αὐτοῦ ἐν Τεγέᾳ μετὰ τὴν
φυγὴν τοὺς Λακεδαιμονίους, εἰπέ τις 'διὰ τί οὖν
οὐκ ἔμενες ἐν Σπάρτῃ ἀλλ' ἔφυγες;' 'ὅτι οὐδ' οἱ

ιατροί' ἔφη 'παρὰ τοῖς ὑγιαίνουσιν, ὅπου δὲ οἱ νοσοῦντες, διατρίβειν εἰώθασιν.'

3. Πυνθανομένου δέ τινος αὐτοῦ, πῶς ἂν δυνηθεῖεν τοὺς Θρᾷκας νικῆσαι, 'εἰ τὸν ἄριστον' εἶπε 'στρατηγὸν καταστήσαιμεν.'

5

281 4. Ἰατροῦ δ' ἐπισκεπτομένου αὐτὸν καὶ εἰπόντος 'οὐδὲν κακὸν ἔχεις', 'οὐ γάρ σοι' ἔφη 'ιατρῷ χροῶμαι.'

5. Μεμφομένου δέ τινος αὐτὸν τῶν φίλων, διότι ἱατρὸν τινα κακῶς λέγει, πείραν οὐκ ἔχων αὐτοῦ 10 οὐδὲ ἀδικηθεὶς τι, 'ὅτι' εἶπεν 'εἰ ἔλαβον αὐτοῦ πείραν, οὐκ ἂν ἔξων.'

6. Τοῦ δὲ ἱατροῦ εἰπόντος αὐτῷ 'γέρων γέγονας', 'διότι' εἶπεν 'οὐκ ἐχρησάμην σοι ἱατρῷ.'

7. 'Κράτιστον δέ' ἔλεγε 'τοῦτον ἱατρὸν εἶναι, τὸν 15 μὴ κατασῆποντα τοὺς ἀρρωστοῦντας ἀλλὰ τάχιστα θάπτοντα.'

ΠΑΙΔΑΡΗΤΟΥ.

B 1. Παιδάρετος, λέγοντός τινος ὅτι πολλοὶ εἴησαν οἱ πολέμιοι, 'οὐκοῦν' ἔφη 'ἡμεῖς εὐκλεέστεροι ἐσόμεθα· πλείους γὰρ ἀποκτενοῦμεν.'

20

2. Ἰδὼν δέ τινα τῇ μὲν φύσει μάλακόν δι' ἐπιείκειαν δὲ ἐπαινούμενον ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ἔφη 'οὔτε ἄνδρας γυναιξὶν ὁμοίους ὄντας ἐπαινεῖν δεῖ οὔτε γυναικας ἀνδράσιν, ἐὰν μὴ τὴν γυναῖκα χρεῖα τις καταλάβῃ.'

25

3. Οὐκ ἐγκριθεὶς δ' εἰς τοὺς τριακοσίους, ἦτις ἐν τῇ πόλει πρωτεύουσα τιμὴ τῇ τάξει ἦν, ἱλαρὸς καὶ μειδιῶν ἀπῆει· ἀνακαλεσαμένων δ' αὐτὸν τῶν

ἐφόρων καὶ πυνθανομένων διότι γελαῖ, εἶπε 'διότι
συγχαίρω τῇ πόλει τριακοσίους κρείττονάς μου πο-
λίτας ἐχούσην.' C

ΠΛΕΙΣΤΑΡΧΟΥ.

1. Πλεισταρχος ὁ Λεωνίδου πρὸς τὸν ἐπερωτή-
5 σαντα, διὰ τίνα αἰτίαν οὐκ ἀπὸ τῶν πρώτων βασι-
λέων προσαγορεύονται, 'ὅτι' ἔφη 'ἐκεῖνοι μὲν ἔγχειν
ἢ βασιλεύειν ἔχρηζον, οἱ δ' ἐκείνων ὕστεροι οὐ-
δαμῶς.'

2. Συνηγόρου δέ τινος γελοῖα λέγοντος, 'οὐ φυ-
10 λάξῃ ὧ ξένε' ἔφη 'συνεχῶς γελοιάζων, ὅπως μὴ
γελοῖος γένη, ὥσπερ καὶ οἱ συνεχῶς παλαιότες
παλαισταί;'

3. Πρὸς δὲ τὸν ἀηδόνα μιμούμενον 'ἡδιον' ἔφη
'ὧ ξένε αὐτῆς ἄκουσα τῆς ἀηδόνης.'

15 4. Λέγοντος δέ τινος, ὅτι κακολόγος τις αὐτὸν D
ἐπῆναι 'θαυμάζω' ἔφη 'εἰ μὴ τις αὐτῷ εἶπεν ὅτι
ἀπέθανον· ζῶντα γὰρ ἐκεῖνος οὐδένα καλῶς λέξαι δύ-
ναται.'

ΠΛΕΙΣΤΩΝΑΚΤΟΣ.

Πλειστῶναξ ὁ Πανσανίου, Ἀττικοῦ τινος ῥήτο-
20 ρος τοὺς Λακεδαιμονίους ἀμαθεῖς ἀποκαλοῦντος, 'ὄρ-
θῶς' ἔφη 'λέγεις· μόνοι γὰρ Ἑλλήνων ἡμεῖς οὐδὲν
κακὸν μεμαθήκαμεν παρ' ὑμῶν.'

ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ.

1. Πολύδωρος ὁ Ἀλκαμένους, ἀπειλοῦντός τινος

4 ὁ Λεωνίδου *: Λεωνίδου 6 μὲν] μὲν μᾶλλον?

τοῖς ἐχθροῖς συχνά, 'οὐ συνίης' ἔφη 'τῆς τιμωρίας
τὸ πλεῖστον καταναλίσκων μέρος;'

Ε 2. Ἐξάγοντος δ' αὐτοῦ τὸ στράτευμα ἐπὶ Μεσ-
σήνην, ἤρετό τις εἰ τοῖς ἀδελφοῖς μάχεσθαι μέλ-
λει, 'οὐκ' ἔφη 'ἀλλ' ἐπὶ τὴν ἀκλήρωτον τῆς χώρας 5
βαδίζει.'

3. Ἀργείων δὲ πάλιν μετὰ τὴν τῶν τριακοσίων
μάχην ἐκ παρατάξεως πανδημεὶ κρατηθέντων, τὸν
Πολύδωρον οἱ σύμμαχοι παρεκελεύοντο μὴ παρεῖναι
τὸν καιρὸν, ἀλλ' ἐπελθόντα τῷ τείχει τῶν πολεμίων 10
τὴν πόλιν ἐλεῖν· ῥᾶστον γὰρ ἔσεσθαι, τῶν μὲν ἀν-
δρῶν ἀπολωλότων, τῶν γυναικῶν δὲ ἀπολελειμμέ-
νων· ἔφη οὖν πρὸς αὐτούς 'τὸ μὲν ἐκ τοῦ ἔσου
μαχόμενον νικᾷν τοὺς ἐναντιουμένους ἐστὶ μοι κα-
λόν, τὸ δ' ὑπὲρ τῶν ὄρων τῶν τῆς χώρας μεμαχη- 15
μένον τὴν πόλιν ἐπιθυμεῖν λαβεῖν οὐ δίκαιον τίθε-
F μαι εἶναι· ἦλθον γὰρ χώραν ἀπολαβεῖν οὐ κατα-
λαβέσθαι πόλιν.'

4. Ἐρωτηθεὶς δὲ διὰ τί Σπαρτιᾶται κατὰ πόλε-
μον κινδυνεύουσιν ἀνδρείως, 'ὅτι' ἔφη 'αἰδεῖσθαι 20
τοὺς ἡγεμόνας ἔμαθον οὐ φοβεῖσθαι.'

ΠΟΛΥΚΡΑΤΙΔΟΥ.

Πολυκρατίδας πρεσβέων πρὸς τοὺς βασιλέας
στρατηγούς μεθ' ἑτέρων, ἐρομένων αὐτῶν πότερον
ιδίᾳ πάρεισιν ἢ δημοσίᾳ ἐπέμφθησαν, 'αἴκε τύχω-
μεν, δημοσίᾳ' εἶπεν 'εἰ δὲ μὴ, ιδίᾳ.'

25

4 μέλλει — βαδίζει] malim μέλλοι — βαδίζοι 15 ὄρων
τῶν *: ὁρώντων 22 Πολυκρατίδας] Πεισιστρατίδας Vit.
lyc. c. 25 24 αἴκε τύχωμεν — εἰ δὲ] αἴκα τύχωμες —

ΦΟΙΒΙΑΟΤ.

Φοιβίδας, πρὸ τοῦ κινδύνου τοῦ Λευκτρικοῦ λε-
γόντων τινῶν δείξειν τὴν ἡμέραν ταύτην τὸν ἀγα-
θόν, 'πολλοῦ τὴν ἡμέραν' ἔφησεν 'ἀξίαν εἶναι, δυ-
ναμένην τὸν ἀγαθὸν δείξειαι.'

ΣΟΟΤ.

- 5 Σόον λέγεται ἐν χωρίῳ χαλεπῷ καὶ ἀνύδρῳ πο-232
λιορκούμενον ὑπὸ Κλειτορίων ὁμολογῆσαι τὴν δορί-
κτητον αὐτοῖς ἂν ἀφεῖναι γῆν, εἰ πίοιεν οἱ μετ' αὐ-
τοῦ πάντες ἀπὸ τῆς πλησίον πηγῆς· ἐφρούρουν δ'
αὐτὴν οἱ πολέμιοι. γενομένων δὲ τῶν ὄρκων, συν-
10 αγραγόντα τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ διδόναι τῷ μὴ πιόντι
τὴν βασιλείαν· οὐδενὸς δὲ καρτερήσαντος ἀλλὰ πάν-
των πιόντων, αὐτὸν ἐπὶ πᾶσι καταβάντα καὶ περιρ-
ρανάμενον, ἔτι τῶν πολεμίων παρόντων, ἀπελθεῖν
καὶ τὴν χώραν κατασχεῖν ὥς μὴ πιόντα.

ΤΗΛΕΚΛΟΤ.

- 15 1. Τήλεκλος πρὸς τὸν εἰπόντα, ὅτι ὁ πατήρ λε- B
γει κακῶς αὐτόν, 'εἰ μὴ αὐτῷ' ἔφη 'λεκτέον ἦν, οὐκ
ἂν ἔλεγεν.'
2. Εἰπόντος δὲ τοῦ ἀδελφοῦ, ὅτι οὐχ ὁμοίως
αὐτῷ προσφέρονται οἱ πολῖται ὥς ἐκείνῳ ὄντι ἐκ
20 τῶν αὐτῶν, ἀγνωμονέστερον δέ, εἶπε 'σὺ γὰρ οὐκ
οἶδας ἀδικεῖσθαι, ἐγὼ δέ.'

αὶ δὲ Cobetus 5 Σόον X: ὥον 7 ἂν * οἱ Turnebus
13 ἀπελθεῖν idem: ἐπελθεῖν 15 Τήλεκλος X: τήλεκρος
16 λεκτέον *: λεκτὸν

3. Ἐρωτηθεὶς δὲ διὰ τί ἔθος παρ' αὐτοῖς ἐστὶ τοὺς νεωτέρους τοῖς πρεσβυτέροις ἐξανίστασθαι, ὅπως' ἔφη περὶ τοὺς μὴ προσήκοντας οὕτως ἔχοντες τιμῆς μᾶλλον τιμῶσι τοὺς γονέας.'

4. Πυθομένου δέ τινος πόσην κέκτηται οὐσίαν, ἔφη οὐ πλείω τῆς ἱκανῆς.'

ΧΑΡΙΛΛΟΥ.

1. Χάριλλος ἐρωτηθεὶς διὰ τί τοὺς νόμους ὁ Λυκοῦργος οὕτως ὀλίγους ἔθηκεν, ὅτι' ἔφη τοῖς ὀλίγα λέγουσιν ὀλίγων καὶ νόμων ἐστὶ χρεία.'

2. Πυνθανομένου δέ τινος διὰ τί τὰς μὲν κόρας ἀκαλύπτους, τὰς δὲ γυναῖκας ἐγκεκαλυμμένας εἰς τοῦμφανὲς ἄγουσιν, ὅτι' ἔφη τὰς μὲν κόρας ἄνδρας εὐρεῖν δεῖ, τὰς δὲ γυναῖκας σφῶζειν τοὺς ἔχοντας.'

3. Τῶν δὲ εἰλώτων τινὸς θρασύτερον αὐτῷ προσφερομένου, εἰ μὴ ὠργιζόμην' εἶπε κατέκτανον ἂν σε.'

4. Ἐρωτήσαντος δέ τινος αὐτὸν τίνα νομίζει πολιτείαν ἀρίστην, ἔφη ἐν ἣ ἂν περὶ ἀρετῆς πλεῖστοι πολυτευόμενοι πρὸς ἀλλήλους ἔνευ στάσεως ἀγωνίζεσθαι θέλωσι.'

D 5. Πυνθανομένου δέ τινος διὰ τί πάντα τὰ τῶν θεῶν ξόανα μεθ' ὅπλων ἵδρυνται παρ' αὐτοῖς, ὅπως' ἔφη μήτε τὰ κατὰ τῶν ἀνθρώπων ὀνειδῆ λεγόμενα διὰ τὴν δειλίαν ἐπὶ τοὺς θεοὺς ἀναφέρωμεν, μήτε οἱ νέοι ἄοπλοι τοῖς θεοῖς εὐχωνται.'

25

6. Πρὸς δὲ τὸν πυθόμενον διὰ τί κομῶσιν εἶπεν ὅτι τῶν κόσμων ὁ φυσικὸς καὶ ἀδάπανος οὗτός ἐστι.'

*ΔΙΑΦΟΡΑ ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΛΑΚΩΣΙΝ ΑΔΟΞΩΝ
ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ.

1. Σαμίων πρεσβευταῖς μακρόλογοῦσιν ἔφασαν οἱ Σπαρτιᾶται 'τὰ μὲν πρῶτα ἐπιλελάθαμες, τὰ δὲ ὕστερα οὐ συνείκαμες διὰ τὸ τὰ πρῶτα ἐπιλελάσθαι.'

2. Ῥήτορος μακρὸν κατατείναντος λόγον καὶ τὰς Ε
5 ἀποκρίσεις αἰτοῦντος, ἵνα τοῖς πολλταῖς ἀπαγγείλῃ, 'ἀπάγγελλε τοίνυν' ἔφασαν 'ὅτι μόλις μὲν σὺ ἐπαύσω λέγων, μόλις δὲ ἡμεῖς ἀκούοντες.'

3. Πρὸς Θηβαίους περὶ τινων ἀντιλέγοντας 'ἢ φρουρεῖν' εἶπον 'δεῖ ἔλασσον ἢ δύνασθαι μεῖζον.'

10 4. Λάκων ἐρωτηθεὶς δι' ἣν αἰτίαν τὰς τοῦ πά-
γωνος τρίχας ἐπὶ πολὺ κομᾷς; εἶπεν 'ἵνα βλέπων τὰς πολιὰς μηδὲν ἀνάξιον αὐτῶν πράττω.'

5. Ἄλλος πνυθομένου τινός 'διὰ τί ἐργχειριδίῳις
βραχέσι χρῆσθε;' 'ἵνα πλησίον' εἶπε 'τοῖς πολεμίῳις
15 εἰς χεῖρας ἵκωμες.'

6. Ἐπαινοῦντός τινος τοὺς ἀρίστους μαχητάς,
Λάκων εἶπεν 'ἐν Τροίᾳ.'

7. Ἐτερος ἀκούσας δειπνήσαντάς τινας βιάζεσθαι
πίνειν 'μὴ καὶ ἐσθίειν' εἶπε 'βιάζονται?'

20 8. Πινδάρου γράψαντος 'Ελλάδος ἔρεισμα Ἀθῆ-
ναι', Λάκων ἔφη 'καταπεσεῖν ἂν τὴν Ἑλλάδα ὀχου-
μένην ἐρείσματι τοιούτῳ.'

9. Ἐπεὶ δὲ ἰδὼν τις ἐν πίνακι γραπτῷ Λάκωνας F

ΔΙΑΦΟΡΑ — ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ addidit S 2. 3 πρῶτα]
πρῶτα Cobetus 2 ἐπιλελάθαμες] ἐπιλελάσμεθα idem 3
συνείκαμες idem: συνήκαμες

ὑπὸ Ἀθηναίων σφαττομένους ἔλεγεν ἄνδρεῖοί γ' Ἀθηναῖοι, Λάκων ὑποτυχὼν ἐν τῷ πίνακι εἶπε.

10. Πρὸς δέ τινα προσιέμενον τὰς ἐκ διαβολῆς βλασφημίας Λάκων εἶπε παῦσαι κατ' ἐμοῦ τὰ ὧτα χορηγῶν.⁵

11. Πρὸς δὲ τὸν κολαζόμενον καὶ λέγοντα ἄκων ἡμαρτον εἶπε τις ἄκων τοίνυν καὶ κολάζου.

12. Ἰδὼν τις ἐν ἀποχωρήσει θακέοντας ἐπὶ δίφρων ἀνθρώπους μὴ γένοιτο εἶπεν ἔνταῦθα καθίσαι, ὅθεν οὐκ ἔστιν ἐξαναστῆναι πρεσβυτέρῳ.¹⁰

13. Χίων ποτὲ κατ' ἐπιδημίαν ἀπὸ δειλίνου ἐμεσάντων ἐν τῷ ἐφορείῳ καὶ χεσάντων ἐπὶ τῶν 233 δίφρων, ἔνθα οἱ ἔφοροι ἐκάθηντο, τὸ μὲν πρῶτον ἰσχυρῶς ἀνεξήτουν τοὺς ποιήσαντας μὴ πολῖται τυγχάνωσιν· ὥς δ' ἥσθοντο ὅτι Χῖοι ἦσαν, ἐκήρυξαν 15 'τοῖς Χίοις ἐφιᾶσιν ἀσελγαίνειν.'

14. Ἐπεὶ δέ τις τὰς ἀμυγδαλᾶς τῶν σκληρῶν ἐώρα διπλασίου πωλουμένας, μὴ σπάνιοι εἴη οἱ λίθοι;

15. Τίλλας τις ἀηδόνα καὶ βραχεῖαν πάνυ σάρκα εὐρὼν εἶπε φωνὰ τὴν τίς ἐσσι καὶ οὐδὲν ἄλλο.²⁰

16. Ἰδὼν τις τῶν Λακόνων Διογένη τὸν κύνᾳ περιλαμβάνοντα ἀνδριάντα χάλκεον, ψυχὸς ὄντος σφοδρουῦ, ἐπύθτετο εἰ ῥιγοῖ ἀρνησαμένου δέ, τί οὖν εἴη μέγα ποιεῖς;

17. Ὀνειδισθεῖς τις τῶν Μεταποντίων εἰς δειλίαν 25 B ὑπὸ Λάκωνος, ἄλλὰ μὴν εἴη οὐκ ὀλίγα τῆς ἀλλοτριᾶς ἔχομεν· ὁ δὲ οὐ μόνον ἄρα εἴη δειλοὶ ἀλλὰ καὶ ἄδικοι ἔστε.

18. Κατ' ἐπιδημίαν τις ἐν Σπάρτῃ κρηπιδού-
μενος ὀρθὸς ἐπὶ θατέρου σκέλους εἶπε πρὸς Λάκωνα
'οὐκ ἂν οἶμαί σε, ὦ Λάκων, τοσοῦτον χρόνον ἐπὶ
τοῦ ποδὸς ὄσον ἐγὼ στήναι.' καὶ ὅς ὑπολαβὼν 'οὐ
5 γάρ' ἔφη· 'τῶν μέντοι χηνῶν οὐκ ἔστιν ὅστις οὔ.'

19. Μεγαλυννομένου τινὸς ἐπὶ τῇ ῥητορικῇ τέ-
χῃ, εἶπέ τις Λάκων 'ἀλλὰ νῆ τὼ σιῶ τέχνη ἄνευ
τοῦ ἀληθείας ἡφθαι οὔτε ἐστὶν οὔτε μήποτε γέ-
νηται.'

10 20. Ἀργείου ποτὲ εἰπόντος 'πολλοὶ τάφοι παρ' ὧ
ἡμῖν εἰσὶ Σπαρτιατῶν', Λάκων εἶπεν 'ἀλλὰ μὴν
παρ' ἡμῖν Ἀργείων οὐδὲ εἷς', ὥς αὐτῶν μὲν πολ-
λάκις Ἀργούς ἐπιβεβηκότων Ἀργείων δὲ τῆς Σπάρ-
της οὐδέποτε.

15 21. Λάκων αἰχμαλωτισθεὶς καὶ πιπρασκόμενος,
τοῦ κήρυκος λέγοντος 'Λάκωνα πωλῶ', ἐπεστόμισε
εἰπὼν 'αἰχμάλωτον κήρυσσε.'

22. Τῶν παρὰ Λυσιμάχῳ στρατευομένων ἐρω-
τηθεὶς τις ὑπ' αὐτοῦ, μὴ τις τῶν εἰλώτων ἐστί,
20 'σὺ δ' οἶει' ἔφη 'ἐπὶ τὸ παρὰ σοῦ τετρώβολον Λά-
κωνα ἥξειν;'

23. Ὅτε Θηβαῖοι νικήσαντες τοὺς Λάκωνας ἐν
Λεύκτροις πρὸς αὐτὸν παρήσαν τὸν Εὐρώταχ, καὶ τις
μεγαλυνχῶν εἶπε 'ποῦ νῦν εἰσὶν οἱ Λάκωνες;' Σπαρ-
25 τιάτης ληφθεὶς ὑπ' αὐτῶν 'οὐ πάρεισιν' ἔφη· 'οὐ
γὰρ ἂν ὑμεῖς δεῦρο ἦλθετε.'

24. Ἀθηναίων ἀξιούντων, ὅτε παρέδωκαν τὸ
ἄστυ, Σάμον αὐτοῖς μόνον ἑᾶσαι, εἶπον 'ὅταν αὐτῶν

οὐκ ἦτε, τότε καὶ ἄλλους ἔχειν ζητεῖτε; ἀφ' οὗ καὶ ἡ παροιμία

‘ὅς αὐτὸς αὐτὸν οὐκ ἔχει Σάμον θέλει.’

25. Πόλιν τινὰ κατὰ κράτος ἐλόντων Λακεδαιμονίων, οἱ ἔφοροι εἶπον ‘οἴχεται τὸ πάλαισμα τῶν νέων· οὐκέτι ἔξουσιν ἀνταγωνιστὰς οἱ νέοι.’

26. Ἄλλην πόλιν ὑπισχνουμένου τοῦ βασιλέως αὐτῶν τέλεον ἀφανίσειν ἢ συμβεβήκει πράγματα πολλάκις παρεσχῆσθαι τοῖς Λάκωσιν, οὐκ ἐπέτρεψαν, φάμενοι ‘μηδαμῶς ἀφανίσῃς μηδ’ ἀνέλῃς τὴν ἀκόνην τῶν νέων.’ 10

27. Τοῖς παλαιουσι παιδοτρίβας οὐκ ἐφίστανον, ἵνα μὴ τέχνης ἀλλ’ ἀρετῆς ἡ φιλοτιμία γένηται. διὸ καὶ Λύσανδρος ἐρωτώμενος, ὅπως ὁ Χάρων ἐνίκησεν αὐτόν, ‘τῇ πολυμηχανίᾳ’ εἶπε.

28. Φιλίππου γράφοντος, ὅτε εἰς τὴν χώραν αὐτῶν παρεγένετο, πότερον βούλεται φίλιον ἐλθεῖν ἢ πολέμιον αὐτόν, ἀντεφώνησαν ‘οὐδέτερον.’

29. Πρεσβευτὴν τινα διαπεμφάμενοι πρὸς Ἀντίγονον τὸν Δημητρίου, πυθόμενοι ὅτι ἐκάλεσεν αὐτόν βασιλέα, ἐξημύωσαν, καίτοι μέδιμνον πυρῶν ἐκάστω παρ’ αὐτοῦ σιτοδείας οὔσης κομίζοντα. 20

30. Δημητρίου ἐγκαλοῦντος ὅτι ἓνα πρεσβευτὴν ἐπεμψαν πρὸς αὐτόν, ‘οὐχ ἱκανὸς οὖν’ εἶπον ‘εἰ πρὸς ἓνα εἷς;’

31. Ἐνέγκαντός τινος ἀρίστην γνώμην μοχθηροῦ, ταύτην μὲν ἀπεδέξαντο, περιελόμενοι δὲ τούτου περιέθηκαν ἑτέρῳ καλῶς βεβιωκότι. 25

3 Leutsch. Paroem. 2 p. 571
γένετο *: παρεγίνετο

8 ἦ *: ἦ

16 παρε-

32. Ἀδελφῶν πρὸς ἀλλήλους διαφερομένων τὸν πατέρα ἐξημίωσαν, ὅτι τοὺς υἱεῖς στασιάζοντας περιορᾷ.

33. Ψάλτην ἐπιδημήσαντα ἐξημίωσαν, ὅτι δα-
5 κτύλοις καθαρίζει.

34. Δύο παῖδες ἐμάχοντο, ἄτερος δὲ αὐτῶν τὸν ἕτερον ἔτρωσε δρεπάνῳ πληγῇ θανασίμῳ· τῶν δὲ συνήθων παίδων, ἐπεὶ διαλύεσθαι ἔμελλον, ἐπαγγελλομένων ἀμυνεῖσθαι καὶ ἀναιρήσειν τὸν πλῆξαντα,
10 ἡμδαμῶς εἶπε πρὸς θεῶν, οὐ γὰρ δίκαιον· καὶ γὰρ 234
ἂν ἐγὼ ἐποίησα τοῦτο, εἰ ἔφθασα καὶ ἀγαθὸς ἐγενόμην.

35. Ἐτερον παιδάριον, ἐπεὶ παρῆν ὁ καιρὸς, ἐν ᾧ κλέπτειν νενομίστο τοὺς ἐλευθέρους παῖδας ὅ τι
15 τις δύναιτο καὶ μὴ λαθεῖν αἰσχρὸν ἦν, ὥς οἱ σὺν αὐτῷ παῖδες ζῶν ἔκλεψαν ἀλωπέκιον καὶ ἔδοσαν αὐτῷ φυλάττειν, παραγενομένων τῶν ἀπολωλεκότων ἐπὶ ζήτησιν, ἔτυχε μὲν ὑποβαλὼν τὸ ἀλωπέκιον ὑπὸ τὸ αὐτοῦ ἱμάτιον, ἀγριαίνοντος δὲ τοῦ θηρίου καὶ τὴν
20 αὐτοῦ πλευρὰν κατεσθίουτος μέχρι τῶν σπλάγχχνων, ἡρέμει, ἵνα μὴ γένηται καταφανής. ὥς δὲ ὕστερον ἐκείνων ἀπελθόντων ἐθεάσαντο τὸ γερονδὸς οἱ παῖδες καὶ ἐμέμφοντο, λέγοντες ἄμεινον εἶναι φανερόν B ποιῆσαι τὸ ἀλωπέκιον ἢ μέχρι θανάτου κρύπτειν,
25 ὅ μὲν οὖν εἶπεν ἄλλὰ κρεῖττον ταῖς ἀλγηδόσι μὴ ἐνδόντα τελευτᾶν ἢ περὶ φῶρον γενόμενον διὰ μαλακίαν τὸ ζῆν αἰσχρῶς περιποιήσασθαι.

36. Περιτυχόντες τινὲς Λάκωσι καθ' ὁδὸν εἶπον
25 ἀλγηδοσί μὴ ἐνδόντα *: ἀλγηδόσιν ἢ εὐδόντα

‘εὐτυχήκατε, ἀρτίως ἐντεῦθεν ληστῶν ἀπιόντων.’ οἱ δέ ‘οὐ μὰ τὸν Ἐνυάλιον, ἀλλ’ ἐκεῖνοι μὴ περιτυχόντες ἡμῖν.’

37. Λάκων ἐρωτηθεὶς τί ἐπίσταται, εἶπεν ‘ἐλευθερος εἶναι.’

5

38. Παῖς Σπαρτιάτης αἰχμαλωτισθεὶς ὑπ’ Ἀντι-
C γόνου τοῦ βασιλέως καὶ πρῶτος τὰ μὲν ἄλλα πάντα
ὑπήκοος ἦν τῷ πριαμένῳ, ὅσα ᾤετο προσήκειν ἐλευ-
θερῷ ποιεῖν· ὥς δὲ προσέταξεν ἀμίδα κομίζειν, οὐκ
ἠνέσχετο εἰπὼν ‘οὐ δουλεύσω.’ ἐνισταμένου δὲ ἐκεί- 10
νου, ἀναβὰς ἐπὶ τὸν κέραμον καὶ εἰπὼν ‘εἴση τῆς
ὠνῆς’, ἔβαλεν ἑαυτὸν κάτω καὶ ἐτελεύτα.

39. Ἐτερος πωλούμενος, εἰπόντος τινός ‘ἐὰν ἀγο-
ράσω σε, χρήσιμος ἔσῃ;’ ‘κἂν μὴ ἀγοράσῃς’ εἶπεν.

40. Ἄλλος αἰχμάλωτος πιπρασκόμενος, τοῦ κή- 15
ρυκος ἐπιλέγοντος ἀνδράποδον πωλεῖν, ‘κατάρατε’
εἶπεν ‘οὐκ ἐρεῖς αἰχμάλωτον;’

41. Λάκων ἐπὶ τῆς ἀσπίδος μύτιαν ἔχων ἐπίση-
μον, καὶ ταύτην οὐ μείζω τῆς ἀληθινῆς, ὥς κατα-
D γελῶντές τινες ἔλεγον ‘ὑπὲρ τοῦ λανθάνειν τοῦτο 20
πεποιήκει’, ‘ἵνα μὲν οὖν’ εἶπε ‘φανερός ᾧ· οὕτω
γὰρ τοῖς πολεμίοις πλησίον προσέρχομαι, ὥστε τὸ
ἐπίσημον ἡλίκον ἐστὶν ὑπ’ αὐτῶν ὁρᾶσθαι.’

42. Ἐτερος, ἐν συμποσίῳ προσευχεθείσης λύρας,
‘οὐ Λακωνικόν’ εἶπε ‘τὸ φλυαρεῖν.’

25

43. Σπαρτιάτης ἐρωτηθεὶς εἰ ἀσφαλῆς ἡ εἰς
Σπάρτην ὁδὸς εἶπεν ‘ὁποῖος καθίσῃς· οἱ μὲν γὰρ

11 εἴση] οὐμῶξ M. οὐκ ὀνήση Cobetus. οἶ σοι vaeh
tibi?

λέοντες βαδίζοντι ὅπα κα λέωντι, τὼς δὲ λαγῶς ἐπὶ τᾷ σκηνᾷ θηρεύομες.'

44. Ἐν χειραψία περικρούοντος τοῦ προστραχηλίζοντος κενοσπούδως καὶ κατασπῶντος ἐπὶ τὴν γῆν, E
 5 ἐπειδὴ τῷ σώματι ἐλείπετο ὁ προσπесών, ἔδακε τὸν βραχίονα· καὶ ὁ ἕτερος εἶπε 'δάκνεις, ᾧ Λάκων, ὥσπερ αἱ γυναῖκες· 'οὐ μὲν οὖν' εἶπεν ἄτερος 'ἀλλ' ὥσπερ οἱλέοντες.'

45. Χωλὸς ἐπὶ πόλεμον ἐξιὼν, ἐπακολουθούντων
 10 αὐτῷ τινων καὶ γελώντων, ἐπιστραφεὶς εἶπε 'κακαὶ κεφαλαί, οὐ φεύγοντα δεῖ τοῖς πολεμίοις μάχεσθαι, ἀλλὰ μένοντα καὶ τὴν τάξιν φυλάττοντα.'

46. Ἐτερος τοξευθεὶς καὶ ἐκλείπων τὸν βίον
 'οὐχὶ τοῦτο' ἔφησεν 'αὐτῷ μέλειν, ὅτι ἀποθανέται,
 15 ἀλλ' ὅτι ὑπὸ γύνυιδος τοξότου καὶ μηδὲν πράξας.'

47. Εἰς πανδοκεῖόν τις καταλύσας καὶ δοὺς ὕψον
 τῷ πανδοκεῖ σκευάσαι, ὥς ἄτερος τυρὸν ἦται καὶ
 ἔλαιον, 'εἴτ'·' ἔφη 'εἰ τυρὸν εἶχον, ἔτι ἂν ἐδεόμην F
 ὕψου;'

20 48. Πρὸς δὲ τὸν μακαρίζοντα Λάμπιν τὸν Αἰγινῆτην, διότι ἐδόκει πλουσιώτατος εἶναι ναυκλήρια πολλὰ ἔχων, Λάκων εἶπεν 'οὐ προσέχω εὐδαιμονίᾳ ἐκ σχοινίων ἀπηρτημένη.'

49. Εἰπόντος δέ τινος Λάκωνι ὅτι ψεύδεται,
 25 ἀπεκρίνατο 'ἐλεύθεροι γὰρ εἰμές· οἱ δ' ἄλλοι, αἵκα μὴ τάληθῇ λέγωντι, οἰμῶξονται.'

50. Προθέμενός τις νεκρὸν στῆσαι ὀρθόν, ὥς

1 ὅπα κα λέωντι *: ἀπο καλέοντι 2 τᾷ σκηνᾷ] τᾷ
 εὐνᾷ? 14 μέλειν *: μένειν 18 εἴτ' *: εἴτ'

πάντα ποιῶν οὐκ ἐδύνατο, 'νὴ τῷ σιώ' εἶπεν 'ἔνδον
τι εἶναι δεῖ.'

51. Τύννιχος, Θρασυβούλου τοῦ παιδὸς ἀπο-
θανόντος, εὐρώστως ἤνεγκε· καὶ ἐπίγραμμα εἰς τοῦ-
τον ἐγένετο

235 'τὰν Πιτάναν Θρασύβουλος ἐπ' ἀσπίδος ἤλυθεν
ἄπνους

ἐπὶ πρὸς 'Αργείων τραύματα δεξάμενος,
δεικνὺς ἀντία πάντα· τὸν αἱματόεντα δ' ὁ πρέσβυς
θεὶς ἐπὶ πυρκαϊῇν Τύννιχος εἶπε τάδε, 10
Δειλοὶ κλαιέσθωσαν· ἐγὼ δέ σε τέκνον ἄδακρυς
θάψω, τὸν καὶ ἐμὸν καὶ Λακεδαιμόνιον.'

52. 'Αλκιβιάδῃ τῷ 'Αθηναίῳ βαλανέως ἐπὶ πλεῖ-
στον παραχέοντος ὕδωρ, Λάκων εἶπε 'τί τοῦτο ὡς
καθαρῶ; σφόδρα δὲ ῥυπαρῶ πλεῖον παράχει.' 15

53. Φιλίππου τοῦ Μακεδόνοιο προστάσσοντός
B τινὰ δι' ἐπιστολῆς, ἀντέγραψαν οἱ Λακεδαιμόνιοι
'περὶ ὧν ἄμμιν ἔγραψας οὗ.' ὅτε δὲ ἐνέβαλεν εἰς
τὴν Λακωνικὴν καὶ ἐδόκουν ἅπαντες ἀπολεῖσθαι,
εἶπε δὲ πρὸς τινὰ τῶν Σπαρτιατῶν 'τί νῦν ποιήσετε, 20
ὦ Λάκωνες;' 'τί γάρ' ἔφη 'ἄλλο ἢ ἀνδρείως ἀποθα-
νούμεθα; μόνοι γὰρ ἡμεῖς 'Ελλήνων ἐλεύθεροι εἶναι
καὶ μὴ ὑπακούειν ἄλλοις ἐμάθομεν.'

54. Μετὰ δὲ τὴν 'Αγιδος ἦτταν, ὁμήρους αἰτοῦν-
τος 'Αντιπάτρου πεντήκοντα παῖδας, 'Ετεοκλῆς ἐφο- 25
ρεύων εἶπε 'παῖδας μὲν οὐ δώσειν, ἵνα μὴ ἀπαίδευτοι

10 θεῖς — τάδε] παῖδ' — τιθεῖς Anthol. Pal. VII 229
13 ἐπὶ πλεῖστον] ὅτι πλεῖστον? 15 σφόδρα] ὡς σφόδρα?

γένωνται, τῆς πατρίου ἀγωγῆς ἀτευκτήσαντες· οὐδὲ πολῖται γὰρ ἂν εἴησαν· πρεσβύτας δ' ἢ γυναικάς, εἰ βούλοιο, διπλασίους δώσειν.' ἀπειλοῦντος δ' αὐτοῦ δεινὰ, εἰ μὴ λάβοι, ἀπεκρίναντο κοινῇ ἑάν
 5 χαλεπώτερα θανάτου ἐπιτάττης, εὐκολώτερον ἀποθανούμεθα.'

55. Πρεσβύτης ἐν Ὀλυμπίᾳ συντελουμένου τοῦ ἀγῶνος προθυμούμενος θεάσασθαι, καθέδρας ἠπόρει· πολλοὺς δ' ἐπιπορευόμενος τόπους ὑβρίζετο καὶ
 10 ἐσκώπτετο, μηδενὸς αὐτὸν παραδεχομένου· ὥς δὲ κατὰ τοὺς Λακεδαιμονίους ἦκεν, ἀνέστησαν πάντες οἱ παῖδες καὶ πολλοὶ τῶν ἀνδρῶν τοῦ τόπου ἐκχωροῦντες· τῶν δὲ Πανελλήνων ἐπισημηναμένων κρότῳ τὸ ἔθος καὶ ὑπερεπαινούντων, ὁ πρεσβύτης κινήσας

15 'πολίον τε κάρη πολιόν τε γένειον'

καὶ δακρύσας 'οἷμοι τῶν κακῶν' φησὶν 'ὥς ἅπαντες D
 μὲν οἱ Ἕλληνες ἐπίστανται τὰ καλὰ, χρῶνται δ' αὐτοῖς μόνοι Λακεδαιμόνιοι.' φασὶ δέ τινες, ὅτι καὶ Ἀθήνησι τὸ αὐτὸ ἐγένετο· Παναθηναίων γὰρ ὄντων
 20 οἱ Ἀττικοὶ γέροντα προεπηλάκιζον, προσκαλούμενοι μὲν ὥς παραδεξόμενοι, εἰ δὲ παραγένοιτο, οὐ προσδεχόμενοι· ὥς δὲ διεξιὼν σχεδὸν ἅπαντας ἐγένετο κατὰ τοὺς Λακεδαιμονίων θεωροὺς, ἅπαντες τῶν βάθρων ἀναστάντες τοῦ τόπου παρεχώρουν· ἀγασθεῖς δὲ ὁ
 25 ὄχλος ἐπὶ τῷ γεγονότι ἐκρότησε μετὰ πολλῆς ἐπισημασίας, καὶ τις εἶπε τῶν Σπαρτιατῶν 'νῆ τὼ σιῶ, E
 ἴσασι μὲν οἱ Ἀθηναῖοι τὰ καλὰ, οὐ πράσσουσι δέ.'

13 ἐπισημηναμένων Cobetus: ἐπισημειωσαμένων 15
 Hom. X 74. Ω 516 26 νῆ] καὶ Cobetus

56. Ἐπαίτης ἤτησε Λάκωνα· ἄλλὰ εἰ δοίην σοι' ἔφη ῥα μᾶλλον πτωχεύσεις, τῆς δὲ ἀσχημοσύνης σου ταύτης ὁ πρῶτος μεταδὼς αἷτιος, ἀργὸν σε ποιήσας.'

57. Λάκων ἰδὼν ἀγείροντά τινα θεοῖς 'οὐδέν' εἶπε 'φροντίζειν θεῶν πτωχοτέρων ἑαυτοῦ.'

58. Λαβὼν τις μοιχὸν ἐπ' αἰσχροῦ γυναικί 'ἄθλιε' εἶπε 'τίς τοι ἀνάγκη;'

59. Ἄλλος ἀκούων ῥήτορος μεγάλας στρέφοντος περιόδους, ἄλλὰ νῆ τῷ σιῷ' εἶπεν 'ἀνδρεῖός γε ὁ ἄνθρωπος, πρὸς οὐδὲν ὑποκείμενον εὔ στροβιλοῖ τὴν γλῶσσαν.'

F 60. Εἰς Λακεδαίμονα παραγενόμενός τις καὶ τὴν πρὸς τοὺς πρεσβύτας τῶν νέων τιμὴν θεασάμενος, 'ἐν Σπάρτῃ μόνῃ' εἶπε 'λυσιτελεῖ γηράσκειν.'

61. Ἐρωτηθεὶς Λάκων ὁποῖός ἐστι Τυρταῖος ὁ ποιητής, 'ἀγαθός' εἶπε 'κακκονῆν νέων ψυχάς.'

62. Ἐτερος ἀλγῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξήει ἐπὶ πόλεμον· λεγόντων δὲ αὐτῷ τινων 'ποῖ ἔπει οὕτως ἔχων ἢ τί ποιήσων;' 'κἂν μηδὲν ἕτερον πράξω' ἔφη 'πολεμίου γε μάχαιραν ἀμβλυνῶ.'

63. Βοῦλις καὶ Σπέρχης Λακεδαιμόνιοι πορευ- 20
θέντες ἐθελονταὶ πρὸς Ξέρξην τὸν Περσῶν βασιλέα ἐπὶ τιμωρίᾳ (ἦν ὥφλεν ἡ Λακεδαίμων κατὰ χρη-
236 σμόν, δῖότι κήρυκας πεμφθέντας ὑπὸ τοῦ Πέρσου ὥς αὐτοὺς ἀπέκτειναν) ἐλθόντες πρὸς τὸν Ξέρξην ἐκέλευον ᾧ βούλεται τρόπῳ διαχορήσασθαι αὐτοὺς 25
ὑπὲρ Λακεδαιμονίων. ὥς δὲ ἐκεῖνος ἀγασθεὶς ἀπέ-

15 κακκονῆν *: κακάνειν 17 ποῖ *: ποῦ 20 Βοῦλις καὶ Σπέρχης *: βοῦρις καὶ σπέρτις

λυσε τοὺς ἄνδρας καὶ ἡξίου μένειν παρ' αὐτῷ, 'καὶ
 πῶς ἂν' ἔφασαν 'δυναίμεθα ζῆν ἐνταῦθα, πατρίδα
 ἡ καταλιπόντες καὶ νόμους καὶ τούτους τοὺς ἄνδρας,
 ὑπὲρ ὧν τοσαύτην ἡλθομεν ὁδὸν ἀποθανούμενοι;
 5 Ἰνδάρνου δὲ τοῦ στρατηγοῦ ἐπὶ πλέον δεομένου
 καὶ λέγοντος τεύξεσθαι αὐτοὺς τῆς ἴσης τιμῆς τοῖς
 μάλιστα ἐν προαγωγῇ φίλοις τοῦ βασιλέως, ἔφησαν
 'ἀγνοεῖν ἡμῖν δοκεῖς, ἡλίκον ἐστὶ τὸ τῆς ἐλευθερίας, B
 ἧς οὐκ ἂν ἀλλάξαιτό τις νοῦν ἔχων τὴν Περσῶν
 10 βασιλείαν.'

64. Δάκων, ἐπεὶ τῇ μὲν προτέρᾳ ἡμέρᾳ ὁ ξένος
 αὐτὸν ἐξέκλινε, τῇ δ' ἐξῆς στρώματα χρησάμενος
 διαψιλῶς ὑπεδέχετο, ἐπιβὰς τοῖς στρώμασι κατεπάτει,
 ἐπιλέγων 'διὰ ταῦτα ἐχθὲς οὐδ' ἐπὶ ψιᾶθου ὑπνω-
 15 κέναι.'

65. Ἐτερος ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας καὶ ὁρῶν τοὺς
 Ἀθηναίους τὸ τάριχος ἀποκηρύττοντας καὶ τὸ ὕψον
 καὶ τελωνοῦντας καὶ πορνοβοσκοῦντας, καὶ ἕτερα
 ἔργα ἀσχήμονα πράττοντας καὶ μηδὲν αἰσχροὺν ἡγου-
 20 μένους· ὅτε ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα, τῶν πολι-
 τῶν πυνθανομένων αὐτοῦ ποῖά τινα ἐστὶ τὰ ἐν
 Ἀθήναις, 'πάντα' εἶπε 'καλά,' εἰρωνευόμενος καὶ C
 παριστάς ὅτι πάντα παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις καλὰ νομί-
 ζεται, αἰσχροὺν δὲ οὐδέν.

66. Ἄλλος ἐρωτώμενος περὶ τινος ἀπεκρίνατο
 'οὐ·' ὡς δὲ ὁ ἐρωτήσας ἀπεκρίνατο ὅτι 'ψεύδη',
 'ὁρᾷς οὖν' ἔφη 'ὅτι μάταιος εἶ περὶ ὧν ἐπίστασαι
 ἐρωτῶν.'

67. Ἦκόν ποτε κατὰ πρεσβείαν Δάκωνες πρὸς

Λύγδαμιν τὸν τύραννον· ὥς δ' ἐκεῖνος ὑπερτιθέμενος
πολλάκις συντυχεῖν ἀνεβάλλετο, τὸ δ' ἐπὶ πᾶσι μαλα-
κῶς ἔχειν αὐτὸν ἔφη τις, οἱ πρέσβεις 'λέγε αὐτῷ'
εἶπον 'ὅτι μὰ τοὺς θεοὺς οὐ παλαισόμενοι πρὸς
αὐτὸν ἐληλύθαμεν, ἀλλὰ διαλεχθῆσόμενοι.' 5

D 68. Λάκωνά τινά τις μυσταγωγῶν ἡρώτα τί
πράξας ἑαυτῷ σύνοιδεν ἀσεβέστατον, ὃ δέ 'γινώ-
σκουσιν οἱ θεοί' ἔφη· ἐπικειμένου δὲ μᾶλλον καὶ
λέγοντος 'πάντως σε δεῖ εἰπεῖν', ὃ Λάκων ἀντηρώ-
τησε 'τίني με δεῖ εἰπεῖν, σοὶ ἢ τῷ θεῷ;' τοῦ δὲ 10
εἰπόντος 'τῷ θεῷ', 'σὺ τοίνυν' ἔφη 'ἀποχώρησον.'

69. Ἐτερος νυκτὸς μνημα παριῶν καὶ φαντα-
σιωθεὶς δαιμόνιον τι ἐπέδραμε τῇ λόγχῃ διαράμενος,
καὶ ἐναπερείδων εἶπε 'πῇ με φεύγεις, δις ἀποθανου-
μένη ψυχῇ;' 15

70. Ἄλλος εὐξάμενος ἀπὸ τοῦ Λευκάτα ῥίπτειν
ἑαυτὸν ἀνέβη καὶ ὑπέστρεψεν ἰδὼν τὸ ὕψος· ὄνει-
E διζόμενος δὲ εἶπεν 'οὐκ ᾔμαν τὰν εὐχὰν ἔλλας
μεῖζονος εὐχᾶς δεῖσθαι.'

71. Ἄλλος ἐπὶ παρατάξεως τῷ πολεμῷ τὸ ξίφος 20
καταφέρειν μέλλων, ἐπεὶ τὸ ἀνακλητικὸν ἐσήμηνεν,
οὐκέτι κατήνεγκε· πυθομένου δέ τινος, διὰ τί τὸν
ἐχθρὸν ἔχων ὑποχείριον οὐκ ἀπέκτεινεν; 'ὅτι' ἔφη
'βέλτιόν ἐστι τοῦ φονεύειν τὸ πείθεσθαι τῷ ἄρχοντι.'

72. Λάκωνί τινι ἡττωμένῳ ἐν Ὀλυμπίᾳ εἶπέ τις 25
'ὃ ἀνταγωνιστής, ᾧ Λάκων, ἐγένετό σου κρείσσων·
'οὐ μὲν οὖν' ἔφη 'ἀλλὰ καββαλικώτερος.'

* ΤΑ ΠΑΛΑΙΑ ΤΩΝ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΑ.

1. Τῶν εἰσιόντων εἰς τὰ συσσίτια ἐκάστῳ δει-
κνύων ὁ πρεσβύτατος τὰς θύρας, 'διὰ τούτων' φησὶν
'οὐδεὶς ἐξέρχεται λόγος.'

2. Δοκιμαζομένου μάλιστα παρ' αὐτοῖς τοῦ μέ-
5 λανος λεγομένου ζωμοῦ, ὥστε μὴ κρεαδίου δεῖσθαι
τοὺς πρεσβυτέρους, παραχωρεῖν δὲ τοὺς νεανίσκους,
λέγεται Διονύσιος ὁ τῆς Σικελίας τύραννος τούτου
χάριν Λακωνικὸν μάγειρον πρίασθαι καὶ προστάξαι
σκευάσαι αὐτῷ μηδενὸς φειδόμενον ἀναλώματος·
10 ἔπειτα γευσάμενον καὶ δυσχερᾶναι ἀποπτύσαι· καὶ
τὸν μάγειρον εἰπεῖν 'ὦ βασιλεῦ, τοῦτον δεῖ τὸν 237
ζωμὸν γυμνασάμενον Λακωνικῶς, τῷ Εὐρώτῃ δὲ
λελουμένον ἐποψᾶσθαι.'

3. Πιόντες οἱ Λάκωνες ἐν τοῖς συσσιτίοις μετρίως
15 ἀπίασι δίχα λαμπάδος· οὐ γὰρ ἔξεστι πρὸς ᾧ βადί-
ζειν οὔτε ταύτην οὔτε ἄλλην ὁδόν, ὅπως ἐθίζονται
σκοτούς καὶ νυκτὸς εὐθαρσῶς καὶ ἀδεῶς ὀδεύειν.

4. Γράμματα ἔνεκα τῆς χρείας ἐμάνθανον· τῶν
δὲ ἄλλων παιδευμάτων ξηνηλασίαν ἐποιοῦντο, οὐ

ΤΑ ΠΑΛΑΙΑ — ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΑ] om. mei codd. vid.
adnot. ad p. 172e 6 τοὺς νεανίσκους] τοῖς νεανίσκοις Tur-
nebus 12 δὲ *

μᾶλλον ἀνθρώπων ἢ λόγων. ἡ δὲ παιδεία ἦν αὐτοῖς
πρὸς τὸ ἄρχεσθαι καλῶς καὶ καρτερεῖν πονουῦντα καὶ
μαχόμενον νικᾶν ἢ ἀποθνήσκειν.

B 5. Διετέλουν δὲ καὶ ἄνευ χιτῶνος, ἐν ἱμάτιον
εἰς τὸν ἐνιαυτὸν λαμβάνοντες, ἀϋχμηροὶ τὰ σώματα ⁵
καὶ λουτρῶν καὶ ἀλειμμάτων κατὰ τὸ πλεῖστον
ἀπεχόμενοι.

6. Ἐκάθευδον δὲ οἱ νέοι ὁμοῦ κατ' ἑλλήν καὶ
κατὰ ἀγέλην ἐπὶ στιβάδων, ὅς αὐτοὶ συνεφόρουν,
τοῦ παρὰ τῷ Εὐρώτᾳ πεφυκότος καλάμου τὰ ἄκρα ¹⁰
ταῖς χερσὶν ἄνευ σιδήρου κατακλάσαντες· ἐν δὲ τῷ
χειμῶνι τοὺς λεγομένους λυκοφάνους ὑπεβάλλοντο
καὶ κατεμύγνυσαν ταῖς στιβάσι, θερμομαντικὸν ἔχειν
τι τῆς ὕλης δοκούσης.

7. Ἐρᾶν τῶν τὴν ψυχὴν σπουδαίων παίδων ¹⁵
C ἐφεῖτο· τὸ δὲ πλησιάζειν αἰσχροὺν νενόμιστο, ὥς τοῦ
σώματος ἐρωτᾶσθαι ἄλλ' οὐ τῆς ψυχῆς· ὁ δὲ ἐγκληθεὶς
ὥς ἐπ' αἰσχύνῃ πλησιάζων ἄτιμος διὰ βίου ἦν.

8. Ἔθος ἦν καὶ τοὺς νεωτέρους ὑπὸ τῶν πρε-
σβυτέρων ἐρωτᾶσθαι, ποῖ πορεύονται καὶ ἐπὶ τί· καὶ ²⁰
τὸν μὴ ἀποκρινόμενον ἢ προφάσεις πλέκοντα ἐπι-
πλήττειν· ὁ δὲ μὴ ἐπιπλήττων παρόντος αὐτοῦ ἁμαρ-
τάνοντα ἄνοχος ἦν τῷ ἴσῳ ἐπιτιμῶ ὥπερ καὶ ὁ
ἁμαρτῶν· καὶ ὁ δυσχεραίνων δέ, εἰ ἐπιτιμῶτο, ἐν
μεγάλῳ ὀνειδίει ἦν. 25

9. Εἴ τις φωραθείη ἁμαρτάνων, ἔδει τοῦτον
βωμόν τινα τῶν ἐν τῇ πόλει κύκλῳ περιμέναι, ψόγον

9 αὐτοῖς] αὐτοῖς Vit. Lyc. c. 16 12 λυκοφάνους *: λυκο-
φάνας 20 ποῖ *: που 23 ὥπερ Herwerdenus: ὥσπερ

ἄδοντα πεποιημένον εἰς ἑαυτόν· ὅπερ ἦν οὐδὲν ἕτερον D
ἢ ἐπιπλήττειν αὐτὸν αὐτῷ.

10. Καὶ τοὺς νέους δὲ οὐ μόνον τοὺς ἰδίους
αἰδεῖσθαι πατέρας καὶ ὑπηκόους τούτοις εἶναι, ἀλλὰ
5 πάντας τοὺς πρεσβυτέρους ἐντρέπεσθαι, καὶ ὁδῶν
ὑποχωροῦντας καὶ καθέδρας ὑπεξισταμένους καὶ πα-
ρόντων ἡσυχάζοντας. διὸ καὶ ἦρχεν ἕκαστος οὐχ
ὥσπερ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι τῶν αὐτοῦ τέκνων καὶ
δούλων καὶ κτημάτων, ἀλλ' ὅπως τῶν αὐτοῦ καὶ
10 τῶν τοῦ πλησίον, ὅπως ὅτι μάλιστα κοινωνῶσι καὶ
φροντίζωσιν ὡς οἰκείων.

11. Παῖς δὲ ὑπὸ τινος κολασθεῖς, εἰ τῷ πατρὶ
ἐξηγγειλεν, αἰσχρὸν ἦν τῷ πατρὶ μὴ προσεντεῖναι
ἀκούσαντα πάλιν ἑτέρας· ἐπίστευον γὰρ αὐτοῖς ἐκ E
15 τῆς πατρὸς ἀγωγῆς μηδὲν ἂν αἰσχρὸν προστάξει
τοῖς τέκνοις.

12. Κλέπτουσι δὲ οἱ νέοι καὶ τῶν σιτίων ὃ τι
ἂν δύνωνται, μανθάνοντες εὐφυῶς ἐπιτίθεσθαι τοῖς
καθεύδουσιν ἢ ῥαθύμως φυλάσσουσι· τῷ δὲ ἀλόντι
20 ξημία πληγαὶ καὶ τὸ πεινῆν. γλίσχρον γὰρ αὐτοῖς
ἐστὶ δεῖπνον, ὅπως δι' αὐτῶν ἀμυνόμενοι τὴν ἐν-
δειαν ἀναγκάζονται τολμᾶν καὶ πανουργεῖν.

13. Τὸ δὲ ἔργον τῆς συσσιτίας διὰ τε ταῦτα γλίσ-
χρον ἦν καὶ ἵν' ἐθίζωνται μηδέποτε γίνεσθαι πλήρεις,
25 δύνασθαι δὲ πεινῆν· οὕτω γὰρ ῥοντο καὶ εἰς τὸν F
πόλεμον χρησιμωτέρους ἔσεσθαι, εἰ δύναιντο καὶ
ἀσιτῆσαντες ἐπιπονεῖν· καὶ ἐγκρατεστέρους δὲ καὶ
εὐτελεστέρους, εἰ πλείω χρόνον διάγοιεν ἀπὸ μικρᾶς

δαπάνης· τὴν δ' ἀνοψίαν ὑποφέρειν, ὥς βρῶμα τὸ
 τυχὸν προσφέρεισθαι, ὧντο ὑγιεινότερα τὰ σώματα
 καὶ εὐανξῇ ἀπὸ τῆς ἐλλειπούσης ποιεῖν τροφῆς,
 νομίζοντες εἰς βάθος τε καὶ πλάτος μὴ πιεζόμενον
 ἐπαίρειν εἰς ὕψος τὰ σώματα· καὶ καλὰ δὲ ποιεῖν· 5
 τὰς γὰρ ἰσχνὰς καὶ διακένους ἕξεις ὑπακούειν πρὸς
 τὴν διάρθρωσιν, τὰς δὲ πολυτρόφους διὰ βάρους ἀντι-
 βαίνειν.

238 14. Ἐσπούδαζον δὲ καὶ περὶ τὰ μέλη καὶ τὰς
 ῥῥῶδ' οὐδὲν ἦττον· κέντρον δ' εἶχε ταῦτα ἐγερτικὸν 10
 θυμοῦ καὶ παραστατικὸν ὁρμῆς ἐνθουσιώδους καὶ
 πρακτικῆς. καὶ ἡ λέξις ἦν ἀφελῆς καὶ ἄθροπτος·
 οὐδὲν δ' ἕτερον εἶχεν ἢ ἐπαίνους τῶν γεννικῶς
 ζησάντων καὶ ὑπὲρ τῆς Σπάρτης ἀποθανόντων καὶ
 εὐδαιμονιζομένων, καὶ ψόγους τῶν τρεσάντων ὥς 15
 ἀλγεινὸν καὶ κακοδαίμονα βιούντων βίον· ἐπαγγελία
 τε καὶ μεγαλαυχία πρὸς ἀρετὴν πρέπουσα ταῖς ἡλι-
 κίαις.

15. Τριῶν οὖν χορῶν ὄντων κατὰ τὰς τρεῖς
 ἡλικίας καὶ συνισταμένων ἐν ταῖς ἐορταῖς, ὁ μὲν τῶν 20
 γερόντων ἀρχόμενος ᾗδεν

ἄμμες ποτ' ἦμες ἄλκιμοι νεανίαί·

B εἶτα ὁ τῶν ἀκμαζόντων ἀνδρῶν ἔλεγεν ἀμειβόμενος

ἄμμες δέ γ' ἐσμέν· αἱ δὲ λῆγς, ἀνγάζεο·

ὁ δὲ τρίτος ὁ τῶν παίδων

ἄμμες δέ γ' ἐσόμεσθα πολλῷ κάρρουνες·

25

1 ὑποφέρειν M: ἀποφέρειν 3 εὐανξῇ *: εὐεξῇ 4
 πιεζόμενον] πιεζόμενον τὸ πνεῦμα? 7 πολυτρόφους X:
 πολυτρόπους 22 ἄμμες *: ἄμες. cf. Bergk. 3 p. 661

16. Καὶ οἱ ἐμβατήριοι δὲ θύθυμοι παρορμητικοὶ
 πρὸς ἀνδρείαν καὶ θαρραλεότητα καὶ ὑπερφρόνησιν
 θανάτου, οἷς ἐχρῶντο ἐν τε χοροῖς καὶ πρὸς αὐλὸν
 ἐπάγοντες τοῖς πολεμίοις. ὁ γὰρ Λυκοῦργος παρ-
 5 ξευξε τῇ κατὰ πόλεμον ἀσκήσει τὴν φιλομουσίαν,
 ὅπως τὸ ἔγαν πολεμικὸν τῷ ἐμμελεῖ κερασθῇ συμ-
 φωνίαν καὶ ἁρμονίαν ἔχῃ· διὸ καὶ ἐν ταῖς μάχαις
 προεθύετο ταῖς Μούσαις ὁ βασιλεύς, ἵνα λόγου
 ἀξίας παρέχωσι τὰς πράξεις οἱ μαχόμενοι καὶ μνη- C
 10 μης εὐκλεοῦς.

17. Εἰ δέ τις παραβαίνει τι τῆς ἀρχαίας μουσι-
 κῆς, οὐκ ἐπέτρεπον· ἀλλὰ καὶ τὸν Τέρπανδρον ἀρχαῖ-
 κώτατον ὄντα καὶ ἄριστον τῶν καθ' ἑαυτὸν κιθα-
 ρωδῶν καὶ τῶν ἡρωικῶν πράξεων ἐπαινέτην, ὅμως
 15 οἱ ἔφοροι ἐξημίωσαν καὶ τὴν κιθάραν αὐτοῦ προσ-
 επαττάλευσαν φέροντες, ὅτι μίαν μόνην χορδὴν
 ἐνέτεινε περισσοτέραν τοῦ ποικίλου τῆς φωνῆς χάριν·
 μόνον γὰρ τὰ ἀπλούστερα τῶν μελῶν ἐδοκίμαζον.
 Τιμοθέου δὲ ἀγωνιζομένου τὰ Κάρνεια, εἷς τῶν
 20 ἐφόρων μάχαιραν λαβὼν ἠρώτησεν αὐτόν, ἐκ ποτέρου D
 τῶν μερῶν ἀποτέμῃ τὰς πλείους τῶν ἐπὶ χορδῶν.

18. Τῶν δὲ ταφῶν ἀνεῖλε τὴν δεισιδαιμονίαν
 ἅπασαν ὁ Λυκοῦργος, ἐν τῇ πόλει θάπτειν τοὺς
 νεκροὺς καὶ πλησίον ἔχειν τὰ μνημεῖα τῶν ἱερῶν
 25 συγχωρήσας. περιεῖλε δὲ καὶ τοὺς μiasμούς, συν-
 θάπτειν δὲ οὐδὲν ἐπέτρεψεν, ἀλλ' ἐν φοινικίδι καὶ
 φύλλοις ἐλαίας θέντας τὸ σῶμα περιστέλλειν κατ'
 ἴσον ἅπαντας. ἀνεῖλε δὲ καὶ τὰς ἐπιγραφὰς τὰς ἐπὶ

2 ἀνδρείαν] ἀνδρείαν ἦσαν? 22 ταφῶν *: τάφον

τῶν μνημείων, πλὴν τῶν ἐν πολέμῳ τελευτησάντων, καὶ τὰ πένθη καὶ τοὺς ὀδυρμοὺς.

19. Ἀποδημεῖν δὲ οὐκ ἐξῆν αὐτοῖς, ἵνα μὴ ξενικῶν ἐθῶν καὶ βίων ἀπαιδεύτων μετέχωσι.

20. Καὶ ξενηλασίας δὲ εἰσηγήσατο, ὅπως οἱ πα- 5
ρεισρέοντες μὴ διδάσκαλοι κακοῦ τινος τοῖς πολίταις ὑπάρχωσι.

21. Τῶν πολιτῶν ὃς ἂν μὴ ὑπομείνῃ τὴν τῶν παίδων ἀγωγὴν οὐ μετεῖχε τῶν τῆς πόλεως δικαίων.

22. Ἕνιοι δ' ἔφασαν, ὅτι καὶ τῶν ξένων ὃς ἂν 10
ὑπομείνῃ τὴν τοιαύτην ἄσκησιν τῆς πολιτείας κατὰ τὸ βούλημα τοῦ Λυκούργου μετεῖχε τῆς ἀρχῆθεν διατεταγμένης μοίρας· πωλεῖν δ' οὐκ ἐξῆν.

23. Τοῖς τῶν πλησίον οἰκέταις ὥς ἰδίοις χρῆσθαι ἔθος ἦν, εἰ που δέοιντο, καὶ κυστὴ καὶ ἵπποις, εἰ μὴ 15
οἱ δεσπότες χρῆζοιεν· καὶ ἐν ἀργῷ δὲ εἰ τίς τινος ἑλλιπὴς γενόμενος δεηθεῖν, ἀνοίξας καὶ βαστάσας τὰ ἐπιτήδεια τοῦ ἔχοντος, τὰ σημεῖα σημηνάμενος κατέλειπεν.

24. Ἐν τοῖς πολέμοις φοινικίσιν ἐχρῶντο· ἅμα 20
μὲν γὰρ ἡ χροὰ ἐδόκει αὐτοῖς ἀνδρική εἶναι, ἅμα δὲ τὸ αἱματῶδες τοῦ χρώματος πλείονα τοῖς ἀπείροις φόβον παρείχεν· καὶ τὸ μὴ εὐπερίφωρον δὲ τοῖς πολεμίοις εἶναι, ἐάν τις αὐτῶν πληγῇ, ἀλλὰ διαλανθάνειν διὰ τὸ ὁμόχρουν χρήσιμον. 25

25. Ὅταν στρατηγήματι τοὺς πολεμίους νικήσωσι, βοῦν τῷ Ἄρει θύουσιν· ὅταν δ' ἐκ τοῦ φανεροῦ,

18 τὰ σημεῖα] collocaverim post ἀνοίξας. cf. Xen. Reip. Lac. VI 4 23 παρείχεν *: παρέχειν

ἀλεκτρούνα· ἐθίζοντες τοὺς ἡγουμένους οὐ μόνον πολεμικοὺς ἀλλὰ καὶ στρατηγικοὺς εἶναι.

26. Ταῖς εὐχαῖς προστιθέασι τὸ ἀδικεῖσθαι δὴ 239
νασθαι.

27. Εὐχὴ δ' αὐτῶν διδόναι τὰ καλὰ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς, καὶ πλεόν οὐδέν.

28. Ἀφροδίτην σέβουσι τὴν ἐνόπλιον· καὶ πάν-
τας δὲ τοὺς θεοὺς θήλεις καὶ ἄρρενας λόγχας
ἔχοντας ποιοῦνται, ὥς ἀπάντων τὴν πολεμικὴν ἀρε-
10 τὴν ἐχόντων.

29. Ἐπιλέγουσι δὲ καὶ οἱ παροϊμιαζόμενοι

‘τὰν χεῖρα ποτιφέροντα τὰν τύχαν καλεῖν,’

ὥς δέον ἐπικαλεῖσθαι τοὺς θεοὺς μετὰ τοῦ ἐγγχειρεῖν
τι καὶ πράττειν, ἄλλως δὲ μή.

30. Τοῖς παισὶν ἐπεδείκνυον τοὺς εἴλωτας μεθύ-
σαντες εἰς ἀποτροπὴν πολυοινίας.

31. Ἔθος ἦν αὐτοῖς μηδὲ κόπτειν τὰς αὐλείους
ἀλλ’ ἔξωθεν βοᾶν.

32. Στλεγγίσιν οὐ σιδηραῖς ἀλλὰ καλαμίναις B
20 ἐχρῶντο.

33. Κωμωδίας καὶ τραγωδίας οὐκ ἡκροῶντο, ὅπως
μήτε ἐν σπουδῇ μήτε ἐν παιδιᾷ ἀκούωσι τῶν ἀντιλε-
γόντων τοῖς νόμοις.

34. Ἀρχίλοχον τὸν ποιητὴν ἐν Λακεδαίμονι γενό-
25 μενον αὐτῆς ὥρας ἐδίωξαν, διότι ἐπέγνωσαν αὐτὸν
πεποιηκότα ὥς κρεῖττον ἐστὶν ἀποβαλεῖν τὰ ὅπλα
ἢ ἀποθανεῖν·

- ἄσπιδι μὲν Σαῖτων τις ἀγάλλεται, ἣν περὶ θάμνω
 ἔντος ἀμώμητον κάλλιπον οὐκ ἐθέλων·
 αὐτὸς δ' ἐξέφυγον θανάτου τέλος· ἀσπίς ἐκείνη
 C ἐρρέτω· ἐξαῦθις κτήσομαι οὐ κακίω·
 35. Κόραις καὶ κόροις κοινὰ τὰ λερά. 5
 36. Σκιραφίδαν ἐξημίωσαν οἱ ἔφοροι, ὅτι ὑπὸ
 πολλῶν ἠδικοῦτο.
 37. Σακκοφόρον ἀνεῖλον, διότι παρυφὴν εἰς τὸν
 σάκκον ἐνέβαλε.
 38. Τὸν ἐκ τοῦ γυμνασίου νεανίσκον ἐπετίμων, 10
 ὅτι τὴν εἰς Πυλαίαν ὁδὸν ἠπίστατο.
 39. Κηφισοφῶντα, εἰπόντα περὶ τοῦ τυχόντος
 δύνασθαι ὅλην τὴν ἡμέραν λέγειν, ἐξέβαλον, φάμενοι
 τὸν ἀγαθὸν μυθητὰν δεῖν τοῖς πράγμασιν ἴσον τὸν
 λόγον ἔχειν. 15
 40. Οἱ παῖδες παρ' αὐτοῖς ξαινόμενοι μάστιγι
 D δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς Ὀρθίας
 Ἀρτέμιδος μέχρι θανάτου πολλάκις διακαρτεροῦσιν
 ἱλαροὶ καὶ γαῦροι, ἀμιλλώμενοι περὶ νίκης πρὸς ἀλ-
 λήλους, ὅστις αὐτῶν ἐπὶ πλεόν τε καὶ μᾶλλον καρτε- 20
 ρήσειε τυπτόμενος· καὶ ὁ περιγεγόμενος ἐν τοῖς
 μάλιστα ἐπίδοξός ἐστι. καλεῖται δὲ ἡ ἄμιλλα δια-
 μαστιγῶσις· γίνεται δὲ καθ' ἕκαστον ἔτος.
 41. Ἐν δέ τι τῶν καλῶν καὶ μακαρίων ἐδόκει
 παρεσκευακέναι τοῖς πολίταις ὁ Λυκοῦργος ἀφθονίαν 25
 σχολῆς· τέχνης μὲν γὰρ ἄψασθαι βαναύσου τὸ παρά-
 παν οὐκ ἐξῆν· χρηματισμοῦ δὲ συναγωγὴν ἔχοντος

1 Bergk. 2 p. 384 2 ἔντος Bruncius: ἐντὸς 3
 αὐτὸς — τέλος add. Sextus Emp. Hypot. 3 p. 182

ἐργώδη καὶ πραγματείας οὐδ' ὅτιοῦν ἔδει διὰ τὸ κομιδῇ τὸν πλοῦτον ἄξιλον πεποιηκέναι καὶ ἄτιμον. E οἱ δὲ εἰλωτες αὐτοῖς εἰργάζοντο τὴν γῆν ἀποφέροντες ἀποφορὰν τὴν ἄνωθεν ἵσταμένην. ἐπάρατον δ' ἦν
 5 πλείονός τινα μισθῶσαι, ἵνα ἐκεῖνοι μὲν κερδαίνοντες ἡδέως ὑπηρετῶσιν, οὗτοι δὲ μὴ πλεόν ἐπιζητῶσιν.

42. Ἀπείρητο δ' αὐτοῖς ναύταις εἶναι καὶ ναυμαχεῖν· ὅστερον μέντοι ἐναυμάχησαν, καὶ τῆς θαλάσσης κρατήσαντες πάλιν ἀπέστησαν, διαφθειρόμενα
 10 τὰ ἥθη τῶν πολιτῶν θεωροῦντες. ἀλλὰ πάλιν μετεβάλλοντο καθάπερ ἐν τοῖς ἄλλοις πᾶσι· καὶ γὰρ χρημάτων συναχθέντων τοῖς Λακεδαιμονίοις, οἱ συναγα- F γόντες θανάτῳ κατεδικάσθησαν. Ἀλκαμένει γὰρ καὶ
 15 Θεοπόμπῳ τοῖς βασιλεῦσι χρησμός ἐδόθη

ἅ φιλοχρηματία Σπάρταν ὀλεῖ·

ἀλλ' ὅμως Λύσανδρος ἐλὼν Ἀθηναίους πολλὸν χρυσὸν καὶ ἄργυρον εἰσήγαγε, καὶ παρεδέξαντο καὶ ἐτίμησαν τὸν ἄνδρα. τοῖς μὲν οὖν Λυκούργου χρωμένη νόμοις
 20 ἡ πόλις καὶ τοῖς ὄρκοις ἐμμένονσα ἐπρώτερε τῆς Ἑλλάδος εὐνομία καὶ δόξη χρόνον ἐτῶν πεντακοσίων· κατ' ὀλίγον δὲ παραβαινομένων καὶ πλεονεξίας καὶ φιλοπλουτίας παρεισδυομένης, καὶ τὰ τῆς δυναμείας 240 ἡλαττοῦτο· καὶ οἱ σύμμαχοι διὰ ταῦτα δυσμενῶς
 25 εἶχον πρὸς αὐτούς. ἀλλ' ὅμως οὕτως ἔχοντες μετὰ τὴν Φιλίππου τοῦ Μακεδόνης ἐν Χαιρωνείᾳ νίκην,

1 πραγματείας] πραγματείαν Vit. Lyc. c. 24 3
 ἀποφέροντες Turnebus 4 ἐπάρατον] ἀπόρητον W 16
 Leutsch. 2 p. 150

πάντων αὐτὸν τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνα κατὰ τε γῆν
καὶ κατὰ θάλατταν ἀναγορευσάντων, καὶ μεταξὺ δ'
Ἀλέξανδρον τὸν υἱὸν μετὰ τὴν Θηβαίων καταστροφὴν,
μόνοι Λακεδαιμόνιοι, καίπερ ἀτελείστον πόλιν ἔχοντες
καὶ ὀλίγοι πάνν ὄντες διὰ τοὺς συνεχεῖς πολέμους 5
καὶ πολὺ ἀσθενέστεροι καὶ εὐχείρωτοι γενόμενοι,
πάνν βραχέα τινὰ ζώπυρα διασφύζοντες τῆς Λυκούργου
B νομοθεσίας, οὔτε συνεστράτευσαν οὔτε τούτοις οὔτε
τοῖς μεταξὺ Μακεδονικοῖς βασιλεῦσιν, οὔτ' εἰς συνέ-
δριον κοινὸν εἰσῆλθον οὔτε φόρον ἤνεγκαν· ἕως οὔ 10
παντάπασιν ὑπεριδόντες τὴν Λυκούργου νομοθεσίαν
ὑπὸ τῶν ἰδίων πολιτῶν ἐτυραννεύθησαν μηδὲν ἔτι
σφύζοντες τῆς πατρίου ἀγωγῆς, καὶ παραπλήσιοι τοῖς
ἄλλοις γενόμενοι τὴν πρόσθεν εὐκλειαν καὶ παρ-
ρησίαν ἀπέθεντο καὶ εἰς δουλείαν μετέστησαν, καὶ νῦν 15
ὑπὸ Ῥωμαίοις καθάπερ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες ἐγένοντο.

10 οὔτε *: οὐδὲ

* ΛΑΚΑΙΝΩΝ ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ.

ΑΡΓΙΛΕΩΝΙΔΟΣ.

Ἀργιλεωνὶς ἡ Βρασίδου μήτηρ, τελευτήσαντος
 αὐτῇ τοῦ υἱοῦ, ὥς παραγενόμενοι τινες τῶν Ἀμφι-
 πολιτῶν εἰς Σπάρτην ἦκον πρὸς αὐτήν, ἠρώτησεν
 εἰ καλῶς καὶ ἀξίως τῆς Σπάρτης ὁ υἱὸς ἐτελεύτα·
 5 μεγαλυνόντων δ' ἐκείνων καὶ λεγόντων ἄριστον ἐν
 τοῖς τοιούτοις ἔργοις ἀπάντων Λακεδαιμονίων εἶναι,
 εἶπεν ὧ ξένοι, καλὸς μὲν ἦν κἀγαθὸς ὁ παῖς μου,
 πολλοὺς δ' ἄνδρας Λακεδαιμίων ἔχει τήνου κάρρους· D

ΓΟΡΓΟΥΣ.

1. Γοργὸν βασιλέως Κλεομένου θυγάτηρ, Ἀρι-
 10 σταγόρου τοῦ Μιλησίου παρακαλοῦντος αὐτὸν ἐπὶ
 τὸν πρὸς βασιλέα πόλεμον ὑπὲρ Ἰώνων καὶ ὑπι-
 σχνουμένου χρημάτων πλήθος καὶ ὄσφ' ἀντέλεγε
 πλείονα προστιθέντος, 'καταφθερεῖ σε' ἔφη ὧ πάτερ
 τὸ ξενύλλιον, εἰ μὴ τάχιον αὐτὸν τῆς οἰκίας ἐκβάλῃς·

15 2. Προστάξαντος δέ ποτε αὐτῇ τοῦ πατρὸς δοῦναί
 τι σῆτον εἰς μισθοῦ λόγον, καὶ προστιθέντος

ΛΑΚΑΙΝΩΝ
 ΔΟΣ sim. vid. adnot
 ΝΩΝ ΑΔΗΛΩΝ a

ΑΡΓΙΛΕΩΝΙ-
 p. 241 a ΛΑΚΑΙ-
 ἴνον. cf. p. 219 d

‘ἐδίδαξε γάρ με τὸν οἶνον χρηστὸν ποιεῖν’, ‘οὐκοῦν, Ἐὼ πάτερ’ ἔφη ‘ὅ τ’ οἶνος πλείων ἐκποθήσεται καὶ οἱ πίνοντες θρυπτικώτεροι καὶ χεῖρονες ἔσονται.’

3. Τὸν δ’ Ἀρισταγόραν ὑπὸ τινος τῶν οἰκετῶν ὑποδούμενον θεασαμένη ‘πάτερ’ ἔφη ‘ὁ ξένος χεῖρας οὐκ ἔχει.’

4. Ξένου δέ τινος μαλακῶς καὶ σχολῇ προσάγοντος, παρῶσαμένη αὐτόν ‘οὐκ ἄπει ἐντεῦθεν’ εἶπεν ‘οὐδὲ τὰ τῆς γυναικὸς δυνάμενος;’

5. Ἐρωτηθεῖσα δὲ ὑπὸ τινος Ἀττικῆς ‘διὰ τί 10 ὑμεῖς ἄρχετε μόναι τῶν ἀνδρῶν αἱ Λάκαιναι;’ ‘ὅτι’ ἔφη ‘καὶ τίκτομεν μόναι ἄνδρας.’

6. Προτρεπομένη δὲ τὸν ἄνδρα Λεωνίδα ἐξιδόντα εἰς Θερμοπύλας ἄξιον τῆς Σπάρτης φανῆναι, ἠρώτα τί χρὴ πράττειν· ὁ δὲ ἔφη ‘ἀγαθὸν γαμεῖν 15 καὶ ἀγαθὰ τίκτειν.’

ΓΥΡΤΙΑΔΟΣ.

1. Γυρτιάς, Ἀκροτάτου ποτὲ τοῦ θυγατρίδοῦ αὐτῆς ἐκ τινος τῶν παίδων μάχης πολλὰς πληγὰς λαβόντος καὶ ἀπενεχθέντος οἴκαδε ὡς τεθνηκός, κλαιόντων τῶν οἰκείων τε καὶ γνωρίμων, ‘οὐ σιω- 20 F πῆσεται’ ἔφη· ‘ἔδειξε γὰρ οἴου αἵματος ἦν, καὶ οὐκ ἔφη δεῖν τοὺς ἀγαθοὺς βοᾶν ἀλλ’ ἰατρεύεσθαι.’

2. Ὅτε ἄγγελος ἦλθεν ἐκ Κρήτης τὸν Ἀκροτάτου θάνατον ἀπαγγέλλων, ‘οὐκ ἔμελλεν’ ἔφη ‘πρὸς τοὺς πολεμίους ἦκων ἢ αὐτὸς ὑπ’ ἐκείνων ἀποθανεῖσθαι 25

7 καὶ X. Mihi μαλακῶς glossema vid. προσάγοντος *: προσαγαγόντος 9 οὐδὲ *: οὔτε 11 Λάκαιναι *: λάκωναι

ἢ κατακαυεῖν ἐκείνους; ἡδίων δ' ἀκούειν ὅτι ἀπέθανε καὶ ἐαυτῆς καὶ τῆς πόλεως ἀξίως καὶ τῶν προγόνων, ἢ εἰ ἔζη τὸν ἅπαντα χρόνον κακὸς ὢν.'

ΔΑΜΑΤΡΙΑΣ.

Δαματρία τὸν υἱὸν δειλὸν καὶ ἀνάξιον ἐαυτῆς
5 ἀκούσασα, παραγενόμενον ἀνεῖλε· τὸ δ' ἐπὶ γράμμα
ἐπ' αὐτῆς τόδε

ἔτον παραβάντα νόμους Δαμάτριον ἔκτανε μάτηρ,
ὃ Λακεδαιμονία τὸν Λακεδαιμόνιον.'

* ΛΑΚΑΙΝΩΝ ΑΔΗΛΩΝ.

1. Ἐτέρᾳ Λάκαινα τὸν υἱὸν λιποτακτήσαντα ὥς 241
10 ἀνάξιον τῆς πατρίδος ἀνεῖλεν, εἰποῦσα 'οὐκ ἐμὸν
τὸ φίτυμα.' ἐφ' ἧς τὸ ἐπὶ γράμμα τόδε

ἔρρε κακὸν φίτυμα διὰ σκότος, οὔ διὰ μῖσος

Εὐρώτας δειλαῖς μηδ' ἐλάφοισι ῥέοι.

ἀχρεῖον σκυλάκεισμα, κακὰ μερίς, ἔρρε ποθ' Ἀιδαν,
15 ἔρρε· τὸ μὴ Σπάρτας ἄξιον οὐδ' ἔτεκον.'

2. Ἀλλῇ ἀκούσασα τὸν υἱὸν ἐν παρατάξει πεσόντα
ἔφη 'δειλοὶ κλαιέσθωσαν· ἐγὼ δέ σε, τέκνον, ἄδα-
κρος καὶ ἱλαρὰ θάπτω τὸν καὶ ἐμὸν καὶ Λακε-
δαιμόνιον.'

20 3. Ἀκούσασά τις τὸν υἱὸν σεσφσμένον καὶ πεφευ-
γότα ἐκ τῶν πολεμίων, γράφει αὐτῷ 'κακὰ φάσμα
τευ κακκέχνται· ἢ ταύταν νῦν ἐκνίψαι ἢ μὴ ἔσο.'

1 κατακαυεῖν] Cobetus: κατακάνειν 7. 12 Anthol
Pal. VII 433 9 λιποτακτήσαντα *: λειποτακτήσαντα

Plutarchi Moralia. Vol. II.

B 4. Ἀλλη, τῶν υἱῶν φυγόντων ἐκ μάχης καὶ παραγενομένων ὥς αὐτήν, 'ποῦ' φησὶν 'ἤκετε δραπέ-
τευσαντες, κακὰ ἀνδράποδα; ἢ δεῦρο ὄθεν ἐξέδυτε
καταδυσόμενοι;' ἀνασυραμένη καὶ ἐπιδείξασα αὐτοῖς
τὴν κοιλίαν.

5

5. Προσάγοντά τις τὸν υἱὸν θεασαμένη ἐπύθετο
τί πράσσει ἢ πατρίς· εἰπόντος δέ 'πάντες ἀπολώ-
λασι', κεραμίδα ἔρασα ἐπαφῆκεν αὐτῷ καὶ ἀνείλεν,
εἰποῦσα 'σὲ οὖν κακάγγελον ἔπεμψαν ἡμῖν;'

6. Διηγούμενου τινὸς τῇ μητρὶ γενναῖον θάνατον 10
τοῦ ἀδελφοῦ, 'εἴτ' οὐκ αἰσχρόν' εἶπε 'τῆς τοιαύτης
συννοδίας ἀποτυχεῖν;'

C 7. Ἐκπέμψασά τις τοὺς υἱοὺς αὐτῆς πέντε ὄντας
ἐπὶ πόλεμον, ἐν τοῖς προαστείοις εἰστήκει καραδοκοῦσα
τί ἐκ τῆς μάχης ἀποβήσοιτο· ὥς δὲ παραγενόμενός 15
τις πυθομένη ἀπήγγειλε τοὺς παῖδας ἅπαντας τε-
τελευτηκέναι, 'ἀλλ' οὐ τοῦτο ἐπυθόμην' εἶπε 'κακὸν
ἀνδράποδον, ἀλλὰ τί πράσσει ἢ πατρίς;' φήσαντος
δὲ ὅτι νικᾷ, 'ἀσμένη τοίνυν' εἶπε 'δέχομαι καὶ τὸν
τῶν παιδῶν θάνατον.'

20

8. Θάπτουσά τις τὸν υἱόν, ὥς γραῖδιον εὐτελὲς
προσελθὼν αὐτῇ 'ὦ γύναι τὰς τύχας' εἶπε, 'νὴ τῷ
σιῶ ἀλλὰ τὰς καλᾶς γ'·' ἔφη· 'καὶ γὰρ αὐτὸν οὐ
ἔνεκεν ἔτεκον, ἵν' ὑπὲρ τᾶς Σπάρτας ἀποθάνῃ, τοῦτο

D μοι συνέβη.'

25

9. Σεμννομένης γυναικὸς τινος Ἰωνικῆς ἐπὶ τινι
τῶν ἐαυτῆς ὑφασμάτων ὄντι πολυτελεῖ, Λάκαινα
ἐπιδείξασα τοὺς τέσσαρας υἱοὺς ὄντας κοσμιωτάτους,

2 ποῖ*: ποῦ 5 τὴν κοιλίαν] om. mei codd. 23 οὐ*: ὦν

‘τοιαῦτα’ ἔφη ‘δεῖ εἶναι τὰ τῆς καλῆς καὶ ἀγαθῆς γυναικὸς ἔργα καὶ ἐπὶ τούτοις ἐπαίρεσθαι καὶ μεγαλαυχεῖν.’

10. Ἄλλη ἀκούσασα περὶ τοῦ υἱοῦ, ὡς κακῶς ἐπὶ τῆς ξένης ἀναστρέφοιτο, ἔγραψε ‘κακὰ τευ φάμα κακκέχυται· ἢ ταύταν ἀπόθεν ἢ μὴ ἔσο.’

11. Παραπλησίως δὲ καὶ Χίων φυνγάδες ἐλθόντες εἰς Σπάρτην πολλὰ Παιδαρχήτου κατηγόρουν· μεταπεμφαμένη δὲ αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ Τελευτία καὶ ἔ
10 ἀκούσασα ὦν ἐνεκάλουν, ἐπεὶ ἐδόκει αὐτῇ ἀμαρτάνειν ὁ υἱός, ἐπέστειλεν ‘ἅ μάλιστα Παιδαρχήτω. ἢ βελτίονα προῦσσε ἢ αὐθι μένε, ἀπογνοὺς τὰν ἐς Σπάρταν σωτηρίαν.’

12. Ἐτέρα ἐπ’ ἀδικήματι τῷ παιδί κρινομένῳ
15 ‘τέκνον’ εἶπεν ‘ἢ τὰς αἰτίας ἢ σεαυτὸν τοῦ ζῆν ἀπόλυσον.’

13. Ἄλλη χολὸν υἱὸν ἐπὶ παράταξιν προπέμπουσα, ‘τέκνον’ εἶπε ‘κατὰ βῆμα τῆς ἀρετῆς μέμνησο.’

20 14. Ἄλλη, τοῦ παιδὸς αὐτῇ ἀφικομένου ἀπὸ παρατάξεως τετραωμένου τὸν πόδα καὶ σφόδρα ἀλγοῦντος, ‘ἐὰν τῆς ἀρετῆς’ εἶπε ‘μέμνη, ὦ τέκνον, καὶ ἄ
F πονος ἔση καὶ θαρρήσεις.’

15. Λάκων τρωθεὶς ἐν πολέμῳ καὶ βαδίζειν μὴ
25 δυνάμενος, τετραποδιστὶ ὥδευεν. αἰσχυνομένῳ δ’ αὐτῷ ἐπὶ τῷ γελοίῳ ἡ μήτηρ ‘καὶ πόσῳ βέλτιον, ὦ

2 καὶ μεγαλαυχεῖν] deleverim 5 τευ Cobetus: τοι
6 ἢ ταύταν * ταύταν 15 ἢ τὰς αἰτίας — ζῆν] malim ἢ τὰς
αἰτίας σεαυτὸν ἢ τοῦ ζῆν 26 ἐπὶ τῷ W: ἐν

τέκνον' εἶπε 'μᾶλλον ἐπὶ τῇ ἀνδρείᾳ γεγηθέναι ἢ αἰσχύνεσθαι ἐπὶ γέλῳτι ἀνοήτῳ;'

16. Ἄλλη προσαναδιδούσα τῷ παιδὶ τὴν ἀσπίδα καὶ παρακελευομένη 'τέκνον' ἔφη 'ἢ ταύταν ἢ ἐπὶ ταύτας.'

17. Ἄλλη προΐοντι τῷ υἱῷ ἐπὶ πόλεμον ἀναδιδούσα τὴν ἀσπίδα 'ταύτην' ἔφη 'ὁ πατήρ σοι ἀεὶ ἔσωξε· καὶ σὺ οὖν ἢ ταύτην σῶξε ἢ μὴ ἔσο.'

18. Ἄλλη πρὸς τὸν υἱὸν λέγοντα μικρὸν ἔχειν τὸ ξίφος εἶπε 'καὶ βῆμα πρόσθεις.'

242 19. Ἄλλη ἀκούσασα, ὅτι ὁ υἱὸς αὐτῆς ἐν παρατάξει ἀνδραγαθήσας ἀπέθανεν, 'έμός γάρ ἦν' εἶπε. περὶ δὲ τοῦ ἐτέρου πυθομένη ὅτι ἀποδειλιάσας σφάζεται, 'οὐ γὰρ ἦν έμός' ἔφη.

20. Ἐτέρα ἀκούσασα ὅτι ὁ υἱὸς αὐτῆς τέθνηκεν ἐν μάχῃ καθάπερ ἐτάκτο 'κάτθετε αὐτόν' ἔφη, 'ἀναπληρωσάτω δὲ τὴν ἐκείνου τάξιν ὁ ἀδελφός.'

21. Ἄλλη πομπὴν τελοῦσα πάνδημον ἤκουσεν ἐπὶ τῆς παρατάξεως νικᾶν τὸν υἱόν, ἐκ δὲ τῶν τραυμάτων πολλῶν γενομένων θνήσκειν. οὐ περιελομένη οὖν τὸν στέφανον, ἀλλὰ σεμνυνθεῖσα πρὸς τὰς πλησίον εἶπεν 'ὥς πολλῷ κάλλιον, ὦ φίλοι, ἐστὶν ἐν παρατάξει νικῶντα τελευτᾶν ἢ τὰ Ὀλύμπια περιγινόμενον ζῆν.'

22. Τηγουμένου τινὸς τῇ ἀδελφῇ γευναῖον θάνατον τοῦ παιδὸς αὐτῆς, ἐκείνη εἶπεν ὅτι 'ὅσον ἐπ' ἐκείνῳ γέγηθα, τοσοῦτον ἐπὶ σοὶ ἔχθομαι, ἐναρέτου συνοδίας ἀπολειφθέντι.'

23. Λακαίνῃ τις προσέπεμψεν, εἰ φθορᾷ συν-
12 τοῦ ἐτέρου] του ἐτέρου W

επινεύει. ἡ δ' ἔφη 'παῖς μὲν οὖσα ἔμαθον τῷ πατρὶ πεύθεσθαι, καὶ τοῦτο ἔπραξα· γυνὴ δὲ γενομένη τῷ ἀνδρὶ· εἰ οὖν δίκαιά με παρακαλεῖ, τούτῳ φανερὸν ποιησάτω πρότον.'

5 24. Παρθένος πενιχρὰ ἐρωτηθεῖσα τίνα δίδωσι τῷ γαμοῦντι προῖκα, 'τὴν πάτριον' ἔφη 'σωφροσύνην.'

25. Λάκαινα ἐρωτηθεῖσα εἰ ἀνδρὶ προσελήλυθεν, C
'οὐκ ἐγώ' εἶπεν 'ἀλλ' ὁ ἀνὴρ ἐμοί.'

26. Κρύφα τις διαπαρθενευθεῖσα καὶ διαφθείραςα
10 τὸ βρέφος οὕτως ἐνεκαρτέρησε μηδεμίαν προενεγκά-
μένη φωνήν, ὥστε καὶ τὸν πατέρα καὶ ἄλλους πλησίον
ῥντας λαθεῖν ἀποκνήσασα· τὸ γὰρ μέγεθος τῶν ἀλ-
γυθόνων τῇ ἀσχημοσύνῃ τὸ εὐσχημον προσπεσὼν
ἐνίκησε.

15 27. Λάκαινα πιπρασκομένη καὶ ἐρωτωμένη τί
ἐπίσταται, ἔφη 'πιστὰ ἤμεν.'

28. Ἄλλη αἰχμαλωτευθεῖσα καὶ ἐρωτωμένη παρα-
πλησίως 'εὖ οἰκεῖν οἶκον' ἔφη.

29. Ἐρωτηθεῖσά τις ὑπό τινος, εἰ ἔσται ἀγαθή,
20 ἂν αὐτὴν ἀγοράσῃ, εἶπε 'κἂν μὴ ἀγοράσῃς.'

30. Ἄλλη πιπρασκομένη, τοῦ κήρυκος πυνθανο- D
μένου τί ἐπίσταται, 'ἐλευθέρα' εἶπεν 'ἤμεν.' ὥς δὲ ὁ
ὦνησάμενος προσέτασσε τινα αὐτῇ οὐχ ἄδμόζοντα
ἐλευθέρα, εἰποῦσα 'οἰμώξῃ φθονήσας σεαυτῷ τοιού-
25 του κτήματος' ἐξήγαγεν ἑαυτήν.

13 εὐσχημον *: ἄσχημον. Ordo verborum vid. esse: τὸ
εὐσχημον προσπεσὼν τῇ ἀσχημ. ἐνίκ. τὸ μέγ. τ. ἀλγ.

ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΡΕΤΑΙ.

Περὶ ἀρετῆς, ὦ Κλέα, γυναικῶν οὐ τὴν αὐτὴν
 τῷ Θουκυδίδῃ γνώμην ἔχομεν. ὁ μὲν γάρ, ἥς ἂν
 ἐλάχιστος ἢ παρὰ τοῖς ἐκτὸς ψόγου πέρι ἢ ἐπαίνου
 λόγος, ἀρίστην ἀποφαίνεται, καθάπερ τὸ σῶμα καὶ
 τοῦνομα τῆς ἀγαθῆς γυναικὸς οἰόμενος δεῖν κατὰ 5
 κλειστον εἶναι καὶ ἀνέξοδον. ἡμῖν δὲ κομψότερος
 F μὲν ὁ Γοργίας φαίνεται, κελεύων μὴ τὸ εἶδος ἀλλὰ
 τὴν δόξαν εἶναι πολλοῖς γνώριμον τῆς γυναικός·
 ἄριστα δ' ὁ Ῥωμαίων δοκεῖ νόμος ἔχειν, ὥσπερ ἀν-
 δράσι καὶ γυναιξὶ δημοσίᾳ μετὰ τὴν τελευτὴν τοὺς 10
 προσήκοντας ἀποδιδούς ἐπαίνους. διὸ καὶ Λεοντίδος
 τῆς ἀρίστης ἀποθανούσης, εὐθύς τε μετὰ σοῦ τότε
 πολὺν λόγον εἶχομεν οὐκ ἀμοιροῦντα παραμυθίας
 φιλοσόφου, καὶ νῦν, ὡς ἐβουλήθης, τὰ ὑπόλοιπα τῶν
 λεγομένων εἰς τὸ μίαν εἶναι καὶ τὴν αὐτὴν ἀνδρὸς 15
 243 καὶ γυναικὸς ἀρετὴν προσανέγραψά σοι, τὸ ἱστορικὸν
 ἀποδεικτικὸν ἔχοντα καὶ πρὸς ἡδονὴν μὲν ἀκοῆς οὐ
 συντεταγμένα· εἰ δὲ τῷ πεῖθοντι καὶ τὸ τέρπον
 ἔνεστι φύσει τοῦ παραδείγματος, οὐ φεύγει χάριν
 ἀποδείξεως συνεργὸν ὁ λόγος οὐδ' αἰσχύνεται ταῖς 20
 Μούσαις τὰς Χάριτας συγκαταμειγνύς καλλίστην συζυ-

2 Θουκυδίδῃ] 2, 45 14 ἐβουλήθης *: ἡβουλήθης
 18 συντεταγμένα Basileensis: συντεταγμένην

γίαν' ὥς Εὐριπίδης φησίν, ἐκ τοῦ φιλοκάλου μάλιστα
 τῆς ψυχῆς ἀναδούμενος τὴν πίστιν. φέρε γάρ, εἰ
 λέγοντες τὴν αὐτὴν εἶναι ζωγραφίαν ἀνδρῶν καὶ
 γυναικῶν παρειχόμεθα τοιαύτας γραφὰς γυναικῶν,
 5 οἷας Ἀπελλῆς ἀπολέλοιπεν ἢ Ζεῦξις ἢ Νικόμαχος, B
 ἃρ' ἂν τις ἐπετίμησεν ἡμῖν, ὥς τοῦ χαρίζεσθαι καὶ
 ψυχαγωγεῖν μᾶλλον ἢ τοῦ πείθειν στοχαζομένοις;
 ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι. τί δέ; ἐὰν ποιητικὴν πάλιν ἢ
 μαντικὴν ἀποφαίνοντες οὐχ ἑτέραν μὲν ἀνδρῶν
 10 ἑτέραν δὲ γυναικῶν οὔσαν, ἀλλὰ τὴν αὐτήν, τὰ
 Σαπφοῦς μέλη τοῖς Ἀνακρέοντος ἢ τὰ Σιβύλλης λόγια
 τοῖς Βάκιδος ἀντιπαραβάλλωμεν, ἔξει τις αἰτιάσασθαι
 δικαίως τὴν ἀπόδειξιν, ὅτι χαίροντα καὶ τερπόμενον
 ἐπάγει τῇ πίστει τὸν ἀκροατὴν; οὐδὲ τοῦτ' ἂν εἴποις.
 15 καὶ μὴν οὐκ ἔστιν ἀρετῆς γυναικειᾶς καὶ ἀνδρείας
 ὁμοιότητα καὶ διαφορὰν ἄλλοθεν καταμαθεῖν μᾶλλον, C
 ἢ βίους βίοις καὶ πράξεσι πράξεις ὥσπερ ἔργα με-
 γάλῃς τέχνῃς παρατιθέντας ἅμα καὶ σκοποῦντας, εἰ
 τὸν αὐτὸν ἔχει χαρακτῆρα καὶ τύπον ἢ Σεμιράμεως
 20 μεγαλοπραγμοσύνη τῇ Σεσώστριος ἢ ἡ Τανακυλλίδος
 σύνεσις τῇ Σερουίου τοῦ βασιλέως, ἢ τὸ Πορκίας
 φρόνημα τῷ Βρούτου καὶ τὸ Πελοπίδου τῷ Τιμο-
 κλείας, κατὰ τὴν κυριωτάτην κοινότητα καὶ δύναιμι·
 ἐπειδὴ διαφορὰς γέ τινας ἑτέρας, ὥσπερ χρόας ἰδίας,
 25 αἱ ἀρεταὶ διὰ τὰς φύσεις λαμβάνουσι καὶ συνεξομοι-
 οῦνται τοῖς ὑποκειμένοις ἔθεσι καὶ κράσεσι σωμάτων

1 Εὐριπίδης] Herc. fur. 673 9 μαντικὴν Cobetus:
 μιμητικὴν 12 ἀντιπαραβάλλωμεν Dinsius: ἀντιπαραβάλ-
 λοιμεν 23 κοινότητα M: καινότητα 24 χρόας*: χροιάς

καὶ τροφαῖς καὶ διαίταις· ἄλλως γὰρ ἀνδρεῖος ὁ
D Ἀχιλλεὺς ἄλλως ὁ Αἴας· καὶ φρόνησις Ὀδυσσεύς
οὐχ ὁμοία τῇ Νέστορος οὐδὲ δίκαιος ὡσανύτως Κά-
των καὶ Ἀγησίλαος, οὐδ' Εἰρήνη φίλανδρος ὡς
Ἀλκηστις οὐδὲ Κορνηλία μεγαλόφρων ὡς Ὀλυμπιάς. 5
ἀλλὰ μὴ παρὰ τοῦτο πολλὰς καὶ διαφόρους ποιῶμεν
ἀνδρείας καὶ φρονήσεις καὶ δικαιοσύνας, ἂν μόνον
τοῦ λόγου τοῦ οἰκείου μηδεμίαν αἰ καθ' ἑκάστον
ἀνομοιότητες ἐκβιβάζωσι. τὰ μὲν οὖν ἄγαν περιβόητα
καὶ ὅσων οἶμαί σε βιβλίοις ἐντυχοῦσαν ἱστορίαν 10
ἔχειν καὶ γινῶσιν ἤδη παρήσω· πλὴν εἰ μὴ τινὰς
τοὺς τὰ κοινὰ καὶ δεδημευμένα πρὸς ἡμῶν ἱστορή-
σαντας ἀκοῆς ἄξια διαπέφευγεν. ἐπεὶ δὲ πολλὰ καὶ
κοινῇ καὶ ἰδίᾳ γυναιξὶν ἄξια λόγου πέπρακται, βραχέα
E τῶν κοινῶν οὐ χεῖρόν ἐστι προῖστορησαι. 15

ΤΡΩΙΑΔΕΣ.

Τῶν ἀπ' Ἰλίου περὶ τὴν ἄλωσιν ἐκφυγόντων οἱ
πλεῖστοι χειμῶνι χρησάμενοι, καὶ δι' ἀπειρίαν τοῦ
πλοῦ καὶ ἄγνοιαν τῆς θαλάττης ἀπενεχθέντες εἰς
τὴν Ἰταλίαν καὶ περὶ τὸν Θύμβριν ποταμὸν ὄρμοις
καὶ ναυλόχοις ἀναγκαστοὶς μόλις ὑποδραμόντες, αὐτοὶ 20
μὲν ἐπλανῶντο περὶ τὴν χώραν φραστήρων δεό-
F μενοι, ταῖς δὲ γυναιξὶν ἐμπίπτει λογισμός, ὡς ἥτις-
οῦν ἴδρυσις ἐν γῇ πάσης πλάνης καὶ ναυτιλίας εὔ-
τε καὶ καλῶς πράττουσιν ἀνθρώποις ἀμείνων ἐστὶ,

7 ἀνδρείας *: ἀνδρίας 9 ἐκβιβάζωσι W: ἐκβιάζωσι
10 βιβλίοις W: βεβαίοις βιβλίοις 23 πάσης X: πάση 24
καλῶς] κακῶς?

καὶ πατρίδα δεῖ ποιεῖν αὐτούς, ἀπολαβεῖν ἣν ἀπο-
 λωλέκασι μὴ δυναμένους. ἐκ δὲ τούτου συμφρονή-
 σασαι κατέφλεξαν τὰ πλοῖα, μιᾶς καταρξαμένης ὥς
 φασὶ Ῥώμης. πράξασαι δὲ ταῦτα τοῖς ἀνδράσιν ἀπήν-
 5 των βοηθοῦσι πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ φοβούμεναι
 τὴν ὀργὴν αἱ μὲν ἀνδρῶν αἱ δ' οἰκείων ἀντιλαμ- 244
 βανόμεναι καὶ καταφιλοῦσαι λιπαρῶς, ἐξεπράνναν
 τῷ τρόπῳ τῆς φιλοφροσύνης. διὸ καὶ γέγονε καὶ
 παραμένει ταῖς Ῥωμαίων γυναιξὶν ἔτι νῦν ἔθος
 10 ἀσπάζεσθαι μετὰ τοῦ καταφιλεῖν τοὺς κατὰ γένος
 προσήκοντας αὐταῖς. συνιδόντες γὰρ ὥς ἔοικε τὴν
 ἀνάγκην οἱ Τρῶες καὶ ἅμα πειρώμενοι τῶν ἐγχωρίων,
 εὐμενῶς καὶ φιλανθρωπῶς προσδεχομένων, ἡγά-
 πησαν τὸ πρᾶχθ' ἐν ὑπὸ τῶν γυναικῶν καὶ συγκα-
 15 τῶκησαν αὐτόθι τοῖς Λατίνοις.

ΦΩΚΙΑΕΣ.

Τὸ δὲ τῶν Φωκίδων ἐνδόξου μὲν οὐ τετύχηκε
 συγγραφέως, οὐδενὸς δὲ τῶν γυναικείων ἔλαττον B
 εἰς ἀρετὴν ἔστι, μαρτυρούμενον ἱεροῖς τε μεγάλοις,
 ἃ δρῶσι Φωκεῖς ἔτι νῦν περὶ Ῥάμπολιν, καὶ δό-
 20 γμασι παλαιοῖς, ὧν τὸ μὲν καθ' ἕκαστον τῆς πράξεως
 ἐν τῷ Δαϊφάντου βίῳ γέγραπται, τὸ δὲ τῶν γυναι-
 κῶν τοιοῦτόν ἐστιν. ἄσπονδος ἦν Θετταλοῖς πρὸς
 Φωκέας πόλεμος· οἱ μὲν γὰρ ἄρχοντας αὐτῶν καὶ
 τυράννους ἐν ταῖς Φωκικαῖς πόλεσιν ἡμέρα μιᾶ
 25 πάντας ἀπέκτειναν, οἱ δὲ πεντήκοντα καὶ διακοσίους
 ἐκείνων ὁμήρους κατηλόγησαν· εἴτα πανστρατιᾷ διὰ

Λοκρῶν ἐνέβαλον, δόγμα θέμενοι μηδενὸς φείδεσθαι
 τῶν ἐν ἡλικίᾳ, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἀνδραποδί-
 C σασθαι. Δαῖφαντος οὖν ὁ Βαθυλλίου, τρίτος αὐτὸς
 ἄρχων, ἔπεισε τοὺς Φωκεῖς μὲν αὐτοὺς ἀπαντήσαντας
 τοῖς Θετταλοῖς μάχεσθαι, τὰς δὲ γυναῖκας ἅμα τοῖς 5
 τέκνοις εἰς ἓνα ποι τόπον συναγαγόντας ἐξ ἀπάσης
 τῆς Φωκίδος, ὕλην τε περυνῆσαι ξύλων καὶ φυλακὰς
 καταλιπεῖν, πρόσταγμα δόντας, ἂν αἰσθῶνται νικω-
 μένους αὐτούς, κατὰ τάχος τὴν ὕλην ἀνάψαι καὶ
 καταπρῆσαι τὰ σώματα. ψηφισαμένων δὲ ταῦτα τῶν 10
 ἄλλων, εἷς ἕξαναστὰς ἔφη δίκαιον εἶναι ταῦτα συν-
 D δοκεῖν καὶ ταῖς γυναῖξιν· εἰ δὲ μὴ, χαίρειν ἔαν
 καὶ μὴ προσβιάζεσθαι. τούτου τοῦ λόγου διελθόν-
 τος εἰς τὰς γυναῖκας, αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς συνελθοῦσαι
 ταῦτ' ἐψηφίσαντο καὶ τὸν Δαῖφαντον ἀνέδησαν, 15
 ὥς τὰ ἄριστα τῇ Φωκίδι βεβουλευμένον· τὰ δ'
 αὐτὰ καὶ τοὺς παῖδας ἰδίᾳ φασὶν ἐκκλησιάσαντας
 ἐπιψηφίσασθαι. πραχθέντων δὲ τούτων, συμβαλόν-
 τες οἱ Φωκεῖς περὶ Κλεωνὰς τῆς Ἑταμπόλιδος ἐνί-
 κησαν. τὸ μὲν οὖν ψήφισμα Φωκέων Ἀπόνοιαν οἱ 20
 Ἕλληνες ὠνόμασαν· ἐορτὴν δ' ἐκ πασῶν μεγίστην
 E τὰ Ἑλαφηβόλια μέχρι νῦν τῇ Ἀρτέμιδι τῆς νίκης
 ἐκείνης ἐν Ἑταμπόλιδι τελοῦσιν.

XIAI.

Χῖοι Λευκωνίαν ἐπώκισαν ἐκ τοιαύτης αἰτίας.
 ἐγάμει τις ἐν Χίῳ τῶν δοκούντων γνωρίμων εἶναι· 25

4 μὲν αὐτοὺς] αὐτοὺς μὲν Dinsius 6 ποι *: που
 15 ταῦτ' Duebnerus: ταῦτα 24 ἐπώκισαν X: ἐπώκησαν

ἀγομένης δὲ τῆς νύμφης ἐπὶ ξεύγουσ, ὁ βασιλεὺς
 Ἴπποκλος, ἐπιτήδειος ὢν τῷ γαμοῦντι καὶ παρὼν
 ὥσπερ οἱ λοιποί, μέθης οὔσης καὶ γέλωτος, ἀνεπή-
 δησεν ἐπὶ τὸ ξεῦρος, οὐδὲν ὑβριστικὸν πράξων, ἀλλ'
 5 ἔθει κοινῷ καὶ παιδιᾷ χρώμενος· οἱ δὲ φίλοι τοῦ
 γαμοῦντος ἀπέκτειναν αὐτόν. μηνιμάτων δὲ τοῖς
 Χίοις προφαινομένων καὶ τοῦ θεοῦ κελεύσαντος τοὺς
 Ἴπποκλον ἀνελόντας ἀνελεῖν, ἅπαντες ἔφασαν Ἴπ- F
 ποκλον ἀνηρηκέναι. πάντας οὖν αὐθις ὁ θεὸς ἐκέ-
 10 λευσε τὴν πόλιν ἐκλιπεῖν, εἰ πᾶσι τοῦ ἄγους μέτεστιν.
 οὕτω δὴ τοὺς αἰτίους καὶ μετασχόντας τοῦ φόνου
 καὶ συνεπαινέσαντας ἁμωσγέπως, οὐκ ὀλίγους γενο-
 μένους οὐδ' ἀδυνάτους ὄντας, ἀπώκισαν εἰς Λευκα-
 νίαν, ἣν Κορωνεῖς ἀφελόμενοι πρότερον ἐκτήσαντο
 15 μετ' Ἐρυθραίων. ὕστερον δὲ πολέμου πρὸς τοὺς
 Ἐρυθραίους αὐτοῖς γενομένου, μέγιστον Ἰώνων δυνα-
 μένους τότε, κἀκείνων ἐπὶ τὴν Λευκανίαν στρατευ-
 σάντων ἀντέχειν μὴ δυνάμενοι, συνεχώρησαν ἐξελθεῖν 245
 ὑπόσπονδοι, χλαῖναν μίαν ἐκάστου καὶ ἱμάτιον ἄλλο
 20 δὲ μηδὲν ἔχοντος. αἱ δὲ γυναῖκες ἐκάκιζον αὐτούς,
 εἰ προέμενοι τὰ ὅπλα γυμνοὶ διὰ τῶν πολεμίων
 ἐξίσαι· ὁμωμοκέναι δὲ φασκόντων, ἐκέλευον αὐτοὺς
 τὰ μὲν ὅπλα μὴ καταλιπεῖν, λέγειν δὲ πρὸς τοὺς
 πολεμίους ὅτι χλαῖνα μὲν ἐστὶ τὸ ξυστόν, χιτῶν
 25 δ' ἡ ἄσπις ἀνδρὶ θυμὸν ἔχοντι. πεισθέντων δὲ
 ταῦτα τῶν Χίων καὶ πρὸς τοὺς Ἐρυθραίους παρη-
 σιαζομένων καὶ τὰ ὅπλα δεικνύοντων, ἐφοβήθησαν
 οἱ Ἐρυθραῖοι τὴν τόλμαν αὐτῶν καὶ οὐδεὶς προσ-
 ῆλθεν οὐδ' ἐκώλυσεν, ἀλλ' ἡγάπησαν ἀπαλλαγέντων. B.

οὗτοι μὲν οὖν θαρρεῖν διδαχθέντες ὑπὸ τῶν γυναικῶν οὕτως ἐσώθησαν.

Τούτου δ' οὐδέν τι λειπόμενον ἔργον ἀρετῇ καὶ χρόνοις ὕστερον πολλοῖς ἐπράχθη ταῖς Χίων γυναιξίν, ὁπηνίκα Φίλιππος ὁ Δημητρίου πολιορκῶν τὴν πόλιν ἐκήρυξε κήρυγμα βάρβαρον καὶ ὑπερήφανον, ἀφίστασθαι τοὺς οἰκέτας πρὸς ἑαυτὸν ἐπ' ἐλευθερίᾳ καὶ γάμῳ τῆς κεκτημένης, ὥς συνοικιῶν αὐτοὺς ταῖς τῶν δεσποτῶν γυναιξί. δεινὸν δ' αἱ γυναῖκες καὶ ἄγριον θυμὸν λαβοῦσαι, μετὰ τῶν οἰκετῶν καὶ αὐτῶν συνα-¹⁰ γανακτούντων καὶ συμπαρόντων ὥρμησαν ἀναβαίνειν C ἐπὶ τὰ τείχη, καὶ λίθους καὶ βέλη προσφέρουσαι καὶ παρακελευόμεναι καὶ προσλιπαροῦσαι τοῖς μαχομένοις, τέλος δ' ἀμυνόμεναι καὶ βάλλουσαι τοὺς πολεμίους, ἀπώσαντο τὸν Φίλιππον, οὐδενὸς δούλου τὸ παράπαν¹⁵ ἀποστάντος πρὸς αὐτόν.

ΑΡΓΕΙΑΙ.

Οὐδενὸς δ' ἥττον ἐνδοξόν ἐστι τῶν κοινῇ διαπεπραγμένων γυναιξίν ἔργων ὁ πρὸς Κλεομένη περὶ Ἄργους ἀγών, ὃν ἠγωνίσαντο, Τελεσίλλης τῆς ποιη-²⁰ τρίας προτρεψαμένης. ταύτην δέ φασιν οἰκίας οὖσαν ἐνδόξου τῷ δὲ σώματι νοσηματικὴν εἰς θεοῦ D πέμψαι περὶ ὑγείας· καὶ χρησθὲν αὐτῇ Μούσας θερα-²⁵ πεύειν, πειθομένην τῷ θεῷ καὶ ἐπιθεμένην ῥοδῇ καὶ ἁρμονίᾳ τοῦ τε πάθους ἀπαλλαγῆναι ταχὺ καὶ θανά-²⁵ μάζεσθαι διὰ ποιητικὴν ὑπὸ τῶν γυναικῶν. ἐπεὶ δὲ Κλεομένης ὁ βασιλεὺς τῶν Σπαρτιατῶν πολλοὺς

11 συμπαρόντων] συμπαροξυνόντων? 13 προσλιπαροῦσαι] προσταλαιπωροῦσαι W 21 θεοῦ M: θεοῦς 23 τῷ idem: τῇ

ἀποκτείνας (οὐ μὴν, ὥς ἔνιοι μυθολογοῦσιν, ἑπτὰ καὶ
 ἑβδομήκοντα καὶ ἑπτακοσίους πρὸς ἑπτακισχίλοις)
 ἐβάδιζε πρὸς τὴν πόλιν, ὁρμὴ καὶ τόλμα δαιμόνιος
 παρέσθη ταῖς ἀκμαζούσαις τῶν γυναικῶν ἀμύνεσθαι
 5 τοὺς πολεμίους ὑπὲρ τῆς πατρίδος. ἡγούμενης δὲ
 τῆς Τελεσίλλης, ὅπλα λαμβάνουσι καὶ παρ' ἑπαλξιν
 ἰστάμεναι κύκλῳ τὰ τεῖχη περιέστεψαν, ὥστε θαν- E
 μάξιν τοὺς πολεμίους. τὸν μὲν οὖν Κλεομένη πολ-
 λῶν πεσόντων ἀπεκρούσαντο· τὸν δ' ἕτερον βασιλέα
 10 Δημάρατον, ὥς Σωκράτης φησὶν, ἐντὸς γενόμενον
 καὶ κατασχόντα τὸ Παμφυλιακὸν ἐξέωσαν. οὕτω δὲ
 τῆς πόλεως περιγενομένης, τὰς μὲν πεσούσας ἐν τῇ
 μάχῃ τῶν γυναικῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Ἀργείας ἔθα-
 ψαν, ταῖς δὲ σωθείσαις ὑπόμνημα τῆς ἀριστείας
 15 ἔδωσαν ἰδρῶσασθαι τὸν Ἐννάλιον. τὴν δὲ μάχην οἱ
 μὲν ἑβδόμη λέγουσιν ἰσταμένου μηνός, οἱ δὲ νο-
 μηνίᾳ γενέσθαι τοῦ νῦν μὲν τετάρτου, πάλαι δ'
 Ἑρμαίου παρ' Ἀργείοις, καθ' ἣν μέχρι νῦν τὰ Ὑβρι-
 στικά τελοῦσι, γυναῖκας μὲν ἀνδρείοις χιτῶσι καὶ
 20 χλαμύσιν, ἄνδρας δὲ πέπλοις γυναικῶν καὶ καλύ- F
 πτραις ἀμφιεννύντες. ἐπανορθούμενοι δὲ τὴν ὀλιγαν-
 δρίαν, οὐχ ὥς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ τοῖς δούλοις, ἀλλὰ
 τῶν περιοίκων ποιησάμενοι πολίτας τοὺς ἀρίστους,
 συνώκισαν τὰς γυναῖκας· ἐδόκουν δὲ καὶ τούτους ἀτι-
 25 μάξιν καὶ περιορᾶν ἐν τῷ συγκαθεύδειν ὥς χεῖρους.
 ὅθεν ἔθεντο νόμον τὸν κελεύοντα πῶγωνα δεῖν ἐχού-
 σας συναναπαύεσθαι τοῖς ἀνδράσι τὰς γεγαμημένας.

10 Σωκράτης] Mueller, *Fragm. H Gr.* 4 p. 497 11 δὲ]
 malim δὴ 22 Ἡρόδοτος] 6, 83

ΠΕΡΣΙΑΔΕΣ.

246 Πέρσας Ἀστυάγου βασιλέως καὶ Μήδων ἀπο-
 στήσας Κύρος ἡττήθη μάχῃ· φεύγουσι δὲ τοῖς Πέρ-
 σαις εἰς τὴν πόλιν, ὀλίγον ἀπεχόντων συνεισπεσεῖν
 τῶν πολεμίων, ἀπήντησαν αἱ γυναῖκες πρὸ τῆς πό-
 λεως καὶ τοὺς πέπλους ἐκ τῶν κάτω μερῶν ἐπάρασαι 5
 'ποῖ φέρεσθε' εἶπον 'ὦ κάκιστοι πάντων ἀνθρώπων;
 οὐ γὰρ ἐνταῦθά γε δύνασθε καταδῦναι φεύγοντες,
 ὅθεν ἐξεγένεσθε.' ταύτην τὴν ὕψιν ἄμα καὶ τὴν φωνὴν
 αἰδεσθέντες οἱ Πέρσαι καὶ κακίσαντες ἑαυτοὺς ἀνέ-
 στρεψάν τε καὶ συμβαλόντες ἐξ ἀρχῆς ἐτρέψαντο τοὺς 10
 B πολεμίους. ἐκ τούτου κατέστη νόμος, εἰσελάσαντος
 βασιλέως εἰς τὴν πόλιν ἐκάστην γυναῖκα χρυσοῦν
 λαμβάνειν, Κύρου νομοθετήσαντος. Ὡχον δέ φρασι,
 τὰ τ' ἄλλα μοχθηρὸν καὶ φιλοκερδέστατον βασιλέων
 ὄντα, περικάμψαι τὴν πόλιν ἀεὶ καὶ μὴ παρελθεῖν 15
 ἀλλ' ἀποστερεῖσθαι τῆς δωρεᾶς τὰς γυναῖκας. Ἀλέ-
 ξανδρος δὲ καὶ δις εἰσῆλθε καὶ ταῖς κυούσαις δι-
 πλοῦν ἔδωκε.

ΚΕΛΤΑΙ.

Κελτοῖς, πρὶν ὑπερβαλεῖν Ἀλπεις καὶ κατοικῆσαι
 τῆς Ἰταλίας ἣν νῦν νέμονται χώραν, στάσις ἐμπε- 20
 C σοῦσα δεινὴ καὶ δυσκατάπαυστος εἰς πόλεμον ἐμ-
 φύλιον προῆλθεν. αἱ δὲ γυναῖκες ἐν μέσῳ τῶν
 ὕπλων γενόμεναι καὶ παραλαβοῦσαι τὰ νείκη διήτη-
 σαν οὕτως ἀμέμπτως καὶ διέκριναν, ὥστε φιλίαν
 πᾶσι θαυμαστὴν καὶ κατὰ πόλεις καὶ κατ' οἴκους 25
 γενέσθαι πρὸς πάντας. ἐκ τούτου διετέλουν περὶ τε
 πολέμου καὶ εἰρήνης βουλευόμενοι μετὰ τῶν γυναι-

κῶν καὶ τὰ πρὸς τοὺς συμμάχους ἀμφίβολα δι'
ἐκείνων βραβεύοντες. ἐν γοῦν ταῖς πρὸς Ἀννίβαν
συνθήκαις ἐγράψαντο, Κελτῶν μὲν ἐγκαλούντων Καρ-
χηδονίοις, τοὺς ἐν Ἰβηρίᾳ Καρχηδονίων ἐπάρχους
5 καὶ στρατηγούς εἶναι δικαστάς· ἂν δὲ Καρχηδόνιοι
Κελτοῖς ἐγκαλῶσι, τὰς Κελτῶν γυναῖκας.

D

ΜΗΛΙΑΙ.

Μήλιοι γῆς χρῆζοντες ἀμφιλαφοῦς Νυμφαῖον
ἡγεμόνα τῆς ἀποικίας ἐποιήσαντο, νέον ἄνδρα καὶ
κάλλει διαφέροντα· τοῦ δὲ θεοῦ πλεῖν κελεύσαντος
10 αὐτούς, ὅπου δ' ἂν ἀποβάλλωσι τοὺς κοιμιστῆρας, ἐκεῖ
κατοικεῖν, συνέπεσε τῇ Καρίᾳ προσβαλοῦσιν αὐτοῖς
καὶ ἀποβᾶσι τὰς ναῦς ὑπὸ χειμῶνος διαφθαρῆναι.
τῶν δὲ Καρῶν οἱ Κρύασσον οἰκοῦντες, εἴτε τὴν ἀπο-
ρίαν οἰκτίραντες εἴτε δέισαντες αὐτῶν τὴν τόλμαν,
15 ἐκέλευον οἰκεῖν παρ' αὐτοῖς καὶ τῆς χώρας μετέδω- E
καν· εἴτα πολλὴν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ λαμβάνοντας
αὔξησιν ὄρωντες, ἐπεβούλευον ἀνελεῖν εὐωχίαν τινὰ
καὶ θοοίην παρασκευάσαντες. ἔτυχε δὲ Καρίνη παρ-
θένος ἐρῶσα τοῦ Νυμφαίου καὶ λανθάνουσα τοὺς
20 ἄλλους· ἐκαλεῖτο δὲ Καφένη· πραττομένων δὲ τούτων
οὐ δυναμένη τὸν Νυμφαῖον περιορᾶν ἀπολλύμενον,
ἐξήγγειλε τὴν διάνοιαν αὐτῷ τῶν πολιτῶν. ὥς οὖν
ἦκον οἱ Κρύασσεῖς καλοῦντες αὐτούς, οὐκ ἔφη νόμον
ὁ Νυμφαῖος Ἑλλήσιν εἶναι βαδίζειν ἐπὶ δεῖπνον
25 ἄνευ γυναικῶν· ἀκούσαντες δὲ οἱ Κᾶρες ἐκέλευον F

4 ἐπάρχους] ἐπάρχους Polyaenus 7, 50
13 Κρύασσον X: κρύασσαν

9 δὲ M

ἄγειν καὶ τὰς γυναῖκας. οὕτω δὴ φράσας τὰ πεπρα-
 γμένα Μηλίοις ἐκέλευσεν αὐτοὺς μὲν ἀόπλους ἐν
 ἱματίοις βαδίζειν, τῶν δὲ γυναικῶν ἐκάστην ξίφος
 ἐν τῷ κόλπῳ κομίζειν καὶ καθέζεσθαι παρὰ τὸν αὐτῆς.
 ἐπεὶ δὲ τοῦ δεῖπνου μεσοῦντος ἐδόθη τὸ σύνθημα 5
 τοῖς Καρσί καὶ συνήσθοντο τὸν καιρὸν οἱ Ἕλληνες,
 αἱ μὲν γυναῖκες ἅμα πᾶσαι τοὺς κόλπους διέσχον,
 οἱ δὲ τὰ ξίφη λαβόντες ἐπέθεντο τοῖς βαρβάροις καὶ
 διέφθειραν αὐτοὺς ἅμα πάντας· κτησάμενοι δὲ τὴν
 χώραν καὶ τὴν πόλιν ἐκείνην καταβαλόντες, ᾤκισαν 10
 247 ἑτέραν, ἣν νέαν Κρύασσον ὠνόμασαν. ἡ δὲ Καφέρνη
 τῷ Νυμφαίῳ γαμηθεῖσα τιμὴν καὶ χάριν ἔσχε ταῖς
 εὐεργεσίαις πρέπουσαν. ἄξιον οὖν ἄρασθαι τῶν
 γυναικῶν καὶ τὴν σιωπὴν καὶ τὸ θάρσος, καὶ τὸ
 μηδεμίαν ἐν πολλαῖς μηδ' ἄκουσαν ὑπὸ δειλίας 15
 κακὴν γενέσθαι.

ΤΥΡΡΗΝΙΑΕΣ.

Τυρρηγῶν τοίνυν τῶν Ἀἰμνον καὶ Ἰμβρον κα-
 τασχόντων, ἄρπασάντων δὲ Βραυρωνόθεν τὰς Ἀθη-
 ναίων γυναῖκας, ἐγένοντο παῖδες, οὓς ἐξήλασαν
 Ἀθηναῖοι μιξοβαρβάρους ὄντας ἐκ τῶν νήσων. οἱ 20
 δ' εἰς Ταίναρον κατάραντες ἐγένοντο χρήσιμοι Σπαρ-
 τιάταις περὶ τὸν εἰλωτικὸν πόλεμον, καὶ διὰ τοῦτο
 Β πολιτείας καὶ γάμων τυχόντες, οὐκ ἀξιούμενοι δὲ
 ἀρχαίων καὶ βουλῆς, ὑπόνοιαν ἔσχον ὥς ἐπὶ νεω-
 τερισμῷ συνερχόμενοι καὶ διανοούμενοι τὰ καθε- 25
 στῶτα κινεῖν. συλλαβόντες οὖν αὐτοὺς οἱ Λακε-
 2 ἀόπλους *: ἀνόπλους 10 ᾤκισαν X: ᾤκησαν

δαιμόνιοι καὶ καθείρξαντες ἐφύλαττον ἰσχυρῶς, ζη-
 τοῦντες ἐλεῖν σαφέσι καὶ βεβαίοις ἐλέγχοις· αἱ δὲ
 τῶν καθειργμένων γυναῖκες ἐπὶ τὴν εἰρκτὴν παρα-
 γενόμεναι, πολλαῖς ἰκεσίαις καὶ δεήσεσι παρείθησαν
 5 ὑπὸ τῶν φυλάκων ὅσον ἀσπάσασθαι καὶ προσειπεῖν
 τοὺς ἄνδρας. ἐπεὶ δ' εἰσῆλθον, ἐκέλευον αὐτοὺς
 μεταμφιέννυσθαι ταχὺ τὰ ἱμάτια καὶ τὰ μὲν αὐτῶν
 ἐκείναις ἀπολιπεῖν, τὰ δ' ἐκείνων ἐνδύντας αὐτοὺς C
 ἀπιέναι περικαλυψαμένους. γενομένων δὲ τούτων,
 10 αἱ μὲν ὑπέμειναν αὐτοῦ παραταξάμεναι πρὸς πάντα
 τὰ δεινὰ, τοὺς δ' ἄνδρας ἐξαπατηθέντες οἱ φύλακες
 παρῆκαν ὥς δὴ γυναῖκας. ἐκ δὴ τούτου καταλα-
 βομένων αὐτῶν τὰ Ταῦγετα, καὶ τὸ εἰλωτικὸν ἀφι-
 στάντων καὶ προσδεχομένων, οἱ Σπαρτιᾶται εἰς πολὺν
 15 φόβον καταστάντες ἐπεκηρυκεύσαντο καὶ διηλλάγησαν
 ἐπὶ τῷ κομίσασθαι μὲν αὐτοὺς τὰς γυναῖκας, χρή-
 ματα δὲ καὶ ναῦς λαβόντας ἐκπλεῦσαι καὶ γῆς τυχόν-
 τας ἀλλαχόσε καὶ πόλεως ἀποίκους Λακεδαιμονίων D
 καὶ συγγενεῖς νομίζεσθαι. ταῦτ' ἔπραττον οἱ Πελασγοὶ
 20 Πόλλιν ἡγεμόνα καὶ Δελφὸν καὶ Κραταῖδαν Λακε-
 δαιμονίους λαβόντες· καὶ μέρος μὲν αὐτῶν ἐν Μήλῳ
 κατόκησαν· τοὺς δὲ πλείστους οἱ περὶ Πόλλιν ἔχοντες
 εἰς Κρήτην ἔπλευσαν, ἀποπειρώμενοι τῶν λογίων.
 ἐχρησθῆ γὰρ αὐτοῖς, ὅταν τὴν θεὸν καὶ τὴν ἄγκυραν
 25 ἀπολέσωσι, παύσασθαι πλάνης καὶ πόλιν ἐκεῖ συνοι-
 κίξιν. ὁρμισθεῖσιν οὖν πρὸς τῇ λεγομένῃ Χερρονήσῳ

18 ἀλλαχόσε] ἀλλαχόθι Dinsius 20 Δελφὸν καὶ Κρα-
 ταῖδαν Meursius: ἀδελφὸν κραταῖδα. cf. Phot. Bibl. 137 b 21.
 141 a 7. Mueller. Fragm. 1 p. 356

θόρυβοι πανικοί προσέπεσον νύκτωρ, ὑφ' ὧν δια-
 E πτοηθέντες ἐνεπήδησαν εἰς τὰς ναῦς ἀκόσμως, ἀπολι-
 πόντες ἐν τῇ γῇ ξόανον τῆς Ἀρτέμιδος, ὃ πατρῷον
 ἦν αὐτοῖς εἰς Ἀἴμνον ἐκ Βραύρωνος κοιμισθέν, ἐκ
 δὲ Ἀἴμνου πανταχοῦ συμπεριαγόμενον. ἐπεὶ δὲ τοῦ 5
 θορύβου λήξαντος ἐπόθησαν αὐτὸ κατὰ πλοῦν, ἅμα
 δ' ὁ Πόλλις κατέμαθε τῇ ἀγκύρᾳ τὸν ὕνυχά μὴ
 προσόντα (βία γὰρ ἐλκομένης ὥς ἔοικεν ἐν τόποις
 ὑποπέτρους ἀποσπασθεῖς ἔλαθε), περαινέσθαι τὰ πυ-
 θόχροηστα φήσας ἐσήμαινεν ἀναστρέφειν· καὶ κατέσχε 10
 F τὴν χώραν, καὶ μάχαις πολλαῖς τῶν ἀντιταξαμένων ἐπι-
 κρατήσας Ἀνύκτον ὥκησε καὶ πόλεις ἄλλας ὑποχειρίους
 ἔλαβε. διὸ καὶ νομίζουσιν αὐτοὺς Ἀθηναίοις τε διὰ τὰς
 μητέρας κατὰ γένος προσήκειν καὶ Σπαρτιατῶν ἀποί-
 κους εἶναι.

15

ΛΥΚΙΑΙ.

Τὸ δ' ἐν Λυκίᾳ γενέσθαι λεγόμενον μυθῶδες
 μὲν ἐστίν, ἔχει δὲ τινα φήμην ὁμοῦ μαρτυροῦσαν.
 Ἀμισώδαρος γάρ, ὥς φασιν, ὃν Ἰσάραν Λύκιοι κα-
 λοῦσιν, ἦκεν ἐκ τῆς περὶ Ζέλειαν ἀποικίας Λυκίων,
 ληστρίδας ἄγων ναῦς, ὧν Χίμαρρος ἡγεῖτο, πολεμι- 20
 στῆς μὲν ἀνὴρ ὤμους δὲ καὶ θηριώδης. ἐπλεῖ δὲ
 248 πλοῖα λέοντα μὲν ἔχοντι πρῶραθεν ἐπίσημον, ἐκ δὲ
 πρύμνης δράκοντα, καὶ πολλὰ κακὰ τοὺς Λυκίους
 ἐποίει, καὶ πλεῦσαι τὴν θάλατταν οὐκ ἦν οὐδὲ τὰς
 ἐγγὺς θαλάττης πόλεις οἰκεῖν. τοῦτον οὖν ἀποκτεί- 25
 νας ὁ Βελλεροφόντης φεύγοντα τῷ Πηγάσῳ διώξας,
 ἐκβαλὼν δὲ καὶ τὰς Ἀμαζόνας, οὐδενὸς ἐτύγχανε τῶν

13 αὐτοὺς?

17 ὁμοῦ] ὁμως M

δικαίων, ἀλλ' ἦν ἀδικώτατος περὶ αὐτὸν Ἰοβάτης·
 ὅθεν εἰς τὴν θάλατταν ἐμβὰς εὗξατο κατ' αὐτοῦ
 τῷ Ποσειδῶνι τὴν χώραν ἄκαρπον γενέσθαι καὶ
 ἀνόνητον. εἰθ' ὁ μὲν ἀπῆει κατευξάμενος, κῦμα δὲ
 5 διαρθεὶν ἐπέκλυξε τὴν γῆν· καὶ θέαμα δεινὸν ἦν,
 ἐπομένης μετεώρου τῆς θαλάττης καὶ ἀποκρυπτούσης
 τὸ πεδῖον. ἐπεὶ δέ, τῶν ἀνδρῶν δεομένων τὸν Βελ- ^B
 λεροφόντην ἐπισχεῖν, οὐδὲν ἔπειθον, αἱ γυναῖκες
 ἀνασυράμεναι τοὺς χιτωνίσκους ἀπῆντησαν αὐτῷ·
 10 πάλιν οὖν ὑπ' αἰσχύνης ἀναχωροῦντος ὀπίσω καὶ
 τὸ κῦμα λέγεται συνυποχωρῆσαι. τινὲς δὲ τοῦ λόγου
 τούτου παραμυθούμενοι τὸ μυθῶδες οὐ φασὶ κατὰ-
 ραῖς ὑπαγαγέσθαι τὴν θάλασσαν αὐτόν, ἀλλὰ τοῦ
 πεδίου τὸ πιότατον ὑποκεῖσθαι τῇ θαλάσῃ ταπεινό-
 15 τερον· ὁρῶν δὲ παρατείνουσιν ἀκτῆς, ἣ διεῖργε
 τὴν θάλασσαν, ἐκρῆξαι τὸν Βελλεροφόντην, καὶ βία ^C
 τοῦ πελάγους ἐπιφερομένου καὶ κατακλύζοντος τὸ
 πεδῖον, τοὺς μὲν ἄνδρας οὐδὲν περαίνειν δεομένους
 αὐτοῦ, τὰς δὲ γυναῖκας ἀθρόας περιχυθείσας αἰδοῦς
 20 τυχεῖν καὶ ἀποπαῦσαι τὴν ὀργήν. οἱ δ' ὅλως τὴν
 λεγομένην Χίμαιραν ὕρος ἀντήλιον γεγονέναι φασὶ
 καὶ ποιεῖν ἀνακλάσεις ἐν τῷ θέρει χαλεπὰς καὶ
 πυρώδεις, ὑφ' ὧν ἀνὰ τὸ πεδῖον σκεδαννυμένων
 μαραίνεσθαι τοὺς καρπούς. τὸν δὲ Βελλεροφόντην
 25 συμφρονήσαντα διακόψαι τοῦ κρημνοῦ τὸ λειότατον
 καὶ μάλιστα τὰς ἀνακλάσεις ἀνταποστέλλον· ἐπεὶ δ'
 οὐκ ἐτύγχανε χάριτος, ὀργῇ πρὸς ἄμυναν τραπέσθαι

2 εὗξατο *: ηὔξατο
 σεις καὶ ἀνακαύσεις

22 ἀνακλάσεις Cobetus: ἀνακλά-

τῶν Λυκίων, πεισθῆναι δ' ὑπὸ τῶν γυναικῶν. ἦν
 D δὲ Νύμφις ἐν τῷ τετάρτῳ περὶ Ἑρακλείας αἰτίαν
 εἴρηκεν, ἥμιστα μυθώδης ἐστὶ· λέγει γάρ, ὅτι σὺν
 ἄγριον ἐν τῇ Ξανθίων χώρᾳ καὶ ξῶα καὶ καρπούς
 λυμαινόμενον ἀνελών ὁ Βελλεροφόντης οὐδεμιᾶς 5
 ἐτύγχανεν ἀμοιβῆς· καταρασσάμενου δὲ τῶν Ξανθίων
 αὐτοῦ πρὸς τὸν Ποσειδῶνα, πᾶν τὸ πεδίον ἐξήνθησεν
 ἄλμυρίδα καὶ διέφθαρτο παντάπασι, τῆς γῆς πικρᾶς
 γενομένης· μέχρι οὗ τὰς γυναῖκας αἰδεσθεῖς δεομένας
 εὗξατο τῷ Ποσειδῶνι τὴν ὀργὴν ἀφεῖναι. διὸ καὶ νό- 10
 μος ἦν τοῖς Ξανθίοις μὴ πατρόθεν ἀλλ' ἀπὸ μητέρων
 χρηματίζειν.

ΣΑΛΜΑΤΙΔΕΣ.

E Ἀννίβα δὲ τοῦ Βάρκα, πρὶν ἐπὶ Ῥωμαίους στρα-
 τεύειν, ἐν Ἰβηρίᾳ πόλει μεγάλῃ Σαλματικῇ προσμα-
 χομένου, πρῶτον μὲν ἔδεισαν οἱ πολιορκούμενοι καὶ 15
 συνέθεντο ποιήσιν τὸ προσταττόμενον, Ἀννίβα
 τριακόσια δόντες ἀργυρίου τάλαντα καὶ τριακοσίους
 ὁμήρους. ἀνέντος δὲ τὴν πολιορκίαν ἐκείνου, μετα-
 γνόντες οὐδὲν ἔπραττον ὧν ὠμολόγησαν. αὐτῆς οὖν
 F ἐπιστρέψαντος αὐτοῦ καὶ τοὺς στρατιώτας ἐπὶ δι- 20
 αρπαγῇ χρημάτων κελεύσαντος ἐπιχειρεῖν τῇ πόλει,
 παντάπασι καταπλαγέντες οἱ βάρβαροι συνεχώρησαν
 ἐξελθεῖν ἐν ἱματίῳ τοὺς ἐλευθέρους, ὅπλα καὶ χρή-
 ματα καὶ ἀνδράποδα καὶ τὴν πόλιν καταλιπόντας.
 αἱ δὲ γυναῖκες οἰόμεναι τῶν μὲν ἀνδρῶν φωράσειν 25
 ἕκαστον ἐξιόντα τοὺς πολεμίους, αὐτῶν δ' οὐκ ἂν

² Νύμφις] Mueller. 3 p. 14 23 ἐν] ἐνὶ Polyaen. 7, 48.
 ἐν ἐνὶ Herwerdenus. cf. p. 276 d

ἄψασθαι, ξίφη λαβοῦσαι καὶ ἀποκρούσασαι συνεξέπι-
 πτον τοῖς ἀνδράσιν. ἐξελθόντων δὲ πάντων ὁ Ἀν-
 νίβας φρουρὰν Μασαυσυλίων ἐπιστήσας ἐν τῷ προ-
 αστείῳ συνεῖχεν αὐτούς, οἱ δ' ἄλλοι τὴν πόλιν
 5 ἀτάκτως ἐμπεσόντες διήρπαζον. πολλῶν δ' ἀγομένων,
 οἱ Μασαυσύλιοι καρτερεῖν οὐκ ἐδύναντο βλέποντες
 οὐδὲ τῇ φυλακῇ τὸν νοῦν προσεῖχον, ἀλλ' ἡγανά- 249
 κτουν καὶ ἀπεχώρουν ὥς μεθέξοντες τῆς ὠφελείας.
 ἐν τούτῳ δ' αἱ γυναῖκες ἐμβοήσασαι τοῖς ἀνδράσι
 10 τὰ ξίφη παρέδοσαν, ἔνιαι δὲ καὶ δι' ἑαυτῶν ἐπετί-
 θεντο τοῖς φρουροῦσι· μία δὲ καὶ λόγχην ἔξαρχά-
 σασα Βάνωνος τοῦ ἐρμηνέως αὐτὸν ἐκεῖνον ἔπαισεν·
 ἔτυχε δὲ τεθωρακισμένος· τῶν δ' ἄλλων τοὺς μὲν
 καταβαλόντες, τοὺς δὲ τρεψάμενοι, διεξέπεσον ἀθροοί
 15 μετὰ τῶν γυναικῶν. πυθόμενος δ' ὁ Ἀννίβας καὶ
 διωξας τοὺς μὲν καταλειφθέντας ἀνείλεν· οἱ δὲ τῶν
 ὀρῶν ἐπιλαβόμενοι παραχρῆμα μὲν διέφυγον, ὕστερον Β
 δὲ πέμψαντες ἱκετηρίαν εἰς τὴν πόλιν ὑπ' αὐτοῦ
 κατήχθησαν, ἀδείας καὶ φιλανθρωπίας τυχόντες.

ΜΙΛΗΣΙΑΙ.

20 Τὰς Μιλησίων ποτὲ παρθένους δεινὸν πάθος καὶ
 ἀλλόκοτον κατέσχευεν, ἐκ δὴ τινος αἰτίας ἀδῆλου·
 μάλιστα δ' εἰκάζετο κρᾶσιν ἐκστατικὴν καὶ φαρμα-
 κῶδη λαβὼν ὁ ἀῆρ τροπὴν αὐταῖς καὶ παραφορὰν
 τῆς διανοίας ἐνεργάσασθαι. πάσαις μὲν γὰρ ἐξαιφνης
 25 ἐπιθυμία θανάτου καὶ πρὸς ἀγχόνην ὁρμὴ περιμανῆς
 ἐνέπιπτε, πολλὰ δ' ἀπήγχοντο λανθάνουσαι· λόγοι C

6 ἐδύναντο *: ἡδύναντο 16 ἀνείλεν Herwerdenus: εἶλεν

δὲ καὶ δάκρυα γονέων καὶ παρηγορίαι φίλων οὐδὲν ἐπέβαινον, ἀλλὰ περιῆσαν ἐπινοίας καὶ πανουργίας ἀπάσης τῶν φυλαττόντων, ἑαυτὰς διαχωρῶμεναι. καὶ τὸ κακὸν ἐδόκει δαιμόνιον εἶναι καὶ κρεῖττον ἀνθρώπινης βοήθειας, ἄχρι οὗ γνώμη νοῦν ἔχοντος 5 ἀνδρὸς ἐγράφη προβούλευμα, τὰς ἀπαγχονόμενας γυμνὰς ἐκκομίζεσθαι διὰ τῆς ἀγορᾶς· καὶ τοῦτο κυρωθὲν οὐ μόνον ἐπέσχευ, ἀλλὰ καὶ παντελῶς ἔπαυσε θανάτωσας τὰς παρθένους. μέγα δὲ τεκμήριον εὐφυΐας καὶ ἀρετῆς ἢ τῆς ἀδοξίας εὐλάβεια καὶ τὸ πρὸς τὰ 10

D δεινότατα τῶν ὄντων, θάνατον καὶ πόνον, ἀδεῶς ἐχούσας αἰσχροῦ φαντασίαν μὴ ὑπομεῖναι μηδ' ἐνεγκεῖν αἰσχύνῃς μετὰ θάνατον ἐσομένης.

ΚΕΙΑΙ.

Ταῖς Κεῖων παρθένοις ἔθος ἦν εἰς ἱερὰ δημόσια συμπορεύεσθαι καὶ διημερεῦειν μετ' ἀλλήλων, οἱ 15 δὲ μνηστῆρες ἐθεῶντο παιζούσας καὶ χορευούσας· ἐσπέρας δὲ πρὸς ἐκάστην ἀνὰ μέρος βαδίζουσαι διηκονοῦντο τοῖς ἀλλήλων γονεῦσι καὶ ἀδελφοῖς ἄχρι τοῦ καὶ τοὺς πόδας ἀπονίξιν. ἡρῶν πολλάκις μιᾶς πλείονες οὕτω κόσμιον ἔρωτα καὶ νόμιμον, ὥστε 20 τῆς πόρης ἐγγυηθείσης ἐνὶ τοὺς ἄλλους εὐθὺς πεπαῦσθαι. κεφάλαιον δὲ τῆς εὐταξίας τῶν γυναικῶν,

E τὸ μήτε μοιχείαν μήτε φθορὰν ἀνέγγυον ἐτῶν ἐπτακοσίων μνημονεύεσθαι παρ' αὐτοῖς γενομένην.

14 ΚΕΙΑΙ. Κεῖων Cobetus: ΚΙΑΙ. κίων
 τες X 18 ἀλλήλων] αὐτῶν X

17 βαδίζον-

ΦΩΚΙΔΕΣ.

Τῶν ἐν Φωκεῦσι τυράννων κατειληφότων Δελ-
 φούς καὶ τὸν ἱερὸν κληθέντα πόλεμον Θηβαίων
 πολεμούντων πρὸς αὐτούς, αἱ περὶ τὸν Διόνυσον
 γυναικες, ἃς Θυιάδας ὀνομάζουσιν, ἐκμανεῖσαι καὶ
 5 περιπλανηθεῖσαι νυκτὸς ἔλαθον ἐν Ἀμφίσσῃ γενό-
 μεναι· κατάκοποι δ' οὔσαι καὶ μηδέπω τοῦ φρονεῖν
 παρόντος αὐταῖς, ἐν τῇ ἀγορᾷ προέμεναι τὰ σώματα
 σποράδην ἔκειντο καθεύδουσαι. τῶν δ' Ἀμφισσέων F
 αἱ γυναικες, φοβηθεῖσαι μὴ διὰ τὸ σύμμαχον τὴν
 10 πόλιν Φωκέων γεγονέναι καὶ συχνούς στρατιώτας
 παρεῖναι τῶν τυράννων ἀγνωμονηθῶσιν αἱ Θυιάδες,
 ἐξέδραμον εἰς τὴν ἀγορὰν ἅπασαι καὶ κύκλῳ περι-
 στᾶσαι σιωπῇ κοιμωμέναις μὲν οὐ προσήεσαν, ἐπεὶ
 δ' ἐξανέστησαν, ἄλλαι περὶ ἄλλας ἐγίγνοντο θερα-
 15 πεύουσαι καὶ τροφὴν προσφέρουσαι· τέλος δὲ πέτσασαι
 τοὺς ἄνδρας ἐπηκολούθησαν αὐταῖς ἕχρι τῶν ὄρων
 ἀσφαλῶς προπεμπομέναις.

ΟΤΑΛΕΡΙΑ ΚΑΙ ΚΛΟΪΔΙΑ.

250

Ταρκύνιον Σούπερβον, ἑβδομον ἀπὸ Ῥωμύλου
 βασιλεύοντα Ῥωμαίων, ἐξήλασεν ὕβρις καὶ ἀρετὴ
 20 Λουκρητίας, γυναικὸς ἀνδρὶ γεγαμημένης λαμπρῶ
 καὶ κατὰ γένος προσήκοντι τοῖς βασιλεῦσιν. ἐβιάσθη
 μὲν γὰρ ὑφ' ἐνὸς τῶν Ταρκυνίου παίδων, ἐπιξενω-
 θέντος αὐτῇ· φράσασα δὲ τοῖς φίλοις καὶ οἰκέλοις
 τὸ πάθος εὐθύς ἀπέσφαξεν ἑαυτήν. ἐκπεσὼν δὲ τῆς
 25 ἀρχῆς ὁ Ταρκύνιος ἄλλους τε πολλοὺς ἐπολέμησε

- Β πολέμους, πειρώμενος ἀναλαβεῖν τὴν ἡγεμονίαν· καὶ τέλος ἄρχοντα Τυρρηγῶν Πορσίναν ἐπεισεν ἐπὶ τὴν Ῥώμην στρατεῦσαι μετὰ πολλῆς δυνάμεως. ἕμα δὲ τῷ πολέμῳ καὶ λιμοῦ συνεπιτιθημένου τοῖς Ῥωμαίοις, πυνθανόμενοι τὸν Πορσίναν οὐ πολεμικὸν εἶναι 5 μόνον, ἀλλὰ καὶ δίκαιον ἄνδρα καὶ χρηστόν, ἐβούλοντο χρῆσθαι δικαστῇ πρὸς τὸν Ταρκύνιον. ἀπαυθαδισαμένου δὲ τοῦ Ταρκυνίου καὶ τὸν Πορσίναν, εἰ μὴ μενεῖ σύμμαχος βέβαιος, οὐδὲ κριτὴν δίκαιον ἔσεσθαι φάσκοντος, ἀφελὲς ἐκέλευον ὁ Πορσίνας ἔπρατ- 10 τευ, ὅπως φίλος ἅπεισι Ῥωμαίων, τῆς τε χώρας ὄσσην ἀπετέμνητο Τυρρηγῶν καὶ τοὺς αἰχμαλώτους
- Γ κομισάμενος. ἐπὶ τούτοις ὁμήρων αὐτῷ δοθέντων δέκα μὲν ἄρρεων παίδων δέκα δὲ θηλειῶν (ἐν αἷς ἦν ἡ Ποπλικόλα τοῦ ὑπάτου θυγάτηρ Οὐαλερία), 15 πᾶσαν εὐθὺς ἀνῆκε τὴν πρὸς τὸν πόλεμον παρασκευήν, καίπερ οὕτω τέλος ἐχούσης τῆς ὁμολογίας. αἱ δὲ παρθέναι κατέβησαν μὲν ἐπὶ τὸν ποταμὸν ὡς λουσόμεναι μικρὸν ἀπωτέρω τοῦ στρατοπέδου· μιᾷς δ' αὐτῶν ὕνομα Κλοιλίας προτρεψαμένης, ἀναδησάμεναι 20 περὶ τὰς κεφαλὰς τοὺς χιτωνίσκους παρεβάλλοντο πρὸς θεῦμα πολὺ καὶ δύναις βαθείας νέουσαι διεπέρασαν
- Δ ἀλλήλων ἐχόμεναι πολυπόνως καὶ μόλις. εἰσὶ δ' οἱ λέγοντες ἵππου τὴν Κλοιλίαν εὐπορήσασαν αὐτὴν μὲν ἐπιβῆναι καὶ διεξελαύνειν ἡρέμα, ταῖς δ' ἄλλαις 25 ὑφηγεῖσθαι παραθαρσύνουσαν νηχομένας καὶ παραβοηθοῦσαν. ᾧ δὲ τεκμηρίῳ χρῶνται, μετ' ὀλίγον

ἐροῦμεν. ἐπεὶ δὲ σωθείσας εἶδον οἱ Ῥωμαῖοι, τὴν
 μὲν ἀρετὴν καὶ τὴν τόλμαν ἐθαύμασαν, τὴν δὲ
 κομιδὴν οὐκ ἠγάπησαν οὐδ' ὑπέμειναν ἐν πίστει
 χεῖρονες ἐνὸς ἀνδρὸς γενέσθαι. πάλιν οὖν τὰς κόρας
 5 ἐκέλευσαν ἀπιέναι καὶ συνεπέμψαν αὐταῖς ἀγωγούς, Ε
 οἷς διαβᾶσι τὸν ποταμὸν ἐνέδραν ὑφείς ὁ Ταρκύνιος
 ὀλίγον ἐδέησεν ἐγκρατὴς γενέσθαι τῶν παρθένων.
 ἡ μὲν οὖν τοῦ ὑπάτου Ποπλικόλα θυγάτηρ Οὐαλερία
 μετὰ τριῶν προεξέφυγεν οἰκετῶν εἰς τὸ τοῦ Πορσίνα
 10 στρατοπέδου, τὰς δ' ἄλλας ὁ τοῦ Πορσίνα υἱὸς Ἀρ-
 ρους ταχὺ προσβοηθήσας ἐξείλετο τῶν πολεμίων.
 ἐπεὶ δ' ἤχθησαν, ἰδὼν αὐτάς ὁ Πορσίνας ἐκέλευσεν
 εἰπεῖν, ἥτις ἐστὶν ἡ προτρεψαμένη καὶ κατάρξασα
 τοῦ βουλευματος. αἱ μὲν οὖν ἄλλαι φοβηθεῖσαι, περὶ
 15 τῆς Κλοιλίας ἐσιώπησαν· αὐτῆς δὲ τῆς Κλοιλίας
 εἰπούσης ἑαυτήν, ἀρασθεῖς ὁ Πορσίνας ἐκέλευσεν ἵππον
 ἀχθῆναι κεκοσμημένον εὐπρεπῶς, καὶ τῇ Κλοιλίᾳ F
 δωρησάμενος ἀπέπεμψεν εὐμενῶς καὶ φιλανθρωπῶς
 πάσας. τοῦτο ποιοῦνται σημεῖον οἱ πολλοὶ τοῦ τὴν
 20 Κλοιλίαν ἵππῳ διεξελάσαι τὸν ποταμόν· οἱ δ' οὐ φα-
 σιν, ἀλλὰ τὴν δῶμην θαυμάσαντα καὶ τὴν τόλμαν
 αὐτῆς ὡς κρείττονα γυναικὸς ἀξιῶσαι δωρεᾶς ἀνδρὶ
 πολεμιστῇ πρεπούσης. ἀνέκειτο γοῦν ἔφιππος εἰκὼν
 γυναικὸς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἱερᾶς λεγομένης, ἣν οἱ μὲν
 25 τῆς Κλοιλίας οἱ δὲ τῆς Οὐαλερίας λέγουσιν εἶναι.

ΜΙΚΚΑ ΚΑΙ ΜΕΓΙΣΤΩ.

Ἀριστότιμος Ἡλείοις ἐπαναστὰς τύραννος ἰσχυρὴν
 μὲν δι' Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως, ἐχρῆτο δὲ τῇ δυνάμει

251 πρὸς οὐδέν ἐπιεικὲς οὐδὲ μέτριον· καὶ γὰρ αὐτὸς
 ἦν φύσει θηριώδης, καὶ τοῖς φυλάττουσι τὴν ἀρχὴν
 καὶ τὸ σῶμα βαρβάροις μιγάσι δουλεύων ὑπὸ φόβου,
 πολλὰ μὲν ὑβριστικὰ πολλὰ δ' ὦμὰ τοὺς πολίτας
 ὑπ' αὐτῶν περιεώρα πάσχοντας· οἷον ἦν καὶ τὸ 5
 Φιλοδήμου πάθος. ἔχοντας γὰρ αὐτοῦ θυγατέρα καλὴν
 ὄνομα Μίκκαν ἐπεχείρησέ τις τῶν περὶ τὸν τύραν-
 νον ξυναγῶν ὄνομα Λεύκιος ὕβρει μᾶλλον ἢ ἔρωτι
 συγγενέσθαι· καὶ πέμψας ἐκάλει τὴν παρθένον. οἱ
 μὲν οὖν γονεῖς τὴν ἀνάγκην ὁρῶντες ἐκέλευον βα- 10
 B δίζειν· ἡ δὲ παῖς οὔσα γενναία καὶ μεγαλόφρων
 ἐδεῖτο τοῦ πατρὸς περιπλεκομένη καὶ καθικετευούσα
 μᾶλλον αὐτὴν περιδεῖν ἀποθανοῦσαν ἢ τὴν παρ-
 θενίαν αἰσχροῶς καὶ παρανόμως ἀφαιρεθεῖσαν. καὶ
 διατριβῆς γενομένης, σπαργῶν καὶ μεθύων ὁ Λεύ- 15
 κιος αὐτὸς ἐξανέστη μεταξὺ πίνων πρὸς ὀργήν· καὶ
 τὴν Μίκκαν εὐρῶν ἐν τοῖς γόνασι τοῦ πατρὸς τὴν
 κεφαλὴν ἔχουσιν ἐκέλευσεν αὐτῷ συνακολουθεῖν· οὐ
 βουλομένης δὲ τὸ χιτῶνιον περιρρήξας ἐμαστίγου
 γυμνήν, αὐτὴν μὲν ἐγκαρτεροῦσαν σιωπῇ ταῖς ἀλγυ- 20
 δόσιν· ὁ δὲ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ, ὥς οὐδὲν ἀντιβο-
 C λοῦντες καὶ δακρύοντες ἐπέραινον, ἐτράποντο πρὸς
 θεῶν καὶ ἀνθρώπων ἀνάκλησιν ὥς δεινὰ καὶ
 παράνομα πάσχοντες. ὁ δὲ βάρβαρος ἐκμανεῖς
 παντάπασιν ὑπὸ τοῦ θυμοῦ καὶ μέθης ἀποσφάττει 25
 τὴν παρθένον, ὥς ἔτυχεν ἐν τοῖς κόλποις τοῦ
 πατρὸς ἔχουσα τὸ πρόσωπον. ἀλλ' οὐδὲ τούτοις ὁ
 τύραννος ἐκάμπτετο, πολλοὺς δ' ἀνῆρει καὶ πλεί-
 ονας ἐφυγάδευεν· ὀκτακόσιοι γοῦν λέγονται κατα-

φυγεῖν εἰς Αἰτωλοὺς δεόμενοι τὰς γυναῖκας αὐτοῖς
καὶ τὰ νήπια τῶν τέκνων κομίσασθαι παρὰ τοῦ
τυράννου. ὀλίγω δ' ὕστερον αὐτὸς ἐκήρυξε τὰς
βουλομένας γυναῖκας ἀπιέναι πρὸς τοὺς ἄνδρας, ὅσον
5 βούλονται τῶν γυναικείων χρημάτων ἐπιφερομένας.
ἐπεὶ δὲ πάσας ἤσθετο μεθ' ἡδονῆς τὸ κήρυγμα δεδε- D
γμένας (ἐγένοντο γὰρ ὑπερεξακόσiai τὸ πλῆθος),
ἐκέλευσεν ἄθροας ἡμέρας ῥητῇ βαδίζειν, ὥς τὴν ἀσφά-
λειαν αὐτὸς παρέξων. ἐνστάσης δὲ τῆς ἡμέρας, αἱ
10 μὲν ἐπὶ τὰς πύλας ἡθροίζοντο τὰ χρήματα συσκευα-
σάμεναι, καὶ τῶν τέκνων τὰ μὲν ἐν ταῖς ἀγκάλαις
φέρουσαι τὰ δ' ἐπὶ τῶν ἀμαξῶν ἔχουσαι, καὶ περιέ-
μενον ἀλλήλας· ἄφνω δὲ πολλοὶ τῶν τοῦ τυράννου
ἐπεφέροντο, μένειν βοῶντες ἔτι πόρρωθεν. ὥς δ'
15 ἐγγὺς ἐγένοντο, τὰς μὲν γυναῖκας ἐκέλευον ἀναχω-
ρεῖν ὀπίσω, τὰ δὲ ζεύγη καὶ τὰς ἀμάξας ὑποστρέ-
ψαντες ἔωσαν εἰς αὐτὰς καὶ διὰ μέσων ἀφειδῶς
διήλαννον, οὗτ' ἀκολουθεῖν οὔτε μένειν ἑῶντες οὔτε E
τοῖς νηπίοις βοηθεῖν ἀπολλυμένοις (τὰ μὲν γὰρ ἐκ-
20 πίπτοντα τῶν ἀμαξῶν τὰ δ' ὑποπίπτοντα διεφθεί-
ροντο), βοῇ καὶ μάστιξιν ὥσπερ πρόβατα τῶν μισθο-
φόρων ἐπειγόντων ἀνατρεπομένας ὑπ' ἀλλήλων, ἕως
εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐνέβαλον ἀπάσας, τὰ δὲ χρήματα
πρὸς τὸν Ἀριστότιμον ἀπεκομίσθη. χαλεπῶς δὲ τῶν
25 Ἑλλείων ἐπὶ τούτοις ἐχόντων, αἱ περὶ τὸν Διόνυσον
ἱεραὶ γυναῖκες, ἃς ἐκκαίδεκα καλοῦσιν, ἱκετηρίας καὶ

1 εἰς Herwerdenus: ἐπ' 7 malim ὑπὲρ ἐξακοσίας
14 ἐπεφέροντο] ἐπεφάνοντο Cobetus. συνεπεφέροντο? 20
διεφθείροντο] διεφθείρετο Dinsius

στέμματα τῶν ἀπὸ τοῦ θεοῦ λαβοῦσαι περὶ τὴν
 F ἀγορὰν ἀπήντησαν τῷ Ἀριστοτίμῳ, καὶ τῶν δορυ-
 φόρων ὑπ' αἰδοῦς διαστάντων, ἔστησαν τὸ πρῶτον
 σιωπῇ ὁσίως προῖσχύμεναι τὰς ἐκετηρίας. ἐπεὶ δ'
 ἐγένοντο φανεραὶ δεόμεναι καὶ παραιτούμεναι τὴν 5
 ὀργὴν ὑπὲρ τῶν γυναικῶν, παροξυνθεῖς πρὸς τοὺς
 δορυφόρους καὶ κεκραγὼς ὅτι προσελθεῖν εἴασαν
 αὐτὰς ἐποίησε τὰς μὲν ὠθοῦντας τὰς δὲ τύπτοντας
 ἐξελάσαι τῆς ἀγορᾶς, ἐκάστην δὲ δυσὶ ταλάντοις
 ἐξημίωσε. γενομένων δὲ τούτων, ἐν μὲν τῇ πόλει 10
 συνέστησε πρῶξιν ἐπὶ τὸν τύραννον Ἑλλάνικος, ἀνὴρ
 διὰ γῆρας ἤδη καὶ δύο τέκνων θάνατον ὥς οὐδὲν
 252 ἂν πράξας ὑπὸ τοῦ τυράννου περιορώμενος. ἐκ δ'
 Αἰτωλίας διαπεράσαντες οἱ φυγάδες καταλαμβάνουσι
 τῆς χώρας ἐπιτήδειον ἐμπολεμεῖν ἔρμα τὴν Ἀμυ- 15
 μώνην, καὶ συχνοὺς προσεδέχοντο τῶν πολιτῶν ἐκ
 τῆς Ἥλιδος ἀποδιδράσκοντας. ταῦτα δὲ δεῖσας ὁ
 Ἀριστότιμος εἰσῆλθε πρὸς τὰς γυναῖκας, καὶ νομίζων
 φόβῳ μᾶλλον ἢ χάριτι διαπράξεσθαι προσέταττε
 πέμπειν καὶ γράφειν αὐτὰς τοῖς ἀνδράσιν ὥπως 20
 B ἀπίωσιν ἐκ τῆς χώρας· εἰ δὲ μή, κατασφάξειν ἠπειλεί
 πάσας αἰκισάμενος καὶ προανελὼν τοὺς παῖδας. αἱ
 μὲν οὖν ἄλλαι, πολὺν χρόνον ἐφεστῶτος καὶ κελεύ-
 οντος εἶπειν εἴ τι πράξουσιν τούτων, οὐδὲν ἀπεκρί-
 ναντο πρὸς ἐκεῖνον, ἀλλὰ προσέβλεψαν ἀλλήλαις 25
 σιωπῇ καὶ διένευσαν, ἀνθομολογούμεναι τὸ μὴ δε-
 διέναι μηδ' ἐκπεπληχθαι τὴν ἀπειλήν. Μεριστὼ δ'

4 ὁσίως] καὶ ὁσίως Schellensius 9 τῆς Benselerus:
 ἐκ τῆς 12 θυεῖν? 26 διένευσαν W: δι' ἐβνοιαν

ἡ Τιμολέοντος γυνὴ καὶ διὰ τὸν ἄνδρα καὶ τὴν
 ἀρετὴν ἡγεμονικὴν ἔχουσα τάξιν, διαναστῆναι μὲν
 οὐκ ἠξίωσεν οὐδ' εἶασε τὰς ἄλλας· καθεξομένη δ'
 ἀπεκρίνατο πρὸς αὐτόν· 'εἰ μὲν ἦς ἄνθρωπος φρόνιμος,
 5 οὐκ ἂν διελέγου γυναιξὶ περὶ ἀνδρῶν, ἀλλὰ πρὸς
 ἐκείνους ἂν ὥς κυρίους ἡμῶν ἔπεμψες, ἀμείνονας
 λόγους εὐρῶν ἢ δι' ὧν ἡμᾶς ἐξηπάτησας· εἰ δ' αὐτὸς C
 ἐκείνους πείσαι ἀπεγνώκως δι' ἡμῶν ἐπιχειρεῖς παρα-
 λογίζεσθαι, μήθ' ἡμᾶς ἔλπιζε πάλιν ἐξαπατήσειν μήτ'
 10 ἐκεῖνοι κακῶς οὕτω φρονήσειαν, ὥστε φειδόμενοι
 παιδαρίων καὶ γυναικῶν ἐγκαταλιπεῖν τὴν τῆς πα-
 τρίδος ἐλευθερίαν· οὐ γὰρ τοσοῦτο κακὸν αὐτοῖς
 ἡμᾶς ἀπολέσαι μηδὲ νῦν ἔχοντας, ὅσον ἀγαθὸν ἐξε-
 λείσθαι τῆς σῆς ὁμότητος καὶ ὕβρεως τοὺς πολίτας.'
 15 ταῦτα τῆς Μεγιστοῦς λεγούσης, οὐκ ἀνασχόμενος ὁ
 Ἀριστοτίμης ἐκέλευσε τὸ παιδίον αὐτῆς ὥς ἀποκτε-
 νῶν ἐν ὕψει κομισθῆναι. ζητούντων δὲ τῶν ὑπηρε-
 τῶν ἀναμεμιγμένον ἐν τοῖς ἄλλοις παίζουσι καὶ
 διαπαλαίουσιν, ἢ μήτηρ ὀνομαστὶ προσκαλεσαμένη D
 20 'δεῦρο' ἔφη 'τέκνον, πρὶν αἰσθῆσθαι καὶ φρονεῖν
 ἀπαλλάγηθαι τῆς πικρᾶς τυραννίδος· ὥς ἐμοὶ βαρύ-
 τερόν ἐστι δουλεύοντά σε παρ' ἀξίαν ἐφορᾶν ἢ
 ἀποθνήσκοντα.' τοῦ δ' Ἀριστοτίμου σπασαμένου τὴν
 μάχαιραν ἐπ' αὐτὴν ἐκείνην καὶ μετ' ὀργῆς ἐπιφε-
 25 ρομένου, τῶν συνήθων τις αὐτῷ Κύλων ὄνομα
 πιστὸς δοκῶν εἶναι, μισῶν δὲ καὶ μετέχων τῆς συνω-
 μοσίας τοῖς περὶ τὸν Ἑλλάνικον, ἀντέστη καὶ ἀπέ-
 στρεψε δεόμενος καὶ λέγων ἀγεννὲς εἶναι καὶ γυναι-

Ε κῶδες οὐκ ἀνδρὸς ἡγεμονικοῦ καὶ πράγμασι χρῆσθαι
 μεμαθηκότος τὸ ἔργον· ὥστε μόλις ἔννουν γενόμενον
 τὸν Ἀριστότιμον ἀπελθεῖν. γίννεται δὲ σημεῖον αὐτῷ
 μέγα· μεσημβρία μὲν γὰρ ἦν καὶ μετὰ τῆς γυναικὸς
 ἀνεπαύετο· παρασκευαζομένων δὲ τῶν περὶ τὸ δεῖ- 5
 πνον, ἀετὸς μετέωρος ὥφθη δινοῦμενος ὑπὲρ τῆς
 οἰκίας, εἶδ' ὥσπερ ἐκ προνοίας καὶ στοχασμοῦ λίθου
 ἀφῆκεν εὐμεγέθη κατ' ἐκεῖνο τῆς στέγης τὸ μέρος,
 οὗ τὸ δωμάτιον ἦν, ἐν ᾧ κατακείμενος ἐτύγχανεν ὁ
 Ἀριστότιμος. ἅμα δ' ἄνωθεν ψόφου μεγάλου καὶ 10
 κραυγῆς ἔξωθεν ὑπὸ τῶν ἰδόντων τὸν ὄρνιν γενο-
 F μένης, ἐκπλαγεὶς καὶ πυθόμενος τὸ γεγονὸς μετε-
 πέμψατο μάντιν, ᾧ χρώμενος διετέλει κατ' ἀγοράν,
 καὶ διηρώτα περὶ τοῦ σημείου συντεταραγμένος. ὁ
 δ' ἐκεῖνον μὲν παρεκάλει ὡς τοῦ Διὸς αὐτὸν ἔξεργεί- 15
 ροντος καὶ βοηθοῦντος, οἷς δ' ἐπίστευε τῶν πολιτῶν
 ἔφρασεν ὅσον οὐπω τὴν δίκην αἰωρουμένην ὑπὲρ
 κεφαλῆς ἐμπεσεῖσθαι τῷ τυράννῳ. διὸ καὶ τοῖς περὶ
 τὸν Ἑλλάνικον ἔδοξε μὴ μέλλειν, ἀλλ' ἐπιτίθεσθαι
 τῇ ὑστεραίᾳ. τῆς δὲ νυκτὸς Ἑλλάνικος ἐδόκει κατὰ 20
 τοὺς ὕπνους τῶν τεθνηκότων νιδῶν τὸν ἕτερον λέγειν
 αὐτῷ παραστάντα 'τί πέπονθας, ὦ πάτερ, καθεύδων;
 258 αὔριον· δέ σε δεῖ τῆς πόλεως στρατηγεῖν.' οὗτός τε
 δὴ διὰ τὴν ὕψιν εὐθαρσῆς γεγενημένος παρεκάλει
 τοὺς ἑταίρους, ὃ τ' Ἀριστότιμος πυθόμενος Κρατερὸν 25
 αὐτῷ βοηθοῦντα μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἐν Ὀλυμπίᾳ
 καταστρατοπεδεύειν, οὕτως ἐξεθάρσυνεν, ὥστ' ἄνευ

22 πέπονθας — καθεύδων;] πεπονθὼς — καθεύδεις;
 Dinsius 25 ἑταίρους W: ἑτέρους

δορυφόρων εἰς τὴν ἀγορὰν προελθεῖν μετὰ τοῦ
Κύλωνος. ὥς οὖν συνείδε τὸν καιρὸν Ἑλλάνικος, ὃ
μὲν ἦν σημεῖον αὐτῷ πρὸς τοὺς μέλλοντας ἐπιχειρεῖν
συγκείμενον οὐκ ἔδωκε, λαμπρᾶ δὲ τῇ φωνῇ καὶ
5 ἅμα τὰς χεῖρας προτείνων ἀμφοτέρας 'τί μέλλετε, Β
ἄνδρες ἀγαθοί; καλὸν τὸ θεάτρον ἐν μέσῳ τῆς πα-
τρίδος ἐναγωνίσασθαι.' πρῶτος μὲν οὖν ὁ Κύλων
σπασάμενος τὸ ξίφος παίει τινὰ τῶν ἐπομένων τῷ
'Αριστοτίμῳ. Θρασυβούλου δὲ καὶ Λάμπιδος ἐξ ἑναν-
10 τίας ἐπιφερομένων, ἔφθη μὲν ὁ Ἀριστότιμος εἰς τὸ
τοῦ Διὸς ἱερὸν καταφυγών· ἐκεῖ δ' ἀποκτείναντες
αὐτὸν καὶ τὸ σῶμα προβαλόντες εἰς τὴν ἀγορὰν
ἐκάλουν τοὺς πολίτας ἐπὶ τὴν ἐλευθερίαν. οὐ μὴν
ἔφθησάν γε πολὺ τὰς γυναικάς· εὐθύς γὰρ ἐξέδρα-
15 μον μετὰ χαρᾶς καὶ ὀλολυγμοῦ, καὶ περιστᾶσαι τοὺς
ἄνδρας ἀνέδουν καὶ κατέστεφον. εἴτα τοῦ πλήθους
ἐπὶ τὴν οἰκίαν τοῦ τυράννου ῥυέντος, ἥ μὲν γυνή
συγκλείσασα τὸν θάλαμον αὐτὴν ἀνήρτησε. δύο δ' C
ἦσαν αὐτῷ θυγατέρες, παρθέναι μὲν ἔτι, κάλλισται
20 δὲ τὴν ὕψιν, ἥδη γάμων ὥραν ἔχουσαι· ταύτας
συλλαβόντες εἴλκον ἔξω πάντως μὲν ἀνελεῖν, αἰκί-
σασθαι δὲ καὶ καθυβρίσαι πρότερον ἐγνωκότες. ἀπαν-
τήσασα δ' ἡ Μεγιστὴ μετὰ τῶν ἄλλων ἐβόα δεινὰ
ποιεῖν αὐτούς, εἰ δῆμος ἀξιοῦντες εἶναι ταῦτα τολ-
25 μῶσι καὶ ἀσελγαίνουσι τοῖς τυράννοις ὅμοια. ἐντρε-
πομένων δὲ πολλῶν τὸ ἀξίωμα τῆς γυναικὸς παρ-

5 μέλλετε] add. ἔφη vel ἐβόησεν Dinsius. ἀνεβόησεν?

14 πολὺ Cobetus: πολλοὶ 19 αὐτῷ] αὐτῇ Dinsius 24
ταῦτα] ταῦτά Cobetus deleto ὅμοια

ρησιαζομένης καὶ δακρυούσης, ἔδοξεν ἀφελεῖν τὴν
D ὕβριν, αὐτὰς δ' ἑᾶσαι δι' αὐτῶν ἀποθανεῖν. ὥς
δ' οὖν ἀναστρέψαντες ἔνδον ἐκέλευον εὐθὺς ἀπο-
θνήσκειν τὰς παρθέτους, ἢ πρεσβυτέρᾳ Μυρῷ λύσασα
τὴν ζώνην καὶ βρόχον ἐνάψασα τὴν ἀδελφὴν κατη- 5
σπάζετο καὶ παρεκάλει προσέχειν καὶ ποιεῖν ἅπερ
ἂν αὐτὴν θεάσῃται ποιοῦσαν, 'ὅπως ἂν' ἔφη 'μὴ
ταπεινῶς μὴδ' ἀναξίως ἑαυτῶν καταστρέψωμεν.' τῆς
δὲ νεωτέρας δεομένης αὐτῇ παρεῖναι προτέρᾳ ἀπο-
θανεῖν καὶ τῆς ζώνης ἀντιλαμβανομένης, 'οὐδὲν ἄλλο 10
πώποτ'·' εἶπεν 'οὐδὲν ἡρνημαί σοι δεομένη· καὶ ταύ-
E τὴν οὖν λάβε τὴν χάριν, ἐγὼ δ' ὑπομενῶ καὶ τλή-
σομαι τοῦ θανάτου βαρύτερον, τὸ σέ, φιλτάτη,
προτέραν ἰδεῖν ἀποθνήσκουσαν.' ἐκ τούτου τὴν μὲν
ἀδελφὴν αὐτὴ διδάξασα τῷ τραχήλῳ περιβαλέσθαι 15
τὸν βρόχον, ὥς ἥσθητο τεθνηκυῖαν, καθεῖλε καὶ
κατεκάλυπεν· αὐτὴν δὲ τὴν Μεγιστῷ παρεκάλεσεν
ἐπιμεληθῆναι, καὶ μὴ περιδεῖν αἰσχρῶς, ἐπειδὴν
ἀποθάνῃ, τεθεῖσαν· ὥστε μὴδὲνα πικρὸν μὴδὲ μισο-
τύραννον οὕτω γενέσθαι τῶν παρόντων, ὅς οὐκ 20
ἔκλαυσεν οὐδὲ κατηλέησε τὴν τῶν παρθέτων εὐγέ-
νειαν. τῶν μὲν οὖν κοινῇ πεπραγμένων γυναιξὶ
μυρίων ὄντων ἱκανὰ ταῦτα παραδείγματα· τὰς δὲ
F καθ' ἑκάστην ἀρετὰς, ὅπως ἂν ἐπίῃ, σποράδην ἀνα-
γράφωμεν, οὐδὲν οἰόμενοι τῆς κατὰ χρόνον τάξεως 25
δεῖσθαι τὴν ὑποκειμένην ἱστορίαν.

4 Μυρῷ] Μοιρῷ Cobetus 7 ἂν] οὖν idem 8 κατα-
στρέψωμεν] καταστρέψωμεν idem 9 προτέραν? 11 οὐ-
δὲν] οὐτ' Dinsius 13 τοῦ] malim τὸ 17 αὐτῆς?

ΠΙΠΡΙΑ.

Τῶν εἰς Μίλητον ἀφικομένων Ἰώνων στασιάζ-
 σαντες ἔνιοι πρὸς τοὺς Νείλεω παῖδας, ἀπεχώρησαν
 εἰς Μυοῦντα καὶ κεῖ κατῴκουν, πολλὰ κακὰ πάσχον-
 τες ὑπὸ τῶν Μιλησίων· ἐπολέμουν γὰρ αὐτοῖς διὰ
 5 τὴν ἀποστασίαν. οὐ μὴν ἀκήρυκτος ἦν οὐδ' ἀνεπί-
 μικτος ὁ πόλεμος, ἀλλ' ἐν τισιν ἑορταῖς ἐφοίτων εἰς
 Μίλητον ἐκ τοῦ Μυοῦντος αἱ γυναῖκες. ἦν δὲ Πύθης
 ἀνὴρ ἐν αὐτοῖς ἐμφανής, γυναῖκα μὲν ἔχων Ἰαπυ-
 γίαν, θυγατέρα δὲ Πιερίαν. οὔσης οὖν ἑορτῆς Ἀρτέ-
 10 μιδι καὶ θυσίας παρὰ Μιλησίοις, ἦν Νηληίδα προσ-254
 ἀγόρευουσιν, ἐπεμψε τὴν γυναῖκα καὶ τὴν θυγατέρα,
 δεηθείσας ὅπως τῆς ἑορτῆς μετάσχωσι· τῶν δὲ
 Νείλεω παίδων ὁ δυνατώτατος ὄνομα Φρύγιος τῆς
 Πιερίας ἐρασθεὶς ἐνενόει, τί ἂν αὐτῇ μάλιστα γένοιτο
 15 παρ' αὐτοῦ κεχαρισμένον. εἰπούσης δ' ἐκείνης 'εἰ
 διαπράξαιό μοι τὸ πολλάκις ἐνταῦθα καὶ μετὰ πολλῶν
 βαδίζειν', συνεῖς ὁ Φρύγιος δεομένην φιλίας καὶ
 εἰρήνης τοῖς πολίταις κατέπαυσε τὸν πόλεμον. ἦν Β
 οὖν ἐν ἀμφοτέραις ταῖς πόλεσι δόξα καὶ τιμὴ τῆς
 20 Πιερίας, ὥστε καὶ τὰς Μιλησίων εὐχεσθαι γυναῖκας
 ἔχειν νῦν οὕτως ἐρᾶν τοὺς ἄνδρας αὐτῶν, ὥς Φρύ-
 γιος ἠγάσθη Πιερίας.

5 ἀποστασίαν] ἀπόστασιν Cobetus ἦν] γ' ἦν idem

10 Νηληίδα] Νειλήια idem 14 ἐνενόει] ἤρετο idem ex

Polyaen. 8, 35. Sed cf. Erotici Script. ed. Hercher. 1 p. 379,

4. 391, 2 17 συνεῖς *: συνεῖς οὖν

ΠΟΛΥΚΡΙΤΗ.

Ναξίοις καὶ Μιλησίοις συνέστη πόλεμος διὰ τὴν
 Ὑψικρέοντος τοῦ Μιλησίου γυναῖκα Νέαιραν. αὕτη
 γὰρ ἠράσθη Προμέδοντος Ναξίου καὶ συνέπλευσεν,
 ὃς ἦν μὲν ξένος τοῦ Ὑψικρέοντος, ἐρασθείσῃ δὲ
 τῇ Νεαίρᾳ συνῆλθε, καὶ τὸν ἄνδρα φοβουμένην
 ἀπαγαγὼν εἰς Νάξον ἰκέτιν τῆς Ἑστίας ἐκάθισεν.
 τῶν δὲ Ναξίων οὐκ ἐκδιδόντων χάριν τοῦ Προμέ-
 C δοντος, ἄλλως δὲ ποιουμένων πρόφασιν τὴν ἰκετείαν,
 ὁ πόλεμος συνέστη. τοῖς δὲ Μιλησίοις ἄλλοι τε πολ-
 λοι καὶ προθυμότατα τῶν Ἰώνων Ἐρυθραῖοι συνε- 10
 μάχονν, καὶ μῆκος ἔσχε καὶ συμφορὰς ἤνεγκε μεγάλας
 ὁ πόλεμος· εἴτ' ἐπαύσατο δι' ἀρετὴν γυναικός, ὥς
 συνέστη διὰ μοχθηρίαν. Διόγνητος γὰρ ὁ τῶν Ἐρυ-
 θραίων στρατηγὸς ἔχων καὶ πεπιστευμένος ἔρυμα
 κατὰ τῆς Ναξίων πόλεως εὖ πεφυκὸς καὶ κατεσκευα- 15
 ῥμένον, ἠλάσαστο λείαν τῶν Ναξίων πολλὴν καὶ
 γυναῖκας ἐλευθέρας καὶ παρθένους ἔλαβεν. ὧν μιᾶς
 Πολυκρίτης ἐρασθεὶς εἶχεν αὐτὴν οὐχ ὥς αἰχμά-
 λωτον ἀλλ' ἐν τάξει γαμετῆς γυναικός. ἑορτῆς δὲ
 τοῖς Μιλησίοις καθηκούσης ἐν τῇ στρατιᾷ καὶ πρὸς 20
 D πόσιν ἀπάντων καὶ συνουσίας τραπομένων, ἠρώτησε
 τὸν Διόγνητον ἢ Πολυκρίτη, μή τι κωλύοι πεμμά-
 των μερίδας ἀποπέμψαι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῆς. ἐπι-
 τρέψαντος δ' ἐκείνου καὶ κελεύσαντος, ἐνέβαλε μο-
 λίβδινον γραμματίδιον εἰς πλακοῦντα, κελεύσασα 25
 φράσαι τὸν κομίζοντα τοῖς ἀδελφοῖς, ὅπως αὐτοὶ

·14 ἔχων καὶ] del. Cobetus

17 ἐλευθέρας *: ἐλευθέρους.

μόνοι καταναλώσωσιν ἢ ἐπεμψε. οἱ δ' ἐντυχόντες
 τῷ μολίβδῳ καὶ τὰ γράμματα τῆς Πολυκρίτης ἀνα-
 γνόντες, κελουσύης νυκτὸς ἐπιθέσθαι τοῖς πολεμίοις,
 ὥς ὑπὸ μέθης διὰ τὴν ἐορτήν ἐξημελημένων πάν-
 5 των, προσήγγειλαν τοῖς στρατηγοῖς καὶ παρώρμησαν
 ἐξελθεῖν μετ' αὐτῶν. ἄλόντος δὲ τοῦ χωρίου καὶ E
 πολλῶν διαφθαρέντων, ἐξητήσατο τὸν Διόγνητον ἡ
 Πολυκρίτη παρὰ τῶν πολιτῶν καὶ διέσφρεν. αὐτὴ
 δὲ πρὸς ταῖς πύλαις γενομένη τοὺς πολίτας ἀπαν-
 10 τῶντας αὐτῇ, μετὰ χαρᾶς καὶ στεφάνων ὑποδεχομέ-
 νους καὶ θαυμάζοντας, οὐκ ἤνεγκε τὸ μέγεθος τῆς
 χαρᾶς, ἀλλ' ἀπέθανεν αὐτοῦ πεσοῦσα παρὰ τὴν
 πύλην· ὅπου τέθαιπται, καὶ καλεῖται βασκάνου τάφος,
 ὥς βασκάνῳ τινὶ τύχῃ τὴν Πολυκρίτην φθονηθεῖσαν
 15 ἀπολαῦσαι τῶν τιμῶν. οὕτω μὲν οἱ Ναξίων συγ-
 γραφεῖς ἱστοροῦσιν· ὁ δ' Ἀριστοτέλης φησὶν οὐδ' F
 ἀλούσης τῆς Πολυκρίτης, ἄλλως δέ πως ἰδόντα τὸν
 Διόγνητον ἐρασθῆναι καὶ πάντα διδόναι καὶ ποιεῖν
 ἔτοιμον εἶναι· τὴν δ' ὁμολογεῖν ἀφίξεσθαι πρὸς
 20 αὐτόν, ἐνὸς μόνου τυχοῦσαν, περὶ οὗ τὸν Διόγνητον,
 ὥς φησιν ὁ φιλόσοφος, ὅρκον ἤτησεν· ἐπεὶ δ' ὤμοσεν,
 ἡξίου τὸ Δῆλιον αὐτῇ δοθῆναι (Δῆλιον γὰρ ἐκαλεῖτο
 τὸ χωρίον), ἄλλως δ' οὐκ ἂν ἔφη συνελθεῖν. ὁ δὲ
 καὶ διὰ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ διὰ τὸν ὅρκον ἐξέστη
 25 καὶ παρέδωκε τῇ Πολυκρίτῃ τὸν τόπον, ἐκείνη δὲ τοῖς
 πολίταις. ἐκ δὲ τούτου πάλιν εἰς ἴσον καταστάντες,
 ἐφ' οἷς ἐβούλοντο πρὸς τοὺς Μιλησίους διελεύθωσαν.

9 γενομένη] fortasse supplendum καὶ θεασαμένη 16
 Ἀριστοτέλης] Fragm. 518 27 ἐβούλοντο*: ἡβούλοντο

255

ΛΑΜΨΑΚΗ.

Ἐκ Φωκαίας τοῦ Κοδριδῶν γένους ἦσαν ἀδελφοὶ δίδυμοι Φόβος καὶ Βλέψος· ὧν ὁ Φόβος ἀπὸ τῶν Λευκάδων πετρῶν πρῶτος ἀφῆκεν ἑαυτὸν εἰς θάλασσαν, ὡς Χάρων ὁ Λαμψακηνὸς ἰστόρηκεν. ἔχων δὲ δύναμιν καὶ βασιλικὸν ἄξιωμα παρέπλευσεν εἰς 5 Πάριον ἰδίων ἔνεκα πραγμάτων· καὶ γενόμενος φίλος καὶ ξένος Μάνδρωνι, βασιλεύοντι Βεβρύκων τῶν Πιτυοεσσηνῶν προσαγορευομένων, ἐβοήθησε καὶ συνεπολέμησεν αὐτοῖς ὑπὸ τῶν προσοίκων ἐνοχλουμένων. ὁ δὲ Μάνδρων ἄλλην τε πολλὴν ἐνεδείξατο 10 τῷ Φόβῳ φιλοφροσύνην ἀποπλέοντι καὶ μέρος τῆς τε χώρας καὶ τῆς πόλεως ὑπισχνεῖτο δώσειν, εἰ βούλοιτο Φωκαεῖς ἔχων ἐποίκους εἰς τὴν Πιτυόεσσαν ἀφικέσθαι. πείσας οὖν τοὺς πολίτας ὁ Φόβος ἐξέπεμψε τὸν ἀδελφὸν ἄγοντα τοὺς ἐποίκους. καὶ τὰ 15 μὲν παρὰ τοῦ Μάνδρωνος ὑπῆρχεν αὐτοῖς, ὥσπερ προσεδόκησαν· ὠφελείας δὲ μεγάλας καὶ λάφυρα καὶ λείας ἀπὸ τῶν προσοίκων βαρβάρων λαμβάνοντες, ἐπίφθονοι τὸ πρῶτον εἶτα καὶ φοβεροὶ τοῖς Βέβρυξιν ἦσαν. ἐπιθυμοῦντες οὖν αὐτῶν ἀπαλλαγῆναι, τὸν 20 μὲν Μάνδρωνα, χρηστὸν ὄντα καὶ δίκαιον ἄνδρα C περὶ τοὺς Ἕλληνας, οὐκ ἔπεισαν, ἀποδημήσαντος δ' ἐκείνου, παρεσκευάζοντο τοὺς Φωκαεῖς δόλω διαφθεῖραι. τοῦ δὲ Μάνδρωνος ἡ θυγάτηρ Λαμψάκη παρθένος οὔσα τὴν ἐπιβουλήν προέγνω, καὶ πρῶτον 25 μὲν ἐπεχείρει τοὺς φίλους καὶ οἰκείους ἀποτρέπειν

καὶ διδάσκειν, ὥς ἔργον δεινὸν καὶ ἀσεβὲς ἐργει-
 ροῦσι πράττειν, εὐεργέτας καὶ συμμάχους ἄνδρας
 νῦν δὲ καὶ πολίτας ἀποκτινύνοντες. ὥς δ' οὐκ ἐπειθε,
 τοῖς Ἑλλήσιν ἔφρασε κρύφα τὰ πραττόμενα καὶ
 5 παρεκελεύσατο φυλάττεσθαι. οἱ δὲ θυσίαν τινὰ
 παρασκευασάμενοι καὶ θοῖνῃν ἐξεκαλέσαντο τοὺς
 Πιτυοεσσηνοὺς εἰς τὸ προάστειον· αὐτοὺς δὲ διε- D
 λόντες δίχα, τοῖς μὲν τὰ τεῖχη κατελάβοντο τοῖς δὲ
 τοὺς ἀνθρώπους ἀνείλον. οὕτω δὴ τὴν πόλιν κατα-
 10 σχόντες τὸν τε Μάνδρωνα μετεπέμποντο, συμβασι-
 λεύειν τοῖς παρ' αὐτῶν κελεύοντες· καὶ τὴν Λαμ-
 ψάκην ἐξ ἄρρωστίας ἀποθανοῦσαν ἔθαψαν ἐν τῇ πό-
 λει μεγαλοπρεπῶς, καὶ τὴν πόλιν ἀπ' αὐτῆς Λάμψακον
 προσηγόρευσαν. ἐπεὶ δ' ὁ Μάνδρων προδοσίας ὑπο-
 15 ψίαν φεύγων τὸ μὲν οἰκεῖν μετ' αὐτῶν παρητήσατο,
 παῖδας δὲ τῶν τεθνηκότων καὶ γυναῖκας ἠξίωσε
 κομίσασθαι· καὶ ταῦτα προθύμως οὐδὲν ἀδικήσαντες E
 ἐξέπεμψαν, καὶ τῇ Λαμψάκῃ πρότερον ἡρωικὰς τιμὰς
 ἀποδιδόντες ὥστερόν ὥς θεῶ θύειν ἐψηφίσαντο καὶ
 20 διατελοῦσιν οὕτω θύοντες.

ΑΡΕΤΑΦΙΛΑ.

Ἀρεταφίλα δ' ἡ Κυρηναία παλαιὰ μὲν οὐ γέ-
 γονεν ἀλλ' ἐν τοῖς Μιθριδατικοῖς καιροῖς, ἀρετὴν
 δὲ καὶ προᾶξιν ἐνάμιλλον τῇ βουλῇ τῶν ἡρώιδων
 παρέσχεν. ἦν δὲ θυγάτηρ μὲν Αἰγλάτορος Φαιδίου
 25 δὲ γυνή, γνωρίζων ἀνδρῶν· καλὴ δὲ τὴν ὕψιν οὔσα,

6 ἐξεκαλέσαντο] ἐξεκάλεσαν Cobetus 8 κατελάβοντο] κατέλαβον?

καὶ τὸ φρονεῖν ἐδόκει περιττὴ τις εἶναι καὶ πολιτικῆς δεινότητος οὐκ ἄμιρος· ἐπιφανῇ δ' αὐτὴν αἰκοιναὶ τύχαι τῆς πατρίδος ἐποίησαν. Νικοκράτης γὰρ ἐπαναστὰς Κυρηναίοις τύραννος ἄλλους τε πολλοὺς ἐφόνευσεν τῶν πολιτῶν καὶ τὸν ἱερέα τοῦ Ἀπόλλωνος αὐτόχειρ ἀνελὼν Μελάνιππον, εἶχε τὴν ἱερωσύνην· ἀνείλε δὲ καὶ Φαίδιμον τὸν τῆς Ἀρεταφίλας ἄνδρα καὶ τὴν Ἀρεταφίλαν ἐγῆμεν ἄκουσαν. πρὸς δὲ μυρίοις ἄλλοις παρανομήμασι φύλακας ἐπὶ τῶν πυλῶν κατέστησεν, οἱ τοὺς ἐκφερομένους νεκροὺς ἐλυμαίνοντο νύττοντες ξιφιδίοις καὶ καυτήρια προσβάλλοντες ὑπὲρ τοῦ μηδένα τῶν πολιτῶν ὥς νεκρὸν λαθεῖν ἐκκομιζόμενον. δύσφορα μὲν οὖν καὶ τῇ Ἀρεταφίλᾳ τὰ οἰκεῖα κακὰ, καίπερ ἐνδιδόντος αὐτῇ δι' ἔρωτα τοῦ τυράννου πλείστον ἀπολαύειν τῆς 15 δυνάμεως (ἦττητο γὰρ ἐκείνης καὶ μόνη χειροῦθη παρῆγεν αὐτὸν ἄτεγκτος ὢν τᾶλλα καὶ θηριώδης)· ἡνία δὲ μᾶλλον αὐτὴν ἢ πατρὶς οἶκτρον πάσχουσα παρ' ἀξίαν. ἄλλος γὰρ ἐπ' ἄλλῳ τῶν πολιτῶν ἐσφάττετο, τιμωρία δ' ἀπ' οὐδενὸς ἡλπίζετο· καὶ γὰρ οἱ 20 φυγάδες, ἀσθενεῖς παντάπασιν ὄντες καὶ περίφοβοι, διεσπάρησαν. αὐτὴν οὖν ἡ Ἀρεταφίλα ὑποθεῖσα μόνην τοῖς κοινοῖς ἐλπίδα, καὶ τὰ Θήβης ζηλώσασα τῆς Φεραίας καλὰ καὶ περιβόητα τολμήματα, συμμάχων δὲ πιστῶν καὶ οἰκείων, οἷους ἐκείνη τὰ πρᾶγμα 25 τα παρῆσχεν, ἔρημος οὖσα, φαρμάκοις ἐπεχείρησε διεργάσασθαι τὸν ἄνδρα. παρασκευαζομένη δὲ καὶ πορίζουσα καὶ διαπειρωμένη πολλῶν δυνάμεων οὐκ ἔλαθεν ἀλλ' ἐμηνύθη· καὶ γενομένων ἐλέγχων,

Καλβία μὲν ἡ τοῦ Νικοκράτους μήτηρ, φύσει φονικὴ
 γυνὴ καὶ ἀπαραίτητος, εὐθὺς ᾤετο δεῖν ἀναιρεῖν
 αἰκισαμένην τὴν Ἀρεταφίλαν· τοῦ δὲ Νικοκράτους
 μέλλησιν ἐνεποιεῖ τῇ ὀργῇ καὶ ἀσθένειαν ὁ ἔρως,
 5 καὶ τὸ τὴν Ἀρεταφίλαν ἐρωμένως ὁμόσε χωρεῖν
 ταῖς κατηγορίαις ἀμύνουσαν ἑαυτῇ πρόφασιν τινα
 τῷ πάθει παρεῖχεν. ἐπεὶ δὲ κατελαμβάνετο τοῖς
 ἐλέγχοις καὶ τὴν παρασκευὴν τῆς φαρμακείας εἶδρα
 μὴ δεχομένην ἔρρησιν, ὡμολόγει, παρεσκευάσθαι δ' C
 10 οὐκ ὀλέθριον φαρμακείαν· ἄλλ' ὑπὲρ μεγάλων εἶπεν
 ὧ ἄνερ ἀγωνίζομαι, τῆς σῆς εὐνοίας πρὸς ἐμὲ καὶ
 δόξης καὶ δυνάμεως, ἣν διὰ σὲ καρποῦμαι πολλαῖς
 ἐπιφθονοῦς οὕσα κακαῖς γυναιξίν· ὧν φάρμακα δε-
 δοικυῖα καὶ μηχανὰς ἐπέισθην ἀντιμηχανήσασθαι,
 15 μωρὰ μὲν ἴσως καὶ γυναικεῖα, θανάτου δ' οὐκ ἄξια·
 πλὴν εἰ κριτῇ σοι δόξειε φίλτρων ἔνεκα καὶ ροητείας
 κτεῖναι γυναῖκα, πλεῖον ἢ σὺ βούλει φιλεῖσθαι δεο-
 μένην· τοιαῦτα τὴν Ἀρεταφίλαν ἀπολογουμένην ἔδοξε D
 τῷ Νικοκράτει βασανίσαι· καὶ τῆς Καλβίας ἐφρεστώ-
 20 σης ἀτέγκτου καὶ ἀπαραιτήτου, ταῖς βασάνοις ἀνέ-
 κρινε· καὶ διεφύλαττεν αὐτὴν ἀήττητον ἐν ταῖς
 ἀνάγκαις ἄχρι καὶ τὴν Καλβίαν ἀποκαμεῖν ἤκουσαν.
 ὁ δὲ Νικοκράτης ἀφῆκε πεισθίς καὶ μετενόει βασ-
 νίσας· καὶ χρόνον οὐ πολὺν διαλιπὼν αὐθις ἦκεν
 25 ὑπὸ τοῦ πάθους εἰς αὐτὴν φερόμενος, καὶ συνῆν
 αὐθις ἀναλαμβάνων τιμαῖς καὶ φιλοφροσύναις τὴν
 εὐνοίαν. ἡ δ' οὐκ ἔμελλε χάριτος ἡττᾶσθαι κρατή-
 σασα βασάνων καὶ πόνων, ἀλλὰ τῷ φιλοκάλῳ φιλο-
 3 αἰκισαμένην] αἰκισάμενον M

E νεικίας προσγενομένης ἐτέρας ἤπιετο μηχανῆς. ἦν.
 γὰρ αὐτῇ θυγάτηρ ἀνδρὸς ὥραν ἔχουσα. καὶ τὴν
 ὄψιν. ἱκανή· ταύτην ὑφῆκε τὰδελφῷ τοῦ τυράννου
 δέλεαρ, ὅντι μεираκίῳ πρὸς ἡδονὰς εὐαλώτω. πολὺς
 δὲ λόγος ἐστὶ χρησαμένην γοητεία καὶ φαρμάκοις 5
 ἐπὶ τῇ κόρῃ τὴν Ἀρεταφίλαν, χειρώσασθαι καὶ δια-
 φθεῖραι τοῦ νεανίσκου τὸν λογισμόν· ἐκαλεῖτο δὲ
 Λέανδρος. ἐπεὶ δ' ἡλώκει καὶ λιπαρήσας τὸν ἀδελ-
 φὸν ἔτυχε τοῦ γάμου, τὰ μὲν ἡ κόρη παρῆγεν αὐτὸν
 ὑπὸ τῆς μητρὸς διδασκομένη καὶ ἀνέπειθεν ἔλευ- 10
 θεροῦν τὴν πόλιν, ὥς μὴδ' αὐτὸν ἐλεύθερον ἐν
F τυραννίδι ζῶντα μὴδὲ τοῦ λαβεῖν γάμον ἡ φυλάξαι
 κύριον ὄντα, τὰ δ' οἱ φίλοι τῇ Ἀρεταφίλᾳ χάριζό-
 μενοι διαβολὰς τινὰς αἰὲ καὶ ὑπονοίας κατεσκεύαζον
 αὐτῷ πρὸς τὸν ἀδελφόν. ὥς δ' ἥσθετο καὶ τὴν 15
 Ἀρεταφίλαν ταῦτὰ βουλευομένην καὶ σπουδάζουσαν,
 ἐπεχείρει τὸ ἔργον, καὶ Δάφνιν οἰκίτην παρορμήσας
 ἀπέκτεινε δι' ἐκείνου τὸν Νικοκράτην. τὰ λοιπὰ δ'
 οὐκέτι τῇ Ἀρεταφίλᾳ προσεῖχεν, ἀλλ' εὐθύς ἔδειξε
 τοῖς ἔργοις ἀδελφοκτόνος οὐ τυραννοκτόνος γεγονώς· 20
257 ἦρχε γὰρ ἐμπλήκτως καὶ ἀνοήτως. τιμὴ δέ τις ὅμως
 ἦν τῆς Ἀρεταφίλας παρ' αὐτῷ καὶ δύναμις, οὐκ
 ἀπεχθανομένης οὐδὲ πολεμούσης ἄντικρυς ἀλλ' ἀδή-
 λως διαταπτούσης τὰ πράγματα. πρῶτον μὲν γὰρ
 αὐτῷ Διβυκὸν ὑπεκίνησε πόλεμον, Ἀνάβουν τινὰ 25
 πείσασα δυνάστην τὴν χώραν ἐπιδραμεῖν καὶ τῇ
 πόλει προσάγαγεῖν, ἔπειτα διέβαλε τοὺς φίλους καὶ

16 ταῦτὰ Dinsius: τὰ αὐτὰ 17 τὸ ἔργον] τῷ ἔργῳ
 Turnebus 24 διαταπτούσης] διαταραπτούσης?

τοὺς στρατηγούς πρὸς τὸν Λέανδρον, ὥς πολεμεῖν
 οὐκ ὄντας προθύμους, εἰρήνης δὲ μᾶλλον δεομένους
 καὶ ἡσυχίας· ἦν καὶ τὰ πράγματα ποθεῖν αὐτοῦ καὶ
 τὴν τυραννίδα, βουλομένου βεβαίως κρατεῖν τῶν
 5 πολιτῶν· αὐτῇ δὲ πράξειν ἔφη τὰς διαλύσεις καὶ B
 τὸν Ἀνάβουν εἰς λόγους αὐτῷ συνάξειν, εἰάν κελεύη,
 πρὶν ἀνήκεστον τι τὸν πόλεμον ἐξεργάσασθαι. κελεύ-
 σαντος δὲ τοῦ Λέανδρου, πρότερον αὐτῇ τῷ Λίβυι
 διαλέχθη, συλλαβεῖν δεομένη τὸν τύραννον ἐπὶ δω-
 10 ρεαῖς μεγάλαις καὶ χρήμασιν, ὅταν εἰς λόγους αὐτῷ
 παραγένηται. πεισθέντος δὲ τοῦ Λίβυος, ὥκνει μὲν
 ὁ Λέανδρος, αἰδεσθεῖς δὲ τὴν Ἀρεταφίλαν αὐτὴν
 παρέσεσθαι φάσκουσιν, ἐξῆλθεν ἄοπλος καὶ ἀφύ-
 λακτος. ὥς δ' ἐγγὺς ἦλθε καὶ τὸν Ἀνάβουν εἶδεν,
 15 αὐτῷ εἰδυσχέraitνε καὶ περιμένειν ἐβούλετο τοὺς
 δορυφόρους· ἡ δ' Ἀρεταφίλα παροῦσα τὰ μὲν ἐθάρ- C
 ρυνεν αὐτὸν τὰ δ' ἐκάκιζε· τέλος δὲ γενομένης
 διατριβῆς, ἐφελκυσταμένη τῆς χειρὸς ἰταμῶς πάνυ
 καὶ τεταρρηκτόως προσήγαγε τῷ βαρβάρῳ καὶ παρέ-
 20 δωκεν. εὐθύς οὖν ἀνῆρπαστο καὶ συνέλληπτο καὶ
 δεθεῖς ὑπὸ τῶν Λιβύων ἐτηρεῖτο, ἄχρι οὗ τὰ χρή-
 ματα τῇ Ἀρεταφίλᾳ κομίζοντες οἱ φίλοι παρεγένοντο
 μετὰ τῶν ἄλλων πολιτῶν. πνυθόμενοι γὰρ οἱ πλεῖ-
 στοι ἐξέδραμον ἐπὶ τὴν παράκλησιν· ὥς δ' εἶδον
 25 τὴν Ἀρεταφίλαν, ὀλίγον ἐδέησαν ἐκλαθέσθαι τῆς
 πρὸς τὸν τύραννον ὀργῆς, καὶ πάρεργον τὴν ἐκείνου
 τιμωρίαν ἐνόμιζον· ἔργον δὲ πρῶτον ἦν αὐτοῖς καὶ D

13 ἄοπλος *: ἄνοπλος
 25 ὀλίγον Huttenus: ὀλίγου

24 ἐξέδραμον] συνεξέδραμον?

ἀπόλαυσμα τῆς ἐλευθερίας ἐκείνην ἀσπάσασθαι μετὰ
χαρᾶς καὶ δακρύων, ὥσπερ ἀγάλατι θεοῦ προσπί-
πτοντας. ἄλλων δ' ἐπ' ἄλλοις ἐπιρροούντων, μόλις
ἐσπέρας τὸν Λέανδρον παραλαβόντες ἐπανῆλθον εἰς
τὴν πόλιν. ἐπεὶ δὲ τῶν τιμῶν τῆς Ἀρεταφίλας καὶ 5
τῶν ἐπαίνων ἐνεπλήσθησαν, οὕτω τραπόμενοι πρὸς
τοὺς τυράννους τὴν μὲν Καλβίαν ζῶσαν κατέκανσαν,
τὸν δὲ Λέανδρον ἐνράψαντες εἰς βύρσαν κατεπόν-
τισαν. ἡξίου δὲ τὴν Ἀρεταφίλαν συνάρχειν καὶ
συνδιοικεῖν τοῖς ἀρίστοις ἀνδράσι τὴν πολιτείαν. ἡ 10
E δ' ὥς ποικίλον τι δρᾶμα καὶ πολυμερὲς ἀγωνισαμένη
μέχρι στεφάνου διαδόσεως, ὥς ἐπεῖδε τὴν πόλιν
ἐλευθέραν, εὐθύς εἰς τὴν γυναικωνῖτιν ἐνεδύετο,
καὶ τοῦ πολυπραγμονεῖν ὀτιοῦν προβαλλομένη, τὸν
λοιπὸν χρόνον ἐν ἱστοῖς ἡσυχίαν ἄγουσα μετὰ τῶν 15
φίλων καὶ οἰκείων διετέλεσεν.

KAMMA.

Ἦσαν ἐν Γαλατίᾳ δυνατώτατοι τῶν τετραρχῶν
καὶ τι καὶ κατὰ γένος προσήκοντες ἀλλήλοις Σινᾶτος
τε καὶ Σινόριξ. ὧν ὁ Σινᾶτος γυναῖκα παρθένον
ἔσχε Κάμμαν ὄνομα, περιβλεπτον μὲν ἰδέα σώματος 20
F καὶ ὥρα, θαυμαζομένην δὲ μᾶλλον δι' ἀρετήν· οὐ
γὰρ μόνον σώφρων καὶ φίλανδρος, ἀλλὰ καὶ συνετὴ
καὶ μεγαλόφρων καὶ ποθεινὴ τοῖς ὑπηκόοις ἦν δια-
φερόντως ὑπ' εὐμενείας καὶ χρηστότητος· ἐπιφανε-
στέραν δ' αὐτὴν ἐποίει καὶ τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱέρειαν 25

14 προβαλλομένη W: παραβαλλομένη . 19 Σινόριξ hic
et infra p. 781 b et Pol. 8, 39: συνόριξ

εἶναι, ἣν μάλιστα Γαλάται σέβουσι, περὶ τε πομπὰς αἰὲ καὶ θυσίας κεκοσμημένην ὁρᾶσθαι μεγαλοπρεπῶς. ἔρασθεις οὖν αὐτῆς ὁ Σινόριξ, καὶ μήτε πείσαι μήτε βιάσασθαι ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς δυνατός ὢν, 5 ἔργον εἰργάσατο δεινόν· ἀπέκτεινε· γὰρ δόλω τὸν Σινᾶτον, καὶ χρόνον οὐ πολλὸν διαλιπὼν ἐμνᾶτο τὴν Κάμμαν ἐν τῷ ἱερῷ ποιουμένην διατριβὰς καὶ φέ- 258 ρουσαν οὐκ οἰκτρῶς καὶ ταπεινῶς ἀλλὰ θυμῷ νοῦν ἔχοντι καὶ καιρὸν περιμένοντι τὴν τοῦ Σινόριγος 10 παρανομίαν. ὁ δὲ λιπαρῆς ἦν περὶ τὰς δεήσεις, καὶ λόγων ἐδόκει μὴ παντάπασιν ἀπορεῖν εὐπρέπειαν ἔχόντων, ὥς τὰ μὲν ἄλλα Σινάτου βελτίονα παρεσχηκῶς ἑαυτὸν ἀνελὼν δ' ἐκείνον ἔρωτι τῆς Κάμ- μας μὴ δι' ἐτέραν τινὰ πονηρίαν. ἦσαν οὖν τὸ 15 πρῶτον ἀρνήσεις οὐκ ἄγαν ἀπηνεῖς τῆς γυναικός, εἶτα κατὰ μικρὸν ἐδόκει μαλάσσεσθαι· καὶ γὰρ οἰκεῖοι καὶ φίλοι προσέκειντο θεραπείᾳ καὶ χάριτι τοῦ Σινό- B ριγος μέγιστον δυναμένου, πείθοντες αὐτὴν καὶ καταβιαζόμενοι· τέλος δὲ συνεχώρει καὶ μετεπέμπετο 20 πρὸς ἑαυτὴν ἐκείνον, ὥς παρὰ τῇ· θεῷ τῆς συναι- νέσεως καὶ καταπιστώσεως γεννησομένης. ἐλθόντα δὲ δεξαμένη φιλοφρόνως καὶ προσαγαγοῦσα τῷ βωμῷ κατέσπεισεν ἐκ φιάλης, καὶ τὸ μὲν ἐξέπιεν αὐτὴ τὸ δ' ἐκείνον ἐκέλευσεν· ἦν δὲ πεφαρμαγμένον μελί- 25 κρατον. ὥς δ' εἶδε πεπωκότα, λαμπρὸν ἀνωλόλυξε καὶ τὴν θεὸν προσκυνήσασα 'μαρτύρομαί σε' εἶπεν 'ὦ πολυτίμητε δαῖμον, ὅτι ταύτης ἕνεκα τῆς ἡμέρας ἐπέξησα τῷ Σινάτου φόνῳ, χρόνον τοσοῦτον οὐδὲν

7 διατριβὰς] τὰς διατριβὰς?

20 τῇ X: τῷ

C ἀπολαύουσα τοῦ βίου χρηστὸν ἄλλ' ἢ τὴν ἐλπίδα
 τῆς δίκης, ἣν ἔχουσα καταβαίνω πρὸς τὸν ἐμὸν ἄνδρα.
 σοὶ δ', ὃ πάντων ἀνοσιώτατε ἀνθρώπων, τάφον
 ἀντὶ θαλάμου καὶ γάμου παρασκευαζέτωσαν οἱ προσ-
 ἦκοντες.' ταῦτά δ' ἀκούσας ὁ Γαλάτης καὶ τοῦ 5
 φαρμάκου δρῶντος ἤδη καὶ διακινουῦντος τὸ σῶμα
 συναισθόμενος ἐπέβη μὲν ὀχήματος ὥς σάλω καὶ
 τιναγμῷ χρησόμενος, ἐξέστη δὲ παραχρῆμα καὶ με-
 ταβάς εἰς φορεῖον ἐσπέρας ἀπέθανεν. ἡ δὲ Κάμμα
 διενεγκοῦσα τὴν νύκτα καὶ πνυθομένη τέλος ἔχειν 10
 ἐκείνου, εὐθύμως καὶ ἰλαρῶς κατέστρεψεν.

ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΗ.

Παρέσχε δ' ἡ Γαλατία καὶ Στρατονικήν τὴν
 D Δηιοτάρου καὶ Χιομάραν τὴν Ὀρτιάγοντος, ἀξίας
 μνήμης γυναικας· ἡ μὲν οὖν Στρατονίκη δεόμενον
 γνησίων παίδων ἐπὶ διαδοχῇ τῆς βασιλείας ἐπιστα- 15
 μένη τὸν ἄνδρα, μὴ τίκτουσα δ' αὐτὴ συνέπεισεν
 ἐξ ἐτέρας γυναικὸς παιδοποιησάμενον αὐτῇ τὸ παι-
 δίον περιδεῖν ὑποβαλλόμενον. τοῦ δὲ Δηιοτάρου
 τὴν τε γνώμην θαυμάσαντος καὶ πᾶν ἐπ' αὐτῇ
 ποιησαμένου, παρθένον εὐπρεπῇ παρασκευάσασα 20
 τῶν αἰχμαλώτων ὄνομα Ἑλέκτραν συνείρξε τῷ
 Δηιοτάρῳ, καὶ τοὺς γενομένους παῖδας ὥσπερ
 γνησίους αὐτῆς ἔθρεψε φιλοστόργως καὶ μεγαλο-
 πρεπῶς.

1 ἀπολαύουσα W: ἀπολαβοῦσα. cf. p. 259 e. 272 f ἄλλ'
 ἢ *: ἀλλὰ

ΧΙΟΜΑΡΑ.

Χιομάραν δὲ συνέβη τὴν Ὀρτιάγοντος αἰχμάλω-
τον γενέσθαι μετὰ τῶν ἄλλων γυναικῶν, ὅτε Ῥω-^E
μαῖοι καὶ Γναῖος ἐνίκησαν μάχῃ τοὺς ἐν Ἀσίᾳ
Γαλάτας. ὁ δὲ λαβὼν αὐτὴν ταξίαρχος ἐχρήσατο τῇ
⁵ τύχῃ στρατιωτικῶς καὶ κατήσχυνεν· ἦν δ' ἄρα καὶ
πρὸς ἡδονὴν καὶ ἀργύριον ἀμαθῆς καὶ ἀκράτης
ἄνθρωπος· ἡττήθη δ' ὅμως ὑπὸ τῆς φιλαργυρίας,
καὶ χρυσίου συχνοῦ διομολογηθέντος ὑπὲρ τῆς γυναι-
κός, ἥγεν αὐτὴν ἀπολυτρώσων, ποταμοῦ τινος ἐν
¹⁰ μέσῳ διείργοντος. ὥς δὲ διαβάντες οἱ Γαλάται τὸ ^F
χρυσίον ἔδωκαν αὐτῷ καὶ παρελάμβανον τὴν Χιο-
μάραν, ἥ μὲν ἀπὸ νεύματος προσέταξεν ἐνὶ παῖσαι
τὸν Ῥωμαῖον ἀσπαζόμενον αὐτὴν καὶ φιλοφρονού-
μενον· ἐκείνου δὲ πεισθέντος καὶ τὴν κεφαλὴν ἀπο-
¹⁵ κόψαντος, ἀραμένη καὶ περιστείλασα τοῖς κόλποις
ἀπήλκυνεν. ὥς δ' ἦλθε πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ τὴν
κεφαλὴν αὐτῷ προύβαλεν, ἐκείνου θαυμάσαντος καὶ
εἰπόντος ὅτι γύναι, καλὸν ἢ πίστις, ὡς εἶπεν
ἄλλὰ κάλλιον ἓνα μόνον ξῆν ἐμοὶ συγγεγεννημένον.
²⁰ ταύτῃ μὲν ὁ Πολύβιος φησι διὰ λόγων ἐν Σάρδεσι
γενόμενος θαυμάσαι τὸ τε φρόνημα καὶ τὴν σύνεσιν.

ΓΤΝΑΙΟΝ ΠΕΡΤΑΜΗΝΟΝ.

259

Ἐπεὶ δὲ Μιθριδάτης ἐξήκοντα Γαλατῶν τοὺς
ἀρίστους μεταπεμψάμενος εἰς Πέργαμον ὥς φίλους,
ὑβριστικῶς ἐδόκει καὶ δεσποτικῶς προσφέρεσθαι, καὶ

πάντες ἡγανέκτου· Πορηδόριξ, ἀνὴρ τό τε σῶμα
 ῥωμαλέος καὶ τὴν ψυχὴν διαφέρων (ἦν δὲ Τοσιωπῶν
 τετραρχῆς), ἀνεδέξατο τὸν Μιθριδάτην, ὅταν ἐν τῷ
 βήματι χρηματίξῃ συναρπάσας ὥσειν ἅμα σὺν αὐτῷ
 κατὰ τῆς φάραγγος. τύχῃ δὲ τινι τῆς ἡμέρας ἐκείνης
 οὐκ ἀναβάντος εἰς τὸ γυμνάσιον αὐτοῦ; μεταπεμ-
 B πομένου δὲ τοὺς Γαλάτας οἵκαδε, θαρρεῖν παρεκάλει,
 καὶ ὅταν ἐν ταύτῳ γένωνται, διασπάσαι τὸ σῶμα
 καὶ διαφθεῖραι πανταχόθεν προσπεσόντας. τοῦτ' οὐκ
 ἔλαθε τὸν Μιθριδάτην, ἀλλὰ μηνύσεως γενομένης,
 10 καθ' ἓνα τῶν Γαλατῶν παρεδίδου σφαγῆσόμενον.
 εἰτά πως ἀναμνησθεὶς νεανίσκου πολὺν προέχοντος
 ὥρα καὶ κάλλει τῶν καθ' αὐτὸν ᾤκτιρε καὶ μετε-
 νόει· καὶ δῆλος ἦν ἀχθόμενος ὥς ἐν πρώτοις ἀπολω-
 λότος, ὅμως δ' ἔπεμψεν, εἰ ζῶν εὑρεθείη, μεθεῖναι
 15 κελεύων· ἦν δ' ὄνομα τῷ νεανίσκῳ Βηπολιτανός.
 καὶ τις αὐτῷ τύχῃ θαυμαστῇ συνέπεσε· καλὴν γὰρ
 C ἐσθῆτα καὶ πολυτελῆ συνελήφθη φορῶν· ἦν δὲ δῆμιος
 ἀναίμακτον αὐτῷ καὶ καθαρὰν διαφυλάξαι βουλό-
 μενος, καὶ ἀποδύων ἀτρέμα τὸν νεανίσκον, εἶδε τοὺς 20
 παρὰ τοῦ βασιλέως προσθέντας ἅμα καὶ τοῦνομα
 τοῦ μειρακίου βοῶντας. τὸν μὲν οὖν Βηπολιτανὸν
 ἢ πολλοὺς ἀπολέσασα φιλαργυρία διέσωσεν ἀπροσδο-
 κήτως. ὁ δὲ Πορηδόριξ κατακοπεὶς ἄταφος ἐξεβέ-
 βλητο, καὶ τῶν φίλων οὐδεὶς ἐτόλμησε προσελθεῖν·
 25 γύναιον δὲ Περγαμηνόν, ἐγνωσμένον ἄφ' ὥρας ζῶντι

1 Πορηδόριξ Iunius hic et infra: πορηδόραξ 2 Τοσιω-
 πῶν] Τολιστοβάγων W. Τεκτοσάγων? 4 βήματι *: βήματι
 γυμνασίῳ 12 προέχοντος W: προέχοντος πρωτεύσαντος
 20 ἀτρέμα] ἡρέμα Cobetus

τῷ Γαλάτῃ, παρεκινδύνευσε θάψαι καὶ περιστείλαι
 τὸν νεκρὸν· ἥσθοντο δ' οἱ φύλακες καὶ συλλαβόν- D
 τες ἀνήγαγον πρὸς τὸν βασιλέα. λέγεται μὲν οὖν
 τι καὶ πρὸς τὴν ὕψιν αὐτῆς παθεῖν ὁ Μιθριδάτης,
 5 νέας παντάπασι καὶ ἀκάκου τῆς παιδείκης φανείσης·
 ἔτι δὲ μᾶλλον ὥς ἔοικε τὴν αἰτίαν γνοὺς ἐρωτικὴν
 οὖσαν ἐπεκλάσθη καὶ συνεχώρησεν ἀνελεῖσθαι καὶ
 θάψαι τὸν νεκρὸν ἐσθῆτα καὶ κόσμον ἐκ τῶν ἐκεί-
 νου λαβοῦσαν.

TIMOKΛΕΙΑ.

10 Θεαγένης ὁ Θηβαῖος, Ἐπαμεινώνδα καὶ Πελο-
 πίδα καὶ τοῖς ἀρίστοις ἀνδράσι τὴν αὐτὴν ὑπὲρ τῆς
 πόλεως λαβὼν διάνοιαν, ἔπαισε περὶ τὴν κοινὴν
 τύχην τῆς Ἑλλάδος ἐν Χαιρωνείᾳ, κρατῶν ἤδη καὶ
 διώκων τοὺς κατ' αὐτὸν ἀντιτεταγμένους. ἐκεῖνος
 15 γὰρ ἦν ὁ πρὸς τὸν ἐμβοήσαντα 'μέχρι ποῦ διώκεις;' E
 ἀποκρινάμενος 'μέχρι Μακεδονίας.' ἀποθανόντι δ'
 αὐτῷ περιῆν ἀδελφὴ μαρτυροῦσα κἀκεῖνον ἀρετῇ
 γένους καὶ φύσει μέγαν ἄνδρα καὶ λαμπρὸν γενέ-
 σθαι· πλὴν ταύτῃ γε καὶ χρηστὸν ἀπολαῦσαι τι τῆς
 20 ἀρετῆς ὑπῆρξεν, ὥστε κουφότερον, ὅσον τῶν κοινῶν
 ἀτυχημάτων εἰς αὐτὴν ἦλθεν, ἐνεγκεῖν. ἐπεὶ γὰρ ἐκρά-
 τησε Θηβαίων Ἀλέξανδρος, ἄλλοι δ' ἄλλα τῆς πόλεως
 ἐπόρθουν ἐπιόντες, ἔτυχε τὴν Τιμοκλείας οἰκίαν
 καταλαβὼν ἄνθρωπος οὐκ ἐπιεικὴς οὐδ' ἡμερος
 25 ἀλλ' ὑβριστὴς καὶ ἀνόητος· ἦρχε δὲ Θρακίου τινὸς
 ἱλῆς καὶ δμώνυμος ἦν τοῦ βασιλέως οὐδὲν δ' ὅμοιος. F

οὔτε γὰρ τὸ γένος οὔτε τὸν βίον αἰδεσθεις τῆς
 γυναικός, ὥς ἐνέπλησεν ἑαυτὸν οἴνου, μετὰ δεῖπνον
 ἐκάλει συναναπαυσομένην. καὶ τοῦτο πέρας οὐκ ἦν·
 ἀλλὰ καὶ χροσὸν ἐξήτει καὶ ἄργυρον, εἴ τις εἴη
 κεκρυμμένος ὑπ' αὐτῆς, τὰ μὲν ὥς ἀπολῶν τὰ δ' ὥς
 ἕξων διὰ παντὸς ἐν τάξει γυναικός. ἡ δὲ δεξαμένη
 λαβὴν αὐτοῦ διδόντος ὥφελον μὲν εἶπε 'τεθνάναι
 πρὸ ταύτης ἐγὼ τῆς νυκτὸς ἢ ζῆν· τὸ γοῦν σῶμα
 260 πάντων ἀπολλυμένων ἀπείρατον ὕβρεως διαφυλάξαι·
 πεπραγμένων δ' οὕτως, εἴ σε κηδεμόνα καὶ δεσπότην 10
 καὶ ἄνδρα δεῖ νομίζειν, τοῦ δαίμονος διδόντος, οὐκ
 ἀποστερήσω σε τῶν σῶν· ἐμαυτὴν γάρ, ὃ τι βούλει
 σύ, ὁρῶ γεγεννημένην. ἐμοὶ περὶ σῶμα κόσμος ἦν
 καὶ ἄργυρος ἐν ἐκπώμασιν, ἦν τι καὶ χροσοῦ καὶ
 νομίσματος. ὥς δ' ἡ πόλις ἠλίσκετο, πάντα συλλα- 15
 βεῖν κελεύσασα τὰς θεραπαινίδας ἔρριψα, μᾶλλον δὲ
 κατεθέμην εἰς φρέαρ ὕδωρ οὐκ ἔχον· οὐδ' ἴσασιν
 B αὐτὸ πολλοί· πῶμα γὰρ ἔπεστι καὶ κύκλῳ περιπέφυ-
 κεν ὕλη σύσκιος. ταῦτα σὺ μὲν εὐτυχοίης λαβών,
 ἐμοὶ δ' ἔσται πρὸς σε μαρτύρια καὶ γνωρίσματα 20
 τῆς περὶ τὸν οἶκον εὐτυχίας καὶ λαμπρότητος.
 ἀκούσας οὖν ὁ Μακεδὼν οὐ περιέμεινε τὴν ἡμέραν,
 ἀλλ' εὐθὺς ἐβάδιζεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἡγουμένης τῆς
 Τιμοκλείας· καὶ τὸν κῆπον ἀποκλείσαι κελεύσας, ὅπως
 αἰσθοῖτο μηδεὶς, κατέβαινεν ἐν τῷ χιτῶνι. στρυγερὰ 26

3 τοῦτο M: τούτου 8 ἢ ζῆν] fort. supplendum: ἢ
 ζῆν· καὶ γὰρ ἂν ἐξῆν τὸ γοῦν σῶμα κέ 9 ἀπολλυμένων]
 ἀπολομένων Cobetus ἀπείρατον] add. ἂν idem δια-
 φυλάξαι] διεφυλάξα Turnebus 12 βούλει σύ*: βουλήση

δ' ἡγεῖτο Κλωθῶ τιμωρὸς ὑπὸ τῆς Τιμοκλείας ἐφε-
 στώσης ἄνωθεν. ὥς δ' ἥσθετο τῇ φωνῇ κάτω γεγο-
 νότος, πολλοὺς μὲν αὐτῇ τῶν λίθων ἐπέφερε πολλοὺς C
 δὲ καὶ μεγάλους αἱ θεραπευαίνιδες ἐπεκυλίνδουν, ἄχρι
 5 οὗ κατέκοψαν αὐτὸν καὶ κατέχωσαν. ὥς δ' ἔγνωσαν
 οἱ Μακεδόνες καὶ τὸν νεκρὸν ἀνείλυντο κηρύγματος
 ἤδη γεγονότος μηδένα κτείνειν Θηβαίων, ἦγον αὐτὴν
 συλλαβόντες ἐπὶ τὸν βασιλέα καὶ προσήγγειλαν τὸ
 τετολμημένον. ὁ δὲ καὶ τῇ καταστάσει τοῦ προσ-
 10 ὤπου καὶ τῷ σχολαίῳ τοῦ βαδίσματος ἀξιωματικόν
 τι καὶ γενναῖον ἐνιδὼν πρῶτον ἀνέκρινεν αὐτὴν
 τίς εἴη γυναικῶν. ἡ δ' ἀνεκπλήκτως πάνυ καὶ
 τεθαρρηκότως εἶπεν ἔμοι Θεαγένης ἦν ἀδελφός,
 ὃς ἐν Χαιρωνείᾳ στρατηγῶν καὶ μαχόμενος πρὸς
 15 ὑμᾶς ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας ἔπεσεν,
 ὅπως ἡμεῖς μηδὲν τοιοῦτον πάθωμεν· ἐπεὶ δὲ πεπόν-
 θαμεν ἀνάξια τοῦ γένους, ἀποθανεῖν οὐ φεύγομεν· D
 οὐδὲ γὰρ ἄμεινον ἴσως ξῶσαν ἑτέρας πειραῖσθαι
 νυκτός, εἰ σὺ τοῦτο μὴ κωλύσεις· οἱ μὲν οὖν
 20 ἐπικιέστατοι τῶν παρόντων ἐδάκρυσαν, Ἀλεξάνδρῳ
 δ' οἰκτίρειν μὲν οὐκ ἐπῆει τὴν ἄνθρωπον ὥς μεί-
 ζονα, θαυμάσας δὲ τὴν ἀρετὴν καὶ τὸν λόγον εὖ
 μάλα καθαρψάμενον αὐτοῦ, τοῖς μὲν ἡγεμόσι παρήγ-
 γειλε προσέχειν καὶ φυλάττειν, μὴ πάλιν ὕβρισμα
 25 τοιοῦτον εἰς οἰκίαν ἐνδοξον γένηται· τὴν δὲ Τιμό-
 κλειαν ἀφῆκεν αὐτὴν τε καὶ πάντας, ὅσοι κατὰ γένος
 αὐτῇ προσήκοντες εὐρέθησαν.

1 Κλωθῶ] cf. Hes. Scut. 258

ΕΡΤΕΩ.

Βάττον τοῦ ἐπικληθέντος Εὐδαίμονος υἱὸς Ἀρ-
 Ε κκεσίλαος ἦν οὐδὲν ὅμοιος τῷ πατρὶ τοὺς τρόπους·
 καὶ γὰρ ζῶντος ἔτι περὶ τὴν οἰκίαν περιθελὶς ἐπάλ-
 ξεις ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐξημιώθη ταλάντῳ· καὶ τελευ-
 τήσαντος ἐκείνου, τοῦτο μὲν φύσει χαλεπὸς ὢν (ὅπερ 5
 καὶ ἐπεκλήθη); τοῦτο δὲ φίλῳ πονηρῷ, Λάαρχῳ,
 χρώμενος ἀντὶ βασιλέως ἐγγεγόνει τύραννος. ὁ δὲ
 Λάαρχος ἐπιβουλεύων τῇ τυραννίδι καὶ τοὺς ἀρί-
 στους τῶν Κυρηναίων ἐξελαύνων ἢ φονεύων, ἐπὶ
 τὸν Ἀρκεσίλαον τὰς αἰτίας ἔτρεπε· καὶ τέλος ἐκείνου 10
 F μὲν εἰς νόσον ἐμβάλων φθινάδα καὶ χαλεπὴν λαγῶν
 πόνοντα θαλάσσιον διέφθειρεν, αὐτὸς δὲ τὴν ἀρχὴν
 εἶχεν ὥς τῷ παιδὶ τῷ ἐκείνου Βάττῳ διαφυλάττων.
 ὁ μὲν οὖν παῖς καὶ διὰ τὴν χολότητα καὶ διὰ τὴν
 ἡλικίαν κατεφρονεῖτο, τῇ δὲ μητρὶ πολλοὶ προσεῖχον 15
 αὐτοῦ· σώφρων τε γὰρ ἦν καὶ φιλάνθρωπος οἰκεί-
 ος τε πολλοὺς καὶ δυνατοὺς εἶχε. διὸ καὶ θερα-
 πεύων αὐτὴν ὁ Λάαρχος ἐμνηστεύετο, καὶ τὸν Βάττον
 ἡξίου παῖδα θέσθαι γήμας ἐκείνην, καὶ κοινωνὸν
 ἀποδείξαι τῆς ἀρχῆς· ἣ δ' Ἐρυξῶ (τοῦτο γὰρ ἦν 20
 ὄνομα τῇ γυναικὶ) βουλευσαμένη μετὰ τῶν ἀδελφῶν,
 261 ἐκέλευε τὸν Λάαρχον ἐντυγχάνειν ἐκείνοις, ὥς αὐτῆς
 προσιεμένης τὸν γάμον. ἐπεὶ δ' ὁ Λάαρχος ἐνετύγ-
 χανε τοῖς ἀδελφοῖς, ἐκεῖνοι δ' ἐπίτηδες παρῆγον καὶ
 ἀνεβάλλοντο, πέμπει πρὸς αὐτὸν ἡ Ἐρυξῶ θερα- 25
 παινίδα παρ' αὐτῆς παραγγέλλουσαν, ὅτι νῦν μὲν

5 μὲν Herwerdenus: μὲν οὖν 8 Ἀλλάρχος vel Λέαρχος
 Herod. 4, 160 20 ἀποδείξαι *: ἀποδείξας

ἀντιλέγουσιν οἱ ἀδελφοί, γενομένης δὲ τῆς συνόδου
 παύσονται διαφερόμενοι καὶ συγχωρήσουσι· δεῖν οὖν
 αὐτόν, εἰ βούλεται, νύκτωρ ἀφικέσθαι πρὸς αὐτήν·
 καλῶς γὰρ ἔξειν καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ἀρχῆς γενομένης.
 5 ἦν οὖν ταῦτα καθ' ἡδονὴν τῷ Λαάρχῳ, καὶ παν-
 τάπασιν ἀναπτοηθεὶς πρὸς τὴν φιλοφροσύνην τῆς
 γυναικὸς ὡμολόγησεν ἦξειν, ὅταν ἐκείνη κελεύῃ. ^B
 ταῦτα δ' ἐπραττεν ἡ Ἐρυσῶ μετὰ Πολύαρχου τοῦ
 πρεσβυτάτου τῶν ἀδελφῶν. ὀρισθέντος δὲ καιροῦ
 10 πρὸς τὴν σύνοδον, ὁ Πολύαρχος εἰς τὸ δωμάτιον
 τῆς ἀδελφῆς παρεισήχθη κρύφα, νεανίσκους ἔχων
 δύο σὺν αὐτῷ ξιφῆρεις, φόνῳ πατρὸς ἐπεξιόντας,
 ὃν ὁ Λαάρχος ἐτύγγανεν ἀπεκτονῶς νεωστὶ. μετα-
 πεμφαμένης δὲ τῆς Ἐρυσῶς αὐτόν, ἄνευ δορυφόρων
 15 εἰσῆλθε, καὶ τῶν νεανίσκων αὐτῷ προσπεσόντων
 τυπτόμενος τοῖς ξίφεσιν ἀπέθανε. τὸν μὲν οὖν
 νεκρὸν ἔρριψαν ὑπὲρ τὸ τεῖχος, τὸν δὲ Βάττον προ-
 αγαγόντες ἀνέδειξαν ἐπὶ τοῖς πατρίοις βασιλείᾳ, καὶ
 τὴν ἀπ' ἀρχῆς πολιτείαν ὁ Πολύαρχος ἀπέδωκε
 20 τοῖς Κυρηναίοις. ἐτύγγανον δ' Ἀμάσιδος τοῦ Αἰγυ- ^C
 πτίων βασιλέως στρατιῶται συχνοὶ παρόντες, οἷς ὁ
 Λαάρχος ἐχρῆτο πιστοῖς, καὶ φοβερὸς ἦν οὐχ ἥμιστα
 δι' ἐκείνων τοῖς πολίταις. οὗτοι πρὸς Ἀμασιν ἔπεμ-
 ψαν τοὺς κατηγορήσοντας τοῦ τε Πολύαρχου καὶ τῆς
 25 Ἐρυσῶς. χαλεπαίνοντος δ' ἐκείνου καὶ διανοομένου
 πολεμεῖν τοῖς Κυρηναίοις, συνέβη τὴν μητέρα τελευ-

2 δεῖν Benselerus: δεῖ 6 ἀναπτοηθεὶς] ἀναπτερωθεὶς
 Cobetus 12 αὐτῷ *: αὐτῷ 17 προαγαγόντες Herwerde-
 nus: προσαγαγόντες

τῆσαι, καὶ ταφὰς αὐτῆς ἐπιτελοῦντος, ἀναγγέλλοντας.
 ἐλθεῖν παρὰ τοῦ Ἀμάσιδος. ἔδοξεν οὖν τῷ Πολυ-
 D ἄρχῳ βαδίζειν ἀπολογησομένῳ· τῆς δ' Ἐρυξοῦς μὴ
 ἀπολειπομένης, ἀλλ' ἐπεσθαι καὶ συγκινδυνεύειν
 βουλομένης, οὐδ' ἡ μήτηρ Κριτόλα, καίπερ οὔσα 5
 πρεσβῦτις, ἀπελείπετο. μέγιστον δ' αὐτῆς ἦν ἀξί-
 ωμα, Βάττου γεγεννημένης ἀδελφῆς τοῦ Εὐδαίμονος.
 ὥς οὖν ἦλθον εἰς Αἴγυπτον, οἳ τ' ἄλλοι θαυμαστῶς
 ἀπεδέξαντο τὴν πρᾶξιν αὐτῶν, καὶ ὁ Ἀμασις οὐ
 μετρίως ἀπεδέξατο τὴν τε σωφροσύνην καὶ τὴν ἀν- 10
 δρείαν τῆς γυναικός· δώροις δὲ τιμήσας καὶ θερα-
 πείᾳ βασιλικῇ τὸν τε Πολύαρχον καὶ τὰς γυναῖκας
 εἰς Κυρήνην ἀπέστειλεν.

ΞΕΝΟΚΡΙΤΗ.

E Οὐχ ἥττον δ' ἔν τις ἀγάσαιο τὴν Κυμαίαν
 Ξενοκρίτην ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσι περὶ Ἀριστόδημον 15
 τὸν τύραννον, ᾧ τινες Μάλακόν ἐπικλήσιν οἴονται
 γεγονέναι, τάληθ' ἐς ἀγνοοῦντες. ἐπεκλήθη γὰρ ὑπὸ
 τῶν βαρβάρων Μαλακός, ὅπερ ἐστὶν ἀντίπαις, ὅτι
 μειράκιον ὢν παντάπασι μετὰ τῶν ἡλίκων ἔτι κο-
 μώντων (οὓς κορωνιστὰς ὥς ἔοικεν ἀπὸ τῆς κόμης 20
 ὠνόμαζον) ἐν τοῖς πρὸς τοὺς βαρβάρους πολέμοις
 ἐπιφανῆς ἦν καὶ λαμπρὸς οὐ τόλμῃ μόνον οὐδὲ
 χειρὸς ἔργοις, ἀλλὰ καὶ συνέσει καὶ προνοίᾳ φανεῖς
 περιττός. ὕθην εἰς τὰς μεγίστας προῆλθεν ἀρχὰς
 θαυμαζόμενος ὑπὸ τῶν πολιτῶν, καὶ Ῥωμαίοις ἐπι- 25
 F κουρίαν ἔγων ἐπέμφθη πολεμουμένοις ὑπὸ τῶν

2 παρὰ] τὰ παρὰ?

17 τάληθ' ἐς *: τὸ ἀληθὲς

Τυρρηνῶν, Ταρκύνιον Σούπερβον ἐπὶ τὴν βασιλείαν
 καταγόντων. ἐν ταύτῃ δὲ τῇ στρατείᾳ μακροῦ γενο-
 μένη πάντῃ πρὸς χάριν ἐνδιδοὺς τοῖς στρατευομένοις
 τῶν πολιτῶν καὶ δημαγωγῶν μᾶλλον ἢ στρατηγῶν
 5 ἐπεισεν αὐτοὺς συνεπιθέσθαι τῇ βουλῇ καὶ συνεκ-
 βαλεῖν τοὺς ἀρίστους καὶ δυνατωτάτους. ἐκ δὲ
 τούτου γενόμενος τύραννος ἦν μὲν ἐν ταῖς περὶ
 γυναικας καὶ παῖδας ἐλευθέρους ἀδικίαις αὐτὸς ἐαν-
 τοῦ μοχθηρότερος. Ἰσθόρηται γάρ, ὅτι τοὺς μὲν
 10 ἄρρενας παῖδας ἤσκει κόμαις καὶ χρυσοφορεῖν, τὰς
 δὲ θηλείας ἡνάγκασε περιτρούχαλα κείρεσθαι καὶ
 φορεῖν ἐφηβικὰς χλαμύδας καὶ τῶν ἀνακώλων χιτω- 262
 νίσκων. οὐ μὴν ἄλλ' ἐξαιρέτως ἐρασθεῖς τῆς Ξενο-
 κρίτης εἶχεν αὐτὴν φυγάδος οὖσαν πατρός, οὐ
 15 καταγαγὼν οὐδὲ πείσας ἐκεῖνον, ἀλλ' ὅπως οὖν ἡγού-
 μενος ἀγαπᾶν συνοῦσαν αὐτῷ τὴν κόρην, ἅτε δὴ
 ζηλουμένην καὶ μακαριζομένην ὑπὸ τῶν πολιτῶν.
 τὴν δὲ ταῦτα μὲν οὐκ ἐξέπληττεν· ἀχθομένη δ' ἐπὶ
 τῷ συνοικεῖν ἀνέκδοτος καὶ ἀνέγγυος οὐδὲν ἤττον
 20 ἐπόθει τῶν μισουμένων ὑπὸ τοῦ τυράννου τὴν τῆς
 πατρὸς ἐλευθερίαν. ἔτυχε δὲ κατ' ἐκεῖνο καιροῦ
 τάφρον ἄγων κύκλῳ περὶ τὴν χώραν ὁ Ἀριστόδημος, B
 οὗτ' ἀναγκαῖον ἔργον οὔτε χρησίμον, ἄλλως δὲ
 τρεῖβειν καὶ ἀποκναλεῖν πόνοις καὶ ἀσχολίαις τοὺς
 25 πολίτας βουλόμενος· ἦν γὰρ προστεταγμένον ἐκάστω
 μέτρων τινῶν ἀριθμὸν ἐκφέρειν τῆς γῆς. ** ὥς εἶδεν

2 στρατεία *: στρατιᾷ 9 μοχθηρότερος Herwerdenus:
 μοχθηρότατος 10 κόμαις] κομαῖν M 12 καὶ τῶν] κατὰ
 τῶν Salmasius 26 lacunam add. W, quam supplet verbis:
 ἐν τούτοις δὲ καὶ γυνή τις

ἐπιόντα τὸν Ἀριστόδημον, ἐξέκλινε καὶ παρεκαλύψατο τῷ χιτωνίσκῳ τὸ πρόσωπον. ἀπελθόντος οὖν τοῦ Ἀριστοδήμου, σκώπτοντες οἱ νεανίσκοι καὶ παίζοντες ἡρώτων, ὅτι δὴ μόνον ὑπ' αἰδοῦς φύγοι τὸν Ἀριστόδημον, πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους οὐδὲν πάθοι 5 τοιοῦτον· ἡ δὲ καὶ μάλα μετὰ σπουδῆς ἀπεκρίνατο· 'μόνος γάρ' ἔφη 'Κυμαίων Ἀριστόδημος ἀνὴρ ἐστί.' τοῦτο γὰρ λεχθὲν τὸ ῥῆμα πάντων μὲν ἤψατο, τοὺς
 C δὲ γενναίους καὶ παρώξυνεν αἰσχύνῃ τῆς ἐλευθερίας ἀντέχεσθαι. λέγεται δὲ καὶ Ξενοκρίτην ἀκούσασαν 10 εἰπεῖν, ὡς ἐβούλετ' ἂν καὶ αὐτὴ γῆν ὑπὲρ τοῦ πατρὸς φέρειν παρόντος ἢ τρυφῆς συμμετέχειν Ἀριστοδήμῳ καὶ θυνάμεως τοσαύτης. ἐπέρωσεν οὖν ταῦτα τοὺς συνισταμένους ἐπὶ τὸν Ἀριστόδημον, ὧν ἡγεῖτο Θυμοτέλης· καὶ τῆς Ξενοκρίτης εἰσόδου παρε- 15 χούσης αὐτοῖς ἄδειαν καὶ τὸν Ἀριστόδημον ἔοπλον καὶ ἀφύλακτον, οὐ χαλεπῶς παρεισπεσόντες διαφθείρουσιν αὐτόν. οὕτω μὲν ἡ Κυμαίων πόλις ἡλευθερώθη δυεῖν ἀρετῇ γυναικῶν, τῆς μὲν ἐπίνοιαν αὐτοῖς καὶ δρμὴν ἐμβαλούσης τοῦ ἔργου, τῆς δὲ 20 πρὸς τὸ τέλος συλλαβομένης. τιμῶν δὲ καὶ δωρεῶν μεγάλων τῇ Ξενοκρίτῃ προτεινομένων ἐάσασα πάσας
 D ἐν ἡτῇσατο, θάψαι τὸ σῶμα τοῦ Ἀριστοδήμου· καὶ τοῦτ' οὖν ἔδοσαν αὐτῇ καὶ Δήμητρος ἰέρεϊαν αὐτὴν εἴλοντο, οὐχ ἥττον οἰόμενοι τῇ θεῷ κεχαρισμένην 25 ἢ πρόπουσαν ἐκείνῃ τιμὴν ἔσεσθαι.

1 ἐπιόντα X: ἀπιόντα 4 ὅτι *: ὅτι 8 γὰρ]
 γοῦν M 9 αἰσχύνῃ] αἰσχύνῃ Dinsius 14 τοὺς Patzigius

ΠΥΘΕΩ ΓΥΝΗ.

Λέγεται δὲ καὶ τὴν Πύθεω τοῦ κατὰ Ξέρξην
 γυναιῖκα σοφὴν γενέσθαι καὶ χρηστήν. αὐτὸς μὲν
 γὰρ ὁ Πύθης ὥς ἔοικε χρυσείοις ἐντυχῶν μετάλλοις
 καὶ ἀγαπήσας τὸν ἐξ αὐτῶν πλοῦτον οὐ μετρίως
 5 ἀλλ' ἀπλήστως καὶ περιττῶς, αὐτὸς τε περὶ ταῦτα
 διέτριβε καὶ τοὺς πολίτας καταβιβάζων ἕπαντας
 ὁμαλῶς ὁρύττειν ἢ φορεῖν ἢ καθαίρειν ἠνάγκαζε
 τὸ χρυσίον, ἄλλο μὴδὲν ἐργαζομένους τὸ παρὰπαν Ε
 μὴδὲ πράττοντας. ἀπολλυμένων δὲ πολλῶν πάντων
 10 δ' ἀπαγορευόντων, αἱ γυναιῖκες ἱκετηρίαν ἔθεσαν
 ἐπὶ τὰς θύρας ἐλθοῦσαι τῆς τοῦ Πύθεω γυναικός.
 ἡ δ' ἐκείνας μὲν ἀπιέναι καὶ θαρρεῖν ἐκέλευσεν,
 αὐτὴ δὲ τῶν περὶ τὸ χρυσίον τεχνιτῶν οἷς ἐπίστευε
 μάλιστα καλέσασα καὶ καθείρξασα, ποιεῖν ἐκέλευεν
 15 ἄρτους τε χρυσοῦς καὶ πέμματα παντοδαπὰ καὶ
 ὀπώρας, καὶ ὅσοις δὴ μάλιστα τὸν Πύθην ἐγίνωσκεν F
 ἠδόμενον ὕψοις καὶ βρώμασι. ποιηθέντων δὲ πάν-
 των, ὁ μὲν Πύθης ἦκεν ἀπὸ τῆς ξένης· ἐτύγχανε
 γὰρ ἀποδημῶν· ἡ δὲ γυνὴ δεῖπνον αἰτοῦντι παρέθηκε
 20 χρυσὴν τράπεζαν οὐδὲν ἐδώδιμον ἔχουσαν ἀλλὰ πάντα
 χρυσᾶ. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἔχαιρε Πύθης τοῖς μιμή-
 μασιν, ἐμπλησθεῖς δὲ τῆς ὕψεως ἦται φαγεῖν· ἡ δὲ
 χρυσοῦν ὃ τι τύχοι ποθήσας προσέφερε. δυσχερά-
 νοντος δ' αὐτοῦ καὶ πεινῆν βοῶντος, ἄλλὰ σύ γε
 25 τούτων· εἶπεν ἄλλου δ' οὐδενὸς εὐπορίαν πεποίη-

263 καὶ ἡμῖν· καὶ γὰρ ἐμπειρία καὶ τέχνη πᾶσα φροῦδος, γεωργεῖ δ' οὐδεὶς, ἀλλὰ τὰ σπειρόμενα καὶ φυτευόμενα καὶ τρέφοντα τῆς γῆς ὀπίσω καταλιπόντες ὀρύσσομεν ἄχρηστα καὶ ζητοῦμεν, ἀποκναίοντες αὐτοὺς καὶ τοὺς πολίτας· ἐκίνησε ταῦτα τὸν Πύθην, 5 καὶ πᾶσαν μὲν οὐ κατέλυσε τὴν περὶ τὰ μέταλλα πραγματείαν, ἀνὰ μέρος δὲ τὸ πέμπτον ἐργάζεσθαι κελεύσας τῶν πολιτῶν, τοὺς λοιποὺς ἐπὶ γεωργίαν καὶ τὰς τέχνας ἔτρεψε. Ξέρξου δὲ καταβαίνοντος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, λαμπρότατος ἐν ταῖς ὑποδοχαῖς 10 καὶ ταῖς δωρεαῖς γενόμενος χάριν ἡτήσατο παρὰ τοῦ βασιλέως, πλειόνων αὐτῷ παίδων ὄντων, ἕνα B παρεῖναι τῆς στρατείας καὶ καταλιπεῖν αὐτῷ γηροβοσκεῖν. ὁ δὲ Ξέρξης ὑπ' ὀργῆς τοῦτον μόνον, ὃν ἐξητήσατο, σφάξας καὶ διατεμὼν ἐκέλευσε τὸν στρα- 15 τὸν διελθεῖν, τοὺς δ' ἄλλους ἐπηγάγετο, καὶ πάντες ἀπώλοντο κατὰ τὰς μάχας. ἐφ' οἷς ὁ Πύθης ἀθυμήσας ἔπαθεν ὅμοια πολλοῖς τῶν κακῶν καὶ ἀνοήτων· τὸν μὲν γὰρ θάνατον ἐφοβεῖτο, τῷ βίῳ δ' ἤχθετο. βουλόμενος δὲ μὴ ζῆν, προέσθαι δὲ τὸ 20 ζῆν μὴ δυνάμενος, χῶματος ὄντος ἐν τῇ πόλει μεγάλου καὶ ποταμοῦ διαρρέοντος, ὃν Πυθοπολίτην C ὠνόμαζον, ἐν μὲν τῷ χώματι κατεσκεύασε μνημεῖον, ἐκτρέψας δὲ τὸ ρεῖθρον, ὥστε διὰ τοῦ χῶματος φέρεσθαι ψαύοντα τοῦ τάφου τὸν ποταμόν· ἐπὶ 25 τούτοις συντελεσθεῖσιν αὐτὸς μὲν εἰς τὸ μνημεῖον κατήλθε, τῇ δὲ γυναικὶ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν πόλιν

ἀναθελς ἄπασαν ἐκέλευσε μὴ προσιέναι, πέμπειν
• δὲ τὸ δεῖπνον αὐτῷ καθ' ἐκάστην ἡμέραν εἰς βᾶριν
ἐντιθεῖσαν, ἄχρὶ οὗ τὸν τάφον ἢ βᾶρις παρέλθῃ
τὸ δεῖπνον ἀκέραιον ἔχουσα, τότε δὲ παύσασθαι
5 πέμπουσιν, ὥς αὐτοῦ τεθνηκότος. ἐκεῖνος μὲν οὕτω
τὸν λοιπὸν βίον διῆγεν, ἡ δὲ γυνὴ τῆς ἀρχῆς
καλῶς ἐπεμελήθη καὶ μεταβολὴν κακῶν τοῖς ἀν-
θρώποις παρέσχε.

ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ.

ΡΩΜΑΙΚΑ.

1. 'Διὰ τί τὴν γαμιουμένην ἄπτεσθαι πυρὸς καὶ
 E ὕδατος κελεύουσι;' πότερον τούτων ὥς ἐν στοιχείοις
 καὶ ἀρχαῖς τὸ μὲν ἄρρεν ἐστὶ τὸ δὲ θῆλυ, καὶ τὸ
 μὲν ἀρχὰς κινήσεως ἐνέησι τὸ δ' ὑποκειμένου καὶ
 ὕλης δύναμιν· ἢ διότι τὸ πῦρ καθαίρει καὶ τὸ
 ὕδωρ ἀγνίζει, δεῖ δὲ καθαρὰν καὶ ἀγνήν διαμένειν
 τὴν γαμηθεῖσαν; ἢ ὅτι, καθάπερ τὸ πῦρ χωρὶς ὑγρό-
 τητος ἄτροφόν ἐστὶ καὶ ξηρὸν τὸ δὲ ὕδωρ ἄνευ
 θερμότητος ἄγονον καὶ ἀργόν, οὕτω καὶ τὸ ἄρρεν
 ἀδρανὲς καὶ τὸ θῆλυ χωρὶς ἀλλήλων, ἢ δὲ σύνοδος 10
 ἀμφοῖν ἐπιτελεῖ τοῖς γήμασι τὴν συμβίωσιν; ἢ οὐκ
 F ἀπολειπτέον καὶ κοινωνητέον ἀπάσης τύχης, καὶ
 ἄλλου μηδεὸς ἢ πυρὸς καὶ ὕδατος μέλλωσι κοινω-
 νεῖν ἀλλήλοις;

2. 'Διὰ τί οὐ πλείονας οὐδ' ἐλάττωνας ἀλλὰ 15
 πέντε λαμπάδας ἄπτουσιν ἐν τοῖς γάμοις, ὡς κηρί-
 ωνας ὀνομάζουσιν;' πότερον, ὡς Βάρρων ἔλεγεν, ὅτι
 τῶν στρατηγῶν τρισὶ χρωμένων, σὺν τοῖς ἀγορα-

4 καὶ ὕλης] ἔχει καὶ ὕλης W 11 ἢ] ἦν idem 13
 ἄλλου Tournius: καλοῦ 17 Βάρρων] De Ling. Lat. V
 § 61 18 τρισὶ χρωμένων κ] lacunosa. cf. Symb. meas

νόμοις πλείονας, παρὰ δὲ τῶν ἀγορανόμων ἔππουσι
 τὸ πῦρ οἱ γαμοῦντες, ἢ διότι πλείοσι χρωμένων 204
 ἀριθμοῖς, πρὸς τε τὰ ἔλλα βελτίων καὶ τελειότερος
 ὁ περιττός ἐνομίζετο καὶ πρὸς γάμον ἀρμοδιώτερος;
 5 ὁ γὰρ ἄρτιος διάστασίν τε δέχεται καὶ τὸ ἴσον αὐτοῦ
 μάχιμόν ἐστι καὶ ἀντίπαλον, ὁ δὲ περιττός οὐ δύ-
 νатаι διασχισθῆναι παντάπασιν, ἀλλ' ὑπολείπει τι
 κοινὸν αἰετ μεριζόμενος. τοῦ δὲ περιττοῦ μάλιστα
 γαμήλιος ἢ πεντάς ἐστι· τὰ γὰρ τρία πρῶτος περι-
 10 τὸς καὶ τὰ δύο πρῶτος ἄρτιος· ἐκ δὲ τούτων ὥσπερ
 ἄρρενος καὶ θήλεος ἢ πεντάς μέμικται. ἢ μᾶλλον,
 ἐπεὶ τὸ φῶς γενέσεώς ἐστι σημεῖον, γυνή δ' ἔχει B
 πέντε τίπτειν ὁμοῦ τὰ πλεῖστα πέφνκε, τοσαύταις
 χρῶνται λαμπάσιν; ἢ ὅτι πέντε δεῖσθαι θεῶν τοὺς
 15 γαμοῦντας οἴονται, Διὸς τελείου καὶ Ἥρας τελείας
 καὶ Ἀφροδίτης καὶ Πειθοῦς, ἐπὶ πᾶσι δ' Ἀρτέμι-
 δος, ἣν ταῖς λοχείαις καὶ ταῖς ὠδίῃσιν αἱ γυναῖκες
 ἐπικαλοῦνται;

3. 'Διὰ τί, πολλῶν ὄντων ἐν Ῥώμῃ ναῶν Ἀρτέ- C
 20 μιδος, εἰς μόνον τὸν ἐν τῷ καλουμένῳ Πατρικίῳ
 στενωπῷ ἄνδρες οὐκ εἰσίσιν;' ἢ διὰ τὸν λεγόμενον
 μῦθον; γυναῖκα γὰρ αὐτόθι τὴν θεὸν σεβομένην
 βιαζόμενός τις ὑπὸ τῶν κυνῶν διεσπάρσθη, καὶ ἀπὸ
 τούτου δεισιδαιμονίας γενομένης ἄνδρες οὐκ εἰσίσιν.
 25 4. 'Διὰ τί τοῖς ἄλλοις Ἀρτεμισίοις ἐπιεικῶς ἐλά-
 φων κέρατα προσπατταλεύουσι, τῷ δ' ἐν Ἀβεντίνῳ
 βοῶν;' ἢ τοῦ παλαιοῦ συμπτώματος ἀπομνημονεύ-
 οντες; λέγεται γὰρ ἐν Σαβίνοις Ἀντρωνι Κορατίῳ
 17 ταῖς] ἐν ταῖς? 21. 27 ἢ Duebnerus: ἢ

βοῦς ἐκπρεπῆς ὕψει καὶ μεγέθει διαφέρουσα τῶν ἄλλων γενέσθαι· μάντεως δὲ τινος αὐτῷ φράσαντος, ὅτι τοῦ καθιερεύσαντος Ἀρτέμιδι τὴν βοῦν ἐκείνην ἐν Ἀβεντίνῳ πέπρωται μεγίστην γενέσθαι καὶ βασι-
 λεῦσαι τῆς Ἰταλίας ἀπάσης τὴν πόλιν, ἐλθεῖν μὲν 5
 D εἰς Ῥώμην τὸν ἄνθρωπον ὥς θύσοντα τὴν βοῦν· οἰκέτου δὲ κρύφα τῷ βασιλεῖ Σερούιῳ τὸ μάντευμα φράσαντος, ἐκείνου δὲ Κορνηλίῳ τῷ ἱερεῖ, προστάξαι τὸν Κορνήλιον τῷ Ἀντρωνι λούσασθαι πρὸ τῆς θυσίας ἀπὸ τοῦ Θύμβρεως· νενομίσθαι γὰρ οὕτω 10 τοὺς καλλιεροῦντας. ἐκείνου μὲν οὖν ἀπελθόντα λούσασθαι, τὸν δὲ Σερούιον φθάσαντα θῦσαι τῇ θεῷ τὴν βοῦν καὶ τῷ ἱερῷ τὰ κέρατα προσπαττα-
 λεῦσαι. ταῦτα καὶ ὁ Ἰόβας ἱστορήκε καὶ Βάρρων, πλὴν ὅτι τοῦνομα τοῦ Ἀντρωνος Βάρρων οὐ γέ- 15 γραφεν, οὐδ' ὑπὸ Κορνηλίου φησὶ τοῦ ἱερέως ἀλλ' ὑπὸ τοῦ νεωκόρου παρακρουσθῆναι τὸν Σαβῖνον.

5. Διὰ τί τοὺς τεθνάναι φημισθέντας ἐπὶ ξένης
 E ψευδῶς, κἂν ἐπανέλθωσιν, οὐ δέχονται κατὰ θύρας, ἀλλὰ τῷ κεράμῳ προσβαίνοντες εἴσω καθιᾶσιν αὐ- 20 τοὺς; ὁ μὲν γὰρ Βάρρων αἰτίαν μυθικὴν ὅλως ἀποδίδωσι. φησὶ γάρ, ἐν τῷ περὶ Σικελίαν πολέμῳ ναυμαχίας μεγάλης γενομένης καὶ κατὰ πολλῶν φήμης οὐκ ἀληθοῦς ὥς ἀπολωλότων βουείσης, ἐπανελθόντας αὐτοὺς ὀλίγῳ χρόνῳ πάντας τελευτῆσαι, ἐνὶ δ' εἰς- 25 ἰόντι τὰς θύρας ἀπαντῆσαι κλειομένας ἀπ' αὐτομάτου καὶ μὴ χαλᾶν ἐπιχειρούντων ἀνοίγειν. τὸν δ' ἄνθρωπον αὐτοῦ καταδαρθόντα πρὸ τῶν θυρῶν

ἰδεῖν κατὰ τοὺς ὕπνους ὕψιν ὑφηγουμένην αὐτῷ F
 τὴν ὑπὲρ τὸ τέγος εἰς τὴν οἰκίαν καθίμηνσιν· ποιή-
 σαντα δ' οὕτως εὐτυχῇ γενέσθαι καὶ γῆραιόν· ἐκ
 δὲ τούτου τὸ ἔθος καταστήναι τοῖς ὕστερον. ὅρα
 5 δὲ μὴ καὶ ταῦτα τρόπον τινα τοῖς Ἑλληνικοῖς ἔοικεν·
 οὐ γὰρ ἐνόμιζον ἄγνους οὐδὲ κατεμίγνυσαν ἑαυτοῖς
 οὐδ' εἶων ἱεροῖς πλησιάζειν, οἷς ἐκφορὰ γερώνει καὶ
 τάφος ὡς τεθνηκόσι. λέγεται δὲ τινα τῶν ἐνόχων
 ταύτῃ τῇ δεισιδαιμονίᾳ γεγονότων Ἀριστίνον εἰς
 10 Ἀελφούς ἀποστέλλαντα δεῖσθαι τοῦ θεοῦ καὶ παραι-
 τεῖσθαι τὰς παρούσας αὐτῷ διὰ τὸν νόμον ἀπορίας·
 τὴν δὲ Πυθίαν εἶπεῖν

ὅσσα περ ἐν λεχέεσσι γυνὴ τίκτουσα τελεῖται, 265
 ταῦτα πάλιν τελέσαντα θύειν μακάρεσσι θεοῖσι.

15 τὸν οὖν Ἀριστίνον συμφρονήσαντα παρασχεῖν ἑαυτὸν
 ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς τικτόμενον ταῖς γυναιξὶν ἀπολοῦσαι
 καὶ σπαργανῶσαι καὶ θηλὴν ἐπισχεῖν, οὕτω τε δοῦν
 καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας, ὕστεροπότους προσαγο-
 ρευομένους. ἔνιοι δὲ καὶ πρὸ τοῦ Ἀριστίνου ταῦτα
 20 γενέσθαι περὶ τοὺς ὕστεροπότους καὶ τὸ ἔθος εἶναι
 παλαιόν. οὐδὲν οὖν θαυμαστόν, εἰ καὶ Ῥωμαῖοι
 τοῖς δοκοῦσιν ἅπαξ τεθάρθαι καὶ γεγονέναι τῆς
 τῶν φθιτῶν μερίδος οὐκ ᾔοντο δεῖν παριέναι τὴν
 αὐλείον, ἣ θύσοντες ἐξέλασι καὶ θύσαντες εἰσίσιασιν, B
 25 ἀλλ' ἄνωθεν ἐκέλευον εἰς τὰ ὑπαιθρα καταβαίνειν
 ἐκ τοῦ περιέχοντος· καὶ γὰρ τοὺς καθαρμούς ἐπιει-
 κῶς πάντας ἐν ὑπαιθρῳ τελοῦσι.

12 εἶπεῖν] ἀνειπεῖν Cobetus 14 τελέσαντα] τελέσας
 idem 15 συμφρονήσαντα W: εὖ φρονήσαντα

6. 'Διὰ τί τοὺς συγγενεῖς τῷ στόματι φιλοῦσιν αἱ γυναῖκες;' πότερον ὥς οἱ πλεῖστοι νομίζουσιν ἀπειρημένον ἢν πίνειν οἶνον ταῖς γυναῖξιν, ὅπως οὖν πιοῦσαι μὴ λανθάνωσιν ἀλλ' ἐλέγχωνται περι-
 τυγχάνουσαι τοῖς οἰκείοις, ἐνομίσθη καταφιλεῖν· ἢ ⁵
 δι' ἢν Ἀριστοτέλης ὁ φιλόσοφος αἰτίαν ἰστόρηκε;
 C τὸ γὰρ πολυθρύλητον ἐκεῖνο καὶ πολλαχοῦ γενέσθαι λεγόμενον ὥς ἔοικεν ἐτολμήθη καὶ ταῖς Τρωάσι περὶ τὴν Ἰταλίαν. τῶν γὰρ ἀνδρῶν, ὥς προσέπλευσαν, ἀποβάντων ἐνέπρησαν τὰ πλοῖα, πάντως ἀπαλλα- ¹⁰
 γῆναι τῆς πλάνης δεόμεναι καὶ τῆς θαλάττης· φοβη-
 θεῖσαι δὲ τοὺς ἄνδρας ἠσπάζοντο τῶν συγγενῶν καὶ οἰκείων μετὰ τοῦ καταφιλεῖν καὶ περιπλέκεσθαι τοὺς προστυγχάνοντας. παυσάμενων δὲ τῆς ὁργῆς καὶ διαλλαγέντων, ἐχρῶντο καὶ τοῦ λοιποῦ ταύτῃ τῇ ¹⁵
 D φιλοφροσύνῃ πρὸς αὐτούς. ἢ μᾶλλον ἐδόθη τοῦτο ταῖς γυναῖξιν ὥς τιμὴν ἕμα καὶ δύναιμι αὐταῖς φέρον, εἰ φαίνονται πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἔχουσαι συγγενεῖς καὶ οἰκείους; ἢ, μὴ νενομισμένου συγγενί-
 δας γαμεῖν, ἄκρι φιλήματος ἢ φιλοφροσύνῃ προῆλθεν ²⁰
 καὶ τοῦτο μόνον ἀπελείφθη σύμβολον καὶ κοινῶνημα τῆς συγγενείας; πρότερον γὰρ οὐκ ἐγάμουν τὰς ἀφ' αἵματος, ὥσπερ οὐδὲ νῦν τηθίδας οὐδ' ἀδελφὰς γαμοῦσιν, ἀλλ' ὅψε συνεχώρησαν ἀνεψιαῖς συνοικεῖν ἐκ τοιαύτης αἰτίας. ἀνὴρ χρήμάτων ἐνδεής τὰ δ' ²⁵
 ἄλλα χρηστὸς καὶ παρ' ὀντινοῦν τῷ δήμῳ τῶν πολι-

6 Ἀριστοτέλης] Fragm. 567 7 πολλαχοῦ W: πολλοῦ
 8 καὶ ταῖς Τρωάσι idem: ταῖς τρωάσι καὶ 28 τηθίδας
 Cobetus: τιθίδας

τευομένων ἀρέσκων, ἐπὶ κληρον ἀνεψιὸν ἔχειν ἔδοξε Ἐ
καὶ πλουτεῖν ἀπ' αὐτῆς· ἐπὶ τούτῳ δὲ γενομένης
αὐτοῦ κατηγορίας, ὁ δῆμος ἀφελὲς τὴν αἰτίαν ἐλέγ-
χειν ἔλυσε τὸ ἔγκλημα, ψηφισάμενος πᾶσιν ἐξεῖναι
5 γαμεῖν ἄχρι ἀνεψιῶν, τὰ δ' ἀνωτέρω κεκωλύσθαι.

7. 'Διὰ τί δὲ δῶρον λαβεῖν ἀνδρὶ παρὰ γυναι-
κὸς καὶ γυναικὶ παρ' ἀνδρὸς ἀπέλογηται; πότερον,
ὥς Σόλων γράψας τὰς δόσεις κυρίας εἶναι τῶν
τελευτώντων, πλὴν εἰ μὴ τις ἀνάγκη συνεχόμενος
10 ἢ γυναικὶ πειθόμενος τὴν μὲν ἀνάγκην ὥς βιαζο-
μένην ὑπεξείλετο, τὴν δ' ἡδονὴν ὥς παραλογιζομέ- F
νην, οὕτως ὑπενοήθησαν αἱ γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν
δόσεις· ἢ φανλότατον ἡγούμενοι σημείον εὐνοίας τὸ
διδόναι (διδόασιν γὰρ καὶ ἀλλότριοι καὶ μὴ φιλοῦντες)
15 ἐκ τοῦ γάμου τὴν τοιαύτην ἀρέσκειαν ἀνείλον, ὅπως
ἄμισθον ἢ καὶ προῖκα καὶ δι' αὐτὸ μὴ δι' ἄλλο τὸ
φιλεῖσθαι καὶ φιλεῖν; ἢ ὅτι τῷ λαμβάνειν διαφθει-
ρόμεναι μάλιστα προσίενται τοὺς ἀλλοτρίους, σεμνὸν
ἐφάνη τὸ μὴ διδόντας ἀγαπᾶν τοὺς ἰδίους; ἢ μᾶλ-
20 λον ὅτι δεῖ καὶ γυναιξὶ κοινὰ τὰ ἀνδρῶν εἶναι καὶ 266
ἀνδράσι τὰ γυναικῶν; μανθάνει γὰρ ὁ λαβὼν τὸ
δοθὲν ἀλλότριον ἡγεῖσθαι τὸ μὴ δοθέν, ὥστ' ὀλίγον
διδόντες ἀλλήλοις τὸ πᾶν ἀφαιροῦνται.

8. 'Διὰ τί δὲ παρὰ γαμβροῦ καὶ παρὰ πενθεροῦ
25 λαβεῖν ἐκείνοις κεκώλυται δῶρον; ἢ παρὰ γαμβροῦ
μὲν, ἵνα μὴ δόξῃ διὰ τοῦ πατρὸς εἰς τὴν γυναικᾶ
περιχωρεῖν τὸ δῶρον· παρὰ πενθεροῦ δέ, ὅτι τὸν
μὴ διδόντα δίκαιον ἐφάνη μὴδὲ λαμβάνειν;

25 ἢ Duebnerus hic et infra: ἢ

- B 9. 'Διὰ τί, κὰν ἐξ ἀγροῦ κὰν ἀπὸ ξένης ἐπανίωσιν, ἔχοντες οἴκοι γυναῖκας προπέμπουσιν δηλοῦντες αὐταῖς ὅτι παραγίγνονται;' πότερον ὅτι τοῦτο πιστεύοντός ἐστι τὴν γυναῖκα μηδὲν ῥαδιουργεῖν τὸ δ' ἐξαίφνης καὶ ἀπροσδοκῆτως οἶον ἐνέδρα καὶ παρατήρησις, ἢ ⁵ σπεύδουσιν ὥς ποθοῦσαις καὶ προσδεχομέναις εὐαγγελίζεσθαι περὶ αὐτῶν; ἢ μᾶλλον αὐτοὶ περὶ ἐκείνων πυθέσθαι ποθοῦσιν, εἰ σφωζόμενας καὶ πόθοῦσας ἐπὶ τῆς οἰκίας καταλαμβάνουσιν; ἢ πλείονες ταῖς γυναιξίν οἰκονομίαι καὶ ἀσχολίαι, τῶν ἀνδρῶν ἀπόντων, τυγ- ¹⁰ χάνουσι καὶ διαφοραὶ καὶ ὁρμαὶ πρὸς τοὺς ἔνδον· ἔν' οὖν ἀπαλλαγεῖσα τούτων ἀθόρυβον τῷ ἀνδρὶ παρέχῃ τὴν ὑποδοχὴν καὶ ἡδεῖαν, ἢ προδῆλως γίγνεται;
- C 10. 'Διὰ τί τοὺς θεοὺς προσκυνοῦντες ἐπικαλύπτονται τὴν κεφαλὴν, τῶν δ' ἀνθρώπων τοῖς ἀξίοις ¹⁵ τιμῆς ἀπαντῶντες, κὰν τύχωσιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχοντες τὸ ἱμάτιον, ἀποκαλύπτονται;' τοῦτο γὰρ ἔοικε κἀκείνην ἐπιτείνειν τὴν ἀπορίαν. εἰ μὲν οὖν ὁ περὶ Αἰνείου λεγόμενος λόγος ἀληθής ἐστιν, ὅτι τοῦ Διομήδους παρεξιόντος ἐπικαλυψάμενος τὴν θυ- ²⁰ σίαν ἐπετέλεσε, λόγον ἔχει καὶ ἀκολουθεῖ τῷ συγκαλύπτεσθαι πρὸς τοὺς πολεμίους τὸ τοῖς φίλοις καὶ ἀγαθοῖς ἐντυγχάνοντας ἀποκαλύπτεσθαι· τὸ γὰρ πρὸς τοὺς θεοὺς οὐκ ἰδιὸν ἐστίν ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός, καὶ ἀπ' ἐκείνου μεμῆνηκε τηρούμενον. εἰ δ' ἄλλο ²⁵ τι λέγειν χρή, σκόπει μὴ μόνον ἐκεῖνο δεῖ ζητεῖν, δι' ὃ τοὺς θεοὺς προσκυνοῦντες ἐπικαλύπτονται,

⁵ παρατήρησις X: παρατηρήσει ἢ W ⁷ αὐτῶν *: αὐτῶν ¹¹ ὁρμαὶ] ὁρμαὶ W

θάτερον δ' ἀκόλουθόν ἐστι. τῶν γὰρ ἀνθρώπων ἀποκαλύπτονται τοῖς δυνατωτέροις, οὐ τιμὴν αὐτοῖς D προστιθέντες, ἀλλὰ τὸν φθόνον αὐτῶν μᾶλλον ἀφαιροῦντες, ἵνα μὴ δόξωσι τὰς αὐτὰς τοῖς θεοῖς τιμὰς
 5 ἀπαιτεῖν μηδ' ὑπομένειν μηδὲ χαίρειν θεραπευόμενοι πάραπλησίως ἐκείνοις. τοὺς δὲ θεοὺς οὕτω προσεκύνουν ἢ ταπεινοῦντες ἑαυτοὺς τῇ ἐπικρύψει τῆς κεφαλῆς, ἢ μᾶλλον εὐλαβούμενοί τινα φωνὴν προσπεσεῖν αὐτοῖς ἔξωθεν εὐχομένοις ἀπαίσιον καὶ
 10 δύσφημον ἄχρι τῶν ὤτων ἀνελάμβανον τὸ ἱμάτιον· ὅτι γὰρ ἰσχυρῶς ἐφυλάττοντο ταῦτα, δῆλόν ἐστι τῷ προσιόντας ἐπὶ μαντεῖαν χαλκωμάτων πατάγῃ περιφορεῖσθαι. ἢ ὥς Κάστωρ λέγει τὰ Ῥωμαϊκὰ τοῖς E Πυθαγορικοῖς συνοικειῶν, τὸν ἐν ἡμῖν δαίμονα
 15 δεῖσθαι τῶν ἐκτὸς θεῶν καὶ ἱκετεύειν, τῇ τῆς κεφαλῆς ἐπικαλύψει τὴν τῆς ψυχῆς αἰνιττόμενον ὑπὸ τοῦ σώματος ἐγκάλυψιν καὶ ἀπόκρυψιν.

11. 'Διὰ τί δὲ τῷ Κρόνῳ θύουσιν ἀπαρκαλύπτῃ τῇ κεφαλῇ;' πότερον ὅτι τὴν ἐγκάλυψιν
 20 Αἰνείας παρέδωκεν, ἢ δὲ τοῦ Κρόνου θυσία παμπάλαιός ἐστιν· ἢ ὅτι τοῖς οὐρανίοις ἐπικαλύπτονται, τὸν δὲ Κρόνον ἡγοῦνται θεὸν ὑπουδαῖον καὶ χθόνιον; ἢ ὅτι τῆς ἀληθείας οὐδὲν ἀπόκρυφον ἢ ἐπίσκιον, ἀληθείας δὲ νομίζουσι Ῥωμαῖοι πατέρα τὸν Κρόνον εἶναι;

25 12. 'Διὰ τί δὲ τὸν Κρόνον πατέρα τῆς ἀληθείας νομίζουσι;' πότερον, ὥσπερ ἔνιοι τῶν φιλοσόφων, χρόνον οἶονται τὸν Κρόνον εἶναι, τὸ δ' ἀληθὲς F εὐρίσκει χρόνος· ἢ τὸν μυθολογούμενον ἐπὶ Κρόνον

βίον, εἰ δικαιοτάτος ἦν, εἰκός ἐστι μάλιστα μετέχειν ἀληθείας;

13. Διὰ τί καὶ τῷ λεγομένῳ Ὀνώρει θύουσιν ἀπαρκαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ (τὸν δὲ Ὀνώρεμ δόξαν ἔν τις ἢ τιμὴν μεθερμηνεύσεις); πότερον διότι λαμπρὸν ἢ δόξα καὶ περιφανὲς καὶ ἀναπεπταμένον, δι' ἣν
267 αἰτίαν τοῖς ἀγαθοῖς καὶ τιμωμένοις ἀνδράσιν ἀποκαλύπτονται, διὰ ταύτην καὶ τὸν ἐπώνυμον τῆς τιμῆς θεὸν οὕτω προσκυνοῦσι;

14. Διὰ τί τοὺς γονεῖς ἐκκομίζουσιν οἱ μὲν υἱοὶ 10 συγκεκαλυμμένοι, αἱ δὲ θυγατέρες γυμναῖς ταῖς κεφαλαῖς καὶ ταῖς κόμαις λελυμέναις; πότερον ὅτι τιμᾶσθαι μὲν ὑπὸ τῶν ἀρρένων δεῖ τοὺς πατέρας ὥς θεοὺς πενθεῖσθαι δ' ὑπὸ τῶν θυγατέρων ὥς τεθνηκότας, ἑκατέρῳ τὸ οἰκεῖον ὁ νόμος ἀποδοῖς ἐξ 15 ἀμφοτέρων ἐποίησε τὸ ἀρμόττον· ἢ πένθους μὲν οἰκεῖον τὸ μὴ σύνηθες, συνηθέστερον δὲ ταῖς μὲν γυναιξὶν ἐγκεκαλυμμέναις, τοῖς δ' ἀνδράσιν ἀκαλύ-
B πτοις εἰς τὸ δημόσιον προῖέναι; καὶ γὰρ παρ' Ἑλλήσιν ὅταν δυστυχία τις γένηται, κείρονται μὲν αἱ γυναῖκες 20 κομῶσι δ' οἱ ἄνδρες, ὅτι τοῖς μὲν τὸ κείρεσθαι ταῖς δὲ τὸ κομᾶν σύνηθές ἐστιν. ἢ τοὺς μὲν υἱοὺς ἐπικαλύπτεσθαι δι' ἣν εἰρήκαμεν αἰτίαν ἐνομίσθη (καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν τάφων ὥς φησι Βάρρων περιστρέφονται, καθάπερ θεῶν ἱερὰ τιμῶντες τὰ τῶν πατέρων μνή- 25 ματα, καὶ καύσαντες τοὺς γονεῖς, ὅταν ὁστέῳ πρῶτον

5 διότι W: δὲ ὅτι 6 δι' ἣν] malim ἢ δι' ἣν 13 μὲν ὑπὸ τῶν ἀρρένων] del. Madvigius 14 ὑπὸ τῶν θυγατέρων] del. idem 24 Βάρρων] cf. De Ling. Lat. V § 23 περιστρέφονται] περιστέφονται male W. cf. Vit. Num. c. 14

ἐντύχωσι, θεὸν γεγονέναι τὸν τεθνήκοτα λέγουσι).
 ταῖς δὲ γυναιξὶν οὐδ' ὅλως ἐξῆν ἐπικαλύπτεσθαι
 τὴν κεφαλὴν; ἱστορεῖται γοῦν ὅτι πρῶτος μὲν ἐξέ-
 βαλε γυναικὰ Σπόριος Καρβίλιος ἐπ' ἀτεκνία, δεύ- C
 5 τερος δὲ Σουλπίκιος Γάλλος ἐφελκυσσάμενην ἰδὼν
 κατὰ κεφαλῆς τὸ ἱμάτιον, τρίτος δὲ Πόπλιος Σεμ-
 πρώνιος ἀγῶνα θεωρήσασαν ἐπιτάφριον.

15. 'Διὰ τί τὸν Τέρμινον, ᾧ τὰ Τερμινάλια
 ποιοῦσι, θεὸν νομίζοντες οὐδὲν ἔθνον αὐτῷ· ξῶον;
 10 ἢ Ῥωμύλος μὲν ὕρους οὐκ ἔθηκε τῆς χώρας, ὅπως
 ἐξῆν προϊέναι καὶ ἀποτέμνεσθαι καὶ νομίζειν πᾶσαν
 ἰδίαν, ὥσπερ ὁ Λάκων εἶπεν, ἧς ἂν τὸ δόρυ ἐφι-
 κνῆται· Νομᾶς δὲ Πομπίλιος, ἀνὴρ δίκαιος καὶ πο-
 λιτικὸς ὢν καὶ φιλόσοφος γενόμενος, τὴν τε χώραν
 15 ὠρίσατο πρὸς τοὺς γειτνιῶντας καὶ τοῖς ὕροις ἐπι-
 φημίσας τὸν Τέρμινον ὡς ἐπίσκοπον καὶ φύλακα
 φιλίας καὶ εἰρήνης ᾤετο δεῖν αἵματος καὶ φόνου
 καθαρὸν καὶ ἀμίαντον διαφυλάττειν;

16. 'Διὰ τί δούλαις τὸ τῆς Λευκοθέας ἱερὸν D
 20 ἄβατόν ἐστι, μίαν δὲ μόνην αἱ γυναῖκες εἰσάγουσαι
 παίουσιν ἐπὶ κόρρης καὶ ῥαπίζουσιν; ἢ τὸ μὲν ταύ-
 την ῥαπίζεσθαι σύμβολόν ἐστι τοῦ μὴ ἐξεῖναι; κω-
 λούουσι δὲ τὰς ἄλλας διὰ τὸν μῦθον. ἢ γὰρ Ἴνῳ
 ζηλοτυπήσασα δούλην ἐπὶ τῷ ἀνδρὶ λέγεται περὶ
 25 τὸν υἱὸν ἐκμανῆναι· τὴν δὲ δούλην Ἑλληνες Αἰτω-
 λίδα γένει φασὶν εἶναι, καλεῖσθαι δ' Ἀντιφέραν.
 διὸ καὶ παρ' ἡμῖν ἐν Χαιρωνείᾳ πρὸ τοῦ σηκοῦ τῆς
 Λευκοθέας ὁ νεωκόρος λαβὼν μάστιγα κηρύσσει

10 ἢ Duebnerus hic et infra: ἢ

‘μὴ δοῦλον εἰσιέναι μὴ δούλαν, μὴ Αἰτωλὸν μὴ Αἰτωλάν.’

E 17. ‘Διὰ τί παρὰ τῇ θεῷ ταύτῃ τοῖς μὲν ἰδίους τέκνοις οὐκ εὐχονται τὰγαθὰ τοῖς δὲ τῶν ἀδελφῶν;’
 πότερον ὅτι φιλάδελφος μὲν τις ἢ Ἰνὼ καὶ τὸν ἐκ 5
 τῆς ἀδελφῆς ἐτιθηνήσατο, ἢ δὲ περὶ τοὺς ἑαυτῆς
 παῖδας ἐδυστύχησεν· ἢ καὶ ἄλλως ἡθικὸν καὶ καλὸν τὸ
 ἔθος καὶ πολλὴν παρασκευάζον εὐνοίαν ταῖς οἰκειότησι;

18. ‘Διὰ τί τῷ Ἡρακλεῖ πολλοὶ τῶν πλουσίων
 ἐδεκάτενον τὰς οὐσίας;’ πότερον ὅτι κἀκεῖνος ἐν 10
 Ῥώμῃ τῶν Γηρύνου βοῶν ἀπέθυσσε τὴν δεκάτην,
 F ἢ ὅτι Ῥωμαίους ὑπὸ Τυρρηγῶν δεκατενομένους ἀπῆλ-
 λαξεν; ἢ ταῦτα μὲν οὐκ εἶχε τὴν ἱστορίαν ἀξιόπιστον,
 ὥς δ’ ἀδηφάγῳ τινὶ τῷ Ἡρακλεῖ καὶ εὐθοίνῳ δασιλῶς
 καὶ ἀφθύνως ἀπέθυσσε; ἢ μᾶλλον ὥς ἐπαχθῇ τοῖς πολί- 15
 ταις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον κολοῦντες καὶ καθά-
 περ εὐεξίας ἐπ’ ἄκρον εὐσωματούσης ἀφαιροῦντες,
 ᾧοντο μάλιστα τιμᾶσθαι τὸν Ἡρακλέα καὶ χαίρειν ταῖς
 τοιαύταις ἀποχρήσεσι καὶ συστολαῖς τῶν περιττῶν,
 εὐτελῇ καὶ αὐτάρκῃ καὶ ἀπέριττον τῷ βίῳ γενόμενον; 20

19. ‘Διὰ τί τὸν Ἰανουάριον μῆνα νέου ἔτους
 268 ἀρχὴν λαμβάνουσι;’ τὸ γὰρ παλαιὸν ὁ Μάρτιος ἡρι-
 θμεῖτο πρότερος, ὥς ἄλλοις τε πολλοῖς δῆλόν ἐστι
 τεκμηρίοις καὶ μάλιστα τῷ τὸν πέμπτον ἀπὸ τοῦ
 Μαρτίου Πέμπτον καὶ τὸν ἕκτον Ἑκτον ὀνομάζεσθαι, 25
 καὶ τοὺς ἄλλους ἐφεξῆς ἄχρι τοῦ τελευταίου, ὃν
 Δεκέμβριον καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ Μαρτίου δέκατον
 ἀριθμοῦμενον. ἐξ οὗ δὴ καὶ παρῆσθη τιςὶν οἶεσθαι

13 ἔχει? 19 ἀποχρήσεσι] ἀποκρίσεσι vel ἀποχωρίσεσι W

καὶ λέγειν, ὥς οὐ δώδεκα μηνὶν ἀλλὰ δέκα συνεπλή-
 ρουν οἱ τότε Ῥωμαῖοι τὸν ἐνιαυτὸν ἐνίοις τῶν
 μηνῶν ἡμέρας πλείονας τῶν τριάκοντα προστιθέντες.
 ἄλλοι δ' ἱστοροῦσι τὸν μὲν Δεκέμβριον ἀπὸ τοῦ B
 5 Μαρτίου δέκατον εἶναι, τὸν δ' Ἰανουάριον ἐνδέκατον,
 τὸν δὲ Φεβρουάριον δωδέκατον, ἐν ᾧ καθαρμοῖς τε
 χρῶνται καὶ τοῖς φθιμένοις ἐναγίζουσι τοῦ ἐνιαυτοῦ
 τελευτῶντος. μετατεθῆναι δὲ τούτους καὶ γενέσθαι
 τὸν Ἰανουάριον πρῶτον, ὅτι τῇ νουμηνίᾳ τούτου τοῦ
 10 μηνός, ἣν ἡμέραν καλάνδας Ἰανουαρίας καλοῦσιν,
 οἱ πρῶτοι κατεστάθησαν ὑπατοί, τῶν βασιλέων ἐκ-
 πεσόντων. πιθανώτεροι δ' εἰσὶν οἱ λέγοντες, ὅτι
 τὸν μὲν Μάρτιον ὁ Ῥωμύλος πολεμικὸς καὶ ἀρει-
 μάνιος ὦν καὶ δοκῶν ἐξ Ἄρεος γεγονέναι προέταξε
 15 τῶν μηνῶν, ἐπώνυμον ὄντα τοῦ Ἄρεος. Νομᾶς δ'
 αὐτίς εἰρηνικὸς γενόμενος καὶ πρὸς ἔργα τῆς γῆς C
 φιλοτιμούμενος τρέψαι τὴν πόλιν ἀποστήσαι δὲ τῶν
 πολεμικῶν, τῷ Ἰανουαρίῳ τὴν ἡγεμονίαν ἔδωκε καὶ
 τὸν Ἰανὸν εἰς τιμὰς προήγαγε μεγάλας, ὥς πολι-
 20 τικὸν καὶ γεωργικὸν μᾶλλον ἢ πολεμικὸν γενόμενον.
 ὅρα δὲ μὴ μᾶλλον ὁ Νομᾶς τῇ φύσει προσήκουσαν
 ἀρχὴν ἔλαβε τοῦ ἔτους ὥς πρὸς ἡμᾶς. καθόλου μὲν
 γὰρ οὐδέν ἐστι φύσει τῶν ἐν κύκλῳ περιφερομένων
 οὗτ' ἔσχατον οὔτε πρῶτον, νόμῳ δ' ἄλλην ἄλλοι
 25 τοῦ χρόνου λαμβάνουσιν ἀρχήν· ἄριστα δ' οἱ τὴν D
 μετὰ τροπὰς χειμερινὰς λαμβάνοντες, ὁπηνίκα τοῦ
 πρόσω βαδίζειν πεπαυμένος ὁ ἥλιος ἐπιστρέφει
 καὶ ἀνακάμπτει πάλιν πρὸς ἡμᾶς· γίνεται γὰρ

αὐτοῖς τρόπον τινὰ καὶ φύσει, τὸν μὲν τοῦ φωτὸς ἀΰξουσα χρόνον ἡμῖν, μειοῦσα δὲ τὸν τοῦ σκοτούς, ἐγγυτέρω δὲ ποιοῦσα τὸν κύριον καὶ ἡγεμόνα τῆς ῥευστῆς οὐσίας ἀπάσης.

20. Ἐξ ἧς διὰ τί τῇ γυναικεῖα θεῷ, ἣν Ἀγαθὴν κα-
λοῦσιν, κοσμοῦσαι σηκὸν αἱ γυναῖκες οἴκοι μυρσίνας
οὐκ εἰσφέρουσι, καίτοι πᾶσι φιλοτιμούμεναι χρῆσθαι
τοῖς βλαστάνουσιν καὶ ἀνθοῦσι; πότερον ὥς οἱ
μυθολογοῦντες ἱστοροῦσι Φαύνου μὲν ἦν γυνή τοῦ
μάντεως, οἶνω δὲ χρησαμένη κρύφα καὶ μὴ λαθοῦσα
Ἐξ ἡμέρας ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἐκολάσθη μυρσίνης. (ὅθεν
μυρσίνην μὲν οὐκ εἰσφέρουσιν, οἶνον δ' αὐτῇ σπέν-
δουσι, γάλα προσαγορεύουσαι). ἡ πολλῶν μὲν ἀγναὶ
μάλιστα δ' ἀφροδισίων τὴν λειτουργίαν ἐκείνην ἐπι-
τελοῦσιν; οὐ γὰρ μόνον ἐξοικίζουσι τοὺς ἄνδρας,
ἀλλὰ καὶ πᾶν ἄρρεν ἐξελαύνουσι τῆς οἰκίας, ὅταν
τὰ νενομισμένα τῇ θεῷ ποιῶσι. τὴν οὖν μυρσίνην
ὥς ἱερὰν Ἀφροδίτης ἀφοσιοῦνται. καὶ γὰρ ἦν νῦν
Μουρκίαν Ἀφροδίτην καλοῦσι, Μυρτίαν τὸ παλαιὸν
ὥς ἔοικεν ὠνόμαζον.

20

21. Ἐξ ἧς διὰ τί τὸν δρυοκολάπτην οἱ Λατῖνοι σέβον-
ται, καὶ ἀπέχονται πάντες ἰσχυρῶς τοῦ ὕρμιθος;
πότερον ὅτι τὸν Πῖκον λέγουσιν ὑπὸ φαρμάκων τῆς
γυναικὸς μεταβαλεῖν τὴν φύσιν καὶ γενόμενον δρυο-
κολάπτην ἀποφθέργεσθαι λόγια καὶ χρησμοδεῖν
τοῖς ἐρωτῶσιν. ἡ τοῦτο μὲν ἄπιστόν ἐστιν ὅλως
καὶ τερατῶδες, ἄτερος δὲ τῶν μύθων πιθανώ-

1 αὐτοῖς] αὐτῶν W καὶ φύσει] καινὴ φύσις Huttenus
9 Φαύνου M: φαυλίου 18 Ἀφροδίτης Schellensius: ἀφροδίτη

τερος, ὥς ἄρα τοῖς περὶ Ῥωμύλον καὶ Ῥῶμον ἔκτε-
 θεῖσιν οὐ μόνον λύκαινα θηλὴν ἐπεῖχεν, ἀλλὰ καὶ
 δρυοκολάπτης τις ἐπιφοιτῶν ἐψώμιζεν; ἐπεικῶς γὰρ
 ἔτι καὶ νῦν τοῖς ὑπορείοις καὶ δρυμώδεσι τόποις
 5 ὅπου φαίνεται δρυοκολάπτης, ἐκεῖ καὶ λύκος, ὥς
 Νιγίδιος ἱστορεῖ. ἢ μᾶλλον, ὥς ἄλλον ἄλλου θεοῦ,
 καὶ τοῦτον Ἄρεος ἱερὸν νομίζουσι τὸν ὕρην; καὶ
 γὰρ εὐθαρσῆς καὶ γαῦρός ἐστι καὶ τὸ ῥύγχος οὕτως 269
 ἔχει κραταίον, ὥστε δρυὺς ἀνατρέπειν, ὅταν κόπτων
 10 πρὸς τὴν ἐντεριώνην ἐξίκηται.

22. 'Διὰ τί τὸν Ἰανὸν διπρόσωπον οἴονται γερονέ-
 ναι καὶ γράφουσιν οὕτω καὶ πλάττουσιν;' πότερον
 ὅτι τῷ μὲν γένει Ἑλλήν ἐκ Περραιβίας ἦν, ὥς ἱστο-
 ροῦσιν, διαβὰς δ' εἰς Ἰταλίαν καὶ συνοικήσας τοῖς
 15 αὐτόθι βαρβάροις μετέβαλε καὶ γλῶτταν καὶ δίαιταν·
 ἢ μᾶλλον ὅτι τοὺς περὶ τὴν Ἰταλίαν αὐτὸς ἀγρίοις
 καὶ ἀνόμοις χρωμένους ἔθεσιν εἰς ἕτερον βίου
 σχῆμα, πείσας γεωργεῖν καὶ πολιτεύεσθαι, μετέβαλε
 καὶ μετεκόσμησε;

20 23. 'Διὰ τί τὰ πρὸς τὰς ταφὰς πιπράσκουσιν
 ἐν τῷ τεμένει τῷ Λιβιτίνης, νομίζοντες Ἀφροδίτην B
 εἶναι τὴν Λιβιτίνην;' πότερον καὶ τοῦτο τῶν Νομᾶ
 τοῦ βασιλέως φιλοσοφημάτων ἐν ἔστιν, ὅπως μαν-
 θάνωσι μὴ δυσχεραίνειν τὰ τοιαῦτα μηδὲ φεύγειν
 25 ὥς μiasμόν· ἢ μᾶλλον ὑπόμνησις ἐστὶ τοῦ φθαρτὸν
 εἶναι τὸ γεννητόν, ὥς μιᾶς θεοῦ τὰς γενέσεις καὶ
 τὰς τελευτὰς ἐπισκοπούσης; καὶ γὰρ ἐν Δελφοῖς

4 τοῖς] ἐν τοῖς? 16 αὐτὸς] ἀνθρώπους Abreschius
 20 πρὸς] περὶ Vit. Num. c. 12 26 γεννητόν?

Ἀφροδίτης ἐπιτυμβίας ἀγαλμάτιον ἔστι πρὸς ὃ τοὺς κατοικομένους ἐπὶ τὰς χοὰς ἀνακαλοῦνται.

24. Διὰ τί τρεῖς τοῦ μηνὸς ἀρχὰς καὶ προθεσμίας ἔχουσιν, οὐ ταὐτὸ διάστημα τῶν ἡμερῶν μεταξὺ λαμβάνοντες; πότερον ὥς οἱ περὶ τὸν Ἰόβαν ⁵ C ἱστοροῦσιν ὅτι ταῖς καλάνδαις ἐκάλουν τὸν δῆμον οἱ ἄρχοντες καὶ κατήγγελλον εἰς πέμπτην τὰς νόνας, εἰδούς δ' ἡμέραν ἱερὰν ἐνόμιζον· ἢ μᾶλλον ὅτι ταῖς τῆς σελήνης διαφοραῖς ὀρίζοντες τὸν χρόνον, ¹⁰ ἐώρων ἐν τρισὶ γιγνομένην διαφοραῖς τὴν σελήνην κατὰ μῆνα ταῖς μεγίσταις, πρώτη μὲν ὅτε κρύπτεται σύνοδον ποιησαμένη πρὸς ἥλιον, δευτέρα δ' ὅταν ἐκφυγοῦσα τὰς ἀνὰς τοῦ ἡλίου καταφανῆς ¹⁵ πρῶτον ἐπὶ δυσμῶν γένηται, τρίτη δὲ τῇ περὶ τὴν πλήρωσιν αὐτῆς πανσελήνου γενομένης; ὀνομάζουσι ²⁰ D δὲ τὸν μὲν ἀφανισμόν αὐτῆς καὶ τὴν κρύψιν 'καλάνδας', ὅτι πᾶν τὸ κρύφα καὶ λάθρα 'κλάμ' καὶ 'κηλᾶρε' τὸ λανθάνειν· τὴν δὲ πρώτην φάσιν 'νόνας' τῷ δικαιολόγῳ τῶν ὀνομάτων, νομηνίαν οὔσαν· καὶ γὰρ αὐτοὶ τὸ νέον καὶ καινὸν ὥσπερ ἡμεῖς ²⁵ προσαγορεύουσι· τὰς δ' 'εἰδούς' ἢ διὰ τὸ κάλλος καὶ τὸ εἶδος ὀλοκλήρου καθισταμένης τῆς σελήνης ἢ τῷ Διὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἀποδιδόντες. οὐ δεῖ. δὲ τῶν ἡμερῶν τὸν ἀκριβέστατον ἀριθμὸν διώκειν οὐδὲ τῷ παρ' ὀλίγον συκοφαντεῖν, ὅπου καὶ νῦν ἐπίδοσιν ³⁰ τοσαύτην ἀστρολογίας ἐχούσης, περιγίγνεται τῆς ἐμ-

5 Ἰόβαν] Mueller. 3 p. 470 11 πρώτη — δευτέρα *:
 πρώτη — δευτέρα 15 γενομένης Madvigius: γινομένης
 18 φάσιν Polus: φασί

πειρίας τῶν μαθηματικῶν ἢ τῆς κινήσεως ἀνωμαλία διαφεύγουσα τὸν λόγον.

25. 'Διὰ τί τὴν μετὰ καλάνδας ἡμέραν καὶ νό-
 νας καὶ εἰδούς ἀνέξοδον καὶ ἀνεκδήμητον τίθενται;
 5 πότερον, ὥς οἱ πλεῖστοι νομίζουσι καὶ Αἰβίος ἱστορεῖ,
 ὅτι μετὰ τὰς Κυντιλίας εἰδούς, ἃς γυν' Ἰουλίας κα-
 λοῦσιν, ἐξάγοντες οἱ χιλιάρχοι τὸ στράτευμα περὶ
 τὸν Ἀλλίαν ποταμὸν ἐκρατήθησαν ὑπὸ Κελτῶν μάχῃ
 καὶ τὴν πόλιν ἀπώλεσαν· νομισθείσης δὲ τῆς μετὰ
 10 τὰς εἰδούς ἀποφράδος προήγαγεν ὥσπερ φιλεῖ πορ-
 ρωτέρω τὸ ἔθος ἢ δεισιδαιμονία καὶ κατέστησεν εἰς
 τὴν αὐτὴν εὐλάβειαν τὴν τε μετὰ νόννας καὶ τὴν
 μετὰ καλάνδας· ἢ τοῦτο μὲν ἔχει πολλὰς ἀλογίας; F
 ἄλλῃ τε γὰρ ἡμέρᾳ τὴν μάχην ἡττήθησαν, ἣν Ἀλ-
 15 λιάδα διὰ τὸν ποταμὸν καλοῦντες ἀφοσιοῦνται, καὶ
 πολλῶν ἀποφράδων οὐσῶν οὐκ ἐν παντὶ μηνὶ τὰς
 ὁμωνύμους παραφυλάττουσιν, ἀλλ' ἐκάστην ἐν ᾧ
 συνέτυχε· τό τε ταῖς μετὰ νόννας καὶ καλάνδας
 ἀπλῶς ἀπάσαις προστρίψασθαι τὴν δεισιδαιμονίαν
 20 ἀπιθανώτατον. ὅρα δὴ μή, καθάπερ τῶν μηνῶν τὸν
 μὲν πρῶτον Ὀλυμπίοις θεοῖς ἰέρωσαν, τὸν δὲ δεύτερον
 χθονίοις ἐν ᾧ καὶ καθαρμούς τινας τελοῦσι καὶ
 τοῖς κατοικομένοις ἐναγίζουσιν, οὕτω καὶ τῶν ἡμε- 270
 ρῶν τὰς μὲν οἶον ἀρχὰς καὶ κυρίας ὥσπερ εἴρηται
 25 τρεῖς οὕσας ἐορτασίμους καὶ ἱερὰς ἔθεντο, τὰς δ'
 ἐφεξῆς δαίμοσι καὶ φθιτοῖς ἐπιφημίσαντες ἀποφρά-
 δας καὶ ἀπράκτους ἐνόμισαν. καὶ γὰρ Ἕλληνες ἐν

5 Αἰβίος V 37 sqq. cf. VI 1 8. 14 malim Ἀλίαν et
 Ἀλιάδα 9 τῆς M 10 προήγαγεν W: πρόσταγέν

τῇ νοუმηνίᾳ τοὺς θεοὺς σεβόμενοι, τὴν δευτέραν
 ἤρωσι καὶ δαίμοσιν ἀποδεδώκασιν καὶ τῶν κρατή-
 ρων ὁ δεύτερος ἤρωσιν ἐπικίρναται καὶ ἠρωίσι. καὶ
 ὕλως ἀριθμὸς τις ὁ χρόνος, ἀριθμοῦ δὲ θεῖον ἡ
 ἀρχή· μονὰς γὰρ ἐστίν. ἡ δὲ μετ' αὐτὴν δυὰς ἀντί- 5
 παλος τῇ ἀρχῇ καὶ ἀρτίων πρώτη. τὸ δ' ἄρτιον
 B ἐνδεὲς καὶ ἀτελὲς καὶ ἀόριστον, ὥσπερ αὖ τὸ περι-
 τὸν ὠρίσται καὶ περαίνει καὶ τέλειόν ἐστι. διὸ καὶ
 νόνναι μὲν ἐπιβάλλουσι διὰ πέμπτης καλάνδαις, νόν-
 ναις δ' εἶδοι δι' ἐνάτης. ὀρίζουσι γὰρ οἱ περισσοὶ 10
 τὰς ἀρχάς· οἱ δὲ μετὰ τὰς ἀρχὰς ἄρτιοι ὄντες οὐκ
 ἔχουσι τάξιν οὐδὲ δύναμιν, ὅθεν οὐκ ἄρχονται πρά-
 ξεως οὐδ' ἀποδημίας ἐν ταύταις. ἡ καὶ τὸ τοῦ
 Θεμιστοκλέους ἔχει λόγον, ἐρίσαι ποτὲ τὴν ὕστεραίαν
 πρὸς τὴν ἑορτήν, ἐκείνης μὲν ἀσχολίαν καὶ κόπον 15
 ἐχούσης πολύν, αὐτὴ δὲ παρέχουσα μετὰ σχολῆς καὶ
 ἡσυχίας ἀπολαῦσαι τῶν παρασκευασμένων πρὸς τὴν
 ἑορτήν· ἀποκρίνασθαι δὲ πρὸς ταῦτα τὴν ἑορτήν
 C 'ἀληθῆ λέγεις, ἀλλ' ἐμοῦ μὴ γενομένης οὐδ' ἂν σὺ
 ᾔης; ταῦτα δ' ὁ Θεμιστοκλῆς πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἔλεγε 20
 στρατηγούς τῶν Ἀθηναίων ὥς οὐκ ἂν οὐδαμοῦ
 φανέντας, εἰ μὴ τὴν πόλιν αὐτοὺς ἔσωσεν. ἐπεὶ τοί-
 νυν πᾶσα μὲν ἀξία σπουδῆς ἀποδημία καὶ προᾶξις
 οἰκονομίας δεῖται καὶ παρασκευῆς, Ῥωμαῖοι δὲ τὸ
 παλαιὸν ἐν ταῖς ἑορταῖς οὐδὲν ῥκονόμουν οὐδ' 25
 ἐφρόντιζον ἀλλ' ἡ περὶ τοὺς θεοὺς ἡσχολοῦντο καὶ
 τοῦτ' ἐπραττον, ὥσπερ ἔτι νῦν προκηρύττουσιν οἱ

15 ἐκείνης] ὡς ἐκείνης? 16 αὐτὴ δὲ παρέχουσα] αὐ-
 τὴν δὲ παρέχουσιν? 17 πρὸς τὴν ἑορτήν] deleverim

- ἱερεῖς ἐπὶ τὰς θυσίας βαδίζοντες, εἰκότως εὐθύς
 οὐκ ἐξεδήμουν μετὰ τὰς ἑορτὰς οὐδ' ἐπραττον
 (ἀπαράσκευοι γὰρ ἦσαν), ἀλλ' ἐκφροντίζοντες οἴκοι
 καὶ παρασκευαζόμενοι τὴν ἡμέραν ἐκείνην διετέλουν. D
 5 ἢ καθάπερ ἔτι νῦν προσευξάμενοι καὶ προσκυνήσαντες
 ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐπιμένειν καὶ καθίζειν εἰώθασιν, οὕτως
 οὐκ εὐθύς ἐπέβαλλον ταῖς ἱεραῖς ἡμέραις τὰς ἐνερ-
 γούς, ἀλλ' ἐποιοῦν τι διάλειμμα καὶ διάστημα, πολλὰ
 τῶν πραγμάτων δυσχερῇ καὶ ἀβούλητα φερόντων;
 10 26. 'Διὰ τί λευκὰ φοροῦσιν ἐν τοῖς πένθεσιν αἱ
 γυναικες ἱμάτια καὶ λευκοὺς κεκρυφάλους;' πότερον
 ὥς τοὺς μάγους φασὶν πρὸς τὸν Ἄϊδην καὶ τὸ σκότος
 ἀντιταπτομένους, τῷ δὲ φωτεινῷ καὶ λαμπρῷ συν-
 εξομοιοῦντας ἑαυτοὺς τοῦτο ποιεῖν· ἢ, καθάπερ τὸ
 15 σῶμα τοῦ τεθνηκότος ἀμφιεννύουσι λευκοῖς, καὶ τοὺς E
 προσήκοντας ἀξιοῦσι; τὸ δὲ σῶμα κοσμοῦσιν οὕτως,
 ἐπεὶ μὴ δύνανται τὴν ψυχὴν· βούλονται δ' ἐκείνην
 λαμπρὰν καὶ καθαρὰν προπέμπειν, ὥς ἀφειμένην
 ἤδη καὶ διηγωνισμένην μέγαν ἁγῶνα καὶ ποικίλον.
 20 ἢ τὸ μὲν λιτὸν ἐν τούτοις μάλιστα καὶ τὸ ἀπλοῦν
 πρέπει; τῶν δὲ βαπτῶν τὰ μὲν καὶ πολυτέλειαν
 ἐμφαίνει τὰ δὲ περιεργίαν· οὐ γὰρ ἦττον ἔστι πρὸς
 τὸ μέλαν ἢ τὸ ἄλουργόν· εἰπεῖν 'δολερὰ μὲν τὰ
 εἴματα, δολερὰ δὲ τὰ χρώματα.' τὸ δ' αὐτόχρουν F
 25 μέλαν οὐχ ὑπὸ τέχνης ἀλλὰ φύσει βαπτὸν ἔστι, καὶ
 μεμιγμένον τῷ σκιώδει κεκράτῃται. μόνον οὖν τὸ
 λευκὸν εἰλικρινὲς καὶ ἀμιγὲς καὶ ἀμίαντόν ἐστι βαφῇ
 καὶ ἀμίμητον· οἰκειότατον οὖν τοῖς θάπτομένοις.

καὶ γὰρ ὁ τεθνηκὼς ἀπλοῦν τι γέγονε καὶ ἀμιγὲς καὶ καθαρὸν ἀτεχνῶς οὐδὲν ἄλλ' ἢ φαρμάκου δευσοποιοῦ τοῦ σώματος ἀπηλλαγμένος. ἐν δ' Ἄργει λευκὰ φοροῦσιν ἐν τοῖς πένθεσιν, ὡς Σωκράτης φησίν, ὑδατόκλυστα.

27. 'Διὰ τί πᾶν τεῖχος ἀβέβηλον καὶ ἱερὸν νομίζουσι, τὰς δὲ πύλας οὐ νομίζουσιν;' ἡ καθάπερ ἔγραψε Βάρρων τὸ μὲν τεῖχος ἱερὸν δεῖ νομίζειν, ὥπως ὑπὲρ αὐτοῦ μάχωνται προθύμως καὶ ἀποθνήσκουσιν; οὕτω γὰρ δοκεῖ καὶ Ῥωμύλος ἀποκτεῖναι τὸν ἀδελφὸν ὡς ἄβατον καὶ ἱερὸν τόπον ἐπιχειροῦντα διαπηδᾶν καὶ ποιεῖν ὑπερβατὸν καὶ βέβηλον. τὰς δὲ πύλας οὐχ οἶόν τ' ἦν ἀφιερῶσαι, δι' ὧν ἄλλα τε πολλὰ τῶν ἀναγκαίων καὶ τοὺς νεκροὺς ἐκκομίζουσιν. ὅθεν οἱ πόλιν ἀπ' ἀρχῆς κτίζοντες, ὅσον ἂν μέλλωσι τύπον ἀνοικοδομεῖν ἐπιάσιν ἀρότρῳ, βοῦν ἄρρενα καὶ θήλειαν ὑποξεύξαντες· ὅταν δὲ τὰ τεῖχη περιορίζωσι, τὰς τῶν πυλῶν χώρας διαμετροῦντες τὴν B ὕννιν ὑφαιροῦσι, καὶ μεταφέρουσιν οὕτω τὸ ἄροτρον, ὡς τὴν ἀρουμένην πᾶσαν ἱερὰν καὶ ἄσυλον ἐσομένην.

28. 'Διὰ τί τοὺς παῖδας, ὅταν ὁμνύωσι τὸν Ἡρακλέα, κωλύουσιν ὑπὸ στέγη τοῦτο ποιεῖν καὶ κελεύουσιν εἰς ὑπαίθρον προῖναι;' πότερόν ὡς ἔνιοι λέγουσιν οὐκ οἰκουρίᾳ τὸν Ἡρακλέα χαίρειν ἄλλ' ὑπαίθρῳ βίῳ καὶ θυραυλίαις νομίζοντες· ἡ μᾶλλον, ὅτι τῶν θεῶν οὐκ ἐπιχώριος οὗτος ἀλλὰ πόρρωθεν καὶ ξένος; οὐδὲ γὰρ τὸν Διόνυσον ὁμνύουσιν ὑπὸ στέγη, ξένον ὅντα καὶ αὐτόν, εἴπερ

4 Σωκράτης] Mueller. 4 p. 498. 27 εἴπερ — Διόνυσος] suspecta W. Fort. εἴπερ — Διόνυσος ὁ Βάκχος

ἔστι Διόνυσος. ἢ ταῦτα μὲν λέγεται καὶ παίζεται
 πρὸς τοὺς παῖδας, ἄλλως δ' ἐπίσχεσίς ἐστι τῆς πρὸς C
 τὸν ὄρκον εὐχερείας καὶ ταχύτητος τὸ γιγνόμενον,
 ὡς Φαβωρίνος ἔλεγε; τὸ γὰρ ὥσπερ ἐκ παρασκευῆς
 5 μέλλησιν ἐμποιεῖ καὶ βουλεύσασθαι δίδωσι. συμβά-
 λοιτο δ' ἔν τις τῷ Φαβωρίνῳ πρὸς τὸ μὴ κοινὸν
 ἀλλ' ἴδιον εἶναι τοῦ θεοῦ τούτου τὸ γιγνόμενον ἐκ
 τῶν περὶ Ἡρακλέους λεγομένων. ἱστορεῖται γὰρ
 οὕτως εὐλαβῆς γεγονέναι πρὸς ὄρκον, ὥσθ' ἅπαξ
 10 ὁμόσαι καὶ μόνῳ Φυλεῖ τῷ Αὐγέου· διὸ καὶ τὴν
 Πυθίαν προφέρειν τὰ ὄρκια ταῦτα Λακεδαιμονίοις
 ὡς 'ἐμπεδοῦσι λῶον εἴῃ καὶ ἄμεινον.'

29. 'Διὰ τί τὴν γαμουμένην οὐκ ἐῷσιν αὐτὴν D
 ὑπερβῆναι τὸν οὐδὸν τῆς οἰκίας, ἀλλ' ὑπεραίρουσιν
 15 οἱ προπέμποντες; πότερον ὅτι καὶ τὰς πρώτας γυ-
 ναῖκας ἀρπάσαντες οὕτως εἰσῆνεγκαν, αὐταὶ δ' οὐκ
 εἰσῆλθον· ἢ βούλονται δοκεῖν εἰσιέναι βιαζομένας
 οὐχ ἐκούσας, ὅπου μέλλουσι διαλύειν τὴν παρθε-
 νίαν; ἢ συμβολὸν ἐστι τοῦ μηδ' ἐξιέναι δι' αὐτῆς
 20 μηδὲ καταλιπεῖν τὴν οἰκίαν, εἰ μὴ βιασθείῃ, καθάπερ
 καὶ εἰσῆλθε βιασθεῖσα; καὶ γὰρ παρ' ἡμῖν ἐν Βοιω-
 τίᾳ κἀκουσι πρὸ τῆς θύρας τὸν ἄξονα τῆς ἀμάξης,
 ἐμφαίνοντες δεῖν τὴν νύμφην ἐμμένειν ὡς ἀνηρη-
 μένου τοῦ ἀπάξοντος.

30. 'Διὰ τί τὴν νύμφην εἰσάγοντες λέγειν κελεύ-
 ουσιν 'ὅπου σὺ Γάιος, ἐγὼ Γαῖα';' πότερον ὥσπερ E
 ἐπὶ ῥητοῖς εὐθύς εἰσείσι τῷ κοινωνεῖν ἀπάντων καὶ
 συνάρχειν (καὶ τὸ μὲν δηλούμενόν ἐστιν 'ὅπου σὺ

κύριος καὶ οἰκοδεσπότης, καὶ ἐγὼ κυρία καὶ οἰκο-
 δέσποινα· τοῖς δ' ὀνόμασι τούτοις ἄλλως κέχρηται
 κοινοῖς οὖσιν, ὥσπερ οἱ νομικοὶ Γάιον Σήιον καὶ
 Λούκιον Τίτιον, καὶ οἱ φιλόσοφοι Δίωνα καὶ Θέωνα
 παρὰ λαμβάνουσιν). ἢ διὰ Γαῖαν Καικιλίαν καλὴν ⁵
 καὶ ἀγαθὴν γυναικα, τῶν Ταρκυνίου παίδων ἐν
 συνοικήσασαν, ἥς ἐν τῷ τοῦ Σάγκτου ἱερῷ χαλκοῦς
 ἀνδριὰς ἔστηκεν; ἔκειτο δὲ πάλαι καὶ σανδάλια καὶ
 ἄτρακτοι, τὸ μὲν οἰκουρίας αὐτῆς, τὸ δ' ἐνεργείας
 σύμβολον.

10

- F 31. 'Διὰ τί ὁ πολυθρύλητος ἔδεται Ταλάσιος
 ἐν τοῖς γάμοις;' πότερον ἀπὸ τῆς ταλασίας (καὶ γὰρ
 τὸν τάλαρον τάλασον ὀνομάζουσι· καὶ τὴν νύμφην
 εἰσάγοντες νάκος ὑποστρωννύουσιν· αὐτὴ δ' εἰσφέρει
 μὲν ἡλακάνην καὶ τὴν ἄτρακτον, ἐρίῳ δὲ τὴν θύραν ¹⁵
 περιστέφει τοῦ ἀνδρός). ἢ τὸ λεγόμενον ὑπὸ τῶν
 ἱστορικῶν ἀληθές, ὅτι νεανίας ἦν τις λαμπρὸς ἐν
 τοῖς πολεμικοῖς καὶ τᾶλλα χρηστὸς ὄνομα Ταλάσιος·
 ἐπεὶ δ' ἤρπαζον οἱ Ῥωμαῖοι τὰς τῶν Σαβίνων
 272 θυγατέρας ἐλθούσας ἐπὶ θῆαν, ἐκομίζετο τῷ Ταλα- ²⁰
 σίῳ παρθένος ἐκπρεπῆς τὴν ὕψιν ὑπὸ δημοτικῶν
 τινῶν καὶ πελατῶν τοῦ Ταλασίου, βοῶντων ὑπὲρ
 ἀσφαλείας καὶ τοῦ μηδένα πελάζειν μηδ' ἀντιλαμ-
 βάνεσθαι τῆς παιδός, ὥς Ταλασίῳ γυνὴ φέροιτο.
 τιμῶντες οὖν οἱ λοιποὶ τὸν Ταλάσιον καὶ συνευχό- ²⁵
 μενοι καὶ συνευφημοῦντες εἶποντο καὶ παρέπεμπον·
 ὅθεν, εὐτυχοῦς γάμου γενομένου, καὶ τοῖς ἄλλοις

7 Σάγκτου] Σάγκου?
 πελατῶν W: πελαστῶν

13 τάλασον X: τάλαντον 22

εἰθίσθησαν ἐπιφωνεῖν τὸν Ταλάσιον, ὥσπερ Ἕλληνες B
τὸν Ὑμέναιον.

32. Διὰ τί τοῦ Μαῖου περὶ τὴν πανσέληνον
ἀπὸ τῆς ξυλίνης γεφύρας εἰδωλα ῥιπτοῦντες ἀν-
5 θρώπων εἰς τὸν ποταμὸν Ἀργεῖους τὰ ῥιπτούμενα
καλοῦσιν; ἥ τὸ παλαιὸν οἱ περὶ τὸν τόπον οἰκοῦντες
βάρβαροι τοὺς ἀλίσκομένους Ἕλληνας οὕτως ἀπώλ-
λυσαν· Ἡρακλῆς δὲ θαυμασθεὶς ὑπ' αὐτῶν ἔπαινε
μὲν τὴν ξενοκτονίαν, ἐδίδαξε δὲ τὸ ἔθος καὶ τὴν δει-
10 σιδαιμονίαν ἀπομιμουμένους εἰδωλα ῥιπτεῖν; Ἀργεῖ-
ους δὲ τοὺς Ἕλληνας οἱ παλαιοὶ πάντας ὁμαλῶς προσ-
ηγόρευον. εἰ μὴ νῆ Δία τῶν Ἀρκάδων πολεμίους καὶ
τοὺς Ἀργεῖους διὰ τὴν γειτνίαςιν ἡγουμένων, οἱ περὶ
Εὐανδρον ἐκ τῆς Ἑλλάδος φυγόντες καὶ κατοικήσαντες C
15 αὐτόθι τὴν μνησικακίαν καὶ τὴν ἔχθραν διεφύλαττον.

33. Διὰ τί τὸ παλαιὸν οὐκ ἐδέλπνουν ἔξω χωρὶς
τῶν υἱῶν, ἔτι τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ἐχόντων; ἥ
τοῦτο μὲν καὶ Λυκοῦργος εἰθισε, τοὺς παῖδας ἐπεισ-
άγων τοῖς φιδιτίοις, ὅπως ἐθίζωνται μὴ θηριωδῶς
20 μὴδ' ἀτάκτως ἀλλὰ μετ' εὐλαβείας ταῖς ἡδοναῖς
προσφέρεσθαι, τοὺς πρεσβυτέρους οἶον ἐπισκόπους
καὶ θεατὰς ἔχοντες; οὐκ ἔλαττον δὴ τοῦτο καὶ τοὺς
πατέρας αὐτοὺς μᾶλλον αἰδεῖσθαι καὶ σωφρονεῖν
τῶν υἱῶν πάρόντων· ὅπου γὰρ ἀναισχυντοῦσι γέρον-
25 τες, ὥς φησιν ὁ Πλάτων, ἐνταῦθ' ἀνάγκη καὶ νέους
ἀναισχυντοτάτους εἶναι.

34. Διὰ τί, τῶν ἄλλων Ῥωμαίων ἐν τῷ Φεβρουα-
ρίῳ μηνὶ ποιουμένων χοαῖς καὶ ἐναγισμοὺς τοῖς D

τεθνηκόσι, Δέκιμος Βροῦτος, ὡς Κικέρων ἱστορήκεν, ἐν τῷ Δεκεμβρίῳ τοῦτ' ἐπραττεν (ἦν δ' οὗτος ὁ Λυσικάνειαν ἐπελθὼν καὶ πρῶτος ἐπέκεινα στρατῷ διαβὰς τὸν τῆς Αἰθήνης ποταμόν);' πότερον, ὥσπερ ἡμέρας ληγούσης καὶ μηνὸς φθίνοντος εἰώθασιν ἐναγίζειν οἱ πολλοί, λόγον ἔχει καὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ καταστρέφοντος ἐν τῷ τελευταίῳ μηνὶ τιμᾶν τοὺς τεθνηκότας (ἔστι δὲ τῶν μηνῶν τελευταῖος ὁ Δεκέμβριος)· ἢ χθονίων μὲν αἱ τιμαὶ θεῶν, τιμᾶν δὲ τοὺς χθονίους ὠραῖόν ἐστι, τῶν καρπῶν ἀπάντων εἰλη- 10
 Ε φότων συντέλειαν; ἢ ὅτε κινουσι τὴν γῆν ἀρχόμενοι σπόρου, μεμνησθαι μάλιστα τῶν κάτω προσήκει; ἢ Κρόνῳ μὲν οὗτος ὁ μῆν ὑπὸ Ῥωμαίων καθιέρωται, Κρόνον δὲ τῶν κάτω θεῶν οὐ τῶν ἄνω νομίζουσιν; ἢ μεγίστης αὐτοῖς εορτῆς τῶν Κρονίων καθιεστώσης 15 καὶ συνουσίας τε πλείστας καὶ ἀπολαύσεις ἔχειν δοκούσης, ἔδοξε καὶ ταύτης ἀπονέμειν τινὰς ἀπαρχὰς τοῖς τεθνηκόσιν; ἢ τοῦτο, μόνον Βροῦτον ἐναγίζειν ἐν τῷ μηνὶ τούτῳ, καθόλου ψευδὸς ἐστι; καὶ γὰρ τῇ Λαρεντίᾳ ποιοῦσι τὸν ἐναγισμὸν καὶ χοὰς 20 ἐπιφέρουσιν ἐπὶ τὸν τάφον τοῦ Δεκεμβρίου μηνός.

35. 'Διὰ τί δὲ τὴν Λαρεντίαν, ἐταίραν γεγεννη-
 F μένην, οὕτω τιμῶσιν;' ἄλλην γὰρ εἶναι Λαρεντίαν Ἄγκαν ἱστοροῦσι τὴν Ῥωμύλου τροφόν, ἣν τῷ Ἀπριλίῳ μηνὶ τιμῶσι. τῇ δ' ἐταίρᾳ Λαρεντίᾳ Φαβόλαν 25 ἐπὶ κλησιν εἶναι λέγουσιν, ἐγνωρίσθη δὲ διὰ τοιαύτην αἰτίαν. ζάκορός τις Ἡρακλέους ὡς ἔοικεν ἀπολαύων

1 Κικέρων] De Legg. II 21
 τοῦτο τὸ 25 ἐταίρα *: ἐτέρᾳ

18 τοῦτο] τὸ W. Malim

σχολῆς, ἔθος εἶχεν ἐν πεττοῖς καὶ κύβοις τὰ πολλὰ
 διημερεύειν· καὶ ποτε, τῶν εἰωθότων παίζειν σὺν
 αὐτῷ καὶ μετέχειν τῆς τοιαύτης διατριβῆς κατὰ
 τύχην μηδενὸς παρόντος, ἀδημονῶν τὸν θεὸν προ-
 5 καλεῖτο διαβαλέσθαι τοῖς κύβοις πρὸς αὐτὸν ὥσπερ
 ἐπὶ ῥητοῖς· καὶ νικήσας μὲν εὐρέσθαι τι παρὰ τοῦ 273
 θεοῦ χρηστόν· ἂν δὲ λειψθῇ, δεῖπνον αὐτὸς τῷ
 θεῷ παρασχεῖν καὶ μείρακα καλὴν συναναπαυσομέ-
 νην. ἐκ τούτου δὲ τοὺς κύβους προθέμενος, τὸν
 10 μὲν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, τὸν δ' ὑπὲρ τοῦ θεοῦ βαλὼν
 ἐλείψθη. ταῖς οὖν προκλήσεσιν ἐμμένων τράπεζάν
 τε λαμπροτέρῳ παρεσκεύασε τῷ θεῷ, καὶ τὴν Λα-
 ρεντίαν παραλαβὼν ἐμφανῶς ἐταιροῦσαν εἰστίασε
 καὶ κατέκλινεν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ τὰς θύρας ἀπὼν
 15 ἔκλεισε. λέγεται δὲ νύκτωρ ἐντυχεῖν αὐτῇ τὸν θεὸν
 οὐκ ἀνθρωπίνως καὶ κελεῦσαι βαδίζειν ἕωθεν εἰς
 ἀγοράν, ᾧ δ' ἂν ἐντύχῃ πρῶτον, προσέχειν μάλιστα B
 καὶ ποιεῖσθαι φίλον. ἀναστᾶσαν οὖν τὴν Λαρεντίαν
 βαδίζειν, καὶ συντυχεῖν τινι τῶν πλουσίων, ἀγάμων
 20 δὲ καὶ παρηκμακότων, ὕνομα Ταρρουτίῳ· γνωρι-
 σθεῖσαν δὲ τούτῳ καὶ ζῶντος ἄρχειν τοῦ οἴκου καὶ
 κληρονομήσαι τελευτήσαντος· ὕστερον δὲ χρόνοις
 αὐτὴν τελευτῶσαν τῇ πόλει τὴν οὐσίαν ἀπολιπεῖν·
 διὸ τὰς τιμὰς ἔχειν ταύτας.

25 36. Διὰ τί πύλην μίαν θυρίδα καλοῦσι (τὴν
 γὰρ 'φαινέστραν' τοῦτο σημαίνειν), καὶ παρ' αὐτὴν
 ὁ καλούμενος Τύχης θάλαμός ἐστι;· πότερον ὅτι
 Σέρβιος ὁ βασιλεὺς εὐτυχέστατος γενόμενος δόξαν
 ἔσχε τῇ Τύχῃ συνεῖναι φοιτῶσιν διὰ θυρίδος πρὸς

C αὐτόν· ἢ τοῦτο μὲν μῦθος ἐστίν, ἐπεὶ δὲ Ταρκυνίου
 Πρίσκου τοῦ βασιλέως ἀποθανόντος ἡ γυνὴ Τανα-
 κυλλίς ἔμφρων οὔσα καὶ βασιλικὴ διὰ θυρίδος
 προκύψασα τοῖς πολίταις ἐνέτυχε καὶ συνέπεισεν
 ἀποδείξαι βασιλέα τὸν Σέρβιον, ἔσχε ταύτην ὁ τόπος 5
 τὴν ἐπωνυμίαν;

37. 'Διὰ τί τῶν τοῖς θεοῖς ἀνατιθεμένων ἡμόνα
 τὰ σκῦλα νερόμισται περιορᾷν ἀφανιζόμενα τῷ χρόνῳ,
 καὶ μήτε προσκυνεῖν μήτ' ἐπισκευάζειν;' πότερον
 ἵνα τὴν δόξαν οἰόμενοι τοῖς πρώτοις συνεκλιπεῖν 10
 αἰεὶ τι πρόσφατον ὑπόμνημα τῆς ἀρετῆς ζητῶσι κο-
 D μίξιν, ἢ μᾶλλον ὅτι τοῦ χρόνου τὰ σημεῖα τῆς πρὸς
 τοὺς πολεμίους διαφορᾶς ἀμαυροῦντος, αὐτοὺς ἀνα-
 λαμβάνειν καὶ καινοποιεῖν ἐπίφθονόν ἐστι καὶ φιλα-
 πέχθημον; οὐδὲ γὰρ παρ' Ἑλλήσιν οἱ πρῶτοι λίθινον 15
 καὶ χαλκοῦν στήσαντες τρόπαιον εὐδοκιμοῦσι.

38. 'Διὰ τί Κόιντος Μέτελλος ἀρχιερεὺς γενό-
 μενος καὶ τᾶλλα δοκῶν φρόνιμος εἶναι καὶ πολιτικὸς
 ἀνὴρ ἐκώλυνεν οἰωνίζεσθαι μετὰ τὸν Σεξτίλιον μῆνα
 τὸν νῦν Αὔγουστον προσαγορευόμενον;' πότερον ὅτι 20
 καθάπερ ἡμέρας ἀκμαζούσης ἢ ἀρχομένης πράττομεν
 τὰ τοιαῦτα καὶ μηνὸς ἱσταμένου καὶ αὐξομένου, τὰς
 E δ' ἀποκλίτους ὡς ἀχρηματίστους φυλαττόμεθα· παρα-
 πλησίως τὸν μετὰ μῆνας ὀκτὼ χρόνον ὥσπερ ἐσπέραν
 τινὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ δειλὴν ἀποκλίνοντος ἤδη καὶ 25
 φθίνοντος νομίζειν· ἢ καὶ τοῖς ὕρνισι χρηστέον

9 προσκυνεῖν] προσκαινοῦν vel προσκονιᾶν W. Sanum
 vid. 14 φιλαπέχθημον *: φιλαπεχθήμον 26 νομίζειν]
 add. δεῖ M

ἀκμαίοις καὶ τελείοις; εἰσὶ δὲ πρὸ τοῦ θέρους τοιοῦτοι· περὶ δὲ τὸ φθιινόπωρον οἱ μὲν ἀσθενεῖς καὶ νοσῶδεις, οἱ δὲ νεοσσοὶ καὶ ἀτελεῖς, οἱ δὲ παντά-
 πασι φροῦδοι διὰ τὴν ὥραν ἐκτοπίζοντες.

5 39. 'Διὰ τί τοῖς μὴ στρατευομένοις μὲν ἐν
 στρατοπέδῳ δ' ἄλλως ἀναστρεφομένοις οὐκ ἐξῆν
 ἄνδρα βαλεῖν πολέμιον οὐδὲ τρώσαι;' καὶ τοῦτο Κάτων
 ὁ πρεσβύτης ἐν ἐπιστολῇ τινι δεδήλωκε, γράφων
 πρὸς τὸν υἱὸν καὶ κελεύων, εἰ παρεθείη τῆς στρα-
 10 τείας ἀποπληρώσας τὸν χρόνον, ὑποστρέφειν· ἢ προσ- F
 μένοντα λαβεῖν παρὰ τοῦ στρατηγοῦ τὸ ἐξεῖναι τρώ-
 σαι καὶ ἀνελεῖν πολέμιον. πότερον ὅτι τὴν ἀνάγκην
 μόνην ἐξουσίαν εἶναι δεῖ τοῦ ἀνελεῖν ἄνθρωπον, ὁ
 δ' ἄνευ νόμου καὶ προστάγματος τοῦτο ποιῶν ἄν-
 15 δροφόνος ἐστὶ (διὸ καὶ Χρυσάνταν ἐπήνεσεν ὁ Κῦρος,
 ὅτι μέλλων ἀναιρεῖν πολέμιον καὶ τὴν κοπίδα διηρ-
 μένος, ἀκούσας τὸ ἀνακλητικὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα
 καὶ οὐκ ἔπαισεν ὥς κεκωλυμένος)· ἢ δεῖ τὸν συνι- 274
 στάμενον πολεμίοις καὶ μαχόμενον, ἂν ἀποδειλιάσῃ,
 20 μὴ ἀνυπεύθυνον εἶναι μὴδ' ἀθῶον; οὐ γὰρ οὕτω
 βαλὼν τινα καὶ τρώσας ὠφέλησεν, ὥς φυγῶν καὶ
 ἀναχωρήσας ἔβλαψεν. ὁ μὲν οὖν ἀφειμένος στρα-
 τείας ἀπήλλακται τῶν στρατιωτικῶν νόμων· ὁ δ'
 αἰτησάμενος τὸ πράττειν τὰ τῶν στρατευομένων
 25 πάλιν ἑαυτὸν ὑπεύθυνον τῷ νόμῳ καὶ τῷ στρατηγῷ
 δέδωκεν.

40. 'Διὰ τί τῷ ἱερεῖ τοῦ Διὸς οὐκ ἐξεστὶν ἐν

7 Κάτων] cf. Cic. de Off. I 11 15 Χρυσάνταν] Xen.
 Cyprip. IV 1, 3

ὑπαίθρῳ ἀλείφεσθαι;’ πότερον ὅτι καὶ παῖδας γυ-
 μνοῦσθαι πατὴρ δὲ ὀρῶντος καὶ πενθεροῦ γαμβρὸν οὐχ
 B ὅσιον ἦν οὐδὲ καλόν, οὐδὲ συνελούοντο τὸ παλαιὸν
 ἁλλήλοισι· πατήρ δ’ ὁ Ζεὺς καὶ τὸ ἐν ὑπαίθρῳ μά-
 λιστα πῶς εἶναι δοκεῖ τοῦ Διὸς ἐνώπιον· ἥ, καθάπερ 5
 ἐν ναῷ καὶ ἱερῷ γυμνοῦν ἑαυτὸν ἀθέμιτόν ἐστιν,
 οὕτω τὸν ὑπαίθρου ἀέρα καὶ τὸν ὑπουράνιον, ὅντα
 καὶ θεῶν καὶ δαιμόνων μεστόν, ἐξευλαβοῦντο; διὸ
 καὶ τὰ πολλὰ τῶν ἀναγκαίων ὑπὸ στέγῃ δρῶμεν
 ἐπικρυπτόμενοι καὶ ἐπικαλυπτόμενοι ταῖς οἰκίαις 10
 πρὸς τὸ θεῖον. ἥ τὰ μὲν μόνῳ τῷ ἱερῷ, τὰ δὲ
 πᾶσιν ὑπὸ τοῦ νόμου προστέτακται διὰ τοῦ ἱερέως;
 διὸ καὶ παρ’ ἡμῖν τὸ μὲν στεφανηφορεῖν καὶ κομᾶν
 καὶ μὴ σιδηροφορεῖν μηδὲ τοῖς Φωκέων ὕροις ἐμ-
 C βαίνειν ἰδία λειτούργηματα τοῦ ἄρχοντος ἐστι· τὸ 15
 δ’ ὁπώρας μὴ γεύεσθαι πρὸ ἰσημερίας μετοπωρινῆς
 μηδ’ ἄμπελον τέμνειν πρὸ ἰσημερίας ἑαρινῆς ὁμοῦ
 τι πᾶσι δηλοῦται διὰ τοῦ ἄρχοντος· ἐκατέρου γὰρ ὁ
 καιρὸς ἐκεῖνός ἐστι. τὸν αὐτὸν οὖν τρόπον ὥς ἔοικε
 καὶ τοῦ παρὰ Ῥωμαίοις ἱερέως ἰδιὸν ἐστι τὸ μήθ’ 20
 ἵππῳ χρῆσθαι μήτε πλείονας νύκτας ἀποδημεῖν τριῶν
 μήτ’ ἀποτίθεσθαι τὸν πῖλον, ἀφ’ οὗ καὶ ‘φλᾶμεν’
 κέκληται. πολλὰ δ’ ἄλλα δηλοῦται πᾶσι διὰ τοῦ
 D ἱερέως· ὧν ἓν ἐστι καὶ τὸ ἐν ὑπαίθρῳ μὴ ἀλείφεσθαι.
 τὸ γὰρ ξηραλοιφεῖν ὑφεωρῶντο Ῥωμαῖοι σφόδρα, 25
 καὶ τοῖς Ἑλλήσιν οἴονται· μηδὲν οὕτως αἴτιον δου-
 λείας γεγονέναι καὶ μαλακίας, ὥς τὰ γυμνάσια καὶ
 τὰς παλαιίστρας, πολὺν ἄλυν καὶ σχολὴν ἐντικτούσας

- ταῖς πόλεσι καὶ κακοσχολίαν καὶ τὸ παιδεραστεῖν
καὶ τὸ διαφθεῖρειν τὰ σώματα τῶν νέων ὑπνοῖς καὶ
περιπάτοις καὶ κινήσεσιν εὐρύθμοις καὶ διαίταις
ἀκριβέσιν, ὅφ' ὧν ἔλαθον ἐκρυνέτες τῶν ὕπλων καὶ
5 ἀγαπήσαντες ἀνθ' ὀπλιτῶν καὶ ἱππέων ἀγαθῶν εὐτρά-
πελοι καὶ παλαιστρεῖται καλοὶ λέγεσθαι. ταῦτα γοῦν
ἔργον ἐστὶν ἀποφυγεῖν εἰς ὑπαιθρον ἀποδουμένους· F
οἱ δὲ κατ' οἰκίαν ἀλειφόμενοι καὶ θεραπεύοντες
ἑαυτοὺς οὐδὲν ἀμαρτάνουσιν.
- 10 41. Διὰ τί τὸ παλαιὸν νόμισμα πῇ μὲν εἶχεν
'Ιανοῦ διπρόσωπον εἰκόνα, πῇ δὲ πλοίου πρύμναν
ἢ προῦραν ἐγκεχαραγμένην; πότερον ὥς οἱ πολλοὶ
λέγουσιν ἐπὶ τιμῇ τοῦ Κρόνου πλοῖον διαπεράσαντος
εἰς Ἰταλίαν, ἢ τοῦτο μὲν ἔστιν ἐπὶ πολλῶν λέγειν
15 (καὶ γὰρ Ἴανος καὶ Εὐάνδρου καὶ Αἰνείας ἐκ θα-
λάττης προσεκομίσθησαν), ἐκεῖνο δ' ἵν' τις μᾶλλον
εἰκάζειεν, ὅτι τὰ μὲν καλὰ ταῖς πόλεσιν ἐστὶ τὰ
δ' ἀναγκαῖα καὶ μέγιστον τῶν μὲν καλῶν ἢ εὐνο-
μία, τῶν δ' ἀναγκαίων ἢ εὐπορία; ἐπεὶ τοίνυν F
20 εὐκοσμίαν μὲν Ἴανος κατέστησεν αὐτοῖς ἐξημερώσας
τὸν βίον, ἀφθονίαν δὲ παρέχει τῶν ἀναγκαίων ὁ
ποταμὸς πλόιμος ὧν καὶ τὰ μὲν ἐκ θαλάττης τὰ
δ' ἀπὸ τῆς χώρας κατακομίζων, σύμβολον ἔσχε τὸ
νόμισμα τοῦ μὲν νομοθέτου τὸ δίδμορφον ὡς εἴρηται
25 διὰ τὴν μεταβολήν, τοῦ δὲ ποταμοῦ τὸ πορθμεῖον.
ἐτέρῳ δ' ἐχρήσαντο νομίσματι βοῦν ἔχοντι καὶ
πρόβατον καὶ ἵν' παράσημον, εὐποροῦντες ἀπὸ τῶν
θρεμμάτων μάλιστα καὶ τὴν περιουσίαν ἀπὸ τούτων
ἔχοντες· διὸ καὶ τῶν ὀνομάτων πολλὰ τοῖς παλαιοῖς,

275 Συέλλιοι καὶ Βουβολκοὶ καὶ Πόρκιοι ἦσαν, ὡς Φε-
νεστεύλλας εἴρηκεν.

42. 'Διὰ τί τῷ τοῦ Κρόνου ναῦ χρῶνται ταμείῳ
τῶν δημοσίων χρημάτων, ἅμα δὲ καὶ φυλακτηρίῳ
τῶν συμβολαίων;' πότερον ὅτι δόξα κατεῖχε καὶ 5
λόγος οὐκ εἶναι πλεονεξίαν ἐν ἀνθρώποις οὐδ' ἀδι-
κίαν Κρόνου βασιλεύοντος, ἀλλὰ πίστιν καὶ δικαιο-
σύνην· ἢ ὅτι καρπῶν ἀρετῆς ἢ γεωργίας ἡγεμῶν ὁ
θεός; ἢ γὰρ ἄρπη τοῦτο σημαίνει καὶ οὐχ ὡς γέγρα-
φεν Ἀντίμαχος Ἡσιόδῳ πειθόμενος 10

λέχρισ δὲ δρεπάνῳ τέμνων ἀπὸ μήδεα πατρὸς
Οὐρανοῦ Ἀκμονίδεω λάσιος Κρόνος ἀντιτέτυκτο.'

καρπῶν δ' ἀφθονία καὶ διάθεσις γένεσις ἐστὶ νο-
B μίσματος· διὸ τὸν αἵτιον καὶ φύλακα ποιοῦνται τῆς
εὐδαιμονίας. μαρτυρεῖ δὲ τοῦτῳ τὸ τὰς ἀγομένας 15
δι' ἑννέα ἡμερῶν ἐπ' ἀγορὰν συνόδους, νοῦνδίνας
δὲ καλουμένας, ἱερὰς τοῦ Κρόνου νομίζεσθαι· πρά-
σεως γὰρ καὶ ὧν ἡς περιουσία καρπῶν ἀρχὴν παρέ-
σχευ. ἢ ταῦτα μὲν ἐστὶ παλαιά, πρῶτος δὲ ταμείον
ἀπέδειξε τὸ Κρόνιον, τῶν βασιλέων καταλυθέντων, 20
Οὐαλέριος Ποπλικόλας πειθόμενος εὐερκῇ καὶ κατα-
φανῇ καὶ δυσεπιβούλευτον εἶναι τὸν τρόπον;

43. 'Διὰ τί δ' οἱ πρεσβεύοντες εἰς Ῥώμην ὁπο-
θεοῦν ἐπὶ τὸν τοῦ Κρόνου ναὸν βαδίζοντες ἀπο-
C γράφονται πρὸς τοὺς ἐπάρχους τοῦ ταμείου;' πότερον 25

1 Συέλλιοι] Συλλιοι? cf. Vit. Popl. c. 11 Φενεστεύ-
λλας *: φαινεστεύλλας 3 ταμείῳ * hic et infra: ταμείῳ
8 ἀρετῆς] ἀγέτης Abreschius 10 Ἡσιόδῳ] Theog. 160
11 λέχρισ X: λέχρις. cf. Kinkel. Fragm. p. 287 14 τὸν] τοῦτον?

- ὥς ξένου τοῦ Κρόνου γενομένου καὶ διὰ τοῦτο τοῖς
 ξένοις χαίροντος, ἢ καὶ τοῦτο λύεται τῇ ἱστορίᾳ; τὸ
 γὰρ παλαιὸν ὥς ἔοικεν οἱ ταμίαι ξένια τοῖς πρεσβέ-
 ουσιν ἔπεμπον (ἐκαλεῖτο δὲ 'λαύτια' τὰ πεμπόμενα),
 5 καὶ νοσοῦντων ἐπεμέλοντο καὶ τελευτήσαντας ἔθα-
 πτον ἐκ δημοσίου· νῦν δ' ὑπὸ πλήθους τῶν ἀφι-
 κνουμένων πρέσβεων ἐκλέλειπται τὸ τῆς δαπάνης,
 μένει δ' ἔτι τὸ τοῖς ἐπάρχοις τοῦ ταμείου προεν-
 τυγχάνειν διὰ τῆς ἀπογραφῆς.
- 10 44. 'Διὰ τί τῷ ἱερεῖ τοῦ Διὸς οὐκ ἔξεστιν ὁμό-
 σαι;' πότερον ὅτι βάσανός τις ἐλευθέρων ὁ ὄρκος
 ἐστὶ, δεῖ δ' ἀβασάνιστον εἶναι καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν
 ψυχὴν τοῦ ἱερέως· ἢ ὅτι περὶ μικρῶν ἀπιστεῖσθαι
 τὸν τὰ θεῖα καὶ μέγιστα πεπιστευμένον οὐκ εἰκόσ D
 15 ἐστίν; ἢ ὅτι πᾶς ὄρκος εἰς κατάραν τελευτᾷ τῆς
 ἐπιρκίας, κατάρα δὲ δύσφημον καὶ σκυθρωπὸν;
 ὅθεν οὐδ' ἄλλοις ἐπαρᾶσθαι νομίζεται τοὺς ἱερεῖς.
 ἐπηνέεθ' ἡ γοῦν Ἀθήνησιν ἡ ἱέρεια μὴ θελήσασα καταρᾶ-
 σασθαι τῷ Ἀλκιβιάδῃ τοῦ δήμου κελεύοντος· ἔφη γὰρ
 20 εὐχῆς οὐ κατάρας ἱέρεια γεγονέναι. ἢ κοινὸς ὁ τῆς
 ἐπιρκίας κίνδυνος, ἂν ἀνὴρ ἀσεβὴς καὶ ἐπίορκος
 εὐχῶν κατάρχηται καὶ ἱερῶν ὑπὲρ τῆς πόλεως;
45. 'Διὰ τί τῶν Οὐνεραλίων τῇ ἑορτῇ πολλὸν
 οἶνον ἐκχέουσιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἀφροδίτης;' πό- E
 25 τερον, ὥς οἱ πλείστοι λέγουσι, Μεξέντιος ὁ Τυρ-
 ρηνῶν στρατηγὸς ἔπεμψε πρὸς Αἰνείαν σπενδόμενος
 ἐπὶ τῷ λαβεῖν τὸν ἐπέτειον οἶνον· ἀρνησαμένου δ'
- 4 λαύτια Abreschius: λαύτεια 23 Οὐνεραλίων] Οὐ-
 νάλων Ursinus

ἐκείνου, τοῖς Τυρρηνοῖς ὑπέσχετο κρατήσας μάχῃ δώσειν τὸν οἶνον· Αἰνείας δὲ τὴν ὑπόσχεσιν αὐτοῦ πυθόμενος τοῖς θεοῖς τὸν οἶνον καθιέρωσε, καὶ μετὰ τὸ νικῆσαι συναγαγὼν τὸ καρπευθὲν ἐξέχεε πρὸ τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἀφροδίτης· ἢ καὶ τοῦτο σύμβολόν ἐστι τοῦ χρῆναι νήφοντας ἐορτάζειν ἀλλὰ μὴ μεθύοντας, ὥς τῶν θεῶν μᾶλλον τοῖς ἐκχέουσι χαιρόντων τὸν πολὺν ἄκρατον ἢ τοῖς πίνουσι;

- F 46. 'Διὰ τί τὸν τῆς Ὅρατος ναὸν ἀνεωγμένον εἶχον οἱ παλαιοὶ διὰ παντός;' πότερον, ὥς Ἀντίστιος 10 Λαβεῶν ἱστορήκε, τοῦ παρορμᾶν ὁρτάρι' λεγομένου, τὴν οἶον ἐγκελευομένην πρὸς τὰ καλὰ καὶ παρορμῶσαν θεὸν Ὅραν λεγομένην ᾤοντο δεῖν ὥς ἐνεργὸν ἀεὶ μηδέποτε μέλλειν μηδ' ἀποκεκληῖσθαι μηδ' ἐλινύειν· ἢ μᾶλλον ὥς νῦν ὀνομάζουσιν αὐτὴν Ὁραν 15 276 μηκυνομένης τῆς προτέρας συλλαβῆς, ἐπιστρεφῇ τινα καὶ πολυωρητικὴν θεόν, ἣν διαφυλακτικὴν καὶ φροντιστικὴν οὔσαν οὐδέποτε ῥάθυμον οὐδ' ὀλίγωρον εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων ἐνόμιζον; ἢ, καθάπερ ἄλλα πολλὰ, καὶ τοῦτο τῶν Ἑλληνικῶν ὀνομάτων ἐστὶ 20 καὶ δηλοῖ θεὸν ἐπισκοποῦσαν καὶ ἐφορῶσαν; ὅθεν ὥς ἀκοιμήτου καὶ ἀύπνου διὰ παντός ἀνεωγμένον ἦν τὸ ἱερόν αὐτῆς. εἰ μέντοι τὴν Ὁραν ὀρθῶς ὁ Λαβεῶν ἀπὸ τοῦ παρορμᾶν ὀνομάσθαι δέδεκται, σκόπει μὴ τὸν ὁράτορα' προτρεπτικόν τινα καὶ 25 παρορμητικὸν ὄντα σύμβουλον ἢ δημαγωγὸν οὕτως

1 Τυρρηνοῖς] add. Τύρνος Urlichsius 14 ἐλιννύειν
Huttenus: κλειννύειν 17 ἦν] del. Madvigius 24 δέδε-
κται *: δέδεικται

ὠνομάσθαι φατέον, οὐκ ἀπὸ τῆς ἀρεᾶς καὶ εὐχῆς
ὥς ἔνιοι λέγουσι.

47. 'Διὰ τί τὸ τοῦ Ἑφαιστίου ἱερὸν ἔξω πόλεως B
δ' Ῥωμύλος ἰδρύσατο;' πότερον διὰ τὴν μυθολογου-
5 μένην πρὸς Ἀρη ξηλοτυπίαν τοῦ Ἑφαιστου δι' Ἀφρο-
δίτην υἱὸς εἶναι δοκῶν Ἀρεος οὐκ ἐποιήσατο
σύνοικον οὐδ' ὁμόπολιν αὐτόν· ἢ τοῦτο μὲν ἀβέλ-
τερον, ᾠκοδομήθη δ' ὁ ναὸς ἐξ ἀρχῆς συνέδριον
καὶ βουλευτήριον ἀπόρητον αὐτῷ μετὰ Τατίου τοῦ
10 συμβασιλεύσαντος, ὅπως συνιόντες ἐνταῦθα μετὰ
τῶν γερόντων ἄνευ τοῦ παρενοχλεῖσθαι καθ' ἡσυ-
χίαν βουλευοῖντο περὶ τῶν πραγμάτων; ἢ πρὸς
ἐμπρησμὸν ἄνωθεν ἐπισφαλῶς τῆς Ῥώμης ἐχούσης,
ἔδοξε τιμᾶν μὲν ἐξοικίσαι δὲ τῆς πόλεως τὸν θεόν;

15 48. 'Διὰ τί τῇ τῶν Κωνσταντίνων ἑορτῇ καὶ τοῖς C
ἵπποις καὶ τοῖς ὕνους στεφανοῦσι καὶ σχολάζειν
ἐῷσι;' πότερον ὅτι Ποσειδῶνι μὲν ἄγουσιν Ἱππείῳ
τὴν ἑορτήν, ὁ δ' ὕνος τῷ ἵππῳ συναπολαύει καὶ
συμμετέχει τῆς ἀδείας· ἢ ὅτι, ναυτιλίας φανείσης
20 καὶ κομιδῆς κατὰ θάλατταν, ὑπῆρξέ τις ἀμωσγέπως
ῥαστώνη καὶ ἀνάπαυσις τοῖς ὑποξυγίοις;

49. 'Διὰ τί τοὺς παρὰγγέλλοντας ἀρχὴν ἔθος
ἦν ἐν ἱματίῳ τοῦτο ποιεῖν ἀχίτωνας, ὥς Κάτων
ἰστόρηκε;' πότερον ἵνα μὴ δεκάξωσιν ἀργύριον ἐν
25 τῷ κόλπῳ κομίζοντες, ἢ μάλλον ὅτι τοὺς ἀξιόους
ἄρχειν οὐ γένεσιν οὐδὲ χρήμασιν οὐδὲ δόξαις ἀλλὰ D
τραύμασι καὶ ὠτειλαῖς ἐκρινον; ὅπως οὖν ταῦτα
καθορῶτο τοῖς ἐντυγχάνουσιν, ἀχίτωνες ἐπὶ τὰς

παραγγελίας κατήεσαν; ἢ καθάπερ τῷ δεξιούσθαι καὶ παρακαλεῖν καὶ ὑποπίπτειν, οὕτω τῇ γυμνότητι ταπεινοῦντες ἑαυτοὺς ἐδημαγώγουν;

50. Διὰ τί ὁ ἱερεὺς τοῦ Διός, ἀποθανούσης αὐτοῦ τῆς γυναικός, ἀπετίθετο τὴν ἀρχήν, ὥς Ἀτήιος ἰστορήκε; πότερον ὅτι τοῦ μὴ λαβόντος ὁ λαβὼν εἴτ' ἀποβαλὼν γυναῖκα γαμετὴν ἀτυχεστέρος· ὁ μὲν γὰρ τοῦ γεγαμηκότος οἶκος τέλειος, ὁ δὲ τοῦ γήμαντος εἴτ' ἀποβαλόντος οὐκ ἀτελὴς μόνον ἀλλὰ καὶ πεπηρωμένος· ἢ συνιεῖται μὲν ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρὶ (ὡς καὶ πολλὰ τῶν ἱερῶν οὐκ ἔστι δρᾶσαι μὴ γαμετῆς συμπαρούσης), τὸ δὲ γαμεῖν εὐθύς ἑτέραν ἀποβαλόντα τὴν προτέραν οὐτ' ἔσως δυνατόν οὐτ' ἄλλως ἐπιεικές; ὅθεν οὐδ' ἀποπέμψασθαι πρότερον ἔξῃν, οὐδὲ νῦν ὥς ἔοικεν ἔξεστιν, ἀλλ' ἐφ' ἡμῶν ἐπέτρεψεν ἐντευχθεὶς Δομετιανός. οἱ δ' ἱερεῖς παρ- γένουντο τῇ τοῦ γάμου διαλύσει, πολλὰ φρικώδη καὶ ἀλλόκοτα καὶ σκυθρωπὰ δρῶντες. ἦττον δ' ἂν τις τοῦτο θαυμάσειε προσιστορήσας, ὅτι καὶ τῶν τιμη- τῶν θατέρου τελευτήσαντος ἔδει καὶ τὸν ἕτερον πεπαῦσθαι τῆς ἀρχῆς· ἀποθανόντος δὲ τιμητοῦ Λιβίου Δρούσου, Σκαῦρος Αἰμίλιος συνάρχων οὐκ ἐβούλετο τὴν ἀρχὴν ἀπείπασθαι, μέχρι οὗ τῶν δη- μάρχων τινὲς αὐτὸν ἐκέλευον εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀπάγεσθαι.

51. Διὰ τί τῶν Λαρητῶν, οὓς ἰδίως 'πραιστί- τεις' καλοῦσι, τούτοις κύων παρέστηκεν, αὐτοὶ δὲ κυνῶν διφθέραις ἀμπέχονται; ἢ πραιστίτεις μὲν οἱ

1 παραγγελίας M: ἐπαγγελίας

5 Ἀτήιος M: τήιος

προεστῶτές εἰσι, τοὺς δὲ προεστῶτας οἴκου φυλα-
κτικούς εἶναι προσήκει, καὶ φοβεροὺς μὲν τοῖς ἀλ-
λοτρίοις, ὥσπερ ὁ κύων ἐστίν, ἡπίλους δὲ καὶ πρᾶους
τοῖς συνοικοῦσιν; ἢ μᾶλλον, ὃ λέγουσιν ἐνιρι Ῥω-
5 μαίων, ἀληθές ἐστι καὶ, καθάπερ οἱ περὶ Χρύσιπ-²⁷⁷
πον οἴονται φιλόσοφοι φαῦλα δαιμόνια περινοστεῖν,
οἷς οἱ θεοὶ δημίους χρῶνται καὶ κολασταῖς ἐπὶ τοὺς
ἀνοσίους καὶ ἀδίκους ἀνθρώπους, οὕτως οἱ Ἀάρητες
ἐριννώδεις τινές εἰσι καὶ ποίνιμοι δαίμονες, ἐπίσκοποι
10 βίων καὶ οἴκων· διὸ καὶ κυνῶν δέρμασιν ἀμπέχον-
ται, καὶ κύων πάρεδρός ἐστιν, ὥς δεινοῖς οὖσιν
ἐξιχνεῦσαι καὶ μετελθεῖν τοὺς πονηροὺς;

52. Διὰ τί τῇ καλουμένῃ Γενεῖτῃ Μάνῃ κύνα
θύουσιν καὶ κατεύχονται μηδένα χρηστὸν ἀποβῆναι
15 τῶν οἰκογενῶν; ἢ ὅτι δαίμων ἐστὶν ἡ Γενεῖτα περὶ
τὰς γενέσεις καὶ τὰς λοχείας τῶν φθαρτῶν; ῥύσιν
γὰρ τινα σημαίνει τοῦνομα καὶ γένεσιν ἢ ῥέουσιν
γένεσιν. ὥσπερ οὖν οἱ Ἕλληνες τῇ Ἑκάτῃ, καὶ τῇ^B
Γενεῖτῃ κύνα Ῥωμαῖοι θύουσιν ὑπὲρ τῶν οἰκογενῶν.
20 Ἀργεῖους δὲ Σωκράτης φησὶ τῇ Εἰλιονείᾳ κύνα θύειν
διὰ τὴν ῥαστώνην τῆς λοχείας. τὸ δὲ τῆς εὐχῆς
πότερον οὐκ ἐπ' ἀνθρώπων ἐστὶν οἰκογενῶν, μηδένα
χρηστὸν γενέσθαι, ἀλλὰ κυνῶν· χαλεποὺς γὰρ εἶναι δεῖ
καὶ φοβεροὺς τοὺς κύνας· ἢ διὰ τὸ χρηστοὺς κομψῶς
25 λέγεσθαι τοὺς τελευτῶντας αἰνιττόμενοι, διὰ τῆς
εὐχῆς αἰτοῦνται μηδένα τῶν συνοίκων ἀποθανεῖν;

7 χρῶνται καὶ *: χρῶνται 9 ἐριννώδεις *: ἐριννώ-
δεις 20 Σωκράτης] Mueller. 4 p. 498 Εἰλιονεία] Εἰλει-
θυία Amiotus 24 διὰ] νῆ Δία? χρηστούς Polus;
ἀχρήστους κομψῶς X: καὶ κομψοὺς

οὐ δεῖ δὲ τοῦτο θαυμάζειν· καὶ γὰρ Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς Ἀρκάδων πρὸς Λακεδαιμονίους συνθήκαις C γεγράφθαι φησὶ μηδὲνα χρηστὸν ποιεῖν βοηθείας χάριν τοῖς λακωνίζουσι τῶν Τεγεατῶν, ὅπερ εἶναι μηδὲνα ἀποκτινύναι.

5

53. Διὰ τί τοῖς Καπετωλίοις θείας ἄγοντες ἔτι νῦν κηρύττουσι Σαρδιανούς ὠνίους, καὶ γέρων τις ἐπὶ χλευασμῷ προάγεται παιδικὸν ἐναψάμενος περι-
 δέрайон, ὃ καλοῦσι βοῦλλαν; ἢ ὅτι Ῥωμύλῳ πολὺν χρόνον ἐπολέμησαν οἱ λεγόμενοι Οὐήιοι Τυρρητῶν, 10 καὶ ταύτην πόλιν ἐσχάτην εἴλε, καὶ πολλοὺς αἰχμαλώτους ἀπεκήρυξε μετὰ τοῦ βασιλέως ἐπισκώπτων D αὐτοῦ τὴν ἡλιθιότητα καὶ τὴν ἀβελτερίαν; ἐπεὶ δὲ Λυδοὶ μὲν ἦσαν οἱ Τυρρητοὶ ἐξ ἀρχῆς, Λυδῶν δὲ μητρόπολις αἱ Σάρδεις, οὕτω τοὺς Οὐήιους ἀπεκή- 15 ρυττον· καὶ μέχρι νῦν ἐν παιδιᾷ τὸ ἔθος διαφυλάττουσι.

54. Διὰ τί τὰ κρεοπώλια 'μάκελλα' καὶ 'μακέλλας' καλοῦσι; πότερον ἀπὸ τῶν μαγείρων τοῦνομα δια-
 φθαρέν, ὥσπερ ἄλλα πολλά, τῇ συνηθείᾳ κεκράτηκε 20 (καὶ γὰρ τὸ κάππα πρὸς τὸ γάμμα συγγένειαν ἔχει παρ' αὐτοῖς· ὅπῃ γὰρ ἐχρήσαντο τῷ γάμμα Καρ-
 βιλίου Σπορίου προσεξευρόντος· καὶ τὸ λάμβδα πάλιν τοῖς ἀπολισθάνουσι τοῦ ρ δι' ἀμβλύτητα τῆς γλώττης ὑπόκειται τραυλιζόμενον)· ἢ καὶ τοῦτο 25 E λυτέον τῇ ἱστορίᾳ; λέγεται γὰρ ἐν Ῥώμῃ βίαιον

1 Ἀριστοτέλης] Fragm. 550 3 χρηστὸν Polus: ἄχρηστον
 6 Καπετωλίοις *: καπιτωλίοις 13 ἀβελτερίαν *: ἀβελτη-
 ρίαν 18 κρεοπώλια * hic et infra: κρεωπώλια 20 τῇ
 συνηθείᾳ] τῆς συνηθείας?

ἄνδρα καὶ ληστρικὸν γενόμενον καὶ περικόψαντα πολλούς, Μάκελλον τοῦνομα, μόγις ἄλδωναι καὶ κο-
 λασθῆναι· ἐκ δὲ τῶν χρημάτων αὐτοῦ δημόσιον
 οἰκοδομηθῆναι κρεοπώλιον ἀπ' ἐκείνου κτησάμενον
 5 τὴν προσηγορίαν.

55. Διὰ τί ταῖς Ἰανουαρίαις εἰδοῖς περιμέναι
 δέδοται τοῖς ἀύληταῖς τὴν πόλιν ἐσθῆτας γυναικείας
 φοροῦντας; ἥ διὰ τὴν λεγομένην αἰτίαν; μεγάλας
 γὰρ ὡς ἔοικε τιμὰς ἐκαρποῦντο, τοῦ βασιλέως Νομᾶ F
 10 δόντος αὐτοῖς διὰ τὴν πρὸς τὸ θεῖον ὁσιότητα·
 ταύτας δ' ὕστερον ἀφαιρεθέντες ὑπὸ τῆς ἀνθυπατι-
 κῆς δεκαδαρχίας ἀπεχώρησαν ἐκ τῆς πόλεως. ἦν
 οὖν ἐπιζήτησις αὐτῶν καὶ τις ἤπτετο δεισιδαιμονία
 τῶν ἱερῶν ἀναυλα θυόντων. ἐπεὶ δ' οὐκ ἐπείθοντο
 15 μεταπεμπομένοις ἄλλ' ἐν Τιβοῦρι διέτριβον, ἀνὴρ
 ἀπελεύθερος κρύφα τοῖς ἔρχουσιν ἐπηγγέλματο κα-
 τάξειν αὐτούς. καὶ παρασκευάσας θοίνην ἄφθονον
 ὡς τεθυκῶς θεοῖς ἐκάλεσε τοὺς ἀύλητάς· καὶ γύναια
 παρῆν ἅμα τῷ πότῳ καὶ παννυχὶς συνεκροτεῖτο παι-
 20 ζόντων καὶ χορευόντων. εἴτ' ἐξαίφνης ὁ ἄνθρωπος
 ἐμβαλὼν λόγον ὡς τοῦ πάτρωνος ἐπιόντος αὐτῷ 278
 καὶ ταραττόμενος συνέπεισε τοὺς ἀύλητάς ἀναβάν-
 τας ἐφ' ἀμάξας δέρρεσι κύκλῳ περικαλυπτομένας
 εἰς τὸ Τιβοῦρι κομίζεσθαι. τοῦτο δ' ἦν ἀπάτη·
 25 περιαγαγὼν γὰρ τὰς ἀμάξας οὐ συνορῶντας αὐτοὺς
 διὰ τὸν οἶνον καὶ τὸ σκότος ἔλαθεν εἰς Ῥώμην
 καταγαγὼν ἅπαντας ἔωθεν· ἐτύγγανον δ' οἱ πολλοὶ
 διὰ τὴν παννυχίδα καὶ τὸν πότον ἐν ἐσθῆσιν ἀν-

θιναῖς καὶ γυναικείαις ὄντες. ὥς οὖν ἐπείσθησαν ὑπὸ τῶν ἀρχόντων καὶ διηλλάγησαν, ἐνομίσθη τὴν B ἡμέραν ἐκείνην οὕτως ἀμπεχομένους σοβεῖν διὰ τῆς πόλεως.

56. 'Διὰ τί τὸ τῆς Καρμέντης ἱερὸν ἐξ ἀρχῆς 5 δοκοῦσιν αἱ μητέρες ἰδρύσασθαι καὶ νῦν μάλιστα σέβονται;' λέγεται γάρ τις λόγος, ὥς ἐκωλύθησαν ὑπὸ τῆς βουλῆς αἱ γυναῖκες ὁχήμασι χρῆσθαι ξευ- κτοῖς· συνέθεντο οὖν ἀλλήλαις μὴ κυῖσκεσθαι μηδὲ τίγκειν, ἀμυνόμεναι τοὺς ἄνδρας, ἅχρι οὗ μετέγνων- 10 σαν καὶ συνεχώρησαν αὐταῖς· γενομένων δὲ παιδων, εὐτεκνοῦσαι καὶ πολυτεκνοῦσαι τὸ τῆς Καρμέντης ἱερὸν ἰδρύσαντο. τὴν δὲ Καρμένταν οἱ μὲν Εὐάνδρου μητέρα λέγουσιν οὔσαν ἐλθεῖν εἰς Ἰταλίαν C ὀνομαζομένην Θέμιν, ὥς δ' ἔνιοι, Νικοστράτην· 15 ἐμμέτρους δὲ χρησμοὺς ἄδουσιν ὑπὸ τῶν Λατίνων Καρμένταν ὀνομάζεσθαι· τὰ γὰρ ἔπη 'κάρμινα' καλοῦσιν. οἱ δὲ Μοῖραν ἡγοῦνται τὴν Καρμένταν εἶναι καὶ διὰ τοῦτο θύειν αὐτῇ τὰς μητέρας. ἔστι δὲ τοῦ ὀνόματος τὸ ἔτυμον 'ἐστερημένη νοῦ' διὰ τὰς θεο- 20 φορήσεις. ὅθεν οὐ τὰ κάρμινα τῇ Καρμέντῃ τοῦνομα παρέσχεν, ἀλλὰ μᾶλλον ἀπ' ἐκείνης ἐκλήθη διὰ τὸ τοὺς χρησμοὺς ἐν ἔπεσι καὶ μέτροις ἐνθουσιῶσαν ἄδειν.

57. 'Διὰ τί τῇ Ρουμίνᾳ θύουσαι γάλα κατα- σπένδουσι τῶν ἱερῶν, οἶνον δ' οὐ προσφέρουσιν;' 25 ἢ ῥοῦμαν Λατῖνοι τὴν θηλὴν καλοῦσι, καὶ Ρουμινᾶλιν ὀνομασθῆναι λέγουσιν, παρ' ὅσον ἡ λύκαινα τῷ 'Ρωμύλῳ τὴν θηλὴν παρέσχεν· ὥσπερ οὖν ἡμεῖς

τὰς τρεφούσας τὰ παῖδια γάλακτι θηλονὰς ἀπὸ τῆς D
 θηλῆς καλοῦμεν, οὕτως ἡ 'Ρουμῖνα θηλώ τις οὔσα
 καὶ τιθήνη καὶ κουροτρόφος οὐ προσίεται τὸν ἄκρα-
 τον ὥς βλαβερὸν ὄντα τοῖς νηπίοις;

5 58. 'Διὰ τί τῶν συγκλητικῶν τοὺς μὲν πατέρας
 συγγεγραμμένους, τοὺς δ' ἀπλῶς πατέρας προσηγό-
 ρεον;' ἡ τοὺς μὲν ἐξ ἀρχῆς κατανεμηθέντας ὑπὸ
 τοῦ 'Ρωμύλου πατέρας ἐκάλουν καὶ πατρικίους, οἷον
 εὐπατρίδας ὄντας, πατέρας αὐτῶν ἔχοντας ἀποδείξαι.
 10 τοὺς δ' ὕστερον ἐπεγγραφέντας ἐκ τῶν δημοτικῶν
 συγγεγραμμένους πατέρας ὠνόμασαν;

59. 'Διὰ τί κοινὸς ἦν βωμὸς 'Ηρακλέους καὶ
 Μουσῶν;' ἡ ὅτι γράμματα τοὺς περὶ Εὐάνδρον ἐδί- 15
 δαξεν 'Ηρακλῆς, ὥς 'Ιόβας ἰστόρηκε; καὶ τὸ πρᾶγμα
 15 σεμνὸν ἐνομίζετο, φίλους καὶ συγγενεῖς διδασκόντων.
 ὁψὲ δ' ἤρξαντο μισθοῦ διδάσκειν, καὶ πρῶτος ἀνέφξε
 γραμματοδιδασκαλεῖον Σπόριος Καρβίλιος, ἀπελεύ-
 θερος Καρβιλίου τοῦ πρώτου γαμετὴν ἐκβαλόντος.

60. 'Διὰ τί, δυεῖν βωμῶν 'Ηρακλέους ὄντων, οὐ
 20 μεταλαμβάνουσι γυναικες οὐδὲ γεύονται τῶν ἐπὶ τοῦ
 μελζονος θυομένων;' πότερον ὅτι τῶν ἱερῶν αἱ περὶ
 τὴν Καρμένταν ὑστέρησαν, ὑστέρησε δὲ καὶ τὸ Πι-
 ναρίων γένος· ὅθεν εἰργόμενοι τῆς θοίνης, ἐστιωμένων F
 τῶν ἄλλων, Πινάριοι προσηγορεύθησαν· ἡ διὰ τὰ
 25 μυθολογούμενα περὶ τοῦ χιτῶνος καὶ τῆς Διανείρας;

61. 'Διὰ τί τὸν θεὸν ἐκεῖνον, ᾧ μάλιστα τὴν

1 θηλονὰς] θηλοὺς Valckenarius 2 θηλώ τις idem:
 θηλωτίς. Fort. scribendum θηλῶν τις et supra θηλόνας
 14 'Ιόβας] Mueller. 3 p. 470

Ῥώμην σφάζειν προσήκει καὶ φυλάττειν, εἴτ' ἐστὶν ἄρρην εἴτε θήλειαν, καὶ λέγειν ἀπείρηται καὶ ζητεῖν καὶ ὀνομάζειν· ταύτην δὲ τὴν ἀπόρρησιν ἐξάπτουσι δεισιδαιμονίας, ἱστοροῦντες Οὐαλέριον Σωρανὸν ἀπολέσθαι κακῶς διὰ τὸ ἐξειπεῖν; ποτέρου, ὥς τῶν 5 Ῥωμαίων τινες ἱστορήκασιν, ἐκκλήσεις εἰσὶ καὶ γοητεῖαι θεῶν, αἷς νομίζοντες καὶ αὐτοὶ θεοὺς τινὰς ἐκκεκλησθαι παρὰ τῶν πολεμίων καὶ μετρωκῆναι 279 πρὸς αὐτοὺς ἐφοβοῦντο ταὐτὸ παθεῖν ὑφ' ἐτέρων· ὥσπερ οὖν Τύριοι δεσμοὺς ἀγάλασι λέγονται περι- 10 βαλεῖν, ἕτεροι δ' αἰτεῖν ἐγγυητὰς ἐπὶ λουτρὸν ἢ καθαρόν τινα προπέμποντες, οὕτως ᾤοντο Ῥωμαῖοι τὸ ἄρρητον καὶ τὸ ἄγνωστον ἀσφαλεστάτην εἶναι θεοῦ καὶ βεβαιωτάτην φρουράν· ἢ καθάπερ Ὀμήρῳ πεποίηται τὸ 'γαῖα δ' ἔτι ξυνὴ πάντων' ὅπως οἱ 15 ἄνθρωποι τοὺς θεοὺς πάντας σέβονται καὶ τιμῶσι τὴν γῆν κοινῶς ἔχοντας, οὕτως ἀπεκρύψαντο τὸν κύριον τῆς σωτηρίας οἱ παλαιοὶ Ῥωμαῖοι, βουλόμενοι μὴ μόνον τοῦτον ἀλλὰ πάντας ὑπὸ τῶν πολι- 20 τῶν τοὺς θεοὺς τιμᾶσθαι;

B 62. Διὰ τί τῶν λεγομένων Φιτιαλέων, Ἑλληνιστὶ δ' οἶον εἰρηνοποιῶν σπονδοφόρων, ὁ καλούμενος 'πάτερ πατρῶτος' ἐνομίζετο μέγιστος (ἔστι δ' οὗτος, ᾧ πατὴρ ἤν καὶ παῖδες εἰσὶν· ἔχει δὲ καὶ νῦν προνομίαν τινὰ καὶ πίστιν· οἱ γὰρ στρατηγοὶ τὰ 25 δι' εὐμορφίαν καὶ ὄραν ἐπιμελοῦς δεόμενα καὶ σώφρονος φυλακῆς σώματα τούτοις παρακατατίθενται);

9 ταὐτὸ * hic et infra: τὸ αὐτὸ 14 Ὀμήρῳ] O 193
15 ἔτι Homerus: ἔστι 21 Φιτιαλέων *: φιδιαλίων

πότερον ὅτι τὸ αἰδεῖσθαι τοὺς παῖδας αὐτοῖς καὶ τὸ φοβεῖσθαι τοὺς πατέρας πρόσσεστιν· ἢ τοῦνομα τὴν αἰτίαν ὑπαγορεύει; βούλεται γὰρ εἶναι τὸ 'πατρῶτον' οἶονεὶ συμπεπερασμένον καὶ πεπερατωμένον, ὥς τε-
 5 λειοτέρου τῶν ἄλλων ὕψους ᾧ συμβέβηκε πατέρα κεκτημένῳ πατρὶ γενέσθαι. ἢ δεῖ τὸν ὕρκων καὶ C εἰρήνης προῖστιάμενον ἅμα πρόσω καὶ ὀπίσω' καθ' Ὅμηρον ὀρᾶν; εἴη δ' ἂν μάλιστα τοιοῦτος, ᾧ παῖς ἔστιν ὑπὲρ οὗ βουλεύεται, καὶ πατήρ μεθ' οὗ
 10 βουλεύεται.

63. 'Διὰ τί τῷ καλουμένῳ ῥῆγι σακρώρουμ' (οὗτος δ' ἐστὶ βασιλεὺς ἱερῶν) ἀπειρήται καὶ ἄρχειν καὶ δημηγορεῖν; ἢ τὸ παλαιὸν οἱ βασιλεῖς τὰ πλεῖστα καὶ μέγιστα τῶν ἱερῶν ἔδρων καὶ τὰς θυσίας ἔθουν
 15 αὐτοὶ μετὰ τῶν ἱερῶν; ἐπεὶ δ' οὐκ ἐμετρίαζον ἀλλ' ἦσαν ὑπερήφανοι καὶ βαρεῖς, τῶν μὲν Ἑλλήνων οἱ D πλεῖστοι τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν περιελύμενοι μόνον τὸ θύειν τοῖς θεοῖς ἀπέλιπον, 'Ρωμαῖοι δὲ παντάπασι τοὺς βασιλεῖς ἐκβαλόντες ἄλλον ἐπὶ τὰς θυσίας ἔτα-
 20 ξαν, οὗτ' ἄρχειν ἐάσαντες οὔτε δημαγωγεῖν, ὅπως μόνον ἐν τοῖς ἱεροῖς βασιλεύεσθαι δοκῶσι καὶ βασιλείαν διὰ τοὺς θεοὺς ὑπομένειν. ἔστι γοῦν τις ἐν ἀγορᾷ θυσία πρὸς τῷ λεγομένῳ Κομιτίῳ πάτριος, ἣν θύσας ὁ βασιλεὺς κατὰ τάχος ἅπεισι φεύγων ἐξ
 25 ἀγορᾶς.

64. 'Διὰ τί τὴν τράπεζαν οὐκ εἶων ἀναιρεῖσθαι κενήν, ἀλλὰ πάντως τινὸς ἐπόντος;' πότερον αἰνι-

7 πρόσσω καὶ ὀπίσω Homerus A 343. ω 451 21 βασι-
 λεύεσθαι W: βουλεύεσθαι 23 Κομιτίῳ *: κομητίῳ

Ε τόμενοι τὸ δεῖν αἰεὶ τι τοῦ παρόντος εἰς τὸ μέλλον ὑπολιπεῖν καὶ τῆς αὔριον ἐν τῇ σήμερον μνημονεύειν, ἢ νομίζοντες ἀστεῖον εἶναι τὸ συστέλλειν καὶ ἀνέχειν τὴν ὕρεξιν ἐτι παρούσης τῆς ἀπολαύσεως; ἦτοον γὰρ ἐπιθυμοῦσι τῶν ἀπόντων ἐθισθέντες 5 ἀπέχεσθαι τῶν παρόντων. ἢ καὶ πρὸς οἰκέτας φιλάνθρωπον τὸ ἔθος; οὐ γὰρ οὕτω λαμβάνοντες ὥς μεταλαμβάνοντες ἀγαπῶσι, κοινωνεῖν τρόπον τινα τραπέξης ἡγούμενοι τοῖς δεσπόταις. ἢ τῶν ἱερῶν οὐδέποτε δεῖν κενὸν οὐδὲν περιορᾶν, ἱερὸν δ' ἢ 10 τράπεζα;

65. Διὰ τί τῇ νύμφῃ τὸ πρῶτον οὐκ ἐντυγχάνει
F μετὰ φωτὸς ὁ ἀνὴρ ἀλλὰ διὰ σκοτούς; πότερον ὅτι αἰδεῖται πρὶν ἢ συνελθεῖν ἀλλοτρίαν νομίζων, ἢ καὶ πρὸς ἰδίαν προσιέναι μετ' αἰδοῦς ἐθιζόμενος; ἢ, κα- 15 θάπερ ὁ Σόλων ἔγραψε μήλου κυδωνίου τὴν νύμφην ἐντραγοῦσαν εἰς τὸν θάλαμον βαδίζειν, ὅπως τὸ πρῶτον ἄσπασμα μὴ δυσχερὲς γένηται μηδ' ἀχάριστον· οὕτως ὁ Ῥωμαῖος νομοθέτης, εἰ δὴ τι προσῆν ἄτοπον τῷ σώματι καὶ δυσχερὲς, ἔκρυψεν; ἢ 20 διαβολὴ τίς ἐστίν ἀφροδισίων παρανόμων τὸ γιγνόμενον, ὥς καὶ τοῖς νομίμοις αἰσχύνῃς τινὸς προσούσης;

66. Διὰ τί τῶν ἵπποδρόμων εἰς Φλαμίνιος
280 καλεῖται; ἢ ὅτι, Φλαμινίου τινὸς τῶν παλαιῶν τῇ 25 πόλει χώραν ἐπιδόντος, ἐχρῶντο ταῖς προσόδοις εἰς τοὺς ἱππικοὺς ἀγῶνας· ἐτι δὲ περιόντων χρημάτων,

κατεσκεύασαν ὁδόν, ἣν καὶ αὐτὴν Φλαμινίαν προσηγόρευσαν;

67. 'Διὰ τί 'λικτώρεις' τοὺς ῥαβδούχους ὀνομάζουσι;' πότερον ὅτι καὶ συνέδεον τοὺς ἀκολαστά-
 5 νοντας οὗτοι καὶ τῷ 'Ρωμύλῳ παρηκολούθουν ἱμάν-
 τας ἐν τοῖς κόλποις κομίζοντες (τὸ δὲ δεσμεύειν
 'ἀλλιγᾶρε' λέγουσιν οἱ πολλοὶ 'Ρωμαίων, οἱ δὲ καθα-
 ρεύοντες ἐν τῷ διαλέγεσθαι 'λιγᾶρε'). ἢ νῦν μὲν
 παρέγκειται τὸ κ, πρότερον δὲ 'λιτώρεις' ἐκαλοῦντο,
 10 λειτουργοὶ τινες ὄντες περὶ τὸ δημόσιον; ὅτι γὰρ
 λῆγτον ἄχρι νῦν τὸ δημόσιον ἐν πολλοῖς τῶν 'Ελλή- B
 νων νόμων γέγραπται, οὐδένα ὥς ἔπος εἰπεῖν λέληθε.

68. 'Διὰ τί κύνα θύουσιν οἱ Λούπερκοι (Λού-
 περκοι δ' εἰσὶν οἱ τοῖς Λουπερκαλίοις γυμνοὶ δια-
 15 θέοντες ἐν περιζώμασι καὶ καθικνούμενοι σκύτει τῶν
 ἀπαντῶντων);' πότερον ὅτι καθαρμοὶ ἐστὶ τῆς πόλεως
 τὰ δρώμενα (καὶ γὰρ τὸν μῆνα 'Φεβρουάριον' κα-
 λοῦσι καὶ νῆ Δία τὴν ἡμέραν ἐκείνην 'φεβράτην',
 καὶ 'φεβράριον' τὸ τῶν σκυτῶν ἦθει καθικνεῖσθαι,
 20 τοῦ ῥήματος τὸ καθαίρειν σημαίνοντος· τῷ δὲ κυνὶ
 πάντες ὥς ἔπος εἰπεῖν 'Ἕλληνες ἐχρῶντο καὶ χρῶν-
 ταί γε μέχρι νῦν ἔνιοι σφαγίῳ πρὸς τοὺς καθαρισμούς· C
 καὶ τῇ 'Ἐκάτῃ σκυλάκῃ μετὰ τῶν ἄλλων καθαρσίῳ
 ἐκφέρουσι καὶ περιμάπτουσι σκυλακίοις τοὺς ἀγνι-
 25 σμοῦ δεομένους, περὶ σκυλακισμὸν τὸ τοιοῦτο γένος
 τοῦ καθαρμοῦ καλοῦντες). ἢ λύκος μὲν ὁ λοῦπός
 ἐστὶ καὶ Λύκαια τὰ Λουπερκάλια· λύκῳ δὲ κύων

18 φεβράτιν mei codd. 19 φεβράριον] φεβρουάρε
 Pantazides τῶν σκυτῶν ἦθει] τῶν συνήθων σκύτει?

πολέμιος καὶ διὰ τοῦτο θύεται τοῖς Λυκαίοις; ἢ ὅτι τοὺς Λουπέρκους ὑλακτοῦσι καὶ παραλυποῦσιν οἱ κύνες ἐν τῇ πόλει διαθείοντας; ἢ Πανὶ μὲν ἡ θυσία γίνεται, Πανὶ δὲ κύων προσφιλὲς διὰ τὰ αἰπόλια;

5

69. Διὰ τί τῷ καλουμένῳ Σεπτομούντιῳ παρεφύλαττον ὁχλήμασι ζευκτοῖς μὴ χρῆσθαι, καὶ μέχρι νῦν οἱ τῶν παλαιῶν μὴ καταφρονοῦντες παραφυλάττουσι (τὸ δὲ σεπτομούντιον ἄγουσιν ἐπὶ τῷ τὸν ἑβδομον λόφον τῇ πόλει προσκατανεμηθῆναι καὶ τὴν Ῥώμην ἐπτάλοφον γενέσθαι); πότερον, ὥς ἔνιοι τῶν Ῥωμαϊκῶν ἐπινοοῦσι, διὰ τὸ μήπω συνεξεῦχθαι τοῖς μέρεσι παντελῶς τὴν πόλιν· ἢ τοῦτο μὲν ἄλλως οὐ πρὸς Διόνυσόν ἐστιν· ἔργου δὲ μεγάλου τοῦ πρὸς τὸν συνοικισμὸν ἐκτελεσθέντος, οἰόμενοι τὴν πόλιν ἤδη πεπαῦσθαι προϋοῦσαν εἰς τὸ πρόσθεν, ἔπαυσαν μὲν αὐτοὺς ἀνέπαυσαν δὲ τῶν ὑποζυγίων τὰ συμπονήσαντα καὶ παρέσχον ἀπολαῦσαι τῇ σχολῇ τῆς κοινῆς ἐορτῆς; ἢ πᾶσαν μὲν ἐβούλοντο κοσμεῖν ἃ καὶ τιμᾶν ἐορτὴν τοὺς πολίτας παρόντας, μά- λιστα δὲ τὴν ἐπὶ τῷ συνοικισμῷ τῆς πόλεως ἀγο- μένην· ἵν' οὕτως τὴν πόλιν, ἣς ἐστιν ἡ ἐορτή, μὴ ἀπολείπωσιν, οὐκ ἐφείτο χρῆσθαι ξεύγεσιν ἐκείνην τὴν ἡμέραν;

70. Διὰ τί τοὺς ἀπεγνωσμένους ἐπὶ κλοπαῖς ἢ δουλικοῖς τισιν ἄλλοις ἀμαρτήμασι 'φουρκίφερας' καλοῦσιν; ἢ καὶ τοῦτο τῆς τῶν παλαιῶν ἐπιμελείας τεκμηρίον ἐστιν; ὁ γὰρ οἰκότεριβος ἰδίου καταγνούς

25 ἀπεγνωσμένους] κατεγνωσμένους W

τινα μοχθηρίαν ἐκέλευε διπλοῦν ξύλον, ὃ ταῖς ἀμά-
 ξαις ὑφιστάσιν, ἀράμενον διὰ τῆς συνοικίας ἢ τῆς
 γειτνιασεως διεξελθεῖν ὑπὸ πάντων ὁρώμενον, ὅπως
 ἀπιστοῖεν αὐτῷ καὶ φυλάττοντο πρὸς τὸ λοιπόν· F
 5 τὸ δὲ ξύλον ἡμεῖς μὲν στήριγγα, Ῥωμαῖοι δὲ ῥοῦρ-
 καν' ὀνομάζουσι· διὸ καὶ ῥουρκίφερ' ὁ τοῦτο περι-
 ενεγκὼν καλεῖται.

71. Διὰ τί τῶν κυριττόντων βοῶν ὑπὲρ τοῦ
 φυλάττεσθαι τὸν ἐντυγχάνοντα χόρτον τῷ κέρατι
 10 προσδέουσιν; ἢ διὰ κόρον καὶ πλησμονὴν ἐξυβρί-
 ζουσι καὶ βόες καὶ ἵπποι καὶ ὄνοι καὶ ἄνθρωποι;
 ὥς πού καὶ Σοφοκλῆς πεποίηκε

ἄνδρ' ἐν σφαδᾶξί τοι πῶλος ὥς εὐφορβία,
 γαστήρ τε γάρ σου καὶ γνάθος πλήρης·

15 διὸ καὶ Μάρκον Κράσσον οἱ Ῥωμαῖοι χόρτον ἔχειν
 ἔφασκαν· ἐφυλάττοντο γὰρ αὐτὸν οἱ τοὺς ἄλλους ἐν
 τῇ πολιτείᾳ σπαράττοντες ὥς ἀμυντικὸν καὶ δυσεπι- 281
 χείρητον. οὐ μὴν ἄλλ' ὕστερον ἐλέχθη πάλιν, ὅτι
 Κράσσου Καῖσαρ ἀφηγήκει τὸν χόρτον· ἀντέστη γὰρ
 20 αὐτῷ πρῶτος ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ κατεφρόνησε.

72. Διὰ τί τῶν ἐπ' οἴωνοις λεγέων, οὗς Ἀὔспи-
 κας πρότερον Ἀὔγουρας δὲ νῦν καλοῦσιν, ᾤοντο
 δεῖν ἀεὶ τοὺς λαμπτήρας ἀνεργμένους εἶναι καὶ τὸ
 πῶμα μὴ ἐπικεῖσθαι; ἢ καθάπερ οἱ Πυθαγορικοὶ
 25 μικρὰ μεγάλων ἐποιοῦντο σύμβολα κωλύοντες ἐπὶ
 χοίνικος καθῆσθαι καὶ πῦρ μαχαίρᾳ μὴ σκαλεῖν,
 οὕτως οἱ παλαιοὶ πολλοῖς αἰνίγμασιν ἐχρῶντο καὶ

Β μάλιστα πρὸς τοὺς ἱερεῖς, οἷόν ἐστι καὶ τὸ τοῦ λαμπτήρος; ἔοικε γάρ ὁ λαμπτήρ τῷ περιέχοντι τὴν ψυχὴν σώματι. φῶς γάρ ἐστίν ἡ ἐντὸς ψυχὴ καὶ δεῖ τὸ συνετὸν καὶ φρόνιμον αἰεὶ ἀναπεπταμένον αὐτῆς εἶναι καὶ δεδορκὸς καὶ μηδέποτε συγκεκλεισθαι μηδ' 5 ἀποπνεόμενον. πνευμάτων δ' ὄντων, οὐκ εὐσταθοῦσιν οἱ ὕρνιαθες οὐδὲ βέβαια σημεῖα παρέχουσι διὰ τὴν πλάνην καὶ τὴν ἀνωμαλίαν. διδάσκουσιν οὖν τῷ ἔθει μὴ πνευμάτων ὄντων, ἀλλὰ νηνεμίας καὶ καταστάσεως, ἐπὶ ταῦτα προΐεναι τοὺς οἰωνοπό- 10 λους, ὅτε δύνανται τοῖς λαμπτήρσιν ἀνεωργμένοις χρῆσθαι.

Γ 73. 'Διὰ τί δ' ἀπείρητο τοῖς ἔλκος ἔχουσιν ἱερεῦσιν ἐπ' οἰωνῶν καθέζεσθαι;' πότερον καὶ τοῦτο σύμβολόν ἐστι τοῦ μηδὲν δακνομένους μηδ' 15 οἷον ἔλκος ἰδίου καὶ πάθος ἔχοντας ἐν τῇ ψυχῇ τὰ θεῖα χρηματίζειν, ἀλλ' ἀλύπους καὶ ἀκεραίους καὶ ἀπερισπάστους ὄντας· ἢ κατὰ λόγον ἐστίν, εἰ μήτ' ἱερεῖω χρῆσταιτ' ἂν τις ἔλκος ἔχοντι πρὸς θυσίαν μήτ' ὕρνισι πρὸς οἰωνισμὸν, ἔτι μᾶλλον ἐφ' ἑαυτῶν 20 φυλάττεσθαι τὰ τοιαῦτα, καὶ καθαροὺς γενομένους καὶ ἀσινεῖς καὶ ὁλοκλήρους ἐπὶ τὰ παρὰ τῶν θεῶν σημαινόμενα βαδίζειν; τὸ γὰρ ἔλκος ἔοικε πῆρωςίς D τις εἶναι καὶ μiasμὸς τοῦ σώματος.

74. 'Διὰ τί μικρᾶς Τύχης ἱερὸν ἰδρύσατο Σε- 25 ρούιος Τούλλιος ὁ βασιλεὺς ἦν 'βρέβεμ' καλοῦσι;' πότερον ὅτι μικρὸς ὢν ἐν ἀρχῇ καὶ ταπεινὰ πράτ-

6 ἀποπνεόμενον] ἐπιπνεόμενον Madvigius 14 καθέζεσθαι W: καθίξεσθαι

των καὶ γερονῶς ἐκ μητρὸς αἰχμαλώτου διὰ τὴν
 τύχην ἐβασίλευσε τῆς 'Ρώμης· ἢ αὕτη μὲν ἢ μετα-
 βολὴ μέγεθος ἐμφαίνει τύχης μᾶλλον ἢ μικρότητα,
 πάντων δὲ μάλιστα Σερούιος ἔοικε τὴν τῆς τύχης
 5 ἐκθειάσας δύναμιν ἐπιφημίσαι πράξεσιν ὑπάσαις;
 οὐ γὰρ μόνον Τύχης εὐέλπιδος καὶ ἀποτροπαίου καὶ E
 μειλιχίας καὶ πρωτογενείας καὶ ἄρρενος ἱερὰ κατε-
 σκεύασεν, ἀλλ' ἔστιν ἰδίᾳς Τύχης ἱερὸν, ἕτερον δ'
 ἐπιστρεφομένης, ἄλλο παρθένου· καὶ τί ἂν τις
 10 ἐπεξίλοι τὰς ἄλλας ἐπωνυμίας, ὅπου Τύχης ἱευστηρίας
 ἱερὸν ἔστιν, ἣν βισκαῖταν ὀνομάζουσιν, ὡς πόρρωθεν
 ἡμῶν ἀλισκομένων ὑπ' αὐτῆς καὶ προσισχυομένων
 τοῖς πράγμασιν; ὅρα δὴ μὴ καταμαθὼν τὸ παρὰ μικρὸν
 αἰὲ τῆς τύχης μέγα δυνάμενον, καὶ ὅτι τῷ γενέσθαι τι F
 15 μικρὸν ἢ μὴ γενέσθαι τι πολλάκις ὑπῆρξεν ἐνίοις
 τυχεῖν ἢ διαμαρτεῖν τῶν μεγίστων, μικρᾶς Τύχης
 ἱερὸν ἰδρύσατο, προσέχειν διδάσκων τοῖς πράγμασι καὶ
 μὴ καταφρονεῖν διὰ μικρότητα τῶν ἐντυγχανόντων.

75. 'Διὰ τί λύχνον οὐκ ἐσβέννυσαν, ἀλλ' αὐτὸν
 20 ὑφ' ἑαυτοῦ περιεώρων μαραινόμενον;' πότερον ὡς
 συγγενὲς καὶ ἀδελφικὸν σεβόμενοι τοῦ ἀσβέστου καὶ
 ἀθανάτου πυρός, ἢ καὶ τοῦτο σύμβολόν ἐστι τοῦ μὴ
 δεῖν τὸ ἔμψυχον, ἂν μὴ βλάβῃ, διαφθεῖρειν μηδ'
 ἀναιρεῖν, ὡς ξῶν τοῦ πυρός ἐοικότες; καὶ γὰρ
 25 τροφῆς δεῖται καὶ αὐτοκίνητόν ἐστιν καὶ σβεννύμενον
 φωνὴν ἀφήσιν ὥσπερ φονευόμενον. ἢ διδάσκει τὸ

9 ἄλλο Duebnerus: ἄλλο δ' εὐέλπιδος ἄλλο 10 ἱευσ-
 τηρίας] ἱευστηρίας S 11 βισκαῖταν] βισκατρίκεμ M 20
 ὑφ'] ἐφ' Abreschius

ἔθος ἡμᾶς, ὅτι δεῖ μήτε πῦρ μήθ' ὕδωρ μήτ' ἄλλο
 τι τῶν ἀναγκαίων αὐτοὺς ἄδην ἔχοντας διαφθεῖρειν,
 ἀλλ' ἔαν χρῆσθαι τοὺς δεομένους καὶ ἀπολείπειν
 ἑτέροις, ὅταν αὐτοὶ μηκέτι χρεῖαν ἔχωμεν;

282 76. 'Διὰ τί τὰς ἐν τοῖς ὑποδήμασι σεληνίδας 5
 οἱ διαφέρειν δοκοῦντες εὐγενεῖα φοροῦσιν; πότερον,
 ὥς Κάστωρ φησί, σύμβολόν ἐστι τοῦτο τῆς λεγο-
 μένης οἰκήσεως ἐπὶ τῆς σελήνης καὶ ὅτι μετὰ τὴν
 τελευτὴν αὐτοῖς αἱ ψυχαὶ τὴν σελήνην ὑπὸ πόδας
 ἔξουσιν, ἢ τοῖς παλαιότατοις τοῦθ' ὑπῆρχεν ἑξαι- 10
 ρετον; οὗτοι δ' ἦσαν Ἀρκάδες τῶν ἀπ' Εὐάνδρου
 Προσελήνων λεγομένων. ἢ, καθάπερ ἄλλα πολλά, καὶ
 τοῦτο τοὺς ἐπαιρομένους καὶ μέγα φρονοῦντας ὑπο-
 μιμνήσκει τῆς ἐπ' ἀμφοτέρω τῶν ἀνθρωπίνων μετα-
 βολῆς παράδειγμα ποιουμένους τὴν σελήνην, ὥς 15

B 'ἔξ ἀδήλου πρῶτον ἔρχεται νέα
 πρόσωπα καλλύνουσα καὶ πληρουμένη,
 χῶταν περ αὐτῆς εὐπρεπεστάτῃ φανῇ,
 πάλιν διαρρεῖ καπλὶ μῆδεν ἔρχεται;'

ἢ πειθαρχίας ἦν μάθημα βασιλευομένους μὴ δυσχε- 20
 ραίνειν, ἀλλ' ὥσπερ ἡ σελήνη προσέχειν ἐθέλει τῷ
 κρείττονι καὶ δευτερεύειν

'αἶε παπταίνουσα πρὸς ἀνγὰς ἡελίοιο'
 κατὰ τὸν Παρμενίδην· οὕτω τὴν δευτέραν τάξιν
 ἀγαπᾷν χρωμένους τῷ ἡγεμόνι καὶ τῆς ἀπ' ἐκείνου 25
 δυνάμεως καὶ τιμῆς ἀπολαύοντας;

7 Κάστωρ] vid. p. 266e 13 ὑπομιμνήσκει *: ὑπομι-
 μνήσκειν 16 ἔξ ἀδήλου] Nauck. p. 253 18 εὐπρεπεστάτῃ
 p. 517d: εὐγενεστάτῃ 23 Mullach. 1 p. 129

77. 'Διὰ τί τὸν μὲν ἐνιαυτὸν τοῦ Διδος νομί-
 ζουσι, τοὺς δὲ μῆνας τῆς Ἑρας; ἥ ὅτι τῶν μὲν
 ἀοράτων θεῶν καὶ νοητῶν βασιλεύουσι Ζεὺς καὶ C
 Ἑρα, τῶν δ' ὁρατῶν ἥλιος καὶ σελήνη; ποιεῖ δ' ὁ
 5 μὲν ἥλιος τὸν ἐνιαυτόν, ἡ δὲ σελήνη τοὺς μῆνας.
 δεῖ δὲ μὴ νομίζειν ἀπλῶς εἰκόνας ἐκείνων τούτους,
 ἀλλ' αὐτὸν ἐν ὕλῃ Δία τὸν ἥλιον, καὶ αὐτὴν τὴν
 Ἑραν ἐν ὕλῃ τὴν σελήνην. διὸ καὶ Ἰουνοῶνεμ ὀνο-
 μάξουσιν τὴν Ἑραν, τὸ νέον ἢ τὸ νεώτερον ἐμφαί-
 10 νοντος τοῦ ὀνόματος, ἀπὸ τῆς σελήνης· καὶ Δουκίαν
 Ἑραν καλοῦσιν οἷον φωτεινὴν ἢ φωτίζουσαν· καὶ
 νομίζουσιν ἐπὶ ταῖς λοχείαις καὶ ὠδῶσι βοηθεῖν,
 ὥσπερ καὶ τὴν σελήνην, 'διὰ κυάνεον πόλον ἄστρων
 διὰ τ' ὠκυτόκοιο σελάνας.' εὐτοκεῖν γὰρ ἐν ταῖς D
 15 πανσελήνοις μάλιστα δοκοῦσι.

78. 'Διὰ τί τῶν οἰωνῶν ὁ καλούμενος ἀριστερὸς
 αἰσιος; πότερον οὐκ ἔστι τοῦτ' ἀληθές, ἀλλὰ παρα-
 κρούεται πολλοὺς ἢ διάλεκτος (τὸ γὰρ ἀριστερόν
 'σίνιστρον' ὀνομάξουσιν, τὸ δ' ἀφεῖναι 'σίνερε' καὶ
 20 'σίνε' λέγουσιν, ὅταν ἀφεῖναι παρακαλῶσι. τὸν οὖν
 ἐφριέντα τὴν προᾶξιν οἰωνὸν σινιστέριον ὄντα σίνι-
 στρον οὐκ ὁρθῶς ὑπολαμβάνουσιν οἱ πολλοὶ καὶ
 ὀνομάξουσιν)· ἡ καθάπερ Διονύσιος φησιν, Ἀσκανίῳ
 τῷ Αἰνείου παρακαττομένῳ πρὸς Μεξέντιον ἄστρα-
 25 πῆς ἐν ἀριστερῷ νικηφόρου γενομένης οἰωνιστάμενοι, E
 καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν οὕτω παραφυλάττουσιν; ἢ, ὥς

8 ὀνομάξουσιν Duebnerus: ἐπονομάξουσιν 13 διὰ κυά-
 νεον] Bergk, 3 p. 620 19 ἀφεῖναι — ἀφεῖναι] ἀφεῖναι —
 ἐφεῖναι X 23 Διονύσιος] Halic. Ant. Rom. II 5

ἄλλοι τινές, *Αἰνεία* τούτου συμπεσόντος; καὶ γὰρ
 Θηβαῖοι τῷ ἀριστερῷ κέρατι τρεψάμενοι τοὺς πολε-
 μίους καὶ κρατήσαντες ἐν *Λεύκτροις*, διετέλεσαν ἐν
 πάσαις ταῖς μάχαις τῷ ἀριστερῷ τὴν ἡγεμονίαν ἀπο-
 διδόντες. ἢ μᾶλλον, ὥς *Ἰόβας* φησί, τοῖς πρὸς τὰς ⁵
 ἀνατολὰς ἀποβλέπουσιν ἐν ἀριστερᾷ γίνεται τὸ
 βόρειον, ὃ δὴ τοῦ κόσμου δεξιὸν ἔνιοι τίθενται καὶ
 καθυπέρτερον. ὅρα δὲ μὴ φύσει τοῖς εὐωνύμοις ἀσθε-
 νεστέροις οὖσιν οἱ προῖστάμενοι τῶν οἰωνῶν οἶον
 ἀναρρωννύουσι καὶ ὑπερείδουσι τὸ ἐλλιπὲς τῆς δυνά- ¹⁰
 F μεως ἐπανισοῦντες. ἢ τὰ ἐπίγεια καὶ θνητὰ τοῖς οὐρα-
 νίοις καὶ θείοις ἀντικεῖσθαι νομίζοντες ᾤοντο τὰ πρὸς
 ἡμᾶς ἀριστερὰ τοὺς θεοὺς ἀπὸ τῶν δεξιῶν προπέμπειν;

79. *‘Αἰὰ τί τοῦ θριαμβεύσαντος εἴτ’ ἀποθα-
 νόντος καὶ καέντος ἐξῆν ὁστέον λαβόντας εἰς τὴν ¹⁵
 πόλιν εἰσφέρειν καὶ κατατίθεσθαι, ὥς Πύρρων ὁ
 Λικαράιος ἱστορήκεν;’* ἢ τιμῆς ἕνεκα τοῦ τεθνη-
 κότες; καὶ γὰρ ἄλλοις ἀριστεῦσι καὶ στρατηγοῖς
 ἔδωκαν οὐκ αὐτοὺς μόνον ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπ’ αὐτῶν
 283 ἐνθάπτεσθαι τῇ ἀγορᾷ, καθάπερ Οὐάλερίω καὶ Φα- ²⁰
 βρικίω· καὶ φασὶ τούτων ἀπογόνους ἀποθανοῦσι καὶ
 κομισθεῖσιν εἰς ἀγορὰν ὑφίεσθαι δᾶδα καομένην,
 εἴτ’ εὐθύς αἰρεσθαι, χρωμένων ἀνεπιφθόνως τῇ
 τιμῇ καὶ τὸ ἐξεῖναι μόνον ἐκβεβαιουμένων.

80. *‘Αἰὰ τί τοὺς θριαμβεύσαντας ἐστιῶντες ἐν ²⁵
 δημοσίῳ παρητοῦντο τοὺς ὑπάτους, καὶ πέμποντες
 παρεκάλουν μὴ ἐλθεῖν ἐπὶ τὸ δεῖπνον;’* ἢ καὶ

5 *Ἰόβας*] Mueller. 3 p. 471 9 προῖστάμενοι Abreschius:
 παριστάμενοι 16 *Πύρρων*] Mueller. 4 p. 479

τόπον ἔδει τῷ θριαμβεύσαντι κλισίας τὸν ἐντιμό-
 τατον ἀποδίδοσθαι καὶ προπομπὴν μετὰ τὸ δεῖπνον;
 ταῦτα δ' οὐκ ἔξεστιν ἑτέρῳ γίνεσθαι τῶν ὑπάτων
 παρόντων, ἀλλ' ἐκείνοις.

- 5 81. 'Διὰ τί περιπόρφυρον ὁ δῆμαρχος οὐ φορεῖ,
 τῶν ἄλλων ἀρχόντων φορούντων;' ἢ τὸ παράπαν B
 οὐδ' ἐστὶν ἄρχων; οὐδὲ γὰρ ῥαβδούχους ἔχουσι
 οὐδ' ἐπὶ δίφρου καθήμενοι χρηματίζουσιν, οὐδ' ἔτους
 ἀρχῇ καθάπερ οἱ λοιποὶ πάντες ἄρχοντες εἰσίσαιιν,
 10 οὐδὲ παύονται δικτάτωρος αἰρεθέντος ἀλλὰ πᾶσαν
 ἀρχὴν ἐκείνου μετατιθέντος εἰς ἑαυτὸν αὐτοὶ μόνοι
 διαμένουσιν, ὥσπερ οὐκ ὄντες ἄρχοντες ἀλλ' ἑτέραν
 τινὰ τάξιν ἔχοντες. ὥς δὲ τῶν ρητόρων ἔνιοι τὴν
 παραγραφὴν οὐ βούλονται δίκην εἶναι, τοῦναντίον
 15 τῇ δίκῃ δρῶσαν· ἡ μὲν γὰρ εἰσάγει καὶ ποιεῖ κρίσιν,
 ἡ δ' ἀναιρεῖ καὶ λύει· τὸν αὐτὸν τρόπον οἴονται
 τὴν δημαρχίαν κώλυσιν ἀρχῆς μᾶλλον εἶναι καὶ πρὸς
 ἀρχὴν ἀντίταξιν ἢ ἀρχήν. τὸ γὰρ ἐνστήναι πρὸς C
 δύναμιν ἄρχοντος καὶ τὴν ἄγαν ἐξουσίαν ἀφελεῖν
 20 ἐξουσία καὶ δυναμὶς ἐστὶν αὐτῆς. ἢ ταῦτα μὲν ἄν
 τις εἴποι καὶ τὰ τοιαῦτα χρώμενος εὐρησιλογίᾳ· τῆς
 δὲ δημαρχίας τὴν γένεσιν ἐκ τοῦ δήμου λαμβανούσης
 τὸ δημοτικὸν ἰσχυρόν ἐστι, καὶ μέγα τὸ μὴ μεῖζον
 φρονεῖν τῶν λοιπῶν ἀλλ' ὁμοιοῦσθαι καὶ στήματι
 25 καὶ στολῇ καὶ διαίτῃ τοῖς ἐπιτυγχάνουσι τῶν πολι-
 τῶν. ὁ γὰρ ὄγκος ὑπάρχει προσήκει καὶ στρατηγῷ,
 τὸν δὲ δῆμαρχον, ὥς Γάιος Κουρίων ἔλεγε, κατα-

1 κλισίας τὸν Cobetus: καὶ σίαστον 4 ἀλλ' ἀλλ' ἢ?
 9 εἰσίσαιιν M: εἰσιν 21 εὐρησιλογίᾳ *: εὐρεσιλογίᾳ

πατεῖσθαι δεῖ, καὶ μὴ σεμνὸν εἶναι τῇ ὕψει μηδὲ
 D δυσπρόσοδον μηδὲ τοῖς πολλοῖς χαλεπὸν, ἀλλ' ὑπὲρ
 τῶν ἄλλων ** τοῖς δὲ πολλοῖς εὐμεταχείριστον. ὅθεν
 οὐδ' οἰκίας αὐτοῦ κλείεσθαι νενόμισται θύραν, ἀλλὰ
 καὶ νύκτωρ ἀνέωγε καὶ μεθ' ἡμέραν ὥσπερ λιμὴν 5
 καὶ καταφυγὴ τοῖς δεομένοις. ὅσῳ δὲ μᾶλλον ἐκτα-
 πεινοῦται τῷ σχήματι, τοσούτῳ μᾶλλον αὖξεται τῇ
 δυνάμει. κοινὸν γὰρ αὐτὸν ἀξιούσι τῇ χρεῖᾳ καὶ
 πᾶσιν ἐφικτὸν ὥσπερ βωμὸν εἶναι, τῇ δὲ τιμῇ ποι-
 οῦσιν ἱερὸν καὶ ἄγιον καὶ ἄσυλον· ὅπου κἂν βαδίζω 10
 ἐν δημοσίῳ **, πᾶσι νόμος ἐστὶ καθαίρεσθαι καὶ
 ἀγνίζεσθαι τὸ σῶμα καθάπερ μεμιασμένον.

E 82. 'Διὰ τί τῶν στρατηγῶν αἱ ῥάβδοι συνδε-
 δεμέναι προσηρτημένων τῶν πελέκεων φέρονται;
 πότερον ὅτι σύμβολόν ἐστι τοῦ μὴ δεῖν πρόχειρον 15
 εἶναι καὶ λελυμένην τὴν ὀργὴν τοῦ ἄρχοντος, ἢ
 διατριβὴν καὶ μέλλησιν ἐμποιοῦν τῇ ὀργῇ τὸ λύειν
 ἀτρέμα τὰς ῥάβδους πολλάκις ἐποίησε μεταγνῶναι
 περὶ τῆς κολάσεως; ἐπεὶ δὲ τῆς κακίας τὸ μὲν ἰάσι-
 μόν ἐστι τὸ δ' ἀνήκεστον, αἱ μὲν ῥάβδοι νουθετοῦσι 20
 τὸ μεταθέσθαι δυνάμενον, οἱ δὲ πελέκες ἀποκό-
 F πτουσιν τὸ ἀνουθέτητον.

83. 'Διὰ τί τοὺς καλουμένους Βλετονησίους βαρ-
 βάρους ὄντας ἄνθρωπον τεθυκέναι θεοῖς πυθόμενοι,
 μετεπέμψαντο τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν ὥς κολάσοντες· 25
 ἐπεὶ δὲ νόμῳ τινὶ τοῦτ' ἐφαίνοντο πεποιηκότες,

3 lacuna 18 litt. in E. Fort. supplendum ἀπεχθανόμενον
 7 σχήματι W: σώματι 11 lacunam add. X. Supplendane
 ἐν δημοσίῳ πάθῃ τι, πᾶσι νόμος κέ? cf. Liv. III 55. Dion.
 Hal. A. R. VI 89 21 οἱ δὲ *: αἱ δὲ

ἐκείνους μὲν ἀπέλυσαν, ἐκώλυσαν δὲ πρὸς τὸ λοιπὸν·
 αὐτοὶ δ' οὐ πολλοῖς ἔτεσιν ἔμπροσθεν δύο μὲν ἄν-
 δρας δύο δὲ γυναικας ἐν τῇ βοῶν ἀγορᾷ λεγομένη,
 τοὺς μὲν Ἑλληνας, τοὺς δὲ Γαλάτας, ζῶντας κατώ-
 5 ρυξαν; φαίνεται γὰρ ἄτοπον ταῦτα μὲν ποιεῖν αὐτούς,
 ἐπιτιμᾶν δὲ βαρβάροις ὥς οὐχ ὅσια ποιοῦσι.' πότερον
 τὸ μὲν θεοῖς θύειν ἀνθρώπους ἀνόσιον ἡγοῦντο, τὸ
 δὲ δαίμοσιν ἀναγκαῖον· ἢ τοὺς μὲν ἔθει καὶ νόμῳ 284
 τοῦτο πράττοντας ἀμαρτάνειν ἐνόμιζον, αὐτοὶ δὲ
 10 προσταχθέντες ἐκ τῶν Σιβυλλείων ἔπραξαν; λέγεται
 γὰρ Ἑλβίαν τινὰ παρθένον ὀχουμένην ἐφ' ἵππου
 βληθῆναι κεραυνῷ, καὶ γυμνὸν μὲν εὐρεθῆναι κεί-
 μενον τὸν ἵππον, γυμνὴν δ' αὐτὴν ὥς ἐπίτηδες
 ἀνηγμένον τοῦ χιτῶνος ἀπὸ τῶν ἀπορρήτων, ὑποδη-
 15 μάτων δὲ καὶ δακτυλίων καὶ κεκρυφάλου διεργιμ-
 μένων χωρὶς ἄλλων ἀλλαχόθι, τοῦ δὲ στόματος ἕξω
 προβεβληκότος τὴν γλῶσσαν. ἀποφηναμένων δὲ τῶν
 μάντεων δεινὴν μὲν αἰσχύνην ταῖς ἱεραῖς παρθένοις B
 εἶναι καὶ γενήσεσθαι περιβόητον, ἔψεσθαι δέ τινα
 20 καὶ ἱππέων ὕβριν, ἐμήνυσε βαρβάρου τινὸς ἱππικοῦ
 θεράπων τρεῖς παρθένους τῶν ἐστιάδων, Αἰμιλίαν
 καὶ Αἰκινίαν καὶ Μαρκίαν, ὑπὸ ταὐτὸ διεφθαρμένας
 καὶ συνούσας πολλὸν χρόνον ἀνδράσιν, ὧν εἷς ἦν
 Βουτέτιος βάρβαρος τοῦ μηνυτοῦ δεσπότης. ἐκεῖναι
 25 μὲν οὖν ἐκολάσθησαν ἐξελεγχθεῖσαι, τῆς δὲ πράξεως
 δεινῆς φανείσης, ἔδοξεν ἀνερέσθαι τὰ Σιβύλλεια

16 ἀλλαχόθι] ἀλλαχόσε? 20 βαρβάρου] βάρβαρος Mad-
 vigius 22 Μαρκίαν W: μαρτίαν 24 Βουτέτιος] Βετού-
 τιος? βάρβαρος] Βάρρος W 26 ἀνερέσθαι X: ἀναιρεῖσθαι

τοὺς ἱερεῖς. εὐρεθῆναι δὲ φασὶ χρησμοὺς ταῦτά τε
 C προδηλοῦντας ὥς ἐπὶ κακῷ γενησόμενα, καὶ προσ-
 τάττοντας ἄλλοκότοις τισὶ δαίμοσι καὶ ξένοις ἀπο-
 τροπῆς ἕνεκα τοῦ ἐπιόντος προέσθαι δύο μὲν Ἑλ-
 ληνας, δύο δὲ Γαλάτας ζῶντας αὐτόθι κατορυγένας. ⁵

84. 'Διὰ τί τὴν τῆς ἡμέρας ἀρχὴν ἐκ μέσης
 νυκτὸς λαμβάνουσι;' πότερον ὅτι ἡ πολιτεία στρατιω-
 τικὴν ἐν ἀρχῇ σύνταξιν εἶχε, τὰ δὲ πολλὰ νύκτωρ
 ἐν ταῖς στρατείαις προλαμβάνεται τῶν χρησίων· ἢ
 πρᾶξεως μὲν ἀρχὴν ἐποιοῦντο τὴν ἀνατολήν, παρα-
 σκευῆς δὲ τὴν νύκτα; δεῖ γὰρ παρασκευασαμένους
 πρᾶττειν, ἀλλὰ μὴ παρασκευάζεσθαι πρᾶττοντας, ὥς
 Μύσων πρὸς Χίλωνα τὸν σοφὸν εἰπεῖν λέγεται ἐν
 D χειμῶνι θρίνακα τεκταινόμενος. ἢ καθάπερ ἡ μεσημ-
 βρία πέρας ἐστὶ τοῖς πολλοῖς τοῦ τὰ δημόσια καὶ ¹⁵
 σπουδαῖα πρᾶττειν, οὕτως ἀρχὴν ἔδοξε ποιεῖσθαι τὸ
 μεσονύκτιον; τεκμήριον δὲ τούτου μέγα τὸ μὴ ποι-
 εῖσθαι Ῥωμαῖον ἄρχοντα συνθήκας μὴδ' ὁμολογίας
 μετὰ μέσον ἡμέρας. ἢ δύσει μὲν καὶ ἀνατολῇ λαμ-
 βάνειν ἀρχὴν ἡμέρας καὶ τελευτὴν οὐ δυνατόν ἐστιν; ²⁰
 ὥς μὲν γὰρ οἱ πολλοὶ τῇ αἰσθήσει διορίζουσιν ἡμέ-
 ρας μὲν ἀρχὴν τὴν πρώτην ἀνάσχεσιν τοῦ ἡλίου,
 νυκτὸς δὲ τὴν τελευταίαν ἀπόκρυψιν λαμβάνοντες,
 E οὐχ ἔχομεν ἰσημερίαν, ἀλλ' ἦν μάλιστα τῇ ἡμέρᾳ
 νύκτα παρισυῖσθαι δοκοῦμεν, αὕτη τῆς ἡμέρας ἐλάτ- ²⁵
 των φανεῖται τῷ τοῦ ἡλίου μεγέθει. ὃ δ' αὖ πάλιν
 οἱ μαθηματικοὶ ταύτην ἰώμενοι τὴν ἀτοπίαν τίθενται,

13 ἐν χειμῶνι] χειμῶνος?
 λευταίαν

23 τὴν τελευταίαν *: τε-

τὸ τοῦ ἡλίου κέντρον, ὅταν ἄψηται τοῦ ὀρίζοντος, ἡμέρας διορισμὸν εἶναι καὶ νυκτός, ἀναίρεσίς ἐστι τῆς ἐναργείας. συμβήσεται γάρ, ἔτι πολλοῦ φωτός ὑπὲρ γῆν ὄντος καὶ τοῦ ἡλίου καταλάμποντος ἡμᾶς, 5 μηδέπω ἡμέραν ὁμολογεῖν ἀλλ' ἔτι νύκτα εἶναι. ἐπεὶ τοίνυν ἐν ταῖς ἀνατολαῖς καὶ δύσεσι τοῦ ἡλίου δύσληπτός ἐστιν ἡ ἀρχὴ διὰ τὰς εἰρημένους ἀλογίας, ἀπολείπεται τὸ μεσουρανοῦν ἢ τὸ ἀντιμεσουρανοῦν αὐτοῦ λαμβάνειν ἀρχήν. βέλτιον δὲ τὸ δεύτερον. F 10 φέρεται γὰρ ἐκ μεσημβρίας ἐπὶ τὰς δύσεις ἀφ' ἡμῶν, ἐκ δὲ μεσονυκτίου πρὸς ἡμᾶς ἐπὶ τὰς ἀνατολάς.

85. 'Διὰ τί τὰς γυναῖκας οὐτ' ἀλεῖν εἶων οὐτ' ὀψοποιεῖν τὸ παλαιόν;' ἢ τὰς συνθήκας διαμνημονεύοντες, ὡς ἐποίησαντο πρὸς τοὺς Σαβίνους; ἐπεὶ 15 γὰρ ἥρπασαν τὰς θυγατέρας αὐτῶν· εἶτα πολεμήσαντες διηλλάγησαν, ἐν ταῖς ἄλλαις ὁμολογίαις καὶ τοῦτ' ἐγράφη, μήτ' ἀλεῖν ἀνδρὶ Ῥωμαίῳ γυναῖκα μήτε μαγειρεύειν.

86. 'Διὰ τί τοῦ Μαῖου μηνὸς οὐκ ἄγονται γυναῖ- 20 κας;' πρότερον ὅτι μέσος ἐστὶ τοῦ Ἀπριλλίου καὶ τοῦ Ἰουνίου μηνός, ὃν τὸν μὲν Ἀφροδίτης τὸν δ' Ἥρας, 285 γαμηλίων θεῶν, ἱερὸν νομίζοντες προλαμβάνουσι μικρὸν ἢ περιμένουσιν· ἢ ὅτι τῷ μηνὶ τούτῳ τὸν μέγιστον ποιοῦνται τῶν καθαρμῶν, νῦν μὲν εἰδῶλα 25 ὄψιντες ἀπὸ τῆς γεφύρας εἰς τὸν ποταμὸν πάλαι δ' ἀνθρώπους; διὸ καὶ τὴν Φλαμινίαν, ἱερὰν τῆς Ἥρας εἶναι δοκοῦσαν, νερόμισται σκυθροπάξιν, μήτε λουομένην τηνικαῦτα μήτε κοσμουμένην. ἢ ὅτι πολλοὶ Λατίνων ἐν τῷ μηνὶ τούτῳ τοῖς κατοικο-

Β μένοις ἐναγίζουσι; καὶ διὰ τοῦτ' ἴσως Ἑρμῆν ἐν αὐτῷ σέβονται καὶ Μαίας ἐπώνυμός ἐστιν. ἥ, καθάπερ ἔνιοι λέγουσιν, ὁ μὲν Μάιος ἀπὸ τῆς πρεσβυτέρας, ὁ δ' Ἰούνιος ἀπὸ τῆς νεωτέρας ἡλικίας ὠνόμασται; γάμφω δὲ ἀρμοδιώτερον τὸ νέον, ὥς καὶ 5 Εὐριπίδης φησὶν

ἄλλ' ἢ τὸ γῆρας τὴν Κύπριν χαίρειν ἔῃ,
ἢ τ' Ἀφροδίτῃ τοῖς γέρουσιν ἔχθεται.'

οὐ γαμοῦσιν οὖν ἐν τῷ Μαῖῳ, περιμένοντες τὸν Ἰούνιον, ὃς εὐθύς ἐστὶ μετὰ τὸν Μάιον. 10

87. Ἀιὰ τί τῶν γαμουμένων αἰχμῇ δορατίου τὴν κόμην διακρίνουσιν; ἄρα σύμβολόν ἐστὶ τοῦτο τοῦ βίᾳ καὶ μετὰ πολέμου γαμηθῆναι τὰς πρώτας, ἢ μανθάνουσιν ἀνδράσι συνοικοῦσαι μαχίμοις καὶ πολεμικοῖς ἄθρυπτον καὶ ἄθηλν καὶ ἀφελῇ προσ- 15 ἴεσθαι καλλωπισμόν; ὥσπερ ὁ Λυκοῦργος ἀπὸ πρό- ονος καὶ πελέκεως κελεύσας τὰ θυρώματα ταῖς οἰκίαις ποιεῖν καὶ τὰς ὀροφάς, ἄλλω δὲ μὴ χρῆσθαι τὸ παράπαν ἐργαλείῳ, πᾶσαν ἐξέβαλε περιεργίαν καὶ πολυτέλειαν. ἢ τὴν διάστασιν αἰνίττεται τὸ γιγνό- 20 μενον, ὥς μόνω σιδήρῳ τοῦ γάμου διακριθησομένου; ἢ τὰ μὲν πλεῖστα τῶν γαμικῶν εἰς τὴν Ἥραν ἀνήπτο; Ἥρας δ' ἱερὸν τὸ δόρυ νενόμισται, καὶ τῶν ἀγαλμάτων αὐτῆς δόρατι στηρίζεται τὰ πλεῖστα καὶ Κυρῆτις ἢ θεὸς ἐπωνόμασται, τὸ γὰρ δόρυ 'κύριν' 25 D ἐκάλουν οἱ παλαιοί· διὸ καὶ φασι Κυρῆνον ὀνομα- σθῆναι τὸν Ἐνυάλιον.

2 Μαίας *: μαῖας. cf. Festus v. Maius 7 ἄλλ' ἢ]
Nauck. p. 294 25 κύριν X: κοῦριν 26 κύριν mei codd.

88. 'Διὰ τί τὸ τελούμενον εἰς θέας Λοῦκαρ καλοῦσιν;' ἥ ὅτι πολλὰ ἔστιν ἄλση περὶ τὴν πόλιν ἀνειμένα θεοῖς, ἃ καλοῦσι 'λούκους', καὶ τὴν ἀπὸ τούτων πρόσδοδον εἰς τὰς θέας ἀνήλυσκον;

89. 'Διὰ τί τὰ Κυρινάλια μῶρων ἑορτὴν ὀνομάζουσιν;' ἥ ὅτι τὴν ἡμέραν ταύτην ἀποδεδώκεσαν, ὥς 'Ιόβας φησί, τοῖς τὰς αὐτῶν πατρίας ἀγνοοῦσιν; ἢ τοῖς μὴ θύσασιν, ὥσπερ οἱ λοιποί, κατὰ φυλὰς ἐν τοῖς Φουρνικαλίοις δι' ἀσχολίαν ἢ ἀποδημίαν ἢ ἀγνοίαν ἐδόθη τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ τὴν ἑορτὴν ἐκείνην ἀπολαβεῖν;

90. 'Διὰ τί τῷ Ἡρακλεῖ γιγνομένης θυσίας, ἄλλον οὐδένα θεῶν ὀνομάζουσιν οὐδὲ φαίνεται κύων ἐντὸς τῶν περιβόλων, ὥς Βάρρων ἱστορήκεν;' ἥ θεὸν μὲν ἄλλον οὐκ ὀνομάζουσι διὰ τὸ τοῦτον ἡμίθεον νομίζειν; ὥς δέ φασιν ἔνιοι, καὶ μετὰ τῶν ἀνθρώπων ὕψος ἔτι βωμὸν ἰδρύσασθαι τὸν Εἰλιανδρον αὐτοῦ καὶ θυσίαν προσάγαγεῖν. κυνὲ δὲ πάντων μάλιστα τῶν ζώων ἐπολέμησε· καὶ γὰρ οὗτος αὐτῷ ἀεὶ πολλὰ πρᾶγματα παρέσχε καὶ ὁ Κέρβερος· καὶ ἐπὶ πᾶσι, τοῦ Λικυμνίου παιδὸς Οἰωνοῦ διὰ κύνα φονευθέντος ὑπὸ τῶν Ἰπποκοωντιδῶν, ἀναγκασθεὶς μάχην συνάψαι τῶν τ' ἄλλων φίλων πολλοὺς ἀπέβαλε καὶ τὸν ἀδελφὸν Ἰφικλέα.

91. 'Διὰ τί τοῖς πατρικίοις οὐκ ἔξῃν περὶ τὸ Καπετώλιον κατοικεῖν;' πότερον ὅτι Μάρκος Μάλλιος

1. 4 θέας X: θεὰς 2 ἄλση X: ἄλλα 7 'Ιόβας] Mueller. 3
p. 470 19 οὗτος] ὁ Ὄρθος Wehlius ἀεὶ] φασι? 26
Καπετώλιον * hic et infra: καπιτώλιον Μάλλιος *: μάλιος

αὐτόθι κατοικῶν ἐπεχείρησε τυραννίδι, δι' ὃν ἀπώ-
 μοτόν φασιν εἶναι τῷ οἴκῳ μηδενὶ Μαλλίων ὄνομα
 Μάρκου γενέσθαι· ἢ παλαιὸς ἦν φόβος οὗτος; Ποπλι-
 κόλαν γοῦν ἄνδρα δημοτικώτατον οὐκ ἐπαύσαντο
 διαβάλλοντες μὲν οἱ δυνατοὶ δεδιότες δ' οἱ πολλοί,⁵
 μέχρι οὗ τὴν οἰκίαν αὐτὸς κατέσκαψεν ἐπικεῖσθαι
 τῇ ἀγορᾷ δοκοῦσαν.

92. 'Διὰ τί τῷ σφῶσαντι πολίτην ἐν πολέμῳ δρυί-
 286 νον διδόασι στέφανον;' πότερον ὅτι πανταχοῦ καὶ
 ῥαδίως ἔστιν εὐπορεῖσθαι δρυὸς ἐπὶ στρατείᾳ, ἢ ὅτι¹⁰
 Διὸς καὶ Ἥρας ἱερὸς ὁ στέφανός ἐστιν, οὓς πολιούχους
 νομίζουσιν; ἢ παλαιὸν ἀπ' Ἀρκάδων τὸ ἔθος, οἷς ἔστι
 τις συγγένεια πρὸς τὴν δρυῖν; πρῶτοι γὰρ ἀνθρώπων
 γεγονέναι δοκοῦσιν ἐκ γῆς, ὥσπερ ἡ δρυς τῶν φυτῶν.

93. 'Διὰ τί γυψὶ χρωῶνται μάλιστα πρὸς τοὺς¹⁵
 οἰωνισμούς;' πότερον ὅτι καὶ Ῥωμύλῳ δώδεκα γῦπες
 ἐφάνησαν ἐπὶ τῇ κτίσει τῆς Ῥώμης, ἢ ὅτι τῶν ὀρνί-
 θων ἥκιστα συνεχρῆς καὶ συνήθης οὗτος; οὐδὲ γὰρ
 νεοττιᾶ γυπὸς ἐντυχεῖν ῥαδίως ἔστιν, ἀλλὰ πόρρω-
 B θέν ποθεν ἐξαπίνης καταίρουσι· διὸ καὶ σημειώδης²⁰
 ἡ ὄψις αὐτῶν ἔστιν. ἢ καὶ τοῦτο παρ' Ἡρακλέους
 ἔμαθον; εἰ λέγει ἀληθῶς Ἡρόδωρος, ὅτι πάντων
 μάλιστα γυψὶν ἐπὶ πράξεως ἀρχῇ φανεῖσιν ἔχαιρεν
 Ἡρακλῆς, ἡγούμενος δικαιοτάτου εἶναι τὸν γῦπα
 τῶν σαρκοφάγων ἀπάντων· πρῶτον μὲν γὰρ οὐδε-
 25 νος ἄπτεται ζῶντος οὐδ' ἀποκτίνουσιν ἐμψυχον
 οὐδὲν ὥς ἀετοὶ καὶ ἰέρακες καὶ τὰ νυκτίνομα· χρῆται

¹ δι' M
 Mueller. 2 p. 31

² Μαλλίων *: μαλίων

²² Ἡρόδωρος]

δὲ τοῖς ἄλλως ἀποθανοῦσιν. ἔπειτα καὶ τούτων τὰ
 ὁμόφυλα παρήλσι· πετεινοῦ γὰρ οὐδεὶς εἶδρακε γυπα
 γευόμενον, ὥς ἀετοὶ καὶ ἰέρακες μάλιστα τὰ συγγενῇ
 διώκουσι καὶ κόπτουσι. καίτοι κατ' Αἰσχύλον

C

5 ὕρνιθος ὕρνις πῶς ἂν ἀγνεύοι φαρῶν;

ἀνθρώποις θ' ὥς ἔπος εἶπεῖν ἀβλαβέστατός ἐστιν,
 οὔτε καρπὸν ἀφανίζων οὔτε φυτὸν οὐδὲ ξῆον ἡμερον
 κακουργῶν. εἰ δ' ὥς Αἰγύπτιοι μυθολογοῦσι θῆλυ
 πᾶν τὸ γένος ἐστὶ καὶ κυλίσκονται δεχόμενοι κατα-
 10 πνέοντα τὸν ἀπηλιώτην ὥσπερ τὰ δένδρα τὸν ξέφυ-
 ρον, καὶ παντάπασιν ἀπλανῇ τὰ σημεῖα καὶ βέβαια
 γίνεσθαι πιθανόν ἐστιν ἀπ' αὐτῶν. ἐν δὲ τοῖς
 ἄλλοις αἱ περὶ τὰς ὀχρείας σοβήσεις ἔτι δ' ἀρπαγαὶ
 καὶ φυγαὶ καὶ διώξεις πολὺ τὸ θορυβῶδες καὶ ἀκα-
 15 τάστατον ἔχουσι.

94. 'Διὰ τί τοῦ Ἀσκληπιοῦ τὸ τέρερον ἔξω τῆς
 πόλεως ἐστι;' πότερον ὅτι τὰς ἔξω διατριβὰς ὑγιει- D
 νοτέρας ἐνόμιζον εἶναι τῶν ἐν ἅστει· καὶ γὰρ Ἑλ-
 ληνες ἐν τόποις καὶ καθαροῖς καὶ ὑψηλοῖς ἐπιεικῶς
 20 ἰδρυμένα τὰ Ἀσκληπιεῖα ἔχουσιν· ἢ ὅτι τὸν θεὸν
 ἐξ Ἐπιδαύρου μετὰπεμπτον ἦκειν νομίζουσιν; Ἐπι-
 δαυρίοις δ' οὐ κατὰ πόλιν ἀλλὰ πόρρω τὸ Ἀσκλη-
 πιεῖον ἔστιν. ἢ ὅτι τοῦ δράκοντος ἐκ τῆς τριήρους
 κατὰ τὴν νῆσον ἀποβάντος καὶ ἀφανισθέντος αὐτὸν
 25 ᾤοντο τὴν ἰδρυσιν ὑφηγεῖσθαι τὸν θεόν;

95. 'Διὰ τί νερόμισται τοὺς ἀγνεύοντας ὀσπρίων

1 ἄλλως W: ἄλλοις 4 Αἰσχύλον] Suppl. 223 7 οὐδὲ
 ξῆον*: οὔτε ξῆον 20 Ἀσκληπιεῖα — Ἀσκληπιεῖον*: ἀσκλη-
 πεία — ἀσκληπίειον

ἀπέχεσθαι;’ πότερον, ὥς οἱ Πυθαγορικοὶ τοὺς μὲν
 κυάμους ἀφωσιοῦντο διὰ τὰς λεγομένας αἰτίας, τὸν
 Ε δὲ λάθνηρον καὶ τὸν ἐρέβινθον ὥς παρωνύμους τοῦ
 ἐρέβους καὶ τῆς λήθης· ἢ ὅτι πρὸς τὰ περὶ δειπνα
 καὶ τὰς προκλήσεις τῶν νεκρῶν μάλιστα χρῶνται 5
 τοῖς ὀσπρίοις; ἢ μᾶλλον ὅτι δεῖ πρὸς τὰς ἀγνείας
 καὶ ἀγιστείας καθαρὰ καὶ λιτὰ τὰ σώματα ἔχειν; ἔστι
 δὲ τὰ ὀσπρια πνευματώδη καὶ περίσσευμα ποιεῖ πολ-
 λῆς καθάρσεως δεόμενον. ἢ ὅτι καὶ πρὸς συνουσίαν
 παρορμᾷ διὰ τὸ φυσῶδες καὶ πνευματικόν; 10

96. ‘Διὰ τί τῶν παναγῶν παρθένων τὰς διαφθα-
 Ε ρείσας ἄλλως οὐ κολάζουσιν, ἀλλὰ ζώσας κατορύτ-
 τουσι;’ πότερον ὅτι κᾶουσι τοὺς ἀποθανόντας, θά-
 πτειν δὲ πυρὶ τὴν τὸ πῦρ τὸ θεῖον ὁσίως μὴ φυλάξασαν
 οὐκ ἦν δίκαιον· ἢ σῶμα ταῖς μεγίσταις καθωσιω- 15
 μένον ἀγιστεῖαις ἀναιρεῖν καὶ προσφέρειν ἱερᾷ γυ-
 ναικὶ χεῖρας οὐ θεμιτὸν ἐνόμιζον; αὐτὴν οὖν ἀπο-
 θανεῖν μηχανώμενοι δι’ αὐτῆς, κατεβίβαζον ὑπὸ γῆν
 εἰς οἶκημα πεποιημένον, ὅπου καὶ λύχνος ἔκειτο
 καόμενος καὶ ἔρτος καὶ γάλακτός τι καὶ ὕδατος· 20
 287 εἴτα γῇ τὸ οἶκημα κατέκρυπτον ἄνωθεν. καὶ οὐδὲ
 τοῦτον τὸν τρόπον ἀφοσιωσάμενοι τὴν δεισιδαιμονίαν
 ἐκπεφεύγασιν, ἀλλὰ μέχρι νῦν ἐναγίζουσιν οἱ ἱερεῖς
 ἐκεῖ βαδίζοντες ἐπὶ τὸν τόπον.

97. ‘Διὰ τί ταῖς Δεκεμβρίαις εἰδοῖς ἵπποδρομίας 25
 γενομένης ὁ νικῆσας δεξιόσειρος’ Ἄρει θύεται, καὶ

8 περίσσευμα] περισσώμα? 12 ἀλλὰ] ἀλλ’ ἢ? 25
 ‘Δεκεμβρίαις pro Ὀκτωβρίαις aut ipsius aut librarii errori
 debeatur’ W 26 δεξιόσειρος Abreschius: δεξιὸς ἱερός

τὴν μὲν οὐρὰν ἀποκόψας τις ἐπὶ τὴν Ῥηγίαν καλου-
 μένην κομίζει καὶ τὸν βωμὸν αἰμάσσει, περὶ δὲ τῆς
 κεφαλῆς οἱ μὲν ἀπὸ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ λεγομένης οἱ
 δ' ἀπὸ τῆς Συβούρης καταβάντες διαμάχονται; πό-
 5 τερον, ὥς ἔνιοι λέγουσιν, ἵππῳ τὴν Τροίαν ἠλω-
 κέναι νομίζοντες ἵππον κολάζουσιν, ἅτε δὴ καὶ
 γεγονότες

Ῥωμῶν ἀγλαὰ τέκνα μεμιγμένα παισὶ Λατίνων·' B

ἢ ὅτι θυμοειδὲς καὶ πολεμικὸν καὶ ἀρήιον ὁ ἵππος
 10 ἔστι τὰ δὲ προσφιλεῖ μάλιστα καὶ πρόσφορα θύουσι
 τοῖς θεοῖς, ὁ δὲ νικήσας θύεται διὰ τὸ νίκης καὶ
 κράτους οἰκεῖον εἶναι τὸν θεόν; ἢ μᾶλλον ὅτι τοῦ
 θεοῦ στάσιμον τὸ ἔργον ἔστι καὶ νικῶσιν οἱ μένον-
 15 τες ἐν τάξει τοὺς μὴ μένοντας ἀλλὰ φεύγοντας, καὶ
 κολάζεται τὸ τάχος ὥς δειλίας ἐφόδιον, καὶ μαν-
 θάνουσι συμβολικῶς ὅτι σωτήριον οὐκ ἔστι τοῖς
 φεύγουσι;

98. Διὰ τί οἱ τιμηταὶ τὴν ἀρχὴν παραλαβόντες
 οὐδὲν ἄλλο πράττουσι πρότερον ἢ τὴν τροφὴν ἀπο-
 20 μισθοῦσι τῶν ἱερῶν χηνῶν καὶ τὴν γάνωσιν τοῦ C
 ἀγάλματος; πότερον ἀπὸ τῶν εὐτελεστάτων ἀρχό-
 μενοι καὶ μὴ πολλῆς δεομένων δαπάνης μηδὲ πρα-
 γματείας, ἢ παλαιὰ τις αὕτη χάρις ἀπομνημονεύεται
 τοῖς ξένοις ἀπὸ τῶν Κελτικῶν, ὅτι τοὺς βαρβάρους
 25 ὑπερβαίνοντας ἤδη τὸ περιτείχισμα τοῦ Καπετωλίου
 νύκτωρ οἱ χῆνες ἤσθοντο τῶν κυνῶν καθευδόντων

1 Ῥηγίαν Vit. Num. c. 14: ῥήγειναν 4 Συβούρης *: σιβούρης 8 Τρώων] cf. Hom. Σ 337 et passim 19 πρό-
 τερον Madvigius: πρῶτον

καὶ βοῇ τοὺς φύλακας ἐπήγειραν; ἢ φύλακες ὄντες οἱ τιμηταὶ τῶν μεγίστων, καὶ προσῆκον ἐπισκοπεῖν καὶ πολυπραγμονεῖν αὐτοῖς ἰερὰ καὶ δημόσια καὶ βίους καὶ ἥθη καὶ διαίτας, τὸ φυλακτικώτατον ζῶον εὐθὺς ἐν λόγῳ τίθενται, καὶ ἅμα τῇ τούτων ἐπι- 5 μελείᾳ προτρέπονται τοὺς πολίτας μὴ ἀμελεῖν μηδὲ
 D ῥάθθυμεῖν τῶν ἰερῶν; ἢ δὲ γάνωσις τοῦ ἀγάλματος ἀναγκαία· ταχὺ γὰρ ἐξάνθει τὸ μίλτινον, ὃ τὰ παλαιὰ τῶν ἀγαλμάτων ἔχρωζον.

99. 'Διὰ τί τῶν ἄλλων ἰερέων τὸν καταδικα- 10 σθέντα καὶ φυγόντα παύοντες ἕτερον αἰροῦνται, τοῦ δ' 'αὔγουρος', ἕως ζῆ, κἂν ἐπὶ τοῖς μεγίστοις ἀδικήμασι καταγνώσιν, οὐκ ἀφαιροῦνται τὴν ἰερωσύνην ('αὔγουρας' δὲ τοὺς ἐπὶ τῶν οἴωνων καλοῦσι); πό- τερον, ὥς ἐνιοὶ λέγουσι, βούλονται μηδένα τὰ τῶν 15 ἰερῶν ἀπόρρητα γιννώσκειν, ὅς οὐκ ἔστιν ἰερεὺς· ἢ κατειλημμένον ὄρκοις τὸν αὔγουρα μηδενὶ φράσειν τὰ τῶν ἰερῶν ἀπολῦσαι τῶν ὄρκων οὐ θέλουσιν
 E ἰδιώτην γενόμενον; ἢ τιμῆς οὐκ ἔστιν οὐδ' ἀρχῆς ἀλλ' ἐπιστήμης ὄνομα καὶ τέχνης ὁ αὔγουρ; ὅμοιον 20 οὖν τῷ τὸν μουσικὸν ἀποψηφίσασθαι μουσικὸν μὴ εἶναι καὶ τὸν ἰατρὸν ἰατρὸν τὸ κωλύειν μάντιν εἶναι τὸν μάντιν, ἀφελῆσθαι μὴ δυναμένους τὴν δύναμιν αὐτοῦ, κἂν ἀφέλωνται τὴν προσηγορίαν. ἄλλον δ' οὐ καθιστάσιν, εἰκότως τὸν ἐξ ἀρχῆς ἀριθμὸν τῶν 25 αὔγουρων φυλάττοντες.

100. 'Διὰ τί ταῖς Αὔγούσταις εἰδοῖς, Σεξιτίλαις δὲ πρότερον λεγομέναις, ἑορτάζουσιν αἱ τε δοῦλαι·

18 ἰερῶν *; ἰερέων

19 γενόμενον *; γινόμενον

καὶ οἱ δοῦλοι πάντες, αἱ δὲ γυναῖκες μάλιστα ῥύ- F
 πτεσθαι τὰς κεφαλὰς καὶ καθαίρειν ἐπιτηδεύουσιν;'
 ἢ διὰ τὸ Σερούιον τὸν βασιλέα κατὰ ταύτην τὴν
 ἡμέραν ἐξ αἰχμαλώτου γενέσθαι θεραπευνίδος ἕδειαν
 5 ἔργων ἔχουσιν οἱ θεράποντες, τὸ δὲ πλύνειν τὰς
 κεφαλὰς ἀρξάμενον ἀπὸ τῶν θεραπευνίδων διὰ τὴν
 ἑορτὴν ἄχρι τῶν ἐλευθέρων προῆλθεν;

101. 'Διὰ τί κοσμοῦσι τοὺς παῖδας τοῖς περιδε-
 ραίοις, ἃ βούλλας καλοῦσι;' πρότερον ἐπὶ τιμῇ τῶν
 10 ἡρπασμένων γυναικῶν, ὥσπερ ἄλλα πολλά, καὶ τοῦτ'
 ἐψηφίσαντο τοῖς ἐξ αὐτῶν γεννωμένοις ὑπάρχειν;
 ἢ τὴν Ταρκυνίου τιμῶντες ἀνδραγαθίαν; λέγεται
 γὰρ ἔτι παῖς ὢν ἐν τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Λατίνους ἅμα 288
 καὶ Τυρρηνοὺς ἐμβαλεῖν εἰς τοὺς πολεμίους, ἀπορ-
 15 ρυεῖς δὲ τοῦ ἵππου καὶ τοὺς ἐπιφερομένους ἰταμῶς
 ὑποστὰς ἐπιρρῶσαι τοὺς 'Ρωμαίους'· γενομένης δὲ
 λαμπρᾶς τροπῆς τῶν πολεμίων καὶ μυρίων ἐξακισ-
 χιλίων ἀναιρεθέντων, τοῦτο λαβεῖν ἀριστείου παρὰ
 τοῦ πατρὸς καὶ βασιλέως. ἢ τοῖς παλαιοῖς οἰκετῶν
 20 μὲν ἐρεῖν ὥραν ἐχόντων οὐκ ἦν ἕδοξον οὐδ' αἰσχρόν,
 ὥς ἔτι νῦν αἱ κωμῶδαι μαρτυροῦσιν· ἐλευθέρων
 δὲ παίδων ἰσχυρῶς ἀπείχοντο, καὶ ὅπως μὴδὲ γυ-
 μνοῖς ἐντυχόντες ἀμφιγνοήσειαν, ἐφόρουν οἱ παῖδες
 τὸ παράσημον; ἢ καὶ πρὸς ἀταξίαν ἐστὶ φυλακτήριον B
 25 τοῦτο, καὶ τρόπον τινα τοῦ ἀκολάστου χαλινός, αἰσχυ-
 νομένων ἀνδροῦσθαι πρὶν ἢ τὸ παιδικὸν ἀποθέσθαι
 παράσημον; ὃ μὲν γὰρ οἱ περὶ Βάρρωνα λέγουσιν

οὐ πιθανόν ἐστι, τῆς βούλλης ὑπὸ Αἰολέων βόλλας
 προσαγορευομένης, τοῦτο σύμβολον εὐβουλίας περι-
 τίθεσθαι τοὺς παῖδας. ἀλλ' ὅρα μὴ καὶ τοῦτο διὰ
 τὴν σελήνην φοροῦσι. τὸ γὰρ φαινόμενον σχῆμα
 τῆς σελήνης, ὅταν ᾗ διχόμηνος, οὐ σφαιροειδὲς ἀλλὰ 5
 φακοειδὲς ἐστι καὶ δισκοειδὲς, ὥς δ' Ἐμπεδοκλῆς
 οἶεται, καὶ τὸ ὑποκείμενον.

102. Ἀιὰ τί τῶν παίδων τοῖς μὲν ἄρρεσιν ἐνα-
 C ταίοις, τοῖς δὲ θήλεσιν ὀγδοαίοις τὰ ὀνόματα τίθεν-
 ται; ἥ τὸ μὲν προτέροις τοῖς θήλεσιν αἰτίαν ἔχει 10
 τὴν φύσιν; καὶ γὰρ αὖξεται τὸ θῆλυ καὶ ἀκμάζει
 καὶ τελειοῦται πρότερον τοῦ ἄρρενος. τῶν δ' ἡμε-
 ρῶν τὰς μετὰ τὴν ἐβδόμην λαμβάνουσιν· ἡ γὰρ
 ἐβδόμη σφαλερὰ τοῖς νεογνοῖς πρὸς τε τᾶλλα καὶ
 τὸν ὁμφαλόν· ἐβδομαῖος γὰρ ἀπολύεται τοῖς πλείστοις· 15
 ἕως δ' ἀπολυθῇ, φνυτῶ μᾶλλον ἢ ζῳῶ προσέοικε τὸ
 νήπιον. ἥ καθάπερ οἱ Πυθαγορικοὶ τοῦ ἀριθμοῦ
 τὸν μὲν ἄρτιον θῆλυν ἄρρενα δὲ τὸν περιττὸν ἐνό-
 D μιζον; γόνιμος γὰρ ἐστι καὶ κρατεῖ τοῦ ἀρτίου συντι-
 θέμενος. καὶ διαιρουμένων εἰς τὰς μονάδας ὁ μὲν 20
 ἄρτιος καθάπερ τὸ θῆλυ χώραν μεταξὺ κενὴν ἐνδί-
 δωσι, τοῦ δὲ περιττοῦ μόριον αἰεὶ τι πλῆρες ὑπολεί-
 πεται· διὸ τὸν μὲν ἄρρενι τὸν δὲ θήλει πρόσφορον
 νομίζουσιν. ἥ ὅτι τῶν ἀριθμῶν ἀπάντων τὰ μὲν
 ἐννέα πρωτὸς ἐστι τετράγωνος ἀπὸ περιττοῦ καὶ 25
 τελείου τῆς τριάδος, τὰ δ' ὀκτὼ πρωτὸς κύβος ἀπὸ
 ἀρτίου τῆς δυάδος; δεῖ δὲ τὸν μὲν ἄνδρα τετράγω-
 νον εἶναι καὶ περιττὸν καὶ τέλειον, τὴν δὲ γυναῖκα
- 14 τᾶλλα *: τὰ ἄλλα 16 δ'] δ' ἂν? 27 ἄνδρα Polus

καθάπερ τὸν κύβον ἐδραῖον καὶ οἰκουρὸν καὶ δυσμε-
τακίνητον. τούτῳ δὲ προσληπτέον, ὅτι τὰ μὲν ὀκτώ E
κύβους ἐστὶν ἀπὸ δυάδος, τὰ δ' ἐννέα τετράγωνος
ἀπὸ τριάδος· χρῶνται δὲ δυσὶ μὲν ὀνόμασιν αἱ θή-
5 λειαι τρισὶ δ' οἱ ἄρρενες.

103. 'Διὰ τί τοὺς ἀπάτορας 'σπορίους' υἱοὺς
καλοῦσιν;' οὐ γάρ, ὥς Ἕλληνες νομίζουσι καὶ λέγουσιν
οἱ ῥήτορες ἐν ταῖς δίκαις, συμφορητοῦ τινος καὶ
κοινοῦ σπέρματος γεγόνασιν, ἀλλ' ἐστὶν ὁ Σπόριος
10 τῶν πρώτων ὀνομάτων, ὥς ὁ Σέξτος καὶ ὁ Δέκιμος
καὶ ὁ Γάιος. τὰ δὲ πρῶτα τῶν ὀνομάτων οὐχ ὀλογρα-
φοῦσιν ἀλλ' ἢ δι' ἐνὸς γράμματος, ὥς τὸν Τίτον
καὶ τὸν Λούκιον καὶ τὸν Μάρκον· ἢ διὰ δυεῖν, ὥς
τὸν Τιβέριον καὶ τὸν Γναῖον· ἢ διὰ τριῶν, ὥς τὸν
15 Σέξτον καὶ τὸν Σερούιον. ἐστὶν οὖν καὶ ὁ Σπόριος
τῶν διὰ δυεῖν γραφομένων, τοῦ σ καὶ τοῦ π. γρά- F
φουσι δὲ διὰ τούτων καὶ τοὺς ἀπάτορας 'σίνε πάτρις'
οἶον ἄνευ πατρὸς, τῷ μὲν σ τό 'σίνε' τῷ δὲ π τό
'πάτρις' σημαίνοντες. τοῦτ' οὖν τὴν πλάνην ἐποίησε,
20 τὸ διὰ τῶν αὐτῶν γραμμάτων τό 'σίνε πάτρις' καὶ
τὸν Σπόριον γράφεσθαι. λεκτέον δὲ καὶ τὸν ἕτερον
λόγον, ἐστὶ δ' ἀτοπώτερος· τοὺς γὰρ Σαβίνους φασὶ
τὸ τῆς γυναικὸς αἰδοῖτον ὀνομάζειν σπόριον, εἴθ'
οἶον ἐφυβρίζοντας οὕτω προσαγορεύειν τὸν ἐκ γυναι-
25 κὸς ἀγάμου καὶ ἀνεγγύου γεγεννημένον.

104. 'Διὰ τί τὸν Διόνυσον 'λίβερον μ πάτρεμ'
καλοῦσι;' πότερον ὥς ἐλευθερίας πατέρα τοῖς πιοῦσι
γιγνόμενον· γίγνονται γὰρ οἱ πολλοὶ θρασεῖς καὶ 289

2 τούτῳ W: τοῦτο 14 Τιβέριον X: βέρριον 25 γεγεννημένον?

παρρησίας ὑποπιμπλῶνται περὶ τὰς μέθας· ἢ ὅτι τὴν λοιβὴν παρέσχευ; ἢ, ὥς Ἀλέξανδρός φησιν, ἀπὸ τοῦ παρ' Ἑλευθεράς τῆς Βοιωτίας Ἑλευθερέως Διονύσου προσαγορευομένου;

105. 'Διὰ τίνα αἰτίαν ἐν ταῖς δημοσίαις ἐορταῖς 5
ἔθος οὐκ ἔστι γαμεισθαι παρθένους, αἱ δὲ χῆραι γαμοῦνται;' πότερον, ὥς ὁ Βάρρων εἰρηκευ, ὅτι λυπούμεναι μὲν αἱ παρθέναι γαμοῦνται, χαίρουσαι δ' αἱ γυναῖκες, ἐορτῇ δέον μηδὲν λυπουμένους ποιεῖν μηδὲ πρὸς ἀνάγκην· ἢ μᾶλλον ὅτι ταῖς μὲν παρθέ- 10
B νοις καλὸν μὴ ὀλίγων, ταῖς δὲ χήραις αἰσχυρὸν πολλῶν ὄντων γαμεισθαι; ξηλωτὸς γὰρ ὁ πρῶτος γάμος ὁ δὲ δεύτερος ἀπευκταῖος· αἰσχύνονται γάρ, ἂν ζώντων τῶν προτέρων ἐτέρους λαμβάνωσιν, ὁδύ-
ρονται δέ, ἂν ἀποθανόντων. ὅθεν ἡσυχία χαίρουσι 15
μᾶλλον ἢ θορύβοις καὶ προπομπαῖς. αἱ δ' ἐορταὶ περισπᾶσι τοὺς πολλούς, ὥστε τοῖς τοιούτοις μὴ σχολάζειν. ἢ ὅτι καὶ τὰς Σαβίνων θυγατέρας ἀρπά-
σαντες ἐν ἐορτῇ παρθένους οὕσας εἰς πόλεμον κατέ-
στησαν, ἐξοικονίσαντο τὸ γαμεῖν παρθένους ἐν ἱεραῖς 20
ἡμέραις;

106. 'Διὰ τί Ῥωμαῖοι τύχην σέβονται Πριμι-
γένειαν, ἣν ἂν τις εἴποι πρωτογένειαν;' ἄρ' ὅτι
C Σερούϊω κατὰ τύχην, ὥς φασιν, ἐκ θεραπαινίδος
γενομένῳ βασιλεῦσαι τῆς Ῥώμης ἐπιφανῶς ὑπῆρξεν 25
(οὕτω γὰρ οἱ πολλοὶ Ῥωμαίων ὑπειλήφασιν)· ἢ μᾶλλον, ὅτι τῆς Ῥώμης ἡ τύχη παρέσχε τὴν ἀρχὴν

2 Ἀλέξανδρος] Mueller. 3 p. 244 3 Ἑλευθεράς Dueb-
nerus; ἑλευθέρας 9 δέον *: δὲ 12 ὄντων] παρόντων M

καὶ τὴν γένεσιν; ἢ φυσικώτερον ἔχει λόγον τὸ
 προᾶγμα καὶ φιλοσοφώτερον, ὥς τὴν τύχην πάντων
 οὕσαν ἀρχὴν καὶ τὴν φύσιν ἐκ τοῦ κατὰ τύχην
 συνισταμένην, ὅταν τισὶν ὡς ἔτυχεν ἀποκειμένοις
 5 τάξεις ἐγγένηται;

107. 'Διὰ τί τοὺς περὶ τὸν Διόνυσον τεχνίτας
 'ἱστρίωνας' Ῥωμαῖοι καλοῦσιν;' ἢ δι' ἣν αἰτίαν
 Κλούβιος Ῥοῦφος ἱστύρηκε; φησὶ γὰρ ἐν τοῖς πᾶν
 παλαιοῖς χρόνοις Γαῖου τε Σουλπικίου καὶ Λικινίου D
 10 Στόλωνος ὑπατευόντων, λοιμῶδη νόσον ἐν Ῥώμῃ
 γενομένην πάντας ὁμαλῶς διαφθεῖραι τοὺς ἐπὶ
 σκηνὴν προερχομένους· δεηθεῖσιν οὖν αὐτοῖς ἐκ
 Τυρρηνίας ἐλθεῖν πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς τεχνίτας,
 ὧν τὸν πρωτεύοντα δόξη καὶ χρόνον πλεῖστον ἐνευη-
 15 μεροῦντα τοῖς θεατροῖς Ἰστρον ὀνομάζεσθαι· καὶ
 διὰ τοῦτο πάντας 'ἱστρίωνας' ἀπ' ἐκείνου προσαγο-
 ρεύεσθαι.

108. 'Διὰ τί δὲ τὰς ἐγγυς γένους οὐ γαμοῦσι;
 πότερον αὖξιν τοῖς γάμοις βουλόμενοι τὰς οἰκειό-
 20 τητας καὶ συγγενεῖς πολλοὺς ἐπικτᾶσθαι, διδόντες
 ἑτέροις καὶ λαμβάνοντες παρ' ἑτέρων γυναικας· ἢ E
 φοβούμενοι τὰς ἐν τοῖς γάμοις τῶν συγγενῶν δια-
 φορὰς ὡς καὶ τὰ φύσει δίκαια προσπολλυνοῦσας;
 ἢ πολλῶν βοηθῶν τὰς γυναικας ὀρῶντες δι' ἀσθε-
 25 νειαν δεομένας, οὐκ ἐβούλοντο τὰς ἐγγυς γένους
 συνοικίξειν, ὅπως, ἂν οἱ ἄνδρες ἀδικῶσιν αὐτάς, οἱ
 συγγενεῖς βοηθῶσιν;

109. 'Διὰ τί τῷ ἱερεῖ τοῦ Διός, ὃν Φλάμιναν
 Διάλιν καλοῦσιν, οὐκ ἐξῆν ἀλεύρου θιγεῖν, οὐδὲ

ζύμης; ἢ τὸ μὲν ἄλευρον ἀτελὲς τροφή καὶ ἄπε-
 πτός ἐστιν; οὔτε γὰρ ὃ ἦν μεμέννηκεν ὁ πυρὸς οὔθ'
 ὃ δεῖ γενέσθαι γέγονεν ὁ ἔρτος, ἀλλὰ καὶ τὴν σπέρ-
 ματος δύναμιν ἀπολώλεκεν ἕμα καὶ τὴν σιτίου
 F χρεῖαν οὐκ ἔσχηκε. διὸ καὶ 'μυλήφατον' ὁ ποιητής 5
 'ἄλφριτον' ἐκ μεταφορᾶς ὠνόμασεν ὥσπερ φρονεού-
 μενον ἐν τῷ ἀλέτῳ καὶ φθειρόμενον· ἡ δὲ ζύμη
 καὶ γέγονεν ἐκ φθορᾶς αὐτῇ καὶ φθείρει τὸ φύραμα
 μιγνυμένη· γίνεταί γάρ ἄτονον καὶ ἀδρανὲς καὶ
 ὅλως ἔοικε σῆψις ἢ ζύμωσις εἶναι· πλεονάσασα γοῦν 10
 ἀποξύνει παντάπασιν καὶ φθείρει τὸ ἄλευρον.

110. 'Διὰ τί καὶ σαρκὸς ὥμης ἀπείροται τῷ
 ἱερεῖ ψάσειν;' πότερον ὁμοφαγίας πᾶντι πόρρωθεν
 ἀποτρέπει τὸ ἔθος, ἢ δι' ἣν τὸ ἄλευρον αἰτίαν
 290 ἀφοσιοῦνται καὶ τὸ κρέας; οὔτε γὰρ ἐστι ζῶον οὔτ'
 ὕψον ἤδη γέγονεν. ἡ γὰρ ἔψησις καὶ ὕπτησις ἀλ-
 λοίωσις οὔσα καὶ μετακόσμησις ἐξίστησι τὴν μορφήν.
 τὸ δὲ πρόσφατον καὶ ὥμον οὐδὲ τὴν ὕψιν ἔχει κα-
 θαράν καὶ ἀμίαντον, ἀλλ' εἰδεχθῇ καὶ ἐλκώδη.

111. 'Διὰ τί δὲ κυνὸς καὶ αἰγὸς ἐκέλευον ἀπέ- 20
 χεσθαι τὸν ἱερέα, μῆθ' ἀπτόμενον μῆτ' ὀνομάζοντα;
 πότερον τῆς μὲν αἰγὸς βδελυττόμενοι τὸ ἀκόλαστον
 καὶ δυσῶδες, ἢ φοβούμενοι τὸ νοσηματικόν; δοκεῖ
 γὰρ ἐπιληψία καταλαμβάνεσθαι μάλιστα τῶν ζώων
 καὶ προσαναχρῶννυσθαι τοῖς φαγοῦσιν ἢ θιγοῦσιν 25
 ὑπὸ τοῦ πάθους ἐχομένης. αἰτίαν δὲ λέγουσι τὴν
 B στενότητα τῶν πνευματικῶν πόρων πολλάκις ἐπιλαμ-

βανομένην, τεκμαιρόμενοι τῇ λεπτότητι τῆς φωνῆς.
 καὶ γὰρ ἀνθρώπων ὅσοις ἐπιληπτίζουσι συμβαίνει
 φθέγγεσθαι, μηκασμῷ παραπλησίαν φωνὴν ἀφιᾶσι.
 τῷ δὲ κυνὶ τοῦ μὲν ἀκολάστου καὶ δυσώδους ἦττον
 5 ἔσως μέτεστι· καίτοι φασὶν ἔνιοι μήτε τῆς Ἀθη-
 ναίων ἀκροπόλεως ἐπιβαίνειν κύνα μήτε τῆς Δηλίων
 νήσου διὰ τὴν ἐμφανῆ μῆξιν, ὥσπερ βοῶν καὶ
 συῶν καὶ ἵππων ἐν θαλάμοις ἀλλ' οὐκ ἐμφανῶς
 καὶ ἀνέδην ὀχεύοντων. τὴν γὰρ ἀληθινὴν αἰτίαν
 10 ἀγνοοῦσιν, ὅτι μάχιμον ὄντα τὸν κύνα τῶν ἀσύλων
 καὶ ἀγρίων ἐξείργουσιν ἱερῶν, ἀσφαλῆ καταφυγὴν ^C
 τοῖς ἰκέταις διδόντες. εἰκὸς μὲν οὖν ἔστι καὶ τὸν
 ἱερέα τοῦ Διὸς ὥσπερ ἐμψυχον καὶ ἱερὸν καὶ ἄγαλμα
 καταφύξιμον ἀνεῖσθαι τοῖς δεομένοις καὶ ἰκετεύ-
 15 οῦσι, μηδενὸς ἀπείργοντος μηδ' ἐκφοβοῦντος. διὸ
 κλινίδιον μὲν ἦν αὐτοῦ κείμενον ἐν τῷ θυρῶνι τῆς
 οἰκίας· ὃ δὲ προσπεσὼν τοῖς γόνασι τὴν ἡμέραν
 ἐκείνην ἔδειαν εἶχε πληγῶν καὶ κολάσεως· εἰ δὲ
 δεσμώτης φθαίῃ προσελθὼν, ἐλύετο· τοὺς δὲ δε-
 20 σμοὺς ἐκτὸς οὐ κατὰ θύρας ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ στέγους
 ἀπερρίπτουν. οὐδὲν οὖν ὕψελος ἦν οὕτως αὐτὸν
 ἡμέρον παρέχειν καὶ φιλάνθρωπον, εἰ κύων προει-
 στήκει δεδιττόμενος καὶ ἀπερύκων τοὺς προσφυγεῖν
 δεομένους. οὐ μὴν οὐδὲ καθαρεύειν ᾤοντο παντά- ^D
 25 πασιν οἱ παλαιοὶ τὸ ξῶν· Ὀλυμπίων μὲν γὰρ
 οὐδενὶ θεῶν καθιέρωνται, χθονίᾳ δὲ δείπνον Ἐκάτῃ
 πεμπόμενος εἰς τριόδους ἀποτροπαίων καὶ καθαρ-

σίῳν ἐπέχει μοῖραν. ἐν δὲ Λακεδαιμόνι τῷ φρονικω-
τάτῳ θεῶν Ἐνυαλίῳ σκύλακας ἐντέμνουσι· Βοιωτοῖς
δὲ δημοσίᾳ καθαρός ἐστὶ κυνὸς διχοτομηθέντος
τῶν μερῶν διεξιλεθεῖν· αὐτοὶ δὲ Ῥωμαῖοι τοῖς
Λυκαίοις, ἃ Λουπερκάλια καλοῦσιν, ἐν τῷ καθαρ- 5
σίῳ μηνὶ κύνα θύουσιν. ὅθεν οὐκ ἀπὸ τρόπου τοῖς
τὸν ὑπέρτατον καὶ καθαρώτατον εἰληφόσι θερα-
πέειν θεὸν ἀπειρησθαι κύνα ποιεῖσθαι συνήθη
καὶ σύνοικον.

- E 112. Ἀιὰ τίνα δ' αἰτίαν οὐδὲ κιττοῦ θιγεῖν 10
ἐφεῖτο τῷ ἱερεῖ τοῦ Διός, οὐδ' ὁδὸν διελθεῖν ἀνα-
δενδράδος ἄνωθεν διατεταμένης; ἥ τοῦτο μὲν ὁμοίον
ἐστὶ τῷ ἔσθιεν ἐπὶ δίφρου' ἢ μὴδ' ἐπὶ χοίνικος
καθῆσθαι' ἢ μὴδὲ σάρον ὑπερβαίνειν', οὐ ταῦτα τῶν
Πυθαγορικῶν δεδιότων καὶ φυλαττομένων, ἀλλ' 15
ἕτερα τούτοις ἀπαγορευόντων; καὶ γὰρ τὸ ὑπ' ἡμ-
πελον ὑποπορεύεσθαι τὴν ἀναφορὰν ἐπὶ τὸν οἶνον
εἶχεν, ὥς οὐ θεμιτὸν τῷ ἱερεῖ μεθύσκεσθαι. τῶν
γὰρ μεθύσκομένων ὑπὲρ κεφαλῆς ὁ οἶνός ἐστι καὶ
πιέζονται καὶ ταπεινοῦνται, δέον ὑπερτέρους εἶναι 20
F καὶ κρατεῖν ἀεὶ τῆς ἡδονῆς ταύτης ἀλλὰ μὴ κρα-
τεῖσθαι. τὸν δὲ κιττὸν πότερον ὥς ἔκαρπον καὶ
ἄχρηστον ἀνθρώποις, ἀδρανῆ δὲ καὶ δι' ἀσθένειαν
ἐτέρων ὀχούντων δεόμενον, σκιᾶ δὲ καὶ χλωρότητος
ὑψὲ γοητεύοντα τοὺς πολλοὺς, οὐκ ᾤοντο δεῖν 25
ἀσύμβολον ἐν ταῖς οἰκίαις μάτην ἐντρέφεσθαι καὶ
περιπλέκεσθαι, βλαβερόν ὅντα τοῖς προσδεχομένοις

4 διὰ τῶν μερῶν Abreschius. τῶν μερῶν διὰ μέσου?
11 ἐφεῖτο *: ἐφίετο 13 ἐπὶ δίφρου p. 354b: ἀπὸ δίφρου

φρυτοῖς τῆς γῆς ἐχόμενον (διὸ τῶν μὲν Ὀλυμπίων 291
 ἱερῶν εἴργεται, καὶ οὐτ' ἐν Ἡράς Ἀθήνησιν οὔτε
 Θήβησιν ἐν Ἀφροδίτης ἰδοι τις ἂν κίττον· Ἀργιω-
 νίοις δὲ καὶ Νυκτελίοις, ὧν τὰ πολλὰ διὰ σκοτούς
 5 δρᾶται, πάρεστιν)· ἢ καὶ τοῦτο συμβολικῇ θιάσῳ
 καὶ βακχευμάτων ἀπαγόρευσις ἦν; αἱ γὰρ ἔνοχοι
 τοῖς βακχικοῖς πάθεσι γυναικες εὐθύς ἐπὶ τὸν κι-
 τὸν φέρονται, καὶ σπαράττουσι δραττόμεναι ταῖς
 χερσὶ καὶ διεσθίουσαι τοῖς στόμασιν· ὥστε μὴ παν-
 10 τελῶς ἀπιθάνους εἶναι τοὺς λέγοντας, ὅτι καὶ
 πνεῦμα μανίας ἔχων ἐγερτικὸν καὶ παρακινήτικόν
 ἐξίστησι καὶ ταράττει, καὶ ὅλως ἕοικον ἐπάγει μέθην B
 καὶ χάριν τοῖς ἐπισφαλῶς πρὸς ἐνθουσιασμόν ἔχουσι.

113. Διὰ τί τοῖς ἱερεῦσι τούτοις ἀρχὴν οὐκ
 15 ἐφεῖτο λαβεῖν οὐδὲ μετελθεῖν, ἀλλὰ ῥαβδούχῳ τε
 χρῶνται καὶ δῖφρον ἡγεμονικὸν ἐπὶ τιμῇ καὶ παρα-
 μυθία τοῦ μὴ ἄρχειν ἔχουσι; ποτέρον, ὥς ἐνιαχοῦ
 τῆς Ἑλλάδος ἀντίρροπον ἦν τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξί-
 ωμα πρὸς τὸ τῆς βασιλείας, καὶ μὴ τυχόντας ἱερεῖς
 20 ἀπεδείκνυσαν· ἢ μᾶλλον ὅτι, τῶν μὲν ἱερέων ὠρι-
 σμένους πρᾶξεις ἐχόντων τῶν δ' ἀρχόντων ἀτάκτους
 καὶ ἀορίστους, οὐκ ἦν δυνατόν εἰς ἓν ἕμα τῶν C
 καιρῶν συμπεσόντων ἑκατέρῳ παρεῖναι τὸν αὐτόν,
 ἀλλ' ἔδει θάτερα πολλάκις ἀμφοτέρων ἐπειγόντων
 25 ἀπολείποντα νῦν μὲν ἀσεβεῖν τοὺς θεοὺς, νῦν δὲ
 βλάπτειν τοὺς πολίτας; ἢ ταῖς ἀνθρωπίναις ἐνο-

3 Ἀργιωνίοις M: ἄργιον ἴοις 12 ταράττει W: σπαράτ-
 τει. cf. p. 136c 13 καὶ χάριν] καὶ ἄχαριν (melius κᾶχα-
 ριν) X. Possis etiam καὶ χάριν ἄχαριν 19 καὶ μὴ] ἥς
 τοὺς μὴ W. ἥς καὶ μὴ Duellnerus

ρῶντες ἀρχαῖς οὐκ ἐλάττονα τῆς ἐξουσίας τὴν ἀνάγκην
 προσοῦσαν, καὶ τὸν ἄρχοντα δήμου, καθάπερ Ἴππο-
 κράτης ἔφη τὸν ἱατρόν, δεινὰ μὲν ὁρῶντα δεινῶν
 δ' ἀπτόμενον, ἐπ' ἄλλοτρίοις δὲ κακοῖς ἰδίας λύπας
 καρπούμενον, οὐχ ὅσιον ἡγοῦντο θύειν θεοῖς καὶ 5
 ἱερῶν κατάρχεσθαι γενόμενον ἐν καταδίκαις καὶ
 θανατώσεσι πολιτῶν, πολλάκις δὲ καὶ συγγενῶν καὶ
 οἰκείων, οἷα καὶ Βρούτῳ συνέτυχε;

2 Ἴπποκράτης] Vol. VI p. 213 Chart. 3 δεινῶν] ἀηδῶν?

ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

1. 'Τίνες οἱ ἐν Ἐπιδαύρῳ κονίποδες καὶ ἄρτυνοι;' οἱ μὲν τὸ πολίτευμα *** ὀρδοήκοντα καὶ ἑκατὸν Ε
ἄνδρες ἦσαν· ἐκ δὲ τούτων ἡγοῦντο βουλευτάς, οὓς
'ἀρτύνους' ἐκάλουν. τοῦ δὲ δήμου τὸ πλεῖστον ἐν
5 ἄγρῳ διέτριβεν· ἐκαλοῦντο δέ 'κονίποδες', ὥς συμβαλεῖν ἔστιν ἀπὸ τῶν ποδῶν γνωριζόμενοι κεκοι-
μένων, ὁπότε κατέλθοιεν εἰς τὴν πόλιν.

2. 'Τίς ἡ παρὰ Κυμαίοις ὀνοβάτις;' τῶν γυναι-
κῶν τὴν ἐπὶ μοιχείᾳ ληφθεῖσαν ἀγαγόντες εἰς ἀγορὰν F
10 ἐπὶ λίθου τινὸς ἐμφανῆ πᾶσι καθίστασαν· εἰθ'
οὕτως ἀνεβίβαζον ἐπ' ὄνον, καὶ τὴν πόλιν κύκλῳ
περιαχθεῖσαν ἔδει πάλιν ἐπὶ τὸν αὐτὸν λίθον κατα-
στήναι καὶ τὸ λοιπὸν ἄτιμον διατελεῖν, 'ὀνοβάτιν'
προσαγορευομένην. τὸν δὲ λίθον ἀπὸ τούτου καθα-
15 ρὸν οὐ νομίζοντες ἀφωσιοῦντο. ἦν δὲ καὶ φυλάκτου
τις ἀρχὴ παρ' αὐτοῖς· ὁ δὲ ταύτην ἔχων τὸν μὲν
ἕλλον χρόνον ἐτήρει τὸ δεσμωτήριον, εἰς δὲ τὴν

2 lac. 8 litt. in E, quam supplet verbo ἔχοντες W.
Malim διέποντες 14 καθαρὸν οὐ *: οὐ καθαρὸν

292 βουλὴν ἐν τῷ νυκτερινῷ συλλόγῳ παριὼν ἐξῆγε τοὺς βασιλεῖς τῆς χειρὸς καὶ κατεῖχε, μέχρι περὶ αὐτῶν ἢ βουλὴ διαγνοίῃ, πότερον ἀδικοῦσιν ἢ οὐ, κρύβδην φέρουσα τὴν ψῆφον.

3. 'Τίς παρὰ Σόλοις ἢ ὑπεκκαύστρια;' τὴν τῆς 5 'Αθηνᾶς ἱέρειαν οὕτω καλοῦσιν, ὅτι ποιεῖται τινὰς θυσίας καὶ ἱεροουργίας ἀποτροπαίους.

4. 'Τίνες ἐν Κνίδῳ οἱ ἀμνήμονες καὶ τίς ὁ ἀφεστήρ;' ἐξήκοντα προκρίτοις ἀνδράσιν ἐκ τῶν ἀρίστων οἷον ἐπισκόποις ἐχρῶντο διὰ βίου καὶ προ- 10 βούλοις τῶν μεγίστων· ἐκαλοῦντο δ' 'ἀμνήμονες' ὥς ἂν τις εἰκάσειε διὰ τὸ ἀνυπεύθυνον, εἰ μὴ νῆ B Δία πολυμνήμονές τινες ὄντες. ὁ δὲ τὰς γνώμας ἐρωτῶν 'ἀφεστήρ'.

5. 'Τίνες οἱ παρ' Ἀρκάσι καὶ Λακεδαιμονίοις 15 χρηστοί;' Λακεδαιμόνιοι Τεγεάταις διαλλαγέντες ἐποίησαντο συνθήκας καὶ στήλην ἐπ' Ἀλφειῷ κοινὴν ἀνέστησαν, ἐν ᾗ μετὰ τῶν ἄλλων γέγραπται 'Μεσσηνίους ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς χώρας καὶ μὴ ἐξεῖναι 'χρηστούς' ποιεῖν.' ἐξηγούμενος οὖν ὁ Ἀριστοτέλης τοῦτο 20 φησι δύνασθαι τὸ μὴ ἀποκτινύναι βοηθείας χάριν τοῖς λακωνίζουσι τῶν Τεγεατῶν.

6. 'Τίς ὁ παρ' Ὀπουντίοις κριθολόγος;' οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὰς πάνυ παλαιὰς θυσίας C ἐχρῶντο ταῖς κριθαῖς, ἀπαρχομένων τῶν πολιτῶν. 25 τὸν μὲν οὖν ἐπὶ τῶν θυσιῶν ἔρχοντα καὶ ταύτας κομιζόμενον τὰς ἀπαρχὰς 'κριθολόγον' ὠνόμαζον. δύο

9 προκρίτοις ἀνδράσιν M: προκρίτους ἀνδρας 20
Ἀριστοτέλης] Fragam. 550

δ' ἦσαν ἱερεῖς παρ' αὐτοῖς, ὁ μὲν περὶ τὰ θεῖα τεταγμένος, ὁ δὲ περὶ τὰ δαιμόνια.

7. 'Τίνες αἱ πλωιάδες νεφέλαι;' τὰς ὑπόμβρους μάλιστα καὶ περιφερομένας ἐκάλουν 'πλωιάδας', ὡς
 5 Θεόφραστος ἐν τετάρτῃ περὶ μεταρσίων εἰρηκε κατὰ λέξιν 'ἐπεὶ καὶ αἱ πλωιάδες αὐταὶ νεφέλαι καὶ αἱ συνεστῶσαι, ἀκίνητοι δὲ καὶ τοῖς χρώμασιν ἐκλευκοί, δηλοῦσι διαφορὰν τινα τῆς ὕλης, ὡς οὐτ' ἐξυδατου- D μένης οὐτ' ἐκπνευματουμένης.'

10 8. 'Τίς ὁ παρὰ Βοιωτοῖς πλατυχαίτας;' τοὺς οἰκίαι γειτνιῶντας ἢ χωρίοις ὁμοροῦντας αἰολίζοντες οὕτω καλοῦσιν ὡς τὸ πλεῖστον ἔχοντας. παραθή- σομαι δὲ λέξιν μίαν ἐκ τοῦ θεσμοφυλακίου νόμου, πλειόνων οὐσῶν.

15 9. 'Τίς ὁ παρὰ Δελφοῖς ὀσιωτῆρ καὶ διὰ τί βύσιον ἕνα τῶν μηνῶν καλοῦσιν;' 'ὀσιωτῆρα' μὲν καλοῦσι τὸ θυόμενον ἱερεῖον, ὅταν 'ὕσιος' ἀποδειχθῇ. πέντε δ' εἰσὶν ὕσιοι διὰ βίου, καὶ τὰ πολλὰ μετὰ τῶν προφητῶν δρῶσιν οὗτοι καὶ συνιερουργοῦσιν, ἕτε
 20 γεγονέναι δοκοῦντες ἀπὸ Δευκαλίωνος. ὁ δὲ 'βύσιος' μῆν, ὡς μὲν οἱ πολλοὶ νομίζουσι, φύσιός ἐστιν. E ἕαρος γὰρ ἔρχει καὶ τὰ πολλὰ φύεται τηνικαῦτα καὶ διαβλαστάνει. τὸ δ' ἀληθὲς οὐκ ἔχει οὕτως· οὐ γὰρ ἀντὶ τοῦ φ τῷ β χρῶνται Δελφοί, καθάπερ Μακε-
 25 δόνες 'Βίλιππον' καὶ 'βαλακρόν' καὶ 'Βερονίκην' λέγοντες, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ π· καὶ γὰρ τὸ πατεῖν 'βατεῖν'

10 πλατυχαίτας] πλατυχέτας Schneiderus 12 πλεῖ-
 στον] πλησίον W 19 ἕτε X: ἕγε 25 Βίλιππον Basileensis:
 βίλιππον γὰρ

καὶ τὸ πικρὸν 'βικρὸν' ἐπιεικῶς καλοῦσιν. ἔστιν οὖν πύσιος ὁ 'βύσιος', ἐν ᾧ πυστιῶνται καὶ πυνθάνονται τοῦ θεοῦ· τὸ γὰρ ἐννοεῖν καὶ πάτριον. ἐν τῷ μηνὶ γὰρ τούτῳ χρηστήριον ἐγίνετο καὶ ἐβδόμην ταύτην νομίζουσι τοῦ θεοῦ γενέθλιον, καὶ 5
 F πολύφθοον ὀνομάζουσιν οὐ διὰ τὸ πέττεσθαι φθοῖς, ἀλλὰ πολυπευθῇ καὶ πολυμάντευτον οὔσαν. ὅψε γὰρ ἀνείσθησαν αἱ κατὰ μῆνα μαντεῖαι τοῖς δεομένοις, πρότερον δ' ἅπαξ ἐθεμίστευεν ἡ Πυθία τοῦ ἐνιαυτοῦ κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν, ὡς Καλλισθένους καὶ 10
 'Αναξανδρίδης ἱστορήκασι.

293 10. 'Τί τὸ φυξίμηλον;' τῶν μικρῶν ἔστι καὶ χαμαιζήλων φρυτῶν, ὧν ἐπίοντα τοὺς βλαστοὺς τὰ βοσκήματα κολουεῖ καὶ ἀδικεῖ καὶ λυμαίνεται τὴν αὔξησιν· ὅταν γοῦν ἀναδραμόντα μέγεθος λάβῃ καὶ 15
 διαφύγῃ τὸ βλάπτεσθαι ὑπὸ τῶν ἐπινεμομένων, 'φυξίμηλα' καλεῖται. τὸ δὲ μαρτύριον Αἰσχύλος.

11. 'Τίνες οἱ ἀποσφενδόνητοι;' Κέρκυραν τὴν νῆσον Ἑρετριεῖς κατέκουν· Χαρικράτους δὲ πλεύσαντος ἐκ Κορίνθου μετὰ δυνάμεως καὶ τῷ πολέμῳ 20
 κρατοῦντος, ἐμβάντες εἰς τὰς ναῦς οἱ Ἑρετριεῖς
 B ἀπέπλευσαν οἴκαδε. προαισθόμενοι δ' οἱ πολῖται, τῆς χώρας εἴργον αὐτοὺς καὶ ἀποβαίνειν ἐκώλυον σφενδονῶντες. μὴ δυνάμενοι δὲ μήτε πεῖσαι μήτε βιάσασθαι πολλοὺς καὶ ἀπαραιτήτους ὄντας, ἐπὶ 25
 Θράκης ἐπλευσαν καὶ κατασχόντες χωρίον, ἐν ᾧ

3 τὸ γὰρ] τοῦτο γὰρ? 6 φθοῖς*: φθοῖς 11 'Αναξανδρίδης] 'Αλεξανδρίδης Hemsterhusius. vid. Mueller. 3 p. 107
 17 Αἰσχύλος] Nauck p. 97

πρότερον οἰκῆσαι Μέθωνα τὸν Ὀρφῆως πρόγονον
 ἱστοροῦσι, τὴν μὲν πόλιν ὠνόμασαν Μεθώνην, ὑπὸ
 δὲ τῶν προσοίκων ἄποσφενδόνητοι προσωνομά-
 σθησαν.

- 5 12. Ὅτις ἡ παρὰ Δελφοῖς Χάριλα; τρεῖς ἄγουσι
 Δελφοὶ ἐνναετηρίδας κατὰ τὸ ἐξῆς, ὧν τὴν μὲν
 Στεπτήριον καλοῦσι, τὴν δ' Ἡρωίδα, τὴν δὲ Χάριλαν. C
 τὸ μὲν οὖν Στεπτήριον ἔοικε μίμημα τῆς πρὸς τὸν
 Πύθωνα τοῦ θεοῦ μάχης εἶναι καὶ τῆς μετὰ τὴν
 10 μάχην ἐπὶ τὰ Τέμπη φυγῆς καὶ ἐκδιώξεως. οἱ μὲν
 γὰρ φυγεῖν ἐπὶ τῷ φόνῳ φασὶ χρήζοντα καθαρσίῳν,
 οἱ δὲ τῷ Πύθωνι τετρωμένῳ καὶ φεύγοντι κατὰ τὴν
 ὁδόν, ἣν νῦν ἱερὰν καλοῦμεν, ἐπακολουθεῖν καὶ
 μικρὸν ἀπολειφθῆναι τῆς τελευτῆς· κατέλαβε γὰρ
 15 αὐτὸν ἐκ τοῦ τραύματος ἄρτι τεθνηκότα καὶ κεκη-
 δευμένον ὑπὸ τοῦ παιδός, ᾧ ὄνομα ἦν Αἰξ, ὥς
 λέγουσι. τὸ μὲν οὖν Στεπτήριον τούτων ἢ τοιούτων
 τινῶν ἀπομίμησις ἐστὶν ἑτέρων. τῆς δ' Ἡρωίδος
 τὰ πλεῖστα μυστικὸν ἔχει λόγον, ὃν ἴσασιν αἱ Θυι-
 20 ἄδες, ἐκ δὲ τῶν δρωμένων φανερώς Σεμέλης ἂν τις D
 ἀναγωγὴν εἰκάσειε. περὶ δὲ τῆς Χαρίλας τοιαῦτά
 τινα μυθολογοῦσι. λιμὸς ἐξ ἀνχμοῦ τοὺς Δελφοὺς
 κατέσχε, καὶ πρὸς τὰς θύρας τοῦ βασιλέως ἐλθόντες
 μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν ἰκέτευον. ὁ δὲ τῶν ἀλφί-
 25 των καὶ τῶν χεδρόπων μετεδίδου τοῖς γνωριμωτέροις
 αὐτῶν· οὐ γὰρ ἦν ἱκανὰ πᾶσιν. ἐλθούσης δὲ παιδὸς
 ἔτι μικρᾶς ὀρφανῆς γονέων καὶ προσλιπαρούσης,

1 πρόγονον] ἀπόγονον W 16 τοῦ παιδός] τῆς παιδός?
 25 χεδρόπων *: χεδροπῶν

ἐρράπισεν αὐτὴν ὑποδήματι καὶ τῷ προσώπῳ τὸ
 ὑπόδημα προσέρριψεν· ἡ δέ, πενιχρά τις οὖσα καὶ
 ἔρημος οὐκ ἀγεννῆς δὲ τὸ ἦθος, ἐκποδὼν γενομένη
 καὶ λύσασα τὴν ζώνην ἀνήρτησεν ἑαυτήν. ἐπιτελεί-
 νοντος δὲ τοῦ λιμοῦ καὶ νοσημάτων προσγενομένων, 5
 ἀνείλεν ἡ Πυθία τῷ βασιλεῖ Χάριλαν ἰλάσκεσθαι
 παρθένον αὐτοθάνατον. μόλις οὖν ἀνευρόντες, ὅτι
 τοῦνομα τοῦτ' ἦν τῇ ῥαπισθείσῃ παιδί, μεμιγμένην
 τινὰ καθαρυμῷ θυσίαν ἀπετέλεσαν, ἣν ἐπιτελοῦσιν
 ἔτι καὶ νῦν δι' ἐννέα ἔτων. προκαθῆται μὲν γὰρ 10
 ὁ βασιλεὺς τῶν ἀλφίτων καὶ τῶν χεδρόπων ἐπιδι-
 δοὺς πᾶσι καὶ ξένοις καὶ πολίταις, κομίζεται δὲ τῆς
 F Χαρίλας παιδικὸν εἶδωλον· ὅταν οὖν πάντες λάβωσιν,
 ὁ μὲν βασιλεὺς ῥαπίζει τῷ ὑποδήματι τὸ εἶδωλον,
 ἡ δὲ τῶν Θυιάδων ἀρχηγὸς ἀραμένη κομίζει πρὸς 15
 τινὰ τόπον φαραγγώδη, κακεῖ σχοινίον περιέψαντες
 τῷ τραχήλῳ τοῦ εἰδώλου κατορύττουσιν, ὅπου τὴν
 Χάριλαν ἀπαρξάμενην ἔθαψαν.

13. 'Τί τὸ πτωχικὸν κρέας παρ' Αἰνιᾶσι;' πλείο-
 νες γέγονασιν Αἰνιάνων μεταναστάσεις. πρῶτον μὲν 20
 γὰρ οἰκοῦντες περὶ τὸ Δώτιον πεδίου ἐξέπεσον ὑπὸ
 Ἀπιδῶν εἰς Αἰθικας. ἐκεῖθεν τῆς Μολοσσίας τὴν
 περὶ τὸν Ἀραοῦαν χώραν κατέσχον, ὅθεν ὠνομάσθη-
 294 σαν Παραοῦαι. μετὰ ταῦτα Κίρραν κατέσχον· ἐν
 δὲ Κίρρῃ καταλεύσαντες Οἰνοκλον τὸν βασιλέα, τοῦ 25
 θεοῦ προστάξαντος, εἰς τὴν περὶ τὸν Ἰναχον χώραν

3 δὲ Huttenus: τε 19 Αἰνιᾶσι * hic et infra: αἰνι-
 ᾶσι 22 ἐκεῖθεν] ἔπειτ' ἐκεῖθεν? 23 Ἀραοῦαν] Ἀῶν X
 24 Παραοῦαι] Παραοῖαι X. Melius Παραναῖοι 25 κατα-
 λεύσαντες X: καταπλεύσαντες

κατέβησαν οἰκουμένην ὑπ' Ἰναχιέων καὶ Ἀχαιῶν.
γενομένου δὲ χρησμοῦ τοῖς μὲν ἄν μεταδῶσι τῆς
χώρας ἀποβαλεῖν ἅπασαν, τοῖς δ' ἄν λάβωσι παρ'
ἐκόντων καθέξειν, Τέμων, ἀνὴρ ἐλλόγιμος τῶν
5 Αἰνιάνων, ἀναλαβὼν δάκτια καὶ πήραν ὡς προσαι-
τήσων ἀφίκετο πρὸς τοὺς Ἰναχιεῖς· ὕβρει δὲ καὶ
πρὸς γέλωτα τοῦ βασιλέως βῶλον ἐπιδόντος αὐτῷ,
δεξάμενος εἰς τὴν πήραν ἐνέβαλε καὶ ἀφανῆς ἦν B
ἡγαπηκῶς τὸ δῶρον· ἀπεχώρησε γὰρ εὐθὺς οὐδὲν
10 προσαιτήσας. οἱ δὲ πρεσβύτεροι θαυμάσαντες ἀνε-
μιμνήσκοντο τοῦ χρησμοῦ, καὶ τῷ βασιλεῖ προσιόντες
ἔλεγον μὴ καταφρονῆσαι μηδὲ προέσθαι τὸν ἄνθρω-
πον. αἰσθόμενος οὖν ὁ Τέμων τὴν διάνοιαν αὐτῶν
ᾤρησε φεύγειν, καὶ διέφυγεν εὐξάμενος τῷ Ἀπόλ-
15 λωνι καθ' ἐκατόμβης. ἐκ δὲ τούτου μονομαχοῦσιν
οἱ βασιλεῖς, καὶ τὸν τῶν Ἰναχιέων Ὑπέροχον ὁ τῶν
Αἰνιάνων Φῆμιος ὄρων μετὰ κυνὸς αὐτῷ προσφερό-
μενον οὐκ ἔφη δίκαια ποιεῖν, δεύτερον ἐπάγοντα
μαχόμενον· ἀπελάννοντος δὲ τοῦ Ὑπερόχου τὸν κύνα
20 καὶ μεταστρεφομένου, λίθῳ βαλὼν ὁ Φῆμιος αὐτὸν C
ἀναιρεῖ. κτησάμενοι δὲ τὴν χώραν, τοὺς Ἰναχιεῖς
μετὰ τῶν Ἀχαιῶν ἐκβαλόντες, τὸν μὲν λίθον ἐκείνου
ὡς ἱερὸν σέβονται καὶ θύουσιν αὐτῷ καὶ τοῦ ἱεροῦ
τῷ δημῷ περικαλύπτουσιν. ὅταν δὲ τῷ Ἀπόλλωνι
25 τὴν ἐκατόμβην ἀποδιδῶσι, τῷ Διὶ βοῦν καθιερέ-
σαντες, μερίδα τοῖς Τέμωνος ἀπογόνους ἐξάιρετον
νέμουσι, καὶ ἔπτωχικὸν κρέας ἐπονομάξουσι.

14. 'Τίνες οἱ παρ' Ἰθακησίοις Κολιάδαι καὶ τίς ὁ φάγιλος;' τῷ Ὀδυσσεῖ μετὰ τὴν μνηστηροφονίαν οἱ ἐπιτήδειοι τῶν τεθνηκότων ἐπανέστησαν, μεταπεμφθεὶς δ' ὑπ' ἀμφοτέρων διαιτητῆς Νεοπτόλεμος ἐδικαίωσε τὸν μὲν Ὀδυσσέα μεταναστῆναι καὶ φεύγειν 5
 D ἐκ τῆς Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου καὶ Ἰθάκης ἐφ' αἵματι, τοὺς δὲ τῶν μνηστήρων ἐταίρους καὶ οἰκείους ἀποφέρειν ποινὴν Ὀδυσσεῖ τῶν εἰς τὸν οἶκον ἀδικημάτων καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν. αὐτὸς μὲν οὖν εἰς Ἰταλίαν μετέστη· τὴν δὲ ποινὴν τῷ υἱεῖ καθιερώσας 10
 ἀποφέρειν ἐκέλευσε τοὺς Ἰθακησίους. ἦν δ' ἄλφιτα οἶνος κηρία ἔλαιον ἄλλες ἱερεῖα πρεσβύτερα 'φαγίλων'. 'φάγιλον' δὲ φησιν Ἀριστοτέλης τὸν ἀμνὸν εἶναι. τοὺς δὲ περὶ Εὐμαίου ἐλευθερώσας ὁ Τηλέμαχος κατέμειξε εἰς τοὺς πολίτας, καὶ τὸ γένος ἐστὶ Κο- 15
 λιαδῶν ἀπ' Εὐμαίου καὶ Βουκολιδῶν ἀπὸ Φιλοτίου.

15. 'Τίς ἡ ξυλίνη κύων παρὰ Λοκροῖς;' Φυσκίου
 E τοῦ Ἀμφικτύονος υἱὸς ἦν Λοκρός· ἐκ δὲ τούτου καὶ Καβύης Ὀποῦς. πρὸς ὃν ὁ πατήρ διενεχθεὶς καὶ 20
 συχνούς τῶν πολιτῶν ἀναλαβὼν περὶ ἀποικίας ἐμαντεύετο. τοῦ δὲ θεοῦ φήσαντος κτίζειν πόλιν ὅπου περ ἂν τύχῃ δηχθεὶς ὑπὸ κυνὸς ξυλίνης, ὑπερβαίνων εἰς τὴν ἐτέραν θάλασσαν ἐπάτησε κυνόσβατον. ἐνοχληθεὶς δὲ τῇ πληγῇ διέτριψε νῆμας αὐτόθι πλείονας, ἐν αἷς καταμαθὼν τὸ χωρίον ἔκτισε πόλεις 25
 Φυσκαῖς καὶ Ὑάντειαν, καὶ τὰς ἄλλας, ὅσας οἱ κλη-

13 Ἀριστοτέλης] Fragm. 464 15 Κολιαδῶν X: κολιδῶν.
 Sed cf. Hesych. v. Κολλίδαι 16 Βουκολιδῶν Rosius (coll. Eust.
 ad Il. O 338 p. 1018): βονκολιδῶν 19 Ὀποῦς idem ex Eust.
 ad Il. B 531 p. 277: λοκρός 26 Ὑάντειαν idem: ὕάνθειαν

θεντες Ὀξύλαι Λοκροὶ κατῴκησαν. Ὀξύλας δὲ Λοκρούς F
οἱ μὲν διὰ τὸν Νέσσον, οἱ δὲ τὸν Πύθωνα δρᾶ-
κοντα κληθῆναι λέγουσιν, ἐκβρασθέντας ὑπὸ τῆς
θαλάττης καὶ σαπέντας ἐν τῇ τῶν Λοκρῶν χώρᾳ.
5 τινὲς δὲ κώδια καὶ τραγέας τοὺς ἀνθρώπους φοροῦν-
τας καὶ τὰ πλεῖστα συνόντας αἰπολλοῖς γενέσθαι
δυσώδεις. ἔνιοι δὲ τοῦναντίον πολυάνθεμον τὴν
χώραν οὔσαν ὑπ' εὐωδίας τοῦνομα λαβεῖν· ὧν ἐστι
καὶ Ἀρχύτας ὁ Ἀμφισσεύς· γέγραφε γὰρ οὕτω·

10 'τὴν βοτρυοστέφανον μυρίπνουν Μάκυναν ἐραννὴν.' 295

16. 'Τί τὸ καλούμενον ὑπὸ Μεγαρέων ἀφάβρωμα;
Νῆσος, ἀφ' οὗ προσηγορεύθη Νίσαια, βασιλεύων ἐκ
Βοιωτίας ἔγχευεν Ἀβρώτην, Ὀρχήστου θυγατέρα,
Μεγαρέως δ' ἀδελφὴν, γυναῖκα καὶ τῷ φρονεῖν ὥς
15 ἔοικε περιττὴν καὶ σώφρονα διαφερόντως. ἀποθα-
νούσης δ' αὐτῆς, οἳ τε Μεγαρεῖς ἐπένθησαν ἐκου-
σίως καὶ ὁ Νῆσος αἰδίδαν τινὰ μνήμην καὶ δόξαν
αὐτῆς καταστῆναι βουλόμενος ἐκέλευε τὰς ἀστᾶς
φορεῖν ἣν ἐκείνη στολὴν ἐφόρει, καὶ τὴν στολὴν B
20 'ἀφάβρωμα' δι' ἐκείνην ὠνόμασε. δοκεῖ δὲ τῇ δόξῃ
τῆς γυναικὸς καὶ ὁ θεὸς βοηθῆσαι· πολλάκις γὰρ
τὰς ἐσθῆτας ἀλλάξαι βουλομένας τὰς Μεγαρίδας
χρησμοῦ διεκώλυσε.

17. 'Τίς ὁ δορίζενος;' τὸ παλαιὸν ἡ Μεγαρίς
25 ᾤκειτο κατὰ κώμας, εἰς πέντε μέρη νενεμημένων
τῶν πολιτῶν. ἐκαλοῦντο δ' Ἡραεῖς καὶ Πιραεῖς καὶ

2 δὲ] malim δὲ διὰ
Bryanus: τὰ δστᾶ

18 ἐκέλευε] ἐκέλευσε? τὰς ἀστᾶς

Μεγαρεῖς καὶ Κυνουσοῦρεῖς καὶ Τριποδίσκιοι. τῶν δὲ Κορινθίων πόλεμον αὐτοῖς ἐξεργασαμένων πρὸς ἀλλήλους (ἀεὶ γὰρ ἐπεβούλευον ὅφ' αὐτοῖς ποιήσασθαι τὴν Μεγαρικὴν), ὅμως δι' ἐπιείκειαν ἡμέρας
 Ο ἐπολέμουν καὶ συγγενικῶς. τοὺς μὲν γὰρ γεωργοῦν-
 τας οὐδεὶς ἠδίκηει τὸ παράπαν, τοὺς δ' ἀλίσκομένους
 λύτρον τι τεταγμένον ἔδει καταβαλεῖν, καὶ τοῦτ' ἐλάμβανον ἀφέντες. πρότερον δ' οὐκ εἰσέπραττον, ἀλλ' ὁ λαβὼν αἰχμάλωτον ἀπῆγεν οἴκαδε, καὶ μετα-
 δούς ἄλῶν καὶ τραπέξης ἀπέπεμπεν οἴκαδε. ὁ μὲν
 οὖν τὰ λύτρα κομίσας ἐπηνεῖτο καὶ φίλος ἀεὶ διετέλει
 τοῦ λαβόντος ἐκ δοριαλώτου 'δοριξενος' προσαγο-
 ρεούμενος· ὁ δ' ἀποστερήσας οὐ μόνον παρὰ τοῖς
 πολεμίοις ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς πολίταις ὥς ἄδικος
 καὶ ἄπιστος ἠδόξει.

15

18. 'Τίς ἡ παλιντοκία;' Μεγαρεῖς Θεαγένη τὸν τύραννον ἐκβαλόντες, ὀλίγον χρόνον ἐσωφρόνησαν
 Δ κατὰ τὴν πολιτείαν· εἴτα πολλὴν κατὰ Πλάτωνα καὶ ἔκκρατον αὐτοῖς ἐλευθερίαν τῶν δημαγωγῶν οἰνοχο-
 ούντων, διαφθαρέντες παντάπασι τὰ τ' ἄλλα τοῖς
 πλουσίοις ἀσελγῶς προσεφέροντο, καὶ παριόντες εἰς
 τὰς οἰκίας αὐτῶν οἱ πένητες ἠξίουσαν ἐστιᾶσθαι καὶ
 δειπνεῖν πολυτελῶς· εἰ δὲ μὴ τυγχάνοιεν, πρὸς βίαν
 καὶ μεθ' ὕβρεως ἐχρῶντο πᾶσι. τέλος δὲ δόγμα
 διέμενοι, τοὺς τόκους ἀνεπράττοντο παρὰ τῶν δανει-
 στῶν οὓς δεδωκότες ἐτύγγανον, 'παλιντοκίαν' τὸ
 γιγνόμενον προσαγορεύσαντες.

1 Τριποδίσκιοι Herwerdenus: τριποδισκαῖοι
 τωνα] Rep. p. 562d

19. 'Τίς ἡ Ἀνθηδών, περὶ ἧς ἡ Πυθιάς εἶπε
 'πῖν' οἶνον τρυγίαν, ἐπεὶ οὐκ Ἀνθηδόνα ναίεις' E
 (ἡ γὰρ ἐν Βοιωτοῖς οὐκ ἔστι πολύοινος); τὴν Καλαύ-
 ρειαν Εἰρήνην τὸ παλαιὸν ὠνόμαζον ἀπὸ γυναικὸς
 5 Εἰρήνης, ἣν ἐκ Ποσειδῶνος καὶ Μελανθείας τῆς
 Ἀλφειοῦ γενέσθαι μυθολογοῦσιν. ὕστερον δὲ τῶν
 περὶ Ἀνθην καὶ Ὑπέρην αὐτόθι κατοικούντων, Ἀν-
 θηδουσίαν καὶ Ὑπέρειαν ἐκάλουν τὴν νῆσον. εἶχε δ'
 ὁ χρησμὸς οὕτως, ὥς Ἀριστοτέλης φησί,
 10 'πῖν' οἶνον τρυγίαν, ἐπεὶ οὐκ Ἀνθηδόνα ναίεις
 οὐδ' ἱερὰν Ὑπέραν, ὅθι γ' ἄτρυγον οἶνον ἐπινες.
 ταῦτα μὲν ὁ Ἀριστοτέλης. ὁ δὲ Μνασιγείτω φησὶν F
 Ὑπέρης ἀδελφὸν ὄντα τὸν Ἀνθον ἔτι νήπιον ἀπο-
 λέσθαι, καὶ τὴν Ὑπέρην κατὰ ζήτησιν αὐτοῦ πλανω-
 15 μένην εἰς Φεράς πρὸς Ἀκαστον ἐλθεῖν, ὅπου κατὰ
 τύχην ὁ Ἀνθος ἐδούλευεν οἰνοχοεῖν τεταγμένος. ὥς
 οὖν εἰσιτιῶντο, τὸν παῖδα προσφέροντα τῇ ἀδελφῇ
 τὸ ποτήριον ἐπιγυνῶναι καὶ εἰπεῖν πρὸς αὐτὴν ἡσυχῇ
 'πῖν' οἶνον τρυγίαν, ἐπεὶ οὐκ Ἀνθηδόνα ναίεις.'
 20 20. 'Τίς ὁ λεγόμενος ἐν Πριήνῃ παρὰ δρυὶ
 σκότος;' Σάμιοι καὶ Πριηνεῖς πολεμοῦντες ἀλλήλοις, 296
 τὰ μὲν ἄλλα μετρίως ἐβλάπτοντο καὶ ἐβλαπτον, μάχης
 δὲ μεγάλης γενομένης, χιλλίους Σαμίων οἱ Πριηνεῖς
 ἀπέκτειναν· ἐβδόμῃ δ' ὕστερον ἔτει Μιλησίοις συμ-
 25 βαλόντες παρὰ τὴν καλουμένην δρυὶ τοὺς ἀρίστους
 ὁμοῦ τι καὶ πρῶτους ἀπέβαλον τῶν πολιτῶν· ὅτε

3 Καλαύρειαν*: Καλαυρίαν 7 Ἀνθην] Ἀνθον? 12 Ἀριστο-
 τέλης] Fragn. 555 15 Ἀκαστον Bryanus: ἄκαστον ἢ ἄδραστον

καὶ Βίας ὁ σοφὸς εἰς Σάμον ἐκ Πριήνης πρεσβεύσας
 εὐδοκίμησε. ταῖς δὲ Πριηνέων γυναιξὶν ὁμοῦ τοῦ
 πάθους τούτου καὶ τῆς συμφορᾶς ἐλεεινῆς γενομένης,
 ἄρᾳ κατέστη καὶ ὄρκος περὶ τῶν μεγίστων ὁ παρὰ
 Β τῇ δρυϊ σκότος' διὰ τὸ παῖδας αὐτῶν καὶ πατέρας 5
 καὶ ἄνδρας ἐκεῖ φονευθῆναι.

21. 'Τίνες οἱ παρὰ Κρησὶ λεγόμενοι κατακαῦται;
 Τυρρηνοὺς φασὶ τοὺς τὰς Ἀθηναίων θυγατέρας καὶ
 γυναῖκας ἐκ Βραύρωνος ἀρπάσαντας, ὀπηνίκα Ἀῆμον
 καὶ Ἰμβρον κατάρκουν, εἴτ' ἐκπεσόντας, εἰς τὴν Λα- 10
 κωνικὴν ἀφικέσθαι καὶ γενέσθαι ἐπιμιξίαν αὐτοῖς
 μέχρι παίδων γενέσεως πρὸς τὰς ἐγγχωρίους γυναῖκας
 ἐκ δ' ὑποψίας καὶ διαβολῆς πάλιν ἀναγκασθέντας
 ἐκλιπεῖν τὴν Λακωνικὴν, μετὰ παίδων καὶ γυναικῶν
 Ο εἰς Κρήτην κατᾶραι, Πόλλιν ἡγεμόνα καὶ Δελφὸν 15
 ἔχοντας. ἐκεῖ δὲ πολεμοῦντας τοῖς κατέχουσι τὴν
 Κρήτην, πολλοὺς περιορᾶν τῶν ἐν ταῖς μάχαις ἀπο-
 θνησκόντων ἀτάφους, τὸ μὲν πρῶτον ἀσχόλους διὰ
 τὸν πόλεμον ὄντας καὶ τὸν κίνδυνον, ὕστερον δὲ
 φεύγοντας ἄπτεσθαι νεκρῶν ἐφθαρμένων ὑπὸ χρόνου 20
 καὶ διεργουηκότων. τὸν οὖν Πόλλιν ἐξευρόντα τιμᾶς
 τινας καὶ προνομίας καὶ ἀτελείας ἀποδοῦναι τὰς μὲν
 τοῖς λερεῦσι τῶν θεῶν, τὰς δὲ τοῖς ταφεῦσι τῶν
 τετελευτηκότων, ἐπιφημίσαντα καὶ ταύτας δαίμοσι
 χθονίοις, ὅπως ἀναφαίρετοι διαμένοιεν· εἴτα κλήρω 25
 διαλαχεῖν πρὸς τὸν Δελφόν. ὀνομασθῆναι δὲ τοὺς

2 ὁμοῦ Madvigius: ὁμοῦ 8 τοὺς] om. mei codd. 15
 καὶ Δελφὸν *: τὸν ἀδελφὸν 23 τῶν] τῶν χθονίων Herwer-
 denus 26 Δελφόν W: ἀδελφόν

μὲν ἱερεῖς, τοὺς δὲ 'κατακαύτας'· καὶ πολιτεύεσθαι
μὲν αὐτοὺς καθ' αὐτούς, ἔχειν δὲ μετὰ τῶν ἄλλων D
φιλανθρωπῶπων καὶ ἄδειαν ἀδικημάτων, οἷς οἱ ἄλλοι
Κρηῆτες εἰώθασιν χρῆσθαι πρὸς ἀλλήλους ἄγοντες
5 λαθραίως καὶ ἀποφέροντες· ἐκείνους γὰρ οὐδὲν ἀδι-
κεῖν οὐδὲ κλέπτειν οὐδὲν οὐδ' ἀφαιρεῖσθαι.

22. 'Τίς ὁ παίδων τάφος παρὰ Χαλκιδεῦσι;'
Κόθος καὶ Αἴκυλος οἱ Ξούθου παῖδες εἰς Εὐβοίαν
ἦκον οἰκῆσοντες, Αἰολέων τότε τὰ πλεῖστα τῆς νήσου
10 κατεχόντων. ἦν δὲ τῷ Κόθῳ λόγιον εὖ πρᾶξειν
καὶ περιέσεσθαι τῶν πολεμίων, ἐὰν πρίηται τὴν
χώραν. ἀποβὰς οὖν μετ' ὀλίγων ἐνέτυχε παίζουσι
παιδαρίοις παρὰ τὴν θάλασσαν· συμπαλῶν οὖν αὐτοῖς
καὶ φιλοφρονούμενος ἔδειξε παίγνια πολλὰ τῶν ξενι- E
15 κῶν. ὥς δ' ἑώρα τοὺς παῖδας ἐπιθυμοῦντας λαβεῖν,
οὐκ ἔφησεν αὐτοῖς δώσειν ἄλλως, εἰ μὴ τῆς γῆς
λάβοι παρ' αὐτῶν· οἱ δὲ παῖδες οὕτως ἀναιρούμενοι
χαμαῖθεν ἐδίδουσιν καὶ τὰ παίγνια λαβόντες ἀπηλ-
λάγησαν. οἱ δ' Αἰολεῖς αἰσθόμενοι τὸ γεγονός, καὶ
20 τῶν πολεμίων αὐτοῖς ἐπιπλεόντων, ὑπ' ὀργῆς καὶ
λύπης διεχρήσαντο τοὺς παῖδας. ἐτάφησαν δὲ παρὰ
τὴν ὁδόν, ἣ βαδίζουσιν ἐκ πόλεως ἐπὶ τὸν Εὐβοῖον,
καὶ ὁ τόπος 'τάφος παίδων' καλεῖται.

23. 'Τίς ὁ μιξαρχαγέτας ἐν Ἀργεὶ καὶ τίνες οἱ
25 ἐλάσιοι;' 'μιξαρχαγέταν' τὸν Κάστορα καλοῦσι καὶ F
νομίζουσι παρ' αὐτοῖς τεθάρθαι· τὸν δὲ Πολυδεύκην

8 Αἴκυλος X: ἄκυλος 17 οὕτως] αὐτῆς? 18 χαμαῖθεν
Pierzonus: χαμαιθεν 24. 25 μιξαρχαγέτας(ν) X: μιξαρχα-
γεύτας(ν)

ὥς ἕνα τῶν Ὀλυμπίων σέβονται. τοὺς δὲ τὰς ἐπι-
ληψίας ἀποτρέπειν δοκοῦντας 'ἐλασίους' μὲν ὀνομά-
ζουσι, δοκοῦσι δὲ τῶν Ἀλεξίδας τῆς Ἀμφιαράου
θυγατρὸς ἀπογόνων εἶναι.

24. 'Τί τὸ παρ' Ἀργείοις λεγόμενον ἔγκνισμα;' 5
τοῖς ἀποβαλοῦσί τινα συγγενῶν ἢ συνηθῶν ἔθος
ἐστὶ μετὰ τὸ πένθος εὐθύς τῷ Ἀπόλλωνι θύειν,
ἡμέραις δ' ὕστερον τριάκοντα τῷ Ἑρμῇ. νομίζουσι
γάρ, ὥσπερ τὰ σώματα τῶν ἀποθανόντων δέχεσθαι
297 τὴν γῆν, οὕτω τὰς ψυχὰς τὸν Ἑρμῆν· τοῦ δ' Ἀπόλ- 10
λωνος τῷ ἀμφιπόλῳ κριθὰς διδόντες λαμβάνουσι
κρέας τοῦ Ιερείου, καὶ τὸ πῦρ ἀποσβέσαντες ὥς μεμι-
ασμένον παρ' ἐτέρων δ' ἐναυσάμενοι, τοῦτο τὸ κρέας
ὀπτῶσιν 'ἔγκνισμα' προσαγορεύοντες.

25. 'Τίς ἀλάστωρ ἀλιτήριος παλαμναῖος;' οὐ 15
γὰρ πειστέον τοῖς λέγουσιν 'ἀλιτηρίους' κεκλήσθαι
τοὺς ἐπιτηροῦντας ἐν τῷ λιμῷ τὸν ἀλοῦντα καὶ
διαρπάζοντας· ἀλλ' 'ἀλάστωρ' μὲν κέκληται ὁ ἄλῃστα
καὶ πολλὸν χρόνον μνημονευθησόμενα δεδρακώς, 'ἀλι-
τήριος' δ' ὃν ἀλεύασθαι καὶ φυλάξασθαι διὰ μο- 20
χθηρίαν καλῶς εἶχε. ταῦτα, φησὶν ὁ Σωκράτης, ἐν
διφθέραις χαλκαῖς γεγράφασι.

B 26. 'Τίνος ἔχεται διανοίας τὸ τοὺς ἀπάγοντας
εἰς Κασσιοπαίαν τὸν βοῦν ἐξ Αἴνου τὰς παρθένους
προπεμπούσας ἐπάδειν ἄχρὶ τῶν ὕρων

25

'μήποτε νοστήσατε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν';

Αἰνιᾶνες ὑπὸ Λαπιθῶν ἐξαναστάντες τὸ πρῶτον

21 Σωκράτης] Mueller. 4 p. 498 24 Αἴνου] Αἰνιάνων W.
Malim Αἰνίας 26 μήποτε] cf. Hom. σ 174. τ 298

ᾠκησαν περὶ τὴν Αἰθακίαν, εἴτα περὶ τὴν Μολοσ-
 σίδα καὶ Κασσιοπαίαν· οὐδὲν δὲ χρηστὸν ἀπὸ τῆς
 χώρας ἔχοντες, ἀλλὰ καὶ χαλεποῖς χρώμενοι προσοί-
 κοις εἰς τὸ Κιρραῖον πεδῖον ἦκον, Οἰνόκλου τοῦ C
 5 βασιλέως ἄγοντος αὐτούς. ἐκεῖ δὲ μεγάλων ἀνχμῶν
 γενομένων, κατὰ χρησμὸν ὡς λέγεται τὸν Οἰνοκλον
 καταλεύσαντες καὶ πάλιν πλανηθέντες, εἰς ταύτην
 ἀφίκοντο τὴν χώραν, ἣν νῦν ἔχουσιν, ἀραθὴν καὶ
 πάμπορον οὔσαν. ὅθεν εἰκότως εὗχονται τοῖς θεοῖς
 10 εἰς τὴν παλαιὰν πατρίδα μὴ ἐπανελθεῖν, ἀλλ' αὐτοῦ
 καταμένειν εὐδαιμονοῦντας.

27. 'Τί δήποτε παρὰ Ῥοδίους εἰς τὸ τοῦ Ὀκρι-
 δίωνος ἡρώον οὐκ εἰσέρχεται κῆρυξ'; ἥ ὅτι Ὀχιμος
 τὴν θυγατέρα Κυδίππην ἐνεγύησεν Ὀκριδίῳ; Κέρ-
 15 κηφος δ' ἀδελφὸς ὢν Ὀχίμου τῆς δὲ παιδὸς ἐρῶν,
 ἔπεισε τὸν κῆρυκα (διὰ κηρύκων γὰρ ἔθος ἦν τὸ
 μετέρχεσθαι τὰς νύμφας), ὅταν παραλάβῃ τὴν Κυδίπ- D
 ππην, πρὸς ἑαυτὸν ἀγαγεῖν. τούτου δὲ πραχθέντος,
 ὁ μὲν Κέρκηφος ἔχων τὴν κύρην ἔφυγεν, ὕστερον δὲ
 20 τοῦ Ὀχίμου γηράσαντος ἐπανῆλθε. τοῖς δὲ Ῥοδίους
 ἔθος κατέστη κῆρυκα μὴ προσιέναι τῷ τοῦ Ὀκριδίωνος
 ἡρώῳ διὰ τὴν γενομένην ἀδικίαν.

28. 'Τί δήποτε παρὰ Τενεδίοις εἰς τὸ τοῦ Τένου
 ἱερὸν οὐκ ἔξεστιν ἀνλητὴν εἰσελθεῖν οὐδ' Ἀχιλλέως
 25 ἐν τῷ ἱερῷ μνησθῆναι;' ἥ ὅτι τῆς μητροῦς τὸν
 Τένην διαβαλούσης ὡς βουλόμενον αὐτῇ συγγενέσθαι
 Μόλπος ὁ ἀνλητῆς τὰ ψευδῆ κατεμαρτύρησεν αὐτοῦ,

Ε διὰ τοῦτο τῷ Τένῃ συνέπεσε φεύγειν εἰς Τένεδον
 μετὰ τῆς ἀδελφῆς; Ἀχιλλεὺς δὲ λέγεται τὴν μητέρα
 Θέτιν ἰσχυρῶς ἀπαγορεῦσαι μὴ ἀνελεῖν τὸν Τένην
 ὡς τιμώμενον ὑπ' Ἀπόλλωνος, καὶ παρεγγυῆσαι ἐν
 τῶν οἰκετῶν, ὅπως προσέχῃ καὶ ἀναμιμνήσκῃ, μὴ
 λάθῃ κτείνας ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν Τένην. ἐπεὶ δὲ τὴν
 Τένεδον κατατρέχων ἐδίωκε τὴν ἀδελφὴν τοῦ Τένου
 F καλὴν οὔσαν ἀπαντήσας θ' ὁ Τένης ἡμύνετο πρὸ
 τῆς ἀδελφῆς, καὶ ἡ μὲν ἐξέφυγεν ὁ δὲ Τένης ἀνη-
 ρέθη· ὁ Ἀχιλλεὺς πεσόντα γνωρίσας, τὸν μὲν οἰκέτην 10
 ἀπέκτεινεν, ὅτι παρὼν οὐκ ἀνέμνησε· τὸν δὲ Τένην
 ἔθαψεν, οὗ νῦν τὸ ἱερὸν ἐστίν, καὶ οὗτ' ἀλλήτης
 εἴσεισιν οὗτ' Ἀχιλλεὺς ὀνομάζεται.

29. 'Τίς ὁ παρ' Ἐπιδαμνίοις πωλήτης;' Ἐπιδά-
 μνιοι γειτνιῶντες Ἰλλυριοῖς ἡσθάνοντο τοὺς ἐπιμι- 15
 γνυμένους αὐτοῖς πολλὰς γιγνομένους πονηροὺς καὶ
 φοβούμενοι νεωτερισμὸν ἡροῦντο πρὸς τὰ τοιαῦτα
 συμβόλαια καὶ τὰς ἀμείψεις καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν
 ἓνα τῶν δεδοκιμασμένων παρ' αὐτοῖς, ὅς ἐπιφοιτῶν
 298 τοῖς βαρβάροις παρεῖχεν ἀγορὰν καὶ διάθεσιν πᾶσι 20
 τοῖς πολίταις 'πωλήτης' προσαγορευόμενος.

30. 'Τίς ἡ περὶ Θράκην Ἀραίνου ἀκτὴ;' Ἄνδριοι
 καὶ Χαλκιδεῖς πλεύσαντες εἰς Θράκην οἰκήσεως ἕνεκα
 Σάνην μὲν πόλιν ἐκ προδοσίας κοινῇ παρέλαβον,
 τὴν δ' Ἀκανθὸν ἐκλελοιπέναι τοὺς βαρβάρους πυν- 25
 θανόμενοι, δύο κατασκόπους ἐπεμψαν. ὡς δὲ τῇ
 πόλει προσιόντες παντάπασι πεφευγότας ἡσθάνοντο

6 λάθη *: λάθοι
 22 Ἀραίνου] Ἀραίου?

10 ὁ Ἀχιλλεὺς *: ὁ δ' Ἀχιλλεὺς

τοὺς πολεμίους, ὁ μὲν Χαλκιδικὸς προξέεδραμεν ὡς
καταληψόμενος τοῖς Χαλκιδεῦσι τὴν πόλιν, ὁ δ'
Ἄνδριος οὐ συνεξανύτων ἠκόντισε τὸ δόρυ, καὶ ταῖς
πύλαις ἐμπαρέντος μέγα βοήσας Ἄνδριῶν ἔφη παῖσιν
5 αἰχμῇ προκατελιῆσθαι τὴν πόλιν. ἐκ τούτου διαφορᾶς B
γενομένης, ἄνευ πολέμου συνέβησαν Ἐρυθραίοις καὶ
Σαμίοις καὶ Παρίοις χρήσασθαι περὶ πάντων δικα-
σταῖς. ἐπεὶ δ' οἱ μὲν Ἐρυθραῖοι καὶ οἱ Σάμιοι τὴν
ψῆφον Ἀνδρίοις ἤνεγκαν, οἱ δὲ Πάριοι Χαλκιδεῦσιν,
10 ἄρᾳς ἔθεντο περὶ τὸν τόπον τοῦτον οἱ Ἄνδριοι κατ'
αὐτῶν μήτε δοῦναι γυναιῖκα Παρίοις μήτε λαβεῖν
παρ' αὐτῶν· καὶ διὰ τοῦτο προσηγόρευσαν ἄκτῃν
Ἀραίνου, πρότερον ὀνομαζομένην Δράκοντος.

31. Διὰ τί τοῖς θεσμοφορίοις αἱ τῶν Ἐρετριέων
15 γυναιῖκες οὐ πρὸς πῦρ ἀλλὰ πρὸς ἥλιον ὀπτῶσι τὰ
κρέα, καὶ Καλλιγένειαν οὐ καλοῦσιν; ἥ ὅτι ταῖς
αἰχμαλώτοις, ἃς ἦγεν ἐκ Τροίας Ἀγαμέμνων, ἐνταῦθα C
συνέβη θεσμοφύγια θύειν, πλοῦ δὲ φανέντος, ἐξαί-
φνης ἀνήχθησαν ἀτελῇ τὴν θυσίαν καταλιποῦσαι;

20 32. Τίνες οἱ ἀειναῦται παρὰ Μιλησίοις; τῶν
περὶ Θόαντα καὶ Δαμασῆνορα τυράννων καταλυθέν-
των, ἔταιρεῖται δύο τὴν πόλιν κατέσχον, ὧν ἡ μὲν
ἐκαλεῖτο Πλουτὶς ἡ δὲ Χειρομάχα. κρατήσαντες οὖν
οἱ δυνατοὶ καὶ τὰ πράγματα περιστήσαντες εἰς τὴν
25 ἔταιρειαν, ἐβουλεύοντο περὶ τῶν μεγίστων ἐμβαί-
νοντες εἰς τὰ πλοῦα καὶ πόρρω τῆς γῆς ἐπανάγοντες·
κυρώσαντες δὲ τὴν γνώμην κατέπλεον, καὶ διὰ τοῦτ' D
ἄειναῦται προσηγορεύθησαν.

33. 'Τί δήποτε Χαλκιδεῖς τὸν περὶ τὸ Πυρσόφριον τόπον ἀκμαίων λέσχην' καλοῦσι;' τὸν Ναύπλιόν φασιν ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν διωκόμενον Χαλκιδεῖς ἐκετεῦσαι, καὶ τὰ μὲν περὶ τῆς αἰτίας ἀπολογεῖσθαι, τὰ δ' αὐτὸν ἀντεγκαλεῖν τοῖς Ἀχαιοῖς. ἐκδιδόναι μὲν οὖν αὐτὸν οἱ Χαλκιδεῖς οὐκ ἐμέλλησαν· δεδιότες δὲ μὴ δόλῳ φονευθῇ, φυλακὴν ἔδοσαν αὐτῷ τοὺς ἀκμάζοντας νεανίσκους καὶ κατέστησαν εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ὅπου συνῆσαν ἀλλήλοις ἅμα καὶ τὸν Ναύπλιον παρφυλάττον.

10

E 34. 'Τίς ὁ βοῦν εὐεργέτη θύσας;' πλοῖον ὥρμει περὶ τὴν Ἰθακησίαν ληστρικόν, ἐν ᾧ πρεσβύτης ἐτύγχανε μετὰ κεραμίων ἐχόντων πίστταν. τούτῳ τὸν νοῦν κατὰ τύχην προσέσχε πορθμεὺς Ἰθακήσιος ὀνόματι Πυρρίας, καὶ τὸν πρεσβύτην ἐρρύσατο μηδενὸς δεόμενος, ἀλλὰ πεισθεὶς ὑπ' αὐτοῦ καὶ οἰκτίρας· προσέλαβε δὲ καὶ τῶν κεραμίων, τοῦ πρεσβύτου κελεύσαντος. ἀπαλλαγέντων δὲ τῶν ληστῶν καὶ γενομένης ἀδείας, ὁ πρεσβύτης τοῖς κεραμίοις τὸν Πυρρίαν προσαγαγὼν χρυσίου ἐδείκνυεν ἐν αὐτοῖς πολὺ καὶ ἀργύριον τῇ πίσττι καταμεμιγμένον. ἐξαίφνης οὖν ὁ Πυρρίας πλούσιος γενόμενος τὰ τ' ἄλλ' εὖ περιεῖπε τὸν γέροντα καὶ βοῦν ἔθυσεν αὐτῷ. ὁ καὶ παροιμιαζόμενοι λέγουσιν 'οὐδεὶς εὐεργέτη βοῦν ἔθυσεν ἀλλ' ἢ Πυρρίας.'

25

35. 'Τί δήποτε ταῖς κόραις τῶν Βοττιαίων ἔθος ἦν λέγειν χορευούσαις 'ἴωμεν εἰς Ἀθήνας';' Κρητάς

6 οὖν *
εἰς M

13 τὸν νοῦν *: οὖν

24 οὐδεὶς] οὐδὲ

φασιν εὐξάμενους ἀνθρώπων ἀπαρχὴν εἰς Δελφοὺς
 ἀποστεῖλαι, τοὺς δὲ πεμφθέντας, ὥς ἑώρων οὐδεμίαν
 οὔσαν εὐπορίαν, αὐτόθεν εἰς ἀποικίαν ὁρμῆσαι· καὶ 299
 πρῶτον μὲν ἐν Ἰαπυγίᾳ κατοικῆσαι, ἔπειτα τῆς Θορά-
 5 κης τοῦτον τὸν τόπον κατασχεῖν, ἀναμεμιγμένων
 αὐτοῖς Ἀθηναίων. ἔοικε γὰρ μὴ διαφθείρειν ὁ Μίνως
 οὗς ἔπεμπον Ἀθηναῖοι κατὰ τὸν δασμὸν ἡιθέους,
 ἀλλὰ κατέχειν παρ' ἑαυτῷ λατρεύοντας. ἐξ ἐκείνων
 οὗν τινες γεγονότες καὶ νομιζόμενοι Κρηῖτες εἰς
 10 Δελφοὺς συναπεστάλησαν. ὅθεν αἱ θυγατέρες τῶν
 Βοττιαίων ἀπομνημονεύουσαι τοῦ γένους ἦδον ἐν
 ταῖς ἐορταῖς ἰώμεν εἰς Ἀθήνας'.

36. Ἀδιὰ τί τὸν Διόνυσον αἱ τῶν Ἡλείων γυναῖκες
 ὑμνοῦσαι παρακαλοῦσι βοέῳ ποδὶ παραγίγνεσθαι πρὸς
 15 αὐτάς (ἔχει δ' οὕτως ὁ ὕμνος ἑλθεῖν, ἦρω Διό- B
 νυσε, Ἀλείων ἐς ναὸν Ἀγνὸν σὺν Χαρίτεσσιν Ἐς
 ναὸν Τῷ βοέῳ ποδὶ θύων.' εἴτα δις ἐπάδουσιν
 ἄξιε ταῦρε'); πότερον ὅτι καὶ βουγενῇ προσαγορεύουσι
 καὶ ταῦρον ἔνιοι τὸν θεόν, ἢ τῷ μεγάλῳ ποδὶ βοέῳ
 20 λέγουσιν, ὥς βοῶπιν ὁ ποιητῆς τὴν μεγαλόφθαλμον
 καὶ βουγῆιον τὸν μέγανυχον; ἢ μᾶλλον, ὅτι τοῦ
 βοὸς ὁ ποὺς ἀβλαβής ἐστι τὸ δὲ κερασφόρον ἐπιβλαβές,
 οὕτω τὸν θεὸν παρακαλοῦσι πρᾶον ἔλθειν καὶ ἔλν-
 πον; ἢ ὅτι καὶ ἀρότου καὶ σπόρου πολλοὶ τὸν θεὸν
 25 ἀρχηγὸν γεγονέναι νομίζουσι;

37. Ἀδιὰ τί Ταναγραίοις πρὸ τῆς πόλεως ἔστιν C

15 ἔλθειν] Bergk 3 p. 656 16 Ἀλείων idem: ἔλιον
 20. 21 cf. Hom. A 551 passim. N 824 22 κερασφόρον]
 κέρας σφοδρὸν καὶ Patzigius. An κέρας φοβερὸν καὶ? 24
 ἀρότου W: ἀρότρου

Ἀχιλλεῖον, τόπος οὕτω προσαγορευόμενος; ἔχθρα
 γὰρ αὐτῷ μᾶλλον ἢ φιλία λέγεται γεγονέναι πρὸς
 τὴν πόλιν, ἀρπάσαντι μὲν τὴν μητέρα τοῦ Ποίμαν-
 δρου Στρατονίκην, ἀποκτείναντι δ' υἱὸν Ἐφίππου
 Ἀκέστορα. Ποίμανδρος τοίνυν ὁ Ἐφίππου πατήρ, 5
 ἔτι τῆς Ταναγρικῆς κατὰ κόμας οἰκουμένης, ἐν τῷ
 καλουμένῳ Στέφοντι πολιορκούμενος ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν
 διὰ τὸ μὴ βούλεσθαι συστρατεύειν, ἐξέλιπε τὸ χω-
 ρίον ἐκείνο νύκτωρ καὶ τὴν Ποίμανδρίαν ἐτείχισε.
 παρὼν δὲ Πολύκριθος ὁ ἀρχιτέκτων διαφραυλίζων τὰ 10
 ἔργα καὶ καταγελῶν ὑπερήλατο τὴν τάφρον. ὄργι-
 D σθεις ὁ Ποίμανδρος ὥρμησε λίθον ἐμβαλεῖν αὐτῷ
 μέγαν, ὃς ἦν αὐτόθι κεκρυμμένος ἐκ παλαιοῦ, νυ-
 κτελείοις ἱεροῖς ἐπικείμενος· τοῦτον ἀνασπάσας ὑπ'
 ἀγνοίας ὁ Ποίμανδρος ἔβαλε, καὶ τοῦ μὲν Πολυκρί- 15
 θου διήμαρτε, Λεύκιππον δὲ τὸν υἱὸν ἀπέκτεινεν.
 ἔδει μὲν οὖν κατὰ τὸν νόμον ἐκ τῆς Βοιωτίας μετα-
 στῆναι, ἐφῆστιον καὶ ἱκέτην ξένον γενόμενον· οὐκ
 ἦν δὲ ῥᾶδιον, ἐμβεβληκότων εἰς τὴν Ταναγρικὴν
 τῶν Ἀχαιῶν. ἐπεμψεν οὖν Ἐφίππου τὸν υἱὸν Ἀχιλλέως 20
 δεησόμενον. ὁ δὲ καὶ τοῦτον εἰσάγει πείσας καὶ Τλη-
 πόλεμον τὸν Ἡρακλέους καὶ Πηνέλεων τὸν Ἰππάλκμου,
 συγγενεῖς ἅπαντας αὐτῶν ὕντας. ὅφ' ὧν ὁ Ποίμανδρος
 E εἰς Χαλκίδα συνεκπεμφθεὶς καὶ καθαρθεὶς παρ' Ἐλεφθ-
 νορι τὸν φόνον, ἐτίμησε τοὺς ἄνδρας καὶ τεμένη πᾶσιν 25
 ἐξεῖλεν, ὧν τὸ Ἀχιλλέως καὶ τοῦνομα διατετήρηκεν.

38. Ἱνες οἱ παρὰ Βοιωτοῖς Ψολοεῖς καὶ τίνες

1 τόπος οὕτω προσαγορευόμενος] del. Herwerdenus 4. 5
 Ἐφίππου] del. W 12 ὃ] οὖν ὃ? 19 Ταναγρικὴν*: ταναγραῖκήν

αἱ Ὀλεῖαι; τὰς Μινύου θυγατέρας φασὶ Λευκίππην
καὶ Ἀρσινόην καὶ Ἀλκαθόην μανείσας ἀνθρωπίνων
ἐπιθυμῆσαι κρεῶν καὶ διαλαχεῖν περὶ τῶν τέκνων·
Λευκίππης λαχούσης, παρασχεῖν Ἰππασον τὸν υἱὸν
5 διασπάσασθαι· καὶ κληθῆναι τοὺς μὲν ἄνδρας αὐτῶν
δυσειματοῦντας ὑπὸ λύπης καὶ πένθους Ὑπολόεις,^F
αὐτὰς δὲ Ὀλεῖας οἷον ὀλοάς. καὶ μέχρι νῦν Ὀρχο-
μένιοι τὰς ἀπὸ τοῦ γένους οὕτω καλοῦσι. καὶ
γίγνεται παρ' ἐνιαυτὸν ἐν τοῖς Ἀγριωνίοις φυγὴ
10 καὶ διώξεις αὐτῶν ὑπὸ τοῦ ἱερέως τοῦ Διονύσου ξίφος
ἔχοντος. ἔξεστι δὲ τὴν καταληφθεῖσαν ἀνελεῖν, καὶ
ἀνεῖλεν ἐφ' ἡμῶν Ζωῖλος ὁ ἱερεὺς. ἀπέβη δ' εἰς
οὐδὲν χρηστὸν αὐτοῖς, ἀλλ' ὃ τε Ζωῖλος ἐκ τοῦ 300
τυχόντος ἐλκειδίου νοσήσας καὶ διασαπείς πολλὴν
15 χρόνον ἐτελεύτησεν, οἳ τ' Ὀρχομένιοι δημοσίαις βλά-
βαις καὶ καταδίκαις περιπεσόντες ἐκ τοῦ γένους τὴν
ἱερωσύνην μετέστησαν, ἐκ πάντων αἰρούμενοι τὸν
ἄριστον.

39. Διὰ τί τοὺς εἰς τὸ Λύκαιον εἰσελθόν-
20 τας ἐκουσίως καταλεύουσιν οἱ Ἀρκάδες· ἂν δ' ὑπ'
ἀγνοίας, εἰς Ἐλευθεράς ἀποστέλλουσι; πότερον ὥς
ἐλευθερουμένων αὐτῶν διὰ τὴν ἀπόλυσιν ἔσχεν ὁ
λόγος πῶς, καὶ τοιοῦτόν ἐστι τό· εἰς Ἐλευθεράς, οἷον
τό· εἰς Ἀμελοῦς χώραν καὶ τό· ἥξεις εἰς Ἀρέσαντος
25 ἔδος· ἢ κατὰ τὸν μῦθον ἐπεὶ μόνοι τῶν Λυκάωνος
παίδων Ἐλευθῆρ καὶ Λεβεάδος οὐ μετέσχον τοῦ περὶ B

1 αἱ Ὀλεῖαι M: αἰολεῖαι 4 Λευκίππης λαχούσης] Λευ-
κίππην λαχοῦσαν? 5 καὶ κληθῆναι *: κληθῆναι 7
αὐτὰς — ὀλοάς M: τὰς αἰολείας οἰωνολόας 21 Ἐλευθεράς *
hic et infra: ἐλευθέρας 26 Λεβαδος?

τὸν Δία μιάσματος ἀλλ' εἰς Βοιωτίαν ἔφυγον, καὶ
 Λεβαθεῦσιν ἔστιν ἰσοπολιτεία πρὸς Ἀρκάδας; εἰς
 Ἐλευθερὰς οὖν ἀποπέμπουσι τοὺς ἐν τῷ ἁβάτῳ τοῦ
 Διὸς ἀκουσίως γενομένους. ἢ ὥς Ἀρχίτιμος ἐν τοῖς
 Ἀρκαδικοῖς ἐμβάντας τινὰς κατ' ἄγνοιάν φησιν ὑπ' 5
 Ἀρκάδων παραδοθῆναι Φλιασίοις, ὑπὸ δὲ Φλιασίων
 Μεγαρεῦσιν, ἐκ δὲ Μεγαρέων εἰς Θήβας κομιζομέ-
 νους περὶ τὰς Ἐλευθερὰς ὕδατι καὶ βρονταῖς καὶ
 διοσημίαις ἄλλαις κατασχεθῆναι· ἀφ' οὗ δὴ καὶ τὸν
 τόπον Ἐλευθερὰς ἔνιοι φασὶ προσαγορεύεσθαι. τὸ 10
 C μέντοι σκιὰν μὴ πίπτειν ἀπὸ τοῦ ἐμβάντος εἰς τὸ
 Λύκαιον λέγεται μὲν οὐκ ἀληθῶς, ἔσχηκε δὲ πίστιν
 ἰσχυράν. πρότερον τοῦ αἵματος εἰς νέφη τρεπομένου
 καὶ σκυθρωπάζοντος ἐπὶ τοῖς εἰσιούσιν, ἢ ὅτι θανα-
 τοῦται μὲν ὁ ἐμβάς, τῶν δ' ἀποθανόντων οἱ Πυθα- 15
 γορικοὶ λέγουσι τὰς ψυχὰς μὴ ποιεῖν σκιὰν μηδὲ
 σκαρδαμύττειν; ἢ σκιὰν μὲν ὁ ἥλιος ποιεῖ, τὸν δ'
 ἥλιον ἀφαιρεῖται τοῦ ἐμβάντος ὁ νόμος; καὶ τοῦτ'
 ἀνιττόμενοι λέγουσι· καὶ γὰρ ἔλαφος ὁ ἐμβάς
 καλεῖται. διὸ καὶ Κανθαρίωνα τὸν Ἀρκάδα πρὸς 20
 Ἡλείους αὐτομολήσαντα πολεμοῦντας Ἀρκάσι καὶ
 διαβάντα μετὰ λείας τὸ ἅβατον, καταλυθέντος δὲ
 D τοῦ πολέμου καὶ φυγόντα εἰς Σπάρτην, ἐξέδοσαν οἱ
 Λακεδαιμόνιοι τοῖς Ἀρκάσι, τοῦ θεοῦ κελεύσαντος
 ἀποδιδόναι τὸν ἔλαφον. 25

40. Ὅτις Εὐνοστος ἦρως ἐν Τανάγρα καὶ δια

4 Ἀρχίτιμος] Mueller. 4 p. 317 9 διοσημίαις Duebnerus
 hic et infra: διοσημείαις 12 ἔσχηκε W: ἐσχηκέναι 23 καὶ]
 del. Huttenuus

τίνα αἰτίαν τὸ ἄλσος αὐτοῦ γυναιξὶν ἀνέμβατόν ἐστιν;
 Ἑλιέως τοῦ Κηφισοῦ καὶ Σκιάδος Εὐνοστος ἦν υἱός,
 ᾧ φασιν ὑπὸ νύμφης Εὐνόστας ἐκτραφέντι τοῦτο
 γενέσθαι τοῦνομα. καλὸς δ' ὢν καὶ δίκαιος οὐχ
 5 ἦπτον ἦν σῶφρων καὶ αὐστηρός· ἐρασθῆναι δ' αὐτοῦ
 λέγουσιν Ὅχναν, μίαν τῶν Κολωνοῦ θυγατέρων,
 ἀνεψιὰν οὖσαν. ἐπεὶ δὲ πειρώσαν ὁ Εὐνοστος ἀπε- E
 τρίψατο, καὶ λοιδορήσας ἀπῆλθεν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς
 κατηγορήσων, ἐφθασεν ἢ παρθένης τοῦτο πράξασα κατ'
 10 ἐκείνου καὶ παρώξυνε τοὺς ἀδελφοὺς Ἐχεμον καὶ
 Λέοντα καὶ Βουκόλον ἀποκτεῖναι τὸν Εὐνοστον, ὥς
 πρὸς βίαν αὐτῇ συγγεγεννημένον. ἐκεῖνοι μὲν οὖν
 ἐνεδρεύσαντες ἀπέκτειναν τὸν νεανίσκον. ὁ δ' Ἑλιεύς
 ἐκείνους ἔδησεν· ἡ δ' Ὅχνη μεταμελομένη καὶ γέμουσα F
 15 ταραχῆς, ἅμα μὲν αὐτὴν ἀπαλλάξαι θέλουσα τῆς διὰ
 τὸν ἔρωτα λύπης, ἅμα δ' οἰκτίρουσα τοὺς ἀδελφοὺς
 ἐξήγγειλε πρὸς τὸν Ἑλιέα πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν,
 ἐκεῖνος δὲ Κολωνῷ. Κολωνοῦ δὲ δικάσαντος, οἱ μὲν
 ἀδελφοὶ τῆς Ὅχνης ἔφυγον, αὐτὴ δὲ κατεκρήμνισεν
 20 ἑαυτήν, ὥς Μυρτίς ἢ Ἀνθηδονία ποιήτρια μελῶν
 ἰστορήκε. τοῦ δ' Εὐνόστου τὸ ἡρῶον καὶ τὸ ἄλσος
 οὕτως ἀνέμβατον ἐτρεῖτο καὶ ἀπροσπέλαστον γυναι-
 ξίν, ὥστε πολλάκις σεισμῶν ἢ ἀνῆμῶν ἢ διοσημιῶν
 ἄλλων γενομένων ἀναζητεῖν καὶ πολυπραγμονεῖν
 25 ἐπιμελῶς τοὺς Ταναγραίους, μὴ λέληθε γυνὴ τῷ 301
 τόπῳ πλησιάσασα, καὶ λέγειν ἐνίους, ὧν ὁ Κλείδαμος
 ἦν, ἀνὴρ ἐπιφανής, ἀπηντηκέναι αὐτοῖς τὸν Εὐνοστον
 ἐπὶ θάλατταν βαδίζοντα λουσόμενον, ὥς γυναικὸς

7 ἀπετρίψατο Cobetus: ἀπετρέψατο 22 ἐτρεῖτο W: ἐτήρει

ἐμβεβηκυίας εἰς τὸ τέμενος. ἀναφέρει δὲ καὶ Διοκλῆς ἐν τῷ περὶ ἡρώων συντάγματι δόγμα Ταυαγραίων, περὶ ὧν ὁ Κλείδαμος ἀπήγγειλεν.

41. Ὅθεν ἐν τῇ Βοιωτίᾳ περὶ τὸν Ἐλεῶνα ποταμὸς Σκάμανδρος ὠνομάσθη; Δηίμαχος ὁ Ἐλεῶνος υἱός, ἐταῖρος ὢν Ἡρακλέους, μετέσχε τῆς ἐπὶ Τροίαν στρατείας· τοῦ δὲ πολέμου μῆκος ὥς ἔοικε λαμβάνοντος, ἐρασθεῖσαν αὐτοῦ Γλαυκίαν τὴν Σκάμανδρου θυγατέρα προσδεξάμενος ἔγκυν ἐποίησεν, B εἴτ' αὐτὸς μὲν ἔπεσε μαχόμενος τοῖς Τρωσίν· ἡ δὲ 10 Γλαυκία φοβουμένη κατάφωρος γενέσθαι τῷ Ἡρακλεῖ κατέφυγε, καὶ κατεῖπεν αὐτῆς τὸν ἔρωτα καὶ τὴν γενομένην πρὸς τὸν Δηίμαχον ὁμιλίαν. ὁ δ' ἅμα μὲν οἴκτῳ τῆς γυναικὸς ἅμα δὲ χαίρων τῷ ὑπολείπεσθαι γένος ἀνδρὸς ἀγαθοῦ καὶ συνήθους, ἀνέλαβε 15 τὴν Γλαυκίαν εἰς τὰς ναῦς, καὶ τεκοῦσαν υἷον ἀγαγὼν ἐν τῇ Βοιωτίᾳ ἀπέδωκε τῷ Ἐλεῶνι καὶ τὸ παιδίον καὶ αὐτήν. ὠνομάσθη δ' ὁ παῖς Σκάμανδρος καὶ τῆς χώρας ἐβασίλευσε. καὶ τὸν μὲν Ἰναχον ποταμὸν ἀπ' αὐτοῦ Σκάμανδρον, τὸ δὲ πλησίον 20 ῥεῦμα Γλαυκίαν ἀπὸ τῆς μητρὸς ὠνόμασεν· Ἀκίδου- C σαν δὲ τὴν κρήνην ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς, ἐξ ἧς ἔσχε τρεῖς θυγατέρας, ἃς τιμῶσιν ἄχρι νῦν 'παρθένους' προσαγορεύοντες.

42. Ὅθεν ἐρρήθη τὸ παροιμιῶδες Αὐτὰ 25 κυρία; Δίνων ὁ Ταραντῖνος στρατηγῶν, ἀνὴρ δ' ὢν ἀγαθὸς ἐν τοῖς πολεμικοῖς, ἀποχειροτονησάντων αὐτοῦ

1 Διοκλῆς] Mueller. 3 p. 78 11 scrib. vid. aut πρὸς τὸν Ἡρακλεῖ cum Herw. aut προσέφυγε cum W 25 ἐρρήθη*: ἐρρέθη

τινα γνώμην τῶν πολιτῶν, ὥς ὁ κῆρυξ ἀνεῖπε τὴν νικῶσαν, αὐτὸς ἀνατείνας τὴν δεξιάν 'ἄδε' εἶπε 'κρείσσων·' οὕτω γὰρ ὁ Θεόφραστος ἰστόρηκε. προσ-
ιστόρηκε δὲ καὶ ὁ Ἀπολλόδωρος ἐν 'Ρυτίῳ, τοῦ
5 κῆρυκος 'αὐται πλείους' εἰπόντος, 'ἀλλ' αὐται' φάναι
'βελτίους' καὶ ἐπικυρῶσαι τὴν τῶν ἐλαττόνων χειρο-
τονίαν.

43. 'Πόθεν ἡ τῶν Ἰθακησίων πόλις Ἀλαλκομεναι^D
προσηγορεύθη;' διὰ τὸ τὴν Ἀντίκλειαν ὑπὸ Σι-
10 σύφου βιασθεῖσαν ἐν τῇ παρθενίᾳ τὸν Ὀδυσσεά
συλλαβεῖν· ὑπὸ πλείονων δ' ἐστὶν εἰρημένον. Ἰστρος
δ' ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν ὑπομνήμασι προσιστόρηκεν,
ὅτι τῷ Λαέρτῃ δοθεῖσα πρὸς γάμον καὶ ἀναγομένη,
περὶ τὸ Ἀλαλκομένιον ἐν τῇ Βοιωτίᾳ τὸν Ὀδυσσεά
15 τέκοι, καὶ διὰ τοῦτ' ἐκείνος ὥσπερ μητροπόλεως
ἀναφέρων τοῦνομα τὴν ἐν Ἰθάκῃ πόλιν οὕτω φησὶ
προσαγορεύεσθαι.

44. 'Τίνες ἐν Αἰγίνῃ οἱ μονοφάγοι;' τῶν ἐπὶ
τὴν Τροίαν στρατευσάντων Αἰγινητῶν πολλοὶ μὲν E
20 ἐν ταῖς μάχαις ἀπώλοντο, πλείονες δὲ κατὰ πλοῦν
ὑπὸ τοῦ χειμῶνος. ὀλίγους οὖν τοὺς περιλειπομένους
οἱ προσήκοντες ὑποδεξάμενοι, τοὺς δ' ἄλλους πολί-
τας ὀρῶντες ἐν πένθεσι καὶ λύπαις ὄντας, οὔτε
χαίρειν ᾤοντο δεῖν φανερώς οὔτε θύειν τοῖς θεοῖς·
25 ἀλλὰ κρύφα καὶ κατ' οἰκίαν ἕκαστοι τοὺς σεσφρμέ-
νους ἀνελάμβανον ἐστιάσεσι καὶ φιλοφροσύναις, αὐτοὶ

4 'Ρυτίῳ] Mueller. 4 p. 650 11 Ἰστρος] idem 1 p. 426
14 Ἀλαλκομένιον *: ἀλαλκομένειον 15 μητροπόλεως S: μεσο-
πόλεως 16 φησὶ προσαγορεύεσθαι] προσαγορεύσειε Huttenuus
21 ὑπὸ W: ἀπὸ

διακονούμενοι πατράσι καὶ συγγενέσι καὶ ἀδελφοῖς καὶ οἰκείοις, ἀλλοτρίου μηδενὸς παρεισιόντος. ταῦτ' οὖν ἀπομιμούμενοι τῷ Ποσειδῶνι θυσίαν ἄγουσι
 F τοὺς καλουμένους 'θιάσους', ἐν ἣ καθ' αὐτοὺς ἐφ' ἡμέρας ἐκκαίδεκα μετὰ σιωπῆς ἐστιῶνται, δοῦλος δ' 5 οὐ πάρεστιν· εἴτα ποιήσαντες Ἀφροδίσια διαλύουσι τὴν ἐορτήν· ἐκ δὲ τούτου 'μονοφάγοι' καλοῦνται.

45. 'Διὰ τί τοῦ Λαβρανδέως Διὸς ἐν Καρίᾳ τὸ ἄγαλμα πέλεκυν ἠρμένον οὐχὶ δὲ σκῆπτρον ἢ κερανὸν πεποιήται;' ὅτι 'Ηρακλῆς Ἰππολύτην ἀποκτεί- 10 νας καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ὅπλων αὐτῆς λαβὼν τὸν πέλεκυν Ὀμφάλη δῶρον δέδωκεν. οἱ δὲ μετ' Ὀμφάλην Αὐδῶν βασιλεῖς ἐφόρουν αὐτὸν ὥς τι τῶν ἄλλων
 802 ἱερῶν ἐκ διαδοχῆς παραλαμβάνοντες, ἄχρι Κανδαύ- λης ἀπαξιώσας ἐνὶ τῶν ἐταῖρων φορεῖν ἔδωκεν. 15 ἐπεὶ δὲ Γύγης ἀποστάς ἐπολέμει πρὸς αὐτόν, ἦλθεν Ἄρσηλις ἐκ Μυλασέων ἐπίκουρος τῷ Γύγῃ μετὰ δυνάμεως, καὶ τὸν τε Κανδαύλην καὶ τὸν ἐταῖρον αὐτοῦ διαφθείρει, καὶ τὸν πέλεκυν εἰς Καρίαν ἐκό- μισε μετὰ τῶν ἄλλων λαφύρων. καὶ Διὸς ἄγαλμα 20 κατασκευάσας τὸν πέλεκυν ἐνεχείρισε, καὶ Λαβρανδέα τὸν θεὸν προσηγόρευσε· Αὐδοὶ γάρ 'λάβρυν' τὸν πέλεκυν ὀνομάζουσι.

46. 'Διὰ τί Τραλλιανοὶ καθαρτῆρα καλοῦσι τὸν B ὕροβον καὶ χρῶνται μάλιστα πρὸς τὰς ἀφοσιώσεις 25 καὶ τοὺς καθαρμούς;' ἢ ὅτι Λέλεγες καὶ Μινύαι τὸ παλαιὸν ἐξελάσαντες αὐτοὺς τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν

8 Λαβρανδέως * hic et infra: λαβραδέως 17 Μυλα-
 σέων *: μυλέων

κατεῖχον, ὕστερον δ' οἱ Τραλλιανοὶ κατελθόντες καὶ κρατήσαντες, ὅσοι τῶν Αελέγων οὐ διεφθάρησαν οὐδ' ἔφυγον ἀλλὰ δι' ἀμηχανίαν βίου καὶ ἀσθενείαν ὑπελειφθήσαν αὐτόθι, τούτων οὐδένα λόγον ἔχοντες
 5 οὔτε ζώντων οὔτ' ἀπολλυμένων, νόμον ἔθεντο τὸν κτείναντα Μινύην ἢ Αελέγην Τραλλιανῶν καθαρὸν εἶναι, μέδιμνον ὁρόβων ἀπομετρήσαντα τοῖς οἰκείοις τοῦ φονευθέντος;

47. 'Διὰ τί παρὰ τοῖς Ἡλείοις παροιμιῶδες ἐστὶ
 10 τὸ 'δεινότερα Σαμβίκου παθεῖν';' λέγεται τινα Σάμ- C
 βικον Ἡλεῖον ἔχοντα πολλοὺς ὕφ' ἑαυτῷ συνεργοὺς πολλὰ περικόψαι τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ χαλκῶν ἀναθημάτων καὶ ἀποδόσθαι, τέλος δὲ συλῆσαι τὸ τῆς ἐπισκόπου Ἀρτέμιδος ἱερὸν· τοῦτο δ' ἐστὶ μὲν ἐν
 15 Ἡλιδι, καλεῖται δ' Ἀριστάρχειον. εὐθὺς οὖν μετὰ ταύτην τὴν ἱεροσυλίαν ἄλόντα βασανίζεσθαι δι' ἐν-
 αὐτοῦ περὶ ἐκάστου τῶν κεκοινωνηκότων ἀνακρινόμενον, καὶ οὕτως ἀποθανεῖν καὶ τὴν παροιμίαν ἐπὶ τοῖς ἐκείνου πάθεσι γενέσθαι.

20 48. 'Διὰ τί ἐν Λακεδαιμόνι παρὰ τὸ τῶν Λευκιππίδων ἱερὸν ἰδρυταὶ τοῦ Ὀδυσσέως ἡρώον;' Ἐργίαιος, εἷς τῶν Διομήδους ἀπογόνων, ὑπὸ Τημένου πεισθεὶς ἐξέκλεψε τὸ παλλάδιον ἐξ Ἀργους, συνει- D
 δότος Λεάγρου καὶ συνεκκλέπτουτος· ἦν δ' οὗτος
 25 εἷς τῶν Τημένου συνήθων. ὕστερον δὲ τῷ Τημένῳ γενόμενος δι' ὀργῆς ὁ Λεάγρος εἰς Λακεδαιμόνα μετέστη τὸ παλλάδιον κομίζων. οἱ δὲ βασιλεῖς δεξά-

6 Αελέγην] Λέλεγα? 22 Ἐργίαιος] Ἐργῖνος? Τη-
 μένον * hic et infra: τημενοῦ

μενοι προθύμως ἰδρύναντο πλησίον τοῦ τῶν Λευ-
κιπιδων ἱεροῦ, καὶ πέμψαντες εἰς Δελφοὺς διεμαν-
τεύοντο περὶ σωτηρίας αὐτοῦ καὶ φυλακῆς. ἀνελόντος
δὲ τοῦ θεοῦ ἓνα τῶν ὑφελομένων τὸ παλλάδιον
φύλακα ποιεῖσθαι, κατεσκεύασαν αὐτόθι τοῦ Ὀδυσ- 5
σεως τὸ ἥρῳον, ἕλλως τε καὶ προσήκειν τῇ πόλει τὸν
ἥρωα διὰ τὸν τῆς Πηνελόπης γάμον ὑπολαβόντες.

E 49. Διὰ τί ταῖς Χαλκηδονίαις ἔθος ἐστίν, ὅταν
ἀνδράσιν ἀλλοτρίοις ἐντύχωσι, μάλιστα δ' ἄρχουσι,
τὴν ἐτέραν περικαλύπτεσθαι παρειάν; πόλεμος ἦν 10
αὐτοῖς πρὸς Βιθυνοὺς ἐκ πάσης παροξυνομένοις
προφάσεως. Ζειποῖτου δὲ βασιλεύσαντος αὐτῶν,
πανστρατιᾶ, καὶ Θρακῶν ἐπικουρίας προσγενομένης,
ἐπυρπόλουν καὶ κατέτρεχον τὴν χώραν. ἐπιθεμένου
δὲ τοῦ Ζειποῖτου περὶ τὸ καλούμενον Φάλιον αὐτοῖς, 15
κακῶς ἀγωνισάμενοι διὰ θρόσος καὶ ἀταξίαν ὑπὲρ
ὀκτακισχιλίους ἀπέβαλον στρατιώτας· καὶ παντελῶς

F μὲν οὐκ ἀνῆρέθησαν τότε, Ζειποῖτου Βυζαντίους
χαρισσαμένου τὰς διαλύσεις· πολλῆς δὲ τὴν πόλιν
ἐρημίας ἀνδρῶν κατεχούσης, αἱ μὲν πλεῖσται γυναικες 20
ὑπ' ἀνάγκης ἀπελευθέρους καὶ μετοίκους συνώκησαν·
αἱ δ' ἀνανδρίαν ἀντὶ τοιούτων ἐλόμεναι γάμων,
αὐταὶ δι' αὐτῶν ἔπραττον ὅτου δεσθεῖεν παρὰ δικα-
303 σταῖς καὶ ἄρχουσιν, ἀπάγουσαι θάτερον μέρος τοῦ
προσώπου τῆς καλύπτρας. αἱ δὲ γεγαμημέναι δι' 25
αἰσχύνην ἀναμιμούμεναι ταύτας ὥς ἑαυτῶν βελτίονας
εἰς ἔθος ὅμοιον κατέστησαν.

13 πανστρατιᾶ] fort. transponendum post τοῦ Ζειποῖτου
(lin. 15) vel ante

50. 'Διὰ τί πρὸς τὸ τοῦ Ἀγήνορος τέμενος τὰς οἷς προσελαύνοντες οἱ Ἀργεῖοι βιβάζουσιν;' ἢ ὅτι κάλλιστα προβάτων ὁ Ἀγήνωρ ἐπεμελήθη καὶ πλεῖστα ποίμνια τῶν βασιλέων ἐκτίησατο;

5 51. 'Διὰ τί Βαλλαχράδας ἑαυτοὺς Ἀργείων παῖδες ἐν ἐορτῇ τινι παίζοντες ἀποκαλοῦσιν;' ἢ ὅτι τοὺς πρῶτους ὑπ' Ἰνάχου καταχθέντας ἐκ τῶν ἄκρων εἰς τὰ πεδία ἀχράσι διατραφῆναι λέγουσιν; ἀχράδας δὲ πρῶτον ἐν Πελοποννήσῳ φανῆναι τοῖς Ἑλλησιν, ἐτι
10 τῆς χώρας ἐκείνης Ἀπίας προσαγορευομένης· ὅθεν Β ἄπιοι αἱ ἀχράδες ἐπωνομάσθησαν.

52. 'Τίς ἡ αἰτία, δι' ἣν Ἡλεῖοι τὰς ἐνόδας ἵππους ἐκτὸς ὅρων ἀπάγοντες βιβάζουσιν;' ἢ ὅτι πάντων τῶν βασιλέων φιλιππότατος ὢν ὁ Οἰνόμαος καὶ
15 μάλιστα τὸ ζῆον ἀγαπήσας τοῦτ' ἐπηράσατο πολλὰ καὶ δεινὰ κατὰ τῶν ἵππους ὀχευόντων ἐν Ἡλιδι, καὶ φοβούμενοι τὴν κατάραν ἐκείνην ἀφοσιοῦνται;

53. 'Διὰ τί παρὰ Κνωσίοις ἔθος ἦν ἀρπάζειν τοῖς δανειζομένοις τὸ ἀργύριον;' ἢ ὅπως ἀποστεροῦν-
20 τες ἔνοχοι τοῖς βιαίοις ᾧσι καὶ μᾶλλον κολάζωνται;

54. 'Τίς ἡ αἰτία, δι' ἣν ἐν Σάμῳ τὴν Δεξικρέ- C οντος Ἀφροδίτην καλοῦσι;' πότερον ὅτι τὰς γυναικας αὐτῶν ὑπὸ τρυφῆς καὶ ὕβρεως ἀκόλαστα ποιούσας Δεξικρέων ἀνὴρ ἀγύρτης καθαρμῷ χρησάμενος ἀπῆλ-
25 λαξεν· ἢ ὅτι ναύκληρος ὢν ὁ Δεξικρέων ἐπλευσεν εἰς Κύπρον ἐπ' ἐμπορίᾳ, καὶ μέλλοντα γεμίζειν τὴν

2 οἷς *: ὅς 7 ἄκρων Madvigius: ἀγρῶν 11 αἱ *: οἱ 12 ἐνόδας] corruptum. cf. Symbolas meas 16 ἵπ-
πους W: ἵππων 26 τὴν ναῦν *

ναῦν τὴν Ἀφροδίτην κελεύειν ὕδωρ ἐμβαλόμενον καὶ
 μηδὲν ἄλλο πλεῖν τὴν ταχίστην· πεισθεὶς δὲ καὶ πολὺ
 ὕδωρ ἐνθήμενος ἐξέπλευσεν, εἴτα νηνεμίας καὶ γαλή-
 νης ἐν τῷ πελάγει κατασχούσης, διψῶσι τοῖς ἄλλοις
 ἐμπόροις καὶ ναυκλήροις ὕδωρ πιπράσκων ἀργύριον 5
 πολὺ συνήθροισεν; ἐκ δὲ τούτου κατασκευάσας τὴν
 D θεὸν ἄφ' ἑαυτοῦ προσηγόρευσεν. εἰ δὴ τοῦτ' ἀληθές
 ἐστι, φαίνεται οὐχ ἓνα πλουτίσαι, πολλοὺς δὲ σῶσαι
 δι' ἐνὸς ἢ θεοῦ θελήσασα.

55. 'Αἰὰ τί τοῖς Σαμίοις, ὅταν τῷ Ἑρμῇ τῷ χαρι- 10
 δότη θυώσι, κλέπτειν ἐφεῖται τῷ βουλομένῳ καὶ λω-
 ποδυτεῖν; ὅτι κατὰ χρησμὸν ἐκ τῆς νήσου μετα-
 στάντες εἰς Μυκάλην ἀπὸ ληστείας δέκα ἔτη διεγέ-
 νοντο· καὶ μετὰ ταῦτα πλεύσαντες αὐθις εἰς τὴν
 νήσον, ἐκράτησαν τῶν πολεμίων οἱ Σάμιοι. 15

56. 'Απὸ τίνος Πάναιμα τόπος ἐν τῇ Σαμίῳν
 νήσῳ καλεῖται; ἥ ὅτι φεύγουσαι Διόνυσον αἱ Ἀμα-
 ζόνες ἐκ τῆς Ἐφεσίων χώρας εἰς Σάμον διέπλευσαν·
 E ὁ δὲ ποιησάμενος πλοῖα καὶ διαβὰς μάχην συνῆψε 20
 καὶ πολλὰς αὐτῶν ἀπέκτεινε περὶ τὸν τόπον τοῦτον,
 ὃν διὰ τὸ πλῆθος τοῦ θύεντος αἵματος οἱ θεώμενοι
 Πάναιμα θαναμάζοντες ἐκάλουν; τῶν δὲ φ*** ἀπο-
 θανεῖν τινες λέγονται περὶ τὸ Φλοιὸν καὶ τὰ ὅσα
 δείκνυνται αὐτῶν· τινὲς δὲ λέγουσι καὶ τὸ Φλοιὸν ἐπ'
 ἐκείνων ῥαγῆναι, φθεγγομένων μέγα τι καὶ διάτορον. 25

57. 'Απὸ ποίας αἰτίας ὁ ἀνδρῶν ἐν Σάμῳ πεδήτης
 καλεῖται; τῶν γεωμόρων ἐχόντων τὴν πολιτείαν

8 φαίνεται] fort. collocandum post πλουτίσαι 17 Διό-
 νυσον W: διονύσιον 22 ita E cum lac. 5 litt.: φάντων

μετὰ τὴν Δημοτέλους σφαγὴν καὶ τὴν κατάλυσιν τῆς
ἐκείνου μοναρχίας, οἱ Μεγαρεῖς Περινηθίοις ἐπεστρά-
τευσαν ἀποίκους οὗσι Σαμίων, πέδας κομίζοντες ὥς F
λέγεται ἐπὶ τοὺς αἰχμαλώτους. ταῦτα δ' οἱ γεωμό-
5 ροι πυνθανόμενοι βοήθειαν ἔπεμπον κατὰ τάχος,
στρατηγούς μὲν ἀποδείξαντες ἐννέα, ναῦς δὲ πληρώ-
σοντας τριάκοντα. τούτων ἐκπλέουσai δύο πρὸ τοῦ 304
λιμένος ὑπὸ κεραυνοῦ διεφθάρησαν· οἱ δὲ στρατηγοὶ
ταῖς ἄλλαις πλεύσαντες ἐνίκων τοὺς Μεγαρέας καὶ
10 ζῶντας αὐτῶν ἔλαβον ἑξακοσίους. ἐπαρθέντες δὲ τῇ
νίκη διανοοῦντο καταλύειν τὴν οἴκοι γεωμόρων ὀλι-
γarchίαν. ἀφορμὴν δὲ παρέσχον οἱ προεστῶτες τῆς
πολιτείας, γράψαντες αὐτοῖς ὅπως τοὺς αἰχμαλώτους
τῶν Μεγαρέων κομίσωσι ταῖς αὐτῶν ἐκείνων πέδαις
15 δεδεμένους. λαβόντες οὖν τὰ γράμματα ταῦτα καὶ
δείξαντες κρύφα τισὶ τῶν Μεγαρέων, ἔπεισαν αὐτοὺς
συστῆναι μεθ' αὐτῶν καὶ τὴν πόλιν ἐλευθερῶσαι· B
βουλευομένοις δὲ κοινῇ περὶ τῆς πράξεως ἔδοξε τῶν
πεδῶν τοὺς κρίκους διακροτῆσαι, καὶ περιθέντας
20 οὕτω τοῖς σκέλεσι τῶν Μεγαρέων ἀναλαβεῖν πρὸς
τὰς ζώνας ἱμᾶσιν, ὅπως μὴ περιρρέωσι μηδ' ἐκβαί-
νωσιν αὐτῶν ἐν τῷ βαδίζειν χαλαρῶν γενομένων.
οὕτω δὲ τοὺς ἄνδρας ἐνσκευάσαντες καὶ ξίφος ἐκάστω
δόντες, ἐπεὶ κατέπλευσαν εἰς Σάμον καὶ ἀπέβησαν,
25 ἤγον αὐτοὺς δι' ἄγορᾶς εἰς τὸ βουλευτήριον, ὁμοῦ
τι πάντων τῶν γεωμόρων συγκαθεζομένων. εἴτα
σημεῖον δοθέντος, οἱ Μεγαρεῖς προσπεσόντες ἔκτεινον
τοὺς ἄνδρας. οὕτω δὲ τῆς πόλεως ἐλευθερωθείσης,

Ο τούς τε βουλομένους τῶν Μεγαρέων πολίτας ἐποιήσαντο καὶ κατασκευάσαντες οἶκον εὐμεγέθη τὰς πέδας ἀνέθηκαν, καὶ ἀπὸ τούτου 'πεδήτης' ὁ οἶκος ὠνομάσθη.

58. 'Διὰ τί παρὰ Κῳοις ὁ τοῦ 'Ηρακλέους λερεὺς ἐν 'Αντιμαχείᾳ γυναικείαν ἐνδεδυμένος ἐσθῆτα καὶ 5 τὴν κεφαλὴν ἀναδούμενος μίτρα κατάρχεται τῆς θυσίας;' 'Ηρακλῆς ταῖς ἑξ ναυσὶν ἀπὸ Τροίας ἀναχθεὶς ἐχειμάσθη, καὶ τῶν νεῶν διαφθαρεῖσθαι μὲν μόνῃ πρὸς τὴν Κῶν ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἐλαυνόμενος ἐξέπεσε κατὰ τὸν Λακητῆρα καλούμενον, οὐδὲν ἄλλο 10

Δ περισφύσας ἢ τὰ ὄπλα καὶ τοὺς ἄνδρας. ἐντυχὼν δὲ προβάτοις ἦται κριὸν ἕνα παρὰ τοῦ νέμοντος· ὁ δ' ἄνθρωπος ἐκαλεῖτο μὲν 'Ανταγόρας, ἀκμάζων δὲ τῇ ῥώμῃ τοῦ σώματος ἐκέλευσεν αὐτῷ διαπαλαῖσαι τὸν 'Ηρακλέα, καὶ 15 καταβάλλῃ, τὸν κριὸν φέρεσθαι. καὶ συμπεσόντος αὐτῷ τοῦ 'Ηρακλέους ἐς χεῖρας, οἱ Μέροπες τῷ 'Ανταγόρᾳ παραβοηθοῦντες, οἱ δ' 'Ελληνες τῷ 'Ηρακλεῖ, μάχην καρτερὰν συνῆψαν. ἐν ᾗ λέγεται τῷ πλήθει καταπονούμενος ὁ 'Ηρακλῆς καταφυγεῖν πρὸς γυναιῖκα Θράτταν καὶ διαλαθεῖν ἐσθῆτι γυναι- 20 κείᾳ κατακρύψας ἑαυτόν. ἐπεὶ δὲ τῶν Μερόπων αὐτῆς κρατήσας καὶ καθαρθεὶς ἐγάμει τὴν 'Αλκιόπου, ἀνέλαβε στολὴν ἀνθινήν. διὸ θύει μὲν ὁ λερεὺς ὅπου τὴν μάχην συνέβη γενέσθαι, τὰς δὲ νύμφας οἱ γαμοῦντες δεξιοῦνται γυναικείαν στολὴν περιθέμενοι. 25

59. 'Πόθεν ἐν Μεγάροις γένος ἀμαξοκυλιστῶν;' ἐπὶ τῆς ἀκολάστου δημοκρατίας, ἣ καὶ τὴν παλινοκίαν ἐποίησε καὶ τὴν λεροσυλίαν, ἐπορεύετο θεωρία

Πελοποννησίων εἰς Δελφοὺς διὰ τῆς Μεγαρικῆς καὶ
κατηυλλίσθησαν ἐν Αἰγείοις παρὰ τὴν λίμνην μετὰ F
παίδων καὶ γυναικῶν ὥς ἔτυχεν ἐν ταῖς ἀμάξαις.
τῶν δὲ Μεγαρέων οἱ θρασύτατοι μεθυσθέντες, ὕβρει
5 καὶ ὀμότητι τὰς ἀμάξας ἀνακυλίσαντες εἰς τὴν λί-
μνην ἐνεώσαντο, ὥστε πολλοὺς ἀποπνιγῆναι τῶν
θεωρῶν. οἱ μὲν οὖν Μεγαρεῖς δι' ἀταξίαν τῆς πολι-
τείας ἡμέλησαν τοῦ ἀδικήματος, οἱ δ' Ἀμφικτύονες,
ἱερεῖς τῆς θεωρίας οὔσης, ἐπιστραφέντες τοὺς μὲν
10 φρυγῇ τοὺς δὲ θανάτῳ τῶν ἐναγῶν ἐξημίωσαν. οἱ δ'
ἀπὸ τοῦ γένους ἑμαξοκυλίσταί' προσηγορεύθησαν.

2 κατηυλλίσθησαν W: κατεκυλίσθησαν

* ΣΥΝΑΓΩΓΗ ΙΣΤΟΡΙΩΝ
ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΡΩΜΑΙΚΩΝ.

805 Τὰς ἀρχαίας ἱστορίας διὰ τὰ παράδοξα τῆς πρά-
ξεως οἱ πλείστοι νομίζουσι πλάσματα καὶ μύθους
B τυγχάνειν· εὐρὼν δ' ἐγὼ καὶ ἐν τοῖς νῦν χρόνοις
γεγονότα ὅμοια τὰ ἐν τοῖς Ῥωμαικοῖς καιροῖς συμ-
βεβηκότα ἐξελεξάμην, καὶ ἐκάστῳ πράγματι ἀρχαίῳ 5
νεωτέραν ὁμοίαν διήγησιν ὑπέταξα, ἀναγράφας καὶ
τοὺς ἱστορήσαντας ἄνδρας.

1. ΔΑΤΙΣ ὁ Περσῶν σατράπης μετὰ τριάκοντα
μυριάδων εἰς Μαραθῶνα παραγενόμενος, πεδίον τῆς
Ἀττικῆς, καὶ στρατοπεδευσάμενος πόλεμον τοῖς ἐγ- 10
χωρίοις κατήγγειλεν· Ἀθηναῖοι δὲ τοῦ βαρβαρικοῦ
πλήθους καταφρονήσαντες ἐννακισχιλλοὺς ἐπεμψαν,
στρατηγοὺς ποιήσαντες Κυνέγειρον Πολύζηλον Καλ-
C λίμαχον Μιλτιάδην. συμβληθείσης δὲ τῆς παρατάξεως,
Πολύζηλος μὲν ὑπεράνθρωπον φαντασίαν θεασά- 15
μενος τὴν ὄρασιν ἀπέβαλε καὶ τυφλὸς ἐγένετο· Καλ-
λίμαχος δὲ πολλοῖς περιπεπαρμένος δόρασι καὶ νεκρὸς
ἐστάθη· Κυνέγειρος δὲ Περσικὴν ἀναγομένην ναῦν
κατασχὼν ἐχειροκοπήθη.

15 ὑπεράνθρωπον *: ὑπὲρ ἄνθρωπον 19 quos versus
Sententiarum collectiones subiungunt vid. in Stob. Flor. 7, 62

ΑΣΔΡΟΤΒΑΣ βασιλεὺς Σικελίαν καταλαβόμε-
 νος πόλεμον Ῥωμαίοις κατήγγειλε· Μέτελλος δὲ ὑπὸ
 τῆς συγκλήτου στρατηγὸς χειροτονηθεὶς ἐγκρατὴς
 ἐγένετο τῆς νίκης ταύτης, ἐν ᾗ Λεύκιος Γλαύκων
 5 εὐγενὴς ἀνὴρ, τὴν Ἀσδρούβα κατέχων ναῦν, ἀμφο-
 τέρας ἀπέβαλε τὰς χεῖρας· καθάπερ ἱστορεῖ Ἀριστείδης
 10 δης Μιλήσιος ἐν πρώτῃ Σικελικῶν, παρ' οὗ τὴν
 ὑπόθεσιν ἔμαθε Διονύσιος ὁ Σικελιώτης.

2. ΞΕΡΞΗΣ μετὰ πεντακοσίων μυριάδων Ἀρτε-
 10 μίσῳ προσορμίσας πόλεμον τοῖς ἐγχωρίοις κατήγ-
 γειλεν· Ἀθηναῖοι δὲ συγκεχυμένοι κατὰσκοπον ἔπεμ-
 ψαν Ἀγησίλαον, τὸν Θεμιστοκλέους ἀδελφόν, καίπερ
 Νεοκλέους τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κατ' ὄναρ ἑωρακότος
 ἀμφοτέρας ἀποβεβληκότα τὰς χεῖρας. παραγενόμενος
 15 δὲ εἰς τοὺς βαρβάρους ἐν σχήματι Περσικῷ Μαρδό-
 νιον ἓνα τῶν σωματοφυλάκων ἀνεῖλεν, ὑπολαμβάνων
 Ξέρξην εἶναι. συλληφθεὶς δὲ πρὸς τῶν πέριξ δέσμιος
 ἤχθη πρὸς τὸν βασιλέα. βουθυτεῖν δὲ τοῦ προειρη-
 20 μένου μέλλοντος ἐπὶ τῷ τοῦ ἡλίου βωμῷ, τὴν δεξιὰν
 ἐπέθηκε χεῖρα, καὶ ἀστενδάκτως ὑπομείνας τὴν ἀνάγκην
 τῶν βασάνων ἡλευθερώθη τῶν δεσμῶν εἰπὼν· πάντες
 ἐσμέν τοιοῦτοι Ἀθηναῖοι· εἰ δ' ἀπιστεῖς, καὶ τὴν
 ἀριστερὰν ἐπιθήσω· φοβηθεὶς δὲ ὁ Ξέρξης φρου-
 25 ρεῖσθαι αὐτὸν προσέταξε· καθάπερ ἱστορεῖ Ἀγαθαρ-
 χίδης Σάμιος ἐν δευτέρᾳ τῶν Περσικῶν.

ΠΟΡΣΙΝΑΣ Τούσκων βασιλεὺς πέραν ποταμοῦ
 Θύμβρεως στρατεύσας ἐπολέμησε Ῥωμαίοις, καὶ τὴν

6 Ἀριστείδης] Mueller. 4 p. 324 21 πάντες ἐσμέν *:
 πάντες μὲν 24 Ἀγαθαρχίδης] Mueller. 3 p. 197

Ἐκ τῶν σιτίων φερομένην εὐθηνίαν Ῥωμαίοις μέσην λαβὼν λιμῶ τοὺς προειρημένους ἔτρυχε. τῆς δὲ συγκλήτου συγκεχυμένης, Μούκιος τῶν ἐπισήμων ἀνὴρ λαβὼν τετρακοσίους ἀπὸ τῶν ὑπάτων ὁμήλικας ἐν ιδιωτικῷ σχήματι τὸν ποταμὸν διήλθεν. ἰδὼν δὲ τὸν σωματοφύλακα τοῦ τυράννου τὰ ἐπιτήδεια διαδιδόντα τοῖς στρατηγοῖς, ὑπολαβὼν αὐτὸν τὸν Πορσίναν εἶναι ἀνεῖλεν. ἀχθεῖς δ' ἐπὶ τὸν βασιλέα 5
 306 τοῖς ἐμπύροις ἐπέθηκε τὴν δεξιὰν χεῖρα καὶ στέξας τὰς ἀλγυδύνας εὐψύχως ἐμειδίασεν εἰπὼν ῥάβραρε, λέλυμαι, κἄν μὴ θέλῃς· καὶ ἴσθι ἡμᾶς κατὰ σοῦ τετρακοσίους ὄντας ἐν τῷ στρατοπέδῳ, οἳ σε ἀνελεῖν ζητοῦμεν.' ὁ δὲ φοβηθεὶς σπονδὰς πρὸς Ῥωμαίους ἐποίησατο· καθάπερ ἱστορεῖ Ἀριστείδης ὁ Μιλήσιος ἐν τρίτῃ ἱστορίῳν. 15

3. ΑΡΓΕΙΩΝ καὶ Λακεδαιμονίων ὑπὲρ Θυρεάτιδος χώρας πολεμοῦντων, οἱ Ἀμφικτύονες ἔκριναν πολεμῆσαι ἑκατέρους καὶ τῶν νικησάντων εἶναι τὴν χώραν. Λακεδαιμόνιοι μὲν οὖν Ὀθρυάδην ἐποίησαν στρατηγὸν Ἀργεῖοι δὲ Θέρσανδρον. πολεμοῦντων δέ, δύο ἐκ τῶν Ἀργείων περιελείφθησαν, Ἀγήνωρ 20
 B καὶ Χρόμιος, οἵτινες εἰς τὴν πόλιν ἡγγείλαν τὴν νίκην. ἡρεμίας δ' ὑπαρχούσης, ὁ Ὀθρυάδης ἐπιξήσας καὶ ἡμικλάστοις δόρασιν ἐπερειδόμενος τὰς τῶν νεκρῶν ἀπάντων ἀσπίδας περιείλετο· καὶ τρόπαιον 25
 στήσας ἐκ τοῦ ἰδίου αἵματος ἐπέγραψε Ἰὺν τροπαι-

14 Ἀριστείδης] Mueller. 4 p. 320 15 ἱστορίῳν Ἰταλ.
 κἄν idem 21 Ἀγήνωρ] Ἀλκηνωρ Herod. I 82. Stob.
 Flor. 7, 67

ούχῳ· καὶ τῶν δύο στάσιν ἔχόντων, οἱ Ἀμφικτύονες αὐτόπται γενόμενοι Λακεδαιμονίους προκρίνουσι· καθάπερ Χρύσερμος ἐν τρίτῳ Πελοποννησιακῶν.

ΡΩΜΑΙΟΙ πρὸς Σαμνίτας πόλεμον ἔχοντες στρα-
 5 τηγὸν ἐχειροτόνησαν Μισθύνιον Ἀμβλιερνόν. οὗτος κατὰ τὰς καλουμένας φορκούλας Κανδίνας (ἔστι δὲ τόπος στενωτάτος) ἐνεδρευθεὶς τρεῖς ἀπέβαλε λεγε-
 10 ὤνας καὶ αὐτὸς καιρίως τραυθεὶς ἔπεσε. βαθείας δὲ νυκτὸς ὀλίγον ἐπιζήσας, περιερίετο τῶν ἀνηρημένων
 10 πολέμιων τὰς ἀσπίδας, καὶ εἰς τὸ αἶμα τὴν χεῖρα βαπτίσας ἔστησε τρόπαιον ἐπιγράψας· Ῥωμαῖοι κατὰ Σαμνιτῶν Διὶ τροπαιούχῳ· Μάιος δὲ ὁ ἐπικληθεὶς Αἰμάργος, στρατηγὸς πεμφθεὶς καὶ παραγενόμενος ἐπὶ τὸν τόπον, ἰδὼν τὸ τρόπαιον, τὸν οἶωνόν αὐ-
 15 νως ἐδέξατο· καὶ συμβαλὼν ἐνίκησε καὶ αἰχμάλωτον λαβὼν τὸν βασιλέα εἰς Ῥώμην ἔπεμψεν· ὡς Ἀριστείδης ὁ Μιλήσιος ἐν τρίτῳ Ἰταλικῶν.

4. ΠΕΡΣΩΝ μετὰ πεντακοσίων μυριάδων ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐρχομένων, Λεωνίδας ἅμα τριακοσίοις
 20 ἐπέμφθη εἰς Θερμοπύλας ὑπὸ Λακεδαιμονίων. εὖω-
 χουμένοις δ' ἐκεῖ ἐπέκειτο τὸ τῶν βαρβάρων πλῆθος· καὶ ὁ Λεωνίδας εἶπεν ἰδὼν τοὺς βαρβάρους· οὕτως ἀριστᾶτε ὡς ἐν Αἰδον δειπνήσοντες· καὶ ὀρμήσας κατὰ τῶν βαρβάρων καὶ πολλοὺς περιπαρεῖς δόρασιν

3 καθάπερ] add. [ιστορεῖ H Χρύσερμος] Mueller. 4 p. 361 5 Μισθύνιον Ἀμβλιερνόν] Ποστούμιον Ἀλβιον M 6 φορκούλας Κανδίνας Holstenius: φορκούντας κλανδίνας 12 Μάιος] Φάβιος M 16 ὡς]· καθάπερ [ιστορεῖ et sic per singula capita] H Ἀριστείδης] Mueller. 4 p. 321. 19 ἐρχομένων] φερομένων Stob. 7, 64

ἀνέβη ἐπὶ τὸν Ξέρξην καὶ τὸ διάδημα ἀφείλετο. οὗ
ἀποθανόντος δὲ βάρβαρος τέμνει τὴν καρδίαν καὶ
εὗρε δασεῖαν· ὡς Ἀριστείδης ἐν πρώτῃ Περσικῶν.

ΡΩΜΑΙΟΙ πρὸς Ποινὸν πόλεμον ἔχοντες ἐπεμ-
ψαν τριακοσίους καὶ στρατηγὸν Φάβιον Μάξιμον. ⁵
Ε συμβαλὼν δ' ἀπέβαλε πάντας, αὐτὸς δὲ καιρίως
τρωθεὶς μεθ' ὁρμῆς ἐπὶ τὸν Ἀννίβαν ἠνέχθη, καὶ
καθελὼν τὸ διάδημα συναπέθανεν αὐτῷ, καθάπερ
ἱστορεῖ Ἀριστείδης ὁ Μιλήσιος.

5. ΚΑΤΑ Κελαινὰς πόλιν τῆς Φρυγίας χάσμα μεθ' ¹⁰
ὑδατος γενόμενον πολλὰς οἰκίας αὐτάνδρους εἰς τὸν
βυθὸν εἴλκυσε. Μίδα δὲ ὁ βασιλεὺς χρησμὸν ἔλαβεν,
ἐὰν τὸ τιμωτάτον ἐμβάλλῃ, συνελεύσεσθαι· ὁ δὲ
χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἐμβαλὼν οὐδὲν ἐβοήθησεν.
F Ἀγχουρος δὲ υἱὸς τοῦ Μίδα λογισάμενος μηδὲν ¹⁵
εἶναι τιμωτέρον ἐν βίῳ ψυχῆς ἀνθρωπίνης, δοὺς
περιπλοκάς τῷ γεννήσαντι καὶ τῇ γυναικὶ Τιμοθέα,
ἐφιππος εἰς τὸν τόπον τοῦ χάσματος ἠνέχθη. συνελ-
θούσης δὲ τῆς γῆς, χρύσειον βωμὸν ἐποίησεν Ἰδαίου
Διὸς ἀψάμενος τῇ χειρὶ. οὗτος ὁ βωμὸς περὶ ἐκεῖνον ²⁰
τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ τὸ χάσμα συνέβη γενέσθαι, λίθος
γίνεται· τῆς δὲ ὠρισμῆνης προθεσμίας παρελθούσης,
χρύσεος ὁράται· ὡς Καλλισθένης ἐν δευτέρῳ Μετα-
μορφώσεων.

ΔΙΑ μέσης τῆς ἀγορᾶς ῥέων ὁ Τίβερις διὰ μῆριν ²⁵

1 ἀνέβη] ἠνέχθη Stob. l. 1. 2 τέμνει] ἐκτέμνει Her-
werdenus 3. 9 Ἀριστείδης] Mueller. 4 p. 324. 322 10
Κελαινὰς Stob. 7, 69: κελαινὸν 12 εἴλκυσε] καθεῖλκυσε
Stob. 21 λίθος] λίθινος idem 23 Καλλισθένης] cf.
Libell. de Fluviiis 4, 2. 6, 3

Ταρσίου Διδος μέγιστον ἀπέρρηξε χῶμα καὶ πολλὰς οἰκίας ἐβύθισε· χρησμὸς δ' ἐδόθη λήξεσθαι, ἐὰν τὸ τίμιον ἐμβάλωσι. τῶν δὲ χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἐμβαλόντων, Κούρτιος τῶν ἐπισήμων νέος τὸν χρησμὸν 307
 5 νοήσας καὶ λογισάμενος τὴν ψυχὴν τιμιωτέραν, ἔφριππον ἑαυτὸν ἔφριψεν εἰς τὸ χάσμα καὶ τοὺς οἰκείους ἐξέσωσε τῶν κακῶν· ὥς Ἀριστείδης ἐν τεσσαρακοστῷ Ἰταλικῶν.

6. ΤΩΝ ἅμα Πολυνείκει εὐωχουμένων λοχαγῶν
 10 ἀετὸς καταπτὰς τὸ Ἀμφιάρεω ἐβάστασε δόρυ εἰς ὕψος καὶ εἶασε· τὸ δὲ παγὲν ἐν γῇ δάφνη ἐγένετο. τῇ δ' ὕστεραίᾳ πολεμούντων, κατ' ἐκεῖνο κατεπόθη ὁ Ἀμφιάρεως τῷ ἄρματι, ἔνθα νῦν πόλις Ἄρμα καλεῖται· ὥς Τρισίμαχος ἐν τρίτῳ κτίσεων.

15 ΡΩΜΑΙΩΝ πρὸς Πύρρον Ἑπειρώτην πολεμούντων, Αἰμίλιος Παῦλος χρησμὸν ἔλαβε νικῆσαι, βωμὸν ἐὰν ποιήσῃ, ἔνθα ἂν ἴδῃ χάσματι κρυπτόμενον ἄνδρα τῶν ἐπισήμων μετὰ ἄρματος. μετὰ τρεῖς ἡμέρας Οὐαλέριος Κουῆτος κατ' ὕναρ ἰδὼν ἀναλαβεῖν
 20 ἱερῆος κόσμον (καὶ γὰρ ἦν μαντικῆς ἔμπειρος), στρατηγήσας καὶ πολλοὺς φονεύσας ὑπὸ γῆς κατεπόθη. ὁ Αἰμίλιος δὲ βωμὸν ἰδρύσας ἐνίκησε καὶ ἑκατὸν ἐξήκοντα πυργοφόρους ἐλέφαντας εἰς Ῥώμην κατέπεμψεν. ὁ δὲ βωμὸς μαντεύεται κατ' ἐκεῖνον τὸν
 25 καιρὸν, καθ' ὃν ἐνίκηθη Πύρρος· ὥς Ἰστορεῖ Κριτόλας ἐν τρίτῃ Ἑπειρωτικῶν.

3 τίμιον] τιμιώτατον? ἐμβαλόντων *: ἐμβαλλόντων
 7 Ἀριστείδης] Mueller. 4 p. 321. 14 Τρισίμαχος] Πανσίμαχος vel Τλησίμαχος H. Λυσίμαχος C. Muellerus. Μνησίμαχος? cf. Mueller 4 p. 473 25 Κριτόλας] Mueller. 4 p. 372

C 7. ΠΥΡΑΙΧΜΗΣ βασιλεὺς Εὐβοέων ἐπολέμει Βοιωτοῖς. ὃν Ἡρακλῆς ἔτι νέος ὢν ἐνίκησε· πῶλοις δὲ προσδήσας καὶ εἰς δύο μέρη διελὼν τὸν Πυραΐχμην, ἄταφον ἔρριψεν. ὁ δὲ τόπος προσαγορεύεται 'πῶλοι Πυραΐχμου', κεῖται δὲ παρὰ ποταμὸν Ἡρά- κλειον, χρεμετισμὸν δ' ἀναδίδωσι πινόντων ἱππων· ὡς ἐν τρίτῳ περὶ ποταμῶν.

ΤΟΥΤΑΛΟΣ Ὀστίλιος βασιλεὺς Ῥωμαίων ἐπολέμησεν Ἀλβανοῖς, βασιλέως ὕντος Μετίου Φουρετίου, καὶ τὴν μάχην πολλάκις ὑπερέθετο. οἱ δέ, 10 ἡττωμένου, εἰς εὐαχίαν ἐτράπησαν· οἰνωμένοις δ' ἐπέθετο, καὶ τὸν βασιλέα δύο πῶλοις συζεύξας διεσπά- D ραξεν· ὡς Ἀλέξαρχος ἐν τετάρτῃ Ἰταλικῶν.

8. ΦΙΛΙΠΠΙΟΣ Μεθώνην καὶ Ὀλυνθον βουλό- μενος πορθῆσαι καὶ βιαζόμενος ἐπὶ τῷ Σανδάνῳ 15 ποταμῷ διαβῆναι πέραν, ὑπὸ τινος τῶν Ὀλυνθίων Ἀστέρος ὀνόματι ἐτοξεύθη τὸν ὀφθαλμόν, εἰπόντος 'Ἀστὴρ Φιλίππῳ θανάσιμον πέμπει βέλος·'

ὁ δ' ὀπίσω διανηξάμενος πρὸς τοὺς οἰκείους σφάζεται ἀπολέσας τὸν ὀφθαλμόν· ὡς Καλλισθένης ἐν τρίτῳ 20 Μακεδονικῶν.

ΠΟΡΣΙΝΑΣ Τούσκων βασιλεὺς πέραν Θύμβρεος ποταμοῦ στρατεύσας ἐπολέμησε Ῥωμαίοις, καὶ τὴν ἀπὸ σιτίων φερομένην εὐθηνίαν μέσῃν λαβὼν λιμῷ E τοὺς προειρημένους ἔτρυχεν. Ὀράτιος δὲ Κάτλος 25 στρατηγὸς χειροτονηθεὶς τὴν ξυλίνην κατελάβετο

8 Ὀστίλιος *: ὀστίλλιος 11 ἡττωμένου] ὡς ἡττωμένου
 Duebnerus 13 Ἀλέξαρχος] Mueller, 4 p. 298 22 Θύμ-
 βρεως *: θύμβριος 25 Κάτλος] Κόκλης?

γέφυραν καὶ τὸ πλῆθος τῶν βαρβάρων διαβῆναι
 βουλόμενον ἐπείχε. πλεονεκτούμενος δὲ ὑπὸ τῶν
 πολεμίων προσέταξε τοῖς ὑποτεταγμένοις κόπτειν
 τὴν γέφυραν, καὶ τὸ πλῆθος τῶν βαρβάρων
 5 διαβῆναι βουλόμενον ἐκώλυσε. βέλει δὲ τὸν ὁφ-
 θαλμὸν πληγείς ῥίψας ἑαυτὸν εἰς τὸν ποταμόν,
 διενήξατο εἰς τοὺς οἰκέλους· ὡς Θεότιμος δευτέρῳ
 Ἱταλικῶν.

9. Ὁ περὶ τοῦ Ἰκαρίου μῦθος, ᾧ Διόνυσος ἐπέξε-
 10 νώθη· ὡς Ἐρατοσθένης ἐν τῇ Ἡριγόρῃ.

ΚΡΟΝΟΣ ἐπιξενωθεὶς γεωργῷ, ᾧ ἦν θυγάτηρ F
 καλὴ Ἐντωρία, ταύτην ἐβιάσατο καὶ ἐτέκνωσεν υἱοὺς
 Ἰανὸν Ὑμνον Φαῦστον Φήλικα. διδάξας οὖν τὸν
 τρόπον τῆς τοῦ οἴνου πόσεως καὶ τῆς ἀμπέλου
 15 ἡξίωσε καὶ τοῖς γείτοσι μεταδοῦναι. ποιήσαντες δ'
 αὐτὸ καὶ πίνοντες παρὰ τὸ σύνηθες εἰς ὕπνον κατη-
 νέχθησαν βαρύτερον τοῦ δέοντος· οἱ δὲ πεφαραμα-
 κῶσθαι δόξαντες, λίθοις βάλλοντες τὸν Ἰκάριον
 ἀπέκτειναν· οἱ δὲ θυγατρίδα ἀθυμήσαντες βρόχῳ
 20 τὸν βίον κατέστρεψαν.

ΛΟΙΜΟΥ δὲ κατασχόντος Ῥωμαίους, ἔχρησεν ὁ 308
 Πύθιος λωφῆσειν, ἔαν ἐξιλάσωνται τοῦ Κρόνου τὴν
 μῆνιν καὶ τοὺς δαίμονας τῶν ἀνόμως ἀπολομένων.
 Λουτάτιος δὲ Κάτλος, ἀνὴρ τῶν ἐπισήμων, κατε-
 25 σκεύασε τῷ θεῷ τέμενος τὸ κείμενον σύνεργγυς τοῦ
 Ταρπηίου ὕρους, καὶ τὸν ἄνω βωμὸν ἰδρύσατο τετρα-

7 Θεότιμος] Mueller. 4 p. 517 10 ὡς * 12 Ἐν-
 τωρία] Κεντουρία? τάτην Duebnerus: ἦν 13 Ἰανόν * hic
 et infra: ἰάνον 19 θυγατρίδα vel θυγατρίδες] θυγατρίδοι?

πρόσωπον ἢ διὰ τοὺς θυγατρίδας ἢ ὅτι τετραμερὴς ὁ ἐνιαυτός ἐστι, καὶ μῆνα κατέδειξεν Ἰανουάριον. ὁ δὲ Κρόνος πάντας κατηστέρισεν. καὶ οἱ μὲν καλοῦνται προτρυνγητῆρες, ὁ δ' Ἰανὸς προανατέλλων· δείκνυνται δὲ ὁ ἀστὴρ πρὸ τῶν ποδῶν τῆς παρθένου· ὡς Κριτόλαος ἐν τετάρτῃ φαινομένων. 5

B 10. ΠΕΡΣΩΝ τὴν Ἑλλάδα λεηλατούντων, Πανσανίας ὁ τῶν Λακεδαιμονίων στρατηγὸς πεντακόσια χροσοῦ τάλαντα παρὰ Ξέρξου λαβὼν ἐμελλε προδιδόναι τὴν Σπάρτην. φωραθέντος δὲ τούτου, Ἀγησίλαος ὁ πατὴρ μέχρι τοῦ ναοῦ τῆς Χαλμιοίκου συνεδίωξεν Ἀθηναῖς, καὶ τὰς θύρας τοῦ τεμένουσ πλίνθω φράξας λιμῷ ἀπέκτεινεν· ἢ δὲ μήτηρ καὶ ἄταφον ἔρριψεν· ὡς Χρύσερμος ἐν δευτέρῳ Ἱστορικῶν.

ΡΩΜΑΙΟΙ πρὸς Λατίνους πολεμοῦντες ἐχειροτόνησαν στρατηγὸν Πόπλιον Λέκιον· νεανίσκος δὲ τις τῶν ἐπισήμων πένης τοῦνομα Κάσσιος Βροῦτος ἐπὶ δῆτ' ὡς μισθ' ὡς νυκτὸς τὰς πύλας ἀνοίξει ἐβουλήθη. φωραθεὶς δὲ εἰς ναὸν ἔφυγεν Ἀθηναῖς Αὐξίληρας. Κάσσιος δὲ Σιγνίφερ ὁ πατὴρ αὐτοῦ κατέκλεισε καὶ 20 λιμῷ διέφθειρε καὶ ἄταφον ἔρριψεν· ὡς Κλειτώννυμος ἐν Ἱταλικῶν.

11. ΔΑΡΕΙΟΣ ὁ Πέρσης ἐπὶ Γρανικῷ πολεμήσας Ἀλεξάνδρῳ καὶ ἐπὶ σατράπας ἀποβαλὼν καὶ ἄρματα δρεπανηφόρα δύο καὶ πεντακόσια, συμβαλεῖν 25

1 θυγατρίδας vel θυγατρίδας] θυγατρίδοῦς? 6 Κριτόλαος] Mueller. 4 p. 372 13 πλίνθω φράξας] πλίνθοις ἐμφράξας Stob. 39, 31 14 Χρύσερμος] Mueller. 4 p. 361 Ἱστορικῶν] Περσικῶν Stob. Flor. 39, 31 19 Αὐξίληρας] Αὐξίλιαρας? 21 Κλειτώννυμος] cf. Lib. de Fluviiis 3, 4

ἔμελλε τῇ ἐξῆς. Ἀριοβαρζάνης δὲ ὁ υἱὸς συμπαθῶς διακείμενος πρὸς Ἀλέξανδρον ὑπισχνεῖτο τὸν πατέρα προδοῦσιν. ἀγανακτήσας δὲ ὁ πατὴρ ἐτραχηλοκόπησεν· ὥς Ἀρητιάδης Κνίδιος ἐν τρίτῳ Μακεδονικῶν.

- 5 ΒΡΟΤΤΟΣ ὑπὸ πάντων ὑπάτος χειροτονηθεὶς D ἐφυγάδευσε τὸν Ὑπερήφανον Ταρκύνιον τυραννικῶς ἀναστρεφόμενον. ὁ δ' ἐλθὼν εἰς Τούσκους ἐπαλέμει Ῥωμαίοις. οἱ δὲ υἱοὶ τὸν πατέρα προδοῦναι ἐβουλήθησαν. ἐμπεσόντων δὲ ** τραχηλοκοπήσαι· ὥς 10 Ἀριστείδης Μιλήσιος ἐν τοῖς Ἰταλικοῖς.

12. ΕΠΙΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ὁ τῶν Θηβαίων στρατηγὸς ἔχων πρὸς Λακεδαιμονίους πόλεμον καὶ ἀρχαίρεσιῶν ἀγομένων ἦκεν ἐς πατρίδα, παραγγείλας τῷ παιδὶ Στησιμβρότῳ μὴ συμβάλλειν. Λακεδαιμόνιοι 15 μαθόντες τὴν ἀπουσίαν ἐβλασφήμουν τὸν νεανίαν ὥς ἄνανδρον· ὁ δ' ἀγανακτήσας καὶ ἐπιλαθόμενος τοῦ πατρὸς συνέβαλε καὶ ἐνίκησεν· ὁ δὲ πατὴρ βαρέως E ἐνέγκας στεφανώσας ἐτραχηλοκόπησεν, ὥς Κτησιφῶν ἱστορεῖ ἐν τρίτῳ Βοιωτικῶν.

- 20 ΡΩΜΑΙΟΙ πρὸς Σαμνίτας πόλεμον ἔχοντες ἐχειροτόνησαν Μάλλιον τὸν Ἐπιτάκτην ἐπικληθέντα. οὗτος διὰ χειροτονίαν ὑπατικὴν εἰς Ῥώμην πορευόμενος τῷ νῆϊ προσέταξε μὴ συμβαλεῖν. οἱ δὲ Σαμνῖται μαθόντες βλασφημίαις ἐξουδένισον τὸν 25 νεανίαν· ὁ δὲ ταραχθεὶς ἐνίκησεν· Μάλλιος δ'

4 Ἀρητιάδης] Mueller. 4 p. 316 8 υἱοὶ Turnebus: τοῦσχοι ἐβουλήθησαν*: ἡβουλήθησαν 9 lacunam add. Duellnerus 10 Ἀριστείδης] Mueller. 4 p. 323 18 Κτησιφῶν] idem 4 p. 375 21 Μάλλιον * hic et infra: μάλιον

αὐτὸν ἐτραχηλοκόπησεν· καθάπερ ἱστορεῖ Ἀριστείδης Μιλήσιος.

F 13. ΗΡΑΚΛΗΣ τοῦ Ἰόλης γάμου ἀποτυχὼν τὴν Οἰχαλίαν ἐπόρθησεν. ἡ δ' Ἰόλη ἀπὸ τοῦ τείχους ἔρριψεν ἑαυτήν. συνέβη δέ, κολπωθείσης ὑπὸ ἀνέ- 5 μου τῆς ἐσθῆτος, μηδὲν παθεῖν· καθάπερ ἱστορεῖ Νικίας Μαλλώτης.

ΡΩΜΑΙΟΙ πολεμοῦντες πρὸς Τοῦσκον ἐχειροτόνησαν Βαλέριον Τορκουᾶτον. οὗτος θεασάμενος τοῦ βασιλέως τὴν θυγατέρα τοῦνομα Κλουσίαν ἡτεῖτο 10 παρὰ τοῦ Τούσκου τὴν θυγατέρα, μὴ τυχὼν δ' 309 ἐπόρθει τὴν πόλιν. ἡ δὲ Κλουσία ἀπὸ τῶν πύργων ἔρριψεν ἑαυτήν· προνοία δ' Ἀφροδίτης κολπωθείσης τῆς ἐσθῆτος, διεσώθη ἐπὶ τὴν γῆν· ἣν ὁ στρατηγὸς ἔφθειρε, καὶ τούτων πάντων ἕνεκα ἐξωρίσθη κοινῶ 15 δόγματι ὑπὸ Ῥωμαίων εἰς Κόρσικαν νῆσον πρὸ τῆς Ἰταλίας· ὡς Θεόφιλος ἐν τρίτῳ Ἰταλικῶν.

14. ΠΟΙΝΩΝ καὶ Σικελιωτῶν τὴν κατὰ Ῥωμαίων B συμμαχίαν ἐτοιμαζόντων, Μέτελλος στρατηγὸς μόνῃ τῇ Ἑστίᾳ οὐκ ἔθυσεν· ἡ δὲ πνεῦμα ἀντέπνευσε ταῖς 20 ναυσί. Γάιος δὲ Ἰούλιος μάντις εἶπε λωφῆσαι, ἐὰν προθύσῃ τὴν θυγατέρα. ὁ δ' ἀναγκασθεὶς Μεταλίαν τὴν θυγατέρα προσῆγεν· ἡ δὲ Ἑστία ἐλεήσασα δάμαλιν ὑπέβαλε καὶ αὐτὴν ἐκόμισεν εἰς Λαμούσιον, καὶ ἑρειαὶν τοῦ σεβομένου παρ' 25

1 Ἀριστείδης] Mueller. 4 p. 323 7 Νικίας] idem 4
p. 463 Μαλλώτης *: μαλεώτης 15 τούτων Huttenuus:
διὰ τούτων 17 Θεόφιλος] Mueller. 4 p. 515 23 Μετα-
λίαν] Μετέλλαν? προσῆγεν] τοῖς βωμοῖς προσῆγεν H

αὐτοῖς δράκοντος ἀπέδειξεν· ὥς Πυθοκλῆς ἐν τρίτῃ Ἰταλικῶν.

ΕΝ ΑΤΑΙΔΙ τῆς Βοιωτίας τὰ περὶ Ἰφινέειαν ὁμοίως ἱστορεῖ Μένυλλος ἐν πρώτῳ Βοιωτικῶν.

- 5 15. ΒΡΕΝΝΟΣ Γαλατῶν βασιλεὺς λεηλατῶν τὴν Ἀσίαν ἐπὶ Ἐφεσον ἦλθε, καὶ ἡράσθη παρθένου Δημονίκης· ἣ δὲ συνελθεῖν ὑπέσχετο, ἐὰν τὰ ψέλλια καὶ τὸν κόσμον τῶν γυναικῶν δῶ αὐτῇ, καὶ τὴν Ἐφεσον προδοῦναι· ὁ δ' ἡξίωσε τοὺς στρατιώτας
 10 ἐμβαλεῖν εἰς τὸν κόλπον ὃν εἶχον χρυσὸν τῆς φιλαργύρου. ποιησάντων δέ, ὑπὸ τῆς δαψιλείας τοῦ χρυσοῦ ζῶσα κατεχώσθη· καθάπερ ἱστορεῖ Κλειτοφῶν ἐν πρώτῳ Γαλατικῶν.

ΤΑΡΙΠΗΙΑ τῶν εὐσχημόνων παρθένων τοῦ Καπι-
 15 τωλίου φύλαξ, Ῥωμαίων πρὸς Σαβίνους πολεμούντων, ὑπέσχετο τῷ Τατίῳ δώσειν εἴσοδον εἰς τὸ Ταρπήιον ὕψος, ἐὰν μισθὸν λάβῃ τοὺς ὄρμους, οὓς ἐφόρουν κόσμου χάριν. Σαβῖνοι δὲ νοήσαντες ζῶσαν κατέκωσαν· ὥς Ἀριστείδης Μιλήσιος ἐν Ἰταλικοῖς.

- 20 16. ΤΕΓΕΑΤΑΙΣ καὶ Φενεάταις χρονίου πολέμου γενομένου, ἔδοξε τριδύμους ἀδελφούς πέμψαι
 τοὺς μαχησομένους περὶ τῆς νίκης. καὶ Τεγεᾶται μὲν οὖν τοὺς Ῥηξιμάχου παῖδας, Φενεᾶται δὲ τοὺς Δημοστράτου προυβάλλοντο. συμβληθείσης δὲ τῆς
 25 μάχης, ἐφρονεύθησαν τῶν Ῥηξιμάχου δύο· ὁ δὲ τρίτος

1 Πυθοκλῆς] Mueller. 4 p. 488 4 Μένυλλος idem 4 p. 452: μένυλλος 7 Δημονίκης Stob. 10, 71: δημοτικῆς 12 Κλειτοφῶν] cf. Lib. de Fluviiis 6, 4 19 Ἀριστείδης] Mueller. 4 p. 323 24 προυβάλλοντο *: προυβάλλοντο

τοῦνομα Κριτόλαος στρατηγήματι περιεγένετο τῶν
 δύο· προσποιητὴν γὰρ φυγὴν σκηψάμενος κατὰ ἓνα
 τῶν διωκόντων ἀνείλε. καὶ ἐλθόντος, οἱ μὲν ἄλλοι
 συνεχάρησαν, μόνῃ δ' οὐκ ἐχάρη ἡ ἀδελφὴ Δημοδίκη·
 πεφρονεῦκει γὰρ αὐτῆς τὸν κατηγγυημένον ἄνδρα 5
 Δημόδικον. ἀναξιοπαθήσας δὲ ὁ Κριτόλαος ἀνείλεν
 Ε αὐτήν. φόνου δ' ἀγόμενος ὑπὸ τῆς μητρὸς ἀπε-
 λύθη τῶν ἐγκλημάτων· ὥς Δημόδατος ἐν δευτέρῳ
 Ἀρκαδικῶν.

ΡΩΜΑΙΟΙ καὶ Ἀλβανοὶ πολεμοῦντες τριδύμους 10
 προμάχους εἶλοντο, καὶ Ἀλβανοὶ μὲν Κουριατίους,
 Ῥωμαῖοι δὲ Ὠρατίους. συμβληθείσης δὲ τῆς μάχης,
 οἱ Κουριάτιοι δύο τῶν ἐναντίων ἀνείλον· ὁ δὲ περι-
 λοιπος φυγῇ προσποιητῇ συμμάχῳ χρώμενος ἐφό-
 νευσε καθ' ἓνα τῶν ἐπιδιωκόντων. χαρέντων δὲ 15
 πάντων, μόνῃ ἡ ἀδελφὴ οὐ συνεχάρη Ὠρατία τὸν
 κατηγγυημένον ἄνδρα Κουριάτιον ἀνηρηκότι· ὁ δ'
 F ἐφόνευσε τὴν ἀδελφήν· ὥς φησιν Ἀριστείδης ὁ Μιλή-
 σιος ἐν Ἰταλικοῖς.

17. ΕΝ ΙΑΙΩΙ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς ἐμπρη- 20
 σθέντος, προσδραμὼν Ἴλος τὸ διοπετεὺς ἤρπασε παλ-
 λάδιον καὶ ἐτυφλώθη· οὐ γὰρ ἐξῆν ὑπ' ἀνδρὸς
 βλέπεσθαι· ὕστερον δ' ἐξιλασάμενος ἀνέβλεψεν· ὥς
 Δέρκυλλος ἐν πρώτῳ κτίσειεν.

ΑΝΤΤΑΟΣ ἀνὴρ τῶν ἐπισήμων πορευόμενος 25
 εἰς τὸ προάστειον ὑπὸ κοράκων ἐπεσχεῖθη παίωντων

8 τῶν ἐγκλημάτων] τοῦ ἐγκλήματος Stob. 39, 32 Δη-
 μόδατος] Mueller. 4 p. 379 18 Ἀριστείδης] idem 4 p. 323
 22 ἐξῆν W: ἐξόν 24 Δέρκυλλος] Mueller. 4 p. 387 25
 Ἀντύλος] Μέτελλος Basileensis

ταῖς πτέρυξι. φοβηθεῖς δὲ τὸν οἰωνὸν εἰς Ῥώμην
 ὑπέστρεψεν. ἰδὼν δὲ τὸ τέμενος τῆς Ἑστίας καίόμε- 310
 νον καὶ τὸ παλλάδιον ἀρπάσας ἐτυφλώθη· ὕστερον
 δ' ἀνέβλεψεν ἐξιλασάμενος· ὥς Ἀριστείδης Μιλήσιος
 5 ἐν Ἱταλικοῖς.

18. ΘΡΑΙΚΕΣ Ἀθηναίοις πολεμοῦντες χρησμὸν
 ἔλαβον, ὥς, ἐὰν Κόδρου φείδωνται, νικῆσαι· ὁ δὲ
 δρέπανον λαβὼν ἤκεν εἰς τοὺς ἐναντίους ἐν εὐτελοῦς
 σχήματι, καὶ ἕνα φονεύσας ὑπὸ θατέρου ἀνῆρέθη.
 10 οὕτω τ' ἐνίκησαν οἱ Ἀθηναῖοι· ὥς Σωκράτης ἐν
 δευτέρῳ Θρακικῶν.

ΠΟΤΠΑΙΟΣ Δέκιος Ῥωμαῖος πρὸς Ἀλβανούς
 πολεμῶν θύναρ εἶδεν, ἐὰν ἀποθάνῃ, Ῥώμην προσποι-
 ῆσειν Ῥωμαίοις. ἐλθὼν εἰς μέσους καὶ πολλοὺς B
 15 φονεύσας ἀνῆρέθη. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ
 Δέκιος ἐν τῷ πρὸς Γάλλους πολέμῳ τοὺς Ῥωμαίους
 διέσφωσεν· ὥς Ἀριστείδης Μιλήσιος.

19. ΚΥΑΝΙΠΠΙΟΣ γένει Συρακούσιος μόνῳ
 Διονύσῳ οὐκ ἔθυνεν· ὁ δὲ θεὸς ὀργισθεὶς μέθην
 20 ἐνέσκηψε, καὶ ἐν τόπῳ σκοτεινῷ τὴν θυγατέρα ἐβιά-
 σατο Κυάνην· ἥ δὲ τὸν δακτύλιον περιελομένη ἔδωκε
 τῇ τροφῇ, ἐσόμενον ἀναγνώρισμα. λοιμωξάντων δὲ
 καὶ τοῦ Πυθίου εἰπόντος μὲν δεῖν τὸν ἀσεβῆ τρο-
 παίοις θεοῖς σφαγιάσαι, τῶν δ' ἄλλων ἀγνοούντων
 25 τὸν χρησμόν, γνοῦσα ἡ Κυάνη καὶ ἐπιλαβομένη τῶν C
 τριχῶν εἴλκε, καὶ αὐτὴ κατασφάξασα τὸν πατέρα

ἐαυτήν ἐπέσφαξε· καθάπερ Δοσίθεος ἐν τῷ τρίτῳ Σικελικῶν.

ΤΩΝ Διονυσίων ἐν τῇ Ῥώμῃ ἀγομένων, Ἀρουν-
τιος ἐκ γενετῆς ὑδροπότης ἐξουδένιξε τὴν τοῦ θεοῦ
δύναμιν· ὁ δὲ μέθην ἐνέβαλε, καὶ ἐβιάσατο τὴν 5
θυγατέρα Μεδουλλίαν. ἡ δὲ ἐκ δακτυλίου γνοῦσα
τὸ γένος καὶ πρεσβύτερα τῆς ἡλικίας φρονήσασα,
μεθύσασα τὸν πατέρα καὶ στεφανώσασα ἤγαγεν ἐπὶ
τὸν βωμὸν τῆς Ἀστραπῆς καὶ δακρύνσασα ἀνείλε τὸν
ἐπίβουλον τῆς παρθενίας· ὥς Ἀριστείδης ἐν τρίτῃ 10
Ἰταλικῶν.

D 20. ΕΡΕΧΘΕΤΣ πρὸς Εὐμόλπον πολεμῶν ξμαθε
νικῆσαι, ἐὰν τὴν θυγατέρα προθύσῃ, καὶ συγκοι-
νωήσας τῇ γυναικὶ Πραξιθέᾳ προέθυσε τὴν παῖδα.
μέμνηται Εὐριπίδης ἐν Ἐρεχθεῖ. 15

ΜΑΡΙΟΣ πρὸς Κίμβρους πόλεμον ἔχων καὶ ἡτ-
τώμενος ὕναρ εἶδεν, ὅτι νικήσει, ἐὰν τὴν θυγατέρα
προθύσῃ· ἣν δ' αὐτῷ Καλπουρνία· προκρίνας δὲ
τῆς φύσεως τοὺς πολίτας ἔδρασε καὶ ἐνίκησε. καὶ
ἔτι καὶ νῦν βωμοὶ εἰς δύο ἐν Γερμανίᾳ, οἱ κατ' 20
Ε ἐκείνον τὸν καιρὸν ἤχον σαλπύγγων ἀποπέμπουσιν·
ὥς Δωρόθεος ἐν τετάρτῳ Ἰταλικῶν.

21. ΚΤΑΝΙΠΠΟΣ τῷ γένει Θετταλὸς ἐπὶ θήραν
συνεχῶς ἐξίει· ἡ δὲ νεόννυμφος αὐτοῦ ὑπολαβοῦσα
διὰ τὸ πολλάκις ἐν ὕλαις μένειν συνήθειαν ἔχειν 25
μεθ' ἐτέρας, κατ' ἔχνος ἠκολούθησε τῷ Κυανίππῳ·

1 Δοσίθεος] Mueller. 4 p. 401 3 Ἀρουντιος*: ἀρουν-
τιος 10 Ἀριστείδης] Mueller. 4 p. 321 13 νικήσειν
Nauck. 15 Ἐρεχθεῖ] cf. Stob. 39, 33. Nauck. p. 369 22
Δωρόθεος] cf. Lib. de Fluvii 23, 3

καὶ ἔν τινι κατακρυβεῖσα συνδένδρῳ, τὸ μέλλον ἀπεκαρὰδόκει. τῶν δὲ κλάδων σεισθέντων, οἱ κύνες θηρίον εἶναι δόξαντες ὥρμησαν καὶ τὴν φίλανδρον ἀλόγου δίκην ζῴου διασπάραξαν. ὁ δὲ Κυνειππος
 5 τῆς ἀνελπίστου πράξεως αὐτόπτης γενόμενος ἑαυτὸν ἀπέσφαξεν· ὡς Παρθένιος ὁ ποιητής.

ΕΝ Συβάρει πόλει τῆς Ἰταλίας νέος περίβλεπτος F τὸ κάλλος Αἰμίλιος φιλοκύνηγος ἦν· ἡ δὲ νεόνυμφος δόξασα ἑτέρα συνεῖναι εἰσῆει εἰς τὴν νάπην. τῶν
 10 δὲ δένδρων σεισθέντων, οἱ κύνες ἐπιδραμόντες διέσπασαν· ὁ δὲ ἐπέσφαξεν ἑαυτόν· ὡς Κλειτώνυμος ἐν δευτέρῳ Συβαριτικῶν.

22. ΣΜΤΡΝΑ Κινύρου θυγάτηρ διὰ μῆνιν Ἀφροδίτης ἠράσθη τοῦ γεννήσαντος, καὶ τῇ τροφῇ τὴν³¹¹
 15 ἀνάγκην τοῦ ἔρωτος ἐδήλωσεν· ἡ δὲ δόλῳ ὑπῆγε τὸν δεσπότην· ἔφη γὰρ γείτονα παρθένον ἐρᾶν αὐτοῦ καὶ αἰσχύνεσθαι ἐν φανερῷ προσιέναι. ὁ δὲ συνῆει. ποτὲ δὲ θελήσας τὴν ἐρῶσαν μαθεῖν φῶς ἤτησεν, ἰδὼν δὲ ξιφήρης τὴν ἀσελγεστάτην ἐδίωκεν. ἡ δὲ
 20 κατὰ πρόνοιαν Ἀφροδίτης εἰς δῶνυμον δένδρον μετεμορφώθη· καθὰ Θεόδωρος ἐν ταῖς Μεταμορφώσεσιν.

ΟΥΑΛΕΡΙΑ Τουσκλαναρία κατὰ μῆνιν Ἀφροδίτης ἐρασθεῖσα Οὐαλερίου τοῦ πατρὸς τῇ τροφῇ
 25 ἀνεκοίνωσεν· ἡ δὲ τὸν δεσπότην δόλῳ ὑπῆλθεν, εἰποῦσα ὡς αἰδεῖται κατ' ὕψιν μίσεσθαι, τῶν τε B

5 τῆς Η 6 Παρθένιος] cf. Erot. Script. ed. Hercher. 1
 p. 14 11 Κλειτώνυμος] cf. Lib. de Fluviiis 3, 4 21
 Θεόδωρος] Mueller. 4 p. 513

γειτόνων εἶναι τὴν παρθένον. καὶ οἰνωθεῖς ὁ πατήρ
 ἦται φῶς, ἡ δὲ τροφὸς φθάσασα διήγειρεν, ἥτις ἐπὶ
 ταῖς ἀγροικίαις ἦν ἐγκύμων τυγχάνουσα· ποτὲ δὲ
 κατὰ κρημνῶν ἐνεχθείσης, τὸ βρέφος ἔξῃ· κατιοῦσα δ'
 ἐγκύμων κατέστη καὶ εἰς τὸν ὠρισμένον χρόνον ἐγέν- 5
 νησεν Αἰγίπαινα, κατὰ τὴν Ῥωμαίων φωνὴν Σιλουᾶνον.
 ὁ δὲ Οὐαλέριος ἀθυμήσας κατὰ τῶν αὐτῶν ἔρριψε κρη-
 μνῶν· ὡς Ἀριστείδης Μιλήσιος ἐν τρίτῳ Ἰταλικῶν.

23. META τὴν Ἰλλου πόρθησιν ἐξεβράσθη Διο-
 μήδης εἰς Διβύην, ἐνθα Λύκος ἦν βασιλεὺς ἔθος 10
 ἔχων τοὺς ξένους ἄρει τῷ πατρὶ θύειν. Καλλιρρόη δὲ
 C ἡ θυγάτηρ ἐρασθεῖσα Διομήδους τὸν πατέρα πρού-
 δωκε, καὶ τὸν Διομήδην ἔσφασε λύσασα τῶν δεσμῶν·
 ὁ δὲ ἀμελήσας τῆς εὐεργετίδος ἀπέπλευσεν· ἡ δὲ
 βρόχῳ ἐτελεύτησεν· ὡς Ἰόβας ἐν τρίτῳ Λιβυκῶν. 15

ΚΑΛΠΟΤΡΝΙΟΣ Κράστος ἀνὴρ τῶν ἐπισήμων,
 Ῥηγουλῶ συστρατευόμενος, ἐπέμφθη εἰς Μασσύλους
 πορθήσων φρούριόν τι δυσάλωτον τοῦνομα Γαραί-
 τιον. αἰχμάλωτος δὲ ληφθεὶς ἔμελλε θύεσθαι τῷ
 D Κρόνῳ. Βισαλτία δέ, τοῦ βασιλέως θυγάτηρ, ἐρα- 20
 σθεῖσα προὔδωκε τὸν πατέρα καὶ νικηφόρον ἐκείνον
 ἐποίησεν. ἀναστρέψαντος δ' αὐτοῦ, ἡ κόρη κατέσφαξεν
 ἑαυτήν· ὡς Ἡσιάναξ ἐν τρίτῳ Λιβυκῶν.

24. ΠΡΙΑΜΟΣ Πολύδωρον ἐξέθετο εἰς Θράκην
 μετὰ χρυσίου πρὸς Πολυμήστορα τὸν γαμβρόν· ὡς 25
 δ' ἔγγυς ἦν τοῦ πορθεῖσθαι ἡ πόλις, μετὰ τὴν ἄλωσιν

1 καὶ οἰνωθεῖς κῆ] corrupta 7 ἔρριψε] ἑαυτὸν ἔρριψε?
 8 Ἀριστείδης] Mueller. 4 p. 321 15 Ἰόβας Mueller. 3
 p. 472 17 Μασσύλους X: μεσσύλους 21 προὔδωκε *:
 προέδωκε 23 Ἡσιάναξ] Ἡγησιάναξ Mueller. 3 p. 70

ἀπέκτεινε τὸν παῖδα, ὥς ἂν κερδήσῃ τὸν χρυσόν.
 Ἐκάβη δ' ἐπὶ τοὺς τόπους παραγενομένη καὶ σοφισαμένη ὥς χρυσὸν δώσουσα ἅμα ταῖς αἰχμαλωτίσι ταῖς χερσὶν ἐξετύφλωσεν· ὥς Εὐριπίδης ὁ τραγωδοποιός.

ANNIBA Καμπανὸς λεηλατοῦντος, Λούκιος Ε
 Θύμβρις τὸν υἱὸν Πούστιον μετὰ χρημάτων ἔθετο πρὸς Οὐαλέριον Γέστιον ὄντα γαμβρόν. ὁ δὲ νενίκηκεν. ἀκούσας δὲ ὁ Καμπανὸς φιλαργυρία παρέβη
 10 τὰ δίκαια τῆς φύσεως, τὸν παῖδα φονεύσας. ὁ δὲ Θύμβρις διὰ τῆς ἀγροικίας πορευόμενος καὶ τῷ σώματι τοῦ παιδὸς ἐντυχὼν ἐπεμψεν ἐπὶ τὸν γαμβρόν ὥς δεῖξων θησαυρούς· ἐλθόντα δ' ἐτύφλωσε καὶ ἐσταύρωσεν. ὥς Ἀριστείδης ἐν τρίτῳ Ἰτα-
 15 λικῶν.

25. ΦΩΚΟΥ ὄντος ἐκ Ψαμάθης Αἰακῷ καὶ στερο- F
 γομένου, Τελαμὼν ἤγεν ἐπὶ θήραν· καὶ σὺς ἐπιφανέντος κατὰ τοῦ μισουμένου ἐπαφῆκε τὸ δόρυ καὶ ἐφόνευσεν. ὁ δὲ πατὴρ ἐφυγάδευσεν· ὥς Δωρόθεος
 20 ἐν πρώτῳ Μεταμορφώσεων.

ΓΑΙΟΣ Μάξιμος ἔχων υἱοὺς Σιμίλιον καὶ Πῆσον· τοῦτον ἐγέννησεν ἐξ Ἀμερίας Κόνων ὁ Πῆσος· οὗτος ἐν κυνηγεσίῳ ἀπέκτεινε τὸν ἀδελφὸν καὶ ὑποστρέψας τὸ σύμπτωμα τύχης εἶπεν οὐ κρίσεως γεγυῖναι. ὁ
 25 δὲ γνούς τάληθες ἐφυγάδευσεν· ὥς Ἀριστοκλῆς ἐν τρίτῳ Ἰταλικῶν.

3 αἰχμαλωτίσι *: αἰχμαλώτισι 4 χερσὶν] χερσίαις Mus-
 gravius Εὐριπίδης] in Hecuba τραγωδοποιός] τραγω-
 διοποιός? 14 Ἀριστείδης] Mueller. 4 p. 321 22 Κόνων
 ὁ Πῆσος] 'corrupta' W 25 Ἀριστοκλῆς] Mueller. 4 p. 330

312 26. ΑΡΗΣ Ἀλθαίᾳ συνῆλθε καὶ Μελέαγρον ποιή-
σας *** ὥς Εὐριπίδης ἐν Μελεάγρῳ.

ΣΕΠΤΙΜΙΟΣ Μάρκελλος γήμας Σιλουίαν τὰ
πολλὰ κυνηγίῳ προσέκειτο· τὴν δὲ νεόνυμφον ἐν
σχήματι ποιμένος Ἄρης βιασάμενος ἐγκύμονα ἐποίησε, 5
καὶ ὠμολόγησεν ὅστις ἦν καὶ δόρυ ἔδωκε, τὴν γένε-
σιν τοῦ μέλλοντος τίκτεσθαι φάσκων ἐν αὐτῷ ἀποκεῖ-
σθαι. ἀπέκτεινε γοῦν Σεπτίμιος Τουσκῖνον. Μά-
μερκος δὲ ὑπὲρ εὐκαρπίας θύων θεοῖς μόνῃς ἡμέλησε
Δήμητρος. ἡ δὲ κάπρον ἐπεμψε. συναθροίσας δὲ 10
πολλοὺς ἐκεῖνος κυνηγέτας ἀνείλε, καὶ τὴν κεφαλὴν
B καὶ τὸ δέρος τῇ κατηγγυημένῃ γυναικὶ κατεχώρησε.
Σκυμβράτης δὲ καὶ Μουθίας οἱ μητρῷοί αδελφοὶ περιεί-
λονται τῆς κόρης. ἀγανακτήσας δ' ἀνείλε τοὺς συγ-
γενεῖς· ἡ δὲ μήτηρ τὸ δόρυ κατέκασεν· ὥς Μένυλλος 15
ἐν τρίτῳ Ἰταλικῶν.

27. ΤΕΛΑΜΩΝ ὁ Αἰακοῦ καὶ Ἐνδηίδος ἐλθὼν
εἰς Εὐβοίαν καὶ *** νυκτὸς ἔφυγεν· ὁ δὲ πατήρ
αἰσθόμενος καὶ τῶν πολιτῶν τινα ὑποπτεύσας ἔδωκε
τὴν κόρην καταποντωθῆναί τινι τῶν δορυφόρων. ὁ 20
δ' ἐλεήσας ἀπημπόλησε· προσσχούσης δὲ τῆς νεῶς
Σαλαμῖνι, Τελαμῶν ὠνήσατο· ἡ δ' ἔτεκεν Ἀλάντα· ὥς
C Ἀρητάδης Κνίδιος ἐν δευτέρῳ Νησιωτικῶν.

ΔΟΥΚΙΟΣ Τρώσκιος θυγατέρα εἶχε Φλωρεντίαν
ἀπὸ τῆς Πατρίδος· ταύτην ἔφθειρε Καλλοῦρνος 25

2 lac. 24 fere litt. in E Μελεάγρῳ] cf. Nauck. p. 414
4 προσέκειτο] προσανέκειτο? 15 Μένυλλος] Mueller. 4
p. 452 18 lacunam 75 fere litt. dat E 21 et p. 373,
3 προσσχούσης *: προσσχούσης 23 Ἀρητάδης] Mueller. 4
p. 316

Ῥωμαῖος. ὁ δὲ παρέδωκε τὴν κόρην καταποντίσαι· ἐλεηθεῖσα δὲ ὑπὸ τοῦ δορυφόρου πιπράσκειται· κατὰ τύχην τῆς νεῶς προσσχούσης εἰς Ἰταλίαν, Καλπούριος ὠνήσατο καὶ ἐποίησατο ἐξ αὐτῆς Κόντρουσκον·

5 ὥς ***

28. ΑΙΟΛΟΣ τῶν κατὰ Τυρρηνίαν βασιλεὺς ἔσχευ ἐξ Ἀμφιθέας θυγατέρας ἐξ καὶ Ἰσους ἄρρενας· Μακαρεὺς δὲ ὁ νεώτατος ἔρωτι ἔφθειρε μίαν, ἣ δὲ ^D παιδίον ἐκύησεν. ἐμπεσοῦσα δὲ καὶ ξίφους πεμφθέν-
10 τος ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ἄνομον κρίνασα ἑαυτὴν διεχρήσατο· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Μακαρεὺς· ὥς Σώστρατος ἐν δευτέρῳ Τυρρηνικῶν.

ΠΑΠΙΡΙΟΣ Τόλουκερ γήμας Ἰουλίαν Ποῦλχραν ἔσχευ ἐξ θυγατέρας καὶ τοὺς Ἰσους ἄρρενας. τούτων
15 ὁ πρεσβύτατος Παπίριος Ῥωμᾶνος τῆς ἀδελφῆς ἐρασθεὶς Κανουλίας ἐγκυνον ἐποίησε. μαθὼν δὲ ὁ πατήρ τῇ θυγατρὶ ξίφος ἐπεμψεν· ἣ δὲ ἑαυτὴν ἀνεῖλε· τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ὁ Ῥωμᾶνος ἐπραξεν· ὥς Χρύσιππος ἐν Ε τῷ πρώτῳ Ἰταλικῶν.

29. ΑΡΙΣΤΩΝΥΜΟΣ Ἐφέσιος υἱὸς Δημοστράτου ἐμίσει γυναικας, ὅνῃ δ' ἐμίσγετο· ἣ δὲ κατὰ χρόνον ἔτεκε κόρην εὐειδεστάτην Ὀνύσκελιν τοῦνομα· ὥς Ἀριστοτέλης ἐν δευτέρῳ παραδόξων.

ΦΟΥΛΟΤΙΟΣ Στέλλος μισθὼν γυναικας ἵππῳ
25 συνεμίσγετο· ἣ δὲ κατὰ χρόνον ἔτεκε κόρην εὐμορ-

5 lac. 25 fere litt. in E 10 ἄνομον] ὁ νόμον Mueller.
11 Σώστρατος] Mueller. 4 p. 504 14 τοὺς Ἰσους] Ἰσους an
Ἰσους τοὺς? 18 Χρύσιππος] Mueller. 4 p. 362 20 Ἀρι-
στόνυμος X: ἀρίστων ἀριστόνυμος 23 Ἀριστοτέλης] Ἀριστο-
κλέους Stob. 64, 37. vid. Mueller. 4 p. 330

φον καὶ ὠνόμασεν Ἐποναν· ἔστι δὲ θεὸς πρόνοιαν
ποιουμένη Ἰππων· ὡς Ἀγησίλαος ἐν τρίτῳ Ἰταλικῶν.

30. ΣΑΡΔΙΑΝΟΙ πρὸς Συμυρναίους πόλεμον
ἔχοντες περὶ τὰ τεῖχη ἐστρατοπεδεύσαντο, καὶ διὰ
πρέσβων ἐπεμψαν μὴ πρότερον ἀναχωρῆσαι, ἐὰν μὴ 5
F τὰς γυναῖκας συνελθεῖν αὐτοῖς συγχωρήσωσι. τῶν
δὲ Συμυρναίων διὰ τὴν ἀνάγκην μελλόντων πάσχειν
κακῶς, θεραπεαινὲς ἦν μία τῶν εὐσχημόνων, ἣ προσ-
δραμοῦσα ἔφη τῷ δεσπότη Φιλάρχῳ 'δεῖ τὰς θερα-
παίνας κοσμήσαντας ἀντ' ἐλευθέρων πέμπειν.' ὃ δὴ 10
καὶ ἔδρασεν. οἱ δὲ κοπωθέντες ὑπὸ τῶν θεραπαί-
313 νῶν ἐάλωσαν. ὅθεν καὶ νῦν παρὰ Συμυρναίοις ἑορτὴ
λέγεται Ἐλευθέρια, ἐν ἣ αἱ δοῦλαι τὸν κόσμον τῶν
ἐλευθέρων φοροῦσιν· ὡς Διοσίθεος ἐν τρίτῳ Λυδιακῶν.

ΑΤΕΠΟΜΑΡΟΣ Γάλλων βασιλεὺς Ῥωμαίοις 15
πολεμῶν ἔφη μὴ πρότερον ἀναχωρῆσαι, ἐὰν μὴ τὰς
γυναῖκας εἰς συνουσίαν ἐκδῶσι. τῶν δὲ διὰ συμ-
βουλήν θεραπαινίδων πεμφάντων τὰς δούλας, κοπω-
θέντες οἱ βάρβαροι τῇ ἀλήκτῳ συνουσίᾳ ὑπνώ-
θησαν. ἣ δὲ Ῥητᾶνα (αὕτη γὰρ ἦν ἡ τοῦτο συμβου- 20
λεύσασα) ἀγρίας ἐπιλαβομένη σνκῆς ἀναβαίνει εἰς
τὸ τεῖχος καὶ μηνύει τοῖς ὑπάτοις· οἱ δ' ἐπελθόντες
ἐνίκησαν. ἀφ' οὗ καὶ ἑορτὴ θεραπαινῶν καλεῖται·
B ὡς Ἀριστείδης Μιλήσιος ἐν πρώτῃ Ἰταλικῶν.

31. ΑΘΗΝΑΙΩΝ πόλεμον ἔχόντων πρὸς Εὐμόλ- 25
πον καὶ τῆς εὐθυρίας μὴ ἐπαρκούσης, Πύρανδρος

2 Ἀγησίλαος] Mueller. 4 p. 292 9 δεῖν? 13 Ἐλευ-
θέρια W: ἐλευθερία 14 Διοσίθεος] Mueller. 4 p. 401 18
κοπωθέντες *: καὶ κοπωθέντες 24 et p. 375, 8 Ἀριστεί-
δης] Mueller. 4 p. 320. 322

ταμίᾳς τῶν δημοσίων ὑπεσπάσατο τὸ μέτρον, φειδωλῶς χρῶμενος· οἱ δ' ἐγγώριοι ὥς προδότην ὑποπτεύσαντες λιθόλευστον ἐποίησαν· ὥς Καλλισθένης ἐν τρίτῳ Θορακικῶν.

5 ῬΩΜΑΙΩΝ πρὸς Γάλλους πολεμούντων καὶ τῆς εὐθηνίας μὴ ἀρκούσης, Κίννας τοῦ δήμου τὸ σιτόμετρον ὑπέσπασε· Ῥωμαῖοι δὲ ὥς ἀντιποιούμενον αὐτὸν τῆς βασιλείας λιθόλευστον ἐποίησαν· ὥς Ἀριστείδης ἐν τρίτῳ Ἰταλικῶν.

10 32. ΕΝ τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ Πεισίστρατος Ὀρχομένιος τοὺς μὲν εὐγενεῖς ἐμίσει, τοὺς δ' εὐτελεῖς ἐφίλει. ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἐν τῇ βουλῇ φρονεῖν, καὶ διακόψαντες αὐτὸν εἰς τοὺς κόλπους ἔβαλον, καὶ τὴν γῆν ἔξυσαν. ὁ δὲ δημότης ὕχλος
15 ὑπόνοιαν λαβὼν ἔδραμεν εἰς τὴν βουλὴν. ὁ δὲ νεώτερος υἱὸς τοῦ βασιλέως Τλησίμαχος εἰδὼς τὴν συνωμοσίαν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἀπέσπασε τὸν ὕχλον, εἰπὼν ἑωρακέναι τὸν πατέρα μεθ' ὁρμῆς εἰς τὸ Πισαῖον ὕρος φέρεσθαι, μείζονα μορφήν ἀνθρώπου
20 κεκτημένον. καὶ οὕτως ἠπατήθη ὁ ὕχλος· ὥς Θεόφιλος ἐν δευτέρῳ Πελοποννησιακῶν.

ΔΙΑ τοὺς ἀστυγείτονας πολέμους ἡ σύγκλητος Δ τῶν Ῥωμαίων τοῦ δήμου τὸ σιτόμετρον ἤρε· Ῥωμύλος δὲ ὁ βασιλεὺς βαρέως ἐνεγκὼν τῷ δήμῳ ἀπέ-
25 δωκε· πολλοὺς δὲ τῶν μειζόνων ἐκόλαξεν. οἱ δὲ φρονεῖσαντες αὐτὸν ἐν τῇ συγκλήτῳ βουλῇ καὶ διακόψαντες εἰς τοὺς κόλπους ἔβαλον. Ῥωμαῖοι δὲ μετὰ πυρὸς

20 Θεόφιλος] Mueller. 4 p. 515
κόψαντες

26 διακόψαντες *:

εἰς τὴν σύγκλητον ἔδραμον. Αἴτιος δὲ Πρόκλος τῶν ἐπισήμων ἀνὴρ· εἶπε τὸν Ῥωμύλον ἐν ὕρει ἑωρακέναι μεῖζονα παντὸς ἀνθρώπου θεὸν γεγενῆσθαι. Ῥωμαῖοι δὲ πιστεύσαντες ἀνεχώρησαν· ὥς Ἀριστόβουλος ἐν τρίτῳ Ἰταλικῶν.

5

E 33. ΠΕΛΟΨ Ταντάλου καὶ Εὐρυανάσσης γήμας Ἰπποδάμειαν ἔσχευ Ἀτρέα καὶ Θυέστην· ἐκ δὲ Δαναΐδος νύμφης Χρῦσιππον, ὃν πλεόν τῶν γνησίων ἔστερξε. Λάιος δὲ ὁ Θηβαῖος ἐπιθυμήσας ἤρπασεν αὐτόν. καὶ συλληφθεὶς ὑπὸ Θυέστου καὶ Ἀτρέως 10 ἑλέους ἔτυχε παρὰ Πέλοπος διὰ τὸν ἔρωτα. Ἰπποδάμεια δ' ἀνέπειθεν Ἀτρέα καὶ Θυέστην ἀναιρεῖν αὐτόν, εἰδυῖα ἔσεσθαι ἑφεδρον βασιλείας. τῶν δ' ἀρνησαμένων, αὐτὴ τῷ μύσει τὰς χεῖρας ἔχρισε. νυκτὸς γὰρ βαθείας κοιμαμένου Λαῖου, τὸ ξίφος 15 ἑλκύσασα καὶ τρώσασα τὸν Χρῦσιππον ἐγκαταπήγνυσι τὸ ξίφος. ὑπονοηθεὶς δὲ ὁ Λάιος διὰ τὸ ξίφος ῥύεται F ὑπὸ ἡμιθυήτος τοῦ Χρυσίππου τὴν ἀλήθειαν ὁμολογήσαντος· ὁ δὲ θάψας τὴν Ἰπποδάμειαν ἐξώρισεν· ὥς Δοσίθεος ἐν Πελοπίδαις.

20

HBIOΣ Τολίειξ γήμας Νουκερίαν ἔσχε δύο παῖδας ἐκ ταύτης. ἔσχε δὲ καὶ ἐξ ἀπελευθέρως κάλλει περιβλεπτον Φίρμον, ὃν τῶν γνησίων μᾶλλον ἔστεργε. ἡ δὲ Νουκερία πρὸς τὸν πρόγονον μισοπονήρως διακειμένη τοὺς παῖδας ἀνέπειθεν αὐτὸν ἀναιρεῖν. 25 τῶν δ' εὖσεβῶς ἀνανευσάντων, αὐτὴ τὸν φόνον ἐνήργησε, καὶ νυκτὸς τοῦ σωματοφύλακος τὸ ξίφος

1 Αἴτιος] Ἰούλιος Μ. Αἴλιος W 4 Ἀριστόβουλος] Mueller. 3
p. 329 20 Δοσίθεος] idem 4 p. 402 27 καὶ Huttenus

ἐλκύνεσθαι καιρίως ἔτρωσε τὸν κοιμώμενον, ἐγκατα-
λιποῦσα τὸ ξίφος. τοῦ δὲ σωματοφύλακος ὑποπτει-
θέντος, ὁ παῖς τὴν ἀλήθειαν λέγει. ὁ δὲ τοῦτον
θάψας τὴν γυναῖκα ἐφυγάδευσεν· ὡς Δοσίθεος ἐν
5 τρίτῳ Ἰταλικῶν.

34. ΘΗΣΕΥΣ ταῖς ἀληθείαις παῖς Ποσειδῶνος,
ἔχων δ' ἐξ Ἰπολύτης Ἀμαζόνος Ἰππόλυτον, ἐπέρημε
μητρικὴν Φαίδραν τὴν Μίνως, ἣτις τοῦ προγόνου
εἰς ἐπιθυμίαν ἐμπεσοῦσα τὴν τροφὸν ἐπεμψεν· ὁ δὲ
10 καταλείψας Ἀθήνας καὶ εἰς Τροιζῆνα παραγενόμε-
νος κυνηγεσίαις προσανέκειτο. τῆς δὲ προαιρέσεως B
ἡ ἀσελγὴς ἀποτυχοῦσα ψευδεῖς κατὰ τοῦ σώφρονος
ἐπιστολὰς ἐχάραξε καὶ βρόχῳ τὸ ζῆν ἀνήρτησε. Θη-
σεὺς δὲ πιστεύσας ἡτήσατο παρὰ Ποσειδῶνος ἀπο-
15 λέσθαι τὸν Ἰππόλυτον, ἐκ τῶν τριῶν εὐχῶν ἃς εἶχε
παρ' αὐτοῦ. ὁ δὲ παρ' αἰγιαλὸν ἐπὶ ἔρματος τυχόντι
ταῦρον ἐπεμψε καὶ ἐπτόησε τοὺς ἵππους, οἳ συνέ-
τριψαν τὸν Ἰππόλυτον.

ΚΟΜΜΙΝΙΟΣ Σοῦπερ Λαυρεντίνος ἔχων υἱὸν
20 ἐξ Ἑγερίας νύμφης Κομμίνιον ἐπήγαγε μητρικὴν
Γιδίκαν· ἣτις ἐρασθεῖσα τοῦ προγόνου καὶ ἀποτυ-
χοῦσα βρόχῳ κατέστρεψε τὸν βίον, ἐπιστολὰς κατα-
λείψασα ψευδεῖς. ὁ δὲ Κομμίνιος ἀναγνοὺς τὰ C
ἐγκλήματα καὶ τῷ ζήλῳ πιστεύσας ἐπεκαλέσατο τὸν
Ποσειδῶνα. ὁ δὲ τῷ παιδί ἐπὶ ἔρματος ὀχουμένῳ
25 ταῦρον ἔδειξε, καὶ οἱ ἵπποι τὸν νέον σύραντες ἀπώ-
λεσαν· ὡς Δοσίθεος ἐν τρίτῳ Ἰταλικῶν.

35. ΛΟΙΜΟΤ κατασχόντος Λακεδαιμόνα, ἔχρησεν ὁ θεὸς παύσασθαι, ἐὰν παρθένον εὐγενῇ κατὰ ἔτος θύωσιν. Ἐλένης δέ ποτε κληρωθείσης καὶ προαχθείσης κεκοσμημένης, αἰτὸς καταπτὰς ἤρπασε τὸ ξίφος καὶ ἐς τὰ βουκόλια κομίσας ἐπὶ δάμαλιν κατέ- 5
θηκεν· ὅθεν ἀπέσχοντο τῆς παρθενοκτονίας· ὥς Ἀριστόδημος ἐν τρίτῃ μυθικῇ συναγωγῇ.

ΔΟΙΜΟΤ κατασχόντος Φαλερίου καὶ φθορᾶς
D γενομένης, χρησμὸς ἐδόθη λωφῆσαι τὸ δεινόν, ἐὰν παρθένον τῇ Ἥρᾳ θύωσιν κατ' ἐνιαυτόν. αἰὲ δὲ 10
τῆς δεισιδαιμονίας μενούσης, κατὰ κλῆρον καλουμένη Οὐαλερία Λουπέρνα ἤγετο εἰς θυσίαν· σπασαμένη δὲ τὸ ξίφος, αἰτὸς καταπτὰς ἤρπασε καὶ ἐπὶ τῶν ἐμπύρων ἔθηκε ῥάβδον μικρὰν ἔχουσαν σφῦραν, τὸ δὲ ξίφος ἐπέβαλε δαμάλει τινὶ παρὰ τὸν ναὸν βοσκο- 15
μένη. νοήσασα δὲ ἡ παρθένος καὶ τὴν βοῦν θύσασα καὶ τὴν σφῦραν ἄρασα, κατ' οἰκίαν περιῆλθε, καὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἡρέμα πλήττουσα διήγειρεν, ἐρῶσθαι ἐνὶ ἐκάστῳ λέγουσα. ὅθεν καὶ νῦν τὸ μυστήριον τελεῖται· ὥς Ἀριστείδης ἐν ἐννεακαιδε- 20
κάτῳ Ἰταλικῶν.

E 36. ΦΥΛΟΝΟΜΗ Νυκτίμου καὶ Ἀρκαδίας θυγά-
τηρ ἐκννήγει σὺν τῇ Ἀρτέμιδι· Ἄρης δ' ἐν σχήματι
ποιμένος ἔγκνον ἐποίησεν. ἡ δὲ τεκοῦσα διδύμους
παῖδας καὶ φοβουμένη τὸν πατέρα ἔρριψεν εἰς τὸν 25
Ἑρῦμανθον. οἱ δὲ κατὰ πρόνοιαν ἀκινδύνως περι-

3 θύωσιν *: θύσωσιν 7 Ἀριστόδημος] Mueller. 3 p. 311
8 Φαλερίου *: Χαλερίου 12 Λουπέρνα *: τουπέρνα
σπασαμένη] σπασαμένων? 16 καὶ] delendum videtur
20 Ἀριστείδης] Mueller. 4 p. 322

φερόμενοι προσηνέχθησαν ἐν κοίλῃ δρυϊ· λύκαινα
 δ' ἐμφωλεύουσα τοὺς μὲν ἰδίους σκύμνους εἰς τὸν
 ῥοῦν ἔρριψε, τοῖς δὲ βρέφεσι θηλὴν παρέσχε. Τύλι-
 φος δὲ ποιμὴν αὐτόπτης γενόμενος καὶ ἀναλαβὼν
 5 τοὺς παῖδας ὥς ἰδίους ἔθρεψε, τὸν μὲν καλέσας
 Λύκαστον τὸν δὲ Παρράσιον, τοὺς διαδεξαμένους F
 τὴν βασιλείαν τῶν Ἀρκάδων· ὡς Ζώπυρος Βυζάντιος
 ἐν τῷ τρίτῳ Ἱστορικῶν.

ΑΜΟΤΑΙΟΣ πρὸς Νομίτορα τὸν ἀδελφὸν τυραν-
 10 νικῶς διακείμενος, τὸν μὲν υἱὸν Αἰνίτον ἐπὶ κνηγίᾳ
 ἀνεῖλε, τὴν δὲ θυγατέρα Σιλούιαν ἐν Ἰουλίᾳ τῆς
 Ἥρας ἱέρειαν ἐποιήσατο. ταύτην Ἀρης ἐγκύμονα
 ποιεῖ· ἡ δ' ἔτεκε διδύμους, ὠμολόγησέ τε τῷ τυράννῳ
 τὴν ἀλήθειαν. ὁ δὲ φοβηθεὶς ἀμφοτέρους κατεπόν-
 15 τισε, βαλὼν παρὰ τὰς ὕχθας τοῦ Θύμβρεως. οἱ δὲ 315
 προσηνέχθησαν ἐν τόπῳ, ἔνθα λύκαινα ἦν φωλεύ-
 οῦσα νεοτόκος· καὶ τοὺς μὲν σκύμνους ἔρριψε, τὰ
 δὲ βρέφη ἔτρεφε. Φαῦστος δὲ ποιμὴν αὐτόπτης
 γενόμενος τοὺς παῖδας ἀνέθρεψε, καὶ τὸν μὲν Ῥῶμον
 20 τὸν δὲ Ῥωμύλον προσηγόρευσε, τοὺς κτίστας Ῥώμης·
 ὡς Ἀριστείδης Μιλήσιος ἐν τοῖς Ἱταλικοῖς.

37. META τὴν Ἰλίου ἄλωσιν Ἀγαμέμνων μετὰ
 Κασάνδρας ἀνηρέθη. Ὀρέστης δὲ παρὰ Στροφίῳ
 ἀνατραφεὶς τοὺς φονεῖς τοῦ πατρὸς ἐτιμωρήσατο· ὡς
 25 Πύρρανδρος ἐν τετάρτῳ Πελοποννησιακῶν.

7 Ζώπυρος] Mueller, 4 p. 531 10 ἐπὶ] ἐν? 11 ἐν
 Ἰουλίᾳ τῆς] τῆς Ἰουλίας Duebneri Lat. 18
 Φαῦστος] Φανστύλος Bryanus 21 4
 p. 323 25 Πύρρανδρος] idem 4 p. 486

ΦΑΒΙΟΣ ΦΑΒΡΙΚΙΑΝΟΣ τοῦ μεγάλου συγ-
 γενῆς Φαβίου, πορθήσας Τούξιον μητροπόλιν Σαννι-
 B τῶν, τὴν παρ' αὐτοῖς τιμωμένην νικηφόρον Ἀφροδίτην
 ἔπεμψεν εἰς Ῥώμην. τούτου γυνὴ Φαβία μοιχευθεῖσα
 ὑπὸ τινος εὐπρεποῦς νεανίου τοῦνομα Πετρωνίου 5
 Οὐαλεντίνου, τὸν ἄνδρα ἐδολοφόνησε. Φαβία δὲ τὸν
 ἀδελφὸν ἔτι νήπιον Φαβρικιανὸν τῶν κινδύνων ἐρ-
 ρύσατο καὶ ἔπεμψε κρύφα τραφησόμενον. ἀκμάσας
 δὲ ὁ νεανίας τὴν τε μητέρα καὶ τὸν μοιχὸν ἀπέ-
 κτεινε, καὶ ἀπελύθη ὑπὸ τῆς συγκλήτου· ὡς ἱστορεῖ 10
 Δοσίθεος ἐν τρίτῳ Ἰταλικῶν.

38. ΒΟΥΣΙΡΙΣ, παῖς Ποσειδῶνος καὶ Ἀνίπτης
 τῆς Νείλου, τοὺς παριόντας ὑπούλῳ φιλοξενίᾳ κατέ-
 C θυε· μετῆλθε δ' αὐτὸν ἡ τῶν τετελευτηκότων νέμεσις·
 Ἡρακλῆς γὰρ ἐπιτεθεὶς τῷ ῥοπάλῳ διεκρήσατο· ὡς 15
 Ἀγάθων Σάμιος.

ΗΡΑΚΛΗΣ τὰς Γηρυόνου βοῦς ἐλαύνων δι' Ἰτα-
 λίας ἐπεξενώθη Φαύνῳ βασιλεῖ, ὃς ἦν Ἑρμοῦ παῖς
 καὶ τοὺς γε ξένους τῷ γεννήσαντι ἔθυνεν· ἐπιχειρήσας
 δὲ τῷ Ἡρακλεῖ ἀνηρέθη· ὡς Δέρκυλλος ἐν τρίτῳ 20
 Ἰταλικῶν.

39. ΦΑΛΑΡΙΣ Ἀκραγαντίνων τύραννος ἀποτό-
 μως τοὺς παριόντας ξένους ἐστρέβλου καὶ ἐκόλαξε.
 Πέριλλος δὲ τῇ τέχνῃ χαλκουργὸς δάμαλιν κατα-
 σκευάσας χαλκῆν ἔδωκε τῷ βασιλεῖ, ὡς ἂν τοὺς 25
 ξένους κατακαίῃ ζῶντας ἐν αὐτῇ· ὁ δὲ μόνον τότε

2 Τούξιον] corruptum 11 Δοσίθεος] Mueller. 4 p. 401
 16 Ἀγάθων] idem 4 p. 291 20 Δέρκυλλος] idem 4 p. 387
 24 Πέριλλος (Τέρνζος cod. E)] Περύλλος?

γενόμενος δίκαιος αὐτὸν ἐνέβαλεν. ἐδόκει δὲ μυκηθ- D
μὸν ἀναδιδόναι ἢ δάμαλις· ὥς ἐν δευτέρῳ Αἰτιῶν.

EN ΑΙΓΕΣΤΗΙ τῇ πόλει τῆς Σικελίας ἐγένετο
τις ὠμὸς τύραννος Αἰμίλιος Κενσωρίνος. οὗτος τοὺς
5 καινότερα βασανιστήρια κατασκευάσαντας ἐδωροδόκει.
εἷς δὲ τις Ἀρουντίος Πατέρκουλος δημιουργήσας
ἵππον χαλκοῦν τῷ προειρημένῳ δῶρον ἔδωκεν, ἵνα
βάλλῃ αὐτούς. ὁ δὲ τότε πρῶτον νομίμως ἀναστρα-
φείς τὸν χαρισάμενον πρότερον ἔβαλεν ὥς ἂν, ἣν
10 ἐπενόησε βάσανον ἄλλοις, αὐτὸς πάθῃ πρῶτος. τοῦτον
συλλαβὼν ἀπὸ τοῦ Ταρπηίου ὕρους ἔρριψε. καὶ
δοκοῦσιν οἱ ἀποτόμως βασιλεύσαντες ἀπ' ἐκεῖνον
Αἰμίλιοι προσαγορεύεσθαι· ὥς Ἀριστείδης ἐν τετάρτῳ E
Ἰταλικῶν.

15 40. ΕΘΝΟΣ Ἄρεος καὶ Στερόπης τὴν Οἰνομάου
γῆμας Ἀλκίππην ἐγέννησε θυγατέρα Μάρπησσαν, ἣν
παρθένον ἐφροῦρει. ἰδὼν δ' Ἴδας ὁ Ἀφάρητος καὶ
ἄρπάσας ἐκ χοροῦ ἔφυγεν. ὁ δὲ πατήρ διώξας καὶ
μὴ συλλαβὼν εἰς τὸν Λυκόρμαν ἔρριπεν ἑαυτὸν.
20 ποταμὸν καὶ ἀθάνατος ἐγένετο· ὥς Δοσίθεος ἐν
πρώτῳ Ἰταλικῶν.

ANNIOS δὲ Τούσκων βασιλεὺς ἔχων θυγατέρα
εὐμορφον τοῦνομα Σαλίαν, παρθένον ἐτήρει. Κά-
θητος δ' ἐκ τῶν ἐπισήμων ἰδὼν τὴν παρθένον παί-
25 ζουσιν ἠρώσθη, καὶ μὴ στέγων τὸν ἔρωτα ἤρπασε F
καὶ ἤγεν εἰς Ῥώμην. ὁ δὲ πατήρ ἐπιδιώξας καὶ μὴ

2 Αἰτιῶν] Αἰτίων? 6 Πατέρκουλος *: πατέρκουλλος
11 Ταρπηίου *: ταρπίον 13 Ἀριστείδης] Mueller. 4 p. 322
17 ἰδὼν δ' * 20 Δοσίθεος] Mueller. 4 p. 401 21 Ἰτα-
λικῶν] Αἰτωλικῶν idem 24 δ' ἐκ] δὲ H

συλλαβὼν ἤλατο εἰς τὸν Παρεούσιον ποταμόν, ὃς Ἀννίων μετωνομάσθη· τῇ δὲ Σαλίᾳ συγγενόμενος Κάθητος ἐποίησατο Λατῖνον καὶ Σάλιον, ἀφ' ὧν οἱ εὐγενέστατοι κατῆγον τὸ γένος· ὡς Ἀριστείδης Μιλήσιος καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Πολυῆστωρ ἐν τρίτῳ Ἰταλικῶν. ⁵

41. ΗΓΗΣΙΣΤΡΑΤΟΣ ἀνὴρ Ἐφέσιος ἐμφύλιον φόνον δράσας ἔφυγεν εἰς Δελφούς καὶ ἡρώτα τὸν θεὸν ποῦ οἰκήσειεν. ὁ δ' Ἀπόλλων ἀνεῖλεν, ἔνθα ἂν ¹⁰
316 ἴδῃ χορεύοντας ἀγροίκους θαλλοὺς ἐλαίας ἐστεφανωμένους. γενόμενος δὲ κατὰ τὸν τόπον τῆς Ἀσίας καὶ θεασάμενος φύλλοις ἐλαίας ἐστεφανωμένους γεωργούς καὶ χορεύοντας, ἔκτισεν αὐτοῦ πόλιν καὶ ἐκάλεσεν Ἐλαιούντα· ὡς Πυθοκλῆς ὁ Σάμιος ἐν τρίτῳ Γεωργικῶν.

ΘΗΛΕΓΟΝΟΣ Ὀδυσσέως καὶ Κίρκης ἐπ' ἀνα- ¹⁵
ζήτησιν τοῦ πατρὸς πεμφθεὶς ἔμαθε πόλιν κτίσαι, ἔνθα ἂν ἴδῃ γεωργούς ἐστεφανωμένους καὶ χορεύοντας. γενόμενος δὲ κατὰ τινα τόπον τῆς Ἰταλίας καὶ θεασάμενος ἀγροίκους πρηνίνοις κλάδοις ἐστεφανωμένους καὶ ὀρχήσει προσευκαιροῦντας, ἔκτισε πόλιν, ἀπὸ ²⁰
τοῦ συγκυρήματος Πρηνίστον ὀνομάσας, ἣν Ῥωμαῖοι παραγῶγως Πραίνεστον καλοῦσιν· ὡς ἱστορεῖ Ἀριστο-
κλῆς ἐν τρίτῳ Ἰταλικῶν.

5 ἡγήσιστρος M^{üller}. 3 p. 230
13 ἡγήσιστρος M^{üller}. 3 p. 488
p. 330

8 ἀνεῖλεν *: ἀνεῖπεν
22 Ἀριστοκλῆς] idem 4

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΡΩΜΑΙΩΝ ΤΥΧΗΣ.

1. Αἱ πολλοὺς πολλάκις ἡγωνισμέναι καὶ μεγά-
λους ἀγῶνας Ἀρετὴ καὶ Τύχη πρὸς ἀλλήλας μέριστον C
ἀγωνίζονται τὸν παρόντα, περὶ τῆς Ῥωμαίων ἡγε-
μονίας διαδικαζόμεναι ποτέρας γέγονεν ἔργον καὶ
5 ποτέρα τὴν τηλικαύτην δύναμιν γεγέννηκεν. οὐ
γὰρ μικρὸν ἔσται τῇ περιγενομένῃ τοῦτο μαρτύριον,
μᾶλλον δ' ἀπολόγημα πρὸς κατηγορίαν. κατηγορεῖται
δ' Ἀρετὴ μὲν ὡς καλὸν μὲν ἀνωφελὲς δέ, Τύχη δ' ὡς
ἀβέβαιον μὲν ἀγαθὸν δέ· καὶ τὴν μὲν ἄκαρπα πονεῖν
10 λέγουσι, τὴν δ' ἄπιστα δωρεῖσθαι. τίς οὖν οὐχὶ
λέξει, τῇ ἑτέρᾳ τῆς Ῥώμης προστεθείσης, ἢ λυσιτε- D
λέστατον Ἀρετὴν, εἰ τηλικαῦτα τοὺς ἀγαθοὺς δέδρακεν
ἀγαθὰ ἢ βεβαιότατον εὐτυχίαν, χρόνον ἤδη τοσοῦτον
ἂν δέδωκε τηροῦσαν; Ἴων μὲν οὖν ὁ ποιητῆς ἐν τοῖς
15 δίχῃ μέτρου καὶ καταλογάδῃν αὐτῷ γεγραμμένοις
φησὶν ἀνομοιότατον πρᾶγμα τῇ σοφίᾳ τὴν τύχην
οὔσαν ὁμοιοτάτων πραγμάτων γίνεσθαι δημιουργόν·
αὐξουσιν ἀμφοτέραι πόλεις, κοσμοῦσιν ἄνδρας, εἰς
δόξαν ἀνάγουσιν εἰς δύναμιν εἰς ἡγεμονίαν. τί

8 Ἀρετῇ] ἀρετῆς Cobetus καλὸν μὲν R: καλὸν
Τύχῃ] τύχης δὲ Cobetus 16 et 17 πρᾶγμα et πραγμάτων]
del. Abreschius 18 πόλεις, κοσμοῦσιν R: προσκοσμοῦσιν

δεῖ τὰ πολλὰ μὴκύνειν ἐξαριθμούμενον; αὐτὴν τὴν
τὰ πάντα γεννώσαν ἡμῖν καὶ φέρουσαν φύσιν οἱ μὲν
τύχην εἶναι νομίζουσιν, οἱ δὲ σοφίαν. διὸ καλὸν τι
Ε τῇ Ῥώμῃ καὶ ξηλωτὸν ὁ ἐνεστὼς λόγος ἀξίωμα περι-
τίθησιν, εἰ διαποροῦμεν περὶ αὐτῆς, ὥς ὑπὲρ γῆς 5
καὶ θαλάττης καὶ οὐρανοῦ καὶ ἄστρων, πότερον κατὰ
τύχην συνέστηκεν ἢ κατὰ πρόνοιαν.

2. Ἐγὼ δέ, ὅτι μὲν, εἰ καὶ πάνυ πρὸς ἀλλήλας
ἀεὶ πολεμοῦσι καὶ διαφέρονται Τύχη καὶ Ἀρετή, πρὸς
γε τηλικαύτην σύμπληξιν ἀρχῆς καὶ δυνάμεως εἰκὸς 10
ἐστὶν αὐτὰς σπείσαμένας συνελθεῖν καὶ συνελ-
θούσας ἐπιτελειῶσαι καὶ συναπεργάσασθαι τῶν ἀν-
θρώπων ἔργων τὸ κάλλιστον, ὁρθῶς ὑπονοεῖν
οἴομαι. καὶ νομίζω, καθάπερ Πλάτων φησὶν ἐκ πυρὸς
F καὶ γῆς ὥς ἀναγκαίων τε καὶ πρώτων γεγονέναι τὸν 15
σύμπαντα κόσμον, ἵν' ὁρατός τε γένηται καὶ ἀπτός,
γῆς μὲν τὸ ἐμβριθὲς καὶ στάσιμον αὐτῷ συμβαλο-
μένης, πυρὸς δὲ χρῶμα καὶ μορφὴν καὶ κίνησιν· αἱ
δ' ἐν μέσῳ φύσεις, ὕδωρ καὶ ἀήρ, μαλάξασαι καὶ σβέ-
σασαι τὴν ἑκατέρου τῶν ἄκρων ἀνομοιότητα συνή- 20
γαγον καὶ ἀνemiξάντο τὴν ὕλην δι' αὐτῶν· οὕτως
ἄρα καὶ ὁ τὴν Ῥώμην ὑποβαλόμενος χρόνος μετὰ
317 θεοῦ τύχην καὶ ἀρετὴν ἐκέρασε καὶ συνέξευξεν, ἵν'
ἑκατέρας λαβὼν τὸ οἰκεῖον ἀπεργάσῃται πᾶσιν ἀν-
θρώποις ἐστίαν ἱερὰν ὥς ἀληθῶς καὶ ἀνησιδώραν 25
καὶ 'πεῖσμα' μόνιμον καὶ στοιχεῖον αἰδίου, ὑποφερο-
μένοις τοῖς πράγμασιν ἄγκυρηβόλιον σάλου καὶ

14 Πλάτων] Tim. p. 28 b. 32 b
ἀνησιδώραν

25 ἀνησιδώραν Iunius:

πλάνης' ὥς φησι Δημόκριτος. ὥς γὰρ οἱ φυσικοὶ
 τὸν κόσμον λέγουσιν οὐκ εἶναι κόσμον οὐδ' ἐθέλειν
 τὰ σώματα συνελθόντα καὶ συμμιγέντα κοινὸν ἐκ
 πάντων εἶδος τῇ φύσει παρασχεῖν, ἀλλὰ τῶν μὲν ἐτι
 5 μικρῶν καὶ σποράδην φερομένων διολισθιανόντων
 καὶ ὑποφευγόντων τὰς ἐναπολήψεις καὶ περιπλοκάς,
 τῶν δ' ἁδροτέρων καὶ συνεστηκότων ἤδη δεινοὺς B
 ἄγωνας πρὸς ἄλληλα καὶ διαταραχὰς λαμβανόντων,
 κλύδωνα καὶ βρασμὸν εἶναι καὶ φθόρου καὶ πλάνης
 10 καὶ ναυαγίων μεστὰ πάντα, πρὶν γε τὴν γῆν μέγε-
 θος λαβοῦσαν ἐκ τῶν συνισταμένων καὶ φερομένων
 ἰδρυθῆναι πως αὐτὴν καὶ τοῖς ἄλλοις ἰδρυσιν ἐν
 αὐτῇ καὶ περὶ αὐτὴν παρασχεῖν· οὕτω τῶν μεγίστων
 ἐν ἀνθρώποις δυνάμεων καὶ ἡγεμονιῶν κατὰ τύχας
 15 ἐλαυνομένων καὶ συμφερομένων ὑπὸ τοῦ μηδένα
 κρατεῖν βούλεσθαι δὲ πάντας, ἀμήχανος ἦν ἡ φορὰ
 καὶ πλάνη καὶ μεταβολὴ πᾶσα πάντων, μέχρι οὗ
 τῆς Ῥώμης ἰσχὺν καὶ αὐξήσιν λαβούσης καὶ ἀναδη- C
 σαμένης τοῦτο μὲν ἔθνη καὶ δῆμους ἐν αὐτῇ, τοῦτο
 20 δ' ἄλλοφύλους καὶ διαποντίους βασιλέων ἡγεμονίας,
 ἔδραν ἔσχε τὰ μέγιστα καὶ ἀσφάλειαν, εἰς κόσμον
 εἰρήνης καὶ ἕνα κύκλον τῆς ἡγεμονίας ἔπαιστον
 περιφερομένης, πάσης μὲν ἀρετῆς ἐγγενομένης τοῖς
 ταῦτα μηχανησαμένοις, πολλῆς δὲ καὶ τύχης συνελ-
 25 θούσης, ὥς ἐνέσται τοῦ λόγου προϊόντος ἐνδεί-
 ξασθαι.

1 Δημόκριτος] Mullach. 1 p. 359 2 οὐδ' ἐθέλειν *: οὐδὲ
 θέλειν 5 φερομένων Madvigius: φερομένων καὶ 13
 αὐτῇ et αὐτὴν *: αὐτῇ et αὐτὴν 16 ἦν ἡ Madvigius: ἡ

3. Νυνὶ δέ μοι δοκῶ τοῦ προβλήματος ὥσπερ ἀπὸ σκοπῆς καθορᾶν ἐπὶ τὴν σύγκρισιν καὶ τὸν ἀγῶνα τὴν τε Τύχην καὶ τὴν Ἀρετὴν βαδίζουσας. ἀλλὰ τῆς μὲν Ἀρετῆς προῶν τε τὸ βάδισμα καὶ τὸ βλέμμα καθεστηκός, ἐπανθεῖ δέ τι καὶ τῷ προσώπῳ πρὸς 5
 D τὴν ἑμιλλαν ἐρύθημα τῆς φιλοτιμίας. καὶ πολὺ μὲν ὕστερεῖ σπενδούσης τῆς Τύχης, ἄγουσι δ' αὐτὴν καὶ δορυφοροῦσι κατὰ πλῆθος

ἄνδρες ἀρηίφατοι βεβροτωμένα τεύχε' ἔχοντες, ἐναντίων τραυμάτων ἀνάπλεω, αἷμα συμμεμιγμένον 10
 ἰδρῶτι σταλάζοντες, ἡμικλάστοις ἐπιβεβηκότες λαφύροις. βούλεσθε δὲ πυθώμεθα, τίνες ποτ' εἰσὶν οὗτοι; Φαβρίκιοί φασιν εἶναι καὶ Κάμιλλοι καὶ Μούνιοι καὶ Κικιννᾶτοι καὶ Μάξιμοι Φάβιοι καὶ Κλαύδιοι Μάρκελλοι καὶ Σκιπίωνες. ὁρῶ δὲ καὶ Γάιον Μάριον 15
 ὀργιζόμενον τῇ Τύχῃ, καὶ Μούκιος ἐκεῖ Σκευόλας τὴν φλεγομένην χεῖρα δείκνυσι βοῶν 'μὴ καὶ ταύτην
 E τῇ Τύχῃ χαρίζῃ;' καὶ Μάρκος Ὠράτιος ἀριστεὺς παραποτάμιος Τυρρηνικοῖς βέλεσι βαρυνόμενος καὶ σκάζοντα μηρὸν παρέχων, ἐκ βαθείας ὑποφθέγγεται 20
 δίνης 'οὐκοῦν κἀγὼ κατὰ τύχην πεπῆρωμαι;' τοιοῦτος δὲ τῆς Ἀρετῆς χορὸς πρόσεισιν ἐπὶ τὴν σύγκρισιν,
 'βριθὺς ὀπλιτοπάλας δάιος ἀντιπάλους.'

4. Τῆς δὲ Τύχης ὁξὺ μὲν τὸ κίνημα καὶ θρασὺν

1 τοῦ προβλήματος] fort. πρὸ τοῦ (αὐτὸ πρὸ τοῦ) βήματος, ut cum βαδίζουσας iungatur 2 σκοπῆς Duebnerus Homeri Δ 275. δ 524 memor; sed cf. Vit. Tit. c. 5 5 ἐπανθεῖ Cobetius: παρέχει 9 Hom. λ 41 13 Μούνιοι (αὐτὸ Λούμιοι) καὶ] Κούριοι καὶ W 18 Μάρκος Ὠράτιος Basileensis: πάμιος καὶ μάρκος 23 βριθὺς] Bergk. 2 p. 242

τὸ φρόνημα καὶ μέγανυχον ἢ ἐλπὶς, φθάνουσα δὲ
τὴν Ἀρετὴν ἐγγύς ἐστιν, οὐ πτεροῖς ἐλαφρίζουσα
κούφοις ἑαυτὴν οὐδ' ἀκρώνυχον ὑπὲρ σφαίρας τινὸς
ἵχνος καθεῖσα περισφαλῆς καὶ ἀμφίβολος πρόσσεισιν,
5 εἴτ' ἄπεισιν ἀηδής· ἀλλ' ὥσπερ οἱ Σπαρτιᾶται τὴν
Ἀφροδίτην λέγουσι διαβαίνουσαν τὸν Εὐρώταν τὰ F
μὲν ἔσοπτρα καὶ τοὺς χλιδῶνας καὶ τὸν κεστὸν
ἀποθέσθαι, δόρυ δὲ καὶ ἀσπίδα λαβεῖν κοσμουμένην
τῷ Ἀνκούργῳ· οὕτως ἡ Τύχη καταλιποῦσα Πέρσας
10 καὶ Ἀσσυρίους Μακεδονίαν μὲν ἐλαφρὰ διέπτῃ καὶ
ἀπεσεύσατο ταχέως Ἀλέξανδρον, καὶ δι' Αἰγύπτου
καὶ Συρίας περιφέρουσα βασιλείας διώδενσε, καὶ 318
Καρχηδονίους στρεφομένη πολλάκις ἐβάστασε· τῷ δὲ
Παλατίῳ προσερχομένη καὶ διαβαίνουσα τὸν Θύμβριν
15 ὥς ἔοικεν ἔθῃκε τὰς πτέρυγας, ἐξέβη τῶν πεδίλων,
ἀπέλιπε τὴν ἔπιστον καὶ παλίμβολον σφαῖραν. οὕτως
εἰσῆλθεν εἰς Ῥώμην ὥς μενοῦσα καὶ τοιαύτῃ πάρε-
στιν ὥς ἐπὶ τὴν δίκην. 'οὐ μὲν γὰρ ἀπειθής' κατὰ
Πίνδαρον 'οὐδὲ δίδυμον στρέφουσα πηδάλιον', ἀλλὰ
20 μᾶλλον 'Εὐνομίας καὶ Πειθοῦς ἀδελφὰ καὶ Προμα-
θείας θυγάτηρ' ὥς γενεαλογεῖ Ἀλκμάν. τὸ δ'
ὑμνούμενον ἐκεῖνο τοῦ πλούτου κέρας ἔχει διὰ χειρός,
οὐκ ὀπώρας ἀεὶ θαλλούσης μεστόν, ἀλλ' ὅσα φέρει
πᾶσα γῆ πᾶσα δὲ θάλαττα καὶ ποταμοὶ καὶ μέταλλα B
25 καὶ λιμένες, ἔφθονα καὶ ῥύθην ἐπιχεαμένη. λαμπροὶ

4 καθεῖσα] καταθεῖσα Abreschius 18 μὲν γὰρ ἀπει-
θής R: μεγαπένθης. cf. Bergk. 1 p. 382 20 Εὐνομίας τε
καὶ Bergk. ἀδελφὰ καὶ Προμαθείας Schneidewinus:
ἀδελφὴ καὶ προμηθείας 21 Ἀλκμάν] Bergk. 3 p. 58

δὲ καὶ διαπρεπεῖς ἄνδρες οὐκ ὀλίγοι μετ' αὐτῆς
 ὄρῳνται, Πομπήλιος Νομάς ἐκ Σαβίνων καὶ Πρίσκος
 ἐκ Ταρκυνίων, οὓς ἐπήλυδας βασιλεῖς καὶ ξένους
 ἐνιδρύσατο τοῖς Ῥωμύλου θρόνοις· καὶ Παῦλος
 Αἰμίλιος ἀπὸ Περσέως καὶ Μακεδόνων ἄτρωτον
 στρατὸν ἄγων καὶ νίκην ἄδακρον θριαμβεύων μεγα-
 λύνει τὴν Τύχην· μεγαλύνει δὲ καὶ Καικίλιος Μέ-
 τελλος ὁ Μακεδονικὸς γέρων, ὑπὸ τεσσάρων παίδων
 C ὑπατικῶν ἐκκομιζόμενος, Κοῖντου Βαλεαρικοῦ καὶ
 Λευκίου Διαδημάτα καὶ Μάρκου Μετέλλου καὶ Γαῖου
 Καπραρίου, καὶ δυεῖν γαμβρῶν ὑπατικῶν καὶ θυγα-
 τριδῶν κοσμουμένων ἐπιφανέσιν ἀριστεταῖς καὶ πολι-
 ταῖς. Αἰμίλιος δὲ Σκαῦρος ἐκ ταπεινοῦ βίου καὶ
 ταπεινοτέρου γένους καινὸς ἄνθρωπος ἀρθεὶς ὑπ'
 αὐτῆς, προγράφεται τοῦ μεγάλου συνεδρίου. Κορ-
 νήλιον δὲ Σύλλαν ἐκ τῶν Νικοπόλεως τῆς ἐταίρας
 ἀναλαβοῦσα καὶ βαστάσασα κόλπων, ὑψηλότερον τῶν
 Κιμβρικῶν Μαρίου θριάμβων καὶ τῶν ἐπὶ ὑπατειῶν
 ἐπιτίθησι μοναρχίαις καὶ δικτατωρίαις. ἄντικρυς
 οὗτος τῇ Τύχῃ μετὰ τῶν πράξεων ἑαυτὸν εἰσεποίει,
 20 βοῶν κατὰ τὸν Οἰδίποδα τὸν Σοφοκλέους

D 'ἐγὼ δ' ἑμαυτὸν παῖδα τῆς Τύχης νέμω.'
 καὶ Ῥωμαῖστὶ μὲν Φήλιξ ὠνομάζετο, τοῖς δ' Ἑλλη-
 σιν οὕτως ἔγραφε Ἀούκιος Κορνήλιος Σύλλας Ἐπα-
 φροδίτος.' καὶ τὰ παρ' ἡμῖν ἐν Χαιρωνείᾳ τρό-
 25 παια κατὰ τῶν Μιθριδατικῶν οὕτως ἐπιγέγραπται,

2 Νομάς * hic et infra: νουμάς 3 Ταρκυνίων *: Ταρκυνίων 9 Βαλεαρικοῦ Basileensis: βαναρῖκου 21 Σοφοκλέους] OR 1090 26 κατὰ R: καὶ τὰ

καὶ εἰκότως· 'πλεῖστον γὰρ Ἀφροδίτης' οὐ 'νύξ' κατὰ Μένανδρον, ἀλλὰ τύχη μετέσχηκεν.

5. Ἄρ' οὖν ταύτην τις ἀρχὴν ποιησάμενος οἰκείαν ὑπὲρ τῆς Τύχης ἐπάγοιτο μάρτυρας αὐτοὺς Ῥωμαίους, ὥς τῇ Τύχῃ πλεόν ἢ τῇ Ἀρετῇ νέμοντας; Ἀρετῆς μὲν γε παρ' αὐτοῖς ὀψὲ καὶ μετὰ πολλοὺς χρόνους ἱερὸν ἰδρύσατο Σκιπίων ὁ Νομαντῖνος, εἴτα Μάρκελλος τὸ Οὐίρτοϋτίς τε καὶ Οὐῶρις προσαγορευόμενον· καὶ τὸ τῆς Μέντις καλουμένης (Γνώμης ἂν νομίζοιτο) Σκαῦρος Αἰμίλιος, περὶ τὰ Κιμβρικὰ τοῖς χρόνοις γερονῶς· ἤδη τότε λόγων καὶ σοφισμάτων καὶ στωμυλίας παρεισρυνεῖσθαι εἰς τὴν πόλιν, ἤρχοντο σεμνύνειν τὰ τοιαῦτα. σοφίας δὲ μέχρι καὶ νῦν ἱερὸν οὐκ ἔστιν οὐδὲ σωφροσύνης ἢ καρτερίας ἢ μεγαλοψυχίας ἢ ἐγκρατείας· ἀλλὰ τὰ γε τῆς Τύχης ἱερὰ λαμπρὰ καὶ παλαιά, καὶ δημοῦ τι τοῖς πρώτοις καταμειμιγμένα τῆς πόλεως θεμελίους γέρονε. πρῶτος μὲν γὰρ ἰδρύσατο Τύχης ἱερὸν Μάρκιος Ἀγκος, ὁ Νομᾶ θυγατριδοῦς καὶ τέταρτος ἀπὸ Ῥωμύλου βασι-
20 λεὺς γενόμενος· καὶ τάχα πού τῇ τύχῃ τὴν ἀνδρείαν παρωνόμασεν, ἥ πλεῖστον εἰς τὸ νικᾶν τύχης μέτεστι. τὸ δὲ τῆς γυναικείας Τύχης κατεσκευάσαντο, ὅτε Μάρκιον Κοριοιλᾶνον ἐπάγοντα τῇ πόλει Οὐολούσκους ἀπετρέψαντο διὰ τῶν γυναικῶν. πρεσβευσάμεναι γὰρ

1 καὶ εἰκότως] εἰκότως Cobetus 2 Μένανδρον] Meinek. 4 p. 278 3 οὖν] οὐκ ἂν (οὖν)? 6 γε] γὰρ? 10 νομίζοιτο] ὀνομάζοιτο? 11 ἢ δὴ] ἤδη γὰρ? σοφισμάτων] R ex p. 322 d: σοφιστῶν 18 ὁ Νομᾶ R: ὄνομα 21 παρωνόμασεν] παρωνόμασαν M 22 ὅτε W: πρὸ Καμίλλου ὅτε 24 ἀπετρέψαντο] ἀπέστρεψαν p. 322 e. ἀπετρέψαντο R. ἀπεστρέψαντο Bruhnius

αὐται πρὸς τὸν ἄνδρα μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ
 τῆς γυναικὸς, ἐξελιπάρησαν καὶ κατειργάσαντο φεί-
 σασθαι τῆς πόλεως καὶ τὴν στρατιὰν τῶν βαρβάρων
 819 ἀπαγαγεῖν. τότε λέγεται τὸ ἄγαλμα τῆς Τύχης ἕμα
 τῷ καθιερωθῆναι φωνὴν ἀφεῖναι καὶ εἰπεῖν ὅσιως 5
 με πόλεως νόμῳ, γυναιῖκες ἄσταί, καθιδρύσασθε'. καὶ
 μὴν καὶ Φούριος Κάμιλλος, ὅτε τὸ Κελτικὸν ἔσβεσε
 πῦρ, καὶ τὴν Ῥώμην ἀντίρροπον χρυσῷ κεκλιμένην ἀπὸ
 τοῦ ξυγοῦ καὶ τῆς πλάστιγγος καθεῖλεν, οὗτ' εὐβουλίας
 οὗτ' ἀνδρείας, ἀλλὰ Φήμης ἰδρύσατο καὶ Κληδόνος ἔδη 10
 παρὰ τὴν Καينὴν ὁδόν, ὅπου φασὶ πρὸ τοῦ πολέμου
 Μάρκῳ Καϊδικίῳ βαδίζοντι νύκτωρ φωνὴν γενέσθαι
 καλεύουσιν ὀλίγῳ χρόνῳ Γαλατικὸν πόλεμον προσ-
 δέχεσθαι. τὴν δὲ πρὸς τῷ ποταμῷ Τύχην 'φόρτιν'
 Β καλοῦσιν (ὅπερ ἐστὶν ἰσχυρὰν ἢ ἀριστευτικὴν ἢ 15
 ἀνδρείαν), ὡς τὸ νικητικὸν ἀπάντων κράτος ἔχουσιν.
 καὶ τὸν γε ναὺν αὐτῆς ἐν τοῖς ὑπὸ Καίσαρος τῷ
 δήμῳ καταλειφθεῖσι κήποις ῥυτιδίῳσεν, ἡγούμενοι
 κάκεινον εὐτυχίᾳ γενέσθαι μέγιστον, ὡς αὐτὸς
 ἐμαρτύρησε. 20

6. Περὶ δὲ Γαίῳ Καίσαρος ἡδέσθην ἂν εἰπεῖν,
 ὡς ὑπ' εὐτυχίας ἤρθη μέγιστος, εἰ μὴ τοῦτ' αὐτὸς
 ἐμαρτύρησεν. ἐπεὶ γὰρ ἀπὸ Βρεντεσίου Πομπήιον
 διώκων ἀνῆρθη πρὸ μιᾶς ἡμέρας νοννῶν Ἰανουαρίων,

5 ὅσιως] ὁσίῳ? cf. Vit. Cor. c. 37 6 καὶ μὴν καὶ
 Φούριος Κάμιλλος — — — προσδέχεσθαι] transponit ante
 τὸ δὲ τῆς γυναικείας Τύχης (p. 389 lin. 22) Bruhnius 10 ἔδη R:
 ἐκεῖ 12 Καϊδικίῳ *: καϊδεκίῳ 14 φόρτιν R: ἦν φόρ-
 τιαν 21 περὶ δὲ Γαίῳ Καίσαρος — ἐμαρτύρησεν] delet
 Bruhnius 24 νοννῶν *: νόννων

χειμῶνος ἐν τροπαῖς ὄντος, τὸ μὲν πέλαγος ἀσφαλῶς
 διεπέρασε, τῆς Τύχης τὸν καιρὸν ὑπερθεμένης· εὐρὼν
 δὲ τὸν Πομπήιον ἔθρουν καὶ πολλὸν μὲν ἐν γῇ πολλὸν C
 δ' ἐν θαλάσσῃ μετὰ πασῶν ἅμα τῶν δυνάμεων καθε-
 5 ζόμενον αὐτὸς ὀλιγοστὸς ὢν, τῆς μετ' Ἀντωνίου καὶ
 Σαβίνου στρατιᾶς αὐτῷ βραδυνοῦσης, ἐτόλμησεν εἰς
 ἀκάτιον μικρὸν ἐμβὰς καὶ λαθὼν τὸν τε ναύκληρον
 καὶ τὸν κυβερνήτην ὥς τινος θεράπων ἀναχθῆναι.
 σκληρᾶς δὲ πρὸς τὸ ῥεύμα τοῦ ποταμοῦ γενομένης
 10 ἀντιμεταβάσεως καὶ κλύδωνος ἰσχυροῦ, μεταβαλλό-
 μενον ὁρῶν τὸν κυβερνήτην ἀφείλεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς
 τὸ ἱμάτιον, καὶ ἀναδείξας ἑαυτὸν ἑῖθι' ἔφη ῥευναῖε,
 τόλμα καὶ δέδιθι μηδέν, ἀλλ' ἐπιδίδου τῇ Τύχῃ τὰ
 ἱστία καὶ δέχου τὸ πνεῦμα, πιστεύων ὅτι Καίσαρα
 15 φέρεις καὶ τὴν Καίσαρος Τύχην.' οὕτως ἐπέπειστο
 τὴν Τύχην αὐτῷ συμπλεῖν, συναποδημεῖν, συστρα- D
 τεύεσθαι, συστρατηγεῖν· ἥ ἔργον ἦν γαλήνην μὲν
 ἐπιτάξαι θαλάσῃ, θέρους δὲ χειμῶνι, τάχος δὲ τοῖς
 βραδυτάτοις, ἀλκὴν δὲ τοῖς ἀθυμοτάτοις· τὸ δὲ
 20 τούτων ἀπιστότερον, φυγὴν Πομπηίῳ καὶ Πτολεμαίῳ
 ξενοκτονίαν, ἵνα καὶ Πομπήιος πέσῃ καὶ Καῖσαρ μὴ
 μιανθῇ.

7. Τί δέ; ὁ τούτου μὲν υἱός, πρῶτος δ' ἀναγο-
 ρευθεὶς Σεβαστός, ἄρξας δὲ τέσσαρα καὶ πεντήκοντα
 25 ἔτη, οὐκ αὐτὸς ἐκπέμπων τὸν θυγατρικοῦν ἐπὶ
 στρατείαν εὗξατο τοῖς θεοῖς ἀνδρείαν μὲν αὐτῷ δοῦναι
 τὴν Σικελίαν, εὐνοίαν δὲ τὴν Πομπηίου, Τύχην δὲ E

τὴν αὐτοῦ; καθάπερ ἔργῳ μεγάλῳ δημιουργὸν ἐπι-
 γράψας ἑαυτῷ τὴν Τύχην, ἥτις αὐτὸν ἐπιθεῖσα Κικέ-
 ρωνι καὶ Λεπίδῳ καὶ Πάσσῳ καὶ Ἰρτίῳ καὶ Μάρκῳ
 Ἀντωνίῳ, ταῖς ἐκείνων ἀριστεταῖς καὶ χερσὶ καὶ νίκαις
 καὶ στόλοις καὶ πολέμοις καὶ στρατοπέδοις γενόμενον 5
 πρῶτον εἰς ὕψος ἄρᾳσα καὶ καταβαλοῦσα τούτους,
 δι' ὧν ἀνέβη, μόνον κατέλιπεν. ἐκείνῳ γὰρ ἐπολι-
 τεύετο Κικέρων καὶ Λέπιδος ἐστρατήγει καὶ Πάσσας
 F ἐνίκα καὶ Ἰρτιος ἐπιπτε καὶ Ἀντώνιος ὕβριξεν. ἐγὼ
 γὰρ καὶ Κλεοπάτραν αὐτὴν τύχην Καίσαρος τίθημι, 10
 περὶ ἣν ὥς ἔρμα κατέδυν καὶ συνετρίβη τηλικούτος
 αὐτοκράτωρ, ἢ ἢ μόνος Καῖσαρ. λέγεται δέ, πολλῆς
 οἰκειότητος αὐτοῖς καὶ συνηθείας ὑπαρχούσης, πολ-
 λάκις σχολαζόντων εἰς παιδιὰν σφαίρας ἢ κύβων ἢ
 νῆ Δία θρημμάτων ἀμίλλης, οἷον ὀρτύγων, ἄλεκτρον- 15
 ὄνων, ἀεὶ νικώμενον Ἀντώνιον ἀπαλλάττεσθαι· καὶ
 τινὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἐπὶ μαντεία σεμνυνόμενον
 320 πολλάκις παρορησιάζεσθαι καὶ νοουθετεῖν, ὧ ἄνθρωπε,
 τί σοι πρᾶγμα πρὸς τοῦτον ἔστι τὸν νεανίσκον;
 φεῦγ' αὐτόν· ἐνδοξότερος εἶ, πρεσβύτερος εἶ, ἄρχεις 20
 πλειόνων, ἐνὴθληκας πολέμοις, ἐμπειρία διαφέρεις·
 ἀλλ' ὁ σὸς δαίμων τὸν τούτου φοβεῖται· καὶ ἡ τύχη
 σου καθ' ἑαυτὴν ἔστι μεγάλη κολακεύει δὲ τὴν τούτου·
 ἐὰν μὴ μακρὰν ᾗς, οἰχθήσεται μεταβάσα πρὸς αὐτόν·
 8. Ἀλλὰ γὰρ αἱ μὲν ἀπὸ τῶν μαρτύρων πίστεις 25
 τοσαῦται τῇ Τύχῃ πάρεισι. δεῖ δὲ καὶ τὰς ἀπὸ τῶν

3 Ἰρτίῳ * hic et infra: Ἰρτίῳ Μάρκῳ Ἀντωνίῳ
 Basileensis: ἀντωνίῳ καὶ μάρκῳ. Vid. Praefatio p. XXXIX
 5 καὶ πολέμοις] om. mei codd. 10 αὐτὴν *: τὴν

πραγμάτων αὐτῶν εἰσάγειν, ἀρχὴν τοῦ λόγου τὴν
ἀρχὴν τῆς πόλεως λαβόντας. εὐθὺς γοῦν τίς οὐκ
ἂν εἴποι πρὸς τὴν Ῥωμύλου γένεσιν καὶ σωτηρίαν B
καὶ τροφήν καὶ αὕξησιν τὴν μὲν Τύχην ὑποβολὰς
5 κατατεθεῖσθαι τὴν δ' Ἀρετὴν ἐξωκοδομηκέναι; πρῶτον
μὲν οὖν τὸ περὶ τὴν γένεσιν καὶ τὴν τέκνωσιν αὐτῶν
τῶν ἰδρυσαμένων καὶ κτισάντων τὴν πόλιν εὐτυχίας
ἔοικε θαυμαστῆς γενέσθαι. θεῶ γὰρ ἡ τεκοῦσα μι-
χθῆναι λέγεται, καὶ καθάπερ τὸν Ἡρακλέα σπαρῆναί
10 φασιν ἐν μακροῖς νυκτί, τῆς ἡμέρας ἐπισχεθείσης
παρὰ φύσιν καὶ τοῦ ἡλίου βραδύναντος· οὕτω περὶ
τὴν Ῥωμύλου σποράν καὶ καταβολὴν τὸν ἥλιον
ἐκλιπεῖν ἰστοροῦσι, ποιησάμενον ἀτρεκῆ σύνοδον πρὸς C
σελήνην, ὥσπερ ὁ Ἄρης θεὸς ὢν τῇ Σιλβία θνητῇ
15 συνῆλθε. τοῦτο δὲ συντυχεῖν τῷ Ῥωμύλῳ καὶ περὶ
τὴν μετάστασιν αὐτὴν τοῦ βίου· λέγουσι γὰρ ἐκλεί-
ποντος τοῦ ἡλίου ἠφανίσθαι, νόνναις καπρατύναις,
ἣν ἄχρὶ νῦν ἡμέραν ἐπιφανῶς ἐορτάζουσιν. ἔπειτα
γεννηθέντας αὐτούς, τοῦ τυράννου ζητοῦντος ἀνελεῖν,
20 παρέλαβε κατὰ τύχην οὐ βάρβαρος οὐδ' ἄγριος
ὑπηρέτης, ἐλεήμων δέ τις καὶ φιλόανθρωπος, ὥστε
μὴ κτείνειν· ἀλλὰ τοῦ ποταμοῦ τις ἦν ὄχθη χλοερῇ
λειμῶνι προσβλύξουσα καὶ περισκίαζομένη χθαμαλοῖς
δένδροισιν· ἐνταῦθα κατέθηκε τὰ βρέφη πλησίον D
25 ἐρινεοῦ τινος, ὃν ῥουμινᾶλιν ὠνόμαζον. εἴτα λύκαινα
μὲν νεοτόκος σπαργῶσα καὶ πλημμυροῦσα τοὺς

4 τὴν μὲν Τύχην — τὴν δ' Ἀρετὴν Huttenus: ἀρετῆς
μὲν — τὴν δὲ τύχην ὑποβολὰς M: ὑπερβολὰς 7 ἰδρυσα-
μένων Emperius: ἐνιδρυσαμένων 19 ζητοῦντος R: αἰτοῦντος
23 προσκλίνουσα Abreschius

μαστοὺς γάλακτι, τῶν σκύμνων ἀπολωλότων, αὐτὴ
 χρῆζουσα κουφισμοῦ, περιέστειξε τὰ βρέφη καὶ θηλὴν
 ἐπέσχεν, ὥσπερ ὠδῖνα δευτέραν ἀποτιθεμένη τὴν
 τοῦ γάλακτος. ἱερὸς δ' ὕρνις Ἄρεος, ὃν δρυοκολά-
 πτην καλοῦσιν, ἐπιφοιτῶν καὶ προσκαθίζων ἀκρώνυ- 5
 χος, ἐν μέρει τῶν νηπίων ἐκατέρου στόμα τῇ χηλῇ
 διοίγων, ἐνετίθει ψώμισμα, τῆς αὐτοῦ τροφῆς ἀπομε-
 ρίζων. τὸν μὲν οὖν ἐρινεὸν ῥουμινᾶλιν ὠνόμασαν
 ἀπὸ τῆς θηλῆς, ἣν ἡ λύκαινα παρ' αὐτὸν ὀκλάσασα
 E τοῖς βρέφεσι παρέσχε· μέχρι δὲ πολλοῦ διεφύλαττον 10
 οἱ περὶ τὸν τόπον ἐκείνον κατοικοῦντες μηδὲν ἐκτι-
 θέναι τῶν γεννωμένων, ἀλλ' ἀναιρεῖσθαι πάντα καὶ
 τρέφειν, τὸ Ῥωμύλου πάθος καὶ τὴν ὁμοιότητα
 τιμῶντες. καὶ μὴν τό τε λαθεῖν αὐτοὺς τρεφομένους
 καὶ παιδευομένους ἐν Γαβίοις καὶ ἀγνοηθῆναι Σιλ- 15
 F βίας ὄντας υἱοὺς καὶ θυγατριδοὺς Νομίτορος τοῦ
 βασιλέως παντάπασι Τύχης κλέμμα καὶ σόφισμα
 φαίνεται γεγενημένον, ὥπως μὴ ἀπόλωνται πρὸ τῶν
 ἔργων διὰ τὸ γένος, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς φανῶσι τοῖς
 κατορθώμασι, γνῶρισμα τῆς εὐγενείας τὴν ἀρετὴν 20
 παρέχοντες. ἐνταῦθ' αἰ μὲν μεγάλου καὶ φρονίμου
 στρατηγοῦ λόγος ἔπεισι Θεμιστοκλέους, ῥηθεὶς πρὸς
 τινὰς τῶν ὕστερον εὐημερούντων Ἀθήνησι στρατη-
 γῶν καὶ προτιμᾶσθαι τοῦ Θεμιστοκλέους ἀξιούντων.
 ἔφη γὰρ τὴν ὕστεραίαν ἐρίσαι πρὸς τὴν ἑορτὴν 25
 λέγουσαν ὡς ἐκείνη μὲν ἐστὶ κοπώδης καὶ ἄσυχλος,

1 αὐτῇ] αὐτῇ W ut cum ἀπολωλότων iungatur 2 περι-
 έστειξε *: περιέστηξε 6 στόμα] τὸ στόμα? 20 γνῶρισμα
 Aldina: γνωρίσματα

ἐν αὐτῇ δὲ τῶν παρεσκευασμένων ἀπολαύουσι μεθ'
 ἡσυχίας. τὴν οὖν ἑορτὴν εἰπεῖν ἄληθῆ λέγεις, ἀλλ'
 ἐμοῦ μὴ γενομένης, ποῦ ἂν σὺ ἦσθα; ἡ ἀμοιβὴ τοίνυν
 ἔφη μὴ γενομένου περὶ τὰ Μηδικά, τίς ἂν ὑμῶν
 5 ἦν νῦν ὀνήσις; τοῦτό μοι δοκεῖ πρὸς τὴν Ῥωμύλον
 Ἀρετὴν ἢ Τύχην λέγειν λαμπρὰ μὲν τὰ σὰ ἔργα καὶ
 μεγάλα καὶ θεῖον ὥς ἀληθῶς ἐξέφηνας αἷμα καὶ
 γένος οὕσαν σεαυτὴν· ἀλλ' ὀρθῶς πόσον ὑστερεῖς μου; 321
 εἰ γὰρ ἐγὼ τότε μὴ παρηκολούθησα χρηστὴ καὶ
 10 φιλόανθρωπος, ἀλλ' ἀπέλιπον καὶ προηκάμην τὰ νήπια,
 σὺ πῶς ἂν ἐγένου καὶ πόθεν ἐξέλαμψας; εἰ τότε μὴ
 θῆλυν θηρίον ἐπῆλθε φλεγμαῖνον ὑπὸ πλήθους καὶ
 φορᾶς γάλακτος καὶ τραφησομένου δεόμενον μᾶλλον
 ἢ θρέψοντος, ἀλλ' ἀνήμερόν τι τελέως καὶ λιμῶττον,
 15 οὐκ ἂν ἔτι νῦν τὰ καλὰ ταῦτα βασιλεία καὶ ναοὶ
 καὶ θέατρα καὶ περίπατοι καὶ ἀγορὰ καὶ ἀρχεῖα
 βοτηρικὰ καλύβαι καὶ σταθμοὶ νομέων ἦσαν, Ἀλ-
 βανὸν ἢ Τυρρηνὸν ἢ Λατῖνον ἄνδρα δεσπότην προσ- B
 κυνούντων; ἀρχὴ μὲν δὴ μέγιστον ἐν παντί, μάλιστα
 20 δ' ἐν ἰδρύσει καὶ κτίσει πόλεως· ταύτην δ' ἢ Τύχην
 παρέσχε, σφάσασα καὶ φυλάξασα τὸν κτίστην· ἢ μὲν
 γὰρ Ἀρετὴ μέγαν ἐποίησε Ῥωμύλον, ἢ Τύχην δ'
 ἄχρη τοῦ γενέσθαι μέγαν ἐτήρησε.

9. Καὶ μὴν τὴν γε Νομᾶ βασιλείαν πολυχρονιω-
 25 τάτην γενομένην ὁμολογουμένως εὐτυχία διεκυβέρ-
 νησε θαυμαστή. τὸ μὲν γὰρ Ἑγερῖαν τινά, νυμφῶν
 μίαν δροσάδων, δαίμονα σοφὴν ἔρωτι τάνδρως ἐν
 συνουσίᾳ γενομένην, παραπαιδαγωγεῖν καὶ συσχη-

- ματίζειν τὴν πολιτείαν, ἴσως μυθωδέστερόν ἐστι.
- C καὶ γὰρ ἄλλοι λεχθέντες ἔψασθαι γάμων θείων καὶ
 θεοῖς ἐράσμιοι γενέσθαι, Πηλεῖς καὶ Ἀργεῖσαι καὶ
 Ὠρίωνες καὶ Ἡμαθίωνες, οὐ πάντως ἀγαπητῶς οὐδ'
 ἀλύπως διεβίωσαν. ἀλλὰ Νομᾶς ἔοικε τὴν ἀγαθὴν 5
 Τύχην ἔχειν ὥς ἀληθῶς σύνοικον καὶ σύνεδρον καὶ
 συνάρχουσαν· ἢ καθάπερ ἐν κλύδωνι θολερῶ καὶ
 τεταραγμένῳ πελάγει τῇ τῶν προσοίκων καὶ γειτό-
 νων ἔχθρᾳ καὶ χαλεπότητι, τὴν πόλιν φερομένην
 καὶ φλεγμαίνουσαν ὑπὸ μυρίων πόνων καὶ διχοστα- 10
 σιῶν παραλαβοῦσα τοὺς μὲν ἀντιτεταγμένους θυμοὺς
- D καὶ φθόνους ὥσπερ πνεύματα κατέσβεσεν· οἷα δέ φασι
 τὰς ἀλκυόνων λοχείας παραδεξαμένην τὴν θάλατταν ἐν
 χειμῶνι σφάζειν καὶ συνεκτιθηνεῖσθαι, τοιαύτην ἀνα-
 χεαμένη καὶ περιστήσασα γαλήνην πραγμάτων ἀπόλε- 15
 μον καὶ ἄνοσον καὶ ἀκίνδυνον καὶ ἄφοβον, νεοσταθεῖ
 δήμῳ καὶ κραδαινομένῳ παρέσχε ῥιζῶσαι καὶ καταστή-
 σαι τὴν πόλιν, αὐξανομένην ἐν ἡσυχίᾳ βεβαίως καὶ
 ἀνεμποδίστως. ὥσπερ γὰρ ὀλκὰς ἢ τριήρης ναυπηγεῖται
 μὲν ὑπὸ πληγῶν καὶ βίας πολλῆς, σφύραις καὶ ἥλοις 20
 ἀρατσομένη καὶ γομφώμασι καὶ πρίοσι καὶ πελέκεσι,
 γενομένην δὲ στῆναι δεῖ καὶ παγῆναι σύμμετρον
 χρόνον, ἕως οἷ τε δεσμοὶ κάτοχοι γένωνται καὶ
- E συνήθειαν οἱ γόμφοι λάβωσιν· ἐὰν δὲ ὑγροῖς ἔτι
 καὶ περιολισθάνουσι τοῖς ἄρμοις κατασπασθῇ, πάντα 25
 χαλάσει διατιναχθέντα καὶ δέξεται τὴν θάλατταν·
 οὕτω τὴν Ῥώμην ὁ μὲν πρῶτος ἄρχων καὶ δημιουργὸς

15 ἀπόλεμον R: καὶ ἀπόλεμον 24 συνήθειαν] συνά-
 φειαν?

ἐξ ἀγρίων καὶ βοτήρων ὥσπερ ἐκ θρόνων κραταιῶν
 συνιστάμενος, οὐκ ὀλίγους πόρους ἔσχευ οὐδὲ μικροῖς
 ἀντήρεισε πολέμοις καὶ κινδύνοις ἐξ ἀνάγκης ἀμυνό-
 μενος τοὺς ἀνθισταμένους πρὸς τὴν γένεσιν καὶ
 5 ἰδρυσιν αὐτῆς· ὁ δὲ δεύτερος παραλαβὼν χρόνον
 παρέσχε πῆξαι καὶ βεβαιῶσαι τὴν αὔξησιν τῇ εὐτυχίᾳ,
 ἐπιλαβόμενος πολλῆς μὲν εἰρήνης πολλῆς δ' ἡσυχίας. F
 εἰ δὲ τότε Πορσίνας τις ἐπέβρισε Τυρρηνικὸν χάρακα
 καὶ στρατόπεδον παραστήσας τείχεσιν ὑγροῖς ἔτι
 10 καὶ κραδαινομένοις ἢ τις ἐκ Μαρσῶν ἀποστὰς ἀρει-
 μάνιος δυνάστης ἢ Λευκανὸς ὑπὸ φθόρου καὶ φιλο-
 νεικίας, ἀνὴρ δύσερις καὶ πολεμοποιός, οἷος ὕστερον
 Μουτίλος ἢ Σίλων ὁ θρασὺς ἢ τὸ ἔσχατον Σύλλα
 πάλαισμα Τελεσίνος, ὥς ἀφ' ἑνὸς συνθήματος ὕλην
 15 ἐξοπλίζων τὴν Ἰταλίαν, τὸν φιλόσοφον Νομᾶν περι-
 σάλπιξε θύοντα καὶ προσευχόμενον, οὐκ ἂν ἀντέσχον
 αἱ πρῶται τῆς πόλεως ἀρχαὶ πρὸς σάλον καὶ κλύ-
 δωνα τοσοῦτον οὐδ' εἰς εὐανδρίαν καὶ πληθὺς ἐπέ- 322
 δωκαν· νῦν δ' ἔοικε τῆς πρὸς τοὺς ὕστερον πολέμους
 20 παρασκευῆς ἐφόδιον Ῥωμαίοις ἢ τότε εἰρήνην γενέσθαι,
 καὶ καθάπερ ἀθλητῆς ὁ δῆμος ἐκ τῶν κατὰ Ῥωμύλον
 ἀγώνων ἐν ἡσυχίᾳ χρόνον ἑτῶν τριῶν καὶ τετραρά-
 κοντα σωμασκήσας τὴν δύναμιν ἀξιόμαχον καταστῆσαι
 τοῖς ὕστερον ἀντιτακτομένοις. οὐδὲ γὰρ λιμὸν οὐδὲ
 25 λοιμὸν οὐδ' ἀφορίαν γῆς οὐδ' ἀωρίαν τινὸς θέρους
 ἢ χειμῶνος ἐν τῷ τότε χρόνῳ παραλυπῆσαι τὴν
 Ῥώμην λέγουσιν, ὥς οὐκ ἀνθροπίνης εὐβουλίας ἀλλὰ

13 Μουτίλος X: μούϊλος
 τελεσίνος ὡς eadem: ὅς

14 Τελεσίνος Basileensis: ἢ

θείας Τύχης ἐπιτροπευούσης τῶν καιρῶν ἐκείνων.
ἐκλείσθη δ' οὖν τότε καὶ τὸ τοῦ Ἰανοῦ δίπυλον, ὃ
B πολέμου πύλην καλοῦσιν· ἀνέφγε μὲν γάρ, ὅταν ἦ
πόλεμος, κλείεται δ' εἰρήνης γενομένης. Νομᾶ δ'
ἀποθανόντος ἀνέφχθη, τοῦ πρὸς Ἀλβανοὺς πολέμου 5
συρραγέντος. εἴτα μυρίων ἄλλων συνεχῶς ὑπολαμ-
βανόντων, πάλιν δι' ἐτῶν ὀγδοήκοντα καὶ τετρα-
κοσίων ἐκλείσθη μετὰ τὸν πρὸς Καρχηδονίους πόλεμον
εἰρήνης γενομένης, Γαῖου Ἀιλλίου καὶ Τίτου Μαλ-
λίου ὑπάτων. μετὰ δὲ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν αὖθις 10
ἀνέφχθη καὶ διέμειναν οἱ πόλεμοι μέχρι τῆς ἐν
Ἀκτίῳ νίκης Καίσαρος· τότε δ' ἤργησε τὰ Ῥωμαίων
C ὄπλα χρόνον οὐ πολύν· αἱ γὰρ ἀπὸ Καντάβρων
ταραχαὶ καὶ Γαλατίας συρραγεῖσαι Γερμανοῖς, συνε-
τάραξαν τὴν εἰρήνην. ἀλλὰ ταῦτα μὲν εὐτυχίας τῆς 15
Νομᾶ προσιστόρηται μαρτύρια.

10. Τὴν δὲ Τύχην καὶ οἱ μετ' ἐκείνου ἐθανύ-
μασαν βασιλεῖς ὥς πρωτόπολιν καὶ τιθηνὸν καὶ ἑφερέ-
πολιν' τῆς Ῥώμης ἀληθῶς κατὰ Πίνδαρον. Σέρβιος

9 Μαλλίου * 11 μέχρι Benselerus: ἄχρι 14 Γαλα-
τία R: γαλατίας 18 φερέπολιν] cf. Paus. IV 30, 6
19 κατὰ Πίνδαρον. Σέρβιος δὲ Τύλλιος W: κατὰ Πίν-
δαρον· ἔξεστι δ' οὕτω θεωρεῖν. ἱερὸν ἐστὶν Ἀρετῆς ἐν
Ῥώμῃ τιμώμενον, ὃ Οὐριτοῦτις αὐτοὶ καλοῦσιν, ἀλλ' ὅψε
καὶ μετὰ πολλοὺς χρόνους ἰδρυθὲν ὑπὸ Μαρκέλλου τοῦ
Συρακούσας ἐλόντος. ἔστι δὲ καὶ Γνώμης, ἡ νῆ Δία Εὐ-
βουλίας νεώς, ἣν Μέντεμ καλοῦσιν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο Σκαῦρος
Αἰμίλιος περὶ τὰ Κιμβρικὰ τοῖς χρόνοις γεγωνὼς καθιέρωσεν,
ἥδη τότε λόγων καὶ σοφισμάτων καὶ στωικῆς Ἑλληνικῆς
εἰς τὴν πόλιν παρεισρεύσης. σοφίας δὲ ἔτι καὶ νῦν ἱερὸν
οὐκ ἔχουσιν οὐδὲ σωφροσύνης οὐδὲ καρτερίας οὐδὲ μεγαλο-
ψυχίας· ἀλλὰ τὰ γε τῆς Τύχης ἱερὰ πάμπολλα καὶ παλαιὰ
καὶ λαμπρὰ τιμὰς πᾶσιν ὥς ἔπος εἰπεῖν ἐνίδρυνται καὶ κατα-

δὲ Τύλλιος, ἀνὴρ τῶν βασιλέων μάλιστα καὶ τὴν
 δύναμιν αὐξήσας τοῦ δήμου καὶ τὸ πολίτευμα κο-
 σμήσας καὶ τάξιν μὲν ἐπιθεὶς ταῖς ψηφοφορίαις, τάξιν
 δὲ ταῖς στρατείαις, τιμητῆς δὲ πρῶτος καὶ βίων ἐπίσκο-
 5 πος καὶ σωφροσύνης γενόμενος καὶ δοκῶν ἀνδρειότατος
 εἶναι καὶ φρονιμώτατος, αὐτὸς ἑαυτὸν εἰς τὴν Τύχην
 ἀνῆπτε καὶ ἀνεδεῖτο τὴν ἡγεμονίαν ἐξ ἐκείνης·
 ὥστε καὶ συνεῖναι δοκεῖν αὐτῷ τὴν Τύχην διὰ τινος F
 θυρίδος καταβαίνουσιν εἰς τὸ δωμάτιον, ὃ νῦν
 10 Φενεστελλαν πύλῃν καλοῦσιν. ἰδρύσατο δ' οὖν Τύχης
 ἱερὸν ἐν μὲν Καπετωλίῳ τὸ τῆς Πριμιγενείας λεγο-
 μένης, ὃ πρωτογόνου τις ἂν ἐρμηνεύσειε· καὶ τὸ τῆς
 Ὀψεκουέντις, ἣν οἱ μὲν πειθήνιον οἱ δὲ μειλίχιον
 εἶναι νομίζουσι. μᾶλλον δὲ τὰς Ῥωμαῖκὰς ἐάσας
 15 ὀνομασίας Ἑλληνιστὶ τὰς δυνάμεις τῶν ἰδρυμάτων
 πειράσομαι καταριθμήσασθαι. καὶ γὰρ ἰδίας Τύχης
 ἱερὸν ἐστὶν ἐν Παλατίῳ, καὶ τὸ τῆς Ἰεστρίας, εἰ
 καὶ γελοῖον, ἀλλ' ἔχον ἐκ μεταφορᾶς ἀναθεώρησιν,
 οἷον ἐλκούσης τὰ πόρρω καὶ κρατούσης συμπροσ-
 20 ἰσχύμενα. παρὰ δὲ τὴν Μουσικῶσαν καλουμένην
 κρήνην ἔτι παρθένου Τύχης ἱερὸν ἐστὶ καὶ ἐν Αἰ- 323
 σκυλίαις ἐπιστρεφομένης· ἐν δὲ τῷ μακρῷ στενωπῷ
 μέμικται τοῖς ἐπιφανεστάτοις μέρεσι καὶ τόποις τῆς πόλεως.
 καὶ τὸ μὲν τῆς ἀνδρείας Τύχης ἱερὸν ὑπὸ (ἀπὸ codd.) Μάρ-
 κίου Ἀγκου τοῦ τετάρτου βασιλέως ἰδρυθὲν καὶ ὀνομασθὲν
 οὕτως, ὅτι πλεῖστον ἡ ἀνδρεία τύχης (ita W: πλεῖστον ἀν-
 δρείας ἢ τύχης) εἰς τὸ νικᾶν μετέσχηκε· τὸ δὲ τῆς γυναικείας
 αὐτῆς ὑπὸ (ἀπὸ codd.) τῶν γυναικῶν, αἱ Μάρκιον Κοριολᾶνον
 ἀπέστρεψαν ἐπάγοντα τῇ Ῥώμῃ πολέμιους, καθορισθὲν οὐδεὶς
 ἄγνοεῖ. Σέρβιος δὲ Τύλλιος 11 Καπετωλίῳ * hic et infra:
 καπιτωλίῳ 20 Μουσικῶσαν Basileensis: μουσικῶσαν 21
 Αἰσκυλίαις M: αἰσχύμαις

Τύχης βωμὸς εὐέλπιδος· ἔστι δὲ καὶ παρὰ τὸν τῆς
 Ἀφροδίτης ἐπιταλαγρίου βωμὸν ἄρρενος Τύχης ἔδος.
 ἄλλαι τε μυρίαὶ Τύχης τιμαὶ καὶ ἐπικλήσεις, ὧν τὰς
 πλείστας Σερούιος κατέστησεν, εἰδὼς ὅτι μεγάλη
 ῥοπή μᾶλλον δ' ὅλον ἢ Τύχῃ παρὰ πάντ' ἐστὶ τὰ
 τῶν ἀνθρώπων πράγματα, καὶ μάλιστα γ' αὐτοῦ δι'
 εὐτυχίαν ἐξ αἰχμαλώτου καὶ πολεμίου γένους εἰς
 Β βασιλείαν προαχθέντος. τοῦ γὰρ Κορνηκλάνων ἄστεος
 ἀλόντος ὑπὸ Ῥωμαίων, Ὀκρησία παρθένος αἰχμάλω-
 τος, ἧς οὐδὲ τὴν ὄψιν οὐδὲ τὸν τρόπον ἡμαύρωσεν
 ἢ Τύχῃ, δοθεῖσα Τανακυλλίδι τῇ Ταρκυνίου γυναικὶ
 τοῦ βασιλέως ἐδούλευσε· καὶ πελάτης τις εἶχεν αὐτήν,
 οὗς κλιέντης Ῥωμαῖοι καλοῦσιν· ἐκ τούτων ἐγγερόναι
 Σερούιος. οἱ δ' οὗ φασιν, ἀλλὰ παρθένον τὴν
 Ὀκρησίαν ἀπάργματα καὶ λοιβὴν ἐκάστοτε λαμβά-
 νουσιν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς τραπέζης ἐπὶ τὴν ἐστίαν
 κομίζειν· καὶ ποτε τυχεῖν μὲν αὐτήν, ὥσπερ εἰώθει,
 τῷ πυρὶ τὰς ἀπαρχὰς ἐπιβάλλουσιν, αἰφνίδιον δὲ
 τῆς φλογὸς μαρνανθείσης μύριον ἀνδρὸς ἀνατεῖναι
 C γόνιμον ἐκ τῆς ἐστίας, καὶ τοῦτο τὴν κόρην τῇ
 Τανακυλλίδι φράσαι μόνῃ περίφοβον γενομένην. τὴν
 δὲ συνετὴν οὔσαν καὶ φρενήρη κοσμήσαι τε τὴν
 κόρην ὅσα νύμφαις πρέπει καὶ συγκραθεῖρξαι τῷ
 φάσματι, θεῖον ἡγουμένην. οἱ μὲν ἥρωος οἰκουροῦ
 λέγουσιν, οἱ δ' Ἡφαίστου τὸν ἔρωτα τοῦτον γενέ-
 σθαι. τίκεται δ' οὖν Σερούιος, καὶ βρέφους ὕντος

1 εὐέλπιδος X: εὐέλπιδος ἢ ὡς ἐλπιδος 2 ἐπιτα-
 λαγρίου] fort. ἐπιταλασίον 11. 21 Τανακυλλίδι Basileensis:
 Ταρκυλλίδι. Sed p. 401, 10 recte dat Τανακυλλίδος codex V⁴
 19 ἀνατεῖλαι R

ἡ κεφαλὴ σέλας ἀστραπῇ παραπλήσιον ἀπήστραψεν. οἱ δὲ περὶ Ἀντίαν οὐχ οὕτω λέγουσιν, ἀλλὰ τυχεῖν μὲν τῷ Σερουίῳ τὴν γυναῖκα Γεγανλίαν θνήσκουσιν, αὐτὸν δὲ τῆς μητρὸς παρούσης εἰς ὕπνον ἐκ δυσθι-
 5 μίας καὶ λύπης ἀποκλιθῆναι· καὶ καθεύδοντος αὐτοῦ D
 ταῖς γυναιξὶν ὀφθῆναι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πυρὶ περιλαμπόμενον· ὅπερ ἦν μαρτύριον αὐτῷ τῆς ἐκ πυρὸς γενέσεως, σημεῖον δὲ χρηστὸν ἐπὶ τὴν ἀπροσ-
 δόκητον ἡγεμονίαν, ἧς ἔτυχε μετὰ τὴν Ταρκυνίου
 10 τελευτήν, Τανακυλλίδος σπουδασάσης. ἐπεὶ πάντων γε τῶν βασιλέων πρὸς μοναρχίαν οὗτος ἀφυστάτος δοκεῖ γενέσθαι καὶ ἀπροθυμώτατος, ὅς γε τὴν βασι-
 λείαν ἀποθέσθαι διανοηθεὶς ἐκωλύθη· τελευτῶσα γὰρ ὥς ἔοικεν ἐξώρκωσε τοῦτον ἐμμεῖναι τῇ ἀρχῇ καὶ
 15 μὴ προέσθαι τὴν πατριὸν Ῥωμαίων πολιτείαν. οὕτως ἡ Σερουίου βασιλεία παντάπασιν τῆς Τύχης, ἣν ἔλαβέ τε μὴ προσδοκήσας καὶ μὴ βουλόμενος διεφύλαξεν.

11. Ἄλλ' ἵνα μὴ δοκῶμεν ὥσπερ εἰς τόπον E
 ἀμαυρὸν τὸν παλαιὸν χρόνον ἐκ τῶν λαμπρῶν καὶ
 20 ἐναργῶν τεκμηρίων φεύγειν καὶ ὑποχωρεῖν, φέρε τοὺς βασιλεῖς ἐάσαντες ἐπὶ τὰς γνωριμωτάτας πρά-
 ξεις καὶ τοὺς ἐπιφανεστάτους πολέμους τὸν λόγον μεταγάγωμεν. οἷς πολλὴν τόλμαν καὶ ἀνδρείαν αἰδῶ
 τε συνεργὸν ἀρετᾶς δοριμάχου· ὧς φησι Τιμόθεος,
 25 τίς οὐκ ἂν ὁμολογήσειεν; ἡ δ' εὐροία τῶν πραγμά- F
 των καὶ τὸ ῥόδιον τῆς εἰς τοσαύτην δύναμιν καὶ
 αὐξήσιν ὁρμῆς, οὐ χερσὶν ἀνθρώπων οὐδ' ὁρμαῖς

προχωροῦσαν ἡγεμονίαν, θεία δὲ πομπῇ καὶ πνεύ-
 ματι Τύχης ἐπιταχυνομένην, ἐπιδείκνυται τοῖς ὀρθῶς
 λογιζομένοις. τρόπαια τροπαίοις ἐπανίσταται καὶ
 θριάμβοι θριάμβοις ἀπαντῶσι, καὶ τὸ πρῶτον αἶμα
 τῶν ὅπλων ἔτι θερμὸν ἀποκλύζεται τῷ δευτέρῳ 5
 καταλαμβάνομενον. τὰς δὲ νίκας ἀριθμοῦσιν οὐ
 νεκρῶν πλήθει καὶ λαφύρων, ἀλλὰ βασιλείαις αἰ-
 χμαλώτοις καὶ δεδουλωμένοις ἔθνεσι καὶ νήσοις καὶ
 ἡπείροις προσοριζομέναις τῷ μεγέθει τῆς ἡγεμονίας.
 μιᾷ μάχῃ Φίλιππος ἀπέβαλε Μακεδονίαν, μιᾷ πληγῇ 10
 παρεχώρησεν Ἀντίοχος Ἀσίας, ἅπαξ Καρχηδόνοι
 324 σφαλέντες ἀπώλεσαν Λιβύην. εἰς ἀνὴρ μιᾶς ὀρμῇ
 στρατιᾶς Ἀρμενίαν προσεκτήσατο Πόντον Εὐξείνιον
 Συρίαν Ἀραβίαν Ἀλβανούς Ἰβήρας τὰ μέχρι Καν-
 κάσου καὶ Ὑκανῶν· καὶ τοὺς αὐτὸν ὁ περιρρέων τὴν 15
 οἰκουμένην Ὠκεανὸς εἶδε νικῶντα. Νομάδας μὲν
 ἐν Λιβύῃ μέχρι τῶν μεσηβρινῶν ἀνέκοψεν ἡρόνων,
 Ἰβηρίαν δὲ Σερτωρίῳ συννοσήσασαν ἄχρι τῆς Ἀτλαν-
 τικῆς κατεστρέψατο θαλάσσης· τοὺς δ' Ἀλβανῶν
 βασιλεῖς διωκομένους περὶ τὸ Κάσπιον πέλαγος 20
 ἔστησε. ταῦτα πάντα κατώρθωσε δημοσίᾳ τύχῃ
 χρώμενος, εἶδ' ὑπὸ τῆς ἰδίας ἀνετράπη μοίρας. ὁ
 B δὲ Ῥωμαίων μέγας δαίμων οὐκ ἐφήμερος πνεύσας
 οὐδὲ καιρὸν ἀκμάσας βραχὺν ὥς ὁ Μακεδόνων, οὐδὲ
 χειρσαῖος μόνον ὥς ὁ Λακόνων οὐδ' ἐνάλιος ὥς ὁ 25

1 προχωροῦσαν R: προσχωροῦσαν 2 ἐπιταχυνομένην
 idem: ἐπιταχυνομένης 9 προσοριζομέναις Emperius:
 προσοριζομέναις 10 Φίλιππος — Μακεδονίαν Basileensis:
 φίλιππον — μακεδονία 17 ἀνέκοψεν R: ἀπέκοψεν 20
 περὶ R: ἐπὶ 24 Μακεδόνων *: μακεδόν

Ἀθηναίων, οὐδ' ὅπῃ κινηθεὶς ὡς ὁ Περσῶν, οὐδὲ
 ταχὺ παυσάμενος ὡς ὁ Κολοφωνίων· ἀλλ' ἄνωθεν ἐκ
 πρώτων γενέσεων τῇ πόλει συνηβήσας καὶ συναυ-
 ξηθεὶς καὶ συμπολιτευσάμενος, καὶ παραμείνας βέβαιος
 5 ἐν γῇ καὶ θαλάττῃ καὶ πολέμοις καὶ εἰρήνῃ καὶ πρὸς
 βαρβάρους καὶ πρὸς Ἕλληνας. οὗτος Ἀννίβαν τὸν
 Καρχηδόνιον, φθόνῳ καὶ ταῖς πολιτικαῖς ἐχθραῖς
 μηδενὸς οἰκοῦεν ἐπιρρέοντος, ὥσπερ χεῖμαρρον ἐξέχεε
 καὶ κατανάλωσε περὶ τὴν Ἰταλίαν. οὗτος τὸ Κίμ- C
 10 βρων καὶ τὸ Τευτόνων στρατεύμα μεγάλους διαστή-
 μασι τόπων καὶ χρόνων ἐχώρισε καὶ διέσπασεν, ἵν'
 ἀρκέσῃ Μάριος ἐκατέροις ἀνὰ μέρος μαχόμενος, καὶ
 μὴ συμπεσοῦσαι τριάκοντα μυριάδες ἀνδρῶν ἀηττή-
 των καὶ ἀμάχων ὅπλων ὁμοῦ κατακλύσωσι τὴν Ἰτα-
 15 λίαν. διὰ τοῦτον Ἀντίοχος μὲν ἡσχολεῖτο, πολε-
 μουμένου Φιλίππου, Φίλιππος δέ, κινδυνεύοντας
 Ἀντιόχου, προηττημένος ἐπιπτε· Μιθριδάτην δέ, τοῦ
 Μαρσικοῦ πολέμου τὴν Ῥώμην ἐπιφλέγοντος, οἱ D
 Σαρματικοὶ καὶ Βασταρνικοὶ πόλεμοι κατεῖχον· Τι-
 20 γράνην δὲ Μιθριδάτου λαμπροῦ μὲν ὄντος ὑπόνοια
 καὶ φθόνος ἐχώριζεν, ἡττωμένῳ δ' ἀνέμιξεν ἑαυτὸν
 συναπολέσθαι.

12. Τί δ' οὐχὶ καὶ περὶ τὰς μεγίστας συμφορὰς
 ὥρθου τὴν πόλιν ἢ Τύχῃ; Κελτῶν μὲν περὶ τὸ
 25 Καπετώλιον στρατοπεδευόντων καὶ πολιορκούντων
 τὴν ἀκρόπολιν,

ἑνοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὥρσε κακὴν, ὀλέκοντο δὲ λαοί·

2 Κολοφωνίων] Καρχηδονίων? 14 ὅπλων] sanum est.
 cf. p. 408, 13 15 τοῦτον R: τοῦτο 27 Hom. A 10

τὴν δὲ νυκτερινὴν ἔφοδον αὐτῶν, λεληθότων πάντας ἀνθρώπους, ἡ Τύχη καὶ ταυτόματον ἔκπυστον ἐποίησε γενέσθαι. περὶ ἧς καὶ βραχεῖ πλείω διελθεῖν ἴσως οὐκ ἄκαιρόν ἐστι. μετὰ τὴν ἐπ' Ἀλλίᾳ ποταμῷ

- Εἰς Ῥωμαίων μεγάλην ἦσαν οἱ μὲν εἰς Ῥώμην κατὰ 5
 ραντες ἀπὸ τῆς φυγῆς ταραχῆς συναναπλήσαντες τὸν δῆμον ἐξεπτόησαν καὶ διεσκέδασαν, ὀλίγων εἰς τὸ Καπετώλιον ἀνασκευασαμένων καὶ διακαρτερούντων. οἱ δ' εὐθὺς ἀπὸ τῆς τροπῆς εἰς Βηίους συναθροισθέντες ἡροῦντο δικτάτωρα Φούριον Κάμιλλον, ὃν 10
 εὐτυχῶν μὲν καὶ ὑψαυχενῶν ὁ δῆμος ἀπεσεύσατο καὶ κατέβαλε, δίκη περιπεσόντα δημοσίων κλοπῶν· πτή-
 F ξας δὲ καὶ ταπεινωθεὶς ἀνεκαλεῖτο μετὰ τὴν ἦσαν, ἐγχειρίζων καὶ παραδιδούς ἀνυπεύθυνον ἡγεμονίαν. ἔν' οὖν μὴ καιρῷ δοκῇ νόμος δὲ λαμβάνειν ὁ ἀνὴρ, 15
 μὴδ' ὥς ἀπεγνωκὼς τὴν πόλιν ὅπλοις ἀρχαιρεσιάζη τὰ τοῦ στρατοῦ σποράδος καὶ πλάνητος, ἔδει τοὺς ἐν Καπετωλίῳ βουλευτὰς ἐπιψηφίσασθαι τὴν τῶν στρατιωτῶν γνώμην μαθόντας. ἦν οὖν Γάιος Πόντιος ἀνὴρ ἀγὰθος, καὶ τῶν δεδογμένων αὐτάγγελος ὑπο- 20
 στάς ἔσεσθαι τοῖς ἐν Καπετωλίῳ μέγαν ἀνεδέξατο κίνδυνον· ἡ γὰρ ὁδὸς ἦν διὰ τῶν πολεμίων κύκλῳ φυλακαῖς καὶ χάραξι τὴν ἄκραν περιεχόντων. ὥς οὖν ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἦλθε νύκτωρ, φελλοὺς πλατεῖς
 325 ὑποστερνισάμενος καὶ τὸ σῶμα τῇ κουφότητι τοῦ 25

2 ταυτόματον *: τὸ αὐτόματον 3 καὶ * καὶ 4
 ἐπ' Ἀλλίᾳ Basileensis: ἐν παλλίᾳ 6 ἀπὸ R: ὑπὸ 8
 Καπετώλιον unus codex: καπιτώλιον 15 λαμβάνειν] λαγ-
 χάνειν Patzigius 16 ἀρχαιρεσιάζη τὰ] ἀρχαιρεσιάζηται
 Madvigius

ὀχήματος παραθέμενος ἀφῆκε τῷ ῥόφῳ· τυχὼν δὲ
 πράου καὶ σχολαίως ὑποφέροντος ἠψατο τῆς ἀντι-
 πέρας ὕχθης ἀσφαλῶς, καὶ ἀποβὰς ἐχώρει πρὸς τὸ
 τῶν φώτων διάκενον, τῷ τε σκότει καὶ τῇ σιωπῇ
 5 τὴν ἐρημίαν τεκμαιρόμενος· ἐμφὺς δὲ τῷ κρημνῷ,
 καὶ ταῖς δεχομέναις τὴν ἐπίβασιν καὶ παρεχούσαις
 ἀντίληψιν ἐγκλίσεσι καὶ περιαγωγαῖς καὶ τραχύτησι
 τῆς πέτρας παραδιδοὺς ἑαυτὸν καὶ ἐπερυσάμενος
 ἐξίκετο πρὸς τὸ ἀντιπέρας καὶ ἀναληφθεὶς ὑπὸ τῶν
 10 προφυλάκων ἐδήλωσε τοῖς ἔσω τὰ δεδογμένα· καὶ Β
 λαβὼν τὸ ψήφισμα πάλιν ὄχγετο πρὸς τὸν Κάμιλλον.
 ἡμέρας δὲ τῶν βαρβάρων τις ἄλλως τὸν τόπον
 περιῶν ὥς εἶδε τοῦτο μὲν ἔχνη ποδῶν ἀκρώνυχα
 καὶ περιολισθῆσεις, τοῦτο δ' ἀποτριβὰς καὶ περι-
 15 κλάσεις τῆς ἐπιβλαστανούσης τοῖς γεώδεσι πόας
 ὀλκούς τε σώματος πλαγίους καὶ ἀπερείσεις, ἔφραζε
 τοῖς ἄλλοις. οἱ δὲ δείκνυσθαι τὴν ὁδὸν αὐτοῖς ὑπὸ
 τῶν πολεμίων νομίζοντες ἐπεχείρουν ἀμιλλᾶσθαι, καὶ
 τῆς νυκτὸς τὸ ἐρημότατον διαφυλάξαντες ἀνέβησαν
 20 λαθόντες οὐ μόνον τοὺς φύλακας, ἀλλὰ καὶ τοὺς
 συνεργοὺς καὶ τοὺς προκοίτους τῆς φρουρᾶς κύνας C
 ὑπνῷ κρατηθέντας. οὐ μὴν ἠπόρησεν ἡ τῆς Πώμης
 Τύχη φωνῆς κακὸν τοσοῦτο μηνῦσαι καὶ φράσαι
 δυνάμενης. χῆνες ἱεροὶ περὶ τὸν νεῶν τῆς Ἑίρας
 25 ἐτρέφοντο θεραπεύοντες τὴν θεόν. φύσει μὲν οὖν
 τὸ ζῶον εὐθοροῦβητόν ἐστι καὶ ψοφοδέες· τότε δέ,
 συντόνου περὶ τοὺς ἐνδον οὔσης ἀπορίας ἀμελου-

9 ἀντιπέρας] ἀνω τῆς πέτρας Emperius 16 ἐπερεί-
 σεis R 19 ἡρεμώτατον? 21 καὶ τοὺς] καὶ?

μένων αὐτῶν, λεπτοὺς ἦν καὶ λιμώδης ὁ ὕπνος, ὥστ' εὐθύς ἤσθοντο τῶν πολεμίων ὑπερφανέντων τῆς στεφάνης καὶ καταβοῶντες ἰταμῶς προσεφέροντο, καὶ τῇ τῶν ὀπλων ὕψει μᾶλλον ἐκταραττόμενοι κλαγγῆς
D διατόρου καὶ τραχείας ἐνεπεπλήκεσαν τὸν τόπον· ὕφ' 5
ἧς ἀναστάντες οἱ Ῥωμαῖοι καὶ συμφρονήσαντες τὸ γενόμενον ἐώσαντο καὶ κατεκρήμνισαν τοὺς πολεμίους. πομπεύει δὲ μέχρι νῦν ἐπὶ μνήμῃ τῶν τότε συμπτωμάτων κύων μὲν ἀνεσταυρωμένος, χῆν δὲ μάλα σεμνῶς ἐπὶ στρωμνῆς πολυτελοῦς καὶ φορείου 10
καθήμενος. ἡ δ' ὕψις ἐπιδείκνυται Τύχης ἰσχὺν καὶ πρὸς ἅπαν εὐπορίαν ἐκ τῶν παραλόγων, ὅταν τι πραγματεύηται καὶ στρατηγῇ, νοῦν μὲν ἀλόγοις καὶ ἄφροσιν ἀκκῆν δὲ καὶ θράσος δειλοῖς ἐντιθείσης. τίς γὰρ οὐκ ἂν ὥς ἀληθῶς ἐκπλαγείη καὶ θαυμάσειεν, 15
E ἐμπαθῆς γενόμενος καὶ λογισμῷ τινι τὴν τότε κατήφειαν καὶ τὴν νῦν ὑπάρχουσαν εὐδαιμονίαν τῆς πόλεως περιλαβὼν καὶ ἀποβλέψας ἔνω λαμπρότητα καὶ πλοῦτον ἀναθημάτων καὶ τεχνῶν ἀμίλλας καὶ φιλοτιμίας πόλεων καὶ στεφάνους βασιλέων, καὶ ὅσα 20
γῇ φέρει καὶ θάλαττα καὶ νῆσοι καὶ ἡπειροὶ καὶ ποταμοὶ καὶ δένδρα καὶ ξύα καὶ πεδία καὶ ὕρη καὶ μέταλλα, πάντων ἀπαρχὰς ἐριζούσας εἰς κάλλος ὕψει καὶ χάριτι κοσμούσῃ τὸν τόπον, ὥς ταῦτα παρὰ μικρὸν ἦλθε μὴ γενέσθαι μηδ' εἶναι; πυρὶ δὲ καὶ 25
σκότει φοβερῷ καὶ ὄρφνῃ καὶ ξίφεσι βαρβάροις καὶ μαιφόνοις θυμοῖς κρατουμένων πάντων, εὐτελῇ καὶ

ἄλογα καὶ ἄτολμα θρόεμματα σωτηρίας ἀρχὴν παρέσχε, F
καὶ τοὺς μεγάλους ἐκείνους ἀριστεῖς καὶ ἡγεμόνας
Μαλλίους καὶ Σερούιους καὶ Ποστουμίους καὶ Πα-
πιρίους τῶν αὐτῶν οἴκων γενάρχας, παρ' οὐδὲν ἦκου-
5 τας ἀπολέσθαι, γῆνες ἀνέστησαν ὑπὲρ τοῦ πατρίου
θεοῦ καὶ τῆς πατρίδος ἀμύνεσθαι; εἰ δέ, ὥσπερ
Πολύβιος ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ περὶ τῶν τότε τὴν
Ῥωμαίων πόλιν καταλαβόντων ἱστόρηκε Κελτῶν,
ἀληθές ἐστιν ὅτι προσπεσούσης αὐτοῖς ἀγγελίας
10 φθείρεσθαι τὰ οἴκοι, τῶν προσοίκων βαρβάρων
ἐμβεβληκῶτων εἰς τὴν χώραν καὶ κρατούντων, ἀνε-
χώρησαν εἰρήνην θέμενοι πρὸς τὸν Κάμιλλον, οὐδ' 326
ἀμφισβήτησις ἔστι πρὸς τὴν Τύχην, ὥς οὐχὶ τῆς σω-
τηρίας αἰτία κατέστη περισπάσασα τοὺς πολεμίους,
15 μᾶλλον δ' ἀποσπάσασα τῆς Ῥώμης ἀπροσδοκῆτως.

13. Ἀλλὰ τί δεῖ περὶ ταῦτα διατρίβειν, ἃ σαφές
οὐδὲν οὐδ' ὠρισμένον ἔχει τῷ καὶ τὰ πράγματα
διαφθαρῆναι τῶν Ῥωμαίων καὶ συγχυθῆναι τοὺς ὑπ'
αὐτῶν ὑπομνηματισμούς, ὥς Αἰβίος ἱστόρηκε; τὰ γὰρ
20 ὕστερον μᾶλλον ὅντα δῆλα καὶ καταφανῆ δεικνύει
τὴν τῆς Τύχης εὐμένειαν. ἐγὼ δὲ τίθεμαι καὶ τὴν
Ἀλεξάνδρου τελευτήν, ἀνδρὸς εὐτυχήμασι μεγάλοις
καὶ κατορθώμασι λαμπροῖς ὑπὸ θάρσους ἀμάχου καὶ B
φρονήματος ὥσπερ ἄστρου φερομένου καὶ διάττοντος
25 ἐπὶ δυσμᾶς ἐξ ἀνατολῶν καὶ βάλλοντος ἤδη τὰς τῶν

3 Σερούιους] Σερουίλιους W 5 τοῦ πατρίου θεοῦ]
τῶν πατρῶν θεῶν R 17 πράγματα] γράμματα R. cf. Lín.
6, 1 18 διαφθαρῆναι — συγχυθῆναι] συγχυθῆναι — δια-
φθαρῆναι Abreschius 21 τίθεμαι] τύχην τίθεμαι?

ὅπλων αὐτὰς εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὡς πρόφασις μὲν ἦν αὐτῷ τῆς στρατείας ὁ Μολοττὸς Ἀλέξανδρος ὑπὸ Βρεττίων καὶ Λευκανῶν περὶ Πανδοσίαν κατακεκομμένος· ὁ δ' ἄγων αὐτὸν ὡς ἀληθῶς ἐπὶ πάντα ἀνθρώπους δόξης ἕρως καὶ ἡγεμονίας ζῆλον ἔσχε καὶ 5 ἄμιλλαν ὑπερβαλέσθαι τὰ Διονύσου καὶ Ἡρακλέους πέρατα τῆς στρατηλασίας. τῆς δ' Ἰταλίας ἐπυνθάνετο τὴν ἐν Ῥώμῃ δύναμιν καὶ ἀλλήν ὥσπερ στόμαμα προτεταγμένην· ὕνομα γὰρ καὶ δόξα τούτων ἐπιφανεστάτη διεπέμπετο πρὸς αὐτὸν ὥσπερ ἀθλητῶν 10 μυρίοις ἐγγεγυμνασμένων πολέμοις.

‘οὐ γὰρ ἀναιμωτί γε διακρινθήμεναι οἶω,’
 συμπεσόντων ὅπλοις ἀνικῆτοις φρονημάτων ἀδουλώτων. πλῆθος μὲν γὰρ ἦσαν οὗτοι τρισκαίδεκα μυριάδων οὐκ ἐλάττους, πολεμικοὶ δὲ καὶ ἀνδρώδεις 15 ἅπαντες,

‘ἐπιστάμενοι μὲν ἄφ’ ἱππων
 ἀνδράσι μάρονασθαι καὶ ὅθι χροὴ πεζὸν ἐόντα.’

1 ὡς πρόφασις] fort. ὡς cum V⁴ deleto cetera corrigenda sunt ita: πρόφασις μὲν γὰρ ἦν αὐτῷ καὶ 4 ἐπὶ Madvigius: ὁ ἐπὶ 12 διακρινέσθαι δῖω Hom. σ 148 17 Hom. ι 49

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΤΥΧΗΣ Η ΑΡΕΤΗΣ.

ΛΟΓΟΣ Α'.

Οὗτος δὲ τῆς Τύχης λόγος ἐστίν, ἴδιον καὶ μόνῃς αὐτῆς ἔργον ἀποφαινομένης Ἀλέξανδρον. δεῖ δ' ἀντειπεῖν ὑπὲρ φιλοσοφίας, μᾶλλον δ' ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου δυσχεραίνοντος καὶ ἀγανακτοῦντος, εἰ προῖκα Ε
5 δόξει καὶ παρὰ τῆς Τύχης λαβεῖν τὴν ἡγεμονίαν, ἣν ὦνιον αἵματος πολλοῦ καὶ τραυμάτων ἐπαλλήλων κτώμενος

πολλὰς μὲν ἀνύπνους νύκτας ἔαυεν,
ἤματα δ' αἵματόεντα διέπρησεν πολεμίζων'
10 πρὸς ἀμάχους δυνάμεις καὶ ἄπειρα φῦλα καὶ ποταμοὺς ἀπεράτους καὶ πέτρας ἀτοξεύτους, εὐβουλία καὶ καρτερία καὶ ἀνδρεία καὶ σωφροσύνη παρατατόμενος.

2. Οἶμαι δ' ἂν αὐτὸν εἰπεῖν πρὸς τὴν Τύχην F
15 τοῖς κατορθώμασιν αὐτὴν ἐπιγράφουσιν 'μή μου διάβαλλε τὴν ἀρετὴν μηδ' ἀφαιροῦ περισπῶσα τὴν

2 αὐτῆς Abreschius: αὐτῆς
ταττόμενος R: παραπεμπόμενος

8 Hom. I 325

12 παρα-

δόξαν. Δαρεῖος ἦν σὸν ἔργον, ὃν ἐκ δούλου καὶ
 ἀστάνδου βασιλέως κύριον Περσῶν ἐποίησας· καὶ
 Σαρδανάπαλος, ᾧ τὸ διάδημα τῆς βασιλείας πορ-
 φύραν ξαίνουντι περιέθηκας. ἐγὼ δ' εἰς Σοῦσα
 νικῶν δι' Ἀρβήλων ἀναβέβηκα, καὶ Κιλικία μοι 5
 πλατεῖαν ἀνέωξεν Αἴγυπτον, Κιλικίαν δὲ Γράνι-
 κος, ὃν Μιθριδάτῃ καὶ Σπιθριδάτῃ νεκροῖς ἐπιβὰς
 διεπέρασας. κόσμει σεαυτὴν καὶ σεμνύνου βασιλεῦσιν
 ἀτρώτοις καὶ ἀναιμάκτοις· ἐκεῖνοι γὰρ εὐτυχεῖς ἦσαν,
 327 ὧχοι καὶ Ἀρτοξέρξαι, οὓς εὐθὺς ἐκ γενετῆς τῷ 10
 Κύρου θρόνῳ ἐνίδρυσας. τοῦμόν δὲ σῶμα πολλὰ
 σύμβολα φέρει Τύχης ἀνταγωνιζομένης οὐ συμμα-
 χούσης. πρῶτον ἐν Ἰλλυριοῖς λίθῳ τὴν κεφαλὴν
 ὑπέρῳ δὲ τὸν τράχηλον ἠλοήθην· ἔπειτα περὶ Γρά-
 νικον τὴν κεφαλὴν βαρβαρικῇ μαχαίρᾳ διεκόπην, ἐν 15
 δ' Ἰσσοῖ ξίφει τὸν μηρόν· πρὸς δὲ Γάξῃ τὸ μὲν
 σφυρὸν ἐτοξεύθην, τὸν δ' ὤμον ἐκπεσὼν βαρὺς
 ἐξ ἔδρας περιεδίνησα· πρὸς δὲ Μαρακανδάνοις
 Β τοξεύμασι τὸ τῆς κνήμης ὀστέον διεσχίσθην· τὰ
 λοιπὰ δ' Ἰνδῶν πληγαὶ καὶ βίαι θυμῶν· ἐν Ἀσπα- 20
 σίοις ἐτοξεύθην τὸν ὤμον, ἐν δὲ Γανδριδαῖς τὸ
 σκέλος· ἐν δὲ Μαλλοῖς βέλει μὲν ἀπὸ τόξου τὸ
 στέρνον ἐνερεισθέντι καὶ καταδύσαντι τὸν σίδηρον,
 ὑπέρου δὲ πληγῇ παρὰ τὸν τράχηλον, ὅτε προστε-
 θεῖσαι τοῖς τείχεσιν αἱ κλίμακες ἐκλάσθησαν· ἐμὲ 25
 δ' ἡ Τύχη μόνον συνειρξεν οὐδὲ λαμπροῖς ἀντα-

10 Ἀρτοξέρξαι *: ἀρταξέρξαι τοῖς Κύρου θρόνοις? cf. p. 318 b 17 ἐκπεσὼν — περιεδίνησα] corrupta 18 Μαρακανδάνοις R: μαρκάνδαν τοῖς 20 θυμῶν] θηρίων Herwerdenus Ἀσπασίοις Car. Schmidtus: ἄπασιν οἷς

γωνισταῖς, ἀλλὰ βαρβάροις ἀσήμεοις χαριζομένη τηλικούτου ἔργον· εἰ δὲ μὴ Πτολεμαῖος ὑπερέσχε τὴν πέλτην, Λιμναῖος δὲ πρὸ ἑμοῦ μυρίοις ἀπαντήσας βέλεσιν ἔπεσεν, ἤρειψαν δὲ θυμῷ καὶ βία Μακεδόνες
 5 τὸ τεῖχος, ἔδει τάφον Ἀλεξάνδρου τὴν βάρβαρον ὀ
 ἐκείνην καὶ ἀνώνυμον κῶμην γενέσθαι.

3. Καὶ μὴν τὰ μὲν αὐτῆς τῆς στρατείας χειμῶνες, αὐχμοί, βάθη ποταμῶν, ἄορνα ὕψη, θηρίων ὑπερφυεῖς ὕψεις, ἄγριοι δίαται, μεταβολαὶ δυναστῶν, παλιμ-
 10 προδοσίαι· τὰ δὲ πρὸ τῆς στρατείας, ἔτι τοῖς Φιλίπ-
 πικοῖς πολέμοις ἐπέσπαιρεν ἡ Ἑλλάς, ἀπεσεύοντο δ' αἱ Θῆβαι τῶν ὅπλων τὴν Χαιρωνικὴν κόνιν ἐκ τοῦ πτώματος ἀνιστάμεναι, καὶ συνῆπτον αἱ Ἀθῆναι τὰς χεῖρας ὀρέγουσαι· πᾶσα δ' ὑπουργος ἡ Μακεδονία
 15 πρὸς Ἀμύνταν ἀποβλέπουσα καὶ τοὺς Ἀερόπου παῖδας· ἀνερχόμενοι δ' Ἰλλυριοί, καὶ τὰ Σκυθῶν ἐπηωρεῖτο
 τοῖς προσοίοις νεωτερίζουσι· τὸ δὲ Περσικὸν χρυσίον διὰ τῶν ἐκασταχοῦ δημαγωγῶν ῥέον ἐκίνει τὴν Πελοπόννησον· κενοὶ δ' οἱ Φιλίππου θησαυροὶ χρημά-
 20 των, καὶ προσῆν ἔτι δάνειον, ὥς Ὀνησίκριτος ἱστορεῖ, διακοσίων ταλάντων. ἐν τούτῃ πενία καὶ πρᾶγμασι ταραχὰς ἔχουσι μειράκιον ἄρτι τὴν παιδικὴν παραλάττον ἡλικίαν ἐθάρρησεν ἐλπίζει Βαβυλῶνα καὶ Σοῦσα, μᾶλλον δὲ τὴν πάντων ἀνθρώπων ἀρχὴν εἰς
 25 νοῦν ἐμβαλέσθαι, τοῖς τρισμυρίοις, οἴεσθαι, πεζοῖς καὶ τετρακισχιλίοις ἰππεῦσι πιστεύσας· τοσοῦτοι γὰρ

9 παλιμπροδοσίαι Bryanus: πάλιν προδοσίαι 10 ἔτι R: ἐπὶ 16 ἀνερχόμενοι] ἀπερχόμενοι? 17 νεωτερίζουσι R: νεωτεροῦσι 22 ταραχὰς] ταραχὰς τοσαύτας? 25 οἴεσθαι] πῶς οἴεσθε R. Mihi delendum vid.

ἦσαν, ὥς Ἀριστόβουλος φησιν· ὥς δὲ Πτολεμαῖος
 Ε ὁ βασιλεὺς, τρισμῦριοι πεζοὶ πεντακισχίλιοι δ' ἵππεῖς·
 ὥς δ' Ἀναξιμένης, τετρακισμῦριοι πεζοὶ καὶ τρισχίλιοι,
 πεντακισχίλιοι δὲ καὶ πεντακόσιοι ἵππεῖς. τὸ δὲ λαμ-
 πρὸν αὐτῷ καὶ μέγα παρασκευασθὲν ὑπὸ τῆς Τύχης ἐφό- 5
 διον ἐβδομήκοντα τάλαντ' ἦν, ὥς φησιν Ἀριστόβουλος·
 ὥς δὲ Δοῦρις, τριάκοντα μόνον ἡμερῶν ἐπισιτισμός.

4. Ἀβουλος οὖν καὶ προπετῆς Ἀλέξανδρος ἐξ
 εὐτελῶν οὕτως ἐπὶ τὴν τηλικαύτην δύναμιν ὁρμώ-
 μενος; οὐ μὲν οὖν. τίς γὰρ ἀπὸ μειζόνων ἢ καλ- 10
 λίωνων ἀφορμῶν ἀνήγετο, μεγαλοψυχίας, συνέσεως,
 σωφροσύνης, ἀνδραγαθίας, οἷς αὐτὸν ἐφωδίαζε φιλο-
 Ε σοφία πρὸς τὴν στρατείαν, καὶ πλείονας παρ' Ἀριστο-
 τέλους τοῦ καθηγητοῦ ἢ παρὰ Φιλίππου τοῦ πατρὸς
 ἀφορμὰς ἔχων διέβαινεν ἐπὶ Πέρσας; ἀλλὰ τοῖς μὲν 15
 γράφουσιν, ὥς Ἀλέξανδρος ἔφη ποτὲ τὴν Ἰλιάδα
 καὶ τὴν Ὀδύσσειαν ἀκολουθεῖν αὐτῷ τῆς στρατείας
 ἐφόδιον, πιστεύομεν, Ὅμηρον σεμνύνοντες· ἂν δέ
 τις φῇ τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδύσσειαν παραμύθια
 πόνου καὶ διατριβᾶς ἔπεσθαι σχολῆς γλυκείας, ἐφό- 20
 328 διον δ' ἀληθῶς γεγονέναι τὸν ἐκ φιλοσοφίας λόγον
 καὶ τοὺς περὶ ἀφοβίας καὶ ἀνδρείας ἔτι δὲ σωφρο-
 σύνης καὶ μεγαλοψυχίας ὑπομνηματισμούς, καταφρο-
 νοῦμεν· ὅτι δηλαδὴ περὶ συλλογισμῶν οὐδὲν οὐδὲ
 περὶ ἀξιωματῶν ἔγραψεν, οὐδ' ἐν Λυκίῳ περιέπατον 25
 συνέσχεν οὐδ' ἐν Ἀκαδημαίᾳ θέσεις εἶπεν· τοῦτοις

7 Δοῦρις] Mueller. 2 p. 472 20 διατριβᾶς *: διατριβῆς
 σχολῆς R: καὶ σχολῆς 25 ἔγραψεν *: ἔγραφεν 26
 Ἀκαδημαίᾳ *: ἀκαδημαίᾳ

γὰρ ὀρίζουσι φιλοσοφίαν οἱ λόγον αὐτὴν οὐκ ἔργον νομίζοντες. καίτοι γ' οὐδὲ Πυθαγόρας ἔγραψεν οὐδὲν οὐδὲ Σωκράτης οὐδ' Ἀρκεσίλαος οὐδὲ Καρνεάδης, οἱ δοκιμώτατοι τῶν φιλοσόφων· καὶ οὐκ ἤσυχολοῦντο περὶ πολέμους ἐκείνοι τηλικούτους, οὐδὲ βασιλεῖς βαρβάρους ἡμεροῦντες οὐδὲ πόλεις Ἑλλη- B νίδας ἐγκτίζοντες ἀγρίοις ἔθνεσιν οὐδ' ἄθεσμα καὶ ἀνήνοκα φῦλα νόμους διδάσκοντες καὶ εἰρήνην ἐπή- εσαν, ἀλλὰ καὶ σχολάζοντες τὸ γράφειν παρίεσαν
 10 τοῖς σοφισταῖς. πόθεν οὖν ἐπιστεύθησαν ἐκείνοι φιλοσοφεῖν; ἀφ' ὧν εἶπον ἢ ἀφ' ὧν ἐβίωσαν ἢ ἀφ' ὧν ἐδίδαξαν. ἀπὸ τούτων κρινέσθω καὶ Ἀλέξαν- δρος· ὀφθῆσεται γὰρ οἷς εἶπεν οἷς ἔπραξεν οἷς ἐπαίδευσεν φιλόσοφος.

15 5. Καὶ πρῶτον τὸ παραδοξότατον, εἰ βούλει, σκόπει, τοὺς Ἀλεξάνδρου μαθητὰς τοῖς Πλάτωνος, τοῖς Σωκράτους ἀντιπαραβάλλων. εὐφυεῖς οὗτοι καὶ ὁμογλώσσους ἐπαίδευσεν, εἰ μὴδὲν ἄλλο φωνῆς Ἑλληνίδος συνιέντας· καὶ πολλοὺς οὐκ ἔπεισαν· ἀλλὰ C
 20 Κριτίαι καὶ Ἀλκιβιάδαι καὶ Κλειτοφῶντες, ὥσπερ χαλινὸν τὸν λόγον ἐκπύσαντες, ἄλλη πη παρετρά- πησαν. τὴν δ' Ἀλεξάνδρου παιδείαν ἂν ἐπιβλέπης, Ἵρκανοὺς γαμεῖν ἐπαίδευσεν καὶ γεωργεῖν ἐδίδαξεν Ἀραχωσίους, καὶ Σογδιανοὺς ἔπεισε πατέρας τρέφειν
 25 καὶ μὴ φονεύειν, καὶ Πέρσας σέβεσθαι μητέρας ἀλλὰ μὴ γαμεῖν. ὡς θανμαστῆς φιλοσοφίας, δι' ἣν Ἴνδοι θεοὺς Ἑλληνικοὺς προσκυνοῦσι, Σκύθαι θάπτουσι τοὺς

ἀποθανόντας οὐ κατεσθίουσι. θαυμάζομεν τὴν Καρ-
 D νεάδου δύναμιν, εἰ Κλειτόμαχον, Ἀσδρούβαν καλού-
 μενον πρότερον καὶ Καρχηδόνιον τὸ γένος, ἑλλη-
 νίζειν ἐποίησε· θαυμάζομεν τὴν διάθεσιν Ζήνωνος,
 εἰ Διογένη τὸν Βαβυλώνιον ἔπεισε φιλοσοφεῖν. ἀλλ' 5
 Ἀλεξάνδρου τὴν Ἀσίαν ἑξημεροῦντος Ὅμηρος ἦν
 ἀνάγνωσμα, καὶ Περσῶν καὶ Σουσιανῶν καὶ Γεδρω-
 σίων παῖδες τὰς Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέους τραγωδίας
 ᾗδον. καὶ Σωκράτης μὲν ξένα παρεισάγων δαιμόνια
 δίκην τοῖς Ἀθήνησιν ὠφλίσκανε συκοφάνταις· διὰ 10
 E δ' Ἀλέξανδρον τοὺς Ἑλλήνων θεοὺς Βάκτρα καὶ
 Κούκασος προσεκύνησε. Πλάτων μὲν γὰρ μίαν
 γράψας πολιτείαν οὐδένα πέπεικεν αὐτῇ χρῆσθαι
 διὰ τὸ αὐστηρόν· Ἀλέξανδρος δ' ὑπὲρ ἐβδομήκοντα
 πόλεις βαρβάροις ἔθνεσιν ἐγκτίσας καὶ κατασπείρας 15
 τὴν Ἀσίαν Ἑλληνικοῖς τέλεσι, τῆς ἀνημέρου καὶ θη-
 ριώδους ἐκράτησε διαίτης. καὶ τοὺς μὲν Πλάτωνος
 ὀλίγοι νόμους ἀναγιγνώσκομεν, τοῖς δ' Ἀλέξανδρον
 μυριάδες ἀνθρώπων ἐχρήσαντο καὶ χρῶνται· μακα-
 ριώτεροι τῶν διαφυγόντων Ἀλέξανδρον οἱ κρατη- 20
 θέντες γενομένοι· τοὺς μὲν γὰρ οὐδεὶς ἐπαυσεν
 ἀθλίως ζῶντας, τοὺς δ' ἠνάγκασεν εὐδαιμονεῖν ὃ
 F νικήσας. ὥσθ' ὅπερ εἶπε Θεμιστοκλῆς, ὀπηνίκα
 φυγὼν ἔτυχε δωρεῶν μεγάλων παρὰ βασιλέως καὶ
 τρεῖς πόλεις ὑποφόρους ἔλαβε, τὴν μὲν εἰς σῖτον 25
 τὴν δ' εἰς οἶνον τὴν δ' εἰς ὕψον, ὧ παῖδες ἀπω-
 λόμεθ' ἢν εἰ μὴ ἀπωλόμεθα· τοῦτο περὶ τῶν ἀλόν-
 των ὑπ' Ἀλέξανδρου δικαιοτέρον ἐστὶν εἰπεῖν. οὐκ

16 Ἑλληνικοῖς τέλεσι] Ἑλληνικαῖς πόλεσι?

ἂν ἡμερώθησαν, εἰ μὴ ἐκρατήθησαν· οὐκ ἂν εἶχεν
 Ἀλεξάνδρειαν Αἴγυπτος, οὐδὲ Μεσοποταμίαν Σελεύ-
 κειαν οὐδὲ Προφθασίαν Σογδιανὴν οὐδ' Ἰνδία
 Βουκεφαλίαν, οὐδὲ πόλιν Ἑλλάδα Καύκασος παροι-
 5 κοῦσαν αἷς ἐμπολισθῆις ἀπεσβέσθη τὸ ἄγριον καὶ 329
 μετέβαλε τὸ χεῖρον ὑπὸ τοῦ κρείττονος ἐθιζόμενον.
 εἰ τοίνυν μέγιστον μὲν οἱ φιλόσοφοι φρονοῦσιν ἐπὶ
 τῷ τὰ σκληρὰ καὶ ἀπαίδευτα τῶν ἡθῶν ἐξημεροῦν
 καὶ μεθαρμόζειν, μυρία δὲ φαίνεται γένη καὶ φύσεις
 10 θηριώδεις μεταβαλὼν Ἀλεξάνδρος, εἰκότως ἂν φιλο-
 σοφώτατος νομίζοιτο.

6. Καὶ μὴν ἡ πολὺ θαυμαζομένη πολιτεία τοῦ
 τὴν Στωικῶν αἵρεσιν καταβαλομένου Ζήνωνος εἰς
 ἐν τοῦτο συντείνει κεφάλαιον, ἵνα μὴ κατὰ πόλεις
 15 μὴδὲ κατὰ δήμους οἰκῶμεν ἰδίους ἕκαστοι διωρισμένοι
 δικαίοις, ἀλλὰ πάντας ἀνθρώπους ἡγώμεθα δημότας B
 καὶ πολίτας, εἰς δὲ βίος ἥ καὶ κόσμος, ὥσπερ ἀγέλης
 συννόμου νόμῳ κοινῷ συντρεφομένης. τοῦτο Ζήνων
 μὲν ἔγραψεν ὥσπερ ὕναρ ἢ εἰδωλον εὐνομίας φιλο-
 20 σόφου καὶ πολιτείας ἀνατυπωσάμενος, Ἀλεξάνδρος
 δὲ τῷ λόγῳ τὸ ἔργον παρέσχεν. οὐ γάρ, ὥς Ἀρι-
 στοτέλης συνεβούλευεν αὐτῷ, τοῖς μὲν Ἑλλησιν
 ἡγεμονικῶς τοῖς δὲ βαρβάροις δεσποτικῶς χρῶμενος,
 καὶ τῶν μὲν ὥς φίλων καὶ οἰκείων ἐπιμελούμενος
 25 τοῖς δ' ὥς ξένοις ἢ φυτοῖς προσφερόμενος, πολέμων C

4 παροικοῦσαν R: περιοικοῦσαν 5 ἐμπολισθῆις*: ἐμπο-
 δισθεῖσαν ἀπεσβέσθη R: ἐσβέσθη 23 χρῶμενος — ἐπιμε-
 λούμενος — προσφερόμενος R: χρῶμενον — ἐπιμελούμενον —
 προσφερόμενον 25 πολέμων πολλῶν καὶ *: πολέμῳ πολλῶν

πολλῶν καὶ φυγῶν ἐνέπλησε καὶ στάσεων ὑπούλων
 τὴν ἡγεμονίαν· ἀλλὰ κοινὸς ἦκειν θεόθεν ἄρμωστος
 καὶ διαλλακτῆς τῶν ὄλων νομίζων, οὗς τῷ λόγῳ μὴ
 συνῆγε τοῖς ὅπλοις βιαζόμενος, εἰς ταὐτὸ συνενε-
 γκὼν τὰ πανταχόθεν, ὥσπερ ἐν κρατῆρι φιλοτησίῳ 5
 μίξας τοὺς βίους καὶ τὰ ἥθη καὶ τοὺς γάμους καὶ
 τὰς διαίτας, πατρίδα μὲν τὴν οἰκουμένην προσέταξεν
 ἡγεῖσθαι πάντας, ἀκρόπολιν δὲ καὶ φρουρὰν τὸ
 στρατόπεδον, συγγενεῖς δὲ τοὺς ἀγαθοὺς, ἄλλοφύλους
 δὲ τοὺς πονηροὺς· τὸ δ' Ἑλληνικὸν καὶ βαρβαρικὸν 10
 D μὴ χλαμύδι μὴδὲ πέλτη μὴδ' ἀκινάκη μὴδὲ κἀνδύι
 διορίζειν, ἀλλὰ τὸ μὲν Ἑλληνικὸν ἀρετῇ τὸ δὲ
 βαρβαρικὸν κακίᾳ τεκμαίρεσθαι· κοινὰς δ' ἐσθῆτας
 ἡγεῖσθαι καὶ τραπέζας καὶ γάμους καὶ διαίτας, δι'
 αἵματος καὶ τέκνων ἀνακραννυμένους. 15

7. Δημάρτος μὲν οὖν ὁ Κορίνθιος εἰς ὃν τῶν
 Φιλίππου ξένων καὶ φίλων, ὅτε Ἀλέξανδρον εἶδεν
 ἐν Σούσοις, περιχαρῆς γενόμενος καὶ θαυμάσας
 'μεγάλης' ἔφη 'χαρᾶς ἐστερηθῆναι τοὺς ἔμπροσθεν
 τεθνηκότας Ἑλληνας, ὅτι Ἀλέξανδρον οὐκ εἶδον ἐν 20
 τῷ Δαρείου θρόνῳ καθεζόμενον.' ἐγὼ δ' οὐδὲ τούτου
 E μὰ Δία τοῦ θεάματος ξηλῶ τοὺς ἰδόντας, ὃ καὶ
 τύχης ἦν καὶ κοινὸν ἐτέρων βασιλέων· ἀλλ' ἐκείνης
 ἡδέως ἂν μοι δοκῶ γενέσθαι τῆς καλῆς καὶ ἱερᾶς
 νυμφαγωγίας θεατῆς, ὅτε μιᾷ σκηνῇ χρυσωρόφῳ 25
 περιλαβὼν, ἐφ' ἐστίας κοινῆς καὶ τραπέζης, ἑκατὸν
 Περσίδας νύμφας καὶ ἑκατὸν νυμφίους Μακεδόνας

4 ταὐτὸ *: τὸ αὐτὸ 5 τὰ] τὰ πάντα? 7 τὰς R
 23 κοινὸν ἐτέρων W: κοινοτέρων 27 καὶ R

καὶ Ἕλληνας, αὐτὸς ἐστεφανωμένος πρῶτος ἀναμέλ-
 πων τὸν ὑμέναιον, ὥσπερ φιλοτήσιον ἐπάδων μέλος,
 εἰς κοινωνίαν συνιοῦσι τοῖς μεγίστοις καὶ δυνατω-
 τάτοις γένεσι, μιᾶς νυμφίος, πασῶν δὲ νυμφαγωγὸς ^F
 5 ἅμα καὶ πατήρ καὶ ἄρμοστὴς κατὰ ζυγὰ συνῆπτεν.
 ἡδέως γὰρ ἂν εἶπον ὧ βάρβαρε Ξέρξης καὶ ἀνόητε
 καὶ μάτην πολλὰ περὶ τὴν Ἑλλησποντίαν πονηθεὶς
 γέφυραν, οὕτως ἔμφρονες βασιλεῖς Ἀσίαν Εὐρώπῃ
 συνάπτουσιν, οὐ ξύλοις οὐδὲ σχεδίαις οὐδ' ἀψύχοις καὶ
 10 ἀσυμπαθέσι δεσμοῖς, ἀλλ' ἔρωτι νομίμῳ καὶ γάμοις
 σῶφροσι καὶ κοινωνίαις παίδων τὰ γένη συνάπτοντες.'

8. Πρὸς τοῦτον ἀποβλέπων τὸν κόσμον Ἀλέξαν-
 δρος οὐ τὴν ἐσθῆτα προσήκατο τὴν Μηδικήν, ἀλλὰ
 τὴν Περσικὴν πολλῷ τῆς Μηδικῆς εὐτελεστέραν
 15 οὔσαν. τὰ γὰρ ἑξαλλὰ καὶ τραγικὰ τοῦ βαρβαρι- ³³⁰
 κοῦ κόσμου παραιτησάμενος, οἷον τιάραν καὶ κύν-
 δυν καὶ ἀναξυρίδας, ἐκ τοῦ Περσικοῦ καὶ Μακε-
 δονικοῦ τρόπου μεμιγμένην τινὰ στολὴν ἐφόρει,
 καθάπερ Ἑρατοσθένης ἰστορήκεν, ὥς μὲν φιλόσοφος
 20 τοῖς ἀδιαφόροις χρώμενος, ὥς δ' ἡγεμὼν κοινὸς καὶ
 βασιλεὺς φιλόανθρωπος τῇ περὶ τὴν ἐσθῆτα τιμῇ τὴν
 τῶν κερρατημένων ἀνακτώμενος εὐνοίαν, ἵνα βεβαίως
 παραμένωσιν ἀγαπῶντες ὥς ἄρχοντας Μακεδόνες,
 μὴ μισοῦντες ὥς πολεμίους. τοῦναντίον γὰρ ἦν
 25 ἀσόφου καὶ τετυφωμένης ψυχῆς τὴν μὲν αὐτόχροον
 χλαμύδα θαυμάζειν, τὸν δὲ περιπόρφυρον χιτῶνα
 δυσχεραίνειν· ἢ πάλιν ἐκεῖνα μὲν ἀτιμάζειν, τούτοις
 δ' ἐκπεπληχθῆναι, δίκην νηπίου παιδὸς φυλάττοντα ^B

6 εἶπον Basileensis: εἶπεν

τὴν περιβολήν, ἣν ἡ πατριος αὐτῷ συνήθεια καθάπερ
 τίτθη περιέθηκε. ζῶα θηρεύοντες ἄνθρωποι δορὰς
 ἐλάφων περιτίθενται, καὶ πτερωτοῖς ἀμπέχονται
 χιτωνίσκοις ἄγραις ἐπιχειροῦντες ὀρνίθων, καὶ φυλάτ-
 τονται τὰυροις ὀφθῆναι φοινικίδας ἔχοντες, ἐλέφασι
 δὲ λευκοῦς χιτῶνας· ἐρεθίζεται γὰρ ὑπὸ τῶν χρω-
 μάτων τὰ ζῶα τούτων καὶ διαθηριοῦται. εἰ δὲ βασι-
 λεὺς μέγας ἔθνη δυσκάθεκτα καὶ μαχόμενα καθάπερ
 ζῶα τιθασεύων καὶ μειλίσσόμενος ἐσθῆσιν οἰκείαις
 C καὶ συνήθεσιν ἐξεπράννε διαίταις καὶ κατέστελλεν, 10
 οἰκειούμενος αὐτῶν τὸ δύσθυμον καὶ παρηγορῶν τὸ
 σκυθρωπὸν, ἐγκαλοῦσιν, οὐχὶ θαυμάζουσι τὴν σοφίαν,
 ὅτι τῷ τυχόντι μετασχηματισμῷ τὴν Ἀσίαν ἐδημα-
 γώγησε, τοῖς μὲν ὅπλοις τῶν σωματῶν ἐπικρατήσας,
 τῇ δ' ἐσθῆτι τὰς ψυχὰς προσαγαγόμενος· καίτοι γ' 15
 Ἀρίστιππον θαυμάζουσι τὸν Σωκρατικόν, ὅτι καὶ
 τρίβωνι λιτῷ καὶ Μιλησίᾳ χλανίδι χρώμενος δι'
 ἀμφοτέρων ἐτήρει τὸ εὖσχημον· Ἀλεξάνδρῳ δ' ἐγκα-
 λοῦσιν, ὅτι τὴν πατριον ἐσθῆτα κοσμῶν οὐδὲ τὴν
 D δορίκτητον ὑπερεῖδε, μεγάλων πραγμάτων καταβαλ- 20
 λόμενος ἀρχάς. οὐ γὰρ ληστρικῶς τὴν Ἀσίαν κατα-
 δραμὼν οὐδ' ὥσπερ ἄρπαγμα καὶ λάφυρον εὐτυχίας
 ἀνελπίστου σπαράξαι καὶ ἀνασύρασθαι διανοηθεὶς,
 καθάπερ ὕστερον μὲν Ἀννίβας Ἰταλίαν, πρότερον δὲ
 Τρῆρες Ἰωνίαν καὶ Σκύθαι Μηδίαν ἐπῆλθον· ἀλλ' 25
 ἐνὸς ὑπήκοα λόγου τὰ ἐπὶ γῆς καὶ μιᾶς πολιτείας,
 ἓνα δῆμον ἀνθρώπους ἅπαντας ἀποφῆναι βουλόμενος,
 οὕτως ἑαυτὸν ἐσχημάτιζεν· εἰ δὲ μὴ ταχέως δὲ δεῦρο κατα-

πέμψας τὴν Ἀλεξάνδρου ψυχὴν ἀνεκαλέσατο δαίμων, Ε
εἷς ἂν νόμος ἅπαντας ἀνθρώπους ἐπέβλεπε καὶ πρὸς ἓν
δίκαιον ὥς πρὸς κοινὸν διωκοῦντο φῶς. νῦν δὲ τῆς γῆς
ἀνῆλιον μέρος ἔμεινεν, ὅσον Ἀλεξάνδρου οὐκ εἶδεν.

5 9. Οὐκοῦν πρώτη μὲν ἡ τῆς στρατείας ὑπόθεσις
φιλόσοφον τὸν ἄνδρα συνίστησιν, οὐχ ἑαυτῷ τρυφὴν
καὶ πολυτέλειαν ἀλλὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁμόνοιαν
καὶ εἰρήνην καὶ κοινωνίαν πρὸς ἀλλήλους παρα-
σκευάσαι διανοηθέντα. δεύτερον δ' αὐτοῦ καὶ τὰς
10 φωνὰς ἴδωμεν, ἐπεὶ καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἡθῆ βασιλέων
καὶ δυναστῶν μάλιστα ταῖς φωναῖς αἱ ψυχὰι προ-
βάλλουσιν. Ἀντίγονος ὁ γέρων, σοφιστοῦ τινος αὐτῷ
σύγγραμμα προσδόντος περὶ δικαιοσύνης, ἄβέλτερος
εἶ' εἶπεν ὅς ὄρων με τὰς ἀλλοτριὰς πόλεις τύπτουτα Ε
15 λέγεις περὶ δικαιοσύνης.' Διονύσιος δ' ὁ τύραννος
ἐκέλευε τοὺς μὲν παῖδας ἀστραγάλοις τοὺς δ' ἄνδρας
ὄρκοις ἐξαπατᾶν. τοῖς δὲ Σαρδαναπάλου μνημείοις
ἐπιγέγραπται

ἑταῦτ' ἔχω ὅσσ' ἔφαγον καὶ ἐφύβρισα.'

20 τίς οὐκ ἂν εἴποι τῶν ἀποφθεγμάτων τούτων τῷ μὲν
ἀποφαίνεσθαι φιληδονίαν, τῷ δ' ἀθεότητα, τῷ δ'
ἀδικίαν καὶ πλεονεξίαν; τῶν δ' Ἀλεξάνδρου φωνῶν
ἂν ἀφέλῃς τὸ διάδημα καὶ τὸν Ἀμμωνα καὶ τὴν 331
εὐγένειαν, Σωκράτους ἢ Πλάτωνος ἢ Πυθαγόρου σοι
25 φανοῦνται. μὴ γὰρ ἂς οἱ ποιηταὶ ταῖς εἰκόσιν αὐτοῦ
καὶ τοῖς ἀνδριᾶσι μεγαληγορίας ἐπεχάραττον, οὐ τῆς
μετριότητος ἀλλὰ τῆς δυνάμεως τῆς Ἀλεξάνδρου
στοχαζόμενοι, σκοπῶμεν·

‘αὐδασοῦντι δ’ ἔοικεν ὁ χάλκεος εἰς Δία λεύσσω,

Γᾶν ὑπ’ ἐμοὶ τίθεμαι· Ζεῦ, σὺ δ’ Ὀλυμπον ἔχε.’

καὶ Ἀλέξανδρος ‘ἐγὼ Διὸς μὲν υἱός *’. ταῦτα μὲν οὖν, ὥς ἔφην, οἱ ποιηταὶ κολακεύοντες αὐτοῦ τὴν τύχην προσεῖπον· τῶν δ’ ἀληθινῶν ἀποφθεγμάτων 5 Ἀλεξάνδρου πρῶτον ἄν τις τὰ παιδικὰ διέλθοι.

B ποδωκέστατος γὰρ τῶν ἐφ’ ἡλικίας νέων γενόμενος καὶ τῶν ἐταίρων αὐτὸν ἐπ’ Ὀλύμπια παρορμώντων, ἠρώτησεν, εἰ βασιλεῖς ἀγωνίζονται· τῶν δ’ οὐ φαμένων, ἄδικον εἶπεν εἶναι τὴν ἔμιλλαν, ἐν ᾗ νικήσει μὲν 10 ἰδιωτὰς νικηθήσεται δὲ βασιλεύς. τοῦ δὲ πατρὸς Φιλίππου λόγῃ τὸν μηρόν ἐν Τριβαλλοῖς διαπαρέντος, καὶ τὸν μὲν κίνδυνον διαφυγόντος ἀχθομένου δὲ τῇ χωλότῃ, ‘θάρρει πάτερ’ ἔφη ‘καὶ πρόβιθι φαιδρῶς, ἵνα τῆς ἀρετῆς κατὰ βῆμα μνημονεύης.’ 15 ταῦτ’ οὐκ ἔστι διανοίας φιλοσόφου καὶ διὰ τὸν ἐπὶ

C τοῖς καλοῖς ἐνθουσιασμὸν ἤδη τῶν τοῦ σώματος ἐλαττωμάτων κατεξανισταμένης; πῶς γὰρ αὐτὸν οἶει τοῖς ἰδίοις ἀγάλλεσθαι τραύμασι, καθ’ ἕκαστον μέρος ἔθνους μνημονεύοντα καὶ νίκης καὶ πόλεων ἀλισκομέ- 20 νων καὶ βασιλέων παραδιδόντων, οὐκ ἐγκαλυπτόμενον οὐδὲ κατακρύπτοντα τὰς οὐλὰς, ἀλλ’ ὥσπερ εἰκόνας ἐγκεχαργμένας ἀρετῆς καὶ ἀνδραγαθίας περιφέροντα;

10. Καὶ μὴν εἴ ποτε γένοιτο τῶν Ὀμήρου σύγκρισις ἐπῶν ἐν ταῖς διατριβαῖς ἢ παρὰ τὰ συμπόσια, 25 ἄλλον ἄλλου στίχον προκρίνοντος, αὐτὸς ὥς διαφέροντα πάντων ἐνέκρινε τοῦτον,

1 Anthol. Pal. XVI 120 3 lacunam add. W 15 φαιδρῶς R: φανερῶς 18 οἶει X: ἐπὶ 21 βασιλέων] add. ἑαυτοῦς R

ἄμφοτερον βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής·
 ὃν ἄλλος ἐπαινον τῷ χρόνῳ προέλαβε, τοῦτον αὐτῷ
 νόμον κείσθαι λογιζόμενος, ὥστ' εἰπεῖν Ὅμηρον, ὅτι D
 τῷ αὐτῷ μέτρῳ τὴν μὲν Ἀγαμέμνωνος ἀνδραγαθίαν
 5 κεκόσμηκε, τὴν δ' Ἀλεξάνδρου μεμάντευται. διαβάς
 τοίνυν τὸν Ἑλλήσποντον ἐθεῖατο τὴν Τροίαν, ἀνα-
 τυπούμενος τὰς ἡρωικὰς πράξεις· καὶ τινος αὐτῷ
 τῶν ἐγγχωρίων ὑποσχομένου τὴν Πάριδος λύραν εἰ
 βούλοιοτο δώσειν, 'οὐδέν' ἔφη 'τῆς ἐκείνου δέομαι·
 10 τὴν γὰρ Ἀχιλλέως κέκτημαι, πρὸς ἣν ἐκεῖνος ἀνε-
 παύετο ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν·' ἡ δὲ Πάριδος
 πάντως μαλακὴν τινα καὶ θήλειαν ἁρμονίαν ἐρωτι-
 κοῖς ἔψαλλε μέλεσι· φιλοσόφου τοίνυν ἐστὶ ψυχῆς
 σοφίας ἐρᾶν καὶ σοφοὺς ἄνδρας θαυμάζειν μάλιστα· E
 15 τοῦτο δ' Ἀλεξάνδρῳ προσῆν ὥς οὐδενὶ τῶν βασιλέων.
 καὶ πῶς μὲν εἶχε πρὸς Ἀριστοτέλην εἴρηται καὶ ὅτι
 τὸν μὲν ἁρμονικὸν Ἀνάξαρχον ἐντιμότερον τῶν φίλων
 ἐνόμιζε, Πύρρῳ δὲ τῷ Ἠλείῳ πρῶτον ἐντυχόντι
 μυρίους χρυσοῦς ἔδωκε, Ξενοκράτει δὲ τῷ Πλάτωνος
 20 συνήθει πεντήκοντα τάλαντα δωρεὰν ἔπεμψεν· Ὀνη-
 σίκριτον δὲ τὸν Διογένους τοῦ Κυνὸς μαθητὴν, ὅτι
 ἄρχοντα τῶν κυβερνητῶν κατέστησεν, ὑπὸ πλειόνων F
 ἱστόρηται. Διογένει δ' αὐτῷ περὶ Κόρινθον εἰς
 λόγους ἐλθὼν οὕτως ἔφριξε καὶ κατεπλάγη τὸν βίον
 25 καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀνδρός, ὥστε πολλάκις αὐτοῦ
 μνημονεύων λέγειν 'εἰ μὴ Ἀλέξανδρος ἤμην, Διογένης
 ἂν ἤμην,' τουτέστιν 'ἡσυχολοῦμην ἂν περὶ λόγους,
 εἰ μὴ δι' ἔργων ἐφιλοσόφουν.' οὐκ εἶπεν 'εἰ μὴ

1 Hom. Γ 179

2 προύλαβε?

βασιλεὺς ἤμην, Διογένης ἂν ἤμην, οὐδ' εἰ μὴ
 πλούσιος καὶ Ἀργεάδης (οὐ γὰρ προέκρινε τὴν
 832 τύχην τῆς σοφίας οὐδὲ τὴν πορφύραν καὶ τὸ διά-
 δημα τῆς πῆρας καὶ τοῦ τρίβωνος)· ἀλλ' εἶπεν εἰ
 μὴ Ἀλέξανδρος ἤμην, Διογένης ἂν ἤμην, τουτέστιν 5
 εἰ μὴ τὰ βαρβαρικὰ τοῖς Ἑλληνικοῖς κεράσαι διανοού-
 μην καὶ πᾶσαν ἡπειρον ἐπιὼν ἐξημερῶσαι, καὶ πέ-
 ρατα γῆς ἀνευρῶν καὶ θαλάττης ὠκεανῷ προσερεῖσαι
 Μακεδονίαν, καὶ τὴν Ἑλλάδα σπεῖραι καὶ καταχέ-
 σθαι γένους παντὸς εὐδικίαν καὶ εἰρήνην, οὐκ ἂν ἐν 10
 ἀπράκτῳ τρυφῶν ἐξουσία καθήμην, ἀλλ' ἐξήλουν ἂν
 τὴν Διογένους εὐτέλειαν. νῦν δὲ σύγγνωθι, Διόγενες,
 Β Ἡρακλεῖα μιμοῦμαι καὶ Περσέα ξηλῶ, καὶ τὰ Διονύ-
 σου μετιὼν ἔχνη, θεοῦ γενάρχου καὶ προπάτορος,
 βούλομαι πάλιν ἐν Ἰνδίᾳ νικῶντας Ἕλληνας ἐγχο- 15
 ρεῦσαι καὶ τοὺς ὑπὲρ Κανάκασον ὀρείους καὶ ἀγροίους
 τῶν βακχικῶν ἀναμνησθαι κώμων. κάκει τινες εἶναι
 λέγονται στεροῶς καὶ γυμνήτιδος σοφίας ἐθάδες ἄν-
 δρες ἱεροὶ καὶ αὐτόνομοι, θεῷ σχολάζοντες, εὐτελέ-
 στεροι Διογένους, οὐδὲν πῆρας δεόμενοι· τροφήν γὰρ 20
 οὐκ ἀποτίθενται, πρόσφατον ἄει καὶ νέαν ἀπὸ γῆς
 ἔχοντες· ποτὸν δὲ ποταμοὶ ρέουσι· φύλλα δ' αὐτοῖς
 C δένδρων ἀποχυνθέντα καὶ πόα γῆς ἐγκατακλιθῆναι.
 δι' ἐμὲ κάκεινοι Διογένη γινώσκονται καὶ Διογένης
 ἐκείνους. δεῖ καμὲ νόμισμα παρακόψαι καὶ παραχα- 25
 ράζαι τὸ βαρβαρικὸν Ἑλληνικῇ πολιτείᾳ.

2 προέκρινε? 8 προσερεῖσαι] προσορίσαι Herwerdenus
 9 σπεῖραι] deest aliquid. Fort. τῇ Ἀσίᾳ 23 ἀποχυνθέντα R:
 ἀποχυνθέντων

11. Εἴεν· αἱ δὴ πράξεις αὐτοῦ πότερον αὐτομα-
 τισμὸν ἐπιφαίνουσι τύχης καὶ βίαν πολεμικὴν καὶ
 χειροκρασίαν, ἢ πολλὴν μὲν ἀνδρείαν καὶ δικαιο-
 σύνην πολλὴν δὲ σωφροσύνην καὶ πραότητα μετὰ
 5 κόσμου καὶ συνέσεως, νήφοντι καὶ πεπνυμένῳ τῷ
 λογισμῷ πάντα πράττοντος; οὐ γὰρ ἔστιν εἰπεῖν
 διακρίναντά με μὰ τοὺς θεοὺς, ὅτι τοῦτο μὲν ἀνδρείας,
 τοῦτο δὲ φιλανθρωπίας, τοῦτο δ' ἐγκρατείας· ἀλλὰ
 πᾶν ἔργον ἐκ πασῶν ἔοικε τῶν ἀρετῶν μεμῖχθαι·
 10 βεβαιοῦντος αὐτοῦ τὸν Στωικὸν ἐκείνον λόγον, ὅτι D
 πᾶν, ὃ ἂν ὀρθῶς ὁ σοφός, κατὰ πᾶσαν ἀρετὴν ἐνεργεῖ,
 καὶ μία μὲν, ὥς ἔοικεν, ἀρετὴ πρωταγωνιστεῖ πρά-
 ξεως ἐκάστης, παρακαλεῖ δὲ τὰς ἄλλας καὶ συντείνει
 πρὸς τὸ τέλος. ἰδεῖν γοῦν ἔστιν ἐν Ἀλεξάνδρῳ τὸ
 15 μὲν πολεμικὸν φιλάνθρωπον, τὸ δὲ πρᾶον ἀνδρῶδες,
 τὸ δὲ χαριστικὸν οἰκονομικόν, τὸ δὲ θυμικὸν εὐδιά-
 λακτον, τὸ δ' ἐρωτικὸν σῶφρον, τὸ δ' ἀνειμένον
 οὐκ ἀργόν, τὸ δ' ἐπίπονον οὐκ ἀπαρამύθητον. τίς
 ἔμειξε πολέμοις ἐορτάς; τίς δὲ κώμοις στρατείας; τίς
 20 δὲ πολιορκίαις καὶ παρατάξεσι βακχείας καὶ γάμους
 καὶ ὕμεναίους; τίς ἀδικοῦσιν ἐχθρότερος ἢ δυστυ-
 χοῦσιν ἡμερώτερος; τίς μαχομένοις βαρύτερος ἢ
 δεομένοις εὐγνωμονέστερος; ἔπεισί μοι τὸ τοῦ Πύρρου
 δεῦρο μετενεγκεῖν. ἐκεῖνος γὰρ ὥς ἡχθη πρὸς Ἀλέ-
 25 ξανδρον αἰχμάλωτος, πυθομένου πῶς αὐτῷ χρήσεται,
 ' βασιλικῶς ' εἶπεν ' ὦ Ἀλέξανδρε. ' πάλιν δ' ἐπερομένου
 ' μή τι ἄλλο; ' οὐδέν' εἶπε ' πάντα γὰρ ἔνεστιν ἐν τῷ

3 χειροκρασίαν] χειροκρασίαν R
 πράξει 27 ἔνεστιν p. 458b: ἔστιν

20 παρατάξεσι R:

βασιλικῶς· καὶ μοι δὴ ταῖς Ἀλεξάνδρου πράξεσιν
 ἐπεισὶν ἐπιφωνεῖν αἰεὶ 'φιλοσόφως·' ἐν τούτῳ γὰρ
 πάντ' ἐνεστί. 'Ρωξάνης ἐρασθεὶς τῆς Ὁξυάθρου
 θυγατρὸς ἐν ταῖς αἰχμαλωτίσι χορευούσης οὐχ ὑβρι-
 F σεν ἀλλ' ἐγήμε· φιλοσόφως. Δαρεῖον ἰδὼν κατηκον- 5
 τισμένον οὐκ ἔθυσεν οὐδ' ἐπαιάνισεν ὥς τοῦ μακροῦ
 πολέμου τέλος ἔχοντας, ἀλλὰ τὴν χλαμύδα τὴν ἑαυτοῦ
 περιελὼν ἐπέρριψε τῷ νεκρῷ καθάπερ τινὰ τύχης
 βασιλικῆς νέμεσιν συγκαλύπτων· φιλοσόφως. ἐπιστο-
 λὴν δέ ποτε τῆς μητρὸς ἀπόρρητον διερχόμενος, 10
 'Ἡφαιστίωνος ὥς ἔτυχε παρακαθημένου καὶ ἀπλῶς
 ' 333 συναναγιγνώσκοντος, οὐκ ἐκώλυσεν, ἀλλὰ τὸν δακτύ-
 λιον αὐτοῦ τῷ στόματι προσέθηκεν αὐτοῦ, κατα-
 σφραγισάμενος φιλικῇ πίστει τὴν σιωπὴν· φιλοσόφως.
 εἰ γὰρ ταῦτ' οὐκ ἔστι φιλοσόφως, τίν' ἐστὶν ἄλλα; 15

12. Παραθῶμεν τὰ τῶν ὁμολογουμένων φιλοσό-
 φων. Σωκράτης ἡμέσχετο συγκοιμηθέντος Ἀλκιβιά-
 δου· Ἀλέξανδρος δέ, Φιλοξένου τοῦ τῆς παραλίας
 ὑπάρχου γράψαντος, ὅτι παῖς ἐν Ἰωνίᾳ γέγονεν οἷος
 οὐκ ἄλλος ὦραν καὶ εἶδος, καὶ πυνθανομένου διὰ 20
 τῶν γραμμάτων εἰ ἀναπέμφη, πικρῶς ἀντέγραψεν 'ὦ
 κάκιστ' ἀνθρώπων, τί μοι πώποτε τοιοῦτο συνέγνωσ,
 B ἵνα τοιαύταις με κολακεύσης ἡδοναῖς; Ξενοκράτην,
 πεντήκοντα τάλαντα δωρεὰν Ἀλεξάνδρου πέμφαντος,
 ὅτι οὐκ ἔλαβε θαυμάζομεν· τὸ δὲ δοῦναι, οὐ; ἢ οὐχ 25
 ὁμοίως καταφρονεῖν χρημάτων δοκοῦμεν τὸν μὴ
 προσιέμενον καὶ τὸν χαριζόμενον; οὐκ ἐδεῖτο πλού-

4 αἰχμαλωτίσι *: αἰχμαλώτισι
 21 ἀναπέμφη Cobetus: ἀναπέμψει

9 νέμεσιν R: γένεσιν

του Ξενοκράτης διὰ φιλοσοφίαν, Ἀλέξανδρος δ' ἐδεῖτο
 διὰ φιλοσοφίαν, ἵνα τοιούτοις χαρίζηται. ** τοῦτο
 ποσάκις Ἀλέξανδρος εἶπε βαλλόμενος, ἐκβιαζόμενος;
 καίτοι κρίσεις μὲν ὀρθὰς πᾶσιν ἐννύαρχειν ἀνθρώ-
 5 ποις νομίζομεν· ἡ γὰρ φύσις ἀγωγὸς ἐστὶν ἀφ'
 ἐαυτῆς πρὸς τὸ καλόν· οἱ δὲ φιλόσοφοι τῶν πολλῶν ^Ο
 διαφέρουσι τῷ τὰς κρίσεις ἔχειν ἐρωμένους παρὰ τὰ
 δεινὰ καὶ πεπηγυίας· ἐπεὶ οὐ μετὰ τῶν τοιούτων
 προλήψεων 'εἰς οἰωνὸς ἄριστος' καὶ 'πέρας μὲν ἐστὶν
 10 ἅπασιν ἀνθρώποις ὁ θάνατος.' ἀλλὰ θραύουσιν οἱ
 καιροὶ παρὰ τὰ δεινὰ τοὺς λογισμούς, καὶ τὰς κρίσεις
 ἐκκρούουσιν αἱ φαντασίαι τῶν κινδύνων ἐγγὺς γενο-
 μένων. 'φόβος γάρ' οὐ μόνον 'μνήμην ἐκπλήττει' κατὰ
 τὸν Θουκυδίδην, ἀλλὰ καὶ προαίρεσιν πᾶσαν καὶ
 15 φιλοτιμίαν καὶ ὁρμήν, εἰ μὴ μηρίνθους φιλοσοφία
 περιτέθεικεν **

2 lacunam add. Duebnerus
 13 ἐκπλήσσει Thucydides II 87
 lacunae signa dedit idem

9 εἰς οἰωνὸς] Hom. M 243
 15 εἰ μὴ Emperius 16

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΤΥΧΗΣ Η ΑΡΕΤΗΣ.

ΛΟΓΟΣ Β'.

Διέφυγεν ἡμᾶς, ὥς ἔοικε, χθὲς εἰπεῖν, ὅτι καὶ
 Ε τέχνας πολλὰς καὶ φύσεις μεγάλας ὁ κατ' Ἀλέξαν-
 δρον χρόνος ἐνεργεῖν εὐτύχησεν· ἢ τοῦτο μὲν οὐ
 τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης γέγονεν ἀλλὰ τῆς ἐκείνων,
 μάρτυρα λαβεῖν καὶ θεατὴν τὸν ἄριστα κρῖναι τὸ 5
 κατορθούμενον καὶ μάλιστ' ἀμείψασθαι δυνάμενον.
 λέγεται γοῦν, ὅτι χρόνοις ὕστερον, Ἀρχεστράτου
 γενομένου ποιητοῦ χαρίεντος ἐν δὲ πενία καὶ ἀδοξία
 διάγοντος, εἰπέ τις πρὸς αὐτόν 'ἀλλ' εἰ κατ' Ἀλέ-
 ξανδρον ἐγένου, κατὰ στίχον ἂν σοι Κύπρον ἢ Φοι- 10
 νίκην ἔδωκεν.' οἶμαι δὲ καὶ τῶν τότε τεχνιτῶν οὐ
 F κατ' Ἀλέξανδρον ἀλλὰ δι' Ἀλέξανδρον τοὺς πρώτους
 γενέσθαι. καρπῶν μὲν γὰρ εὐφορίαν εὐκρασία ποιεῖ
 καὶ λεπτότης τοῦ περιέχοντος ἄερος, τεχνῶν δὲ καὶ
 φύσεων ἀγαθῶν αὐξήσιν εὐμένεια καὶ τιμὴ καὶ 15
 φιλανθρωπία βασιλείᾳ ἐκκαλεῖται· καὶ τοῦναντίον

ὑπὸ φθόρου καὶ σμικρολογίας ἢ φιλονεικίας τῶν
 κρατούντων σβέννυται καὶ φθίνει πᾶν τὸ τοιοῦτο.
 Διουσίως γοῦν ὁ τύραννος, ὥς φασι, κισσαρσοῦ
 τινος εὐδοκιμοῦντος ἀκούων ἐπηγγείλατο δωρεὰν
 5 αὐτῷ τάλαντον· τῇ δ' ὑστεραία τοῦ ἀνθρώπου τὴν
 ὑπόσχεσιν ἀπαιτοῦντος, 'χθές' εἶπεν 'εὐφραινόμενος
 ὑπὸ σοῦ παρ' ὃν ἦδες χρόνον εὐφρανα καὶ γὰρ σε ταῖς 334
 ἐλπίσιν· ὥστε τὸν μισθὸν ὃν ἔτερπες ἀπελάμβανες
 εὐθὺς ἀντιτεροπόμενος.' Ἀλέξανδρος δ' ὁ Φεραίων
 10 τύραννος (ἔδει δὲ τοῦτο μόνον αὐτὸν καλεῖσθαι καὶ
 μὴ κατασχύνειν τὴν ἐπωνυμίαν), θεώμενος τραγῳδὸν
 ἐμπαθέστερον ὑφ' ἡδονῆς διετέθη πρὸς τὸν οἶκτον.
 ἀναπηδήσας οὖν ἐκ τοῦ θεάτρου θᾶττον ἢ βάδην
 ἀπήει, δεινὸν εἶναι λέγων, εἰ τοσοῦτους ἀποσφάττων
 15 πόλιντας ὀφθήσεται τοῖς Ἑκάβης καὶ Πολυξένης
 πάθεσιν ἐπιδακρύων. οὗτος μὲν οὖν μικροῦ καὶ
 δίκην ἐπράξατο τὸν τραγῳδόν, ὅτι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ B
 καθάπερ σίδηρον ἐμάλαξεν. Ἀρχελάῳ δὲ δοκοῦντι
 γλισχροτέρῳ περὶ τὰς δωρεὰς εἶναι Τιμόθεος ἄδων
 20 ἐνεσήμεινε πολλάκις τουτὶ τὸ κομμάτιον

'σὺ δὲ τὸν γηγενέταν ἄργυρον αἰνεῖς.'

ὁ δ' Ἀρχελαὸς οὐκ ἀμούσως ἀντεφώνησε 'σὺ δέ γ'
 αἰτεῖς' ὁ δὲ τῶν Σκυθῶν βασιλεὺς Ἀτέας Ἰσμηνίαν
 τὸν αὐλητὴν λαβὼν αἰχμάλωτον, ἐκέλευσε παρὰ πότον
 25 αὐλῆσαι. θαυμαζόντων δὲ τῶν ἄλλων καὶ κροτούν-
 των, αὐτὸς ὥμοσεν ἀκροᾶσθαι τοῦ ἵππου χρεμετί-
 ζοντος ἡδίου. οὕτω μακρὰν ἀπεσκηνώκει τὰ ὦτα τῶν

20 κομμάτιον M: σκωμμάτιον 21 Bergk 3 p. 624 δὲ
 p. 177 b: δῆ 23 Ἀτέας Basileensis: ἀντέας

C Μουσῶν, καὶ τὴν ψυχὴν ἐν ταῖς φάτναις εἶχεν, οὐχ ἵππων ἀλλ' ὕων ἐπιτηδειότεραν ἀκούειν. τίς ἂν οὖν παρὰ τοιούτοις βασιλεῦσιν αὔξησις ἢ τιμὴ τέχνης γένοιτο καὶ Μούσης τοιαύτης; ἀλλ' οὐδὲ παρὰ τοῖς ἀντιτέχνοις ἐθέλουσιν εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο βασκανία 5 καὶ δυσμενεία τοὺς ἀληθῶς τεχνίτας καθαιροῦσιν. οἷος ἦν πάλιν αὖ Διονύσιος ὁ τὸν ποιητὴν Φιλόξενον εἰς τὰς λατομίας ἐμβαλὼν, ὅτι τραγῳδίαν αὐτοῦ διορθῶσαι κελευσθεὶς, εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ὅλην μέχρ' ἰς τῆς κορωνίδος περιέγραψεν. ἦν δὲ καὶ 10 Φίλιππος ἐν τούτοις ὑπ' ὀψιμαθίας ἑαυτοῦ μικρότερος καὶ νεοπρεπέστερος· ὅθεν καὶ φασὶ πρὸς τινα ψάλτην περὶ κρουμάτων αὐτοῦ διαφερομένου καὶ D δοκοῦντος ἐξελέγχειν, ἀτρέμα μειδιᾶσαντα τὸν ἄνθρωπον εἰπεῖν 'μὴ γένοιτό σοι, βασιλεῦ; ἀθλίως 15 οὕτως, ἵνα ταῦτ' ἐμοῦ βέλτιον εἰδῇς.'

2. Ἄλλ' Ἀλέξανδρος εἰδὼς τίνων δεῖ θεατὴν εἶναι καὶ ἀκροατὴν καὶ τίνων ἀγωνιστὴν καὶ αὐτοῦ γόν, ἥσκει μὲν ἀεὶ διὰ τῶν ὅπλων δεινὸς εἶναι καὶ κατὰ τὸν Αἰσχύλον

20

'βριθὺς ὀπλιτοπάλας, δάιος ἀντιπάλαις.'

ταύτην ἔχων τέχνην προγονικὴν ἀπ' Αἰακιδῶν, ἀφ' Ἑρακλέους, ταῖς δ' ἄλλαις τέχναις τὸ τιμᾶν ἄνευ τοῦ ζηλοῦν ἀπεδίδου κατὰ τὸ ἐνδοξον αὐτῶν καὶ χάριεν, τῷ τέρπειν δ' οὐκ ἦν εὐάλωτος εἰς τὸ μιμεῖ- 25 σθαι. γεγόνασι δὲ κατ' αὐτὸν τραγῳδοὶ μὲν οἱ περὶ E Θετταλὸν καὶ ὁ Ἀθηνόδωρος, ὧν ἀνταγωνιζομένων

ἀλλήλοις, ἐχορήγουν μὲν οἱ Κύπριοι βασιλεῖς ἔκρινον
 δ' οἱ δοκιμώτατοι τῶν στρατηγῶν. ἐπεὶ δ' ἐνίκησεν
 Ἀθηνόδωρος, ἔβουλόμην ἄν' ἔφη ἡμᾶλλον ἀπολω-
 λέναι μέρος τῆς βασιλείας ἢ Θετταλὸν ἐπιδεῖν ἡττη-
 5 μένον.' ἀλλ' οὐτ' ἐνέτυχε τοῖς κριταῖς οὔτε τὴν
 κρίσιν ἐμέμψατο, πάντων οἰόμενος δεῖν περιεῖναι,
 τοῦ δικαίου δ' ἡττᾶσθαι. κωμῶδοι δ' ἦσαν οἱ περὶ ^F
 Λύκωνα τὸν Σκαρφέα· τούτῳ δ' εἰς τινα κωμῶδιαν
 ἐμβalόντι στίχον αἰτητικὸν γελάσας ἔδωκε δέκα
 10 τάλαντα. κιθαριῶδοι δ' ἄλλοι τε καὶ Ἀριστόνικος,
 ὃς ἐν μάχῃ τινὶ προσβοηθήσας ἔπεσε λαμπρῶς ἀγωνι-
 σάμενος. ἐκέλευσεν οὖν αὐτοῦ γενέσθαι καὶ σταθῆναι
 χαλκοῦν ἀνδριάντα Πυθοῖ, κιθάραν ἔχοντα καὶ δόρυ
 προβεβλημένον, οὐ τὸν ἄνδρα τιμῶν μόνον, ἀλλὰ
 15 καὶ μουσικὴν κοσμῶν ὥς ἀνδροποιὸν καὶ μάλιστα δὴ
 πληροῦσαν ἐνθουσιασμοῦ καὶ ὁρμῆς τοὺς γνησίως 335
 ἐντρεφομένους. καὶ γὰρ αὐτός, Ἀντιγενίδου ποτὲ
 τὸν ἀρμάτειον αὐλοῦντος νόμον, οὕτω παρῆσθη καὶ
 διεφλέχθη τὸν θυμὸν ὑπὸ τῶν μελῶν, ὥστε τοῖς
 20 ὕπλοις ἄξας ἐπιβαλεῖν τὰς χεῖρας ἐγγὺς παρακειμέ-
 νοις καὶ μαρτυρῆσαι τοῖς Σπαρτιάταις ἄδουσιν

ἔρπει γὰρ ἅντα τῷ σιδάρω τὸ καλῶς κιθαρίσδειν.'

ἦν δὲ καὶ Ἀπελλῆς ὁ ζωγράφος καὶ Λύσιππος ὁ
 πλάστης κατ' Ἀλέξανδρον· ὧν ὁ μὲν ἔγραψε τὸν
 25 κεραυνοφόρον οὕτως ἐναργῶς καὶ κεκραμένως, ὥστε
 λέγειν, ὅτι δυεῖν Ἀλεξάνδρων ὁ μὲν Φιλίππου γέγονεν
 ἀνίκητος, ὁ δ' Ἀπελλοῦ ἀμίμητος. Λύσιππου δὲ τὸν B

πρῶτον Ἀλέξανδρον πλάσαντος, ἄνω βλέποντα τῷ προσώπῳ πρὸς τὸν οὐρανὸν (ὥσπερ αὐτὸς εἰώθει βλέπειν Ἀλέξανδρος ἡσυχῇ παρεγκλίνων τὸν τράχηλον) ἐπέγραψέ τις οὐκ ἀπιθάνως

ἄνδρα σοῦντι δ' εἰκεν ὁ χάλκεος εἰς Δία λεύσσων, 5

Γὰν ὅπ' ἐμοὶ τίθεται· Ζεῦ, σὺ δ' Ὀλυμπον ἔχε·

διὸ καὶ μόνον Ἀλέξανδρος ἐκέλευε Λύσιππον εἰκόνας αὐτοῦ δημιουργεῖν. μόνος γὰρ οὗτος, ὡς εἰκε, κατεμήνυε τῷ χαλκῷ τὸ ἦθος αὐτοῦ καὶ συνεξέφαινε τῇ μορφῇ τὴν ἀρετὴν· οἱ δ' ἄλλοι τὴν ἀποστροφὴν τοῦ 10

τράχηλου καὶ τῶν ὁμμάτων τὴν διάχυσιν καὶ ὑγρότητα μιμεῖσθαι θέλοντες οὐ διεφύλαττον αὐτοῦ τὸ ἀρρενωπὸν καὶ λεοντωδές. ἐν δ' οὖν τοῖς ἄλλοις τεχνίταις καὶ Στασικράτης ἦν ἀρχιτέκτων, οὐδὲν ἀνθηρόν οὐδ' ἡδὺ καὶ πιθανὸν τῇ ὕψει διώκων, 15

ἀλλὰ καὶ χειρὶ μεγαλουργῷ καὶ διαθέσει χορηγίας βασιλικῆς οὐκ ἀποδεούση χρώμενος. οὗτος ἀναβὰς πρὸς Ἀλέξανδρον ἐμέμφετο τὰς γραφομένας εἰκόνας αὐτοῦ καὶ γλυφομένας καὶ πλαττομένας, ὡς ἔργα δειλῶν τεχνιτῶν καὶ ἀγεννῶν· ἔγὼ δ' εἶπεν εἰς 20 ἄφθαρτον, ὦ βασιλεῦ, καὶ ζῶσαν ὕλην καὶ ῥίζας

ἔχουσαν αἰδίους καὶ βάρους ἀκίνητον καὶ ἀσάλευτον ἔγνωκά σου τὴν ὁμοιότητα καταθέσθαι τοῦ σώματος. ὁ γὰρ Θράκιος Ἀθως, ἥ μέγιστος αὐτὸς αὐτοῦ καὶ περιφανέστατος ἐξανεστήκειν, ἔχων ἑαυτῷ σύμμετρα πλάτη 25 καὶ ὕψη καὶ μέλη καὶ ἔρθρα καὶ διαστήματα μορ-

1 πρῶτον] del. Abreschius 2. 3 τῷ προσώπῳ πρὸς τὸν οὐρανὸν et Ἀλέξανδρος] del. idem 5 vid. p. 331a 8 ἐγκατεμήνυε R 9 συνεξέφαινε Abreschius: συνεξέφερε 24 αὐτὸς αὐτοῦ Herwerdenus: αὐτοῦ

φοειδῇ, δύναται κατεργασθῆις καὶ σχηματισθῆις εἰκὼν
 Ἀλεξάνδρου καλεῖσθαι καὶ εἶναι, ταῖς μὲν βάσεσιν
 ἀποτομένον τῆς θαλάσσης, τῶν δὲ χειρῶν τῇ μὲν
 ἐναγκαλιζομένου καὶ φέροντος πόλιν ἐνοικουμένην
 5 μυρῖανδρον, τῇ δὲ δεξιᾷ ποταμὸν ἄεναον ἐκ φιάλης
 σπένδοντος εἰς τὴν θάλασσαν ἐκχεόμενον. χρυσὸν
 δὲ καὶ χαλκὸν καὶ ἐλέφαντα καὶ ξύλα καὶ βαφάς, E
 ἐκμαγεῖα μικρὰ καὶ ὠνητὰ καὶ κλεπτόμενα καὶ συγχεό-
 μενα, καταβάλλωμεν.' ταῦτ' ἀκούσας Ἀλέξανδρος τὸ
 10 μὲν φρόνημα τοῦ τεχνίτου καὶ τὸ θάρσος ἀρασθῆις
 ἐπήνεσεν, 'ἔα δὲ κατὰ χώραν' ἔφη 'τὸν Ἀθω μένειν·
 ἄρκεϊ γὰρ ἐνὸς βασιλέως ἐνυβρίσαντος εἶναι μνη-
 μεῖον· ἐμὲ δ' ὁ Κυνάσος δείξει καὶ τὰ Ἡμωδὰ καὶ
 Τάναϊς καὶ τὸ Κάσπιον πέλαγος, αὗται τῶν ἐμῶν
 15 ἔργων εἰκόνες.'

3. Ἀλλὰ φέρε πρὸς θεῶν ἐκτελεσθῆναι καὶ φανῆναι
 τοιοῦτον ἔργον· ἔσθ' ὅστις ἂν ἰδὼν ὑπέλαβε κατὰ
 τύχην γεγενῆσθαι καὶ αὐτομάτως τὸ σχῆμα καὶ τὴν
 διάθεσιν καὶ τὸ εἶδος; οὐδεὶς ἂν οἶμαι. τί δὲ τὸν F
 20 κεραινοφόρον; τί δὲ τὸν ἐπὶ τῆς αἰχμῆς προσαγο-
 ρεούμενον; εἴτ' ἀνδριάντος μὲν μέγεθος οὐκ ἂν ἄνευ
 τέχνης ὑπὸ τύχης γένοιτο χρυσὸν καὶ χαλκὸν καὶ
 ἐλέφαντα καὶ πολλὴν καὶ πλουσίαν ὕλην καταχεα-
 μένης καὶ παραβαλούσης· ἄνδρα δὲ μέγαν, μᾶλλον
 25 δὲ τῶν γεγενομένων πάντων μέγιστον, ἐνδέχεται
 χωρὶς ἀρετῆς ἀποτελεσθῆναι διὰ τύχην, ὅπλα καὶ 336
 χρήματα καὶ πόλεις καὶ ἵππους παρασκευάσασαν; ἢ

5 ἄεναον *: ἄεγναον
 11 μένειν] del. Abreschius

8 ἐκμαγεῖα R: καὶ ἐκμαγεῖα

τῷ μὴ μαθόντι χρῆσθαι κίνδυνός ἐστιν, οὐ δύναμις
οὐδὲ κόσμος, ἀλλ' ἔλεγχος τῆς ἀσθενείας καὶ μικρό-
τητος. ὁρθῶς γὰρ Ἀντισθένης ἔλεγεν ὅτι 'πάντα δεῖ
τοῖς πολεμίοις εὖχεσθαι τὰγαθὰ πλὴν ἀνδρείας·
γίνεται γὰρ οὕτως οὐ τῶν ἔχόντων, ἀλλὰ τῶν 5
κρατούντων.' διὰ τοῦτό φασι καὶ τὴν φύσιν ἀγεν-
νεστάτῳ ξῶν τῷ ἐλάτῳ κέρατα θαυμαστά τῷ μεγέθει
καὶ τραχύτητι πρὸς ἄμυναν ἐμφῶσαι, διδάσκουσιν
ἡμᾶς ὥς οὐδὲν ὠφελεῖ τὸ ἰσχύειν καὶ ὠπλίσθαι τοὺς
B μένειν καὶ θαρρεῖν μὴ δυναμένους. οὕτω καὶ ἡ τύχη 10
πολλάκις ἀτόλμοις καὶ ἀνοήτοις προσάπτουσα δυνά-
μεις καὶ ἀρχάς, αἷς ἐνασχημονοῦσι, κοσμεῖ καὶ συνί-
στησι τὴν ἀρετὴν ὥς μόνην μέγεθος ἀνδρὸς καὶ
κάλλος οὔσαν. 'εἰ μὲν γάρ' ὥς φησιν Ἐπίχαρμος
'νοῦς ὁρῇ καὶ νοῦς ἀκούει, τᾶλλα δὲ τυφλὰ καὶ κωφὰ 15
τυγχάνει λόγου δεόμενα.' αἱ γὰρ αἰσθήσεις ἰδίας
ἔχειν ἀφορμὰς δοκοῦσιν· ὅτι δὲ νοῦς ὠφελεῖ καὶ
νοῦς κοσμεῖ καὶ νοῦς τὸ νικῶν καὶ κρατοῦν καὶ βασι-
λεῦον, τὰ δ' ἄλλα τυφλὰ καὶ κωφὰ καὶ ἄψυχα παρέλκει
καὶ βαρύνει καὶ καταισχύνει χωρὶς ἀρετῆς τοὺς 20
C ἔχοντας, ἀπὸ τῶν πραγμάτων λαβεῖν ἔστι. τῆς γὰρ
αὐτῆς δυνάμεως ὑποκειμένης καὶ ἡγεμονίας, Σεμίρα-
μις μὲν οὔσα γυνὴ στόλους ἐπλήρου καὶ φάλαγγας
ὠπλιζε καὶ Βαβυλῶνας ἔκτιζε, καὶ περιέπλει τὴν
Ἑρυθρὰν θάλασσαν Αἰθίοπας καταστρεφομένην καὶ 25
Ἄραβας· Σαρδανάπαλος δ' ἀνὴρ πεφυκὼς ἔξαινε
οἴκοι πορφύραν, ἀναβάδην ἐν ταῖς παλλακαῖς καθή-

4 τὰγαθὰ *: τὰ ἀγαθὰ 14 εἰ μὲν] εὖ μὲν W. ἡμῶν?
γάρ' ὥς] γάρ πῶς W Ἐπίχαρμος] Mullach. 1 p. 144

μενος· ἀποθανόντος δ' αὐτοῦ, λιθίνην εἰκόνα κατα-
 σκευάσαντες ἐποχουμένην ἑαυτῇ βαρβαριστὶ καὶ τοῖς
 δακτύλοις ὑπὲρ κεφαλῆς οἷον ὑποψοφοῦσαν, ἐπέγρα-
 ψαν 'ἔσθιε, πῖνε, ἀφροδισιάζε· τᾷλλα δ' οὐδέν.' ὁ
 5 μὲν οὖν Κράτης ἰδὼν χρυσὴν εἰκόνα Φρόνης τῆς D
 ἑταίρας ἑστῶσαν ἐν Δελφοῖς ἀνέκραγεν, ὅτι τοῦτο
 τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀκρασίας τρόπαιον ἔστηκε· τὸν δὲ
 Σαρδαναπάλου βίον ἄν τις ἢ τάφον (οὐδὲν γάρ,
 οἶμαι, διαφέρει) θεασάμενος εἰποι τοῦτο τῶν τῆς
 10 Τύχης ἀγαθῶν τρόπαιον εἶναι. τί οὖν; ἐάσωμεν τὴν
 Τύχην Ἀλεξάνδρου μετὰ Σαρδανάπαλον ἔψασθαι καὶ
 τοῦ μεγέθους ἐκείνου καὶ τῆς δυνάμεως ἀντιποιεῖσθαι;
 τί γὰρ αὐτῷ πλέον ἔδωκεν ὢν οἱ λοιποὶ βασιλεῖς
 ἔλαβον παρ' αὐτῆς; ὕπλων, ἵππων, βελῶν, χρημάτων,
 15 δορυφόρων; ποιησάτω τούτοις ἡ Τύχη μέγαν Ἀρι- E
 δαῖον, εἰ δύναται· ποιησάτω τούτοις μέγαν Ἀμασιν
 ἢ Ὡχον ἢ Ὀάρεσσην ἢ Τιγράνην τὸν Ἀρμένιον ἢ τὸν
 Βιθυνὸν Νικομήδην· ὧν ὁ μὲν τὸ διάδημα τοῖς Πομ-
 πηίου ποσὶν ὑπορρίψας αἰσχρῶς τὴν βασιλείαν ἀπέ-
 20 βαλε, λάφυρον γενομένην· Νικομήδης δὲ τὴν κεφαλὴν
 ξυράμενος καὶ πιλὸν ἐπιθέμενος ἀπελεύθερον ἑαυτὸν
 Ῥωμαίων ἀνηγόρευσεν.

4. Εἰπωμεν οὖν, ὅτι μικροὺς ἡ Τύχη καὶ περι-
 δεεῖς ποιεῖ καὶ ταπεινόφρονας· ἀλλ' οὐ δίκαιον οὔτε
 25 κακίαν εἰς ἀτυχίαν οὔτ' ἀνδρείαν καὶ φρόνησιν εἰς
 εὐτυχίαν τινὰ τίθεσθαι. μέγα δὲ τῷ ἄρχειν Ἀλέ-
 ξανδρον ἢ Τύχην· καὶ γὰρ ἔνδοξος ἐν ἐκείνῳ καὶ
 ἀήττητος καὶ μεγαλόφρων καὶ ἀνύβριστος καὶ φιλάν- F

θρωπος. εἴτ' ἐκλιπόντος εὐθύς, ὁ Λεωσθένης ἔλεγε
 τὴν δύναμιν ἐμπλανωμένην ἑαυτῇ καὶ περιπίπτουσαν
 εἰκέναι τῷ Κύκλωπι μετὰ τὴν τύφλωσιν ἐκτείνοντι
 πανταχοῦ τὰς χεῖρας ἐπ' οὐδένα σκοπὸν φερομένας·
 οὕτως ἐρρέμβετο κενεμβατοῦν καὶ σφαλλόμενον ὑπ' ὧ
 ἀναρχίας τὸ μέγεθος αὐτῆς. μᾶλλον δ' ὥσπερ τὰ
 νεκρὰ σώματα, τῆς ψυχῆς ἐκλιπούσης, οὐκέτι συνέ-
 στηκεν οὐδὲ συμπέφυκεν, ἀλλ' ἐξίσταται καὶ διαλύεται
 ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἄπεισι καὶ φεύγει· οὕτως ἀφείσα
 τὸν Ἀλέξανδρον ἡ δύναμις ἡσπαιρεν, ἐπάλλετο, 10
 337 ἐφλέγμαινε, Περδίκκαις καὶ Μελεάργοις καὶ Σελεύ-
 κοις καὶ Ἀντιγόνοις, ὥσπερ πνεύμασι θερμοῖς ἔτι καὶ
 σφυρμοῖς διάττουσι καὶ διαφερομένοις· τέλος δ'
 ἀπομαραινομένη καὶ φθίνουσα περὶ αὐτὴν οἶον εὐλὰς
 τινὰς ἀνέξεσεν ἀγεννῶν βασιλέων καὶ ἡγεμόνων 15
 ψυχορραγούντων. αὐτοὺς μὲν οὖν ταῦθ' ὥς ἔοικεν
 Ἑφαιστίωνι διενεχθέντι πρὸς Κρατερόν ἐπιτιμῶν
 'τίς δ'·' εἶπεν 'ἡ σὴ δύναμις ἡ πρᾶξις, ἂν σοὺ τις
 ἀφέλλῃ τὸν Ἀλέξανδρον;' ἐγὼ δὲ τοῦτ' εἰπεῖν πρὸς
 τὴν τότε Τύχην οὐκ ὀκνήσω 'τί σου τὸ μέγεθος, 20
 τίς δ' ἡ δόξα, ποῦ δ' ἡ δύναμις, ποῦ δὲ τὸ ἀνίκητον,
 B ἂν σοὺ τις ἀφέλλῃ τὸν Ἀλέξανδρον;' τουτέστιν 'ἂν
 σοὺ τις ἀφέλλῃ τῶν ὄπλων τὴν ἐμπειρίαν, τοῦ πλού-
 του τὴν φιλοτιμίαν, τῆς πολυτελείας τὴν ἐγκράτειαν,
 ὧν ἀγωνίσξῃ τὸ θάρος, ἐν οἷς κρατεῖς τὴν προάτητα; 25
 ποιήσον ἕλλον εἰ δύνασαι μέγαν, τοῖς χρήμασι μὴ

1 ἐκλιπόντος *: ἐκλείποντος 4 πανταχοῦ Abreschius:
 πανταχοῦ 8 ἀλλ' ἐξίσταται] ἀλλὰ διίσταται idem 9 ἀπ'
 ἀλλήλων — φεύγει] del. idem 14 αὐτὴν Duebnerus: αὐτὴν

χαριζόμενον, τοῖς στρατεύμασι μὴ προκινδυνεύοντα, τοὺς φίλους μὴ τιμῶντα, τοὺς αἰχμαλώτους μὴ ἔλθοῦντα, ταῖς ἡδοναῖς μὴ σωφρονοῦντα, τοῖς καιροῖς μὴ ἀγρυπνοῦντα, ταῖς νύκταις μὴ εὐδιάλλακτον, τοῖς
 5 κατορθώμασι μὴ φιλάνθρωπον. τίς μέγας ἐν ἔξουσίαις μετ' ἀβελτερίας καὶ μοχθηρίας; ἔφελε τὴν ἀρετὴν τοῦ εὐτυχοῦντος, καὶ πανταχοῦ μικρός ἐστιν, C ἐν χάρισι διὰ σμικρολογίαν, ἐν πόνοις διὰ μαλακίαν, παρὰ θεοῖς διὰ δεισιδαιμονίαν, πρὸς ἀγαθοὺς
 10 διὰ φθόνον, ἐν ἀνδράσι διὰ φόβον, ἐν γυναιξὶ διὰ φιληδονίαν. ὥσπερ γὰρ οἱ φαῦλοι τεχνῖται βάσεις μεγάλας μικροῖς ὑφιστάντες ἀναθήμασιν ἐλέγχουσιν αὐτῶν καὶ τὰς μικρότητας· οὕτως ἡ Τύχη ὅταν μικρὸν ἥθος ἐξάρη πράγμασιν ἔχουσιν ὄγκον τινὰ καὶ περι-
 15 φάνειαν, ἐπιδείκνυσι μᾶλλον καὶ καταισχύνει σφαλλόμενον καὶ σαλευόμενον ὑπὸ κουφότητος.

5. Ὅθεν οὐκ ἐν τῇ κτήσει τῶν ἀγαθῶν ἀλλ' ἐν D τῇ χρήσει τὸ μέγ' ἐστίν, ἐπεὶ καὶ νῆπια βρέφη κληρονομεῖ βασιλείας πατρῶας καὶ ἀρχάς, ὥς Χάριλ-
 20 λος, ὃν Λυκοῦργος ἔμα τῷ σπαργάνῳ κομίσας εἰς τὸ φιδίτιον ἀνθ' ἑαυτοῦ βασιλέα τῆς Σπάρτης ἀνηγόρευσε· καὶ οὐκ ἦν μέγας ὁ νῆπιος, ἀλλ' ὁ τῷ νηπίῳ τὸ πατρῷον ἀποδοὺς γέρας καὶ μὴ σφετερισάμενος
 25 μὴδ' ἀποστερήσας. Ἀριδαῖον δὲ τίς ἂν ἐποίησε μέγαν, ὃν οὐδὲν νηπίου διαφέροντα μονονοῦ σπαργανώσας τῇ πορφύρᾳ Μελέαγρος εἰς τὸν Ἀλεξάνδρου θρόνον ἔθηκεν, εὖ γε ποιῶν, ἵν' ὀφθῇ παρ' ἡμέρας ὀλίγας, E

6 ἀβελτερίας *: ἀβελτηρίας 11 βάσεις W: καὶ βάσεις
 13 αὐτῶν R 25 μόνον οὐ Duebnerus: μόνον δὲ

πῶς ἄρετῇ βασιλεύουσιν ἄνθρωποι καὶ πῶς τύχῃ.
ἀγωνιστῇ γὰρ ἡγεμονίας ὑποκριτὴν ἐπεισέγγαγε, μᾶλ-
λον δ' ὥς ἐπὶ σκηνῆς τὸ διάδημα κωφὸν διεξῆλθε
τῆς οἰκουμένης.

ἑκαί κε γυνὴ φέροι ἄχθος, ἐπεὶ κεν ἀνὴρ ἀναθείη·⁵
τοῦναντίον μὲν οὖν εἴποι τις ἂν, ὅτι λαβεῖν καὶ
ἀναθέσθαι δύναμιν καὶ πλοῦτον καὶ ἀρχὴν καὶ
γυναικὸς ἐστὶ καὶ παιδός· Ὀάρεσσι καὶ Δαρείῳ Βαγιάς
ὁ εὐνοῦχος ἀράμενος ἐπέθηκε τὴν Περσῶν βασιλείαν·
τὸ δὲ λαβόντα μεγάλην ἐξουσίαν ἐνεργεῖν καὶ μετα-
χειρίσασθαι καὶ μὴ συντριβῆναι μηδὲ διαστραφῆναι
F τῷ βάρει καὶ μεγέθει τῶν πραγμάτων, ἀνδρός ἐστὶν
ἄρετὴν καὶ νοῦν καὶ φρόνημ' ἔχοντος· ἦν Ἀλέξαν-
δρος ἔσχευ, ᾧ μέθην τινὲς ἐγκαλοῦσι καὶ οἴνωσιν.
ὁ δ' ἦν μέγας, ἐν τοῖς πράγμασι νήφων καὶ μὴ¹⁵
μεθυσθεὶς μηδὲ βακχευθεὶς ὑπ' ἐξουσίας καὶ δυνά-
μεως, ἥς μικρὸν ἕτεροι μεταλαβόντες καὶ ἀπογευσά-
μενοι κρατεῖν ἑαυτῶν οὐ δύνανται·

ἑκαὶ γὰρ ἐμπλησθέντες ἢ νομίσματος,
ἢ πόλεος ἐμπεσόντες εἰς τιμὰς τινὰς,
σκιρτῶσιν, ἀδόκητ' εὐτυχισάντων δόμων·

338 Κλεῖτος ἐν Ἀμοργῷ τρεῖς ἢ τέτταρας Ἑλληνικὰς
ἀνατρέφας τριήρεις Ποσειδῶν ἀνηγορεύθη καὶ τρία-
ναν ἐφόρει. Δημήτριος δέ, ᾧ τῆς Ἀλεξάνδρου δυνά-
μεως ἢ Τύχῃ σμικρὸν ἀποσπάσασα προσέθηκε, Καται-
βάτης καλούμενος ὑπήκουε, καὶ πρέσβεις πρὸς αὐτὸν
οὐκ ἔπεμπον ἀλλὰ θεωροὺς αἰ πόλεις, καὶ τὰς ἀπο-
²⁵

5 Aristoph. Equ. 1056 19 Nauck. p. 374 25
σμικρὸν] fort. add. μόριον cum R

κρίσεις χρησμούς προσηγόρευον. *Λυσίμαχος* τὰ περὶ
Θράκην ὥσπερ ἐσχατιάς τινος τῆς βασιλείας κατα-
σχῶν εἰς τοσοῦτον ὑπεροψίας ἔφθασε καὶ θρασύτητος,
ὥστ' εἰπεῖν 'νῦν *Βυζάντιοι* πρὸς ἐμὲ ἤκουσιν, ὅτε B
5 τῇ λόγῃ τοῦ οὐρανοῦ ἄπτομαι.' παρὼν δὲ *Πασιάδης*
ὁ *Βυζάντιος* 'ὑπάγωμεν' ἔφη 'μὴ τῇ ἐπιδορατίδι τὸν
οὐρανὸν τρυπήσῃ.' καίτοι τί ἂν περὶ τούτων λέγοι
τις, οἷς ἔξῃν δι' *Ἀλέξανδρον* μέγα φρονεῖν, ὅπου
καὶ *Κλέαρχος* *Ἡρακλείας* τύραννος γενόμενος σκηπτὸν
10 ἐφόρει, καὶ τῶν υἱῶν ἓνα *Κεραννὸν* ὠνόμασε; *Διονύ-
σιος* δ' *Ἀπόλλωνος* υἱὸν ἑαυτὸν ὠνόμασεν, ἐπιγράψας
'Δωρίδος ἐκ μητρὸς *Φοίβου* κοινώμασι βλαστῶν.'
ὁ δὲ πατήρ αὐτοῦ τῶν μὲν πολιτῶν μυρίους ἢ καὶ
πλείους ἀνελών, προδοὺς δὲ τὸν ἀδελφὸν ὑπὸ φθόνου
15 τοῖς πολεμίοις, οὐκ ἀναμείνας δὲ τὴν μητέρα γραῦν
οὔσαν ὀλίγαις ἡμέραις ἀποθανεῖν ὕστερον ἄλλ' ἀπο- C
πνίξας, ἐν δὲ τραγῳδίᾳ γράψας αὐτός
'ἦ γὰρ τυραννὶς ἀδικίας μήτηρ ἔφν.'
ὅμως τῶν θυγατέρων τὴν μὲν *Ἀρετὴν* τὴν δὲ *Σω-
20 φροσύνην* ὠνόμασε τὴν δὲ *Δικαιοσύνην*. οἱ δ' *Εὐεργέ-
τας* οἱ δὲ *Καλλινίκους* οἱ δὲ *Σωτήρας* οἱ δὲ
Μεγάλους ἀνηγόρευσαν ἑαυτούς. γάμους δ' αὐτῶν
ἐπαλλήλους ὥσπερ ἵππων ἐν ἀγέλαις γυναικῶν ἀνέ-
δην διημερεϋόντων, καὶ φθορὰς παίδων καὶ τυμπα-
25 νισμούς ἐν ἀνδρογύναις καὶ κυβείας μεθήμερινὰς
καὶ αὐλήσεις ἐν θεάτροις, καὶ νύκτα μὲν ἐν δειπνοῖς
ἡμέραν δ' ἐν ἀρίστοις ἐπιλείπουσαν, οὐδεὶς ἂν ἐφί-
κοιτο τῷ λόγῳ διελθεῖν.

6. Ἄλλ' Ἀλέξανδρος ἡρίστα μὲν ὕψους καθε-
D ζόμενος, ἐδείπνει δὲ πρὸς ἐσπέραν βαθεῖαν, ἐπινε
δὲ θύσας τοῖς θεοῖς, ἐκύβευε δὲ πρὸς Μῆδιον πυρέτ-
των, ἐπαιξε δ' ὀδοιπορῶν ἅμα καὶ μανθάνων τοξεύειν
καὶ ἀποβαίνειν ἄρματος. ἔγημε δὲ Ῥωξάνην ἐαυτῷ 5
μόνης ἐρασθεῖς· τὴν δὲ Δαρείου Στάτειραν τῇ βασι-
λεῖα καὶ τοῖς πράγμασι (συνέφερε γὰρ ἡ τῶν γενῶν
ἀνάμιξις)· τῶν δ' ἄλλων Περσίδων ἐκράτησε τοσοῦτο
σωφροσύνη, ὅσον ἀνδρεία Περσῶν· ἄκουσαν μὲν
γὰρ οὐκ εἶδεν, ἃς δ' εἶδε μᾶλλον ἢ ἃς οὐκ εἶδε 10
παρῆλθε. καὶ πᾶσιν ὦν τοῖς ἄλλοις φιλάνθρωπος,
μόνοις ὑπερηφάνως τοῖς καλοῖς ἐχρῆτο. περὶ δὲ τῆς
E Δαρείου γυναικός, εὐπρεπεστάτης γενομένης, οὐδὲ
φωνὴν ἐπαινοῦσαν τὸ κάλλος ἤκουσεν· ἀποθανοῦσαν
δ' οὕτω βασιλικῶς ἐκόσμησε καὶ συμπαθῶς ἐδάκρυσεν, 15
ὥστ' ἄπιστον αὐτοῦ τὸ σῶφρον ἐν τῷ φιλάνθρωπῳ
γενέσθαι καὶ λαβεῖν ἀδικίας ἐγκλημα τὴν χρηστό-
τητα. Δαρεῖος γὰρ οὕτως ἐκινήθη πρὸς τὴν ἐξουσίαν
αὐτοῦ καὶ τὴν ἡλικίαν· εἷς γὰρ ἦν καὶ αὐτὸς ἐτι
τῶν νομιζόντων διὰ Τύχην κρατεῖν Ἀλέξανδρον· 20
ἐπεὶ δὲ τάληθ' ἐγνω βασανίσας πανταχόθεν, 'οὐ
F πάντως' εἶπεν 'ἄρα φάυλος ἔχει τὰ Περσῶν, οὐδέ
τις ἐρεῖ παντάπασι κακοὺς ἡμᾶς οὐδ' ἀνάνδρους
ὑπὸ τοιούτου κρατηθέντας. ἐγὼ δ' εὐτυχίαν μὲν
εὐχομαι καὶ κράτος πολέμου παρὰ θεῶν, ἔν' εὖ 25
ποιῶν Ἀλέξανδρον ὑπερβάλλωμαι· καὶ μέ τις ἔχει
φιλοτιμία καὶ ζῆλος ἡμερώτερον αὐτοῦ φανῆναι· εἰ

18 οὐδέ] οὐδεὶς οὐδέ?
τάληθ' *: τὸ ἀληθές

18 οὕτως] ὑπόπτως R 21

δ' οἴχεται τὰ ἐμά, Ζεῦ πατρῷε Περσῶν καὶ βασι-
λαιοι θεοί, μηδεὶς εἰς τὸν Κύρου θρόνον ἄλλος ἢ
'Αλέξανδρος καθίσειε.' τοῦτ' εἰσποίησις ἦν Ἀλεξάν-
δρου διὰ θεῶν μαρτύρων.

- 5 7. Οὕτω νικῶσιν ἀρετῇ. πρόσγραψον, εἰ βούλει, 339
τῇ Τύχῃ τὰ Ἀρβηλα καὶ τὴν Κιλικίαν, καὶ τᾶλλα,
ἃ γέγονε βίας ἔργα καὶ πολέμου· Τύχῃ τὴν Τύρον·
ἔσεισεν αὐτῷ, καὶ Τύχῃ τὴν Αἴγυπτον ἀνέωξε· διὰ
Τύχην Ἀλικαρνασσὸς ἔπεσε καὶ Μίλητος ἑάλω καὶ
10 Μαζαῖος Εὐφράτην ἔρημον ἀπέλιπε καὶ νεκρῶν τὸ
Βαβυλώνιον ἐπλήσθη πεδίου· ἀλλ' οὕτι γε σώ-
φρων ἀπὸ Τύχης οὗτ' ἐγκρατὴς διὰ Τύχην, οὗτ'
ἀνάλωτον ὅφ' ἡδονῆς ἢ Τύχῃ καὶ ἄτρωτον ἐπιθυ-
μίαις κατακλείσασα τὴν ψυχὴν ἐφροῦρει. καὶ μὴν
15 ταῦτ' ἦν, - οἷς αὐτὸν ἐτρέφατο Δαρεῖον· τᾶλλα δ'
ὅπλων ἦσαν ἦτται καὶ ἵππων καὶ μάχαι καὶ φόνοι B
καὶ φυγαὶ ἀνδρῶν. τὴν δὲ μεγάλην καὶ ἀναντίρρητον
ἦτταν ἡττήθη Δαρεῖος καὶ ἐνέκλινεν ἀρετῇ καὶ
μεγαλοφροσύνῃ καὶ ἀνδρείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ, θαν-
20 μάσας τὸ ἐν ἡδονῇ καὶ πόνοις καὶ χάρισιν ἀνίκητον.
ἐπεὶ ἐν γε πέλταις καὶ σαρίσσαις καὶ ἀλαλαγμοῖς
καὶ συρράξεσιν ὅπλων ἀνίκητος ἦν καὶ Ταρρίας ὁ
Δεινομένους καὶ Ἀντιγένης ὁ Πελληναῖος καὶ Φιλώ-
τας ὁ Παρμενίωνος, ἀλλὰ πρὸς ἡδονὰς καὶ γύνια
25 καὶ χρυσίον καὶ ἀργύριον οὐδέν τι βελτίους τῶν
αἰχμαλώτων· ἀλλὰ Ταρρίας μὲν ὅτε τῶν χρεῶν C
ἡλευθέρου Μακεδόνος Ἀλέξανδρος καὶ διελύετο τοῖς

11 οὔτι] οὔτοι R. Malim οὔτε
21 ἐν γε] γ' ἐν Heinzius

19 ἀνδρεία *: ἀνδρεία

δανείσασιν ὑπὲρ πάντων, ψευδόμενος ὀφείλειν καὶ δανειστὴν τινα φάσκοντα εἶναι τῇ τραπέξῃ προσ-
αγαγών, εἴτα φωραθεὶς, ὀλίγου διέφθειρεν αὐτὸς
ἑαυτόν· εἰ μὴ γνούς· Ἀλέξανδρος ἀφῆκε τῆς αἰτίας
αὐτὸν καὶ συνεχώρησεν ἔχειν τὰργύριον, ἀναμνη- 5
σθεὶς ὅτι Φιλίππου προσμαχομένου Περίνθῳ βέλει
πληγὰς τὸν ὀφθαλμόν, οὐ παρέσχεν οὐδ' ὑπέμεινεν
ἐξαιρεθῆναι τὸ βέλος αὐτοῦ πρὶν ἢ τρέψασθαι τοὺς
πολεμίους. Ἀντιγένης δὲ τοῖς ἀποπεμφθεῖσιν εἰς Μακε-
δονίαν διὰ νόσον καὶ πῆρωσιν ἀναμίξας ἑαυτὸν καὶ 10
ἀπογραψάμενος, ὥς ἐλήφθη μηδὲν κακὸν ἔχων, ἀλλὰ
προσποιούμενος ἄρρωστίαν τινά, ἀνὴρ πολεμικὸς καὶ
D τραυμάτων τὸ σῶμα μεστὸς ὀφθεὶς ἠνίασε τὸν Ἀλέ-
ξανδρον· πυνθανομένου δὲ τὴν αἰτίαν, ὠμολόγησε
Τελεσίππης ἐρᾶν καὶ συνακολουθεῖν ἐπὶ θάλασσαν 15
ἀπιούσῃ μὴ δυνάμενος ἀπολειφθῆναι. 'καὶ τίνος'
ἔφη 'τὸ γύναιόν ἐστιν' ὁ Ἀλέξανδρος 'καὶ πρὸς τίνα
δεῖ διαλέγεσθαι;' τοῦ δ' Ἀντιγένης εἰπόντος ὥς
ἐλευθέρα ἐστίν, 'οὐκοῦν' εἶπε 'πείθωμεν αὐτὴν
καταμένειν, ἐπαγγελλόμενοι καὶ διδόντες.' οὕτω 20
παντὶ μᾶλλον ἐρῶντι συγγνώμην εἶχεν ἢ αὐτῷ. καὶ
μὴν καὶ Φιλώτας ὁ Παρμενίωνος τροφὸν τινα τῶν
E κακῶν ἔσχε τὴν ἀκρασίαν. Ἀντιγόνα γὰρ ἦν Πελ-
λαῖον γύναιον ἐν τοῖς περὶ Λαμασκὸν αἰχμαλώτοις,
ἡλώκει δ' ὑπ' Αὐτοφραδάτου πρότερον εἰς Σαμο- 25
θράκην διαπλεύσασα, τὴν δ' ὕψιν ἦν ἱκανή, καὶ τὸν

5 τὰργύριον *: τὸ ἀργύριον 7 τὸν Abreschius: εἰς
τὸν 8 αὐτοῦ? 15 Τελεσίππης] Τελεσίππας p. 181 a.
Vit. Alex. c. 41 22 τροφὸν τινα *: τρόπον τινά

Φιλώταν ἀψάμενον αὐτῆς εἶχε μάλα. καὶ δὴ ὁ σιδά-
ρεος ἐκεῖνος πεπαινόμενος οὐκ ἐκράτει τῶν λογισμῶν
ἐν ταῖς ἡδοναῖς, ἀλλ' ἀνοιγόμενος ἐξέφερε πολλὰ
τῶν ἀπορρήτων πρὸς αὐτήν. **Ἔ**τι γὰρ ἦν ἐκεῖνος ὁ
5 Φίλιππος, εἰ μὴ Παρμενίων; τί δ' Ἀλέξανδρος οὗτος, **Ε**
εἰ μὴ Φιλώτας; ποῦ δ' ὁ Ἀμμων, ποῦ δ' οἱ δρά-
κοντες, ἃν ἡμεῖς μὴ θέλωμεν; τούτους τοὺς λόγους
ἡ Ἀντιγόνα ἐξήνεγκε πρὸς τινα τῶν συνήθων γυναι-
κῶν, ἐκείνη δὲ πρὸς Κρατερόν· Κρατερὸς δὲ πρὸς
10 Ἀλέξανδρον αὐτήν εἰσήγαγε τὴν Ἀντιγόναν κρύφα,
καὶ τοῦ μὲν σώματος οὐκ ἔθιγεν ἀλλ' ἀπέσχετο·
τὸν δὲ Φιλώταν ὑποικουρῶν δι' αὐτῆς ὄλον ἐφώ-
ρασε, καὶ πλεόν ἢ ἑπτὰ ἔτων διαγενομένων, οὐκ ἐν
οἴῳ ποτὲ τὴν ὑπόνοιαν ταύτην ἐξέφηνεν ὁ μεθύων,
15 οὐ δι' ὀργὴν ὁ θυμοειδής, οὐ πρὸς φίλον ὁ πάντα
πιστεύων· Ἡφαιστίωνι καὶ πάντων μεταδιδούς. λέγεται **340**
γὰρ ὅτι καὶ τῆς μητρὸς ἀπόρρητον ἐπιστολὴν λύσαν-
τος αὐτοῦ καὶ σιωπῇ πρὸς ἑαυτὸν ἀναγιγνώσκοντος,
Ἡφαιστίων ἀτρέμα παραβάλλων τὴν κεφαλὴν συνα-
20 νεγίγνωσκεν· ὁ δὲ κωλύσαι μὲν οὐχ ὑπέμεινε, ἐξελὼν
δὲ τὸν δακτύλιον προσέθηκε τὴν σφραγίδά τῃ στό-
ματι τοῦ Ἡφαιστίωνος.

8. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἂν τις ἀπείποι λέγων, οἷς ἀποδείκνυνται κάλλιστα καὶ βασιλικώτατα τὴν ἐξου-
 25 σίαν διατιθέμενος. καὶ γὰρ εἰ διὰ Τύχην μέγας γέγouε, μείζων ἐστίν, ὅτι τῇ Τύχῃ καλῶς κέχρηται· καὶ ὅσω τις ἂν μᾶλλον αὐτοῦ τὴν Τύχην ἐπαινῇ,

1 εἴχῃ — ἡ δὲ ἐκείνη ἡμετέρα ἡμετέρα δὲ οὐδ' αὖτε ἐκείνη Mad-
vigius 19 ἡ δὲ ἐκείνη ἡμετέρα ἡμετέρα δὲ οὐδ' αὖτε ἐκείνη

- B τοσούτῳ μᾶλλον αὐξέει τὴν ἀρετὴν, δι' ἣν ἄξιός τῃς Τύχης ἐγένετο. οὐ μὴν ἀλλ' ἤδη πρὸς τὰ πρῶτα τῆς αὐξήσεως αὐτοῦ καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς δυνάμεως βαδίζω, καὶ σκοπῶ τί τὸ τῆς Τύχης ἐργον ἐν ἐκείνοις γέγονε, δι' ὃ φασιν Ἀλέξανδρον ὑπὸ τῆς Τύχης 5 μέγαν γεγυῖναι. πῶς γὰρ οὐχὶ τὸν ἄτρωτον, ὃ Ζεῦ, τὸν ἀναίμακτον, τὸν ἀστράτευτον, ὃν χρεμετίσας ἵππος εἰς τὸν Κύρου θρόνον ἐκάθισεν, ὥς Δαρεῖον τὸν Ὑστάσπου πρότερον; ἢ κολακεύθεις ἀνὴρ ὑπὸ τῆς γυναικός, ὥς Ξέρξην Δαρεῖος ὑπ' Ἀτόσσης; ἐπὶ 10 θύρας αὐτῷ τὸ διάδημα τῆς βασιλείας ἤλθεν, ὥς περ Ὀάρση διὰ Βαγῶαν, καὶ στολὴν ἐκδυσάμενος ἀστάνδου περιέθετο τὴν βασιλικὴν καὶ ὀρθοπαγῇ κίταριν; ἐξαίφνης καὶ ἀπροσδοκῆτως κλήρω λαχὼν τῆς οἰκουμένης ἐβασίλευσεν, ὥς Ἀθήνησι κλήρω 15 θεσμοθετοῦσι καὶ ἄρχουσι; βούλει μαθεῖν, πῶς βασιλεύουσιν ἄνθρωποι διὰ Τύχην; ἐξέλιπέ ποτ' Ἀργείοις τὸ Ἡρακλειδῶν γένος, ἐξ οὗ βασιλεύεσθαι πάτριον ἦν αὐτοῖς· ζητοῦσι δὲ καὶ διαπνυθινομένοις ὁ θεὸς ἐχρησεν ἀετὸν δείξειν· καὶ μεθ' ἡμέρας ὀλίγας ἀετὸς 20 ὑπερφανὲς καὶ κατάρας ἐπὶ τὴν Αἴγωνος οἰκίαν D ἐκάθισε, καὶ βασιλεὺς ἡρέθη Αἴγων. πάλιν ἐν Πάφῳ, τοῦ βασιλεύοντος ἀδίκου καὶ πονηροῦ φανέντος, ἐκβαλὼν τοῦτον Ἀλέξανδρος ἕτερον ἐξήτει, τοῦ Κινυραδῶν γένους ἤδη φθίνειν καὶ ἀπολείπειν δοκοῦντος. 25 ἓνα δ' οὖν ἔφασαν περιεῖναι πένητα καὶ ἄδοξον ἄνθρωπον ἐν κήπῳ τινὶ παρημελημένως διατρεφόμενον

7 δν] del. Madvigius 11 ὥσπερ Ὀάρση (ὥσπερ Ἀρση
R coll. Diód. XVII 5) *: ὥς Παρύσατις

μενον. ἐπὶ τοῦτον οἱ πεμφθέντες ἦκον, εὐρέθη δὲ
 πρασιαῖς ὕδωρ ἐπαντλῶν· καὶ διατεράχθη τῶν στρά-
 τιωτῶν ἐπιλαμβανομένων αὐτοῦ καὶ βαδίζειν κελευ-
 όντων. ἀχθεῖς δὲ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐν εὐτελεῖ σιν-
 5 δόνι βασιλεὺς ἀνηγορεύθη καὶ πορφύραν ἔλαβε, καὶ
 εἷς ἦν τῶν ἐταίρων προσαγορευομένων· ἐκαλεῖτο δ' Ε
 Ἀβδαλώννυμος. οὕτως αἱ τύχαι ποιοῦσι βασιλεῖς,
 μεταμφιέζουσι, μεταγράφουσι ταχύ, ῥαδίως, μὴ προσ-
 δεχομένους μηδ' ἐλπίζοντας.

10 9. Ἀλεξάνδρῳ δὲ τί παρ' ἀξίαν, τί ἀνιδρωτί, τί
 ἀναιμωτί, τί προῖκα, τί μὴ πονήσαντι τῶν μεγάλων;
 αἵματι κεκραμένους ποταμοὺς ἔπιε καὶ νεκροῖς γεγε-
 φυρωμένους διέβη, καὶ πόαν ἔφαγε διὰ λιμὸν ἦν
 πρώτην εἶδε, καὶ βάθρεσι χιόνων κατακεχωσμένα ἔθνη
 15 καὶ πόλεις ὑπὸ γῆν ἐνδεδυκυίας διώρυξε, καὶ θάλατ-
 ταν μαχομένην ἔπλευσε, καὶ θῦνας ἀνύδρους τὰς F
 Γεδρωσίων καὶ Ἀραχωσίων ὀδεύων ἐν θαλάσῃ πρό-
 τερον ἢ ἐν γῇ φυτὺν εἶδεν. εἰ γὰρ ἦν ὥς πρὸς ἀνθρώ-
 πον ἀγαγεῖν Παρρησίαν ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου πρὸς τὴν
 20 Τύχην, οὐκ ἂν εἶπε· ποῦ σὺ καὶ πότε ταῖς Ἀλεξάν-
 δρου πρᾶξεσιν ὁδὸν ἔδωκας; ποῖαν πέτραν ἀναιμωτὶ
 διὰ σὲ εἶλε; ποῖαν πόλιν ἀφροῦρητον αὐτῷ παρέ-
 δωκας ἢ ποῖαν ἄοπλον φάλαγγα; τίς εὐρέθη βασι-
 λεὺς ῥάθυμος ἢ στρατηγὸς ἀμελὴς ἢ κοιμώμενος
 25 πνλωρὸς; ἀλλ' οὐδ' εὐβατος ποταμὸς οὐδὲ χειμῶν
 μέτριος οὐδὲ θέρος ἄλυπον. ἅπιθι πρὸς Ἀντίοχον 341

7 Ἀβδαλώννυμος Cobetus ex Dioid. XVII 46: ἄρα ἀλόνομος
 8 ταχὺ καὶ ῥαδίως R 14 πρώτην Abreschius: πρῶτον
 15 ἐνδεδυκυίας διώρυξε: δεδυκυίας ἐξώρυξε 17 Γεδρω-
 σίων *: γεδρωσίων 23 ἄοπλον *: ἄνοπλον

τὸν Σελεύκον, πρὸς Ἀρτοξέρξην τὸν Κύρου ἀδελφόν·
 ἔπελθε πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Φιλάδελφον. ἐκείνους
 ζῶντας οἱ πατέρες βασιλεῖς ἀνηγόρευσαν, ἐκείνοι
 μάχας ἀδακρύντους ἐνίκων, ἐκείνοι πανηγυρίζοντες
 ἐν πομπαῖς καὶ θεάτροις διετέλεσαν, ἐκείνων ἕκαστος 5
 δι' εὐτυχίαν βασιλεύων ἐγήρασεν. Ἀλεξάνδρου δ'
 εἰ μὴδὲν ἄλλο, τὸ σῶμ' ἰδοὺ κατατετρωμένον ἐξ
 ἄκρας κεφαλῆς ἄχρι ποδῶν διακένοπται καὶ περι-
 τέθλασται τυπτόμενον ὑπὸ τῶν πολεμίων

ἔρχετ' ἑορί τε μεγάλοισί τε χερμαδίοισιν· 10

B ἐπὶ Γρανίκου ξίφει διακοπεῖς τὸ κράνος ἄχρι τῶν
 τριχῶν, ἐν Γάζῃ βέλει πληγεῖς τὸν ὦμον, ἐν Μαρα-
 κάνδοις τοξεύματι τὴν κνήμην ὥστε τῆς κερκίδος
 τὸ ὀστέον ἀποκλασθὲν ὑπὸ τῆς πληγῆς ἐξαλέσθαι·
 περὶ τὴν Ὀρκανίαν λίθῳ τὸν τράχηλον, ἐξ οὗ καὶ 15
 τὰς ὕψεις ἀμανρωθεῖς ἐφ' ἡμέρας πολλὰς ἐν φόβῳ
 πηρώσεως ἐγένετο· πρὸς Ἀσσακάνοις Ἰνδικῷ βέλει
 τὸ σφυρόν, ὅτε καὶ πρὸς τοὺς κόλακας εἶπεν ἐπιμει-
 διάσας· τοῦτ' ἐμὲν αἶμα, οὐκ

ἰχώρ, οἷός περ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν· 20

C ἐν Ἰσθμῷ ξίφει τὸν μηρόν, ὡς Χάρης φησὶν, ὑπὸ
 Δαρείου τοῦ βασιλέως εἰς χεῖρας αὐτῷ συνδραμόν-
 τος· αὐτὸς δ' Ἀλέξανδρος ἀπλῶς γράφων καὶ μετὰ
 πάσης ἀληθείας πρὸς Ἀντίπατρον· συνέβη δέ μοι·
 φησί· καὶ αὐτῷ ἐγκειριδίῳ πληγῆναι τὸν μηρόν· 25
 ἀλλ' οὐδὲν ἔτοπον οὔτε παραχρῆμα οὔθ' ὕστερον

1 Ἀρτοξέρξην *: ἀρταξέρξην
 12 Μαρακάνδοις *: μαραγάνδοις
 τὸν Abreschius: εἰς τὸν

10 Hom. A 265. 541

20 Hom. E 340 25

ἐκ τῆς πληγῆς ἀπήντησεν· ἐν Μαλλοῖς τοξεύματι
 διπῇχει διὰ τοῦ θώρακος εἰς τὸ στῆθος· ὑπελάσας
 ἔλαβε κατὰ τοῦ αὐχένος, ὥς Ἀριστόβουλος ἰστο-
 ρηκε. διαβὰς δὲ τὸν Τάναϊν ἐπὶ τοὺς Σκύθας
 5 καὶ τρεψάμενος, ἐδίωξεν ἑπτα πεντήκοντα καὶ ἑκα-
 τὸν σταδίους, ὑπὸ διαρροίας ἐνοχλούμενος. (10)
 Εὖγ', ὦ Τύχη, τὸν Ἀλέξανδρον αὖξεις καὶ μέγαν D
 ποιεῖς, διορύττουσα πανταχόθεν, ὑπερείπουσα, πᾶν
 μέρος ἀνοίγουσα τοῦ σώματος· οὐχ ὥσπερ ἡ
 10 Ἀθηνᾶ πρὸ τοῦ Μενελάου τὸ βέλος εἰς τὰ καρτερώ-
 τατα τῶν ὅπλων ὑπάγουσα, θώρακι καὶ μίτρᾳ καὶ
 ζωστῆρι τῆς πληγῆς τὸν τόνον ἀφείλε θυγούσης τοῦ
 σώματος, ὅσον αἵματι πρόφρασιν ῥυῆναι, ἀλλὰ γυμνὰ
 παρέχουσα τοῖς βέλεσι τὰ καίρια, καὶ δι' ὁστέων
 15 ἐλαύνουσα τὰς πληγὰς, καὶ περιτρέχουσα κύκλῳ τὸ
 σῶμα, καὶ πολιορκοῦσα τὰς ὕψεις, τὰς βάσεις, ἔμπο- E
 δίζουσα τὰς διώξεις, περισπῶσα τὰς νίκας, ἀνατρέ-
 πουσα τὰς ἐλπίδας· ἐμοὶ μὲν οὐδεὶς βαρυτέρα δοκεῖ
 κεχρησθαι Τύχῃ τῶν βασιλέων, καίτοι πολλοῖς ἐνέ-
 20 πεσε σκληρὰ καὶ βάσκανος· ἀλλ' ὥς σκηπτὸς ἀπέκοψε
 τοὺς ἄλλους καὶ διέφθειρε, πρὸς δ' Ἀλέξανδρον
 αὐτῆς τὸ δυσμενὲς γέγονε φιλόνηκον καὶ δύσειρι
 καὶ δυσεκβίαστον, ὥσπερ πρὸς τὸν Ἡρακλέα. ποίους
 γὰρ Τυφῶνας ἢ πελωρίους γίγαντας οὐκ ἀνέστησεν
 25 ἀνταγωνιστὰς ἐπ' αὐτόν; ἢ τίνας οὐκ ὠχύρωσε τῶν
 πολεμίων πλήθεσιν ὅπλων ἢ βάθεσι ποταμῶν ἢ

2 ὑπελάσας ἔλαβε] verba lacunosa corrigenda et sup-
 plenda videntur ita: ὑ[πέρ]ω δέ τις] πελάσας ἔβαλε κατὰ τοῦ
 αὐχένος 8 ὑπερείπουσα R: ὑπερείδουσα 10 Ἀθηνᾶ]
 Hom. A 129 16 καὶ τὰς βάσεις X 18 μὲν] μὲν οὐν?

Ἐτραχύτησι κρημνῶν ἢ θηρίων ἀλκαῖς ἀλλοφύλων;
 εἰ δὲ μὴ μέγ' ἦν τὸ Ἀλεξάνδρου φρόνημα μῆδ'
 ἀπ' ἀρετῆς ὀρμώμενον μεγάλης ἐξανέφερε καὶ διηρεί-
 δετο πρὸς τὴν Τύχην, οὐκ ἂν ἔκαμε καὶ ἀπηγόρευσε
 παραταττόμενος ἐξοπλιζόμενος πολιορκῶν διώκων, ἐν 5
 ἀποστάσεσι μυρίαις, ἀποτροπαῖς σκιρτήσεσιν ἔθνων,
 βασιλέων ἀφηνιασμοῖς, Βάκτρα Μαράκανδα Σογδια-
 νούς, ἐν ἔθνεσιν ἀπίστοις καὶ ἐπιβούλοις ὕδραν τέ-
 μνον ἀεὶ τισι πολέμοις ἐπιβλαστάνουσαν;

11. Ἀτοπὸν τι δόξω λέγειν, ἐρῶ δ' ἄληθές· παρὰ 10
 μικρὸν διὰ τὴν Τύχην Ἀλέξανδρος ἀπώλεσε τὸ δοκεῖν
 Ἀμμωνος εἶναι. τίς γὰρ ἂν ἐκ θεῶν γεγωνὸς ἐπι-
 σφαλεῖς οὕτω καὶ πολυπόνους καὶ τλήμονας ἐξεμό-
 342 χθησεν ἄθλους πλὴν ὁ Διὸς Ἡρακλῆς; ἀλλ' ἐκεῖνω
 μὲν εἷς ἀνὴρ ὑβριστῆς ἐπέταττε λέοντας αἰρεῖν καὶ 15
 κάπρους διώκειν καὶ σοβεῖν ὕρμιθας· ἵνα μὴ σχολάζῃ
 τοῖς μελίσσι περιῶν, Ἀνταίους κολάζειν καὶ Βουσί-
 ριδας παύειν μαιφονοῦντας· Ἀλεξάνδρῳ δ' ἐπέταττε
 μὲν ἡ ἀρετὴ τὸν βασιλικὸν καὶ θεῖον ἄθλον, οὗ
 τέλος ἦν οὐ χρυσὸς ὑπὸ μυρίων καμῆλων περικομι- 20
 ζόμενος οὐδὲ τρυφαὶ Μηδικαὶ καὶ τράπεζαι καὶ
 γυναικες οὐδὲ Χαλυβώνιος οἶνος οὐδ' Ἱρκανικοὶ
 ἰχθύες, ἀλλ' ἐνὶ κόσμῳ κοσμήσαντα πάντας ἀνθρώ-
 8 B πους μιᾷς ὑπηκόους ἡγεμονίας καὶ μιᾷς ἐθιάδας
 διαίτης καταστῆσαι. τοῦτον ἐκ παιδὸς ἔμφυτον ἔχων 25
 ἔρωτα συντρεφόμενον καὶ συναυξανόμενον, ὥς ἀφί-

3 ἐξανέφερε] ἐξανέφαινε Abreschius 5 ἐν W 10
 παρὰ μικρὸν X: παρομικροῦ 12 ἂν] cf. p. 435, 24 22
 Χαλυβώνιος W: χαλυδώνιος

- κοντο πρέσβεις παρὰ τοῦ Περσῶν βασιλέως πρὸς
 Φίλιππον, ὁ δ' οὐκ ἐνδημος ἦν, φιλοφρονούμενος
 καὶ ξενίζων αὐτοὺς Ἀλέξανδρος οὐδὲν ἡρώτα παι-
 δικόν, οἷον ἄλλοι, περὶ τῆς χρυσῆς ἀναδενδράδος ἢ
 5 τῶν κρεμαστῶν κήπων ἢ πῶς ὁ βασιλεὺς κεκό-
 σμηται, ἀλλ' ὅλος ἐν τοῖς κυριατάτοις ἦν τῆς ἡγε-
 μονίας, διαπυνθανόμενος πόσῃ δύνάμει ἡ Περσῶν,
 ποῦ τεταγμένος βασιλεὺς ἐν ταῖς μάχαις διαγωνίζεται,
 καθάπερ Ὀδυσσεὺς ἐκεῖνος
- 10 'ποῦ δέ οἱ ἔντεα κεῖται ἀρήϊα, ποῦ δέ οἱ ἵπποι.' C
 τίνες ὁδοὶ βραχύταται τοῖς ἄνω πορευομένοις ἀπὸ
 θαλάττης· ὥστε τοὺς ξένους ἐκπεπλήχθαι καὶ λέγειν
 ὡς 'ὁ παῖς οὗτος βασιλεὺς μέγας, ὁ δ' ἡμέτερος
 πλούσιος.' ἐπεὶ δὲ Φίλιππον τελευτήσαντας ὥρμητο
 15 διαβαλεῖν καὶ ταῖς ἐλπίσιν ἤδη καὶ ταῖς παρασκευαῖς
 ἐμπεφυκῶς ἔσπευδεν ἄψασθαι τῆς Ἀσίας, ἐνίστατο
 δ' ἡ Τύχη καὶ ἀπέστρεφε καὶ ἀνθεῖλκεν ὀπίσω καὶ
 μυρίας περιέβαλλεν ἀσχολίας καὶ διατριβὰς ἐπιλαμ-
 βανομένη· πρῶτον αὐτῷ τὰ βαρβαρικά τῶν προσοίκων
 20 διετάραξεν, Ἰλλυρικοὺς καὶ Τριβαλλικοὺς μηχανω-
 μένῃ πολέμους. οἷς μέχρι Σκυθίας τῆς παρ' Ἰστρον
 ἀποσπασθεῖς ἀπὸ τῶν ἄνω πράξεων καὶ περιδραμῶν
 καὶ κατεργασάμενος πάντα κινδύνους καὶ ἀγῶσι μεγά- D
 λοις, αὐτίς ὥρμητο καὶ ἔσπευδε πρὸς τὴν διάβασιν
 25 πάλιν· ἢ δὲ πάλιν αὐτῷ τὰς Θήβας ἐνέσεισε καὶ πόλε-
 μον Ἑλληνικὸν ἐμποδῶν κατέβαλε, καὶ δεινὴν πρὸς
 ἄνδρας ὁμοφύλους καὶ συγγενεῖς διὰ φόβου καὶ σιδή-
 5 ὁ] deleverim 10 Hom. K 407 25 πάλιν] prius
 del. Emperius

ρου καὶ πυρὸς ἀνάγκην ἀμύνης, ἀτερπέστατον τέλος
 ἔχουσιν. ἐκ τούτου διέβαινον, ὥς μὲν Φύλαρχος φησιν,
 ἡμερῶν τριάκοντ' ἔχων ἐφόδιον, ὥς δ' Ἀριστόβουλος,
 ἑβδομήκοντα τάλαντα· τῶν δ' οἴκοι κτημάτων καὶ
 προσόδων βασιλικῶν διένειμε τὰς πλείστας τοῖς 5
 Εἰταίροις, μόνος δὲ Περδίκκας οὐδὲν ἔλαβε διδόντος,
 ἀλλ' ἠρώτησε 'σαντῷ δὲ τί καταλείπεις, Ἀλέξανδρε;
 τοῦ δ' εἰπόντος ὅτι 'τὰς ἐλπίδας', 'οὐκοῦν' ἔφη 'καὶ
 ἡμεῖς τούτων μετέξομεν· οὐ γὰρ δίκαιον τὰ σὰ
 λαμβάνειν ἀλλὰ τὰ Δαρείου περιμένειν.' 10

12. Τίνες οὖν ἦσαν αἱ ἐλπίδες, ἐφ' αἷς διέβαινον
 εἰς Ἀσίαν Ἀλέξανδρος; οὐ τείχεσι πόλεων μυριά-
 δρων ἐκμετρομένη δύναμις οὐδὲ στόλοι δι' ὁρῶν
 πλέοντες, οὐδὲ μάστιγες οὐδὲ πέδαι, μανικὰ καὶ
 F βάρβαρα κολαστήρια θαλάσσης, ἀλλὰ τὰ μὲν ἐκτὸς 15
 ἐν ὀλίγοις ὅπλοις φιλοτιμία πολλή καὶ ζῆλος ἡλικίας
 παραλλήλου καὶ ἄμιλλα περὶ δόξης καὶ ἀρετῆς ἐταί-
 ρων· αὐτὸς δ' εἶχεν ἐν ἑαυτῷ τὰς μεγάλας ἐλπίδας,
 εὐσέβειαν περὶ θεοὺς πίστιν πρὸς φίλους, εὐτέλειαν
 ἐγκράτειαν εὐποιίαν, ἀφοβίαν πρὸς θάνατον εὐψυ- 20
 χίαν, φιλανθρωπίαν ὁμιλίαν εὐάρμοστον, ἀψευδὲς
 ἦθος εὐστάθειαν ἐν βουλαῖς τάχος ἐν πράξεσιν,
 ἔρωτα δόξης προαίρεσιν ἐν τῷ καλῷ τελεσιουργόν.
 Ὅμηρος μὲν γὰρ οὐ πρεπόντως οὐδὲ πιθανῶς τὸ
 Ἀγαμέμνονος κάλλος ἐκ τριῶν συνήρμοσεν εἰκόνων 25
 ὁμοιώσας,

343 ὅμματα καὶ κεφαλὴν ἕκλος Διὶ τερπικεραύνῳ,
 Ἄρεϊ δὲ ζώνην, στέρνον δὲ Ποσειδάωνι.'

11 αἱ *

23 ἔρωτα R: πρῶτα

27 Hom. B 478

τὴν δ' Ἀλεξάνδρου φύσιν, εἶπερ ἐκ πολλῶν συνήρ-
 μοσε καὶ συνέθηκεν ἀρετῶν ὁ γεννήσας θεός, ἅρ'
 οὐκ ἂν εἴποιμεν ἔχειν φρόνημα μὲν τὸ Κύρου,
 σωφροσύνην δὲ τὴν Ἀγησιλάου, σύνεσιν δὲ τὴν
 5 Θεμιστοκλέους, ἐμπειρίαν δὲ τὴν Φιλίππου, τόλμαν
 δὲ τὴν Βρασίδου, δεινότητα δὲ καὶ πολιτείαν τὴν
 Περικλέους; τῶν δ' ἔτι παλαιότερων σωφρονέστερος
 μὲν Ἀγαμέμνωνος· ὁ μὲν γὰρ προέκρινε τῆς γαμετῆς
 τὴν αἰχμάλωτον, ὁ δὲ καὶ πρὶν ἢ γῆμαι τῶν ἀλίσκο- B
 10 μένων ἀπέχετο. μεγαλοψυχότερος δ' Ἀχιλλεύς· ὁ
 μὲν γὰρ χρημάτων ὀλίγων τὸν Ἑκτορος νεκρὸν
 ἀπελύτρωσεν, ὁ δὲ πολλοῖς χρήμασι Δαρεῖον ἔθαψε·
 καὶ ὁ μὲν παρὰ τῶν φίλων δῶρα καὶ μισθὸν ἀντὶ
 τῆς ὀργῆς διαλλαγείς ἔλαβεν, ὁ δὲ τοὺς πολεμίους
 15 κρατῶν ἐπλούτιζεν. εὐσεβέστερος δὲ Διομήδους· ὁ
 μὲν γὰρ θεοῖς μάχεσθαι ἦν ἔτοιμος, ὁ δὲ πάντα διὰ
 τοὺς θεοὺς ἐνόμιζε κατορθοῦν. ποθεινότερος δὲ τοῖς
 προσήκουσιν Ὀδυσσέως· ἐκείνου μὲν γὰρ ἡ τεκοῦσα
 διὰ λύπην ἀπέθανε, τούτῳ δ' ἡ τοῦ πολεμίου μήτηρ
 20 ὑπ' εὐνοίας συναπέθανε.

13. Τὸ δ' ὅλον, εἰ μὲν καὶ Σόλων διὰ Τύχην C
 ἐπολιτεύσατο καὶ Μιλτιάδης διὰ Τύχην ἐστρατήγησε
 καὶ Ἀριστείδης ἀπὸ Τύχης ἦν δίκαιος, οὐδὲν ἄρα
 τῆς Ἀρετῆς ἔργον ἐστίν, ἀλλ' ὄνομα τοῦτο καὶ λόγος
 25 ἔχων δόξαν ἄλλως διέξεισι τοῦ βίου, πλαττόμενος
 ὑπὸ τῶν σοφιστῶν καὶ τῶν νομοθετῶν. εἰ δὲ τού-
 των καὶ τῶν ὁμοίων ἀνδρῶν ἕκαστος πένης μὲν ἢ
 πλούσιος ἢ ἀσθενής ἢ ἰσχυρὸς ἢ ἄμορφος ἢ καλὸς

8 προύκρινε? 16 διὰ Cobetus

ἢ εὐγρηως ἢ ὠκύμορος διὰ τύχην γέγονε, μέγαν δὲ
στρατηγὸν καὶ μέγαν νομοθέτην καὶ μέγαν ἐν ἀρ-
χαῖς καὶ πολιτείαις ἕκαστος ἑαυτὸν ἀρετῇ καὶ λόγῳ
D παρέσχηκε, φέρε θεῶ τὸν Ἀλέξανδρον ἅπασι παρὰ-
βάλλων. Σόλων χρεῶν ἀποκοπὴν ἐν Ἀθήναις ἐποίησε, 5
σεισάχθειαν προσαγορεύσας· Ἀλέξανδρος δὲ τὰ χρεῶ-
ταῖς δανείσασιν ὑπὲρ τῶν ὀφειλόντων αὐτὸς ἐξέτισε.
Περικλῆς φορολογήσας τοὺς Ἕλληνας ἐκ τῶν χρη-
μάτων ἐκόσμησεν ἱεροῖς τὴν ἀκρόπολιν· Ἀλέξανδρος
δὲ τὰ τῶν βαρβάρων χρήματα λαβὼν ἐπεμψεν εἰς 10
τὴν Ἑλλάδα, ναοὺς τοῖς θεοῖς ἀπὸ μυρίων ταλάν-
των οἰκοδομῆσαι κελεύσας. Βρασίδαν ἐν τῇ Ἑλλάδι
περιβόητον ἐποίησε τὸ πρὸς Μεθώνην διαδραμεῖν·
τὸ στρατόπεδον τῶν πολεμίων βαλλόμενον παρὰ
E τὴν θάλατταν· Ἀλεξάνδρου δ' ἐν Ὀξυδράκαις τὸ 15
δεινὸν ἐκείνο πῆδημα καὶ ἄπιστον ἀκούουσι καὶ
θεωμένοις φοβερόν, ἐκ τειχῶν ἀφέντος ἑαυτὸν εἰς
τοὺς πολεμίους δόρασι καὶ βέλεσι καὶ ξίφεσι γυμνοῖς
ἐκδεχομένους, τίνι ἂν τις εἰκάσειεν ἢ πυρὶ κεραυνῷ
δαγέντι καὶ φερόμένῳ μετὰ πνεύματος, οἷον ἐπὶ γῆν 20
κατέσκηψε φάσμα Φοίβου φλογοειδέσιν ὅπλοις περι-
λαμπόμενον; οἱ δὲ τὸ πρῶτον ἐκπλαγέντες ἅμα φρίκη
διέτρεσαν καὶ ἀνεχώρησαν· εἶθ' ὥς ἑώρων ἄνθρω-
πον ἕνα πολλοῖς ἐπιφερόμενον, ἀντέστησαν. ἐνταῦθ'
ἄρ' ἡ Τύχη μεγάλα καὶ λαμπρὰ διέφηνεν. ἔργα τῆς 25
F πρὸς Ἀλέξανδρον εὐμενείας, ὅτ' αὐτὸν μὲν εἰς χωρίον
ἄσημον καὶ βάρβαρον ἐμβαλοῦσα κατέκλεισε καὶ

- περιετείχισε, τοὺς δ' ὑπὸ σπουδῆς ἐπιβοηθοῦντας
 ἔξωθεν καὶ τῶν τειχῶν ἐφιεμένους, κλάσασα καὶ
 συντρίψασα τὰς κλίμακας, ὑπεσκέλισε καὶ κατεκρή-
 μνισε. τριῶν δ' οἵπερ ἔφθησαν μόνοι τοῦ τείχους
 5 λαβέσθαι καὶ καθέντες ἑαυτοὺς περιστῆναι τῷ βα-
 σιλεῖ, τὸν μὲν εὐθὺς ἀνήρπασε καὶ προανείλεν, ὃ
 δὲ τοξεύμασι πολλοῖς διαπεπαρμένος, ὅσον δρᾶν
 καὶ συναισθάνεσθαι μόνον ἀπέειχε τοῦ τεθνάναι.
 κενὰ δ' ἔξωθεν προσδρομαὶ καὶ ἀλαλαγμοὶ Μακε- 344
 10 δόνων, οὐ μηχανῆς τιнос οὐκ ὀργάνων παρόντων,
 ἀλλ' ὑπὸ σπουδῆς ξίφεσι τυπτόντων τὰ τεῖχη καὶ
 χειρὶ γυμναῖς περιρρήξαι καὶ μονονοῦ διαφარγεῖν
 βιαζομένων. ὃ δ' εὐτυχῆς βασιλεὺς καὶ ὑπὸ τῆς
 Τύχης φυλαττόμενος ἀεὶ καὶ δορυφορούμενος, ὥσπερ
 15 θηρίον ἄρκυσιν ἐνσχεθεῖς, ἔρημος καὶ ἀβοήθητος,
 οὐχ ὑπὲρ Σούσων οὐδὲ Βαβυλῶνος οὐδὲ τοῦ Βάκτρα
 λαβεῖν οὐδὲ τοῦ μεγάλου Πώρου κρατῆσαι· τοῖς γὰρ
 ἐνδόξοις καὶ μεγάλοις ἀγῶσι, κἂν δυστυχῶνται, τὸ
 γοῦν αἰσχρὸν οὐ πρόσεστιν. ἀλλ' οὕτω δύσερις ἦν B
 20 καὶ βάσκανος ἡ Τύχη καὶ φιλοβάρβαρος καὶ μισα-
 λέξανδρος, ὥστε μὴ τὸ σῶμα μόνον αὐτοῦ μηδὲ
 τὸν βίον, ἀλλὰ καὶ τὴν δόξαν ἀνελεῖν ὅσον ἐφ'
 ἑαυτῇ καὶ διαφθεῖραι τὴν εὐκλειαν. οὐ γὰρ παρ'
 Εὐφράτην Ἀλέξανδρον ἢ Ὑδάσπην πεσόντα κεῖσθαι
 25 δεινὸν ἦν, οὐδ' ἀγενεὲς ἐν χειρὶ Λαρεῖω γενό-
 μενον καὶ ἵπποις καὶ ξίφεσι καὶ κοπίσι Περσῶν

4 τριῶν] δυνεῖν? cf. Vit. Alex. c. 63 9 προσδρομαί]
 περιδρομαί? 12 περιρρήξαι Abreschius: παραρρήξαι 15
 καὶ] ἦν καί? 16 τοῦ R 17 τοῦ μεγάλου Huttenus:
 τὸ μέγα τοῦ 25 Λαρεῖω Abreschius: δαρεῖον

ἀμυνομένων ὑπὲρ τοῦ βασιλέως ἀποθανεῖν· οὐδὲ
 τῶν Βαβυλῶνος ἐπιβαίνοντα τειχῶν σφαλῆναι καὶ
 C πεσεῖν ἀπ' ἐλπίδος μεγάλης. οὕτω Πελοπίδας καὶ
 Ἐπαμεινώνδας· ἀρετῆς ὁ τούτων θάνατος ἦν, οὐ
 δυστυχίας ἐπὶ τηλικούτοις. τῆς δὲ νῦν ἐξεταζομένης 5
 Τύχης οἶον τὸ ἔργον; ἐν ἐσχατιᾷ βαρβάρου παρα-
 ποταμίας καὶ τείχεσιν ἀδόξου πολίχνης περιβαλού-
 σης καὶ ἀποκρυψάσης τὸν τῆς οἰκουμένης βασιλέα
 καὶ κύριον, ὅπλοις ἀτίμοις καὶ σκεύεσι τοῖς παρα-
 τυχοῦσι τυπτόμενον καὶ βαλλόμενον ἀπολέσθαι. καὶ 10
 γὰρ κοπίδι τὴν κεφαλὴν διὰ τοῦ κράνους ἐπλήγη,
 καὶ βέλει τις ἀπὸ τόξου τὸν θώρακα διέκοψεν, οὗ
 τοῖς περὶ τὸν μαστὸν ἐνερεισθέντος ὀστέοις καὶ
 καταπαγέντος ὁ μὲν καυλὸς ἐξεῖχε βαρύνων, τῆς δ'
 ἀκίδος ὁ σίδηρος τεσσάρων δακτύλων εὗρος ἔσχε 15
 καὶ πέντε μῆκος. ἔσχατον δὲ τῶν δεινῶν, ὁ μὲν
 ἡμύνετο τοὺς κατὰ στόμα καὶ τὸν βαλόντα καὶ
 D πελάσαι τολμήσαντα μετὰ ξίφους αὐτὸς τῷ ἐγχειρι-
 δίῳ φθάσας κατέβαλε καὶ ἀπέκτεινεν. ἐν τούτῳ δέ
 τις δραμὸν ἐκ μυλῶνος ὑπέρφω κατὰ τοῦ αὐχένος 20
 ὀπισθεν πληγὴν κατήνεγκεν, ἣ συνέχεε τὴν αἰσθησιν
 αὐτοῦ σκοτωθέντος· ἡ δ' Ἀρετὴ παρῆν, θάρσος μὲν
 αὐτῷ ῥώμην δὲ καὶ σπουδὴν τοῖς περὶ αὐτὸν
 ἐμποιοῦσα. Αἰμυαῖοι γὰρ καὶ Πτολεμαῖοι καὶ Λεον-
 νᾶτοι, καὶ ὅσοι τὸ τεῖχος ὑπερβάντες ἢ ῥήξαντες 25
 ἔστησαν πρὸ αὐτοῦ, τεῖχος ἀρετῆς ἦσαν, εὐνοίᾳ καὶ
 φιλίᾳ τοῦ βασιλέως τὰ σώματα καὶ τὰ πρόσωπα

6 ἐν ἐσχατιᾷ W: ἐσχατιᾷ 13 μαστὸν *: μασθὸν
 27 καὶ τὰ πρόσωπα] del. Emperius

καὶ τὰς ψυχὰς προβαλλόμενοι. οὐ γὰρ διὰ Τύχην ἀγαθῶν βασιλέων ἑταῖροι προαποθνήσκουσιν ἐκου- Ε
σίως καὶ προκινδυνεύουσιν, ἀλλ' ἔρωτι τῆς Ἀρετῆς ὥσπερ ὑπὸ φίλτρων μέλιται τῷ ἄρχοντι προσέρ-
χονται καὶ προσπεφύκασι. τίς οὖν οὐκ ἂν εἴποι τότε
παρὸν ἀκίνδυνος θεατῆς, ὅτι Τύχης μέγαν ἀγῶνα
καὶ Ἀρετῆς θεᾶται, καὶ τὸ μὲν βάρβαρον παρ' ἀξίαν
ἐπικρατεῖ διὰ Τύχην, τὸ δ' Ἑλληνικὸν ἀντέχει παρὰ
δύναμιν δι' Ἀρετήν; κἂν μὲν ἐκεῖνοι περιγένωνται,
10 Τύχης καὶ δαίμονος φθονεροῦ καὶ νεμέσεως ἔσται
τὸ ἔργον· ἂν δ' οὗτοι κρατήσωσιν, Ἀρετὴ καὶ τόλμα
καὶ φιλία καὶ πίστις ἐξοίσεται τὸ νικητήριον; ταῦτα F
γὰρ μόνα παρῇν Ἀλεξάνδρῳ, τῆς δ' ἄλλης δυνάμεως
καὶ παρασκευῆς καὶ στόλων καὶ ἵππων καὶ στρατο-
15 πέδων μέσον ἔθηκεν ἡ Τύχη τὸ τεῖχος. ἐτρέψαντο
μὲν οὖν τοὺς βαρβάρους οἱ Μακεδόνες, καὶ πεσοῦσιν
αὐτοῖς ἐπικατέσκαψαν τὴν πόλιν. Ἀλεξάνδρῳ δ' οὐδὲν
ἦν ὄφελος· ἤρπαστο γὰρ μετὰ τοῦ βέλους, καὶ τὸν
κάλαμον ἐν τοῖς σπλάγχχνοις εἶχε, καὶ δεσμὸς ἦν αὐτῷ
20 καὶ ἥλος τὸ τόξευμα τοῦ θώρακος πρὸς τὸ σῶμα.
καὶ σπάσαι μὲν ὥσπερ ἐκ ῥίζης τοῦ τραύματος βια- 345
ζομένοις οὐχ ὑπήκουεν ὁ σίδηρος, ἔδραν ἔχων τὰ
πρὸ τῆς καρδίας στερεὰ τοῦ στήθους· ἐκπρῖσαι δὲ
τοῦ δόνακος οὐκ ἐθάρρουν τὸ προὔχον, ἀλλ' ἐφο-
25 βοῦντο, μήπως σπαραγμῷ σχιζόμενον τὸ ὀστέον
ὑπερβολὰς ἀλγηδόνων παράσχη καὶ ῥῆξις αἵματος ἐκ
βάθους γένηται. πολλὴν δ' ἀπορίαν καὶ διατριβὴν

2 ἑταῖροι Abreschius: ἑτεροὶ
μον βελίτην, δόνακα) *: πόλεμον

19 κάλαμον (i. e. κάλα-

ὁρῶν αὐτὸς ἐπεχείρησεν ἐν χρόῳ τοῦ θώρακος ἀπο-
 τέμνειν τῷ ξιφιδίῳ τὸν οἰστόν· ἡτόνει δ' ἡ χεὶρ καὶ
 B βάρος εἶχε ναρκῶδες ὑπὸ φλεγμονῆς τοῦ τραύματος.
 ἐκέλευεν οὖν ἅπτεσθαι καὶ μὴ δεδιέναι τοὺς ἀνθρώ-
 πους θαρρύνων· καὶ τοῖς μὲν ἐλοιδορεῖτο κλαίουσι ἔ
 καὶ περιπαθοῦσι, τοὺς δὲ λιποτάκτας ἀπεκάλει, μὴ
 τολμῶντας αὐτῷ βοηθεῖν· ἐβόα δὲ πρὸς τοὺς ἐταί-
 ρους 'μηδεὶς ἔστω μηδ' ὑπὲρ ἐμοῦ δειλός· ἀπιστοῦ-
 μαι μὴ φοβεῖσθαι θάνατον, εἰ τὸν ἐμὸν φοβεῖσθ'
 ὑμεῖς.'

10

6 λιποτάκτας Duebnerus: λειποτάκτας

ΠΟΤΕΡΟΝ ΑΘΗΝΑΙΟΙ ΚΑΤΑ ΠΟΛΕΜΟΝ Ο Η ΚΑΤΑ ΣΟΦΙΑΝ ΕΝΔΟΞΟΤΕΡΟΙ.

*** Ταῦτ' ὁρθῶς μὲν ἐκεῖνος εἶπε πρὸς τοὺς μεθ'
 ἑαυτὸν στρατηγούς, οἷς πάροδον ἐπὶ τὰς ὕστερον
 πράξεις ἔδωκεν ἐξελάσας τὸν βάρβαρον καὶ τὴν Ἑλ-
 λάδ' ἐλευθερώσας· ὁρθῶς δ' εἰρήσεται καὶ πρὸς τοὺς
 5 ἐπὶ τοῖς λόγοις μέγα φρονοῦντας· ἂν γὰρ ἀνέλης
 τοὺς πράττοντας, οὐχ ἔξεις τοὺς γράφοντας. ἔνελε D
 τὴν Περικλέους πολιτείαν καὶ τὰ ναύμαχα πρὸς
 Ῥίῳ Φορμίωνος τρόπαια καὶ τὰς περὶ Κύθηρα καὶ
 Μέγαρα καὶ Κόρινθον ἀνδραγαθίας Νικίου καὶ τὴν
 10 Δημοσθένους Πύλον καὶ τοὺς Κλέωνος τετρακοσίους
 αἰχμαλώτους καὶ Τολμίδαν Πελοπόννησον περιπλέ-
 οντα καὶ Μυρωνίδην νικῶντα Βοιωτοὺς ἐν Οἰνο-
 φύτοις, καὶ Θουκυδίδης σοι διαγέγραπται. ἔνελε τὰ
 περὶ Ἑλλήσποντον Ἀλκιβιάδου νεανιεύματα καὶ τὰ
 15 πρὸς Λέσβον Θρασύλλου καὶ τὴν ὑπὸ Θηραμένους
 τῆς ὀλιγαρχίας κατάλυσιν καὶ Θρασύβουλον καὶ E
 Ἀρχίνον καὶ τοὺς ἀπὸ Φυλῆς ἐβδομηκοντα κατὰ τῆς

Σπαρτιατῶν ἡγεμονίας ἀνισταμένους καὶ Κόνωνα πάλιν ἐμβιβάζοντα τὰς Ἀθήνας εἰς τὴν θάλατταν, καὶ Κρά-
 τιππος ἀνήρηται. Ξενοφῶν μὲν γὰρ αὐτὸς ἑαυτοῦ γέγο-
 νεν ἱστορία, γράψας ἃ ἐστρατήγησε καὶ κατώρθωσε καὶ
 Θεμιστογένηι περὶ τούτων συντετάχθαι τῷ Συρα- 5
 κοσίῳ, ἵνα πιστότερος ἢ διηγούμενος ἑαυτὸν ὥς ἄλλον,
 ἑτέρῳ τὴν τῶν λόγων δόξαν χαριζόμενος. οἱ δ' ἄλλοι
 πάντες ἱστορικοί, Κλειτόδημοι Δύλοι Φιλόχορος
 Φύλαρχος, ἀλλοτριῶν γεγόνασιν ἔργων ὥσπερ δρα-
 F μάτων ὑποκριταί, τὰς τῶν στρατηγῶν καὶ βασιλέων 10
 πράξεις διατιθέμενοι καὶ ταῖς ἐκείνων ὑποδυσόμενοι
 μνήμας ἵν' ὥς αὐγῆς τινος καὶ φωτὸς μετάσχωσιν.
 ἀνακλᾷται γὰρ ἀπὸ τῶν πραττόντων ἐπὶ τοὺς γρά-
 φοντας καὶ ἀναλάμπει δόξης εἰδωλον ἀλλοτρίας, ἐμφαι-
 νομένης διὰ τῶν λόγων τῆς πράξεως ὥς ἐν ἐσόπτρῳ. 15
 2. Πολλῶν μὲν δὴ καὶ ἄλλων ἡ πόλις ἤδε μῆτηρ
 καὶ τροφὸς εὐμενῆς τεχνῶν γέγονε, τὰς μὲν εὐρα-
 μένη καὶ ἀναφήνασα πρώτη, ταῖς δὲ δύναμιν προσ-
 θεῖσα καὶ τιμὴν καὶ αὐξήσιν· οὐχ ἡκιστα δ' ὑπ'
 346 αὐτῆς ζωγραφία προῆκται καὶ κεκόσμηται. καὶ γὰρ 20
 Ἀπολλόδωρος ὁ ζωγράφος, ἀνθρώπων πρῶτος ἐξευρὼν
 φθορὰν καὶ ἀπόχρωσιν σκιᾶς, Ἀθηναῖος ἦν· οὗ τοῖς
 ἔργοις ἐπιγέγραπται 'μωμήσεται τις μᾶλλον ἢ μιμή-
 σεται.' καὶ Εὐφράνωρ καὶ Νικίας καὶ Ἀσκληπιό-
 δωρος καὶ Πλεισταίνετος ὁ Φειδίου ἀδελφός, οἱ μὲν 25

2 Κράτιππος] Mueller. 2 p. 75 5 Θεμιστογένηι — τῷ
 Συρακουσίῳ Turnebus: Θεμιστογένῃ — τὸν συρακοῦσιον
 8 Κλειτόδημοι W: κλεινόδημοι. cf. Mueller. 2 p. 360 9
 Φύλαρχος R: φίλαρχος ἔργων Polus: ἐρώτων 25 Πλει-
 σταίνετος] Πάναινος O. Muelleras

στρατηγούς ἔγραψαν νικῶντας, οἱ δὲ μάχας, οἱ δ' ἥρωας· ὥσπερ Εὐφράνωρ τὸν Θησεῖα τὸν ἑαυτοῦ τῷ Παρρασίῳ παρέβαλε, λέγων τὸν μὲν ἐκείνου ῥόδα βεβρωκέναι, τὸν δ' ἑαυτοῦ κρέα βόεια. τῷ γὰρ ὄντι
 5 γλαφυρῶς ὁ Παρρασίῳ γέγραπται καὶ πεποιήται καὶ τι προσέεικε· τὸν δ' Εὐφράνορος ἰδὼν τις εἶπεν Β οὐκ ἀφνωῶς

‘δῆμον Ἐρεχθίδης μεγαλήτορος, ὅν ποτ’ Ἀθήνη
 θρέψε Διὶς θυγάτηρ.’

10 γέγραφε δὲ καὶ τὴν ἐν Μαντινείᾳ πρὸς Ἐπαμει-
 νώνδαν ἱππομαχίαν οὐκ ἀνενθουσιιάστως Εὐφράνωρ.
 τὸ δ' ἔργον ἔσχεν οὕτως· Ἐπαμεινώνδας Θηβαῖος
 ἀπὸ τῆς ἐν Λεύκτροις μάχης ἀρθεὶς μέγας, ἐπεμβῆναι
 τῇ Σπάρτῃ πεσούσῃ καὶ πατῆσαι τὸ φρόνημα καὶ τὸ
 15 ἀξίωμα τῆς πόλεως ἠθέλησε. καὶ πρῶτα μὲν ἐμβα-
 λὼν ἐπὶ μυριάσι στρατοῦ διεπόρθησε τὴν χώραν
 καὶ τοὺς περιοίκους ἀπέστησεν αὐτῶν· ἔπειτα περὶ
 Μαντίνειαν ἀντιτεταγμένους εἰς μάχην προουκαλεῖτο. Ὁ
 μὴ βουλομένων δὲ μηδὲ τολμώντων, ἀλλὰ τὴν Ἀθή-
 20 νηθεν ἐπικουρίαν ἐκδεχομένων, νυκτὸς ἄρας καὶ
 λαθὼν ἔπαντας εἰς τὴν Λακωνικὴν κατέβη, καὶ
 μικρὸν ἔφθη τὴν πόλιν ἔρημον ἐξ ἐφόδου λαβεῖν
 καὶ κατασχεῖν. αἰσθομένων δὲ τῶν συμμάχων καὶ
 βοηθείας κατὰ τάχος πρὸς τὴν πόλιν γενομένης,
 25 ὑπέδειξε μὲν ὥς αὐτοὶ ἐπὶ λεηλασίαν καὶ φθορὰν
 τῆς χώρας τρεψόμενος· ἔξαπατήσας δὲ καὶ κατα-

5 πεποιήται καὶ τι] πεπονηπαγηκότε? 7 ἀφνωῶς R:
 ἀφνωῶς τις 8 Hom. B 547 13 ἀπὸ] ὑπὸ Abreschius
 22 μικρὸν Benselerus: μικροῦ 24 κατὰ *

κοιμίσας οὕτω τοὺς πολεμίους ἀνέξενυξε νυκτὸς ἐκ
 τῆς Λακωνικῆς· καὶ διαδραμὼν τὴν μεταξὺ χώραν
 D ἐπεφαίνετο τοῖς Μαντινεῦσιν ἀπροσδόκητος, καὶ δια-
 βουλευομένοις αὐτοῖς ἀκμὴν τοῦ πέμπειν τὴν εἰς
 Λακεδαιμόνα βοήθειαν, εὐθέως ὀπλίζεσθαι προσέ- 5
 ταξε τοῖς Θηβαίοις. οἱ μὲν οὖν Θηβαῖοι μέγα φρο-
 νοῦντες ἐν τοῖς ὕπλοις ἐπεφύεροντο καὶ περιελάμβανον
 κύκλῳ τὰ τείχη. τῶν δὲ Μαντινέων ἑκπληξίς ἦν
 καὶ ἀλαλαγμὸς καὶ διαδρομή, ὥς ρεῦμα τὴν δύναμιν
 ἀθρόαν ἐμπίπτουσαν ὥσασθαι μὴ δυναμένων μηδ' 10
 ἐπινοούντων βοήθειαν. ἐν τούτῳ δὲ καιροῦ καὶ
 τύχης Ἀθηναῖοι κατέβαινον ἀπὸ τῶν ἄκρων εἰς τὴν
 E Μαντινικὴν, οὐκ εἰδότες τὴν ῥοπὴν οὐδὲ τὴν ὀξύ-
 τητα τοῦ ἀγῶνος, ἀλλ' ὁδῶ πορευόμενοι καθ' ἡσύ-
 χίαν· ὥς δέ τις αὐτῶν ἐκδραμὼν ἀπήγγειλε τὸν 15
 κίνδυνον, ὀλίγοι μὲν ὄντες ὥς πρὸς τὸ πλῆθος τῶν
 πολεμίων, ἐξ ὁδοῦ δὲ κεκμηκότες, οὐδενὸς δὲ τῶν
 ἄλλων συμμαχῶν παρόντος, ὅμως εὐθέως εἰς τάξιν
 καθίσταντο τοῖς πλείστοις. οἱ δ' ἱππεῖς διασκευσά-
 μενοι καὶ προεξελάσαντες, ὑπὸ τὰς πύλας αὐτὰς 20
 καὶ τὸ τεῖχος ἔθεντο καρτερὰν ἱππομαχίαν· καὶ
 κρατήσαντες ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Ἐπαμεινώνδα ἀφεί-
 λοντο τὴν Μαντίνειαν. τοῦτο τὸ ἔργον Εὐφρόνωρ
 ἔγραψε, καὶ πάρεστιν ὁρᾶν ἐν εἰκόνι τῆς μάχης τὸ
 F σύρρηγμα καὶ τὴν ἀντέρεισιν ἀλκῆς καὶ θυμοῦ καὶ 25
 πνεύματος γέμουσαν. ἀλλ' οὐκ ἂν οἶμαι τῷ ζωγράφῳ

2 τὴν R: εἰς τὴν 4 τοῦ] περὶ τοῦ? 19 πλείστοις]
 ὀπλίταις W 22 ἀφείλοντο τὴν M. τοῦ Ἐπαμεινώνδου an
 τοῦ Ἐ. τὴν Μαντίνειαν ἀφείλοντο? 25 σύρρηγμα M: σύγ-
 γραμμα 26 τῷ ζωγράφῳ W: τὴν ζωγράφον

κρίσιν προθείητε πρὸς τὸν στρατηγὸν οὐδ' ἀνά-
σχουσθε τῶν προτιμώντων τὸν πίνακα τοῦ τροπαίου
καὶ τὸ μίμημα τῆς ἀληθείας.

3. Πλὴν ὁ Σιμωνίδης τὴν μὲν ζωγραφίαν ποιήσιν
5 σιωπῶσαν προσαγορεύει, τὴν δὲ ποιήσιν ζωγραφίαν
λαλοῦσαν. ἄς γὰρ οἱ ζωγράφοι πράξεις ὥς γιγνο-
μένας δεικνύουσι, ταύτας οἱ λόγοι γεγενημένας
διηγοῦνται καὶ συγγράφουσιν. εἰ δ' οἱ μὲν χρό- 347
μασι καὶ σχήμασιν οἱ δ' ὀνόμασι καὶ λέξεσι ταῦτα
10 δηλοῦσιν, ὕλη καὶ τρόποις μιμήσεως διαφέρουσι,
τέλος δ' ἀμφοτέροις ἐν ὑπόκειται, καὶ τῶν ἱστορικῶν
κράτιστος ὁ τὴν διήγησιν ὥσπερ γραφὴν πάθει καὶ
προσώποις εἰδωλοποιήσας. ὁ γοῦν Θουκυδίδης ἀεὶ
τῷ λόγῳ πρὸς ταύτην ἀμιλλᾶται τὴν ἐνάργειαν, οἷον
15 θεατὴν ποιῆσαι τὸν ἀκροατὴν καὶ τὰ γιγνόμενα περὶ
τοὺς ὁρῶντας ἐκπληκτικὰ καὶ ταρακτικὰ πάθη τοῖς
ἀναγιγνώσκουσιν ἐνεργάσασθαι λιχνευόμενος. ὁ γὰρ
παρὰ τὴν Ῥαχίαν αὐτὴν τῆς Πύλου παρατάττων τοὺς
Ἀθηναίους Δημοσθένους, καὶ ὁ τὸν κυβερνήτην ἐπι- B
20 σπέρχων Βρασίδης ἐξοκέλλειν καὶ χωρῶν ἐπὶ τὴν
βάθραν καὶ τραυματιζόμενος καὶ λιποψυχῶν καὶ
ἀποκλίνων εἰς τὴν παρεξαιρεσίαν, καὶ οἱ πεξομαχοῦν-
τες μὲν ἐκ θαλάττης Λακεδαιμόνιοι ναυμαχοῦντες
δ' ἀπὸ γῆς Ἀθηναῖοι· καὶ πάλιν 'δ' ἐν τοῖς Σικελικοῖς
25 'ἐκ τῆς γῆς πεξὸς ἀμφοτέρων, ἰσορρόπου τῆς ναυ-
μαχίας καθεστηκυίας, ἄλαστον ἀγῶνα καὶ σύντασιν

1 προθείητε W: προσδείητε 9 ταῦτα W: ταῦτα
13 Θουκυδίδης] cf. VII 71 18 αὐτὴν R: αὐτῆς 21 ἀπο-
βάθραν? λιποψυχῶν Duebnerus: λειποψυχῶν 26 ἄλαστον]
πολὺν τὸν Thucydides. πλεῖστον? σύντασιν R: σύνταξιν

τῆς γνώμης ἔχων' διὰ τὰς συντάξεις, ὥς ^{***} συνεχὲς
 τῆς ἀμίλλης καὶ τοῖς σώμασιν αὐτοῖς ἴσα τῇ δόξῃ
 C περιδεῶς συναπονεύειν' τῇ διαθέσει καὶ τῇ διατυ-
 πώσει τῶν γιγνομένων γραφικῆς ἐναργείας ^{**}. ὥστ'
 εἰ τοὺς ζωγραφοῦντας οὐκ ἔξιον παραβάλλειν τοῖς
 στρατηγοῖς, μῆδὲ τοὺς ἱστοροῦντας παραβάλλωμεν.
 τὴν τοίνυν ἐν Μαραθῶνι μάχην ἀπήγγειλεν, ὥς μὲν
 Ἑρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἱστορεῖ, Θέρσιππος ὁ Ἐρωεύς·
 οἱ δὲ πλεῖστοι λέγουσιν Εὐκλέα, δραμόντα σὺν τοῖς
 ὀπλοῖς θερμὸν ἀπὸ τῆς μάχης καὶ ταῖς θύραις ἐμπε- 10
 σόντα τῶν πρώτων, τοσοῦτο μόνον εἰπεῖν 'χαίρετε
 D καὶ χαίρομεν,' εἴτ' εὐθὺς ἐκπνεῦσαι. πλὴν οὗτος
 μὲν αὐτάγγελος ἦκε τῆς μάχης ἀγωνιστῆς γενόμενος.
 φέρε δ' εἴ τις ὑπὲρ λόφου τινὸς ἢ σκοπῆς αἰπόλων
 ἢ βοτήρων τοῦ ἀγῶνος ἄπωθεν γενόμενος θεατῆς, 15
 καὶ κατιδὼν τὸ μέγα καὶ παντὸς λόγου μεῖζον ἐκείνο
 ἔργον ἦκεν εἰς τὴν πόλιν ἄτρωτος ἄγγελος καὶ ἀναί-
 μακτος, εἴτ' ἠξίου τιμὰς ἔχειν ἄς Κυνέγειρος ἔσχεν,
 ἄς Καλλίμαχος, ἄς Πολύζηλος, ὅτι τὰς τούτων ἀρι-
 στείας καὶ τραύματα καὶ θανάτους ἀπήγγειλεν· ἄρ' 20
 οὐκ ἂν ἐδόκει πᾶσαν ὑπερβάλλειν ἀναίδειαν, ὅπου
 γε Λακεδαιμονίους φασὶ τῷ τὴν ἐν Μαντινείᾳ φρά-
 σαντι νίκην, ἣν Θουκυδίδης ἱστόρηκεν, εὐαγγέλιον

1 lacunam signavi quam suppleo: ὥστε διὰ τὸ ἀκριτῶς
 συνεχὲς καὶ 3 συναπονεύειν *: συμπνέων τῇ τε δια-
 θέσει? 4 lacunam indicavi fortasse supplendam verbis
 οὐδὲν ἀπολείπουσι vel similibus 6 παραβάλλωμεν *: παρα-
 βάλλωμεν 8 Ἐρωεύς] Ἐροειεύς X 11 πρώτων] πρωτά-
 νεων Cobetus 12 καὶ χαίρομεν] νικῶμεν idem 18 Κυνέ-
 γειρος *: κυναιγείρος 23 Θουκυδίδης] V 65 sqq.

ἐκ φιδιτίλου κρέας ἀποστεῖλαι; καὶ μὴν οἱ συγγρά-
 φοντες ἐξάγγελοι τινές εἰσι τῶν πράξεων εὐφωνοὶ E
 καὶ τῷ λόγῳ διὰ τὸ κάλλος καὶ τὴν δύναμιν ἐξικνου-
 μενοι, οἷς εὐαγγέλιον ὀφείλουσιν οἱ πρότως ἐντυγ-
 5 χάνοντες καὶ ἱστοροῦντες. ἀμέλει δὲ καὶ ἐγκωμιάζον-
 ται μνημονευόμενοι καὶ ἀναγινγνωσκόμενοι διὰ τοὺς
 κατορθώσαντας· οὐ γὰρ οἱ λόγοι ποιοῦσι τὰς πράξεις
 ἀλλὰ διὰ τὰς πράξεις καὶ ἀκοῆς ἀξιοῦνται.

4. Καὶ γὰρ ἡ ποιητικὴ χάριν ἔσχε καὶ τιμὴν τῷ
 10 τοῖς πεπραγμένοις ἐοικότα λέγειν, ὥς Ὀμηρος ἔφη
 'Ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα.'

λέγεται δὲ καὶ Μενάνδρῳ τῶν συνήθων τις εἰπεῖν
 'ἐγγὺς οὖν Μένανδρε τὰ Διονύσια, καὶ σὺ τὴν F
 κωμωδίαν οὐ πεποίηκας;' τὸν δ' ἀποκρίνασθαι 'νῆ
 15 τοὺς θεοὺς ἔρωγε πεποίηκα τὴν κωμωδίαν· ὥκονό-
 μηται γὰρ ἡ διάθεσις· δεῖ δ' αὐτῇ τὰ στιχίδια
 ἐπᾶσαι', ὅτι καὶ αὐτοὶ τὰ πράγματα τῶν λόγων
 ἀνάγκαιότερα καὶ κυριώτερα νομίζουσιν. ἡ δὲ Κόριννα
 τὸν Πίνδαρον, ὅντα νέον ἔτι καὶ τῇ λογιότητι σο-
 20 βαρῶς χρώμενον, ἐνουθέτησεν ὥς ἄμουσον ὄντα
 μὴ ποιοῦντα μύθους, ὃ τῆς ποιητικῆς ἔργον εἶναι
 συμβέβηκε· γλώσσας δὲ καὶ καταχρήσεις καὶ μετα-
 φράσεις καὶ μέλη καὶ ῥυθμοὺς ἡδύσματα τοῖς πρά-
 γμασιν ὑποτίθεται. σφόδρ' οὖν ὁ Πίνδαρος ἐπιστήσας 348
 25 τοῖς λεγομένοις ἐποίησεν ἐκεῖνο τὸ μέλος

1 ἀποστεῖλαι X: ἀποστέλλειν vel ἀπέστειλαν 8 ἀλλὰ
 * διὰ τὰς πράξεις Madvigius 9 τῷ W 11 Ἴσκε Homerus
 τ 203: Ἴσχε 17 ante ὅτι lacunam significavit R 21
 μὴ *: καὶ μὴ 22 γλώσσας M: γλῶσσαι vel γλῶσσα

Ἴσμενὺν ἢ χρυσαλάκατον Μελίαν,
 ἢ Κάδμον ἢ Σπαρτῶν ἱερὸν γένος ἀνδρῶν,
 ἢ τὸ πᾶν σθένος Ἡρακλέους
 ἢ τὰν Διωνύσου πολυγαθία τιμάν·

δειξαμένου δὲ τῇ Κορίννῃ, γελάσασα ἐκείνη τῇ 5
 χειρὶ δεῖν· ἔφη ὀπείρειν, ἀλλὰ μὴ ὄλω τῷ θυλάκῳ.
 τῷ γὰρ ὄντι συγκεράσας καὶ συμφορήσας πανσπερ-
 μίαν τινὰ μύθων ὁ Πίνδαρος εἰς τὸ μέλος ἐξέχευ.
 ἀλλ' ὅτι μὲν ἡ ποιητικὴ περὶ μυθοποιίαν ἐστὶ, καὶ
 Πλάτων εἴρηκεν. ὁ δὲ μῦθος εἶναι βούλεται λόγος 10
 B ψευδῆς ἐοικώς ἀληθινῷ· διὸ καὶ πολὺ τῶν ἔργων
 ἀφέστηκεν, εἰ λόγος μὲν ἔργου, καὶ λόγου δὲ μῦθος
 εἰκὼν καὶ εἰδωλὸν ἐστὶ. καὶ τοσοῦτον τῶν ἱστο-
 ρούντων οἱ πλάττοντες τὰς πράξεις ὑστεροῦσιν, ὅσον
 ἀπολείπονται τῶν πραττόντων οἱ λέγοντες.

5. Ἐπικῆς μὲν οὖν ποιήσεως ἡ πόλις οὐκ ἔσχη-
 κεν ἔνδοξον δημιουργὸν οὐδὲ μελικῆς· ὁ γὰρ
 Κινησίας ἀργαλέος ἔοικε ποιητῆς γεγονέναι διθυ-
 ράμβων· καὶ αὐτὸς μὲν ἔργονος καὶ ἀκλεῆς γέγονε,
 σκωπτόμενος δὲ καὶ χλευαζόμενος ὑπὸ τῶν κωμω- 20
 διοποιῶν οὐκ εὐτυχοῦς δόξης μετέσχηκε. τῶν δὲ
 δραματοποιῶν τὴν μὲν κωμωδιοποιίαν οὕτως ἄσεμνον
 C ἡγοῦντο καὶ φορτικόν, ὥστε νόμος ἦν μηδένα ποιεῖν
 κωμωδίας Ἀρεοπαγίτην. ἦνθησε δ' ἡ τραγωδία καὶ
 διεβοήθη, θαυμαστὸν ἀκρόαμα καὶ θέαμα τῶν τότε 25

1 Bergk. 1 p. 379 3 πᾶν] πάντολμον Lucianus (De-
 mosth. Encom. c. 19) 4 ἢ τὰν Διωνύσου πολυγαθία τιμάν
 idem: ἦτταν 10 Πλάτων] Phaedon. p. 61b 16 ἐπικῆς*:
 τῆς 20 κωμωδιοποιῶν*: κωμωδοποιῶν 22 κωμωδιο-
 ποιίαν: κωμωδοποιίαν

ἀνθρώπων γενομένη καὶ παρασχοῦσα τοῖς μύθοις
 καὶ τοῖς πάθεσιν ἀπάτην, ὥς Γοργίας φησὶν, ἣν ὁ
 τ' ἀπατήσας δικαιότερος τοῦ μὴ ἀπατήσαντος, καὶ ὁ
 ἀπατηθεὶς σοφώτερος τοῦ μὴ ἀπατηθέντος. ὁ μὲν γὰρ
 5 ἀπατήσας δικαιότερος, ὅτι τοῦθ' ὑποσχόμενος πεποί-
 ηκεν· ὁ δ' ἀπατηθεὶς σοφώτερος· εὐάλωτον γὰρ ὕφ' ἡ
 ἡδονῆς λόγων τὸ μὴ ἀναίσθητον. τὴν οὖν αἱ καλαὶ
 τραγωδαὶ ταῖς Ἀθήναις ὕνησιν ἤνεγκαν ὥς ἡ Θει-
 στοκλέους δεινότης ἐτείχισε τὴν πόλιν, ὥς ἡ Περι-
 10 κλέους ἐπιμέλεια τὴν ἄκραν ἐκόσμησεν, ὥς Μιλτιάδης
 ἡλευθέρωσεν, ὥς Κίμων προῆγεν εἰς τὴν ἡγεμονίαν;
 εἰ οὕτως ἡ Εὐριπίδου σοφία καὶ ἡ Σοφοκλέους
 λογιότης καὶ τὸ Αἰσχύλου στόμα τι τῶν δυσχερῶν
 ἀπήλλαξεν ἢ τι τῶν λαμπρῶν περιεποίησεν, ἄξιόν γε
 15 τὰ δράματα τοῖς τροπαίοις ἀντιπαραθεῖναι καὶ τῷ
 στρατηγίῳ τὸ θέατρον ἀνταναστῆσαι καὶ ταῖς ἀρι-
 στεΐαις τὰς διδασκαλίας ἀντιπαραβαλεῖν.

6. Βούλεσθε τοὺς ἄνδρας εἰσάγωμεν αὐτοὺς τὰ
 σύμβολα καὶ τὰ παράσημα τῶν ἔργων κομίζοντας, ἰδίαν E
 20 ἑκατέρῳ πάροδον ἀποδόντες; ἔνθεν μὲν δὴ προσίτωσαν
 ὑπ' αὐλοῖς καὶ λύραις ποιηταὶ λέγοντες καὶ ᾄδοντες
 'εὐφημεῖν χρή καέλίστασθαι τοῖς ἡμετέροισι χοροῖσιν
 ὅστις ἔπειρος τοιῶνδε λόγων ἢ γνώμη μὴ καθαρεύει,
 ἢ γενναίων ὕργια Μουσῶν μήτ' ἦσεν μήτ' ἐχόρευσε,
 25 μηδὲ Κρατίνου τοῦ ταυροφάγου γλώσσης βακχεῖ'
 ἐτελέσθη.'

2 ἦν nescio quis: ἦν 10 ἄκραν] ἀκρόπολιν Cobetus
 22 Arist. Ran. 356 χοροῖσιν Iunius ex Aristophane 23
 γνώμη M ex p. 349 b: γλώσση

καὶ σκευὰς καὶ προσωπεῖα καὶ βωμοὺς καὶ μηχανὰς
 ἀπὸ σκηνῆς περιάκτους καὶ τρίποδας ἐπινικίους κομί-
 F ζοντες· τραγικοὶ δ' αὐτοῖς ὑποκριταὶ καὶ Νικόστρατοι
 καὶ Καλλιππίδαι καὶ Μηνίσκοι καὶ Θεόδωροι καὶ
 Πῶλοι συνίτωσαν, ὥσπερ γυναικὸς πολυτελοῦς τῆς 5
 τραγωδίας κομμωταὶ καὶ διφροφόροι, μᾶλλον δ' ὥς
 ἀγαλμάτων ἐγκαυσταὶ καὶ χρυσωταὶ καὶ βαφεῖς πα-
 ρακολουθοῦντες· σκευῶν δὲ καὶ προσώπων καὶ ξυστί-
 δων ἀλουργῶν καὶ μηχανῶν ἀπὸ σκηνῆς καὶ χορο-
 ποιῶν καὶ δορυφόρων δυσπραγμάτευτος λαὸς καὶ 10
 χορηγία πολυτελὴς παρασκευαζέσθω. πρὸς δ' Ἀάκων
 ἀνὴρ ἀποβλέψας οὐ κακῶς εἶπεν, ὥς ἀμαρτάνουσιν
 Ἀθηναῖοι μέγαρα τὴν σπουδὴν εἰς τὴν παιδίαν κατα-
 ναλίσκοντες, τουτέστι μεγάλων ἀποστόλων δαπάνας
 καὶ στρατευμάτων ἐφόδια καταχορηγοῦντες εἰς τὸ 15
 349 θεᾶτρον. ἂν γὰρ ἐκλογισθῇ τῶν δραμάτων ἕκαστον
 ὅσου κατέσθη, πλεόν ἀνηλωκὼς φανεῖται ὁ δῆμος εἰς
 Βάκχας καὶ Φοινίσσας καὶ Οἰδίποδας καὶ Ἀντιγόνην
 καὶ τὰ Μηδείας κακὰ καὶ Ἡλέκτρας, ὧν ὑπὲρ τῆς
 ἡγεμονίας καὶ τῆς ἐλευθερίας πολεμῶν τοὺς βαρ- 20
 βάρους ἀνάλωσεν. οἱ μὲν γὰρ στρατηγοὶ πολλάκις
 παραγγείλαντες ἄπυρα σιτία κομίζειν ἐξῆγον ἐπὶ τὰς
 μάχας τοὺς ἄνδρας· καὶ νῆ Δί' οἱ τριήραρχοι τοῖς
 ἐλαύνουσιν ἄλφιτα παρασκευάσαντες, ὕψον δὲ κρόμ-
 μυα καὶ τυρόν, ἐνεβίβαζον εἰς τὰς τριήρεις· οἱ δὲ 25
 χορηγοὶ τοῖς χορευταῖς ἐγγέλεια καὶ θριδάνια καὶ

2 κομίζοντες R: κομίζοντας 3 τραγικοὶ M: τράγοι
 5 Πῶλοι nescio quis: πολλοὶ 24 κρόμμυα *: κρόμνα 25
 καὶ Turnebus 26 ἐγγέλεια *: ἐγγέλια

σκελίδας καὶ μυελὸν παρατιθέντες, εὐώχουν ἐπὶ πολὺν B
 χρόνον φωνασκουμένους καὶ τρυφώντας. καὶ τούτων
 τοῖς μὲν ἡττηθεῖσαι περιῆν προσυβρίσθαι καὶ γερονέναι
 καταγελάστους· τοῖς δὲ νικήσασιν ὁ τρόπος ὑπῆρχεν,
 5 οὐκ ἀνάθημα τῆς νίκης, ὥς Δημήτριός φησιν, ἀλλ'
 ἐπίσπαισμα τῶν ἐκκεχυμένων βίων καὶ τῶν ἐκλελοι-
 πότεων κενοτάφιον οἴκων. τοιαῦτα γὰρ τὰ ποιητικῆς
 τέλη καὶ λαμπρότερον οὐδὲν ἐξ αὐτῶν.

7. Τοὺς δὲ στρατηγούς αὖ πάλιν ἐνθένδε παρι-
 10 όντας σκοπῶμεν, ὧν παρερχομένων ὡς ἀληθῶς 'εὐφη-
 μεῖν χορὴ ἀξίστασθαι' τοὺς ἀπράκτους καὶ ἀπολι-
 τεύτους καὶ ἀστρατεύτους, 'ὅστις ἄτολμος πρὸς ἔργα
 τοιαῦτα καὶ γνώμη μὴ καθαρῆν, μηδὲ Μιλτιάδου C
 τοῦ μηδοφόνου μηδὲ τοῦ περσοκτόνου Θεμιστοκλέους
 15 χειρὸς βακχεῖ' ἐτελέσθη.' Ἀρήιος ὁ κῶμος οὗτος ἐκ
 γῆς ἅμα φάλαγξι καὶ στόλοις ἐκ θαλάττης καὶ μεμι-
 γμένοις σκύλοις καὶ τροπαίοις βεβριθώς. 'κλυθ'
 'Ἀλαλά, Πολέμου θύγατερ, ἐγχείων προοίμιον, ἧ θύεται
 ἄνδρες τὸν ἱρόθυτον θάνατον,' ὡς ὁ Θηβαῖος Ἐπα-
 20 μινώνδας εἶπεν, ὑπὲρ πατρίδος καὶ τάφων καὶ ἱερῶν
 ἐπιδιδόντες ἑαυτοὺς τοῖς καλλίστοις καὶ λαμπροτάτοις
 ἀγῶσιν. ὧν τὰς νίκας ὁρᾷ μοι δοκῶ προσερχομένας,

1 σκελίδας R: σκελλίδας 4 ὁ Emperius: οὐ 6 ἐπίσπει-
 σμα τῶν ἐκκεχυμένων βίων R: ἐπὶ πεισμάτων ἐκκεχυμένον βίον
 7 οἴκων idem: οἶκον 12 ἄτολμος Turnebus: εὐτόλμως 16
 μεμιγμένοις] ἡμαγμένοις R 17 κλυθ' p. 483 d: κλυθι. cf.
 Bergk. 1 p. 397 18 Ἀλαλά Πολέμου X ex p. l.: ἄννα ** γὰρ
 lac. 5—6 litt. (in E) interposita 18 ἧ θύεται Hauptius
 ex Schol. ad Aesch. Pers. 49: ἀμφότες 19 ἱρόθυτον idem:
 ἱερόθυτον 20 εἶπεν] delendum mihi vid. ut audiat
 ἐθύσατο τὸν ἱρόθυτον θάνατον

οὐ βοῦν ἐπαθλον ἐλκούςας ἢ τράγον, οὐδ' ἀνεστεμ-
D μένας κίττω καὶ Διονυσιακῆς τρυγὸς ὁδωδύας· ἀλλ'
ὅλαι μὲν πόλεις αὐτῶν εἰσι καὶ νῆσοι καὶ ἡπειροί, καὶ
ναοὶ χιλιотάλαντοι καὶ δῆμων ἀποικισμοὶ μυριάνδρῳι,
τροπαίοις δὲ παντοδαποῖς ἀναστέφονται καὶ λαφύροις·
ᾧν ἀγάλματα καὶ σύμβολα παρθενῶνες ἑκατόμπεδοι,
νότια τείχη, νεῶν οἴκοι, προπύλαια, Χερρὸννησος,
Ἀμφίπολις. Μαραθῶν τὴν Μιλτιάδου νίκην προ-
πέμπει, καὶ Σαλαμῖς τὴν Θεμιστοκλέους, χιλίων
σκαφῶν ναυαγίοις ἐπιβεβηκυῖαν. φέρει δ' ἡ μὲν¹⁰
Κίμωνος τριήρεις ἑκατὸν Φοινίσσας ἀπ' Εὐρυμέ-
δοντος, ἡ δὲ Δημοσθένους καὶ Κλέωνος ἀπὸ Σφα-
κτηρίας τὴν Βρασίδου ἀσπίδ' αἰχμάλωτον καὶ δεδε-
E μένους Σπαρτιάτας. τειχίζει δὲ τὴν πόλιν ἡ Κόνωνος,
ἡ δὲ Θρασυβούλου κατάγει τὸν δῆμον ἀπὸ Φυλῆς¹⁵
ἐλευθέρον, αἱ δ' Ἀλκιβιάδου περὶ Σικελίαν ὀλι-
σθοῦσαν τὴν πόλιν ἐγείρουσιν· ἐκ δὲ τῶν Νειλέου
καὶ Ἀνδρόκλου περὶ Λυδίαν καὶ Καρίαν ἀγώνων
Ἰωνίαν ἀνισταμένην ἐπεῖδεν ἡ Ἑλλάς. τῶν δ' ἄλλων
ἐκάστης ἂν πύθῃ τί τῇ πόλει γέγονεν ἐξ αὐτῆς²⁰
ἀγαθόν, ἡ μὲν ἔρει Λέσβον, ἡ δὲ Σάμον, ἡ δὲ Κύ-
προν, ἡ δὲ Πόντον Εὐξείνου, ἡ δὲ πεντακοσίας τριή-
ρεις, ἡ δὲ μυρία τάλαντα, προῖκα τῆς δόξης καὶ τῶν
τροπαίων. ταῦθ' ἡ πόλις ἐορτάζει καὶ ὑπὲρ τούτων
F θύει τοῖς θεοῖς, οὐκ ἐπὶ ταῖς Αἰσχύλου νίκαις ἢ²⁵

4 ναοὶ χιλιотάλαντοι Bryanus: νηχοτάλαντοι. cf. Vit.
Pericl. c. 12 5 ἀναστέφονται Leonicus: ἀναστρέφονται
7 νεῶν οἴκοι] νεώσοικοι M 14 Σπαρτιάτας W: στρατιώ-
τας 16 αἱ M: ἡ 19 ἀνισταμένην] συνισταμένην Mad-
vigius

Σοφοκλέους· οὐδ' ὅτε Καρκίνος Ἀερόπη συνῆν ἢ
 Ἐκτορι Ἀστυδάμας, ἀλλ' ἔκτη μὲν ἱσταμένου Βοηδρο-
 μιῶνος ἐσέτι νῦν τὴν ἐν Μαραθῶνι νίκην ἢ πόλιν
 ἐορτάζει· ἔκτη δ' ἐπὶ δέκα μηνὸς οἰνοχοεῖται τῆς
 5 Χαβρίου περὶ Νάξον ἐπινίκια ναυμαχίας· τῇ δὲ
 δώδεκάτῃ χαριστήρια ἔθουον ἐλευθερίας· ἐν ἐκείνῃ
 γὰρ οἱ ἀπὸ Φυλῆς κατήλθον. τρίτῃ δ' ἱσταμένου
 τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην ἐνίκων. τὴν δ' ἕκτῃ ἐπὶ
 δέκα τοῦ Μουνιχιῶνος Ἀρτέμιδι καθιέρωσαν, ἐν ἣ
 10 τοῖς Ἑλλήσι περὶ Σαλαμίνα νικῶσιν ἐπέλαμψεν ἡ
 θεὸς πανσέληνος. τὴν δὲ δώδεκάτῃ τοῦ Σκιρρο- 350
 φοριῶνος ἱερωτέραν ἐποίησεν ὁ Μαντινειακὸς ἀγών,
 ἐν ᾧ τῶν ἄλλων συμμάχων ἐκβιασθέντων καὶ τρα-
 πέντων, μόνοι τὸ καθ' ἑαυτοὺς νικῆσαντες ἔστησαν τρό-
 15 παιον ἀπὸ τῶν νικῶντων πολεμίων. ταῦτα τὴν πόλιν
 ἡγείρεν εἰς δόξαν, ταῦτ' εἰς μέγεθος· ἐπὶ τούτοις
 Πίνδαρος ἔρεισμα τῆς Ἑλλάδος προσεῖπε τὰς Ἀθήνας,
 οὐχ ὅτι ταῖς Φρυγίου τραγωδίαις καὶ Θέσπιδος ὤρ-
 θουν τοὺς Ἑλληνας, ἀλλ' ὅτι πρῶτον, ὥς φησιν αὐτός,
 20 ἐπ' Ἀρτεμισίῳ παῖδες Ἀθηναίων ἐβάλοντο φαεινὰν Β
 κρηπιδ' ἐλευθερίας· ἐπὶ τε Σαλαμῖνι καὶ Μινιάλῃ καὶ
 Πλαταιαῖς ὥσπερ ἀδαμάντινοι στηρίζαντες τὴν ἐλευ-
 θερίαν τῆς Ἑλλάδος παρέδωσαν τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις.

1 Καρκίνος] Nauck, p. 619 Aliud
 latet 2 Ἀστυδάμας] Nauck. elingius:
 ἱσταμένη 4 ἐπὶ δέκα μηνὸς c. 6 9
 ἐπὶ Emperius: ἐν 17 Πίν-
 R: ὤρθον 20 παῖδες καὶ]
 ἀθηναίων φαεινὰν Vit.
 Them. c. 8: φαεινὴν 22 αὐαμαντινοὶ] fort. ἀδαμαντίνους ut
 ad dativos referatur

8. Ἀλλὰ νῆ Δία παιδιά τὰ τῶν ποιητῶν· οἱ δὲ
 ῥήτορες ἔχουσιν τι παραβαλλόμενοι πρὸς τοὺς στρα-
 τηγούς, ἐξ ὧν εἰκότως Αἰσχίνης σκώπτων τὸν Δη-
 μοσθένην λέγειν φησίν, ὅτι γράφεται τῷ βήματι
 διαδικασίαν πρὸς τὸ στρατήγιον. ἄρ' οὖν ἄξιον
 προκρῖναι τὸν Ὑπερίδου Πλαταικὸν τῆς Ἀριστείδου
 Πλαταιᾶσι νίκης; ἢ τὸν Λυσίου κατὰ τῶν τριάκοντα
 τῆς Θρασυβούλου καὶ Ἀρχίνου τυραννοκτονίας; ἢ
 τὸν Αἰσχίνου κατὰ Τιμάρχου ἐταιρήσεως τῆς Φωκί-
 ωνος εἰς Βυζάντιον βοηθείας, δι' ἧς ἐκώλυσε τοὺς
 τῶν συμμάχων υἱοὺς ἐνύβρισμά τε καὶ παροίνημα
 γενέσθαι Μακεδόνων; ἢ τοῖς κοινοῖς στεφάνοις, οὓς
 τὴν Ἑλλάδα ἐλευθερώσας ἔλαβε, τὸν Δημοσθένους
 περὶ τοῦ στεφάνου παραβάλωμεν, ἐν ᾧ τοῦτο λαμ-
 πρότατον καὶ λογιώτατον ὁ ῥήτωρ πεποίηκεν, ὁμόσας
 τοὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας τῶν προγόν-
 ων, οὐ τοὺς ἐν ταῖς σχολαῖς τὰ μειράκια προδιδά-
 σκοντας· ἐφ' οἷς οὐ τοὺς Ἰσοκράταις καὶ Ἀντιφῶντας
 καὶ Ἰσαίους, ἀλλὰ τούτους ἢ πόλιν δημοσίαις ταφαῖς
 ἔθαψεν, ὑποδεξαμένη τὰ λείψανα τῶν σωμάτων, καὶ
 τούτους ἀπεθέωσε τοῖς ὄρκοις ὁ ῥήτωρ ὁμνύων οὓς
 οὐκ ἐμίμειτο. Ἰσοκράτης δὲ τοὺς ἐν Μαραθῶνι
 προκινδυνεύσαντας ὥσπερ ἀλλοτρίαις ψυχαῖς φήσας
 ἐναγωνίσασθαι καὶ καθυμνήσας τὴν τόλμαν αὐτῶν

3 εἰκότως Madvigius: εἰκὸς ὥς (ὥς εἰκὸς ἐξ ὧν Emperius)
 Αἰσχίνης] adv. Ctesiph 146 5 τὸ στρατήγιον R: τὴν στρατη-
 γίαν 7 Πλαταιᾶσι Cobetus: παραγγελίας 8 Ἀρχίνου R:
 ἀρχίου 12 κοινοῖς] Κόνωνος Madvigius. Malim Κονω-
 νεῖοις 17 οὐ Leonicus: ἢ 18 οὐ S 21 τοῖς ὄρκοις M:
 τοὺς ὄρκους

καὶ τὴν ὑπεροψίαν τοῦ ζῆν, αὐτός, ὥς φασιν, ἤδη
 γέρον γερονῶς πρὸς τὸν πνυθόμενον πῶς διάγει,
 'οὕτως' εἶπεν 'ὥς ἄνθρωπος ὑπὲρ ἐνενήκοντα ἔτη
 γερονῶς καὶ μέγιστον ἡγούμενος τῶν κακῶν τὸν
 5 θάνατον.' οὐ γὰρ ἀκονῶν ξίφος οὐδὲ λόγχην χαράτ-
 των οὐδὲ λαμπρύνων κράνος οὐδὲ στρατευόμενος
 οὐδ' ἐρέσσω, ἀλλ' ἀντίθετα καὶ πάρισα καὶ ὁμοιό-
 πτωτα κολλῶν καὶ συντιθεῖς, μονονοὺ κολαπτῆρσι
 καὶ ξυστῆρσι τὰς περιόδους ἀπολεαίνων καὶ ῥυθμίζων E
 10 ἐγήρασε. πῶς οὖν οὐκ ἔμελλεν ἄνθρωπος ψόφον
 ὅπλων φοβεῖσθαι καὶ σύρρηγμα φάλαγγος ὃ φοβού-
 μενος φωνῆεν φωνήεντι συγκροῦσαι καὶ συλλαβῇ τὸ
 ἰσόκωλον ἐνδεὲς ἐξενεγκεῖν; Μιλτιάδης μὲν γὰρ ἄρας
 εἰς Μαραθῶνα τῇ ὑστεραίᾳ τὴν μάχην συνάψας ἦκεν
 15 εἰς ἄστν μετὰ τῆς στρατιᾶς νενικηκώς, καὶ Περικλῆς
 ἐννέα μῆσι Σαμίους καταστρεψάμενος ἐφρόνει τοῦ
 Ἀγαμέμνονος μεῖζον ἔτει δεκάτῳ τὴν Τροίαν ἐλόντος· F
 Ἰσοκράτης δὲ μικροῦ τρεῖς ὀλυμπιάδας ἀνήλωσεν,
 ἵνα γράψῃ τὸν πανηγυρικὸν λόγον, οὐ στρατευσά-
 20 μενος ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις οὐδὲ πρεσβεύσας οὐδὲ
 πόλιν κτίσας οὐδὲ ναύαρχος ἐκπεμφθεῖς, καίτοι μυρί-
 οὺς τοῦ τότε χρόνου πολέμους ἐνέγκαντος· ἀλλ' ἐν
 ᾧ Τιμόθεος Εὐβοίαν ἡλευθέρον καὶ Χαβρίας περὶ
 Νάξον ἐναυμάχει καὶ περὶ Λέχαιον Ἰφικράτης κατέ-
 25 κοπτε τὴν Λακεδαιμονίων μόραν, καὶ πᾶσαν ἔλευ-
 θερώσας πόλιν ὃ δῆμος ἰσόψηφον αὐτοῖς τὴν Ἑλλάδα 351
 κατέστησεν, οἵκοι καθῆστο βιβλίον ἀναπλάττων τοῖς

11 φάλαγγος] φαλάγγων Abreschius
 rius: αὐτός 25 μόραν M: μοῖραν

13 ἄρας Empe-

ὀνόμασιν, ὅσῳ χρόνῳ τὰ προπύλαια Περικλῆς ἀνέ-
 στησε καὶ τοὺς ἐκατομπέδους. καίτοι καὶ τοῦτον ὡς
 βραδέως ἀνύοντα τοῖς ἔργοις ἐπισκώπτων Κρατῖνος
 οὕτω πως λέγει περὶ τοῦ διὰ μέσου τείχους, 'λόγοισι
 γὰρ αὐτὸ προάγει Περικλέης, ἔργοισι δ' οὐδὲ κινεῖ.' ⁵
 σκόπει δὲ σοφιστικὴν μικροφροσύνην, τὸ ἕνατον
 μέρος τοῦ βίου εἰς ἓνα λόγον καταναλίσκουσαν. ἀλλὰ
 νῆ Δία τοὺς Δημοσθένους τοῦ ῥήτορος λόγους ἄξιόν
 ἔστι τοῖς τοῦ στρατηγοῦ ἔργοις παραβάλλειν; τὸν
 B κατὰ Κόνωνος αἰκίας τοῖς περὶ Πύλον τροπαίοις ¹⁰
 ἐκείνου; τὸν πρὸς Ἀρεθούσιον περὶ ἀνδραπόδων τοῖς
 ἐξανδραποδισθεῖσιν ὑπ' ἐκείνου Σπαρτιάταις; ἢ ὅτι
 τοὺς ἐποίκους ἔγραψε, ταύτην. Ἀλκιβιάδης ἔχων
 Μαντινεῖς καὶ Ἡλείους ἐπὶ τὴν Λακεδαιμόνα συνέ-
 στησε. καὶ μὴν οἱ γε δημόσιοι λόγοι τοῦτ' ἔχουσι ¹⁵
 θαυμαστόν, ὅτι τοῖς Φιλιππικοῖς ἐπὶ πράξεις προτρέ-
 πεται καὶ τὴν Λεπτίνου προᾶξιν ἐπαινεῖ.

4 μέσον W: μέσον λόγοισι γὰρ αὐτὸ] πάλαι γὰρ αὐτὸ
 λόγοισι Vit. Per. c. 18. cf. Meinek. II. p. 218 5 αὐτὸ R:
 αὐτὸν 8 νῆ Δία Madvigius: δὴ μετὰ 9 τοῖς τοῦ στρα-
 τηγοῦ ἔργοις W: τοῖς στρατηγοῖς 11 ἐκείνου Leonicus:
 ἔχειν τὸν Papabasilii Ἀρεθούσιον Cobetus: ἀμαθούσιον
 12 ἢ ὅτι — ταύτην] fort. ἢ ὅτι ὅτε τοὺς ἐπιτροπικοὺς ἔγραψε,
 τὴν ἡλικίαν ταύτην 15 γε Horwerdenus: τε 17 ἐπαινεῖ]
 'λείπει τὸ τέλος' adnotavit M

ΠΕΡΙ ΙΣΙΔΟΣ ΚΑΙ ΟΣΙΡΙΔΟΣ.

Πάντα μὲν, ὦ Κλέα, δεῖ τὰ γὰρ αὐτὰ τοὺς νοῦν ἔχον-
 τας αἰτεῖσθαι παρὰ τῶν θεῶν, μάλιστα δὲ τῆς περὶ
 αὐτῶν ἐπιστήμης ὅσον ἐφικτόν ἐστιν ἀνθρώποις
 μετιόντες εὐχόμεθα τυγχάνειν παρ' αὐτῶν ἐκείνων.
 5 ὥς οὐδὲν ἀνθρώπῳ λαβεῖν μεῖζον οὐδὲ χαρίσασθαι
 θεῷ σεμνότερον ἀληθείας. τᾶλλα μὲν γὰρ ἀνθρώ- D
 ποῖς ὁ θεὸς ὧν δέονται δίδωσιν, νοῦ δὲ καὶ φρονή-
 σεως μεταδίδωσιν, οἰκεῖα κεκτημένος ταῦτα καὶ χρώ-
 μενος. οὐ γὰρ ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ μακάριον τὸ
 10 θεῖον, οὐδὲ βρονταῖς καὶ κεραυνοῖς ἰσχυρόν, ἀλλ'
 ἐπιστήμη καὶ φρονήσει. καὶ τοῦτο κάλλιστα πάντων
 Ὅμηρος ὧν εἶρηκε περὶ θεῶν ἀναφθεγγόμενος

ἥ μὰν ἀμφοτέροισιν δμὸν γένος ἡδ' ἰα πάτρη,
 ἀλλὰ Ζεὺς πρότερος γέρονει καὶ πλείονα ἥδει,
 15 σεμνότεραν ἀπέφηνε τὴν τοῦ Διὸς ἡγεμονίαν, ἐπι-
 στήμη καὶ σοφίᾳ πρεσβυτέραν οὔσαν. οἶμαι δὲ καὶ
 τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἣν ὁ θεὸς εἰληχεν, εὐδαιμον εἶναι E
 τὸ τῇ γνώσει μὴ προαπολείπειν τὰ γιννόμενα· τοῦ

4 εὐχόμεθα Halimius: εὐχόμεθα 5 οὐδὲ *: οὐ 6
 τᾶλλα *: τὰ ἄλλα 7 νοῦ — μεταδίδωσιν W ex Eustr.
 Comment. ad Aristot. Ethic. 6 p. 98b 13 Hom. N 354
 15 ἐπιστήμη καὶ σοφίᾳ Marklandus: ἐπιστήμης καὶ σοφίας
 17 εὐδαιμον] ἐν εὐδαιμον Emperius 18 προαπολείπειν *:
 προαπολιπεῖν

δὲ γινώσκειν τὰ ὄντα καὶ φρονεῖν ἀφαιρεθέντος, οὐ βίον ἀλλὰ χρόνον εἶναι τὴν ἀθανασίαν.

2. Αἰὶο θειότητος ὕψος ἐστὶν ἡ τῆς ἀληθείας μάλιστα δὲ τῆς περὶ θεῶν ἔφεσις, ὥσπερ ἀνάληψιν ἱερῶν τὴν μάθησιν ἔχουσα καὶ τὴν ζήτησιν, ἀγνείας 5 τε πάσης καὶ νεωκορίας ἔργον ὀσιώτερον, οὐχ ἥκιστα δὲ τῇ θεῷ ταύτῃ κεχαρισμένον, ἣν σὺ θεραπεύεις F ἑξαιρέτως σοφὴν καὶ φιλόσοφον οὖσαν, ὥς τοῦνομά γε φράζειν ἔοικε, παντὸς μᾶλλον αὐτῇ τὸ εἰδέναι καὶ τὴν ἐπιστήμην προσήκουσαν. Ἑλληνικὸν γὰρ ἡ Ἴσις 10 ἐστὶ καὶ ὁ Τυφὼν, ὃν πολέμιος τῇ θεῷ καὶ δι' ἄγνοιαν καὶ ἀπάτην τετυφωμένος καὶ διασπῶν καὶ ἀφανίζων τὸν ἱερὸν λόγον, ὃν ἡ θεὸς συνάγει καὶ συντίθησι καὶ παραδίδωσι τοῖς τελουμένοις θειώσεως, σῶφρονι 352 μὲν ἐνδελεχῶς διαίτῃ καὶ βρωμάτων πολλῶν καὶ 15 ἀφροδισίων ἀποχαῖς κολουούσης τὸ ἀκόλαστον καὶ φιλήδονον, ἀθρόπτους δὲ καὶ στερεὰς ἐν ἱεροῖς λατρείας ἐθιζούσης ὑπομένειν, ὃν τέλος ἐστὶν ἡ τοῦ πρώτου καὶ κυρίου καὶ νοητοῦ γνῶσις, ὃν ἡ θεὸς παρακαλεῖ ζητεῖν παρ' αὐτῇ καὶ μετ' αὐτῆς 20 ὄντα καὶ συνόντα. τοῦ δ' ἱεροῦ τοῦνομα καὶ σαφῶς ἐπαγγέλλεται καὶ γνῶσιν καὶ εἶδησιν τοῦ ὄντος. ὀνομάζεται γὰρ Ἰσεῖον ὥς εἰσομένων τὸ ὄν, ὃν μετὰ λόγου καὶ ὀσίως εἰς τὰ ἱερὰ παρέλθωμεν τῆς θεοῦ.

9 γε R: τε 11 ὃν * 14 θειώσεως] θεῶ ὀσίως (cf. p. 473, 7) an ὀσιώσεως (cf. Heliad. Aethiop. I 17 μειράκιον — τῶν Ἀφροδίτης μυούμενον et Thesaur. s. v.)? 16 κολουούσης Emperius: κολουούσαις 18 ἐθιζούσαις W 22 καὶ γνῶσιν] γνῶσιν? 23 Ἰσεῖον Partheius: Ἰσειον εἰσομένων Baxterus: εἰσόμενον

3. Ἐτι πολλοὶ μὲν Ἑρμοῦ, πολλοὶ δὲ Προμη-
 θεώς ἱστορήκασιν αὐτὴν θυγατέρα· ὦν τὸν μὲν ἕτερον
 σοφίας καὶ προνοίας, Ἑρμῆν δὲ γραμματικῆς καὶ
 μουσικῆς εὗρετὴν νομίζοντες. διὸ καὶ τῶν ἐν Ἑρ- B
 5 μοῦ πόλει Μουσῶν τὴν προτέραν Ἴσιν ἅμα καὶ Δικαιο-
 σύνην καλοῦσι, σοφὴν οὖσαν, ὥσπερ εἴρηται, καὶ
 δεικνύουσιν τὰ θεῖα τοῖς ἀληθῶς καὶ δικαίως ἱεραφό-
 ροις καὶ ἱεροστόλοις προσαγορευομένοις. οὗτοι δ' εἰδὼν
 οἱ τὸν ἱερὸν λόγον περὶ θεῶν πάσης καθαρύνοντα δεισι-
 10 δαιμονίας καὶ περιεργίας ἐν τῇ ψυχῇ φέροντες ὥσπερ
 ἐν κίστῃ καὶ περιστέλλοντες, τὰ μὲν μέλανα καὶ
 σκιώδη τὰ δὲ φανερά καὶ λαμπρά τῆς περὶ θεῶν
 ὑποδηλοῦντα οἰήσεως, οἷα καὶ περὶ τὴν ἐσθῆτα τὴν
 ἱερὰν ἀποφαίνεται. διὸ καὶ τὸ κοσμεῖσθαι τούτοις
 15 τοὺς ἀποθανόντας Ἰσιακοὺς σύμβολόν ἐστι τοῦτον
 τὸν λόγον εἶναι μετ' αὐτῶν, καὶ τοῦτον ἔχοντας C
 ἄλλο δὲ μηδὲν ἐκεῖ βαδίζειν. οὔτε γὰρ φιλοσόφους
 παγωνοτροφίαι, ὧς Κλέα, καὶ τριβωνοφορίαι ποιοῦσιν,
 οὔτ' Ἰσιακοὺς αἰ λινοστολῖαι καὶ ξυρήσεις· ἀλλ' Ἰσι-
 20 ακός ἐστιν ὡς ἀληθῶς ὁ τὰ δεικνύμενα καὶ δρώμενα
 περὶ τοὺς θεοὺς τούτους, ὅταν νόμῳ παραλάβῃ, λόγῳ
 ζητῶν καὶ φιλοσοφῶν περὶ τῆς ἐν αὐτοῖς ἀληθείας.

4. Ἐπεὶ τοὺς γε πολλοὺς καὶ τὸ κοινότατον τοῦτο
 καὶ σμικρότατον λέληθεν, ἐφ' ὅτῳ τὰς τρίχας οἱ
 25 ἱερεῖς ἀποτίθενται καὶ λινᾶς ἐσθῆτας φοροῦσιν· οἱ

2 ὦν] del. M. ὡς R. τὸν Basileensis: τὸ 4 νομίζοντες]
 νομίζομεν R. νομίζοντες διατελοῦσι? ἐν Baxterus 6 σο-
 φὴν οὖσαν *: σοφίαν. cf. p. 472, 9 9 λόγον] λόγον τὸν? 18
 ὑποδηλοῦντα] ὑποδηλοῦντες M. οἰήσεως] νοήσεως W 19 αἰ]
 αὐ Marklandus ξυρήσεις R: ξύρησις 21 ὅταν] ἅττ' ἄν Bentl.

μὲν γὰρ οὐδ' ὅλως φροντίζουσιν εἰδέναι περὶ τούτων,
 D οἱ δὲ τῶν μὲν ἐρίων ὥσπερ τῶν κρεῶν, σεβομένους
 τὸ πρόβατον, ἀπέχεσθαι λέγουσι, ξυρεῖσθαι δὲ τὰς
 κεφαλὰς διὰ τὸ πένθος, φορεῖν δὲ τὰ λινὰ διὰ τὴν
 χροάν, ἣν τὸ λίνον ἀνθοῦν ἀνίησι τῇ περιεχούσῃ
 τὸν κόσμον αἰθερίῳ χαροπότητι προσεικνύαν. ἡ δ'
 ἀληθὴς αἰτία μία πάντων ἐστί· 'καθαροῦ γάρ' ἢ
 φησιν ὁ Πλάτων 'οὐ θεμιτὸν ἔπτεσθαι μὴ καθαροῦ·'
 περισσωμα δὲ τροφῆς καὶ σκύβαλον οὐδὲν ἄγνόν
 οὐδὲ καθαρὸν ἐστίν· ἐκ δὲ περιττωμάτων ἔρια καὶ 10
 λάχνη καὶ τρίχες καὶ ὕνυχες ἀναφύονται καὶ βλα-
 στάνουσι. γέλοῖον οὖν ἦν τὰς μὲν αὐτῶν τρίχας ἐν
 E ταῖς ἀγνείαις ἀποτίθεσθαι ξυρουμένους καὶ λειαινο-
 μένους πᾶν ὁμαλῶς τὸ σῶμα, τὰς δὲ τῶν θρεμμά-
 των ἀμπέχεσθαι καὶ φορεῖν· καὶ γὰρ τὸν 'Ἡσίοδον 15
 οἴεσθαι δεῖ λέγοντα

‘μηδ’ ἀπὸ πεντόξιοιο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ
 αὖτον ἀπὸ γλωροῦ τάμνειν αἰθωνι σιδήρῳ,’

διδάσκειν ὅτι δεῖ καθαρὸς τῶν τοιούτων γενομέ-
 νους ἐορτάζειν, οὐκ ἐν αὐταῖς ταῖς λερουργίαις 20
 χρῆσθαι καθάρσει καὶ ἀφαιρέσει τῶν περιττωμάτων.
 τὸ δὲ λίνον φύεται μὲν ἐξ ἀθανάτου τῆς γῆς καὶ
 F καρπὸν ἐδώδιμον ἀναδίδωσι, λιτὴν δὲ παρέχει καὶ
 καθαρὰν ἐσθῆτα καὶ τῷ σκέποντι μὴ βαρύνουσαν,
 εὐάροστον δὲ πρὸς πᾶσαν ὥραν, ἥμιστα δὲ φθει- 25
 ροποιόν, ὥς λέγουσι· περὶ ὧν ἕτερος λόγος.

1 γὰρ M περὶ] τι περὶ Squirius 3 ξυρεῖσθαι *: ξύρε-
 σθαι 8 Πλάτων] Phaedon. p. 67b 12 αὐτῶν *: αὐτῶν
 13 ξυρουμένους *: ξυρωμένους 15 'Ἡσίοδον] OD 741

5. Οἱ δ' ἱερεῖς οὕτω δυσχεραίνουσι τὴν τῶν περι-
 τωμάτων φύσιν, ὥστε μὴ μόνον παραιτεῖσθαι τῶν
 ὀσπρίων τὰ πολλὰ καὶ τῶν κρεῶν τὰ μήλεια καὶ
 ὕεια, πολλὴν ποιοῦντα περιττώσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς
 5 ἄλλας τῶν σιτίων ἐν ταῖς ἀγνείαις ἀφαιρεῖν, ἄλλας
 τε πλείονας αἰτίας ἔχοντας καὶ τὸ ποτικωτέρους καὶ
 βρωτικωτέρους ποιεῖν ἐπιθήγοντας τὴν ὄρεξιν. τὸ
 γὰρ, ὡς Ἀρισταγόρας ἔλεγε, διὰ τὸ πηγνυμένοις
 πολλὰ τῶν μικρῶν ζώων ἐναποθνήσκειν ἀλυσκόμενα
 10 μὴ καθαροὺς λογίζεσθαι τοὺς ἄλλας εὐηθές ἐστι.
 λέγονται δὲ καὶ τὸν Ἄπιν ἐκ φρέατος ἰδίου ποτίζειν, 353
 τοῦ δὲ Νείλου παντάπασιν ἀπειργεῖν, οὐ μίαν οὖν
 ἡγνούμενοι τὸ ὕδωρ διὰ τὸν κροκόδειλον, ὡς ἐνιοι
 νομίζουσιν· οὐδὲν γὰρ οὕτω τίμιον Αἴγυπτίοις, ὡς
 15 ὁ Νεῖλος· ἀλλὰ πιαίνειν δοκεῖ καὶ μάλιστα πολυ-
 σαρκίαν ποιεῖν τὸ Νειλῶον ὕδωρ πινόμενον. οὐ βού-
 λονται δὲ τὸν Ἄπιν οὕτως ἔχειν οὐδ' ἑαυτούς, ἀλλ'
 εὐσταλῇ καὶ κοῦφα ταῖς ψυχαῖς περικεῖσθαι τὰ σώ-
 ματα καὶ μὴ πιέζειν μηδὲ καταθλίβεῖν ἰσχύοντι τῷ
 20 θνητῷ καὶ βαρύνοντι τὸ θεῖον.

6. Οἶνον δ' οἱ μὲν ἐν Ἥλιου πόλει θεραπεύ-
 οντες τὸν θεὸν οὐκ εἰσφέρουσι τὸ παράπαν εἰς τὸ
 ἱερόν, ὡς οὐ προσῆκον ἡμέρας πίνειν, τοῦ κυρίου B
 καὶ βασιλέως ἐφορῶντος· οἱ δ' ἄλλοι χρῶνται μὲν
 25 ὀλίγῳ δέ. πολλὰς δ' αἰνους ἀγνείας ἔχουσιν, ἐν αἷς
 φιλοσοφοῦντες καὶ μανθάνοντες καὶ διδάσκοντες τὰ

6 τὸ W 8 Ἀρισταγόρας] Mueller. 2 p. 99 13 ἡγού-
 μενοι Marklandus: ἡγονμένους 14 τίμιον R: τιμή 23
 ἡμέρας] ἱερέας Moserus

θεῖα διατελοῦσιν. οἱ δὲ βασιλεῖς καὶ μετρητὸν
 ἐπινον ἐκ τῶν ἱερῶν γραμμάτων, ὡς Ἐκαταῖος ἱστο-
 ρηκεν, ἱερεῖς ὄντες· ἤρξαντο δὲ πίνειν ἀπὸ Ψαμ-
 μητίχου, πρότερον δ' οὐκ ἐπινον οἶνον οὐδ' ἔσπενδον
 ὡς φίλιον θεοῖς, ἀλλ' ὡς αἷμα τῶν πολεμησάντων 5
 ποτὲ τοῖς θεοῖς, ἐξ ὧν οἴονται πεσόντων καὶ τῇ γῇ
 συμμιγέντων ἀμπέλους γενέσθαι· διὸ καὶ τὸ μεθύειν
 C ἔκφρονας ποιεῖν καὶ παραπλῆγας, ἅτε δὴ τῶν προ-
 γόνων τοῦ αἵματος ἐμπιπλαμένους. ταῦτα μὲν οὖν
 Εὐδοξος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῆς περιόδου λέγεσθαι φησιν 10
 οὕτως ὑπὸ τῶν ἱερῶν.

7. Ἰχθυῶν δὲ θαλαττίων πάντες μὲν οὐ πάντων
 ἀλλ' ἐνίων ἀπέχονται, καθάπερ Ὁξυρυγχίται τῶν
 ἀπ' ἀγκίστρον· σεβόμενοι γὰρ τὸν ὀξυρυγχον ἰχθύν
 δεδίασι μὴ ποτε τὸ ἄγκιστρον οὐ καθαρὸν ἔστιν 15
 ὀξυρυγχου περιπεσόντος αὐτῷ. Συνηῖται δὲ φάγρου·
 δοκεῖ γὰρ ἐπιόντι τῷ Νεῖλῳ συνεπιφαίνεσθαι, καὶ
 D τὴν αὐξήσιν ἀσμένοις φράζειν αὐτάγγελος ὁρώμενος.
 οἱ δ' ἱερεῖς ἀπέχονται πάντων· πρώτου δὲ μηνὸς
 ἐνάτῃ τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων ἐκάστου πρὸ τῆς αὐλείου 20
 θύρας ὅπτην ἰχθύν κατεσθίουστος, οἱ ἱερεῖς οὐ γεύονται
 μὲν κατακάουσι δὲ πρὸ τῶν θυρῶν τοὺς ἰχθυῖς, δύο
 λόγους ἔχοντες, ὧν τὸν μὲν ἱερὸν καὶ περιττὸν αὐθις
 ἀναλήψομαι, συνάδοντα τοῖς περὶ Ὀσίριδος καὶ Ty-
 φῶνος ὁσίως φιλοσοφουμένοις· ὁ δ' ἐμφανῆς καὶ 25
 πρόχειρος οὐκ ἀναγκαῖον οὐδ' ἀπερίεργον ὄψον ἀπο-

2 Ἐκαταῖος] Mueller. 2 p. 389 8 ποιεῖν Marklandus:
 ποιεῖ 26 οὐδ' ἀπερίεργον Bentleius: οὐδὲ περιεργον
 ἀποφαίνων Baxterus: ἀποφαίνειν

φαίνων τὸν ἰχθύν, Ὁμήρῳ μαρτυρεῖ μήτε Φαίακας
 τοὺς ἀβροβλοὺς μήτε τοὺς Ἰθακησίους ἀνθρώπους
 νησιώτας ἰχθύσι χρωμένους ποιοῦντι μήτε τοὺς E
 Ὀδυσσεῶς ἐταίρους ἐν πλῶ τοσοῦτῳ καὶ ἐν θαλάττῃ
 5 πρὶν εἰς ἐσχάτην ἐλθεῖν ἀπορίαν. ὅλως δὲ καὶ τὴν
 θάλατταν ἐκ πυρὸς ἡγοῦνται καὶ παρωρισμένην, οὐδὲ
 μέρος οὐδὲ στοιχεῖον ἀλλ' ἄλλοιον περίττωμα διε-
 φθορὸς καὶ νοσῶδες.

8. Οὐδὲν γὰρ ἄλογον οὐδὲ μυθῶδες οὐδ' ὑπὸ
 10 δεισιδαιμονίας, ὥσπερ ἔνιοι νομίζουσιν, ἐγκατεστοι-
 χεῖτο ταῖς ἱερουργίαις, ἀλλὰ τὰ μὲν ἡθικὰς ἔχοντα
 καὶ χρεῖώδεις αἰτίας, τὰ δ' οὐκ ἄμοιρα κομψότητος
 ἱστορικῆς ἢ φυσικῆς ἐστίν, οἷον τὸ περὶ κρομμύου.
 τὸ γὰρ ἐμπεσεῖν εἰς τὸν ποταμὸν καὶ ἀπολέσθαι F
 15 τὸν τῆς Ἰσίδος τρόφιμον Δίκτυν τῶν κρομμύων ἐπι-
 δρασσόμενον ἐσχάτως ἀπίθανον· οἱ δ' ἱερεῖς ἀφο-
 σιοῦνται καὶ δυσχεραίνουσι τὸ κρόμμυον παραφυλάτ-
 τοντες, ὅτι τῆς σελήνης φθινοῦσης μόνον εὐτροφεῖν
 τοῦτο καὶ τεθηλέναι πέφυκεν. ἔστι δὲ πρόσφορον
 20 οὐθ' ἀγνεύουσιν οὐθ' ἐορτάζουσιν, τοῖς μὲν ὅτι διψῇ,
 τοῖς δ' ὅτι δακρύειν ποιεῖ τοὺς προσφερομένους.
 ὁμοίως δὲ καὶ τὴν ὕν ἀνίερον ζῶον ἡγοῦνται· ὥς
 μάλιστα γὰρ ὀχεύεσθαι δοκεῖ τῆς σελήνης φθινοῦσης·
 καὶ τῶν τὸ γάλα πινόντων ἕξανθεῖ τὰ σώματα λέπραν
 25 καὶ ψωρικὰς τραχύτητας. τὸν δὲ λόγον, ὃν θύοντες 354
 ἄπαξ ὕν ἐν πανσελήνῳ καὶ ἐσθίοντες ἐπιλέγουσιν, ὥς

6 καὶ] καὶ ὕδατος R. Del. Squirius 11 ταῖς W 15
 τῶν Leonicius: οὐ 17 τὸ Squirius: καὶ τὸ 26 ἄπαξ]
 ἄπαξ τοῦ ἔτους Squirius ex Ael. H. A. 10, 16 καὶ ἐσθί-
 οντες Bentleius: κατεσθίοντες

ὁ Τυφὼν ὃν διώκων πρὸς τὴν πανσέληνον εὔρε τὴν
 ξυλίνην σορόν, ἐν ᾗ τὸ σῶμα τοῦ Ὀσίριδος ἔκειτο,
 καὶ διέρριψεν, οὗ πάντες ἀποδέχονται, παρακονσμά-
 τιον ὥσπερ ἄλλα πολλὰ νομίζοντες· ἀλλὰ τρυφὴν τε
 καὶ πολυτέλειαν καὶ ἡδυπάθειαν οὕτω προβάλλεσθαι 5
 τοὺς παλαιοὺς λέγουσιν, ὥστε καὶ στήλην ἔφασαν
 ἐν Θήβαις ἐν τῷ ἱερῷ· κεῖσθαι κατὰρας ἐγγεγραμ-
 μένας ἔχουσιν κατὰ Μείνιος τοῦ βασιλέως, ὃς πρῶτος
 Β Αἰγυπτίους τῆς ἀπλούτου καὶ ἀχρημάτου καὶ λιτῆς
 ἀπήλλαξε διαίτης. λέγεται δὲ καὶ Τέχνακτις ὁ Βοκ- 10
 χόρεως πατὴρ στρατεύων ἐπ' Ἀραβας, τῆς ἀποσκευῆς
 βραδυνούσης, ἡδέως τῷ προστυχόντι σιτίῳ χρησά-
 μενος, εἴτα κοιμηθεὶς βαθὺν ὕπνον ἐπὶ στιβάδος,
 ἀσπάσασθαι τὴν εὐτέλειαν· ἐκ δὲ τούτου καταρά-
 σασθαι τῷ Μεινίῳ, καὶ τῶν ἱερέων ἐπαινεσάντων 15
 στηλιτεῦσαι τὴν κατάραν.

9. Οἱ δὲ βασιλεῖς ἀπεδείκνυντο μὲν ἐκ τῶν ἱερέων
 ἢ τῶν μαχίμων, τοῦ μὲν δι' ἀνδρείαν τοῦ δὲ διὰ
 σοφίαν γένους ἀξίωμα καὶ τιμὴν ἔχοντος. ὁ δ' ἐκ
 μαχίμων ἀποδεδειγμένος εὐθὺς ἐγίγνετο τῶν ἱερέων 20
 C καὶ μετεῖχε τῆς φιλοσοφίας, ἐπικεκρυμμένης τὰ πολλὰ
 μύθοις καὶ λόγοις ἀμυδρὰς ἐμφάσεις τῆς ἀληθείας
 καὶ διαφάσεις ἔχουσιν, ὥσπερ ἀμέλει καὶ παραδη-
 λοῦσιν αὐτοὶ πρὸ τῶν ἱερῶν τὰς σφίγγας ἐπιεικῶς
 ἰστάντες, ὥς ἀνιγματοῶδη σοφίαν τῆς θεολογίας 25
 αὐτῶν ἔχουσης. τὸ δ' ἐν Σάι τῆς Ἀθηναῖς, ἣν καὶ

8 παρακονσμάτιον X: παρακονσμάτων 15 Μεινίῳ]
 Μείνι Baxterus ἐπαινεσάντων] ἐπινευσάντων R 26 Σάι
 p. 363 f. Stob. 44, 42: σάει

Ἴσιν νομίζουσιν, ἔδος ἐπιγραφὴν εἶχε τοιαύτην ἑγὼ εἶμι πᾶν τὸ γεγονὸς καὶ ὃν καὶ ἐσόμενον καὶ τὸν ἔμδον πέπλον οὐδεὶς πω θνητὸς ἀπεκάλυψεν. ἔτι δὲ τῶν πολλῶν νομιζόντων ἰδίον παρ' Αἰγυπτίοις ὄνομα
 5 τοῦ Διὸς εἶναι τὸν Ἀμοῦν (ὃ παράγοντες ἡμεῖς Ἀμμωνα λέγομεν), Μανεθῶς μὲν δὲ Σεβεννύτης τὸ D κεκρυμμένον οἴεται καὶ τὴν κρύψιν ὑπὸ ταύτης δηλοῦσθαι τῆς φωνῆς· Ἐκαταῖος δ' ὁ Ἀβδηρίτης φησὶ τούτῳ καὶ πρὸς ἀλλήλους τῷ ῥήματι χρῆσθαι
 10 τοὺς Αἰγυπτίους, ὅταν τινὰ προσκαλῶνται· προσκλητικὴν γὰρ εἶναι τὴν φωνήν. διὸ τὸν πρῶτον θεόν, ὃν τῷ παντὶ τὸν αὐτὸν νομίζουσιν, ὡς ἄφαντῇ καὶ κεκρυμμένον ὄντα προσκαλούμενοι καὶ παρακαλοῦντες ἐμφαντῇ γενέσθαι καὶ δῆλον αὐτοῖς, Ἀμοῦν λέγουσιν.
 15 ἡ μὲν οὖν εὐλάβεια τῆς περὶ τὰ θεῖα σοφίας Αἰγυπτίων τοσαύτη ἦν.

10. Μαρτυροῦσι δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων οἱ σοφώτατοι, Σόλων Ὁαλῆς Πλάτων Εὐδοξος Πυθαγόρας, E ὡς δ' ἔνιοί φασι, καὶ Λυκούργος, εἰς Αἴγυπτον ἀφί-
 20 κόμενοι καὶ συγγενόμενοι τοῖς ἱερεῦσιν. Εὐδοξὸν μὲν οὖν Χονοῦφεῶς φασι Μεμφίτου διακοῦσαι, Σόλωνα δὲ Σόγχιτος Σαῖτου, Πυθαγόραν δ' Οἰνούφειας Ἡλιοπολίτου. μάλιστα δ' οὗτος, ὡς ἔοικε, θαυμασθεὶς καὶ θαυμάσας τοὺς ἄνδρας ἀπεμιμήσατο F
 25 τὸ συμβολικὸν αὐτῶν καὶ μυστηριῶδες, ἀναμίξας αἰνίγμασι τὰ δόγματα· τῶν γὰρ καλουμένων ἱερο-

6 Σεβεννύτης Steph. Byzantius hic et infra: σεβεννίτης
 8 Ἐκαταῖος] vid. p. 353 b 12 ὃν Bentleius 16 ἦν] del.
 Benselerus 23 Ἡλιοπολίτου *: ἡλιουπολίτου

γλυφικῶν γραμμάτων οὐδὲν ἀπολείπει τὰ πολλὰ τῶν
 Πυθαγορικῶν παραγγελλμάτων, οἷόν ἐστι τό 'μὴ
 ἐσθλῆιν ἐπὶ δέφρυν' 'μὴδ' ἐπὶ χοίνικος καθῆσθαι' 'μὴδὲ
 φοίνικα φυτεύειν' 'μὴδὲ πῦρ μαχαίρᾳ σκαλεύειν ἐν
 οἰκίᾳ.' δοκῶ δ' ἔγωγε καὶ τὸ τὴν μονάδα τοὺς ἄν- 5
 δρας ὀνομάζειν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν δυνάδα Ἀρτεμιν,
 Ἀθηναῖαν δὲ τὴν ἑβδομάδα, Ποσειδῶνα δὲ τὸν πρῶτον
 κύβον, εἰκέναι τοῖς ἐπὶ τῶν ἱερῶν ἰδρυμένοις καὶ
 δρωμένοις νῆ Δία καὶ γραφομένοις. τὸν γὰρ βασιλέα
 καὶ κύριον Ὅσιριν ὀφθαλμῷ καὶ σκήπτρῳ γράφουσιν. 10
 855 ἔνιοι δὲ καὶ τοῦτομα διερμηνεύουσι πολυόφθαλμον,
 ὥς τοῦ μὲν $\overline{\text{os}}$, τὸ πολὺ, τοῦ δ' $\overline{\text{epi}}$ τὸν ὀφθαλμὸν Αἰγυ-
 πτία γλώττῃ φράζοντος· τὸν δ' οὐρανὸν ὥς ἀγῆρων δι'
 αἰδιότητα καρδίᾳ θυμὸν ἐσχάρας ὑποκειμένης. ἐν δὲ
 Θήβαις εἰκόνες ἦσαν ἀνακείμεναι δικαστῶν ἄχειρες, ἡ 15
 δὲ τοῦ ἀρχιδικαστοῦ καταμύουσα τοῖς ὕμνασιν, ὥς
 ἔδαρον ἅμα τὴν δικαιοσύνην καὶ ἀνέντευκτον οὔσαν.
 τοῖς δὲ μαχίμοις κἀνθαρος ἦν γλυφῇ σφραγῖδος· οὐ γὰρ
 ἔστι κἀνθαρος θῆλυς, ἀλλὰ πάντες ἄρσενες. τίκτουσι
 δὲ τὸν γόνον εἰς ὕλην, ἣν σφαιροποιοῦσιν, οὐ τροφῆς 20
 μάλλον ἢ γενέσεως χώραν παρασκευάζοντες.

B 11. Ὅταν οὖν ἃ μυθολογοῦσιν Αἰγύπτιοι περὶ
 τῶν θεῶν ἀκούσης, πλάνας καὶ διαμελισμοὺς καὶ
 πολλὰ τοιαῦτα παθήματα, δεῖ τῶν προειρημένων
 μνημονεύειν καὶ μὴδὲν οἴεσθαι τούτων λέγεσθαι 25

4 φυτεύειν] φονεύειν? μαχαίρᾳ *: μαχαίρῃ 6 τὴν
 δυνάδα Squirius: δυνάδα τὴν 13 φράζοντος Baxterus:
 φράζοντες ἀγῆρων *: ἀγῆρω 14 θυμὸν ἐσχάρας ὑποκει-
 μένης] βωμίου ἐσχάρας ὑποκωμένης? cf. Eur. Phoen. 281.
 Soph. Antig. 1016. alii 20 εἰς ὕλην, ἣν W: ὥς

γεγονὸς οὕτω καὶ πεπραγμένον. οὐ γὰρ τὸν κύνα κυρίως Ἑρμῆν λέγουσιν, ἀλλὰ τοῦ ζώου τὸ φυλακτικὸν καὶ τὸ ἄγρυπνον καὶ τὸ φιλόσοφον, γνώσει καὶ ἀγνοίᾳ τὸ φίλον καὶ τὸ ἐχθρὸν ὀρίζοντος, ἥ
 5 φησιν ὁ Πλάτων, τῷ λογιστάτῳ τῶν θεῶν συνοικειοῦσιν. οὐδὲ τὸν ἥλιον ἐκ λωτοῦ νομίζουσι βρέφος ἀνίσχειν νεογνόν, ἀλλ' οὕτως ἀνατολὴν ἡλίου γρά- C
 φουσι, τὴν ἐξ ὑγρῶν ἡλίου γιγνομένην ἀναψιν αἰνιττόμενοι. καὶ γὰρ τὸν ὀμότετον Περσῶν βασιλέα
 10 καὶ φοβερώτατον Ὀχον ἀποκτείναντα πολλούς, τέλος δὲ καὶ τὸν Ἄπιν ἀποσφάξαντα καὶ καταδειπνήσαντα μετὰ τῶν φίλων, ἐκάλεσαν 'μάχαιραν', καὶ καλοῦσι μέχρι νῦν οὕτως ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν βασιλέων, οὐ
 κυρίως δὲ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ σημαίνοντες, ἀλλὰ
 15 τοῦ τρόπου τὴν σκληρότητα καὶ κακίαν ὀργάνῳ φονικῷ παρεικάζοντες. οὕτω δὲ τὰ περὶ θεῶν ἀκού-
 σασα καὶ δεχομένη παρὰ τῶν ἐξηγουμένων τὸν μῦθον ὁσίως καὶ φιλοσόφως, καὶ ὁρῶσα μὲν αἰεὶ καὶ δια-
 φυλάττουσα τῶν ἱερῶν τὰ νενομισμένα, τοῦ δ' D
 20 ἀληθῆς δόξαν ἔχειν περὶ θεῶν μηδὲν οἰομένη μάλλον αὐτοῖς μήτε θύσειν μήτε ποιήσειν κεχαρισμένον, οὐδὲν ἔλαττον ἀποφεύξῃ κακὸν ἀθεότητος δεισιδαι-
 μονίαν.

12. Λέγεται δ' ὁ μῦθος οὗτος ἐν βραχυτάτοις
 25 ὥς ἐνεστι μάλιστα, τῶν ἀχρηστων σφύδρα καὶ περιτ-
 τῶν ἀφαιρεθέντων. τῆς Πέας φασὶ κρύφα τῷ Κρόνῳ

ὁ Πλάτων] Rep. p. 375e συνοικειοῦσιν Baxterus: κυνικειοῦσιν 7 νεογνόν Herwerdenus: νεογιλόν 16 ἀκού-
 σασα] ἀκούουσα? 21 ποιήσειν Duebnerus: ποιήσῃ αὐτοῖς
 22 ἀποφεύξῃ *: ἀποφεύξοιο 24 οὕτως Baxterus

συγγενομένης, αἰσθόμενον ἐπαράσασθαι τὸν Ἥλιον
 αὐτῇ μήτε μηνὶ μήτ' ἐνιαυτῷ τεκεῖν· ἐρῶντα δὲ τὸν
 Ἑρμῆν τῆς θεοῦ συνελθεῖν, εἴτα παίξαντα πέττια
 πρὸς τὴν σελήνην καὶ ἀφελόντα τῶν φώτων ἐκάστου
 τὸ ἑβδομηκοστόν, ἐκ πάντων ἡμέρας πέντε συνελεῖν 5
 E καὶ ταῖς ἐξήκοντα καὶ τριακοσίαις ἐπαγαγεῖν, ἃς νῦν
 ἐπαγομένης Αἰγύπτιοι καλοῦσι καὶ τῶν θεῶν γενε-
 θλίους ἄγουσι. τῇ μὲν πρώτῃ τὸν Ὅσιριν γενέσθαι,
 καὶ φωνὴν αὐτῷ τεχθέντι συνεκπεσεῖν, ὥς ὁ πάντων
 κύριος εἰς φῶς πρόεισιν. ἔνιοι δὲ Παμύλην τινὰ 10
 λέγουσιν ἐν Θήβαις ὑδρευόμενον ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοῦ
 Διὸς φωνὴν ἀκοῦσαι διακλενομένην ἀνειπεῖν μετὰ
 βοῆς, ὅτι μέγας βασιλεὺς εὐεργέτης Ὅσιρις γέγονε·
 καὶ διὰ τοῦτο θρέψαι τὸν Ὅσιριν, ἐγχειρίσαντος
 αὐτῷ τοῦ Κρόνου, καὶ τὴν τῶν Παμυλίων ἑορτὴν 15
 αὐτῷ τελείσθαι, Φαλληγορίοις εἰοικυῖαν. τῇ δὲ δευ-
 F τέρᾳ τὸν Ἀρούριον, ὃν Ἀπόλλωνα, ὃν καὶ πρεσβύ-
 τερον Ὠρον ἔνιοι καλοῦσι· τῇ τρίτῃ δὲ Τυφῶνα μὴ
 καιρῷ μηδὲ κατὰ χώραν, ἀλλ' ἀναρρήξαντα πληγῇ
 διὰ τῆς πλευρᾶς ἐξαλέσθαι· τετάρτῃ δὲ τὴν Ἴσιν ἐν 20
 πανύγροισ γενέσθαι· τῇ δὲ πέμπτῃ Νέφθυι, ἣν καὶ
 Τελευτήν καὶ Ἀφροδίτην, ἔνιοι δὲ καὶ Νίκην ὀνο-
 μάζουσιν. εἶναι δὲ τὸν μὲν Ὅσιριν ἐξ Ἥλλου καὶ

5 ἑβδομηκοστόν] add. δεύτερον Scaligerus συνελεῖν X:
 συνελθεῖν 6 ἐπαγαγεῖν R: ἐπάγειν 9 ὁ πάντων R:
 ἀπάντων 10 Παμύλην — Παμυλίων] Παμύλην — Παμ-
 μυλίων L. Dindorfius 11 ὑδρευόμενον Baxterus: ὑδρευο-
 μένην 14 ἐγχειρίσαντος Salmasius: ἐγχειρήσαντος 17
 ὃν καὶ] ὄντα καὶ? cf. p. 483, 9 20 ἐξαλέσθαι R: ἐξάλλεσθαι
 21 πανύγροισ] πανηγύρεσι Bunsenius

τὸν Ἀρούρηριν, ἐκ δ' Ἑρμοῦ τὴν Ἴσιν, ἐκ δὲ τοῦ
 Κρόνου τὸν Τυφῶνα καὶ τὴν Νέφθυν, διὸ καὶ τὴν
 τρίτην τῶν ἐπαγομένων ἀποφράδα νομίζοντες οἱ 356
 βασιλεῖς οὐκ ἐχρημάτιζον οὐδ' ἐθεράπευον αὐτοὺς
 5 μέχρι νυκτός. γήμασθαι δὲ τῷ Τυφῶνι τὴν Νέφθυν.
 Ἴσιν δὲ καὶ Ὅσιριν ἐρῶντας ἀλλήλων καὶ πρὶν ἢ
 γενέσθαι κατὰ γαστρός ὑπὸ σκότῳ συνεῖναι. ἔνιοι
 δὲ φασὶ καὶ τὸν Ἀούρηριν οὕτω γεγενῆσθαι καὶ καλεῖ-
 σθαι πρεσβύτερον Ὄρον ὑπ' Αἰγυπτίων, Ἀπόλλωνα
 10 δ' ὑφ' Ἑλλήνων.

13. Βασιλεύοντα δ' Ὅσιριν Αἰγυπτίους μὲν εὐθύς
 ἀπόρου βίου καὶ θηριώδους ἀπαλλάξαι, καρπούς τε
 δεῖξαντα καὶ νόμους θέμενον αὐτοῖς καὶ θεοὺς διδά- B
 ξαντα τιμᾶν· ὕστερον δὲ γῆν πᾶσαν ἡμερούμενον
 15 ἐπελθεῖν, ἐλάχιστα μὲν ὕπλων δεηθέντα, πειθοῖ δὲ
 τοὺς πλείστους καὶ λόγῳ μετ' ᾧδῆς καὶ πάσης μουσι-
 κῆς θελγομένους προσαγόμενον· ὕθεν Ἑλλησι δόξαι
 Διονύσῳ τὸν αὐτὸν εἶναι. Τυφῶνα δ' ἀπόντος μὲν
 οὐδὲν νεωτερίζειν, διὰ τὸ τὴν Ἴσιν εὖ μάλα φυλάτ-
 20 τεσθαι καὶ προσέχειν ἐγκρατῶς ἔχουσιν, ἐπανελθόντι
 δὲ δόλον μηχανᾶσθαι, συνωμότας ἄνδρας ἐβδομή-
 κοντα καὶ δύο πεποιημένον καὶ συνεργὸν ἔχοντα
 βασιλίσσαν ἐξ Αἰθιοπίας παροῦσαν, ἣν ὀνομάζουσιν
 Ἀσώ· τοῦ δ' Ὀσίριδος ἐκμετρησάμενον λάθρα τὸ C
 25 σῶμα καὶ κατασκευάσαντα πρὸς τὸ μέγεθος λάρνακα

3 τρίτην] add. καὶ τὴν πέμπτην R 5 γήμασθαι X:
 τιμᾶσθαι 7 ἔνιοι δὲ φασὶ — Ἑλλήνων] glossam esse
 putat W 13 διδάξαντα Marklandus: δεῖξαντα 20 ἔχου-
 σαν] ἔρχουσιν idem. cf. Diod. I 17

καλὴν καὶ κεκοσμημένην περιττῶς εἰσενεγκεῖν εἰς τὸ
 συμπόσιον. ἡσθέντων δὲ τῇ ὕψει καὶ θαυμασάντων,
 ὑποσχέσθαι τὸν Τυφῶνα μετὰ παιδιᾶς, ὅς ἂν ἐγκα-
 τακλιθεὶς ἐξισωθῇ, διδόναι δῶρον αὐτῷ τὴν λάρνακα.
 πειρωμένων δὲ πάντων καθ' ἕκαστον, ὥς οὐδεὶς ⁵
 ἐνήρμοιτεν, ἐμβάντα τὸν Ὅσιριν κατακλιθῆναι. τοὺς
 δὲ συνόντας ἐπιδραμόντας ἐπιρράξαι τὸ πῶμα καί,
 τῶν μὲν γόμοις καταλαβόντων ἐξωθεν, τῶν δὲ
 θερμοῦ μολίβδου καταχεαμένων, ἐπὶ τὸν ποταμὸν
 ἐξενεγκεῖν καὶ μεθεῖναι διὰ τοῦ Τανιτικοῦ στόματος ¹⁰
 εἰς τὴν θάλασσαν, ὃ διὰ τοῦτο μισητὸν ἔτι νῦν καὶ
 κατὰπτυστον ὀνομάζειν Αἰγυπτίους. ταῦτα δὲ πρα-
 χθῆναι λέγουσιν ἐβδόμῃ ἐπὶ δέκα μηνὸς Ἀθύρ, ἐν
 ᾧ τὸν σκορπίον ὁ ἥλιος διέξεισιν, ὕγδοον ἔτος καὶ
 D εἰκοστὸν ἐκεῖνο βασιλεύοντος Ὀσίριδος. ἐνιοὶ δὲ ¹⁵
 βεβιακέναι φασὶν αὐτόν, οὐ βεβασιλευκέναι χρόνον
 τοσοῦτον.

14. Πρώτων δὲ τῶν τὸν περὶ Χέμμιν οἰκούντων
 τόπον Πανῶν καὶ Σατύρων τὸ πάθος αἰσθομένων
 καὶ λόγον ἐμβαλόντων περὶ τοῦ γεγονότος, τὰς μὲν ²⁰
 αἰφνιδίους τῶν ὕχλων ταραχὰς καὶ πτοήσεις ἔτι νῦν
 διὰ τοῦτο πανικὰς προσαγορεύεσθαι· τὴν δ' Ἴσιν
 αἰσθομένην κείρασθαι μὲν ἐνταῦθα τῶν πλοκάμων
 ἕνα καὶ πένθιμον στολὴν ἀναλαβεῖν, ὅπου τῇ πόλει

3 ἐγκατακλιθεὶς Marklandus: ἐγκατακλεισθεὶς 4 ἐξι-
 σωθῇ *: ἐξισωθῇ 7 συνόντας] συναμότας M ἐπιρράξαι
 W: ἐπιρρήξαι 8 τῶν μὲν — καταλαβόντων Salmasius: τὰ
 μὲν — καταλαβόντας 10 Τανιτικοῦ X: ταναϊτικοῦ 15
 ἐκεῖνο X: ἐκείνου 18 Χέμμιν X: χέννιν 23 κείρασθαι
 Herwerdenus: κείρεσθαι 24 τῇ πόλει] πόλις ἢ R

μέχρι νῦν ὄνομα Κοπτῶ. ἕτεροι δὲ τοῦνομα σημαί-
 νειν οἴονται στέρησιν· τὸ γὰρ ἀποστερεῖν 'κόπτειν' E
 λέγουσι. πλανωμένην δὲ πάντη καὶ ἀποροῦσαν οὐδένα
 προσελθεῖν ἀπροσαύδητον, ἀλλὰ καὶ παιδαρίοις συν-
 5 τυχοῦσαν ἐρωτᾶν περὶ τῆς λάρνακος· τὰ δὲ τυχεῖν
 ἑωρακότα καὶ φράσαι τὸ στόμα, δι' οὗ τὸ ἀγγεῖον
 οἱ φίλοι τοῦ Τυφῶνος εἰς τὴν θάλασσαν ἔωσαν. ἐκ
 τούτου τὰ παιδάρια μαντικὴν δύναμιν ἔχειν οἴεσθαι
 τοὺς Αἰγυπτίους, καὶ μάλιστα ταῖς τούτων ὀπτεῦεσθαι
 10 κληδόσι παιζόντων ἐν ἱεροῖς καὶ φθεγγομένων ὃ τι
 ἂν τύχῃσι. αἰσθομένην δὲ τῇ ἀδελφῇ ἐρῶντα συγ-
 γεγονέναι δι' ἄγνοιαν ὥς ἑαυτῇ τὸν Ὅσιριν, καὶ F
 τεκμήριον ἰδοῦσαν τὸν μελιλώτινον στέφανον, ὃν
 ἐκεῖνος παρὰ τῇ Νέφθυι κατέλιπε, τὸ παιδίον ζητεῖν
 15 (ἐκθεῖναι γὰρ εὐθὺς τεκοῦσαν διὰ φόβον τοῦ Τυ-
 φῶνος)· εὗρεθῆν δὲ χαλεπῶς καὶ μόγις, κυνῶν ἐπα-
 γόντων τὴν Ἴσιν, ἐκτραφῆναι καὶ γενέσθαι φύλακα
 καὶ ὀπαδὸν αὐτῆς, Ἄνουβιν προσαγορευθέντα, καὶ
 λεγόμενον τοὺς θεοὺς φρουρεῖν, ὥσπερ οἱ κύνες
 20 τοὺς ἀνθρώπους.

15. Ἐκ δὲ τούτου πυθέσθαι περὶ τῆς λάρνακος, 357
 ὥς πρὸς τὴν Βύβλον χάραν ὑπὸ τῆς θαλάττης ἐκ-
 κυμανθεῖσαν αὐτὴν ἐρείκη τινὲ μαλθακῶς ὁ κλύδων
 προσέμειξεν· ἢ δ' ἐρείκη κάλλιστον ἔρνος ὀλίγω χρόνῳ
 25 καὶ μέγιστον ἀναδραμοῦσα περιέπτυξε καὶ περιέφυ

1 ἕτεροι — λέγουσι] ex margine irrepsisse videntur

4 προσελθεῖν] παρελθεῖν M

5 δὲ τυχεῖν Baxterus: δ'

ἔτυχεν 13 ἰδοῦσαν τὸν μελιλώτινον X: ἰδοῦσα τὸν μὲν
 λάτινον 14 τῇ Νέφθυι R: τὴν νέφθυν 15 ἐκθεῖναι X:

ἐκεῖνο 16 δὲ Squirius 22 Βύβλον] Βύβλον Bentleius

καὶ ἀπέκρυψεν ἐντὸς ἑαυτῆς· θανυμάσας δ' ὁ βασιλεὺς τοῦ φυτοῦ τὸ μέγεθος καὶ περιτεμῶν τὸν περιέχοντα τὴν σορὸν οὐχ ὀρωμένην κορμὸν ἔρεισμα τῆς στέγης ὑπέστησε. ταῦτά τε πνεύματί φασι δαιμονίῳ φήμης πυθομένην τὴν Ἴσιν εἰς Βύβλον ἀφικέσθαι, καὶ 5 καθίσασα ἐπὶ κρήνης ταπεινὴν καὶ δεδακρυμένην ἄλλω μὲν μηδενὶ προσδιαλέγεσθαι, τῆς δὲ βασιλίδος τὰς θεραπευνίδας ἀσπάζεσθαι καὶ φιλοφρονεῖσθαι τὴν τε κόμην παραπλέκουσαν αὐτῶν καὶ τῷ χρωτὶ B θανυμαστὴν εὐωδίαν ἐπιπνέουσιν ἀφ' ἑαυτῆς. ἰδοῦ- 10 σης δὲ τῆς βασιλίδος τὰς θεραπευνίδας, ἕμερον ἐμπεσεῖν τῆς ξένης τῶν τε τριχῶν τοῦ τε χρωτὸς ἀμβροσίαν πνέοντος· οὕτω δὲ μεταπεμφθεῖσαν καὶ γενομένην συνήθη ποιήσασθαι τοῦ παιδίου τίτην. ὄνομα δὲ τῷ μὲν βασιλεῖ Μάλλανδρον εἶναι φασιν· 15 αὐτῇ δ' οἱ μὲν Ἀστάρτην οἱ δὲ Σάωσιν οἱ δὲ Νεμανοῦν, ὅπερ ἂν Ἕλληνες Ἀθηναῖδα προσεείποιεν.

16. Τρέφειν δὲ τὴν Ἴσιν ἀντὶ μαστοῦ τὸν δά- 1 κτυλον εἰς τὸ στόμα τοῦ παιδίου διδοῦσαν, νύκτωρ δὲ περικάειν τὰ θνητὰ τοῦ σώματος· αὐτὴν δὲ γενο- 20 μένην χελιδόνα τῇ κίονι περιπέτεσθαι καὶ θορνεῖν, ἄχρι οὗ τὴν βασίλισσαν παραφυλάξασαν καὶ ἐκκραγοῦσαν, ὥς εἶδε περικαόμενον τὸ βρέφος, ἀφελέσθαι τὴν ἀθανασίαν αὐτοῦ. τὴν δὲ θεὰν φανεράν γενο- 25 μένην αἰτήσασθαι τὴν κίονα τῆς στέγης· ὑφελούσαν δὲ ῥᾶστα περικόψαι τὴν ἐρείκην, εἶτα ταύτην μὲν

3 κορμόν Salmasius: κόλπον 16 αὐτῇ Marklandus: αὐτὴν Ἀστάρτην Basileensis: ἀσπάρτην 17 προσεείποιεν Marklandus: προσεειπεῖν 19 'vel τῷ παιδίῳ vel τιθεῖσαν' W 22 ἐκκραγοῦσαν Bentleius: κερραγοῦσαν

- ὁ θόνη περικαλύψασαν καὶ μύρον καταχεαμένην ἐγγχει-
ρίσαι τοῖς βασιλεῦσι, καὶ νῦν ἔτι σέβεσθαι Βυβλίου
τὸ ξύλον ἐν ἱερῷ κείμενον Ἴσιδος. τῇ δὲ σορῶ
περιπεσεῖν καὶ κωκῦσαι τηλικούτον, ὥστε τῶν παίδων D
5 τοῦ βασιλέως τὸν νεώτερον ἐκθάνειν, τὸν δὲ πρε-
σβύτερον μεθ' ἑαυτῆς ἔχουσαν καὶ τὴν σορὸν εἰς
πλοῖον ἐνθεμένην ἀναχθῆναι. τοῦ δὲ Φαίδρου πο-
ταμοῦ πνεῦμα τραχύτερον ἐκθρέψαντος ὑπὸ τὴν ἕω,
θυμωθεῖσαν ἀναξηροῦναι τὸ ρεῖθρον.
- 10 17. Ὅπου δὲ πρῶτον ἐρημίας ἔτυχεν, αὐτὴν καθ'
ἑαυτὴν γενομένην ἀνοῖξαι τὴν λάρνακα, καὶ τῷ
προσώπῳ τὸ πρόσωπον ἐπιθεῖσαν ἀσπάσασθαι καὶ
δακρύνειν· τοῦ δὲ παιδίου σιωπῇ προσελθόντος ἐκ
τῶν ὕπισθεν καὶ καταμανθάνοντος, αἰσθομένην μετα-
15 στραφῆναι καὶ δεινὸν ὑπ' ὀργῆς ἐμβλέψαι. τὸ δὲ E
παιδίον οὐκ ἀνασχέσθαι τὸ τάρβος, ἀλλ' ἀποθάνειν.
οἱ δὲ φασιν οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὥς εἴρηται πρότερον
ἐκπεσεῖν εἰς τὴν θάλασσαν. ἔχει δὲ τιμὰς διὰ τὴν
θεόν· ὃν γὰρ ἄδουσιν Αἰγύπτιοι παρὰ τὰ συμπόσια
20 Μανέρωτα, τοῦτον εἶναι. τινὲς δὲ τὸν μὲν παῖδα
καλεῖσθαι Παλαιστινὸν ἢ Πηλούσιον, καὶ τὴν πόλιν
ἐπώνυμον ἀπ' αὐτοῦ γενέσθαι κτισθεῖσαν ὑπὸ τῆς
θεοῦ· τὸν δ' ἄδόμενον Μανέρωτα πρῶτον εὐρεῖν
μουσικὴν ἱστοροῦσιν. ἔνιοι δὲ φασιν ὄνομα μὲν
25 οὐδενὸς εἶναι, διάλεκτον δὲ πίνουσιν ἀνθρώποις καὶ
θαλειάξουσιν πρέπουσαν αἵσιμα τὰ τοιαῦτα παρεῖν·
τοῦτο γὰρ τῷ Μανέρωτι φραζόμενον ἀναφωνεῖν F

5 ἐκθάνειν R: ἐνθάνειν
26 τὰ τοιαῦτα] ταῦτα W

17 πρότερον X: τρόπον

ἐκάστοτε τοὺς Αἰγυπτίους· ὥσπερ ἀμέλει καὶ τὸ
 δεικνύμενον αὐτοῖς εἰδῶλον ἀνθρώπου τεθνηκότος
 ἐν κιβωτίῳ περιφερόμενον οὐκ ἔστιν ὑπόμνημα τοῦ
 περὶ Ὀσίριδος πάθους, ἢ τινες ὑπολαμβάνουσιν, ἀλλ'
 οἰνωμένους παρακαλεῖν αὐτοὺς χρῆσθαι τοῖς παροῦσι 5
 καὶ ἀπολαύειν, ὥς πάντας αὐτίκα μάλα τοιούτους ἐσο-
 μένους, ἄχαριν ἐπίκωμον ἐπεισάγουσι.

18. Τῆς δ' Ἰσίδος πρὸς τὸν υἱὸν Ὄρου ἐν Βούτρῳ
 τρεφόμενον πορευθείσης, τὸ δ' ἀγγεῖον ἐκποδῶν
 858 ἀποθεμένης, Τυφῶνα κυνηγετοῦντα νύκτωρ πρὸς τὴν 10
 σελήνην ἐντυχεῖν αὐτῷ, καὶ τὸ σῶμα γνωρίζαντα
 διελεῖν εἰς τεσσαρεσκαίδεκα μέρη καὶ διαρριψαί· τὴν
 δ' Ἰσιν πυθομένην ἀναζητεῖν ἐν βάριδι παπυρίνῃ
 τὰ ἔλη διεκπλέουσαν· ὕθην οὐκ ἀδικεῖσθαι τοὺς ἐν
 παπυρίνοις σκάφεσι πλέοντας ὑπὸ τῶν κροκοδείλων, 15
 ἢ φοβουμένων ἢ σεβομένων νῆ Δία τὴν θεόν. ἐκ
 τούτου δὲ καὶ πολλοὺς τάφους Ὀσίριδος ἐν Αἰγύπτῳ
 λέγεσθαι διὰ τὸ προστυγχάνουσιν ἐκάστῳ μέρει
 ταφὰς ποιεῖν. οἱ δ' οὗ φασιν, ἀλλ' εἰδῶλα ποιου-
 μένην διδόναι καθ' ἐκάστην πόλιν ὥς τὸ σῶμα 20
 B διδοῦσαν ὅπως παρὰ πλείοσιν ἔχη τιμὰς, καὶ ὁ
 Τυφὼν ἐπικρατήσῃ τοῦ Ὄρου, τὸν ἀληθινὸν τάφον
 ζητῶν, πολλῶν λεγομένων καὶ δεικνυμένων ἀπαγο-
 ρεύσῃ. μόνον δὲ τῶν μερῶν τοῦ Ὀσίριδος τὴν Ἰσιν
 οὐχ εὗρεῖν τὸ αἰδοῖον· εὐθὺς γὰρ εἰς τὸν ποταμὸν 25
 ῥιπῆναι καὶ γεύσασθαι τὸν τε λεπιδωτὸν αὐτοῦ καὶ

5 οἰνωμένους Marklandus: οἰόμενους 7 ἄχαριν ἐπί-
 κωμον Emperius: οὗ χάριν ἐπὶ κῶμον 12 τεσσαρεσκαίδεκα]
 τεσσαρακαίδεκα? 14 τὰ Basileensis: τὰ δὲ 16 νῆ Δία
 Faehsius: διὰ 20 διδόναι] διαδοῦναι Marklandus

τὸν φάγγρον καὶ τὸν ὀξύρυγχον, οὓς μάλιστα τῶν
 ἰχθύων ἀφοσιοῦσθαι· τὴν δ' Ἴσιν ἀντ' ἐκείνου
 μίμημα ποιησαμένην καθιερωῶσαι τὸν φαλλόν, ᾧ καὶ
 νῦν ἑορτάζειν τοὺς Αἰγυπτίους.

- 5 19. Ἐπειτα τῷ Ὄρῳ τὸν Ὅσιριν ἐξ Αἰδου παρὰ-
 γενόμενον διαπονεῖν ἐπὶ τὴν μάχην καὶ ἀσκεῖν. εἶτα
 διερωτῆσαι 'τί κάλλιστον ἡγεῖται'. τοῦ δὲ φήσαντος
 'τῷ πατρὶ καὶ μητρὶ τιμωρεῖν κακῶς παθοῦσιν',
 δεύτερον ἐρέσθαι 'τί χρησιμώτατον οἴεται ζῶον εἰς C
 10 μάχην ἐξιούσι'. τοῦ δ' Ὄρου 'ἵππον' εἰπόντος, ἐπι-
 θανύμῃσαι καὶ διαπορῆσαι, 'πῶς οὐ λέοντα μᾶλλον
 ἄλλ' ἵππον' εἶπεν. εἰπεῖν οὖν τὸν Ὄρον ὥς 'λέων
 μὲν ὠφέλιμον ἐπιδεδομένῳ βοηθείας, ἵππος δὲ φεύ-
 γοντα διασπάσαι καὶ καταναλῶσαι τὸν πολέμιον.'
 15 ἀκούσαντ' οὖν ἡσθῆναι τὸν Ὅσιριν, ὥς ἱκανῶς
 παρασκευασαμένου τοῦ Ὄρου. λέγεται δ' ὅτι, πολλῶν
 μετατιθεμένων ἀεὶ πρὸς τὸν Ὄρον, καὶ ἡ παλλακὴ
 τοῦ Τυφῶνος ἀφίκετο Θούηρις. ὅφρις δὲ τις ἐπιδι-
 ῶκων αὐτὴν ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ὄρον κατεκόπη, καὶ D
 20 νῦν διὰ τοῦτο σχοινίον τι προβάλλοντες εἰς μέσον
 κατακόπτουσι. τὴν μὲν οὖν μάχην ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας
 γενέσθαι καὶ κρατῆσαι τὸν Ὄρον· τὸν Τυφῶνα δὲ
 τὴν Ἴσιν δεδεμένον παραλαβοῦσαν οὐκ ἀνελεῖν, ἀλλὰ
 καὶ λῦσαι καὶ μεθεῖναι· τὸν δ' Ὄρον οὐ μετρίως
 25 ἐνεγκεῖν, ἀλλ' ἐπιβαλόντα τῇ μητρὶ τὰς χεῖρας ἀπο-
 σπάσαι τῆς κεφαλῆς τὸ βασίλειον. Ἐρμῆν δὲ περι-

1 οὓς Basileensis: ὥς οὓς 2 ἀφοσιοῦσθαι] ἀφοσιοῦν-
 ται R 9 χρησιμώτατον Emperius: χρησιμώτερον 10
 ἵππον] λύνον Benselerus 12 εἶπεν W

θεῖναι βούκρανον αὐτῇ κράνος. τοῦ δὲ Τυφῶνος δίκην τῷ Ὄρῳ νοθείας λαχόντος, βοηθήσαντος δὲ τοῦ Ἑρμοῦ, καὶ τὸν Ὄρῳ ὑπὸ τῶν θεῶν γνήσιον κριθῆναι, τὸν δὲ Τυφῶνα δυσὶν ἄλλαις μάχαις κατα-
 Ε πολεμηθῆναι. τὴν δ' Ἴσιν ἐξ Ὀσιριδος μετὰ τὴν 5
 τελευτὴν συγγενομένου τεκεῖν ἡλιτόμηνον καὶ ἀσθενῆ
 τοῖς κάτωθεν γυίοις τὸν Ἀρποκράτην.

20. Ταῦτα σχεδὸν ἐστὶ τοῦ μύθου τὰ κεφάλαια τῶν δυσφημοτάτων ἐξαιρεθέντων, οἷόν ἐστι τὸ περὶ τὸν Ὄρῳ διαμελισμὸν καὶ τὸν Ἴσιδος ἀποκεφαλι- 10
 σμόν. ὅτι μὲν οὖν, εἰ ταῦτα περὶ τῆς μακαρίας καὶ ἀφθάρτου φύσεως, καθ' ἣν μάλιστα νοεῖται τὸ θεῖον, ὥς ἀληθῶςπραχθέντα καὶ συμπεσόντα δοξάζουσι καὶ λέγουσιν, 'ἀποπτύσαι δεῖ καὶ καθήρασθαι στόμα' κατ' Αἰσχύλου, οὐδὲν δεῖ λέγειν πρὸς σέ. καὶ γὰρ 15
 F αὐτῇ δυσκολαίνεις τοῖς οὕτω παρὰ νόμους καὶ βαρ-
 βάρους δόξας περὶ θεῶν ἔχουσιν. ὅτι δ' οὐκ ἔοικε ταῦτα κομιδῇ μυθεύμασιν ἀραιοῖς καὶ διακένοις πλάσμασιν, οἷα ποιητὰ καὶ λογογράφοι καθάπερ οἱ ἀράχναι γεννῶντες ἀφ' ἑαυτῶν ἀπ' ἀρχῆς ἀνυπο- 20
 θέτου ὑφαίνουσι καὶ ἀποτείνουσιν, ἀλλ' ἔχει τινὰς ἱστορίας καὶ παθῶν διηγήσεις, οἷσθ' αὐτῇ. καὶ καθάπερ οἱ μαθηματικοὶ τὴν ἴριον ἔμφασιν εἶναι τοῦ ἡλίου λέγουσι ποικιλλομένην τῇ πρὸς τὸ νέφος ἀνα-
 350 χωρήσει τῆς ὕψεως, οὕτως ὁ μῦθος ἐνταῦθα λόγου 25

2, 3 δὲ et καὶ] del. R. 10 τὸν τοῦ Ὄρῳ? 14 στόμα R: τὸ στόμα 15 ἀπ' ἀρχῆς ἀνυποθέτου 21 ὑφαίνουσι] συνυφαίνουσι? 22 οἷσθ' 24 ἀναχωρήσει] ἀνακλάσει R. ἀναχράσει W

τινὸς ἔμφρασις ἐστὶν ἀνακλῶντος ἐπ' ἄλλα τὴν διά-
 νοιαν, ὥς ὑποδηλοῦσιν αἱ τε θυσίαι τὸ πένθιμον
 ἔχουσαι καὶ σκυθρωπὸν ἐμφαινόμενον, αἱ τε τῶν
 ναῶν διαθέσεις πῇ μὲν ἀνειμένων εἰς πτερὰ καὶ
 5 δρόμους ὑπαιθρίους καὶ καθαρούς, πῇ δὲ κρυπτὰ
 καὶ σκοτία κατὰ γῆς ἐχόντων στολιστήρια Θηβαίοις
 εἰοκότα καὶ σηκοῖς· οὐχ ἥμιστα δ' ἡ τῶν Ὀσιρείων
 δόξα, πολλαχοῦ κεῖσθαι λεγομένου τοῦ σώματος· τὴν
 τε γὰρ Διοχίτην ὀνομάζεσθαι πολίχνην λέγουσιν, ὥς B
 10 μόνην τὸν ἀληθινὸν ἔχουσαν, ἐν τ' Ἀβύδῳ τοὺς
 εὐδαίμονας τῶν Αἰγυπτίων καὶ δυνατοὺς μάλιστα
 θάπτεσθαι, φιλοτιμουμένους δημοτάφους εἶναι τοῦ
 σώματος Ὀσίριδος. ἐν δὲ Μέμφει τρέφεσθαι τὸν
 Ἄπιν, εἰδῶλον ὄντα τῆς ἐκείνου ψυχῆς, ὅπου καὶ
 15 τὸ σῶμα κεῖσθαι· καὶ τὴν μὲν πόλιν οἱ μὲν ὄρμον
 ἀγαθῶν ἐρμηνεύουσιν, οἱ δ' ἰδίως τάφον Ὀσίριδος.
 τὴν δὲ πρὸς Φίλαις νισιτιάνην ἄλλως μὲν ἄβατον ἄπασιν
 καὶ ἀπροσπέλαστον εἶναι καὶ μηδ' ὕρνιδας ἐπ' αὐτὴν
 καταίρειν μηδ' ἰχθῦς προσπελάζειν, ἐν δὲ καιρῷ
 20 τοὺς ἱερεῖς διαβαίνοντας ἐναγίζειν καὶ καταστέφειν
 τὸ σῆμα μηθίδης φρυγῷ περισκιαζόμενον, ὑπεραίρουσι
 πάσης ἐλαίας μέγεθος.

21. Εὐδοξος δέ, πολλῶν τάφων ἐν Αἰγύπτῳ C
 λεγομένων, ἐν Βουσίριδι τὸ σῶμα κεῖσθαι· καὶ γὰρ

6 Θηβαίοις] Θηκαίοις Bouhierus 7 καὶ σηκοῖς] fort.
 σηκοῖς, ut sit Θηκαίοις εἰοκότα σηκοῖς 9 Διοχίτην Hol-
 werda: ἔχειτ' ἔχουσιν. cf. St. Byzantius 16 ἰδίως W: ὥς 17
 Φίλαις Squirius: πύλας νισιτιάνην] νησίδα τὴν Aldina.
 νησίδα Duebnerus. Scribendum vid. νησίδα **, ut nomen
 insulae suppleatur 19 καταίρειν X: καρτερεῖν 21 μη-
 θίδης] μίνθης?

πατρίδα ταύτην γεγονέναι τοῦ Ὀσίριδος· οὐκέτι μέντοι λόγον δεῖσθαι τὴν Ταφόσιριν· αὐτὸ γὰρ φράζειν τοῦνομα ταφὴν Ὀσίριδος. αἰνῶ δὲ τομὴν ξύλου καὶ σχίσιν λίνου καὶ χοὰς χεομένας διὰ τὸ πολλὰ τῶν μυστικῶν ἀναμεμῖχθαι τούτοις. οὐ μόνον δὲ τούτων 5 οἱ ἱερεῖς λέγουσιν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων θεῶν, ὅσοι μὴ ἀγέννητοι μὴδ' ἄφθαρτοι, τὰ μὲν σώματα παρ' αὐτοῖς κεῖσθαι καμόντα καὶ θεραπεύεσθαι, τὰς δὲ Δ ψυχὰς ἐν οὐρανῷ λάμπειν ἄστρα, καὶ καλεῖσθαι κῆνα μὲν τὴν Ἰσίδος ὑφ' Ἑλλήνων, ὑπ' Αἰγυπτίων δὲ 10 Σῶθιν, Ὡρίωνα δὲ τὴν Ὡρου, τὴν δὲ Τυφῶνος ἄρκτον. εἰς δὲ τὰς ταφὰς τῶν τιμωμένων ζῶων τοὺς μὲν ἄλλους συντεταγμένα τελεῖν, μόνους δὲ μὴ διδόναι τοὺς Θηβαῖδα κατοικοῦντας, ὥς θνητὸν θεὸν οὐδένα νομίζοντας, ἀλλ' ὅν καλοῦσιν αὐτοὶ Κνήφ, ἀγέννητον 15 ὄντα καὶ ἀθάνατον.

22. Πολλῶν δὲ τοιούτων λεγομένων καὶ δεικνυμένων, οἱ μὲν οἰόμενοι βασιλέων ταῦτα καὶ τυράννων, δι' ἀρετὴν ὑπερφέρουσιν ἢ δύνανται ἀξιῶμα τῇ δόξῃ θεότητος ἐπιγραφασμένων εἴτα χρησασμένων 20 E τύχαις, ἔργα καὶ πάθη δεινὰ καὶ μεγάλα διαμνημονεύεσθαι, ῥάστη μὲν ἀποδράσει τοῦ λόγου χροῶνται καὶ τὸ δύσφημον οὐ φραύτως ἀπὸ τῶν θεῶν ἐπ' ἀνθρώπους μεταφέρουσι, καὶ ταύτας ἔχουσιν ἀπὸ τῶν ἱστορουμένων βοηθείας. ἱστοροῦσι γὰρ Αἰγύ- 25 πτιοι τὸν μὲν Ἑρμῆν τῷ σώματι γενέσθαι γαλιάγκωνα,

3 αἰνῶ] ἐῶ W 5 τούτων] τούτου Baxterus 7. 15 ἀγέννητοι (-ον)? 11 τὴν Ὡρου X: τὸν ὦρον 12 ταφὰς Salmasius: γραφὰς 15 ἀλλ' ἢ ὄν? 19 τῇ δόξῃ] ἢ δόξαν Duebnerus

- τὸν δὲ Τυφῶνα τῇ χροῶ πυρρὸν, λευκὸν δὲ τὸν
 Ὠρον καὶ μελάγχρουν τὸν Ὅσιριν, ὥς τῇ φύσει
 γεγονότας ἀνθρώπους. ἔτι δὲ καὶ στρατηγὸν ὀνο-
 μάξουσιν Ὅσιριν, καὶ κυβερνήτην Κάνωβον, οὗ φασιν
 5 ἐπώνυμον γεγενῆσθαι τὸν Ἀστέρα· καὶ τὸ πλοῖον, ὃ
 καλοῦσιν Ἑλληνες Ἀργώ, τῆς Ὀσίριδος νεῶς εἰδωλον F
 ἐπὶ τιμῇ κατηστερισμένον, οὐ μακρὰν φέρεσθαι τοῦ
 Ὠρίωνος καὶ τοῦ Κυνός, ὧν τὸ μὲν Ὠρου τὸ δ'
 Ἴσιδος ἱερὸν Αἰγύπτιοι νομίζουσιν.
- 10 23. Ὅκνῳ δέ, μὴ τοῦτ' ἧ τὰ ἀκίνητα κινεῖν καὶ
 'πολεμεῖν οὐ τῷ πολλῷ χρόνῳ' (κατὰ Σιμωνίδην)·
 μόνον, 'πολλοῖς δ' ἀνθρώπων ἔθνεσι' καὶ γένεσι
 κατόχοις ὑπὸ τῆς πρὸς τοὺς θεοὺς τούτους ὀσιότη-
 τος, οὐδὲν ἀπολιπόντας ἐξ οὐρανοῦ μεταφέρειν ἐπὶ
 15 γῆν ὀνόματα τηλικαῦτα, καὶ τιμὴν καὶ πίστιν ὀλίγου
 δεῖν ἔπασιν ἐκ πρώτης γενέσεως ἐνδεδυνῶν ἐξί- 360
 στάναι καὶ ἀναλύειν, μεγάλας μὲν τῷ Ἀθέῳ λεφ-
 κλισιάδας ἀνοίγοντας καὶ ἐξανθρωπίζοντας τὰ θεῖα,
 λαμπρὰν δὲ τοῖς Εὐημέρου τοῦ Μεσσηνίου φενα-
 20 κισμοῖς παρρησίαν διδόντας, ὃς αὐτὸς ἀντίγραφα
 συνθεῖς ἀπίστου καὶ ἀνυπάρκτου μυθολογίας πᾶσαν
 ἀθεότητα κατασκεδάννυσιν τῆς οἰκουμένης, τοὺς νομι-
 ζομένους θεοὺς πάντας ὁμαλῶς διαγράφων εἰς ὀνό-
 ματα στρατηγῶν καὶ ναυάρχων καὶ βασιλέων ὥς δὴ
 25 πάλαι γεγονότων, ἐν δὲ Πάγχοντι γράμμασι χρυσοῖς
 ἀναγεγραμμένων, οἷς οὔτε βάρβαρος οὐδεὶς οὔθ' B

8 τὸ — τὸ] τὸν — τὸν R 11 Σ : αὐτὸν Baxter. 3
 p. 522 14 ἐξ] τοῦ ἐξ Baxterus 18 ἐξανθρωπίζοντι Bax-
 landus: ἐξανθρωπίζοντι 23 ὀνόματι Baxterus: ὀνόματι
 ἀναγεγραμμένων Salmasius: ἀναγεγραμμένοις

Ἑλλην, ἀλλὰ μόνος Εὐήμερος, ὥς ἔοικε, πλεύσας εἰς τοὺς μηδαμόθι γῆς γεγονότας μῆδ' ὄντας Παγχώους καὶ Τριφυλλοὺς ἐντετυγχάνει.

24. Καίτοι μεγάλαι μὲν ὕμνουῦνται πράξεις ἐν Ἀσσυρίοις Σεμιράμιος, μεγάλαι δ' αἱ Σεσώστριος ἐν Αἰγύπτῳ· Φρύγες δὲ μέχρι νῦν τὰ λαμπρὰ καὶ θαυμαστὰ τῶν ἔργων Μανικὰ καλοῦσι διὰ τὸ Μάνην τινὰ τῶν πάλαι βασιλέων ἀγαθὸν ἄνδρα καὶ δυνατὸν γενέσθαι παρ' αὐτοῖς, ὃν ἔνιοι Μάσδην καλοῦσι· Κῦρος δὲ Πέρσας Μακεδόνας δ' Ἀλέξανδρος ὀλίγου δειῖν ἐπὶ πέρας τῆς γῆς κρατοῦντας προήγαγον· ἀλλ' ὄνομα καὶ μνήμην βασιλέων ἀγαθῶν ἔχουσιν. εἰ δέ τινες ἐξαρθέντες ὑπὸ μεγαλαυχίας ὥς φησιν ὁ Πλάτων ἅμα νεότητι καὶ ἀνοίᾳ φλεγόμενοι τὴν ψυχὴν μεθ' ὕβρεως ἐδέξαντο θεῶν ἐπωνυμίας καὶ ναῶν ἰδρύσεις, βραχὺν ἤνθησεν ἡ δόξα χρόνον, εἴτα κενότητα καὶ ἀλαξονείαν μετ' ἀσεβείας καὶ παρανομίας προσοφλόντες

ᾧκύμοροι καπνοῖο δίκην ἀρθέντες ἀπέπταν,' καὶ νῦν ὥσπερ ἀγῶνιμοι δραπέται τῶν ἱερῶν καὶ τῶν βωμῶν ἀποσπασθέντες οὐδὲν ἀλλ' ἢ τὰ μνήματα καὶ τοὺς τάφους ἔχουσιν. ὅθεν Ἀντίγονος ὁ γέρων, Ἐρμοδότου τινὸς ἐν ποιήμασιν αὐτὸν ἡλίου παῖδα καὶ θεόν ἀναγορεύοντος, ὁ τοιαῦτά μοι εἶπεν ὁ λασανοφόρος σύννοιδεν.' εἴ δὲ καὶ Ἀύσιππος ὁ

2 Παγχώους] Παγχαίους? 3 ἐντετύχημε R 7 Μάνην
Salmasius: μάνιν 13 ἐξαρθέντες X: ἐξαιρεθέντες 14
Πλάτων] Legg. p. 716a ἀνοίᾳ Plato: ἀγνοίᾳ 19 Mul-
lach. 1 p. 2 23 ἡλίου] Bergk. 3 p. 637

πλάστης Ἀπελλῆν ἐμέμψατο τὸν ζωγράφον, ὅτι τὴν Ἀλεξάνδρου γράφων εἰκόνα κεραυνὸν ἐνεχείρισεν· αὐτὸς δὲ λόγῃν, ἧς τὴν δόξαν οὐδὲ εἰς ἀφαιρήσεται χρόνος ἀληθινήν καὶ ἰδίαν οὔσαν.

- 5 25. Βέλτιον οὖν οἱ τὰ περὶ τὸν Τυφῶνα καὶ Ὅσιριν καὶ Ἰσιν ἱστορούμενα μῆτε θεῶν παθήματα μῆτ' ἀνθρώπων, ἀλλὰ δαιμόνων μεγάλων εἶναι νομίζοντες, οὓς καὶ Πλάτων καὶ Πυθαγόρας καὶ Ξενο- E
κράτης καὶ Χρύσιππος, ἐπόμενοι τοῖς πάλαι θεολόγοις,
10 ἐρωμενεστέρους μὲν ἀνθρώπων γεγενῆσθαι λέγουσι καὶ πολὺ τῇ δυνάμει τὴν φύσιν ὑπερφέροντας ἡμῶν, τὸ δὲ θεῖον οὐκ ἀμιγρὲς οὐδ' ἄκρατον ἔχοντας, ἀλλὰ καὶ ψυχῆς φύσει καὶ σώματος αἰσθῆσει συνειληχός, ἡδονὴν δεχόμενον καὶ πόνον, καὶ ὅσα ταύταις ἐγ-
15 γενόμενα ταῖς μεταβολαῖς πάθη τοὺς μὲν μᾶλλον τοὺς δ' ἦτον ἐπιταράττει. γίνονται γὰρ ὡς ἐν ἀνθρώποις, καὶ δαίμοσιν, ἀρετῆς διαφορὰ καὶ κακίας. τὰ γὰρ Γιγαντικά καὶ Τιτανικά παρ' Ἑλληνισιν ἡδό- F
μενα καὶ Κρόνου τινὲς ἄθεσμοι πράξεις καὶ Πύ-
20 θωνος ἀντιπάξεις πρὸς Ἀπόλλωνα, φυγαί τε Διονύσου καὶ πλάναι Δήμητρος οὐδὲν ἀπολείπουσι τῶν Ὅσιριακῶν καὶ Τυφωνικῶν, ἄλλων θ' ὧν πᾶσιν ἔξεστιν ἀνέδην μυθολογουμένων ἀκούειν· ὅσα τε μυστικοῖς ἱεροῖς περικαλυπτόμενα καὶ τελεταῖς ἄρρητα

8 οὓς X ex Euseb. Praep. Ev. 5, 5: ὡς 11 πολὺ
Eusebius: πολλῇ 13 φύσει — αἰσθῆσει] φύσεως — αἰ-
σθήσεως Baxterus αἰσθῆσει X: αἰσθήσει ἐν 14 δεχό-
μενον Eusebius: δεχομένην 19 Κρόνου] πολλὰ idem
τινὲς X ex Eusebio: τινὲς 20 φυγαί X ex eodem: φθόγ-
γοι 22 πᾶσιν] παρὰ πᾶσιν Eusebius 24 περικαλυπτό-
μενα] παρκαλυπτόμενα idem

διασφάζεται καὶ ἀθέατα πρὸς τοὺς πολλοὺς, ὅμοιον ἔχει λόγον.

26. Ἀκούομεν δὲ καὶ Ὀμήρου τοὺς μὲν ἀγαθοὺς διαφόρως 'θεοειδέας' ἐκάστοτε καλοῦντος καὶ 'ἀντι-
361 θέους' καὶ 'θεῶν ἔπο μήδε' ἔχοντας· τῷ δ' ἀπὸ 5
τῶν δαιμόνων προσρήματι χρωμένου κοινῶς ἐπὶ τε
χρηστών καὶ φαύλων,

'δαιμόνιε σχεδὸν ἐλθέ· τίη δειδίσσεαι οὕτως
'Αργεῖους;'

καὶ πάλιν

'ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι ἴσος·'

καὶ

'δαιμονίη, τί νύ σε Πριάμος Πριάμοιό τε παῖδες
τόσσα κακὰ ῥέξουσιν, ὃ τ' ἀσπερχὲς μενεαίνεις
'Ἰλίου ἐξαλαπάξαι ἐνκτίμενον πτολίεθρον;'

ὥς τῶν δαιμόνων μικτὴν καὶ ἀνώμαλον φύσιν ἔχόν-
των καὶ προαίρεσιν. ὅθεν ὁ μὲν Πλάτων Ὀλυμπίοις
θεοῖς τὰ δεξιὰ καὶ περιττὰ τὰ δ' ἀντίφωνα τούτων
B δαίμοσιν ἀποδίδωσιν. ὁ δὲ Ξενοκράτης καὶ τῶν
ἡμερῶν τὰς ἀποφράδας καὶ τῶν ἑορτῶν, ὅσαι πλη- 20
γὰς τινας ἢ κοπετοὺς ἢ νηστείας ἢ δυσφημίας ἢ
αἰσχρολογίαν ἔχουσιν, οὔτε θεῶν τιμαῖς οὔτε δαι-
μόνων οἴεται προσήκειν χρηστών, ἀλλ' εἶναι φύσεις
ἐν τῷ περιέχοντι μεγάλας μὲν καὶ ἰσχυράς, δυστρο-
πους δὲ καὶ σκυθρωπάς, αἱ χαίρουσι τοῖς τοιούτοις, 25
καὶ τυγχάνουσai πρὸς οὐδὲν ἄλλο χεῖρον τρέπονται·

4 καλοῦντος R 8 Hom. N 810 11 id. E 438
13 id. A 31 17 Πλάτων] Legg. p. 717a

τοὺς δὲ χρηστοὺς πάλιν καὶ ἀγαθοὺς ὃ θ' Ἡσίδοτος
 'ἄγνοους δαίμονας' καὶ 'φύλακας ἀνθρώπων' προσαγο-
 ρεῦει, 'πλουτοδότας καὶ τοῦτο γέρας βασιλῆιον ἔχον-
 τας.' ὃ τε Πλάτων ἐρμηνευτικὸν τὸ τοιοῦτον ὀνομάζει C
 5 γένος καὶ διακονικὸν ἐν μέσῳ θεῶν καὶ ἀνθρώπων,
 εὐχὰς μὲν ἐκεῖ καὶ δεήσεις ἀνθρώπων ἀναπέμπον-
 τας, ἐκεῖθεν δὲ μαντεῖα δεῦρο καὶ δόσεις ἀγαθῶν
 φέροντας. Ἐμπεδοκλῆς δὲ καὶ δίκας φησὶ διδόναι
 τοὺς δαίμονας ὧν ἂν ἐξαμάρτωσι καὶ πλημμελήσωσιν,
 10 'αἰθέριον μὲν γάρ σφε μένος πόντονδε διώκει,
 πόντος δ' ἐς χθονὸς οὐδας ἀπέπτυσε, γαῖα δ' ἐς αὐγὰς
 ἡελίου ἀκάμαντος, ὃ δ' αἰθέρος ἔμβαλε δίναις·
 ἄλλος δ' ἐξ ἄλλου δέχεται, στυγέουσι δὲ πάντες.'

ἄχρι οὗ κολασθέντες οὕτω καὶ καθαρθέντες αὖθις
 15 τὴν κατὰ φύσιν χώραν καὶ τάξιν ἀπολάβωσι.

27. Τούτων δὲ καὶ τῶν τοιούτων ἀδελφὰ λέγε- D
 σθαί φασι περὶ Τυφῶνος, ὡς δεινὰ μὲν ὑπὸ φθόρον
 καὶ δυσμενείας εἰργάσατο, καὶ πάντα πράγματα τα-
 ράξας ἐνέπλησε κακῶν γῆν ὁμοῦ τι πάσαν καὶ θάλασ-
 20 σαν, εἴτα δίκην ἔδωκεν. ἡ δὲ τιμωρὸς Ὀσίριδος
 ἀδελφὴ καὶ γυνὴ τὴν Τυφῶνος σβέσασα καὶ κατα-
 παύσασα μανίαν καὶ λύσσαν οὐ περιείδε τοὺς ἄθλους
 καὶ τοὺς ἀγῶνας, οὓς ἀνέτλη, καὶ πλάνας αὐτῆς καὶ
 πολλὰ μὲν ἔργα σοφίας πολλὰ δ' ἀνδρείας, ἀμνη-
 25 στίαν ὑπολαβοῦσαν καὶ σιωπὴν, ἀλλὰ ταῖς ἀγριωτά-

1 Ἡσίδοτος] OD 126 4 Πλάτων] Symp. p. 202 e
 8 Ἐμπεδοκλῆς] Mullach 1 p. 2 9 ἂν add. Duebnerus
 ex Eusebio 11 αὐγὰς X: αὐθις 19 τι R: τε 25
 ὑπολαβοῦσαν M: ὑπολαβοῦσα

ταῖς ἀναμίξασα τελεταῖς εἰκόνας καὶ ὑπονοίας καὶ
 μιμήματα τῶν τότε παθημάτων, εὐσεβεῖα δμοῦ
 Ε διδάγμα καὶ παραμύθιον ἀνδράσι καὶ γυναιξίν ὑπὸ
 συμφορῶν ἐχομένοις ὁμοίων καθωσίωσεν. αὐτὴ δὲ
 καὶ Ὅσιρις ἐκ δαιμόνων ἀγαθῶν δι' ἀρετὴν εἰς θεοὺς ⁵
 μεταβαλόντες, ὥς ὕστερον Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσος,
 ἅμα καὶ θεῶν καὶ δαιμόνων οὐκ ἀπὸ τρόπου μεμι-
 γμένους τιμὰς ἔχουσι, πανταχοῦ μέν, ἐν δὲ τοῖς ὑπὲρ
 γῆν καὶ ὑπὸ γῆν θυνάμενοι μέγιστον. οὐ γὰρ ἄλλον
 F εἶναι Σάραπιν ἢ τὸν Πλούτωνά φασι, καὶ Ἴσιν τὴν ¹⁰
 Περσέφασσαν, ὥς Ἀρχέμαχος εἶρηκεν ὁ Εὐβοεύς, καὶ
 ὁ Ποντικὸς Ἡρακλείδης τὸ χρηστήριον ἐν Κανώβῳ
 Πλούτωνος ἡγούμενος εἶναι.

28. Πτολεμαῖος δ' ὁ Σωτὴρ ὄναρ εἶδε τὸν ἐν
 Σινώπῃ τοῦ Πλούτωνος κολοσσόν, οὐκ ἐπιστάμενος ¹⁵
 οὐδ' ἑωρακώς πρότερον οἷος τὴν μορφὴν ἦν, κελεύ-
 οντα κομίσαι τὴν ταχίστην αὐτὸν εἰς Ἀλεξάνδρειαν.
 ἀγνοοῦντι δ' αὐτῷ καὶ ἀποροῦντι, ποῦ καθίδρυται,
 καὶ διηγούμενον τοῖς φίλοις τὴν ὕψιν, εὐρέθη πολυ-
 πλανῆς ἀνθρωπος ὄνομα Σωσίβιος, ἐν Σινώπῃ ²⁰
 φάμενος ἑωρακέναι τοιοῦτον κολοσσόν, οἷον ὁ βασι-
 λεὺς ἰδεῖν ἔδοξεν. ἔπεμψεν οὖν Σωτέλῃ καὶ Διονύ-
 σιον, οἳ χρόνῳ πολλῷ καὶ μόλις, οὐκ ἄνευ μέντοι
 862 θείας προνοίας, ἤγαγον ἐκκλέψαντες. ἐπεὶ δὲ

2 μιμήματα Baxterus: μίμημα 5 ἀρετὴν R: ἀρετῆς
 8 τοῖς X: τούτοις ὁπὲρ γῆν καὶ] del. X 10 τὴν] ἢ τὴν R
 11 Ἀρχέμαχος] Mueller. 4 p. 315 12 Ἡρακλείδης X: ἡρά-
 κλειτος 14 ὄναρ εἶδε Baxterus: ἀνεῖλε 16 ἦν R 19
 πολυπλανῆς Duebnerus: πολυπλάνης 22 Διονύσιον p. 981a:
 διόνυσον

κομισθεὶς ὥφθη, συμβαλόντες οἱ περὶ Τιμόθεον τὸν
 ἐξηγητὴν καὶ Μανέθωνα τὸν Σεβεννύτην Πλούτωνος
 ὃν ἄγαλμα, τῷ Κερβέρῳ τεκμαιρόμενοι καὶ τῷ δρά-
 κοντι, πελθουσι τὸν Πτολεμαῖον, ὥς ἐτέρου θεῶν
 5 οὐδενὸς ἀλλὰ Σαράπιδός ἐστιν. οὐ γὰρ ἐκείθεν
 οὕτως ὀνομαζόμενος ἦκεν, ἀλλ' εἰς Ἀλεξάνδρειαν
 κομισθεὶς τὸ παρ' Αἰγυπτίοις ὄνομα τοῦ Πλούτωνος
 ἐκτῆσατο τὸν Σάραπιν. καὶ μέντοι Ἡρακλείτου τοῦ
 φυσικοῦ λέγοντος ἑΑιδης καὶ Διόνυσος αὐτὸς ὅτεφ
 10 μαίνονται καὶ ληναῖζουσιν, εἰς ταύτην ὑπάγουσι τὴν
 δόξαν. οἱ γὰρ ἀξιοῦντες Ἄιδην λέγεσθαι τὸ σῶμα
 τῆς ψυχῆς οἷον παραφρονούσης καὶ μεθυούσης ἐν Β
 αὐτῷ, γλίσχρως ἀλληγοροῦσι. βέλτιον δὲ τὸν Ὅσιριν
 εἰς ταῦτ' συνάγειν τῷ Διονύσῳ, τῷ τ' Ὅσιριδι τὸν
 15 Σάραπιν, ὅτε τὴν φύσιν μετέβαλε, ταύτης τυχόντι
 τῆς προσηγορίας. διὸ πᾶσι κοινὸς ὁ Σάραπιδός ἐστι,
 ὥς δὴ τὸν Ὅσιριν οἱ τῶν ἱερῶν μεταλαβόντες ἴσασιν.

29. Οὐ γὰρ ἄξιον προσέχειν τοῖς Φρυγίοις γράμ-
 μασιν, ἐν οἷς λέγεται Χάροπος μὲν τοῦ Ἡρακλέους
 20 γενέσθαι θυγάτηρ Ἴσις, Αἰακοῦ δὲ τοῦ Ἡρακλέους
 ὁ Τυφών· οὐδὲ Φυλάρχου μὴ καταφρονεῖν γράφον-
 τος, ὅτι πρῶτος εἰς Αἴγυπτον ἐξ Ἰνδῶν Διόνυσος
 ἤγαγε δύο βοῦς, ὧν ἦν τῷ μὲν Ἄπις ὄνομα τῷ δ' Ο
 Ὅσιρις· Σάραπιδος δ' ὄνομα τοῦ τὸ πᾶν κοσμοῦντος

5 ἀλλὰ] ἀλλ' ἤ? 6 οὕτως Marklandus: οὗτος 8
 μέντοι] add. τὰ Schellensius 9 αὐτός W: οὗτος ὅτεφ —
 15 τυχόντι Squirius: τυχόντα 17
 20 Ἰσις Empirius: χαροπὸς τοὺς 20 Ἴσις
 Αἰακοῦ idem: Ἰσαϊακοῦ 21 Φυλάρχον X: φιλάρχον 24
 Ὅσιρις] Ὀνουφίς Partheius

ἐστὶ παρὰ τὸ 'σαίρειν', ὃ καλλύνειν τινὲς καὶ κο-
 σμεῖν λέγουσιν. ἄτοπα γὰρ ταῦτα τοῦ Φυλάρχου,
 πολλῶ δ' ἀτοπότερα τὰ τῶν λεγόντων οὐκ εἶναι
 θεὸν τὸν Σάραπιν, ἀλλὰ τὴν Ἄπιδος σορὸν οὕτως
 ὀνομάζεσθαι, καὶ χαλκᾶς τινὰς ἐν Μέμφει πύλας 5
 λήθης καὶ κωκυτοῦ προσαγορευομένας, ὅταν θά-
 πτωσι τὸν Ἄπιν, ἀνοίγεσθαι, βαρὺ καὶ σκληρὸν
 ψοφούσας. διὸ παντὸς ἡχοῦντος ἡμᾶς χαλκώματος
 ἐπιλαμβάνεσθαι. μετριώτεροι δ' οἱ παρὰ τὸ 'σεύεσθαι'
 καὶ τὸ 'σοῦσθαι' τὴν τοῦ παντὸς ἅμα κίνησιν 10
 εἰρησθαι φάσκοντες. οἱ δὲ πλεῖστοι τῶν Ιερῶν εἰς
 D ταῦτό φασι τὸν Ὅσιριν συμπεπλέχθαι καὶ τὸν Ἄπιν,
 ἐξηγούμενοι καὶ διδάσκοντες ἡμᾶς, ὡς ἔμμορφον
 εἰκόνα χρῆ νομίζειν τῆς Ὀσίριδος ψυχῆς τὸν Ἄπιν.
 ἐγὼ δέ, εἰ μὲν Αἰγύπτιον ἐστὶ τοῦνομα τοῦ Σαρά- 15
 πιδος, εὐφροσύνην αὐτὸ δηλοῦν οἶομαι καὶ χαρμο-
 σύνην, τεκμαιρόμενος ὅτι τὴν ἑορτὴν Αἰγύπτιοι τὰ
 χαρμόσυνα 'σαίρει' καλοῦσιν. καὶ γὰρ Πλάτων τὸν
 Ἄιδην ὡς ἀδούσιον τοῖς παρ' αὐτῷ γενομένοις καὶ
 προσηγῆ θεὸν ὀνομάσθαι φησί· καὶ παρ' Αἰγυπτίοις 20
 ἄλλα τε πολλὰ τῶν ὀνομάτων λόγοι εἰσὶ καὶ τὸν
 ὑποχθόνιον τόπον, εἰς ὃν οἴονται τὰς ψυχὰς ἀπέρ-
 χεσθαι μετὰ τὴν τελευτήν, Ἀμένθην καλοῦσι, σημαί-
 νοντος τοῦ ὀνόματος τὸν λαμβάνοντα καὶ διδόντα.
 E εἰ δὲ καὶ τοῦτο τῶν ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀπελθόντων 25

3 τὰ Squirius 8 παντὸς — ἐπιλαμβάνεσθαι] πάντων
 — ἐπιλανθάνεσθαι W 9 μετριώτεροι Baxterus: μετριώ-
 τερον of X 10 καὶ τὸ σοῦσθαι] del. Squirius 13
 ἔμμορφον W: εὐμορφον 19 ἀδούσιον *: αἰδοῦς υἱὸν
 αὐτῷ W: αὐτοῦ 21 λόγοι εἰσὶ] cf. p. 16 c

πάλαι καὶ μετακομισθέντων ὀνομάτων ἐν ἔστιν, ὕστερον ἐπισκεψόμεθα· νῦν δὲ τὰ λοιπὰ τῆς ἐν χειρὶ δόξης προσδιέλθωμεν.

30. Ὁ μὲν γὰρ Ὅσιρις καὶ ἡ Ἴσις ἐκ δαιμόνων
 5 ἀγαθῶν εἰς θεοὺς μετέλλαξαν· τὴν δὲ τοῦ Τυφῶνος ἡμαυρωμένην καὶ συντετριμμένην δύναμιν, ἐτι δὲ καὶ ψυχορραγοῦσαν καὶ σφαδάζουσαν, ἔστιν αἷς παρηγοροῦσι θυσίαις καὶ πρᾶνουνσιν· ἔστι δ' ὅτε πάλιν ἐκταπεινοῦσι καὶ καθυβρίζουσιν ἐν τισιν ἑορ- F
 10 ταῖς, τῶν μὲν ἀνθρώπων τοὺς πυρρὸς καὶ προπηλακίζοντες, ὕνον δὲ καὶ κατακημνίζοντες, ὥς Κοπτῆται, διὰ τὸ πυρρὸν γεγενῆσθαι τὸν Τυφῶνα καὶ ὀνώδη τὴν χροάν· Βουσιρεῖται δὲ καὶ Λυκοπολίται σάλπιγγιν οὐ χροῶνται τὸ παράπαν ὥς ὕψι φθεγγο-
 15 μέναις ἐμφερές. καὶ ὅλως τὸν ὕνον οὐ καθαρὸν ἀλλὰ δαιμονικὸν ἡγοῦνται ζῶον εἶναι διὰ τὴν πρὸς ἐκεῖνον ὁμοιότητα, καὶ πόπανα ποιοῦντες ἐν θυσίαις τοῦ τε Παιῦνι καὶ τοῦ Φαωφί μηνὸς ἐπιπλάττουσι παρὰσημον ὕνον δεδεμένον. ἐν δὲ τῇ τοῦ ἡλίου 363
 20 θυσίᾳ τοῖς σεβομένοις τὸν θεὸν παρεγγυᾶσι μὴ φορεῖν ἐπὶ τῷ σώματι χρυσία μηδ' ὕψι τροφήν διδόναι. φαίνονται δὲ καὶ οἱ Πυθαγορικοὶ τὸν Τυφῶνα δαιμονικὴν ἡγούμενοι δύναμιν. λέγουσι γὰρ ἐν ἀρτίῳ μέτρῳ ἕκτῳ καὶ πεντηκοστῷ γεγενῆσθαι Τυφῶνα· καὶ
 25 πάλιν τὴν μὲν τοῦ τριγώνου Ἀίδου καὶ Διονύσου καὶ Ἀρεὸς εἶναι· τὴν δὲ τοῦ τετραγώνου Πέας καὶ Ἀφροδίτης καὶ Δήμητρος καὶ Ἑστίας καὶ Ἥρας· τὴν

20 σεβομένοις X: ἑσόμενοι 25 τριγώνου] add. φύσιν
 vel δύναμιν Baxterus 27 καὶ Ἥρας] del. Emperius

δὲ τοῦ δωδεκαγώνου Διός· τὴν δ' ἑκακαιπεντηκοντα-
γωνίου Τυφῶνος, ὡς Εὐδοξος ἱστοροῖκεν.

- B 31. Αἰγύπτιοι δὲ πυρρόχροον γεγενῆσθαι τὸν
Τυφῶνα νομίζοντες καὶ τῶν βοῶν τοὺς πυρρόους
καθιερεύουσιν, οὕτως ἀκριβῆ ποιούμενοι τὴν παρα- 5
τήρησιν, ὥστε, καὶ μίαν ἔχῃ τρίχα μέλαιναν ἢ λευκὴν,
ἄθνητον ἡγεῖσθαι. θύσιμον γὰρ οὐ φίλον εἶναι θεοῖς,
ἀλλὰ τούναντίον, ὅσα ψυχὰς ἀνοσίων ἀνθρώπων καὶ
ἀδίκων εἰς ἕτερα μεταμορφουμένων σώματα συνεί-
ληφε. διὸ τῇ μὲν κεφαλῇ τοῦ ἱερέου καταρασάμενοι 10
καὶ ἀποκόψαντες εἰς τὸν ποταμὸν ἐρρίπτουν πάλαι,
νῦν δὲ τοῖς ξένοις ἀποδίδονται. τὸν δὲ μέλλοντα
θύεσθαι βοῦν οἱ σφραγιστὰι λεγόμενοι τῶν ἱερέων
C κατεσημαίνοντο, τῆς σφραγίδος, ὡς ἱστορεῖ Κάστωρ,
γλυφὴν μὲν ἐχούσης ἄνθρωπον εἰς γόνυ καθεικόμεν 15
ταῖς χερσὶν ὀπίσω περιηγμέναις, ἔχοντα κατὰ τῆς
σφαγῆς ξίφος ἐγκείμενον· ἀπολάυειν δὲ καὶ τὸν ὕνον,
ὥσπερ εἴρηται, τῆς ὁμοιότητος διὰ τὴν ἀμαθίαν καὶ
τὴν ὕβριν οὐχ ἥττον ἢ διὰ τὴν χροῶν οἴονται. διὸ
καὶ τῶν Περσικῶν βασιλέων ἐχθραίνοντες μάλιστα 20
τὸν Ξέρην ὡς ἐναγῇ καὶ μιαιφόν, ὕνον ἐπωνόμασαν.
κακείνος εἰπὼν 'ὁ μέντοι ὕνος οὗτος ὕμῶν κατευω-
χῆσεται τὸν βοῦν', ἔθυσε τὸν Ἄπιν, ὡς Δείνων
ἱστοροῖκεν. οἱ δὲ λέγοντες ἐκ τῆς μάχης ἐπ' ὕνου
D τῷ Τυφῶνι τὴν φρυγὴν ἐπὶ τὰς ἡμέρας γενέσθαι, καὶ 25
σωθέντα γεννηῖσαι παῖδας Ἰεροσόλυμον καὶ Ἰουδαῖον,

1 τὴν δ'] τὴν δὲ τοῦ R ἐκακαιπεντηκονταγωνίου V.
ἑκακαιπεντηκονταγωνίου 14 I
Δείνων] Mueller. 2 p. 95 25 ἡμ

αὐτόθεν εἰςὶ κατάδηλοι τὰ Ἰουδαϊκὰ παρέλκοντες εἰς
τὸν μῦθον.

32. Ταῦτα μὲν οὖν τοιαύτας ὑπονοίας δίδωσιν·
ἀπ' ἄλλης δ' ἀρχῆς τῶν φιλοσοφώτερόν τι λέγειν
5 δοκούντων τοὺς ἀπλουστάτους σκεψάμεθα πρῶτον.
οὗτοι δ' εἰσὶν οἱ λέγοντες, ὥσπερ "Ελληνες Κρόνον
ἀλληγοροῦσι τὸν χρόνον, "Ἡραν δὲ τὸν ἀέρα, γένεσιν
δὲ Ἡφαίστου τὴν εἰς πῦρ ἀέρος μεταβολήν, οὕτω
παρ' Αἰγυπτίοις Νεῖλον εἶναι τὸν "Οσίριν Ἰσιδι
10 συνόντα τῇ γῇ, Τυφῶνα δὲ τὴν θάλασσαν, εἰς ἣν
ὁ Νεῖλος ἐμπίπτων ἀφανίζεται καὶ διασπᾶται, πλήν
ὅσον ἡ γῆ μέρος ἀναλαμβάνουσα καὶ δεχομένη γίνεταί Ε
γόνιμος ὑπ' αὐτοῦ. καὶ θρηῆνός ἐστιν ἱερὸς ἐπὶ τοῦ
Κρόνου γενόμενος, θρηνεῖ δὲ τὸν ἐν τοῖς ἀριστεροῖς
15 γιγνόμενον μέρος, ἐν δὲ τοῖς δεξιοῖς φθειρόμενον·
Αἰγύπτιοι γὰρ οἶονταί τὰ μὲν ἑῷα τοῦ κόσμου πρόσ-
ωπον εἶναι, τὰ δὲ πρὸς βορρᾶν δεξιὰ, τὰ δὲ πρὸς
νότον ἀριστερά. φερόμενος οὖν ἐκ τῶν νοτίων ὁ
Νεῖλος, ἐν δὲ τοῖς βορείοις ὑπὸ τῆς θαλάσσης κατα-
20 ναλισκόμενος, εἰκότως λέγεται τὴν μὲν γένεσιν ἐν τοῖς
ἀριστεροῖς ἔχειν, τὴν δὲ φθορὰν ἐν τοῖς δεξιοῖς. διὸ
τὴν τε θάλασσαν οἱ ἱερεῖς ἀφοσιοῦνται καὶ τὸν ἄλλα
Τυφῶνος ἀφρὸν καλοῦσι· καὶ τῶν ἀπαγορευομένων
ἐν ἐστὶν αὐτοῖς ἐπὶ τραπέζης ἄλλα μὴ προτίθεσθαι. F
25 καὶ κυβερνήτας οὐ προσαγορεύουσιν, ὅτι χρῶνται
θαλάττῃ καὶ τὸν βίον ἀπὸ τῆς θαλάττης ἔχουσιν.
οὐχ ἥμισυ δὲ καὶ τὸν ἰχθὺν ἀπὸ ταύτης προβάλλ-

λονται τῆς αἰτίας, καὶ τὸ μισεῖν ἰχθύι γράφουσιν.
 ἐν Σάι γοῦν ἐν τῷ προπύλῳ τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἀθηνᾶς
 ἦν γεγλυμμένον βρέφος, γέρον, καὶ μετὰ τοῦτον
 ἰέραξ, ἐφεξῆς δ' ἰχθύς, ἐπὶ πᾶσι δ' ἱππος ποτάμιος.
 ἐδήλου δὲ συμβολικῶς ὅτι γιγνόμενοι καὶ ἀπογιγνό- 5
 μενοι, θεὸς ἀναΐδειαν μισεῖ· τὸ μὲν γὰρ βρέφος
 γενέσεως σύμβολον, φθορᾶς δ' ὁ γέρον. ἰέρακι δὲ
 τὸν θεὸν φράζουσιν, ἰχθύι δὲ μῖσος, ὥσπερ εἴρηται,
 διὰ τὴν θάλατταν· ἱππῳ ποταμίῳ δ' ἀναΐδειαν· λέ-
 364 γεται γὰρ ἀποκτείνας τὸν πατέρα τῇ μητρὶ βία 10
 μίγνυσθαι. δόξει δὲ καὶ τὸ ὑπὸ τῶν Πυθαγορικῶν
 λεγόμενον, ὡς ἡ θάλαττα Κρόνου δάκρυόν ἐστιν,
 αἰνίττεσθαι τὸ μὴ καθαρὸν μηδὲ σύμφυλον αὐτῆς.
 ταῦτα μὲν οὖν ἔξωθεν εἰρήσθω κοινὴν ἔχοντα τὴν
 ἱστορίαν. 15

33. Οἱ δὲ σοφώτεροι τῶν ἱερέων οὐ μόνον τὸν
 Νεῖλον Ὅσιριν καλοῦσιν οὐδὲ Τυφῶνα τὴν θάλασ-
 σαν, ἀλλ' Ὅσιριν μὲν ἀπλῶς ἄπασαν τὴν ὑγροποιὸν
 ἀρχὴν καὶ δύναμιν, αἰτίαν γενέσεως καὶ σπέρματος
 οὐσίαν νομίζοντες· Τυφῶνα δὲ πᾶν τὸ ἀνήμερον 20
 καὶ πυρῶδες καὶ ξηραντικὸν ὅλως καὶ πολέμιον τῇ
 Β ὑγρότητι. διὸ καὶ πυρρόχρουν γεγονέναι τῷ σώματι
 καὶ πάρωχρον νομίζοντες οὐ πᾶν προθύμως ἐντυγ-
 χάνουσιν οὐδ' ἡδέως ὁμιλοῦσι τοῖς τοιούτοις τὴν
 ὄψιν ἀνθρώποις. τὸν δ' Ὅσιριν αὖ πάλιν μελάγ- 25
 χρουν γεγονέναι μυθολογοῦσιν, ὅτι πᾶν ὕδωρ καὶ

2 προπύλῳ] προπυλαίῳ R 3 τοῦτον *: τοῦτο 6
 θεὸς ἀναΐδειαν — δ' ὁ γέρον supplevi cum Cobeto: δεο **
 γέρον. Lac. 70 fere litt. in E 22 πυρρόχρουν (= τῇ χροῇ
 πυρρὸν p. 359 e) *: πυρρόχρων καὶ πάρωχρον] del. Cobetus

γῆν καὶ ἱμάτια καὶ νέφη μελαίνει μιν γινόμενον, καὶ
 τῶν νέων ὑγρότης ἐνοῦσα παρέχει τὰς τρίχας μελαί-
 νας· ἡ δὲ πολλῶσις οἶον ὠχρίασις ὑπὸ ξηρότητος
 ἐπινίγνεται τοῖς παρακμάζουσι. καὶ τὸ μὲν ἔαρ
 5 θαλερὸν καὶ γόνιμον καὶ προσηγνές· τὸ δὲ φθινό-
 πωρον ὑγρότητος ἐνδεία καὶ φυτοῖς πολέμιον καὶ
 ξφῶις νοσῶδες. ὁ δ' ἐν Ἑλλίου πόλει τρεφόμενος βοῦς, ὃ
 ὄν Μνεῦιν καλοῦσιν (Ὅσιριδος δ' ἱερὸν, ἐνιοι δὲ καὶ
 τοῦ Ἀπιδος πατέρα νομίζουσι), μέλας ἐστὶ καὶ δευ-
 10 τέρας ἔχει τιμὰς μετὰ τὸν Ἀπιν. ἔτι τὴν Αἴγυπτον
 ἐν τοῖς μάλιστα μελόγγειον οὔσαν, ὥσπερ τὸ μέλαν
 τοῦ ὀφθαλμοῦ, Χημίαν καλοῦσι καὶ καρδίᾳ παρει-
 κάξουσι· θερμὴ γάρ ἐστι καὶ ὑγρὰ καὶ τοῖς νοτίοις
 μέρεσι τῆς οἰκουμένης, ὥσπερ ἡ καρδίᾳ τοῖς εὐω-
 15 νύμοις τοῦ ἀνθρώπου, μάλιστα ἐγκέκλεισται καὶ
 προσκεχώρηκεν.

34. Ἑλλιον δὲ καὶ σελήνην οὐχ ἄρμασιν ἀλλὰ
 πλοίοις ὁχήμασι χρωμένους περιπλεῖν φασιν, αἰνιτ-
 τόμενοι τὴν ἄφ' ὑγροῦ τροφὴν αὐτῶν καὶ γένεσιν. D
 20 οἶονται δὲ καὶ Ὀμηρον ὥσπερ Θαλῆν μαθόντα παρ'
 Αἰγυπτίων ὕδαρ ἀρχὴν ἀπάντων καὶ γένεσιν τίθε-
 σθαι. τὸν γὰρ Ὠκεανὸν Ὅσιριν εἶναι, τὴν δὲ Τηθὺν
 Ἴσιν, ὡς τιθηνουμένην πάντα καὶ συνεκτρέφουσιν.
 καὶ γὰρ Ἕλληνες τὴν τοῦ σπέρματος πρόεσιν ἀπου-
 25 σίαν καλοῦσι καὶ συνουσίαν τὴν μίξιν, καὶ τὸν νῖδον
 ἀπὸ τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ ὕσαι· καὶ τὸν Διόνυσον
 ὕην' ὡς κύριον τῆς ὑγρᾶς φύσεως, οὐχ ἕτερον ὄντα

8 Μνεῦιν Basileensis: μνύειν 18 φασιν Badhamus:
 ἀεί 20 Ὀμηρον] B 201 24 πρόεσιν Salmasius: πρόθεσιν

τοῦ Ὀσίριδος· καὶ γὰρ τὸν Ὀσιριν Ἑλλάνικος Ἰσιριν
 ἔοικεν ἀκηχοέναι ὑπὸ τῶν ἱερέων λεγόμενον· οὕτω
 γὰρ ὀνομάζων διατελεῖ τὸν θεόν, εἰκότως ἀπὸ τῆς
 φύσεως καὶ τῆς εὐρέσεως.

E 35. Ὅτι μὲν οὖν ὁ αὐτός ἐστι Διόνυσος, τίνα 5
 μᾶλλον ἢ σὲ γινώσκειν, ὃ Κλέα, δὴ προσῆκόν ἐστιν,
 ἀρχικλὰ μὲν οὖσαν ἐν Δελφοῖς τῶν Θυιάδων, τοῖς
 δ' Ὀσιριακοῖς καθωσιωμένην ἱεροῖς ἀπὸ πατρὸς καὶ
 μητρὸς; εἰ δὲ τῶν ἄλλων ἕνεκα δεῖ μαρτύρια παρα-
 θέσθαι, τὰ μὲν ἀπόροητα κατὰ χώραν ἔωμεν, ἃ δ' 10
 ἐμφανῶς δρῶσι θάπτοντες τὸν Ἄπιν οἱ ἱερεῖς, ὅταν
 παρακομίζωσιν ἐπὶ σχεδίας τὸ σῶμα, βακχείας οὐδὲν
 ἀποδεῖ. καὶ γὰρ νεβρίδας περικαθάπτονται καὶ θύρ-
 σους φοροῦσι, καὶ βοαῖς χρῶνται καὶ κινήσεσιν ὥσπερ
 F οἱ κάτοχοι τοῖς περὶ τὸν Διόνυσον ὀργιασμοῖς. διὸ 15
 καὶ ταυρόμορφον Διόνυσον ποιοῦσιν ἀγάλματα πολλοὶ
 τῶν Ἑλλήνων· αἱ δ' Ἑλείων γυναῖκες καὶ παρακα-
 λοῦσιν εὐχόμεναι ἑποδὶ βοείῳ τὸν θεὸν ἐλθεῖν πρὸς
 αὐτάς. Ἀργείοις δὲ βουγενῆς Διόνυσος ἐπὶ κληνὴν
 ἐστίν· ἀνακαλοῦνται δ' αὐτὸν ὑπὸ σαλπίνγων ἐξ 20
 ὕδατος, ἐμβάλλοντες εἰς τὴν ἄβυσσον ἄρνα τῷ Πυ-
 λαόχῳ· τὰς δὲ σάλπιγγας ἐν θύρσοις ἀποκρούπουσιν,
 ὥς Σωκράτης ἐν τοῖς περὶ Ὀσίων εἶρηκεν. ὁμολογεῖ
 δὲ καὶ τὰ Τιτανικὰ καὶ Νυκτέλια τοῖς λεγομένοις

2 ἔοικεν Valckenarius: ἔσθην 4 φύσεως] ὕσεως Sal-
 masius. εὖ ὕσεως? εὐρέσεως] ὑγρεύσεως R. εὖ δύσεως?
 6 δὴ] δῆπον? cf. p. 752c. 1108d 7 ἀρχικλὰ] ἀρχηγὸν
 Basileensis ex p. 293f. ἀρχίλλαν? 16 ταυρόμορφα Διο-
 νύσον Marklandus οἱ ἀγαλματοποιοὶ Halmius cum X. Mihi
 ἀγάλματα glossema videtur 18 βοείῳ] βοέῳ p. 299a 23
 Σωκράτης] Mueller. 4 p 498 24 Νυκτέλια Squirius: νύξ τελεία

Ὅσιριδος διασπασμοῖς καὶ ταῖς ἀναβιώσεσι καὶ παλιγγενεσίαις· ὁμοίως δὲ καὶ τὰ περὶ τὰς ταφάς. Ἀγνύ- 365
πτιοί τε γὰρ Ὅσιριδος πολλαχοῦ θήκας, ὥσπερ εἴρηται, δεικνύουσι, καὶ Δελφοὶ τὰ τοῦ Διονύσου
5 λείψανα παρ' αὐτοῖς παρὰ τὸ χρηστήριον ἀποκεῖσθαι νομίζουσι· καὶ θύουσιν οἱ Ὅσιοι θυσίαν ἀπόρρητον ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅταν αἱ Θυιάδες ἐγείρωσι τὸν Λικνίτην. ὅτι δ' οὐ μόνον τοῦ οἴνου Διόνυσον, ἀλλὰ καὶ πάσης ὑγρᾶς φύσεως Ἑλληνες
10 ἡγοῦνται κύριον καὶ ἀρχηγόν, ἀρκεῖ Πίνδαρος μάρτυς εἶναι λέγων

ἑδενδρέων δὲ νομόν Διόνυσος πολυγαθῆς
αὐξάνοι, ἀγνὸν φέγγος ὁπώρας·

διὸ καὶ τοῖς τὸν Ὅσιριν σεβομένοις ἀπαγορεύεται B
15 δένδρον ἡμέρον ἀπολλύναι καὶ πηγὴν ὕδατος ἐμφράττειν.

36. Οὐ μόνον δὲ τὸν Νεῖλον, ἀλλὰ πᾶν ὑγρὸν ἀπλῶς Ὅσιριδος ἀπορροήν καλοῦσι· καὶ τῶν ἱερῶν ἀεὶ προπομπεύει τὸ ὑδρεῖον ἐπὶ τιμῇ τοῦ θεοῦ.
20 καὶ θρύψ βασιλέα καὶ τὸ νότιον κλίμα τοῦ κόσμου γράφουσι, καὶ μεθερμηνεύεται τὸ θρύον ποτισμὸς καὶ κήσις πάντων, καὶ δοκεῖ γεννητικῷ μορίῳ τὴν φύσιν εὐοικέναι. τὴν δὲ τῶν Παμυλίων ἐορτὴν ἄγοντες, ὥσπερ εἴρηται, φαλλικὴν οὔσαν, ἄγαλμα
25 προτίθενται καὶ περιφέρουσιν, ὃ τὸ αἰδοῖον τριπλάσιόν ἐστιν· ἀρχὴ γὰρ ὁ θεός, ἀρχὴ δὲ πᾶσα τῷ

10 Πίνδαρος] Bergk. 1 p. 433
22 κήσις X: κίνησις

20 θρύψ W: θρύων

γονίμῳ πολλαπλασιάζει τὸ ἐξ αὐτῆς. τὸ δὲ πολλάκις
C εἰώθαμεν καὶ τρις λέγειν, ὥς τὸ 'τρισμακάρες' καὶ
'δεσμοὶ μὲν τρις τόσσοι ἀπείρονες.'

εἰ μὴ νῆ Δία κυρίως ἐμφαίνεται τὸ τριπλάσιον ὑπὸ
τῶν παλαιῶν· ἡ γὰρ ὑγρὰ φύσις ἀρχὴ καὶ γένεσις⁵
οὔσα πάντων ἐξ ἀρχῆς τὰ πρῶτα τρία σώματα, γῆν
ἀέρα καὶ πῦρ, ἐποίησε. καὶ γὰρ ὁ προστιθέμενος
τῷ μύθῳ λόγος, ὥς τοῦ Ὀσίριδος ὁ Τυφὼν τὸ
αἰδοῖον ἔρριπεν εἰς τὸν ποταμόν, ἡ δ' Ἴσις οὐχ
εὔρεν, ἀλλ' ἐμφορὲς ἄγαλμα θεμένη καὶ κατασκευά-¹⁰
σασα τιμᾶν καὶ φαλληγορεῖν ἔταξεν, ἐνταῦθα δὴ
περιχωρεῖ, διδάσκων, ὅτι τὸ γόνιμον καὶ τὸ σπερ-
ματικὸν τοῦ θεοῦ πρῶτην ἔσχεν ὕλην τὴν ὑγρό-
τητα καὶ δι' ὑγρότητος ἐνεκράθη τοῖς πεφυκόσι
D μετέχειν γενέσεως. ἄλλος δὲ λόγος ἐστὶν Αἰγυπτίων,¹⁵
ὥς Ἀποπις Ἡλίου ὢν ἀδελφὸς ἐπολέμει τῷ Διί, τὸν
δ' Ὀσίριον ὁ Ζεὺς συμμαχήσαντα καὶ συγκαταστρε-
ψάμενον αὐτῷ τὸν πολέμιον παῖδα θέμενος, Διό-
νυσον προσηγόρευσεν. καὶ τούτου δὲ τοῦ λόγου τὸ
μυθῶδες ἐστὶν ἀποδειξαι τῆς περὶ φύσιν ἀληθείας²⁰
ἀπτόμενον. Δία μὲν γὰρ Αἰγύπτιοι τὸ πνεῦμα καλοῦ-
σιν, ᾧ πολέμιον τὸ ἀύχμηρόν καὶ πυρῶδες· τοῦτο
δ' ἥλιος μὲν οὐκ ἐστι, πρὸς δ' ἥλιον ἔχει τινὰ συγ-
γένειαν· ἡ δ' ὑγρότης σβεννύουσα τὴν ὑπερβολὴν
E τῆς ξηρότητος αὖξει καὶ ῥώννυσσι τὰς ἀναθυμιάσεις,²⁵
ὅφ' ὢν τὸ πνεῦμα τρέφεται καὶ τέθηλεν.

1 αὐτῆς *: αὐτῆς 2 τρισμακάρες] Hom. § 154
3 id. § 340 11 δὴ περιχωρεῖ Madvigius: δὲ παραχωρεῖ
13 πρῶτην R: πρῶτον 20 περὶ X: παρὰ

37. Ἐτι τε τὸν κυττὸν Ἑλληνέες τε καθιεροῦσι
 τῷ Διονύσῳ καὶ παρ' Αἰγυπτίοις λέγεται 'χενόσιρις'
 ὀνομάζεσθαι, σημαίνοντος τοῦ ὀνόματος, ὥς φασι,
 φυτὸν Ὀσίριδος. Ἀρίστων τοίνυν ὁ γεγραφώς Ἀθη-
 5 ναίων ἀποικίας ἐπιστολῇ τινι Ἀλεξάρχου περιέπεσεν,
 ἐν ᾗ Διὸς ἱστορεῖται καὶ Ἰσιδος υἱὸς ὢν ὁ Διόνυσος
 ὑπ' Αἰγυπτίων οὐκ Ὀσιρις ἀλλ' Ἀρσαφῆς (ἐν τῷ
 ἄλφα γράμματι) λέγεσθαι, δηλοῦντος* τὸ ἀνδρεῖον F
 τοῦ ὀνόματος. ἐμφαίνει δὲ τοῦτο καὶ ὁ Ἑρμαῖος ἐν
 10 τῇ πρώτῃ περὶ τῶν Αἰγυπτίων· ὁμβριμον γάρ φησι
 μεθερμηνεύμενον εἶναι τὸν Ὀσίριν. ἐῷ δὲ Μνασέαν
 τῷ Ἐπάφῳ προστιθέντα τὸν Διόνυσον καὶ τὸν Ὀσι-
 ριν καὶ τὸν Σάραπιν· ἐῷ καὶ Ἀντικλειδην λέγοντα
 τὴν Ἰσιν Προμηθέως οὔσαν θυγατέρα Διονύσῳ
 15 συνοικεῖν· αἱ γὰρ εἰρημέναι περὶ τὰς ἑορτὰς καὶ
 τὰς θυσίας οἰκειότητες ἐναργεστέραν τῶν μαρτύρων
 τὴν πίστιν ἔχουσι.

38. Τῶν τ' ἄστρον τὸν σείριον Ἰσιδος νομί-
 ζουσιν, ὕδραγωγὸν ὄντα. καὶ τὸν λέοντα τιμῶσι 366
 20 καὶ χάσμασι λεοντείσι τὰ τῶν ἱερῶν θυρώματα κο-
 σμοῦσιν, ὅτι πλημυρεῖ Νεῖλος

ἥελίου τὰ πρῶτα συνερχομένοιο λέοντι·

ὥς δὲ Νεῖλον Ὀσίριδος ἀπορροήν, οὕτως Ἰσιδος

1 κυττὸν Squirius: κυττὸν δν 5 ἀποικίας Marklandus:
 ἀποικίαν περιέπεσεν, ἐν ᾗ Διὸς Valckenarius: περιπέσειε
 νηίδος 6 καὶ idem: δὲ καὶ 7 ἐν τῷ ἄλφα γράμματι]
 del. R 9 Ἑρμαῖος] Ἑρμέας R 10 ὁμβριμον] ὁμβριον
 Iablonskius 11 Μνασέαν X: μνάσαν 18 Ἰσιδος] Ὀσί-
 ριδος Squirius Ἰσιδος νομίζουσιν] syllabas dos νομι in
 rasura habet E, cuius pr. manus dedisse vid. Ἰσιν ὀνομά-
 ζουσι 22 Arati Phaenom. 351

τήν τε γεννωῶσαν ὑγρότητα τὸν Νεῖλον καὶ αὔξουσιν.
 ἡ δὲ συνεργὸς αὐτοῦ βασιλὶς Αἰθιοπῶν αἰνίττεται
 πνοὰς νοτίους ἐξ Αἰθιοπίας· ὅταν γὰρ αὐταὶ τῶν
 ἐτησίων ἐπικρατήσωσι τὰ νέφη πρὸς τὴν Αἰθιοπίαν D
 5 ἐλαυνόντων, καὶ κωλύσωσι τοὺς τὸν Νεῖλον αὔξον-
 τας ὕμβρους καταρραγῆναι, κατέχων ὁ Τυφὼν ἐπι-
 φλέγει, καὶ τότε κρατήσας παντάπασιν τὸν Νεῖλον
 εἰς ἑαυτὸν ὑπ' ἀσθενείας συσταλέντα καὶ θνέντα
 κοῖλον καὶ ταπεινὸν ἐξέωσεν εἰς τὴν θάλασσαν. ἡ
 10 γὰρ λεγομένη κάθειρξις εἰς τὴν σορὸν Ὅσιριδος
 οὐδὲν ἔοικεν ἄλλ' ἢ κρύψιν ὕδατος καὶ ἀφανισμόν
 αἰνίττεσθαι· διὸ μὴνὸς Ἀθὺρ ἀφανισθῆναι τὸν
 Ὅσιριν λέγουσιν, ὅτε τῶν ἐτησίων ἀπολειπόντων E
 παντάπασιν ὁ μὲν Νεῖλος ὑπονοστεῖ, γυμνοῦται δ'
 15 ἡ χώρα· μνηκνομένης δὲ τῆς νυκτός, αὔξεται τὸ
 σκότος, ἡ δὲ τοῦ φωτός μαραίνεται καὶ κρατεῖται
 δύναμις, οἱ ἱερεῖς ἄλλα τε δρῶσι σκυθρωπὰ καὶ
 βοῦν διάχρυσον ἱματίῳ μέλανι βυσσίνῳ περιβάλλον-
 τες ἐπὶ πένθει τῆς θεοῦ δεικνύουσι (βοῦν γὰρ Ὅσιδος
 20 εἰκόνα καὶ γῆν νομίζουσιν) ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας
 ἀπὸ τῆς ἐβδόμης ἐπὶ δέκα ἐξῆς. καὶ γὰρ τὰ πενθού-
 μενα τέσσαρα, πρῶτον μὲν ὁ Νεῖλος ἀπολείπων καὶ
 ὑπονοστιῶν, δεύτερον δὲ τὰ βόρεια πνεύματα κατα-
 σβεννύμενα κομιδῇ τῶν νοτίων ἐπικρατούντων, τρίτον
 25 δὲ τὸ τὴν ἡμέραν ἐλάττονα γίγνεσθαι τῆς νυκτός,
 ἐπὶ πᾶσι δ' ἡ τῆς γῆς ἀπογύμνωσις ἅμα τῇ τῶν F

8 ἑαυτὸν Bentley: ἐναντίον 15 αὔξεται] ὅτε αὔξεται
 Squirius 17 οἱ] οἱ δὲ W. Possis etiam καὶ οἱ 20 καὶ
 γῆν] αἰσθητὴν Marklandus 26 πᾶσι δ' *: πᾶσιν

φυτῶν ψιλότητι τηνικαῦτα φυλλορροοῦντων. τῇ δ' ἐνάτῃ ἐπὶ δέκα νυκτὸς ἐπὶ θάλασσαν κατίασι· καὶ τὴν ἱερὰν κίστην οἱ στολισταὶ καὶ οἱ ἱερεῖς ἐκφέρουσι χρυσοῦν ἐντὸς ἔχουσαν κιβώτιον, εἰς ὃ ποτί-
 μου λαβόντες ὕδατος ἐγγέουσιν, καὶ γίνεται κραυγὴ ⁵
 τῶν παρόντων ὥς εὖρημένου τοῦ Ὀσίριδος· εἶτα γῆν ἀρόπιμον φυρῶσι τῷ ὕδατι, καὶ συμμίξαντες ἀρώματα καὶ θυμιάματα τῶν πολυτελῶν ἀναπλάτ-
 τουσι μηνοειδὲς ἀγαλμάτιον· καὶ τοῦτο στολίζουσι καὶ κοσμοῦσιν, ἐμφαίνοντες ὅτι γῆς οὐσίαν καὶ ὕδατος ¹⁰
 τοὺς θεοὺς τούτους νομίζουσι.

40. Τῆς δ' Ἰσιδος πάλιν ἀναλαμβάνουσης τὸν
 867 Ὀσίριον καὶ αὐξανούσης τὸν Ὄρρον, ἀναθυμιάσεσι καὶ οὐμίχλαις καὶ νέφεσι δωννύμενον, ἐκρατήθη μὲν, οὐκ ἀνῆρέθη δ' ὁ Τυφών. οὐ γὰρ εἶασεν ἡ κυρία ¹⁵
 τῆς γῆς θεὸς ἀναιρεθῆναι παντάπασιν τὴν ἀντικει-
 μένην τῇ ὑγρότητι φύσιν, ἀλλ' ἐχάλασε καὶ ἀνῆκε βουλομένη διαμένειν τὴν κρᾶσιν· οὐ γὰρ ἦν κόσμον εἶναι τέλειον, ἐκλιπόντος καὶ ἀφανισθέντος τοῦ πυρῶ-
 δους. εἰ δὲ ταῦτα μὴ λέγεται παρὰ τὸ εἰκός, εἰκότως ²⁰
 οὐδ' ἐκεῖνον ἂν τις ἀπορρίψει τὸν λόγον, ὥς Τυφὼν μὲν ἐκράτει πάλαι τῆς Ὀσίριδος μοίρας· θάλασσα γὰρ ἦν ἡ Αἴγυπτος. διὸ πολλὰ μὲν ἐν τοῖς μετέλλοις
 B καὶ τοῖς ὕρεσιν εὐρίσκεται μέχρι νῦν κογχύλια ἔχειν·

2 κατίασι Baxterus: κάτεισι 7 γῆν X: τὴν 18
 κρᾶσιν X: κρίσιν κόσμον] τὸν κόσμον Marklandus 19
 ἐκλιπόντος idem: ἐκλείποντος 20 μὴ| δὴ W παρὰ
 τὸ εἰκός *: παρ' αὐτοῖς εἰκότως] ἀπεικότως Bentleius
 24 ἔχειν] ἐκεῖ Marklandus. Sed cf. Plat. de Legg. p. 699 b.
 Herod. I 125

παῖσαι δὲ πηγαὶ καὶ φρέατα πάντα, πολλῶν ὑπαρ-
 χόντων, ἄλμυρον ὕδωρ καὶ πικρὸν ἔχουσιν, ὥς ἂν
 ὑπόλειμμα τῆς πάλαι θαλάσσης ἕωλον ἐνταυθοῖ
 συνερρηγός. ὁ δ' Ὀρεος χρόνῳ τοῦ Τυφῶνος ἐπε-
 5 κράτησε, τουτέστιν εὐκαιρίας ὕμβρων γενομένης, ὁ
 Νεῖλος ἐξέώσας τὴν θάλασσαν ἀνέφηνε τὸ πεδίον
 καὶ ἀνεπλήρωσε ταῖς προσχώσεσιν. ὁ δὲ μαρτυ-
 ροῦσαν ἔχει τὴν αἰσθησιν· ὁρῶμεν γὰρ ἔτι νῦν ἐπι-
 φέρουσι τῷ ποταμῷ νέαν ἰλὺν καὶ προάγουσι τὴν
 10 γῆν κατὰ μικρὸν ὑποχωροῦν ὀπίσω τὸ πέλαγος, καὶ ὁ
 τὴν θάλασσαν, ὕψος τῶν ἐν βάθει λαμβανόντων διὰ
 τὰς προσχώσεις, ἀπορρέουσιν· τὴν δὲ Φάρον, ἣν
 Ὀμηρος ἥδει δρόμον ἡμέρας ἀπέχουσιν Αἰγύπτου,
 νῦν μέρος οὔσαν αὐτῆς, οὐκ αὐτὴν ἀναδραμοῦσαν
 15 οὐδὲ προσαναβᾶσαν, ἀλλὰ τῆς μεταξὺ θαλάττης ἀνα-
 πλάττουσι τῷ ποταμῷ καὶ τρέφουσι τὴν ἡπειρον
 ἀνασταλείσης. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὅμοια τοῖς ὑπὸ τῶν
 Στωικῶν θεολογουμένοις ἐστί· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τὸ
 μὲν γόνιμον πνεῦμα καὶ τροφικὸν Διόνυσον εἶναι
 20 λέγουσι, τὸ πληκτικὸν δὲ καὶ διαιρετικὸν Ἡρακλέα,
 τὸ δὲ δεκτικὸν Ἀμμωνα, Δῆμητρα δὲ καὶ Κόρη
 τὸ διὰ τῆς γῆς καὶ τῶν καρπῶν διῆκον, Ποσειδῶνα
 δὲ τὸ διὰ τῆς θαλάττης.

41. Οἱ δὲ τοῖσδε τοῖς φυσικοῖς καὶ τῶν ἀπ'
 25 ἀστρολογίας μαθηματικῶν ἕνια μιγνύντες Τυφῶνα

4 συνερρηγός Bentleius: συνερρηγόςτος 5 ὕμβρων
 R: ὁμβρίων 6 ἐξέώσας] ἐξώσας W 9 προάγουσι *:
 προαγαγόντι 13 Ὀμηρος] δ 355 21 Δῆμητρα *: δῆμητραν
 25 μαθηματικῶν] μαθημάτων Marklandus

D μὲν οἴονται τὸν ἡλιακὸν κόσμον, Ὅσιριν δὲ τὸν
 σεληνιακὸν λέγεσθαι. τὴν μὲν γὰρ σελήνην γόνιμον
 τὸ φῶς καὶ ὑγροποιὸν ἔχουσιν εὐμενῇ καὶ γοναῖς
 ζῶων καὶ φυτῶν εἶναι βλαστήσας· τὸν δ' ἥλιον ἀκρά-
 τῳ πυρὶ καὶ σκληρῷ καταθάλλειν τε καὶ καταναίειν 5
 τὰ φυόμενα καὶ τεθηλότα, καὶ τὸ πολὺ μέρος τῆς
 γῆς παντάπασιν ὑπὸ φλογμοῦ ποιεῖν ἀοίκητον καὶ
 κατακρατεῖν πολλαχοῦ καὶ τῆς σελήνης. διὸ τὸν Τυ-
 φῶνα Σήθ' ἀεὶ Αἰγύπτιοι καλοῦσιν, ὅπερ ἐστὶ κατα-
 δυναστεῦον ἢ καταβιαζόμενον. καὶ τῷ μὲν ἡλίῳ 10
 E τὸν Ἡρακλέα μυθολογοῦσιν ἐνιδρυμένον συμπεριπο-
 λεῖν, τῇ δὲ σελήνῃ τὸν Ἑρμῆν. λόγου γὰρ ἔργοις
 ἔοικε καὶ περισσῆς σοφίας τὰ τῆς σελήνης, τὰ δ'
 ἡλίου πληγαῖς ὑπὸ βίας καὶ ῥώμης περαιομένοις.
 οἱ δὲ Στωικοὶ τὸν μὲν ἥλιον ἐκ θαλάττης ἀνάπτει- 15
 σθαι καὶ τρέφεσθαι φασί, τῇ δὲ σελήνῃ τὰ κρηναῖα
 καὶ λιμναῖα νάματα γλυκεῖαν ἀναπέμπειν καὶ μαλα-
 κὴν ἀναθυμίασιν.

42. Ἐβδόμη ἐπὶ δέκα τὴν Ὅσιριδος γενέσθαι
 τελευτήν Αἰγύπτιοι μυθολογοῦσιν, ἐν ᾗ μάλιστα 20
 γίννεται πληθουμένη κατάδηλος ἢ πανσέληνος. διὸ
 F καὶ τὴν ἡμέραν ταύτην ἀντίφραξιν οἱ Πυθαγόρειοι
 καλοῦσι, καὶ ὅλως τὸν ἀριθμὸν τοῦτον ἀφοσιοῦνται.
 τοῦ γὰρ ἑξκαιδέκα τετραγώνου καὶ τοῦ ὀκτωκαίδεκα
 ἑτερομήκους, οἷς μόνοις ἀριθμῶν ἐπιπέδων συμβέ- 25
 βηκε τὰς περιμέτρους ἴσας ἔχειν τοῖς περιεχομένοις

5 καὶ σκληρῷ καταθάλλειν Madvigius: κακλήρωκόςτα
 θάλλειν 9 ἀεὶ] del. Squirius 13 περισσῆς R: περὶ 14
 περαιομένοις sc. ἔργοις Halmius: περαιομένης 19 δ' ἐπὶ?

ὕπ' αὐτῶν χωρίοις, μέσος δὲ τῶν ἑπτακαίδεκα παρεμ-
 πίπτων ἀντιφράττει καὶ διαξέγγυσιν ἀπ' ἀλλήλων,
 καὶ διαιρεῖ τὸν ἐπόγδοον λόγον εἰς ἕνισα διαστή-
 ματα τεμνόμενος. ἐτῶν δ' ἀριθμὸν οἱ μὲν βιῶσαι
 5 τὸν Ὅσιριν οἱ δὲ βασιλεῦσαι λέγουσιν ὀκτὼ καὶ
 εἴκοσι· τοσαῦτα γὰρ ἔστι φῶτα τῆς σελήνης καὶ 368
 τοσαύταις ἡμέραις τὸν αὐτῆς κύκλον ἐξελίσσει. τὸ
 δὲ ξύλον ἐν ταῖς λεγομέναις Ὀσίριδος ταφαῖς τέ-
 μνοντες κατασκευάζουσι λάρνακα μηνοειδῆ διὰ τὸ τὴν
 10 σελήνην, ὅταν τῷ ἡλίῳ πλησιάζῃ, μηνοειδῆ γιγνο-
 μένην ἀποκρύπτεσθαι. τὸν δ' εἰς δεκατέσσαρα μέρη
 τοῦ Ὀσίριδος διασπασμὸν αἰνίττονται πρὸς τὰς ἡμέ-
 ρας, ἐν αἷς φθίνει μετὰ πανσέληνον ἄχρη νοσηνίας
 τὸ ἄστρον. ἡμέραν δέ, ἐν ᾗ φαίνεται πρῶτον ἐκφυ-
 15 γοῦσα τὰς αὐγὰς καὶ παρελθοῦσα τὸν ἥλιον, ἄτελες B
 ἀγαθὸν προσαγορεύουσιν. ὁ γὰρ Ὅσιρις ἀγαθοποιός,
 καὶ τοῦνομα πολλὰ φράζει, οὐχ ἥκιστα δὲ κράτος
 ἐνεργοῦν καὶ ἀγαθοποιὸν ὃ λέγουσι. τὸ δ' ἕτερον
 ὄνομα τοῦ θεοῦ τὸν Ὀμφιν εὐεργέτην ὃ Ἑρμαῖος
 20 φησι δηλοῦν ἐρμηνευόμενον.

43. Οἴονται δὲ πρὸς τὰ φῶτα τῆς σελήνης ἔχειν
 τινὰ λόγον τοῦ Νείλου τὰς ἀναβάσεις. ἡ μὲν γὰρ
 μεγίστη περὶ τὴν Ἐλεφαντίνην ὀκτὼ γίνεται καὶ
 εἴκοσι πῆχεων, ὅσα φῶτα καὶ μέτρα τῶν ἐμμήνων
 25 περιόδων ἐκάστης ἔστιν· ἡ δὲ περὶ Μένδητα καὶ Ἰόιν
 βραχυτάτη πῆχεων ἕξ πρὸς τὴν διχότομον· ἡ δὲ

3 διαιρεῖ] διατηρεῖ X τὸν] κατὰ τὸν W 6 κἀν? 18
 ἐνεργοῦν] εὐεργόν? ὃ δὲ λέγουσιν ἕτερον κἀ? 19 Ὀμφιν]
 Ὀνουφιν Partheius Ἑρμέας R 26 ἕξ] ἐπὶ Squirius

C μέση περὶ Μέμφιν, ὅταν ἡ δικαία, δεκατεσσάρων
 πήχεων πρὸς τὴν πανσέληνον. τὸν δ' Ἄπιν εἰκόνα
 μὲν Ὀσίριδος ἐμψυχον εἶναι, γίγνεσθαι δέ, ὅταν φῶς
 ἐρεῖσῃ γόνιμον ἀπὸ τῆς σελήνης καὶ καθάψῃται βοὸς
 ὀργώσης. διὸ καὶ τοῖς τῆς σελήνης σχήμασιν ἔοικε 5
 πολλὰ τοῦ Ἄπιδος, περιμελαινομένου τὰ λαμπρὰ τοῖς
 σκιεροῖς. ἔτι δὲ τῇ νουμηνίᾳ τοῦ Φαμενώθ μηνὸς
 ἑορτὴν ἄγουσιν, ἐμβάσιν Ὀσίριδος εἰς τὴν σελήνην
 ὀνομάζοντες, ἕαρος ἀρχὴν οὖσαν. οὕτω τὴν Ὀσίρι-
 δος δύναμιν ἐν τῇ σελήνῃ τιθέντες τὴν Ἴσιν αὐτῷ 10
 γένεσιν οὖσαν συνεῖναι λέγουσι. διὸ καὶ μητέρα
 τὴν σελήνην τοῦ κόσμου καλοῦσι καὶ φύσιν ἔχειν
 ἀρσενόθῃλην οἴονται, πληρουμένην ὑφ' Ἡλίου καὶ
 κυλισκομένην, αὐτὴν δὲ πάλιν εἰς τὸν ἄερα προῖε-
 D μένην γεννητικὰς ἀρχὰς καὶ κατασπεύρουσαν· οὐ γὰρ 15
 αἰὲς τὴν φθορὰν ἐπικρατεῖν τὴν τυφώνειον, πολ-
 λάκις δὲ κρατουμένην ὑπὸ τῆς γενέσεως καὶ συν-
 δεομένην αὐθις ἀναλύεσθαι καὶ διαμάχεσθαι πρὸς
 τὸν Ὠρόν. ἔστι δ' οὗτος ὁ περίγειος κόσμος οὔτε
 φθορᾶς ἀπαλλαττόμενος παντάπασιν οὔτε γενέσεως. 20

44. Ἐνιοὶ δὲ καὶ τῶν ἐκλειπτικῶν αἰνιγμα ποι-
 οῦνται τὸν μῦθον. ἐκλείπει μὲν γὰρ ἡ σελήνη παν-
 σέληνος, ἐναντίαν τοῦ ἡλίου στάσιν ἔχοντος πρὸς
 αὐτὴν, εἰς τὴν σκιὰν ἐμπίπτουσα τῆς γῆς, ὥσπερ
 φασὶ τὸν Ὀσίριν εἰς τὴν σορόν. αὐτὴ δὲ πάλιν 25
 E ἀποκρύπτει καὶ ἀφανίζει ταῖς τριακάσιν, οὐ μὴν ἀναι-

2 πήχεων *: πηχῶν Ἄπιν] add. φασιν Baxterus
 3 γίγνεσθαι *: γενέσθαι 7 ἔτι δὲ Baxterus; ὅτι 18
 ἀναλύεσθαι W: ἀναδύεσθαι 26 scr. vid. ἀναιρεῖ καὶ

- ρεῖται παντάπασιν τὸν ἥλιον, ὥσπερ οὐδὲ τὸν Τυφῶνα ἡ Ἴσις. γεννώσης τῆς Νέφθυος τὸν Ἀνουβιν, Ἴσις ὑποβάλλεται. Νέφθυς γὰρ ἐστὶ τὸ ὑπὸ γῆν καὶ ἀφανές, Ἴσις δὲ τὸ ὑπὲρ τὴν γῆν καὶ φανερόν.
- 5 ὁ δὲ τούτων ὑποψαύων καὶ καλούμενος ὀρίζων κύκλος, ἐπίκοινος ὢν ἀμφοῖν, Ἀνουβις κέκληται καὶ κυνὶ τὸ εἶδος ἀπεικάζεται· καὶ γὰρ ὁ κύων χρῆται τῇ ὄψει νυκτός τε καὶ ἡμέρας ὁμοίως. καὶ ταύτην ἔχειν δοκεῖ παρ' Αἰγυπτίοις τὴν δύναμιν ὁ Ἀνουβις, οἷαν F
- 10 ἡ Ἑκάτη παρ' Ἑλλησι, χθόνιος ὢν ὁμοῦ καὶ ὀλύμπιος. ἐνίοις δὲ δοκεῖ Κρόνος ὁ Ἀνουβις εἶναι· διὸ πάντα τίκτων ἐξ ἑαυτοῦ καὶ κύων ἐν ἑαυτῷ τὴν τοῦ κυνὸς ἐπικλησιν ἔσχευ. ἐστὶ δ' οὖν τοῖς σεβομένοις τὸν Ἀνουβιν ἀπόρρητόν τι· καὶ πάλαι μὲν
- 15 τὰς μεγίστας ἐν Αἰγύπτῳ τιμὰς ὁ κύων ἔσχευ· ἐπεὶ δὲ Καμβύσου τὸν Ἄπιν ἀνελόντος καὶ ῥύπαντος οὐδὲν προσῆλθεν οὐδ' ἐγεύσατο τοῦ σώματος ἀλλ' ἡ μόνος ὁ κύων, ἀπώλεσε τὸ πρῶτος εἶναι καὶ μάλιστα τιμᾶσθαι τῶν ἐτέρων ζώων. εἰσὶ δὲ τινες οἱ τὸ σκί-
- 20 ασμα τῆς γῆς, εἰς ὃ τὴν σελήνην ὀλισθάνουσιν ἐκλείπειν νομίζουσι, Τυφῶνα καλοῦντες.

45. Ὅθεν οὐκ ἀπέοικεν εἰπεῖν, ὥς ἰδίᾳ μὲν οὐκ 369 ὀρθῶς ἕκαστος, ὁμοῦ δὲ πάντες ὀρθῶς λέγουσιν. οὐ γὰρ αὐχμὸν οὐδ' ἔνεμον οὐδὲ θάλατταν οὐδὲ σκό-

25 τος, ἀλλὰ πᾶν ὅσον ἡ φύσις βλαβερόν καὶ φθαρτικὸν ἔχει, μῶριον τοῦ Τυφῶνός ἐστιν. οὔτε γὰρ ἐν

4 τὴν γῆν] γῆν? 5 τούτων Bentleius: τούτῳ 13
ἐστὶ R: ἔτι δ' οὖν] γοῦν W 14 πάλαι] γὰρ πάλαι? 26
ἐστὶν] εἶναι Baxterus. ἔστιν εἰπεῖν?

ἀψύχοις σώμασι τὰς τοῦ παντὸς ἀρχὰς θετέον, ὥς
 Δημόκριτος καὶ Ἐπίκουρος, οὗτ' ἀποίου δημιουργὸν
 ὕλης ἓνα λόγον καὶ μίαν πρόνοιαν, ὥς οἱ Στωικοί,
 περιγυγνομένην ἀπάντων καὶ κρατοῦσαν. ἀδύνατον
 γὰρ ἢ φλαῦρον ὀτιοῦν, ὅπου πάντων, ἢ χρηστόν, 5
 B ὅπου μηδενὸς ὁ θεὸς αἴτιος, ἐγγενέσθαι. 'παλίντονος'
 γὰρ 'ἁρμονίη κόσμου, ὅκωσπερ λύρης καὶ τόξου'
 κατ' Ἡράκλειτον· καὶ κατ' Εὐριπίδην

‘οὐκ ἂν γένοιτο χωρὶς ἐσθλὰ καὶ κακά,
 ἀλλ' ἔστι τις σύγκρασις ὥστ' ἔχειν καλῶς.’ 10

διὸ καὶ παμπάλαιος αὕτη κἀτεισιν ἐκ θεολόγων καὶ
 νομοθετῶν εἰς τε ποιητὰς καὶ φιλοσόφους δόξα, τὴν
 ἀρχὴν ἀδέσποτον ἔχουσα, τὴν δὲ πίστιν ἰσχυρὰν καὶ
 δυσεξάλειπτον, οὐκ ἐν λόγοις μόνον οὐδ' ἐν φήμαις,
 ἀλλ' ἐν τε τελεταῖς ἐν τε θυσίαις καὶ βαρβάροις 15
 καὶ Ἑλλησι πολλαχοῦ περιφερομένη, ὥς οὗτ' ἔνουν
 C καὶ ἄλογον καὶ ἀκυβέρνητον αἰωρεῖται τῷ αὐτομάτῳ
 τὸ πᾶν, οὗθ' εἰς ἔστιν ὁ κρατῶν καὶ κατευθύνων
 ὥσπερ οἶαξιν ἢ τισι πειθηνίοις χαλινοῖς λόγος, ἀλλὰ
 πολλὰ καὶ μεμιγμένα κακοῖς καὶ ἀγαθοῖς· μᾶλλον δὲ 20
 μηδὲν ὥς ἀπλῶς εἰπεῖν ἄκρατον ἐνταῦθα τῆς φύσεως
 φερούσης, οὐ δύειν πίθων εἰς ταμίαις ὥσπερ νάματα
 τὰ πράγματα καπηλικῶς διανέμων ἀνακεράννυσιν
 ἡμῖν· ἀλλ' ἀπὸ δυεῖν ἐναντίων ἀρχῶν καὶ δυεῖν ἀντι-
 πάλων δυνάμεων τῆς μὲν ἐπὶ τὰ δεξιὰ καὶ κατ' 25
 D εὐθεῖαν ὑψηγομένης, τῆς δ' ἔμπαλιν ἀναστρεφούσης

2 ἀποίου M: ἄποιον 7 ὅκωσπερ W: ὅπωςπερ 8
 'Ἡράκλειτον] Mullach. 1 p. 319 Εὐριπίδην] Nauck. p. 294
 16 περιφερομένη Holwerda: περιωφερομένην

καὶ ἀνακλώσης, ὃ τε βίος μικτὸς ὃ τε κόσμος, εἰ καὶ
μὴ πᾶς, ἀλλ' ὁ περιγίειος οὗτος καὶ μετὰ σελήνην
ἀνώμαλος καὶ ποικίλος γέγονε καὶ μεταβολὰς πάσας
δεχόμενος. εἰ γὰρ οὐδὲν ἀναιτίως πέφυκε γίγνεσθαι,
5 αἰτίαν δὲ κακοῦ τὰγαθὸν οὐκ ἂν παράσχοι, δεῖ γέ-
νεσιν ἰδίαν καὶ ἀρχὴν ὥσπερ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ τὴν
φύσιν ἔχειν.

46. Καὶ δοκεῖ τοῦτο τοῖς πλείστοις καὶ σοφω-
τάτοις. νομίζουσι γὰρ οἱ μὲν θεοὺς εἶναι δύο κα-
10 θάπερ ἀντιτέχνους, τὸν μὲν ἀγαθῶν, τὸν δὲ φαύλων
δημιουργόν. οἱ δὲ τὸν μὲν ἀμείνονα θεόν, τὸν δ'
ἕτερον δαίμονα καλοῦσιν· ὥσπερ Ζωροάστρης ὁ μάγος, Ε
ὃν πεντακισχιλίοις ἔτεσι τῶν Τρωικῶν γεγονέναι
πρεσβύτερον ἱστοροῦσιν. οὗτος οὖν ἐκάλει τὸν μὲν
15 Ὁρομάξην, τὸν δ' Ἀρειμάνιον· καὶ προσεπαφαίνετο
τὸν μὲν εἰκέναι φωτὶ μάλιστα τῶν αἰσθητῶν, τὸν
δ' ἔμπαλιν σκότῳ καὶ ἀγνοίᾳ, μέσον δ' ἀμφοῖν τὸν
Μίθρην εἶναι· διὸ καὶ Μίθρην Πέρσαι τὸν Μεσί-
την ὀνομάζουσιν. ἐδίδαξε δὲ τῷ μὲν εὐκταῖα θύειν
20 καὶ χαριστήρια, τῷ δ' ἀποτρόπαια καὶ σκυθρωπά.
πόαν γὰρ τινα κόπτοντες Μῶλυ καλουμένην ἐν
ὄλμῳ, τὸν Ἄϊδην ἀνακαλοῦνται καὶ τὸν σκότον· εἶτα F
μίξαντες αἷματι λύκου σφαγέντος εἰς τόπον ἀνήλιον
ἐκφέρουσι καὶ ῥίπτουσι. καὶ γὰρ τῶν φυτῶν νομί-
25 ζουσι τὰ μὲν τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ, τὰ δὲ τοῦ κακοῦ
δαίμονος εἶναι· καὶ τῶν ζώων ὥσπερ κύνας καὶ

4 γίγνεσθαι *: γενέσθαι 11 μὲν Marklandus: μὲν
γὰρ 12 Ζωροάστρης Vit. Num. c 4: ζωροάστρης 19
δὲ M

ὄρνιθας καὶ χειρσαίλους ἔχίνους τοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ δὲ
φάβλου τοὺς ἐνύδρους μῦς εἶναι· διὸ καὶ τὸν κτεί-
ναντα πλείστους εὐδαιμονίζουσιν.

47. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ κεῖνοι πολλὰ μυθώδη περὶ
τῶν θεῶν λέγουσιν, οἷα καὶ ταῦτ' ἐστίν. ὁ μὲν ⁵
Ἰσορομάξης ἐκ τοῦ καθαρωτάτου φάους, ὁ δ' Ἀρει-
370 μάνιος ἐκ τοῦ ζόφου γεγονώς, πολεμοῦσιν ἀλλήλοις·
καὶ ὁ μὲν ἕξ θεοὺς ἐποίησε (τὸν μὲν πρῶτον εὐνοίας,
τὸν δὲ δεύτερον ἀληθείας, τὸν δὲ τρίτον εὐνομίας·
τῶν δὲ λοιπῶν τὸν μὲν σοφίας, τὸν δὲ πλούτου, ¹⁰
τὸν δὲ τῶν ἐπὶ τοῖς καλοῖς ἡδέων δημιουργόν)· ὁ
δὲ τούτοις ὥσπερ ἀντιτέχνους ἴσους τὸν ἀριθμόν.
εἰθ' ὁ μὲν Ἰσορομάξης τρεῖς ἑαυτὸν αὐξήσας ἀπέστησε
τοῦ ἡλίου τοσοῦτον, ὅσον ὁ ἥλιος τῆς γῆς ἀφέστηκε,
καὶ τὸν οὐρανὸν ἄστροις ἐκόσμησεν· ἓνα δ' ἀστέρα ¹⁵
πρὸ πάντων οἶον φύλακα καὶ προόπτην ἐγκατέστησε,
τὸν σείριον. ἄλλους δὲ ποιήσας τέσσαρας καὶ εἴκοσι
B θεοὺς εἰς ᾧον ἔθηκεν. οἱ δ' ἀπὸ τοῦ Ἀρειμανίου,
γενόμενοι καὶ αὐτοὶ τοσοῦτοι, διατρήσαντες τὸ ᾧον
γαν** ὅθεν ἀναμείμικται τὰ κακὰ τοῖς ἀγαθοῖς. ἔπεισι ²⁰
δὲ χρόνος εἰμαρμένος, ἐν ᾧ τὸν Ἀρειμάνιον λοιμὸν
ἐπάγοντα καὶ λιμὸν ὑπὸ τούτων ἀνάγκη φθαρῆναι
παντάπασι καὶ ἀφανισθῆναι, τῆς δὲ γῆς ἐπιπέδου
καὶ ὁμαλῆς γενομένης, ἓνα βίον καὶ μίαν πολιτείαν
ἀνθρώπων μακαρίων καὶ ὁμογλώσσων ἀπάντων γενέ- ²⁵
σθαι. Θεόπομπος δέ φησι κατὰ τοὺς μάγους ἀνὰ

2 μῦς W ex p. 670 d 4 ἀλλὰ R 20 γαν** ὅθεν
Duebnerus: γανωθεν. Fort. supplendum τὸ ᾧον ἀνωθεν (vel
ἐπάνωθεν) ἐξήγαγον ἐκείνους· ὅθεν καὶ

- μέρος τρισχίλια ἔτη τὸν μὲν κρατεῖν τὸν δὲ κρατεῖσθαι τῶν θεῶν, ἄλλα δὲ τρισχίλια μάχεσθαι καὶ πολεμεῖν καὶ ἀναλύειν τὰ τοῦ ἑτέρου τὸν ἕτερον· τέλος δ' ἀπολείπεσθαι τὸν Ἀιδην, καὶ τοὺς μὲν ἀν-
 5 θρώπους εὐδαίμονας ἔσεσθαι, μήτε τροφῆς δεομένους μήτε σκιάν ποιοῦντας· τὸν δὲ ταῦτα μηχανησάμενον θεὸν ἡρεμεῖν καὶ ἀναπαύεσθαι χρόνον, ἄλλως μὲν οὐ πολὺν ὥς θεῶ, ὥσπερ δ' ἀνθρώπῳ κοιμωμένῳ μέτριον. ἡ μὲν οὖν μάγων μυθολογία τοιοῦτον ἔχει τρόπον.
- 10 48. Χαλδαῖοι δὲ τῶν πλαυήτων οὓς θεοὺς γενεθλίους καλοῦσι, δύο μὲν ἀγαθουργοὺς, δύο δὲ κακοποιούς, μέσους δὲ τοὺς τρεῖς ἀποφαίνουσι καὶ κοινούς. τὰ δ' Ἑλλήνων πᾶσί που δῆλα, τὴν μὲν ἀγαθὴν Διὸς Ὀλυμπίου μερίδα, τὴν δ' ἀποτρόπαιον Ἀίδου
 15 ποιουμένων. ἐκ δ' Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεος Ἀρμονίαν γεγενῆσθαι μυθολογοῦνται· ὧν ὁ μὲν ἀπηνῆς καὶ φιλό-
 νεικος, ἡ δὲ μειλίχιος καὶ γενέθλιος. σκόπει δὲ τοὺς φιλοσόφους τοῦτοις συμφερομένους. Ἡράκλειτος μὲν γὰρ ἄντικρυς 'πόλεμον' ὀνομάζει 'πατέρα καὶ βασιλέα
 20 καὶ κύριον πάντων', καὶ τὸν μὲν Ὀμηρον εὐχόμενον 'ἐκ τε θεῶν ἔριν ἐκ τ' ἀνθρώπων ἀπολέσθαι' 'λανθάνειν' φησί 'τῇ πάντων γενέσει καταρῶμενον, ἐκ μάχης καὶ ἀντιπαθείας τὴν γένεσιν ἐχόντων, ἥλιον δὲ μὴ ὑπερβήσεσθαι τοὺς προσήκοντας ὄρους· εἰ δὲ

4 ἀπολείπεσθαι Marklandus Ἀιδην] Ὠρομάζην? 7 ἄλ-
 λως R: καλῶς 8 ὥς R: τῷ δ' R 10 πλαυήτων *:
 πλαυητῶν οὓς W: τοὺς γενεθλίους idem: γενέσθαι οὓς
 14 ἀποτρόπαιον Marklandus: ἀποτροπαῖον 15 Ἄρεος *:
 ἄρεως 16 μυθολογούντων? 18 Ἡράκλειτος] Mullach. 1
 p. 319 20 Ὀμηρον] Σ 107

μή, *Αύττας μιν Δίκης ἐπικούρους ἐξευρήσειν.* Ἐμ-
 Ε πεδοκλῆς δὲ τὴν μὲν ἀγαθουργὸν ἀρχὴν 'φιλότητα
 καὶ φιλίαν' πολλάκις δ' 'ἁρμονίαν' καλεῖ 'θεμερεῶπιν',
 τὴν δὲ χεῖρονα 'νεῖκος οὐλόμενον' καὶ 'δῆριν αἵμα-
 τόεσσαν'. οἱ μὲν Πυθαγορικοὶ διὰ πλειόνων ὄνο- 5
 μάτων κατηγοροῦσι τοῦ μὲν ἀγαθοῦ τὸ ἐν τὸ πεπε-
 ρασμένον τὸ μένον τὸ εὐθὺ τὸ περισσὸν τὸ τετρά-
 γωνον τὸ ἴσον τὸ δεξιὸν τὸ λαμπρόν· τοῦ δὲ κακοῦ
 τὴν δυάδα τὸ ἄπειρον τὸ φερόμενον τὸ καμπύλον
 τὸ ἄρτιον τὸ ἑτερόμηκες τὸ ἄνισον τὸ ἀριστερόν τὸ 10
 σκοτεινόν, ὥς τοιαύτας ἀρχὰς γενέσεως ὑποκειμένας.
 Ἀναξαγόρας δὲ νοῦν καὶ ἄπειρον. Ἀριστοτέλης δὲ
 F τὸ μὲν εἶδος τὸ δὲ στέρησιν. Πλάτων δὲ πολλαχοῦ
 μὲν οἶον ἐπηλυγαζόμενος καὶ παρακαλυπτόμενος, τῶν
 ἐναντίων ἀρχῶν τὴν μὲν ταυτὸν ὀνομάζει, τὴν δὲ 15
 θάτερον. ἐν δὲ τοῖς Νόμοις ἤδη πρεσβύτερος ὢν
 οὐ δι' αἰνιγμῶν οὐδὲ συμβολικῶς, ἀλλὰ κυρίως
 ὀνόμασιν οὐ μιᾶ ψυχῇ φησι κινεῖσθαι τὸν κόσμον,
 ἀλλὰ πλείοσιν ἴσως, δυεῖν δὲ πάντως οὐκ ἐλάττωσιν·
 ὢν τὴν μὲν ἀγαθουργὸν εἶναι, τὴν δ' ἐναντίαν 20
 ταύτῃ καὶ τῶν ἐναντίων δημιουργόν· ἀπολείπει δὲ
 καὶ τρίτην τινὰ μεταξὺ φύσιν οὐκ ἄψυχον οὐδ'
 ἄλογον οὐδ' ἀκίνητον ἐξ αὐτῆς, ὥσπερ ἐνιοὶ νομί-

1 *Αύττας* * (*Δύστας* Buttmannus): γλώττας Ἐμπε-
 δοκλῆς] Mullach. 1 p. 1. p. 3 3 καλεῖ θεμερεῶπιν] Bentleyus:
 καλεῖσθαι μέροπι 5 μὲν] δὲ M Πυθαγορικοὶ] cf. Ari-
 stot. Metaphys. 1, 5 8 τὸ ἴσον Baxterus 11 ὥς τοι-
 αύτας *: ὥστε ταύτας 12 Ἀριστοτέλης] Metaphys. 1, 7, 8
 13 Πλάτων] Tim. 35a 14 ἐπηλυγαζόμενος Baxterus: ἐπι-
 λυγίζόμενος 16 ἐν δὲ τοῖς Νόμοις] p. 896d sqq. 20
 ὢν Squirius: ὅθεν

ξουσιν, ἀλλ' ἀνακειμένην ἀμφοῖν ἐκείναις, ἐφιεμέ- 371
 νην δὲ τῆς ἀμείνονος ἀεὶ καὶ ποθοῦσαν καὶ διώ-
 κουσιν, ὥς τὰ ἐπιόντα δηλώσει τοῦ λόγου, τὴν
 Αἰγυπτίων· θεολογίαν μάλιστα ταύτη τῇ φιλοσοφίᾳ
 5 συνοικειοῦντος.

49. Μεμιγμένη γὰρ ἡ τοῦδε τοῦ κόσμου γένεσις
 καὶ σύστασις ἐξ ἐναντίων, οὐ μὴν ἰσοσθενῶν, δυνά-
 μεων, ἀλλὰ τῆς βελτίονος τὸ κράτος ἐστίν· ἀπολέ-
 σθαι δὲ τὴν φάυλην παντάπασιν ἀδύνατον, πολλὴν
 10 μὲν ἐμπεφυκυῖαν τῷ σώματι, πολλὴν δὲ τῇ ψυχῇ
 τοῦ παντός καὶ πρὸς τὴν βελτίονα ἀεὶ δυσμαχοῦσαν.
 ἐν μὲν οὖν τῇ ψυχῇ νοῦς καὶ λόγος ὁ τῶν ἀρίστων
 πάντων ἡγεμὼν καὶ κύριος Ὁσίρις ἐστίν· ἐν δὲ γῇ
 καὶ πνεύματι καὶ ὕδατι καὶ οὐρανῷ καὶ ἄστροις τὸ B
 15 τεταγμένον καὶ καθεστηκὸς καὶ ὑγιαῖνον, ὥραις καὶ
 κρᾶσεσι καὶ περιόδοις Ὁσίριδος ἀπορροή καὶ εἰκὼν
 ἐμφανινομένη· Τυφῶν δὲ τῆς ψυχῆς τὸ παθητικὸν
 καὶ τιτανικὸν καὶ ἄλογον καὶ ἐμπληκτον τοῦ δὲ
 σωματικοῦ τὸ ἐπίκτητον καὶ νοσῶδες καὶ ταρακτικὸν
 20 ἁωραίαις καὶ δυσκρασίαις, καὶ κρύψεσιν ἡλίου καὶ
 ἀφανισμοῖς σελήνης, οἷον ἐκδρομαὶ καὶ ἀφανισμοὶ
 Τυφῶνος· καὶ τοῦνομα κατηγορεῖ τὸ Σήθ, ᾧ τὸν
 Τυφῶνα καλοῦσι· φράζει μὲν γὰρ τὸ καταδυναστεῦον
 καὶ καταβιαζόμενον, φράζει δὲ τὴν πολλάκις ἀνα-
 25 στροφὴν καὶ πάλιν ὑπερπήδησιν. Βέβωνα δὲ τινὲς

11 καὶ — ἀεὶ W: ἀεὶ — καὶ 19 ἐπίκτητον X: ἐπί-
 κλητον 20 ἁωραίαις Baxterus: ἁθραίαις 21 ἀφανισμοί]
 ἀφηνιασμοὶ Marklandus. Malim ἐμφανισμοὶ 22 ᾧ X: αὐ
 23 μὲν γὰρ Marklandus: μὲν 24 τὴν idem: τὸ 25 Βέ-
 βωνα *: βεβῶνα

C μὲν ἓνα τῶν τοῦ Τυφῶνος ἑταίρων γεγυμέναι λέγουσιν, Μανεθῶς δ' αὐτὸν τὸν Τυφῶνα καὶ Βέβωνα καλεῖσθαι· σημαίνει δὲ τοῦνομα κάθεξιν ἢ κώλυσιν, ὥς τοῖς πράγμασιν ὁδῶ βαδίζουσι καὶ πρὸς ὃ χρηφρομένοις ἐνισταμένης τῆς τοῦ Τυφῶνος δυνάμεως. 5

50. Αὐτὸ καὶ τῶν μὲν ἡμέρων ζῶων ἀπονέμουσιν αὐτῷ τὸ ἀμαθέςτατον, ὕνον· τῶν δ' ἀγρίων τὰ θηριωδέστατα, κροκόδειλον καὶ τὸν ποτάμιον ἵππον. περὶ μὲν οὖν τοῦ ὕνου προοδεηλώκαμεν. ἐν Ἑρμοῦ πόλει δὲ Τυφῶνος ἄγαλμα δεικνύουσιν ἵππον ποτάμιον· 10 ἐφ' οὗ βέβηκεν ἰέραξ ὕφει μαχόμενος, τῷ μὲν ἵππῳ I τὸν Τυφῶνα δεικνύντες, τῷ δ' ἰέρακι δύναμιν καὶ ἀρχήν, ἣν βία κτώμενος ὁ Τυφὼν πολλάκις οὐκ ἀνίσταται ταραττόμενος ὑπὸ τῆς κακίας καὶ ταράττων. διὸ καὶ θύοντες ἐβδόμη τοῦ Τυβὶ μηνός, ἣν καλοῦσιν 15 ἄφριξιν Ἰσιδος ἐκ Φοινίκης, ἐπιπλάττουσι τοῖς ποπάνοις ἵππον ποτάμιον δεδεμένον. ἐν δ' Ἀπόλλωνος πόλει νενομισμένον ἐστὶ κροκοδείλου φαγεῖν πάντως ἕκαστον· ἡμέρᾳ δὲ μιᾷ θηρεύσαντες ὅσους ἂν δύνωνται καὶ κτείναντες ἀπαντικρὺ τοῦ ἱεροῦ προ- 20 βάλλουσι, καὶ λέγουσιν ὥς ὁ Τυφὼν τὸν Ἰξρον ἀπέδρα κροκόδειλος γενόμενος, πάντα καὶ ζῷα καὶ E φυτὰ καὶ πάθη τὰ φαῦλα καὶ βλαβερὰ Τυφῶνος ἔργα καὶ μέρη καὶ κινήματα ποιούμενοι.

51. Τὸν δ' Ὅσιριν αὖ πάλιν ὀφθαλμῶ καὶ σκῆ- 25 πτρω γράφουσιν, ὃν τὸ μὲν τὴν πρόνοιαν ἐμφαίνειν,

2 Μανεθῶς Marklandus: μάνεθος δ' αὐτὸν τὸν idem:
αὐτὸν 9 μὲν οὖν idem: μὲν Ἑρμοῦ πόλει *: ἔρμου-
πόλει 14 ἀνίσταται Marklandus: ἀνίσταται

τὸ δὲ τὴν δύναμιν, ὥς Ὅμηρος τὸν ἄρχοντα καὶ βασιλεύοντα πάντων Ἱδὴν ὑπάτον καὶ μῆστωρα καλῶν, ἔοικε τῷ μὲν ὑπάτῳ τὸ κράτος αὐτοῦ, τῷ δὲ μῆστωρι τὴν εὐβουλίαν καὶ τὴν φρόνησιν σημαίνειν. γράφουσι δὲ καὶ ἱέρακι τὸν θεὸν τοῦτον πολλάκις· εὐτονία γὰρ ὕψεως ὑπερβάλλει καὶ πτήσεως ὀξύτητι, καὶ διοικεῖν αὐτὸν ἐλαχίστη τροφῇ πέφυκε. λέγεται δὲ καὶ νεκρῶν ἀτάφων σώμασι γῆν ὑπερ- F πετόμενος ἐπιβάλλειν· ὅταν δὲ πιόμενος ἐπὶ τὸν 10 ποταμὸν καταίρῃ, τὸ πετρὸν ἵστησιν ὀρθόν· πιὼν δὲ κλίνει τοῦτο πάλιν· ᾧ δηλὸς ἐστὶ σεσφωσμένος καὶ διαπεφευγὼς τὸν κροκόδειλον· ἂν γὰρ ἀρπασθῇ, μένει τὸ πετρὸν ὥσπερ ἔστη πεπηγός. πανταχοῦ δὲ καὶ ἀνθρωπόμορφον Ὅσιριδος ἄγαλμα δεικνύουσιν, 15 ἐξορθιάζον τῷ αἰδοίῳ διὰ τὸ γόνιμον καὶ τὸ τρώφιμον. ἀμπεχόνῃ δὲ φλογοειδεῖ στέλλουσιν αὐτοῦ τὰς εἰκόνας, ἥλιον σῶμα τῆς τάραθοῦ δυνάμεως 372 ὥς ὄρατὸν οὐσίας νοητῆς ἡγούμενοι. διὸ καὶ καταφρουεῖν ἄξιόν ἐστι τῶν τὴν ἡλίου σφαῖραν Τυφῶνι 20 προσνεμόντων, ᾧ λαμπρὸν οὐδὲν οὐδὲ σωτήριον οὐδὲ τάξεις οὐδὲ γένεσις οὐδὲ κίνησις μέτρον ἔχουσα καὶ λόγον, ἀλλὰ τάναντία προσήκει· καὶ αὐχμόν, ὃς φθείρει πολλὰ τῶν ζώων καὶ βλαστάνοντων, οὐχ ἡλίου θετέον ἔργον, ἀλλὰ τῶν ἐν γῇ καὶ ἀέρι μὴ 25 καθ' ὥραν κεραννυμένων πνευμάτων καὶ ὑδάτων,

1 Ὅμηρος] © 22 4 δὲ R 7 ἐλαχίστη *: ἐλάχιστα
τῇ 8 σώμασι X: ὕμνασι 9 πιόμενος *: πιούμενος
16 ἀμπεχόνῃ — στέλλουσιν Baxterus: ἀμπεχόνῃ δὲ φλογοει-
δὴς στέλλουσα 17 σῶμα] ὕμν ὡς]
φῶς idem. Malim καὶ φῶς. cf. p. οἷς

ἔταν ἡ τῆς ἀτάκτου καὶ ἀορίστου δυνάμεως ἀρχὴ
πλημμελήσασα κατασβέσῃ τὰς ἀναθυμιάσεις.

- B 52. Ἐν δὲ τοῖς ἱεροῖς ὕμνοις τοῦ Ὀσίριδος ἀνακα-
λοῦνται τὸν ἐν ταῖς ἀγκάλαις κρυπτόμενον τοῦ ἡλίου,
καὶ τῇ τριακάδι τοῦ Ἐπιφθόρου μηνὸς ἐορτάζουσιν ὁφθαλ- 5
μῶν ὕδρου γενέθλιον, ὅτε σελήνη καὶ ἥλιος ἐπὶ
μῖαν εὐθείαν γενόμενοι, ὥς οὐ μόνον τὴν σελήνην
ἀλλὰ καὶ τὸν ἥλιον ὕμνα τοῦ ὕδρου καὶ φῶς ἡγού-
μενοι. τῇ δὲ ὀγδὼν φθίνοντος τοῦ Φαωφὶ βακτηρίας
ἡλίου γενέθλιον ἄγουσι μετὰ φθινοπωρινὴν ἰσημε- 10
ρίαν, ἐμφαίνοντες οἷον ὑπερείσματος δεῖσθαι καὶ
ῥώσεως, τῷ τε θερμῷ γιγνόμενον καὶ τῷ φωτὶ ἐν-
C δεῖν, κλινόμενον καὶ πλάγιον ἀφ' ἡμῶν φερόμενον.
ἔτι δὲ τὴν βοῦν ὑπὸ τροπᾶς χειμερινᾶς περὶ τὸν
ναὸν περιφέρουσι· καὶ καλεῖται ζήτησις Ὀσίριδος ἡ 15
περιδρομή, τοῦ ἡλίου τὸ ὕδωρ χειμῶνος τῆς θεοῦ
ποθοῦσης· τοσαυτάκις δὲ περὶεῖσιν, ὅτι τὴν ἀπὸ
τροπῶν χειμερινῶν ἐπὶ τροπᾶς θερινᾶς πάροδον ἐβ-
δόμῳ μηνὶ συμπεραίνει. λέγεται δὲ καὶ θῦσαι τῷ
ἡλίῳ τετράδι μηνὸς ἱσταμένου πάντων πρῶτος ὕδρος 20
ὁ Ἰσίδος, ὥς ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις Γενεθλίους
D ὕδρου γέγραπται. καὶ μὴν ἡμέρας ἑκάστης τριχῶς
ἐπιθυμιῶσι τῷ ἡλίῳ, ῥητίνην μὲν ὑπὸ τὰς ἀνατολάς,
σμύρναν δὲ μεσουρανοῦντι, τὸ δὲ καλούμενον κῦφι
περὶ δυσμάς· ὧν ἕκαστον ὃν ἔχει λόγον, ὅστερον 25
ἀφηγήσομαι. τὸν δ' ἥλιον πᾶσι τούτοις προστρέ-
πεσθαι καὶ θεραπεύειν οἴονται. καὶ τί δεῖ πολλὰ

10 γενέθλιον Benteleius: γενέσθαι ὃν 18 πάροδον] περι-
οδον Marklandus 26 προστρέπεσθαι Halmsius: προτρέπεσθαι

- τοιαῦτα συνάγειν; εἰσὶ γὰρ οἱ τὸν Ὅσιριν ἀντικρὺς ἥλιον εἶναι καὶ ὀνομάζεσθαι σείριον ὑφ' Ἑλλήνων λέγοντες, εἰ καὶ παρ' Αἰγυπτίοις ἢ πρόθεσις τοῦ ἄρθρου τοῦνομα πεποίηκεν ἀμφιγνοεῖσθαι, τὴν δ' Ἰσιν οὐχ ἑτέραν τῆς σελήνης ἀποφαίνοντες· ὅθεν καὶ τῶν ἀγαλμάτων αὐτῆς τὰ μὲν κερασφόρα τοῦ μηνου-
 5 εἰδοῦς γεγονέναι μιμήματα, τοῖς δὲ μελανοστόλοις E ἐμφαίνεσθαι τὰς κορύψεις καὶ τοὺς περισκιασμοὺς ἐν οἷς διώκει ποθοῦσα τὸν ἥλιον. διὸ καὶ πρὸς τὰ
 10 ἑρωτικὰ τὴν σελήνην ἐπικαλοῦνται, καὶ τὴν Ἰσιν Eὐδοξὸς φησι βραβεύειν τὰ ἑρωτικά. καὶ τούτοις μὲν ἀμωσγέπως τοῦ πιθανοῦ μέτεστι, τῶν δὲ Τυφῶνα ποιούντων τὸν ἥλιον οὐδ' ἀκούειν ἄξιον. ἀλλ' ἡμεῖς αὖθις τὸν οἰκεῖον ἀναλάβωμεν λόγον.
- 15 53. Ἡ γὰρ Ἰσίς ἐστὶ μὲν τὸ τῆς φύσεως θῆλυ, καὶ δεκτικὸν ἀπάσης γενέσεως, καθὼ τιθήνη καὶ πανδεχὴς ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος, ὑπὸ δὲ τῶν πολλῶν μυριώνυμος κέκληται, διὰ τὸ πάσας ὑπὸ τοῦ λόγου F
 20 τρεπομένη μορφὰς δέχεσθαι καὶ ἰδέας. ἔχει δὲ σύμ- φυτόν ἑρωτὰ τοῦ πρώτου καὶ κυριωτάτου πάντων, ὃ τὰγαθῷ ταῦτόν ἐστι κἀκεῖνο ποθεῖ καὶ διώκει· τὴν δ' ἐκ τοῦ κακοῦ φεύγει καὶ διωθεῖται μοῖραν, ἀμφοῖν μὲν οὖσα χώρα καὶ ὕλη, ῥέπουσα δ' αἰεὶ πρὸς τὸ βέλτιον ἐξ ἑαυτῆς καὶ παρέχουσα γεννᾶν
 25 ἐκείνῳ καὶ κατασπείρειν εἰς ἑαυτὴν ἀπορροὰς καὶ

5 ὅθεν *: ἐν 8 ἐμφαίνεσθαι Marklandus: ἐμφαίνουσι
 12 ἀμωσγέπως idem: ἄλλως γέ πως 22 μοῖραν] πείραν
 Madvigius 25 ἐκεῖνῳ Baxterus: ἐκεῖνο ἀπορροὰς *: ἀπορροίας

ὁμοιότητας, αἷς χαίρει καὶ γέγηθε κυλισκομένη καὶ ὑποπιμπλαμένη τῶν γενέσεων. εἰκὼν γάρ ἐστιν οὐσίας ἐν ὕλῃ ἢ γένεσις καὶ μίμημα τοῦ ὄντος τὸ γιγνόμενον.

- 373 54. Ὅθεν οὐκ ἀπὸ τρόπου μυθολογοῦσι τὴν 5
 Ὅσιριδος ψυχὴν αἰδιδιον εἶναι καὶ ἄφθαρτον, τὸ δὲ
 σῶμα πολλάκις διασπᾶν καὶ ἀφανίζειν τὸν Τυφῶνα·
 τὴν δ' Ἴσιν πλανωμένην καὶ ζητεῖν καὶ συναρμότ-
 τειν πάλιν. τὸ γὰρ ὄν καὶ νοητὸν καὶ ἀγαθὸν φθορᾶς
 καὶ μεταβολῆς κρεῖττόν ἐστιν· ἃς δ' ἀπ' αὐτοῦ τὸ 10
 αἰσθητὸν καὶ σωματικὸν εἰκόνας ἐκμάττεται, καὶ
 λόγους καὶ εἶδη καὶ ὁμοιότητας ἀναλαμβάνει, καθά-
 περ ἐν κηρῷ σφραγιῖδες οὐκ ἀεὶ διαμένουσιν, ἀλλὰ
 καταλαμβάνει τὸ ἄτακτον αὐτὰς καὶ ταραχῶδες ἐν-
 B ταῦθα τῆς ἄνω χώρας ἀπεληλαμένον καὶ μαχόμενον 15
 πρὸς τὸν Ὄρον, ὃν ἡ Ἴσις εἰκόνα τοῦ νοητοῦ κόσμου
 αἰσθητὸν ὄντα γεννᾷ. διὸ καὶ δίκην φεύγειν λέγεται
 νοθείας ὑπὸ Τυφῶνος, ὥς οὐκ ὢν καθαρὸς οὐδ'
 εἰλικρινῆς οἶος ὁ πατήρ, λόγος αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν
 ἀμιγῆς καὶ ἀπαθής, ἀλλὰ νενοθευμένος τῇ ὕλῃ 20
 διὰ τὸ σωματικόν. περιγίγνεται δὲ καὶ νικᾷ, τοῦ
 Ἑρμοῦ, τουτέστι τοῦ λόγου, μαρτυροῦντος καὶ δει-
 κνύοντος, ὅτι πρὸς τὸ νοητὸν ἢ φύσις μετασχηματι-
 ζομένη τὸν κόσμον ἀποδίδωσιν. ἡ μὲν γάρ, ἔτι τῶν
 θεῶν ἐν γαστρὶ τῆς Πέρας ὄντων, ἐξ Ἰσιδος καὶ Ὅσι- 25
 ριδος γενομένη γένεσις Ἀπόλλωνος αἰνύττεται τὸ

3 ἡ R 8 καὶ ζητεῖν] ἀναζητεῖν Marklandus 10 ἃς
 W: τινὰς 17 αἰσθητὸν] σωματικὸν καὶ αἰσθητόν? 21
 περιγίγνεται δὲ καὶ νικᾷ X: περιγίνονται δὲ καὶ νῆαι

πρὶν ἐκφανῇ γενέσθαι τόνδε τὸν κόσμον καὶ συν- C
 τελεσθῆναι τῷ λόγῳ τὴν ὕλην, τὴν φύσιν ἐλεγχο-
 μένην ἐφ' αὐτῆς ἀτελῇ τὴν πρώτην γένεσιν ἐξενεγ-
 κειν. διὸ καὶ φασὶ τὸν θεὸν ἐκείνον ἀνάπτηρον ὑπὸ
 5 σκότῳ γενέσθαι, καὶ πρεσβύτερον Ὡρον καλοῦσιν·
 οὐ γὰρ ἦν κόσμος, ἀλλ' εἰδωλὸν τι καὶ κόσμου
 φάντασμα μέλλοντος.

55. Ὁ δ' Ὡρος οὗτος αὐτός ἐστιν ὠρισμένος
 καὶ τέλειος, οὐκ ἀνηρηκὼς τὸν Τυφῶνα παντάπασιν,
 10 ἀλλὰ τὸ δραστήριον καὶ ἰσχυρὸν αὐτοῦ παρηρημένον.
 ὅθεν ἐν Κοπτῷ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ὡρου λέγουσιν ἐν
 τῇ ἑτέρᾳ χειρὶ Τυφῶνος αἰδοῖα κατέχειν· καὶ τὸν
 Ἑρμῆν μυθολογοῦσιν ἐξελόντα τοῦ Τυφῶνος τὰ
 νεῦρα χορδαῖς χρησάσθαι, διδάσκοντες ὥς τὸ πᾶν D
 15 ὁ λόγος διαρμοςάμενος σύμφωνον ἐξ ἀσυμφώνων
 μερῶν ἐποίησε, καὶ τὴν φθαρτικὴν οὐκ ἀπώλεσεν
 ἀλλ' ἀνεπήρωσε δύναμιν. ὅθεν ἐκεῖ μὲν ἀσθενῆς
 καὶ ἀδρανής, ἐνταῦθα δὲ φυρομένη καὶ προσπλεκο-
 μένη τοῖς παθητικοῖς καὶ μεταβολικοῖς μέρεσι, σει-
 20 σμῶν μὲν ἐν γῇ καὶ τρόμων, αὐχμῶν δ' ἐν ἁέρι
 καὶ πνευμάτων ἀτόπων, αὐθις δὲ πρησθήρων καὶ
 κεραινῶν δημιουργός ἐστι. φαρμάττει δὲ καὶ λοιμοῖς
 ὕδατα καὶ πνεύματα, καὶ μέχρι σελήνης ἀνατρέχει
 καὶ ἀναχαιτίζει συγγέουσα καὶ μελαίνουσα πολλάκις
 25 τὸ λαμπρόν, ὥς Αἰγύπτιοι νομίζουσι καὶ λέγουσιν,

2 τῷ λόγῳ Marklandus: τοῦ λόγου τὴν φύσιν *:
 φύσει 3 ἐφ' αὐτῆς Marklandus: ἐπ' αὐτὴν 8 οὗτος]
 ὁ υἱὸς? 17 ἀνεπήρωσε Baxterus: ἀνεπλήρωσε ἐκεῖ Mad-
 vigius: ἐκείνη 18 δὲ idem 19 μέρεσι Squirius: μέλεσι
 20 δὲ ἐν X: καὶ ἐν 24 συγγέουσα Baxterus: συνέχουσα

Ε ὅτι τοῦ Ὁροῦ νῦν μὲν ἐπάταξε, νῦν δ' ἐξελὼν κατέ-
πιεν ὁ Τυφὼν τὸν ὀφθαλμόν, εἴτα τῷ ἡλίῳ πάλιν
ἀπέδωκε· πληγὴν μὲν ἀνιιττόμενοι τὴν κατὰ μῆνα
μειώσιν τῆς σελήνης, πήρωσιν δὲ τὴν ἔκλειψιν, ἣν
ὁ ἥλιος ἰᾶται διαφυγούσῃ τὴν σκιὰν τῆς γῆς εὐθύς 5
ἀντιλάμπων.

56. Ἡ δὲ κρείττων καὶ θειότερα φύσις ἐκ τριῶν
ἐστὶ, τοῦ νοητοῦ καὶ τῆς ὕλης καὶ τοῦ ἐκ τούτων,
F ὃν κόσμον Ἕλληνες ὀνομάζουσιν. ὁ μὲν οὖν Πλάτων
τὸ μὲν νοητὸν καὶ ἰδέαν καὶ παράδειγμα καὶ πατέρα, 10
τὴν δ' ὕλην καὶ μητέρα καὶ τιθήνην ἔδραν τε καὶ
χώραν γενέσεως, τὸ δ' ἐξ ἀμφοῖν ἐκγονον καὶ γέ-
νεσιν ὀνομάζειν εἶωθεν. Αἰγυπτίους δ' ἔν τις
εἰκάσειε τῶν τριγώνων τὸ κάλλιστον *** μάλιστα
τούτῳ τὴν τοῦ παντὸς φύσιν ὁμοιοῦντας, ὥς καὶ 15
Πλάτων ἐν τῇ Πολιτείᾳ δοκεῖ τούτῳ προσκεχρηθῆναι
τὸ γαμήλιον διάγραμμα συντάττων. ἔχει δ' ἐκεῖνο
τὸ τρίγωνον τριῶν τὴν πρὸς ὀρθίαν καὶ τεττάρων
374 τὴν βάσιν καὶ πέντε τὴν ὑποτείνουσαν ἴσον ταῖς
περιεχούσαις δυναμένην. εἰκαστέον οὖν τὴν μὲν 20
πρὸς ὀρθὰς ἄρρενι, τὴν δὲ βάσιν θηλείᾳ, τὴν δ'
ὑποτείνουσαν ἀμφοῖν ἐκγόνῳ· καὶ τὸν μὲν Ὅσιριν
ὥς ἀρχήν, τὴν δ' Ἴσιν ὥς ὑποδοχήν, τὸν δ' Ὁρον
ὥς ἀποτέλεσμα. τὰ μὲν γὰρ τρία πρῶτος περισσὺς
ἐστὶ καὶ τέλειος· τὰ δὲ τέτταρα τετράγωνος ἀπὸ 25

5 διαφυγούσῃ Benteius: διαφυγούσης 9 Πλάτων]
Tim. p. 50c 12 ἐκγονον Emperius: ἐγγονον 14 lacunam
addidi. Fort. supplenda: τὸ κάλλιστον ζηλῶσαι πλείστον μά-
λιστα κῆ 15 ὥς Marklandus: ᾧ 16 Πολιτείᾳ] p. 546 21
ὀρθὰς] ὀρθίαν R 22 ἐκγόνῳ Emperius: ἐγγόνῳ

πλευρᾶς ἀρτίου τῆς δυάδος· τὰ δὲ πέντε πῆ μὲν τῷ
πατρὶ πῆ δὲ τῇ μητρὶ προσείικεν, ἐκ τριάδος συγκεί-
μενα καὶ δυάδος. καὶ τὰ πάντα τῶν πέντε γέγονε
παρώνυμα, καὶ τὸ ἀριθμηθῆσθαι πεμπάσασθαι λέ-
5 γουσιν. ποιεῖ δὲ τετράγωνον ἢ πεντὰς ἀφ' ἑαυτῆς,
ὅσον τῶν γραμμῶν παρ' Αἰγυπτίοις τὸ πλήθος
ἐστὶ, καὶ ὅσων ἐνιαυτῶν ἕξῃ χρόνον δ' Ἄπις. τὸν μὲν οὖν B
Ὄρον εἰώθασιν καὶ Μῖν προσαγορεύειν, ὅπερ ἐστὶν
δρώμενον· αἰσθητὸν γὰρ καὶ ὁρατὸν ὁ κόσμος. ἡ δ'
10 Ἴσις ἔστιν ὅτε καὶ Μοῦθ καὶ πάλιν Ἀθυρι καὶ Με-
θύερ προσαγορεύεται· σημαίνουσι δὲ τῷ μὲν πρώτῳ
τῶν ὀνομάτων μητέρα· τῷ δὲ δευτέρῳ οἶκον Ὄρου
κόσμιον, ὥς καὶ Πλάτων χώραν γενέσεως καὶ δεξα-
μενῆν· τὸ δὲ τρίτον σύνθετόν ἐστιν ἐκ τε τοῦ πλή-
15 ρους καὶ τοῦ αἰτίου· πλήρης γὰρ ἐστὶν ἡ ὕλη τοῦ
κόσμου καὶ τῷ ἀγαθῷ καὶ κατὰρῷ καὶ κεκοσμημένῳ
σύνεστιν.

57. Δόξεις δ' ἂν ἴσως καὶ Ἡσίодος τὰ πρῶτα C
πάντα χάος καὶ γῆν καὶ τέρταρον καὶ ἔρωτα ποιῶν
20 οὐχ ἑτέρας λαμβάνειν ἀρχάς, ἀλλὰ ταύτας· εἶγε δὴ
τῶν ὀνομάτων τῇ μὲν Ἴσιδι τὸ τῆς γῆς, τῷ δ'
Ὁσίριδι τὸ τοῦ ἔρωτος, τῷ δὲ Τυφῶνι τὸ τοῦ ταρ-
τάρου μεταλαμβάνοντές πως ἀποδίδομεν· τὸ γὰρ χάος
δοκεῖ χώραν τινὰ καὶ τόπον τοῦ παντὸς ὑποτίθεσθαι.
25 προσκαλεῖται δὲ καὶ τὸν Πλάτωνος ἀμωσγέπως τὰ

7 ὁ Ἄπις. τὸν X: ὃ ἔπιστον 8 καὶ Μῖν Pinderus:
Καίμιν 11 προσαγορεύεται Basileensis: προσαγορεύουσι
15 αἰτίου] ἀγαθοῦ Marklandus. ἀρτίου R 18 Ἡσίодος]
cf. Theog. 116—122 19 πάντα] πάντων Baxterus 20
ταύτας] τὰς αὐτάς Halmius εἶγε X: γε 23 πως R: ὥς

πράγματα μῦθον, ὃν Σωκράτης ἐν Συμποσίῳ περὶ
 τῆς τοῦ Ἑρωτος γενέσεως διῆλθε, τὴν Πενίαν λέγων
 τέκνων δεομένην τῷ Πόρῳ καθεύδοντι παρακλιθῆναι,
 καὶ κηύσασαν ἐξ αὐτοῦ τεκεῖν τὸν Ἑρωτα, φύσει
 D μικτὸν ὄντα καὶ παντοδαπὸν, ἅτε δὴ πατρὸς μὲν ⁵
 ἀγαθοῦ καὶ σοφοῦ καὶ πᾶσιν αὐτάρκους, μητρὸς
 δ' ἀμηχάνου καὶ ἀπόρου καὶ δι' ἔνδειαν ἀεὶ γλιχο-
 μένης ἑτέρου καὶ περὶ ἕτερον λιπαρούσης γεγεννη-
 μένον. ὁ γὰρ Πόρος οὐχ ἕτερός ἐστι τοῦ πρῶ-
 του ἐρατοῦ καὶ ἐφετοῦ καὶ τελείου καὶ αὐτάρκους· ¹⁰
 Πενίαν δὲ τὴν ὕλην προσεῖπεν, ἐνδεᾶ μὲν οὖσαν
 αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν τοῦ ἀγαθοῦ, πληρουμένην δ' ὑπ'
 αὐτοῦ καὶ ποθοῦσαν ἀεὶ καὶ μεταλαμβάνουσαν. ὁ
 δὲ γενόμενος ἐκ τούτων κόσμος καὶ Ὄρος οὐκ αἰδώς
 οὐδ' ἀπαθῆς οὐδ' ἄφθαρτος, ἀλλ' αἰγενῆς ὢν μη- ¹⁵
 E χανᾶται ταῖς τῶν παθῶν μεταβολαῖς καὶ περιόδοις
 ἀεὶ νέος καὶ μηδέποτε φθαρησόμενος διαμένειν.

58. Χρηστέον δὲ τοῖς μύθοις οὐχ ὥς λόγοις
 πάμπαν οὔσιν, ἀλλὰ τὸ πρόσφορον ἑκάστου τὸ κατὰ
 τὴν ὁμοιότητα λαμβάνοντας. ὅταν οὖν ὕλην λέγωμεν, ²⁰
 οὐ δεῖ πρὸς ἐνίων φιλοσόφων δόξας ἀποφερομένους
 ἄψυχόν τι σῶμα καὶ ἔποιον ἀργόν τε καὶ ἄπρακτον
 ἐξ ἑαυτοῦ διανοεῖσθαι· καὶ γὰρ ἔλαιον ὕλην μύρου
 καλοῦμεν, χρυσὸν ἀγάλματος, οὐκ ὄντα πάσης ἔρημα
 ποιότητος· αὐτὴν τε τὴν ψυχὴν καὶ τὴν διάνοιαν ²⁵

1 Συμποσίῳ] p. 203 b 5 μικτὸν X: μακρὸν 10
 ἐρατοῦ Marklandus: ἐραστοῦ 13 μεταλαμβάνουσαν] μετα-
 λαγχάνουσαν idem. cf. p. 374 b 19 τὸ κατὰ] κατὰ W
 21 ἀποφερομένους] malim ὑποφερομένους 25 ποιότητος
 X: ὁμοιότητος

τοῦ ἀνθρώπου ὡς ὕλην ἐπιστήμης καὶ ἀρετῆς τῷ F
 λόγῳ κοσμεῖν καὶ ῥυθμίζειν παρόχομεν· τὸν τε νοῦν
 ἔνιοι τόπον εἰδὼν ἀπεφήναντο καὶ τῶν νοητῶν οἶον
 ἔκμαγεῖον· ἔνιοι δὲ καὶ τὸ σπέρμα τῆς γυναικὸς οὐ
 5 δύνανται οὐδ' ἀρχήν, ὕλην δὲ καὶ τροφήν γενέσεως
 εἶναι δοξάζουσιν. ὧν ἔχομένους χρὴ καὶ τὴν θεὸν
 ταύτην οὕτω διανοεῖσθαι τοῦ πρώτου θεοῦ μεταλαγ-
 χάνουσιν ἀεὶ καὶ συνοῦσαν ἔρωτι τῶν περὶ ἐκείνον
 ἀγαθῶν καὶ καλῶν, οὐχ ὑπεναντίαν ἀλλ' ὥσπερ 375
 10 ἄνδρα νόμιμον καὶ δίκαιον ἐρᾶν ἐν δικαιοσύνῃ καὶ
 γυναικὰ χρηστὴν ἔχουσιν ἄνδρα καὶ συνοῦσαν ὅμως
 ποθεῖν λέγομεν, οὕτως ἀεὶ γλιχομένην ἐκείνου καὶ
 περὶ ἐκείνον λιπαροῦσαν καὶ ἀναπιμπλαμένην τοῖς
 κυριωτάτοις μέρεσιν καὶ καθαρωτάτοις· (59) ὅπου
 15 δ' ὁ Τυφὼν παρεμπίπτει τῶν ἐσχάτων ἀπτόμενος,
 ἐνταῦθα δοκοῦσαν ἐπισκυθρωπάζειν καὶ πενθεῖν
 λεγομένην καὶ λείψαν' ἕττα καὶ σπαράγματα τοῦ
 Ὀσίριδος ἀναζητεῖν καὶ στολίζειν, ὑποδεχομένην τὰ
 φθιειρόμενα καὶ ἀποκρύπτουσιν, ὥσπερ ἀναφαίνει
 20 πάλιν τὰ γιγνόμενα καὶ ἀνίησιν ἐξ ἑαυτῆς. οἱ μὲν B
 γὰρ ἐν οὐρανῷ καὶ ἄστροις λόγοι καὶ εἶδη καὶ ἀπορ-
 ροαὶ τοῦ θεοῦ μένουσι, τὰ δὲ τοῖς παθητικοῖς διε-
 σπαρμένα, γῇ καὶ θαλάττῃ καὶ φυτοῖς καὶ ζώοις,
 διαλυόμενα καὶ φθιειρόμενα καὶ θάπτομενα, πολ-
 25 λάκις αὐτῇ ἐκλάμπει καὶ ἀναφαίνεται ταῖς γενέσεσι.

3 εἰδὼν] ἰδεῶν Squirius 10 ἐν δικαιοσύνῃ] ἂν δι-
 καίως συνῇ. cf. p. 448e 12 οὕτως] auditur χρὴ τὴν θεὸν
 διανοεῖσθαι 13 λιπαροῦσαν] Marklandus: παροῦσαν
 22 δὲ] δ' ἐν? ἐνδιεσπαρμένα W 24 διαλυόμενα Baxterus:
 διαλεγόμενα πολλάκις Marklandus: καὶ πολλάκις

διὸ τὸν Τυφῶνα τῇ Νέφθυι συνοικεῖν φησιν ὁ μῦθος, τὸν δ' Ὅσιριν κρύφα συγγενέσθαι. τὰ γὰρ ἔσχατα μέρη τῆς ὕλης, ἃ Νέφθυι καὶ Τελευτῇ καλοῦσιν, ἡ φθαρτικὴ μάλιστα κατέχει δύνამις· ἡ δὲ γόνιμος καὶ σωτήριος ἀσθενὲς σπέρμα καὶ ἀμαυρὸν εἰς ταῦτα 5
C διαδίδωσιν, ἀπολλύμενον ὑπὸ τοῦ Τυφῶνος, πλὴν ὅσον ἡ Ἴσις ὑπολαμβάνουσα σῶζει καὶ τρέφει καὶ συνίστησι.

60. Καθόλου δ' ἀμείνων οὗτός ἐστιν, ὥσπερ καὶ Πλάτων ὑπονοεῖ καὶ Ἀριστοτέλης. κινεῖται δὲ τῆς 10 φύσεως τὸ μὲν γόνιμον καὶ σωτήριον ἐπ' αὐτὸν καὶ πρὸς τὸ εἶναι, τὸ δ' ἀναιρετικὸν καὶ φθαρτικὸν ἀπ' αὐτοῦ καὶ πρὸς τὸ μὴ εἶναι. διὸ τὸ μὲν Ἴσιν καλοῦσι παρὰ τὸ ἔσθαι μετ' ἐπιστήμης καὶ φέρεσθαι, κίνησιν οὖσαν ἔμψυχον καὶ φρόνιμον. οὐ γάρ ἐστι 15 τοῦνομα βαρβαρικόν, ἀλλ' ὥσπερ τοῖς θεοῖς πᾶσιν D ἀπὸ δυεῖν γραμμάτων τοῦ θεατοῦ καὶ τοῦ θέοντος ἐστιν ὄνομα κοινόν, οὕτω τὴν θεὸν ταύτην ἀπὸ τῆς ἐπιστήμης ἄμα καὶ τῆς κινήσεως Ἴσιν μὲν ἡμεῖς, Ἴσιν δ' Αἰγύπτιοι καλοῦσιν. οὕτω δὲ καὶ Πλάτων 20 φησὶ τὴν δσίαν δηλοῦν τοὺς παλαιούς 'ἰσίαν' καλοῦντας· οὕτω καὶ τὴν νόησιν καὶ τὴν φρόνησιν, ὥς νοῦ φορὰν καὶ κίνησιν οὖσαν λεγόμενον καὶ φερόμενον, καὶ τὸ συνιέναι καὶ τὰ γὰθὸν ὅλως καὶ ἀρετὴν ἐπὶ τοῖς ῥέουσι καὶ θεοῦσι θεέσθαι· καθάπερ αὖ 25

6 ἀπολλύμενον Bentleius: ἀπολλυμένη 9 οὗτος] ὁ υἱὸς?
12 ἀπ' Squirius: ὑπ' 17 ῥημάτων Markl. 20 Πλάτων]
Cratyl. p. 401 c 21 δσίαν] οὐσίαν Baxterus ex Plat. l. l.
ἰσίαν] ἐσσίαν? 24 τὸ Baxterus: τοῦ 25 ῥέουσι] Bent-
leius: εὐροῦσι. Malim ἀεὶ ῥέουσι coll. Plat. Crat. p. 415 d

πάλιν τοῖς ἀντιφωνοῦσιν ὀνόμασι λοιδορεῖσθαι τὸ κακόν, τὸ τὴν φύσιν ἐμποδίζον καὶ συνδέον καὶ ἴσχον καὶ κωλύον ἵεσθαι καὶ ἔναι κακίαν ἀπορίαν δειλίαν ἀνίαν προσαγορευόντων.

61. Ὁ δ' Ὅσιρις ἐκ τοῦ ὀσίου καὶ ἱεροῦ τοῦ- E
νομα μεμιγμένον ἔσχηκε· κοινὸς γάρ ἐστι τῶν ἐν
οὐρανῷ καὶ τῶν ἐν Ἄιδου λόγος· ὧν τὰ μὲν ἱερὰ
τὰ δ' ὅσια τοῖς παλαιοῖς ἔθος ἦν προσαγορεύειν.
ὁ δ' ἀναφαίνων τὰ οὐράνια καὶ τῶν ἄνω φερομένων
10 λόγος Ἄνουβις, ἐστι δ' ὅτε καὶ Ἑρμάνουβις ὀνομά-
ζεται, τὸ μὲν ὡς τοῖς ἄνω τὸ δ' ὡς τοῖς κάτω
προσθήκων. διὸ καὶ θύουσιν αὐτῷ τὸ μὲν λευκὸν
ἀλεκτρυόνα, τὸ δὲ κροκίαν, τὰ μὲν εἰλικρινῇ καὶ
φανά, τὰ δὲ μικτὰ καὶ ποικίλα νομίζοντες. οὐ δεῖ
15 δὲ θαυμάζειν τῶν ὀνομάτων τὴν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν F
ἀνάπλασιν· καὶ γὰρ ἄλλα μυρία τοῖς μεθισταμένοις
ἐκ τῆς Ἑλλάδος συνεκπεσόντα μέχρι νῦν παραμένει
καὶ ξενιτεύει παρ' ἑτέροις, ὧν ἕνια τὴν ποιητικὴν
ἀνακαλουμένην διαβάλλουσιν ὡς βαρβαρίζουσιν οἱ
20 γλώττας τὰ τοιαῦτα προσαγορεύοντες. ἐν δὲ ταῖς
Ἑρμοῦ λεγομέναις βίβλοις ἱστοροῦσι γεγράφθαι περὶ
τῶν ἱερῶν ὀνομάτων, ὅτι τὴν μὲν ἐπὶ τῆς τοῦ ἡλίου
περιφορᾶς τεταγμένης δύναμιν Ὄρον, Ἕλληνες δ'
Ἀπόλλωνα καλοῦσι· τὴν δ' ἐπὶ τοῦ πνεύματος οἱ
25 μὲν Ὅσιριν, οἱ δὲ Σάραπιν, οἱ δὲ Σῶθιν Αἰγυπτιστί·

1 τὸ κακόν W: τῶν κατὰ coll. Plat. Crat. p. 415c 8
ἔθος Marklandus 10 λόγος (malim ὧν λόγος) Ἄνουβις R:
Ἄνουβις λόγος 12 τὸ μὲν — τὸ δὲ R: τὸν μὲν — τὸν δὲ
20 τὰ τοιαῦτα X: τὰς τοιαύτας 23 Ὄρον] Ὄρον ἐκείνοι?
25 Σῶθιν *: σωθί

376 σημαίνει δὲ κύησιν ἢ τὸ κύειν. διὸ καὶ παρατροπῆς γενομένης τοῦ ὀνόματος, Ἑλληνιστὶ κύων κέκληται τὸ ἄστρον, ὅπερ ἰδίον τῆς Ἰσιδος νομίζουσιν. ἥμιστα μὲν οὖν δεῖ φιλοτιμεῖσθαι περὶ τῶν ὀνομάτων, οὐ μὴν ἀλλὰ μάλλον ἂν ὑφείμην τοῦ Σαράπιδος Αἰγυπτίοις 5 ἢ τοῦ Ὀσίριδος, ἐκεῖνο μὲν ξενικόν, τοῦτο δ' Ἑλληνικόν, ἄμφω δ' ἐνὸς θεοῦ καὶ μιᾶς δυνάμεως ἡγούμενος.

62. Ἔοικε δὲ τούτοις καὶ τὰ Αἰγύπτια. τὴν μὲν γὰρ Ἰσιν πολλάκις τῷ τῆς Ἀθηνᾶς ὀνόματι καλοῦσι φράζονται τοιοῦτον λόγον ἡλθον ἀπ' ἐμαντῆς, ὅπερ 10 B ἐστὶν αὐτοκινήτου φορᾶς δηλωτικόν· ὁ δὲ Τυφών, ὥσπερ εἴρηται, Σῆθ καὶ Βέβων καὶ Σμὺ ὀνομάζεται, βίαιόν τινα καὶ κωλυτικὴν ἐπίσχεσιν, ὑπευαντίωσιν ἢ ἀναστροφὴν ἐμφαίνειν βουλομένων τῶν ὀνομάτων. ἔτι τὴν σιδηρεῖτιν λίθον ὀστέον Ὡρου, Τυφῶνος δὲ 15 τὸν σίδηρον, ὡς ἱστορεῖ Μανεθῶς, καλοῦσιν· ὥσπερ γὰρ ὁ σίδηρος πολλάκις μὲν ἐλκομένῳ καὶ ἐπομένῳ πρὸς τὴν λίθον ὁμοίος ἐστι, πολλάκις δ' ἀποστρέφεται καὶ ἀποκρούεται πρὸς τοῦναντίον, οὕτως ἡ σωτήριος καὶ ἀγαθὴ καὶ λόγον ἔχουσα τοῦ κόσμου 20 κίνησις ἐπιστρέφεται τε καὶ προσάγεται καὶ μαλακω- C τέραν ποιεῖ, πείθουσα τὴν σκληρὰν ἐκείνην καὶ τυφῶνιον, εἴτ' αὖθις ἀνασχεθεῖσα εἰς ἐαυτὴν ἀνέστρεψε καὶ κατέδυσεν εἰς τὴν ἀπειρίαν. ἔτι φησὶ περὶ τοῦ

5 ἂν Emperius ὑφείμην Bentleius: ὑφιεμένην τοῦ — τοῦ] τὸ — τὸ Holwerda 6 μὲν Marklandus: μὲν οὖν 16 Μανεθῶς Squirius: μάνεθος 21 μαλακωτέραν R: μαλακώτερον 22 σκληρὰν — τυφῶνιον Marklandus: σκληρίαν — τυφῶνιον 23 ἀνέστρεψε] ἀπέστρεψε Holwerda 24 ἀπειρίαν X: ἀπορίαν

Διὸς ὁ Εὐδοξος μυθολογεῖν Αἰγυπτίους, ὥς τῶν
σκελῶν συμπεφυκότων αὐτῷ μὴ δυνάμενος βαδίζειν,
ὕπ' αἰσχύνῃς ἐν ἐρημίᾳ διέτριβεν· ἡ δ' Ἴσις διατε-
μοῦσα καὶ διαστήσασα τὰ μέρη ταῦτα τοῦ σώματος
5 ἄρτίποδα τὴν πορείαν παρέσχεν. αἰνίττεται δὲ καὶ
διὰ τούτων ὁ μῦθος, ὅτι καθ' ἑαυτὸν ὁ τοῦ θεοῦ
νοῦς καὶ λόγος ἐν τῷ ἀοράτῳ καὶ ἀφανεῖ βεβηκὼς
εἰς γένεσιν ὑπὸ κινήσεως προῆλθεν.

63. Ἐμφαίνει καὶ τὸ σείστρον, ὅτι σείεσθαι δεῖ
10 τὰ ὕντα καὶ μηδέποτε παύεσθαι φορᾶς, ἀλλ' οἷον
ἐξεγείρεσθαι καὶ κλονεῖσθαι καταδαρθάνοντα καὶ
μαραινόμενα. τὸν γὰρ Τυφῶνά φασι τοῖς σείστροις D
ἀποτρέπειν καὶ ἀποκρούεσθαι, δηλοῦντες, ὅτι τῆς
φθορᾶς συνδεούσης καὶ ἰστάσης, αὐτῇς ἀναλύει τὴν
15 φύσιν καὶ ἀνίστησι διὰ τῆς κινήσεως ἡ γένεσις.
τοῦ δὲ σείστρον περιφεροῦς ἄνωθεν ὕψος, ἡ ἀψὶς
περιέχει τὰ σείόμενα τέτταρα. καὶ γὰρ ἡ γεννωμένη
καὶ φθειρομένη μοῖρα τοῦ κόσμου περιέχεται μὲν
ὑπὸ τῆς σεληνιακῆς σφαίρας, κινεῖται δ' ἐν αὐτῇ
20 πάντα καὶ μεταβάλλεται διὰ τῶν τεττάρων στοιχείων,
πυρὸς καὶ γῆς καὶ ὕδατος καὶ ἀέρος. τῇ δ' ἀψίδι
τοῦ σείστρον κατὰ κορυφὴν ἐντορεύουσιν αἰλουρον
ἀνθρώπου πρόσωπον ἔχοντα, κάτω δ' ὑπὸ τὰ σείο- E
μενα πῇ μὲν Ἴσιδος πῇ δὲ Νέφθυος πρόσωπον, αἰνιτ-
25 τόμενοι τοῖς μὲν προσώποις γένεσιν καὶ τελευτῇ
(αὐταὶ γὰρ εἰσι τῶν στοιχείων μεταβολαὶ καὶ κινή-
σεις), τῷ δ' αἰλούρῳ τὴν σελήνην διὰ τὸ ποικίλον

καὶ νυκτουργὸν καὶ γόνιμον τοῦ θηρίου. λέγεται
 γὰρ ἔν τίκτειν, εἴτα δύο καὶ τρία καὶ τέσσαρα καὶ
 πέντε· καὶ καθ' ἓν οὕτως ἄχρι τῶν ἑπτὰ προστί-
 F θησιν, ὥστ' ὀκτὼ καὶ εἴκοσι τὰ πάντα τίκτειν, ὅσα
 καὶ τῆς σελήνης φῶτ' ἔστιν. τοῦτο μὲν οὖν ἴσως 5
 μυθωδέστερον· αἱ δ' ἐν τοῖς ὕμνασιν αὐτοῦ κόραι
 πληροῦσθαι μὲν καὶ πλατύνεσθαι δοκοῦσιν ἐν παν-
 σελήνῳ, λεπτύνεσθαι δὲ καὶ μαρτυρεῖν ἐν ταῖς μειώ-
 σεσι τοῦ ἄστρου. τῷ δ' ἀνθρωπομόρφῳ τοῦ αἰλούρου
 τὸ νοερὸν καὶ λογικὸν ἐμφαίνεται τῶν περὶ τὴν 10
 σελήνην μεταβολῶν.

64. Συνελόντι δ' εἰπεῖν οὐθ' ὕδωρ οὐθ' ἥλιον
 οὔτε γῆν οὔτ' οὐρανὸν Ὅσιριν ἢ Ἴσιν ὁρθῶς ἔχει
 νομίζειν, οὐδὲ πῦρ Τυφῶνα πάλιν οὐδ' ἀνχμὸν οὐδὲ
 θάλατταν, ἀλλ' ἀπλῶς ὅσον ἐστὶν ἐν τούτοις ἅμε- 15
 377 τρον καὶ ἄτακτον ὑπερβολαῖς ἢ ἐνδείαις Τυφῶνι
 προσνέμοντες, τὸ δὲ κεκοσμημένον καὶ ἀγαθὸν καὶ
 ὠφέλιμον ὡς Ἰσίδος μὲν ἔργον εἰκόνα δὲ καὶ μί-
 μημα καὶ λόγον Ὀσίριδος σεβόμενοι καὶ τιμῶντες,
 οὐκ ἂν ἀμαρτάνοιμεν. ἀλλὰ καὶ τὸν Εὐδοξὸν ἀπι- 20
 στοῦντα παύσομεν καὶ διαποροῦντα, πῶς οὔτε Διή-
 μητρι τῆς τῶν ἐρωτικῶν ἐπιμελείας μέτεστιν ἀλλ'
 Ἰσιδι· τὸν τε Διόνυσον οὔτε τὸν Νεῖλον αὖξιν
 οὔτε τῶν τεθνηκότων ἄρχειν δυνάμενον. ἐνὶ γὰρ
 λόγῳ κοινῷ τοὺς θεοὺς τούτους περὶ πᾶσαν ἀγαθοῦ 25
 μοῖραν ἡγούμεθα τετάχθαι· καὶ πᾶν ὅσον ἐνεστι τῇ

14 οὐδὲ — οὐδ' Halmius: οὔτε — οὔτ' 23 οὔτε
 τὸν *: οὐ τὸν 24 δυνάμενον] διανοοῦμενον sc. Εὐδοξον
 Marklandus 25 περὶ] ἐπὶ R

φύσει καλὸν καὶ ἀγαθὸν διὰ τούτους ὑπάρχειν, τὸν μὲν διδόντα τὰς ἀρχάς, τὴν δ' ὑποδεχομένην καὶ διανέμουσαν.

B

65. Οὕτω δὲ καὶ τοῖς πολλοῖς καὶ φορτικοῖς ἐπιχειρήσομεν, εἴτε ταῖς καθ' ὥραν μεταβολαῖς τοῦ περιέχοντος εἴτε ταῖς καρπῶν γενέσεσι καὶ σποραῖς καὶ ἀρότοις χαίρουσι τὰ περὶ τοὺς θεοὺς τούτους συνοικειοῦντες, καὶ λέγοντες θάπτεσθαι μὲν τὸν Ὅσιριν, ὅτε κρύπτεται τῇ γῇ σπειρόμενος ὁ καρπός, αὐτῷ δ' ἀναβιοῦσθαι καὶ ἀναφαίνεσθαι, ὅτε βλαστήσεως ἀρχή. διὸ καὶ λέγεσθαι τὴν Ἴσιν αἰσθόμενην ὅτι κύει περιάψασθαι φυλακτήριον ἕκτη μηνὸς Ἰσταμένου Φαωφί· τίκτεσθαι δὲ τὸν Ἀρποκράτην περὶ τροπὰς χειμερινὰς ἀτελῇ καὶ νεαρὸν ἐν τοῖς C
15 προανθοῦσι καὶ προβλαστάνουσι. διὸ καὶ φακῶν αὐτῷ φυομένων ἀπαρχὰς ἐπιφέρουσι, τὰς δὲ λοχείους ἡμέρας ἐορτάζειν μετὰ τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν. ταῦτα γὰρ ἀκούοντες ἀγαπῶσι καὶ πιστεύουσιν, αὐτόθεν ἐκ τῶν προχείρων καὶ συνήθων τὸ πιθανὸν
20 ἔλκοντες.

66. Καὶ δεινὸν οὐδέν, ἂν πρῶτον μὲν ἡμῖν τοὺς θεοὺς φυλάττωσι κοινούς καὶ μὴ ποιῶσιν Αἴγυπτίῳ ἰδίους, μηδὲ Νεῖλον ἦν τε Νεῖλος ἄρδει μόνην χώραν τοῖς ὀνόμασι τούτοις καταλαμβάνον-
25 τες, μηδ' ἔλη μηδὲ λωτοὺς μὴ θεοποιῖαν λέγοντες

7 τούτοις Madvigius: τούτους 9 τῇ γῇ Bentleius: τῆς γῆς 17 ἐορτάζειν] ἐορτάζει sc. Ἀρποκράτης Madvigius 25 μὴ θεοποιῖαν] corrupta. μηδὲ χέδροπα Emperius. Fort. μηδ' ὁποιοῦν vel potius μηδ' ὀτιοῦν

ἀποστερωῶσι μεγάλων θεῶν τοὺς ἄλλους ἀνθρώ-
 πους, οἷς Νεῖλος μὲν οὐκ ἔστιν οὐδὲ Βοῦτος οὐδὲ
 D Μέρφις· Ἴσιν δὲ καὶ τοὺς περὶ αὐτὴν θεοὺς ἔχουσι
 καὶ γιγνώσκουσιν ἅπαντες, ἐνίοις μὲν οὐ πάλαι τοῖς
 παρ' Αἰγυπτίων ὀνόμασι καλεῖν μεμαθηκότες, ἐκὰς 5
 στον δὲ τὴν δύναμιν ἐξ ἀρχῆς ἐπιστάμενοι καὶ
 τιμῶντες. δεύτερον, ὃ μεῖζόν ἐστιν, ὅπως σφόδρα
 προσέξουσιν καὶ φοβήσονται, μὴ λάθωσιν εἰς πνεύ-
 ματα καὶ δεῦματα καὶ σπόρους καὶ ἀρότους καὶ
 πάθη γῆς καὶ μεταβολὰς ὥρων διαγράφοντες τὰ θεῖα 10
 καὶ διαλύοντες· ὥσπερ οἱ Διόνυσον τὸν οἶνον,
 Ἥφαιστον δὲ τὴν φλόγα· Φερσεφόνην δὲ φησί που
 Κλεάνθης τὸ διὰ τῶν καρπῶν φερόμενον καὶ φουευσό-
 μενον πνεῦμα. ποιητῆς δέ τις ἐπὶ τῶν θεριζόντων
 ἑτῆμος ὕτ' αἰζηοὶ Δημήτερα κωλοτομεῦσιν.' 15

E οὐδὲν γὰρ οὗτοι διαφέρουσι τῶν ἱστία καὶ κάλως
 καὶ ἄγκυραν ἡγουμένων κυβερνήτην, καὶ νήματα καὶ
 κρόκας ὑφάντην, καὶ σπονδεῖον ἢ μελίκρατον ἢ
 πισάνην ἱατρόν· ἀλλὰ δεινὰς καὶ ἀθέους ἐμποιοῦσι 20
 δόξας, ἀναισθητοῖς καὶ ἀψύχοις καὶ φθειρομέναις
 ἀναγκαίως ὑπ' ἀνθρώπων δεομένων καὶ χρωμένων
 φύσεσι καὶ πράγμασιν ὀνόματα θεῶν ἐπιφέροντες.
 ταῦτα μὲν γὰρ αὐτὰ νοῆσαι θεοὺς οὐκ ἔστιν.

F 67. Οὐ γὰρ ἄνουν οὐδ' ἄψυχον οὐδ' ἀνθρώποις
 ὁ θεὸς ὑποχείριον· ἀπὸ τούτων δὲ τοὺς χρωμένους 25

4 ἅπαντας W 15 cf. Ps. Plut. de vita Homeri § 23
 16 κάλως X: κάλως 18 σπονδεῖον] σπογγίον R 19 ἀλλὰ]
 ἅμα δὲ Bentleius 24 ἄνουν R: οὐν οὐδ' posterius add.
 Bentleius 25 χρωμένους (i. e. ἡμῖν) αὐτοῖς (sc. τοῖς καρ-
 ποῖς) *: χρωμένους αὐτοὺς καὶ

αὐτοῖς δωρουμένους ἡμῖν καὶ παρέχοντας ἀέννα καὶ
 διαρκῆ θεοὺς ἐνομίσαμεν, οὐχ ἑτέρους παρ' ἑτέροις
 οὐδὲ βαρβάρους καὶ Ἑλλήνας οὐδὲ νοτίους καὶ βο-
 ρείους· ἀλλ' ὥσπερ ἥλιος καὶ σελήνη καὶ οὐρανὸς
 5 καὶ γῆ καὶ θάλασσα κοινὰ πᾶσιν, ὀνομάζεται δ'
 ἄλλως ὑπ' ἄλλων, οὕτως ἐνδὸς λόγου τοῦ ταῦτα
 κοσμοῦντος καὶ μιᾶς προνοίας ἐπιτροπευούσης καὶ 378
 δυνάμεων ὑπουργῶν ἐπὶ πάντα τεταγμένων, ἕτεραι
 παρ' ἑτέροις κατὰ νόμους γεγόνασι τιμαὶ καὶ προσ-
 10 ηγορίαι· καὶ συμβόλοις χρῶνται καθιερωμένοις οἱ
 μὲν ἀμυδροῖς οἱ δὲ τρανοτέροις, ἐπὶ τὰ θεῖα τὴν
 νόησιν ὀδηγοῦντες οὐκ ἀκινδύνως. ἔνιοι γὰρ ἀπο-
 σφαλέντες παντάπασιν εἰς δεισιδαιμονίαν ὥλισθον, οἱ
 δὲ φεύγοντες ὥσπερ ἔλος τὴν δεισιδαιμονίαν ἔλαθον
 15 αὐτοῖς ὥσπερ εἰς κρημνὸν ἐμπεσόντες τὴν ἀθεότητα.

68. Διὸ δεῖ μάλιστα πρὸς ταῦτα λόγον ἐκ φι-
 λοσοφίας μυσταγωγὸν ἀναλαβόντας ὁσίως διανοεῖ-
 σθαι τῶν λεγομένων καὶ δρωμένων ἕκαστον· ἵνα B
 μὴ, καθάπερ Θεόδωρος εἶπε, τοὺς λόγους αὐτοῦ τῇ
 20 δεξιᾷ προτείνοντος, ἐνίοις τῇ ἀριστερᾷ δέχεσθαι τῶν
 ἀκροωμένων, οὕτως ἡμεῖς ἂ καλῶς οἱ νόμοι περὶ
 τὰς θυσίας καὶ τὰς ἐορτὰς ἔταξαν ἑτέρως ὑπολαμ-
 βάνοντες ἐξαμάρτωμεν. ὅτι γὰρ ἐπὶ τὸν λόγον ἀνοι-
 στέον ἅπαντα, καὶ παρ' αὐτῶν ἐκείνων ἔστι λαβεῖν.
 25 τῇ μὲν γὰρ ἐνάτῃ ἐπὶ δέκα τοῦ πρώτου μηνὸς ἐορ-
 τάζοντες τῷ Ἑρμῇ μέλι καὶ σῦκον ἐσθίουσιν, ἐπι-
 λέγοντες 'γλυκὺ ἡ ἀλήθεια.' τὸ δὲ τῆς Ἰσίδος φυ-

1 ἀέννα *: ἀέννα 8 πάντα Marklandus: πάντας
 10 καθιερωμένοις οἱ μὲν Salmasius: καθιερωμένοι μὲν

λακτήριον, ὃ περιάπτεσθαι μυθολογοῦσιν αὐτήν, ἐξερμηνεύεται 'φωνή ἀληθής.' τὸν δ' Ἀρποκράτην C οὔτε θεὸν ἀτελῆ καὶ νήπιον οὔτε χεδρόπων τινὰ νομιστέον, ἀλλὰ τοῦ περὶ θεῶν ἐν ἀνθρώποις λόγου νεαροῦ καὶ ἀτελοῦς καὶ ἀδιαρθρώτου προστάτην καὶ 5 σωφρονιστήν· διὸ τῷ στόματι τὸν δάκτυλον ἔχει προσκείμενον ἐχεμυθίας καὶ σιωπῆς σύμβολον· ἐν δὲ τῷ Μεσορῇ μηνὶ τῶν χεδρόπων ἐπιφέροντες λέγουσιν 'γλῶσσα τύχη, γλῶσσα δαίμων.' τῶν δ' ἐν Αἰγύπτῳ φυτῶν μάλιστα τῇ θεῷ καθιερωσθαι λέγουσι 10 τὴν περσέαν, ὅτι καρδίᾳ μὲν ὁ καρπὸς αὐτῆς, γλώττῃ δὲ τὸ φύλλον ἔοικεν. οὐδὲν γὰρ ὢν ἔνθρωπος ἔχειν πέφυκε θειότερον λόγου καὶ μάλιστα τοῦ περὶ θεῶν, D οὐδὲ μείζονα ῥοπὴν ἔχει πρὸς εὐδαιμονίαν. διὸ τῷ μὲν εἰς τὸ χρηστήριον ἐνταῦθα κατιόντι παρεγγυῶμεν 15 ὅσια φρονεῖν, εὐφημα λέγειν. οἱ δὲ πολλοὶ γελοῖα δρῶσιν ἐν ταῖς πομπαῖς καὶ ταῖς ἑορταῖς εὐφημίαν προκηρύττοντες, εἴτα περὶ τῶν θεῶν αὐτῶν τὰ δυσφημότατα καὶ λέγοντες καὶ διανοοῦμενοι.

69. Πῶς οὖν χρηστέον ἐστὶ ταῖς σκυθρωπαῖς 20 καὶ ἀγελάστοις καὶ πενθίμοις θυσίαις, εἰ μήτε παραλείπειν τὰ νενομισμένα καλῶς ἔχει μήτε φύρειν τὰς περὶ θεῶν δόξας καὶ συνταράττειν ὑποψίαις ἀτόποις; καὶ παρ' Ἑλλήσιν ὅμοια πολλὰ γίνεται περὶ τὸν αὐτὸν ὁμοῦ τι χρόνον, οἷς Αἰγύπτιοι δρῶσιν ἐν τοῖς 25 E ὁσίοις. καὶ γὰρ Ἀθήνησι νηστεύουσιν αἱ γυναῖκες ἐν Θεσμοφορίοις χαμαὶ καθήμεναι. καὶ Βοιωτοὶ τὰ

3 χεδρόπων Emperius: χεδροπῶν 16 εὐφημα M: εὐ-
 σχημα 21 παραλείπειν*: παραλιπεῖν 26 ὁσίοις] ὁσιρείοις R

τῆς Ἀχαΐας μέγαρά κινουῦσιν, ἐπαχθῇ τὴν ἐορτὴν
 ἐκείνην ὀνομάζοντες, ὥς διὰ τὴν τῆς κόρης κάθοδον
 ἐν ἄλγῃ τῆς Δήμητρος οὔσης. ἔστι δ' ὁ μὴν οὗτος
 περὶ Πλειάδας σπόριμος, ὃν Ἀθὺρ Αἰγύπτιοι, Πυα-
 5 νεψιδῶνα δ' Ἀθηναῖοι, Βοιωτοὶ δὲ Δαμάτριον καλοῦσι.
 τοὺς δὲ πρὸς ἐσπέραν οἰκοῦντας ἱστορεῖ Θεόπομπος
 ἡγείσθαι καὶ καλεῖν τὸν μὲν χειμῶνα Κρόνον, τὸ δὲ
 θέρος Ἀφροδίτην, τὸ δ' ἔαρ Περσεφόνην· ἐκ δὲ
 Κρόνου καὶ Ἀφροδίτης γεννᾶσθαι πάντα. Φρύγες F
 10 δὲ τὸν θεὸν οἰόμενοι χειμῶνος καθιεύδειν, θέρους
 δ' ἐργηγορέναι, τοτὲ μὲν κατευνασμούς, τοτὲ δ'
 ἀνεγέρσειε βακχεύοντες αὐτῷ τελοῦσι. Παφλαγόνες
 δὲ καταδείσθαι καὶ καθείργνυσθαι χειμῶνος, ἥρος δὲ
 κινεῖσθαι καὶ ἀναλύεσθαι φάσκουσι.

15 70. Καὶ δίδωσιν ὁ καιρὸς ὑπόνοιαν ἐπὶ τῶν
 καρπῶν τῇ ἀποκρύψει γενέσθαι τὸν σκυθρωπασμόν,
 οὗς οἱ παλαιοὶ θεοὺς μὲν οὐκ ἐνόμιζον, ἀλλὰ δῶρα
 θεῶν ἀναγκαῖα καὶ μεγάλα πρὸς τὸ μὴ ζῆν ἀγρίως
 καὶ θηριωδῶς. καθ' ἣν δὴ ὥραν τοὺς μὲν ἀπὸ 379
 20 δένδρων ἐώρων ἀφανιζομένους παντάπασιν καὶ ἀπο-
 λείποντας, οὗς δὲ καὶ αὐτοὶ κατέσπειραν ὄντας ἔτι
 γλίσχρους καὶ ἀπόρους, διαμώμενοι ταῖς χερσὶ τὴν
 γῆν καὶ περιστέλλοντες αὐτῆς, ἐπ' ἀδήλῳ τῷ πάλιν
 ἐκτελεῖσθαι καὶ συντέλειαν ἔξειν ἀποθέμενοι, πολλὰ
 25 θάπτουσιν ὅμοια καὶ πενθοῦσιν ἔπραττον. εἶδ'
 ὥσπερ ἡμεῖς τὸν ὄνουμενον βιβλία Πλάτωνος ὠνε-

1 Ἀχαΐας *: ἀχαιᾶς 4 Πλειάδας Halimius: πλειάδα
 6 Θεόπομπος] Mueller. 1 p. 328 19 δὴ Squirius: δὲ ἀπὸ]
 ἀπὸ τῶν R 21 κατέσπειραν ὄντας *: κατασπείραντες 22
 γλίσχρους καὶ ἀπόρους Baxterus: γλίσχρως καὶ ἀπόρως

σθαί φραμεν Πλάτωνα, καὶ Μένανδρον ὑποκρίνεσθαι
τὸν τὰ Μενάνδρου ποιήμαθ' ὑποτιθέμενον, οὕτως
ἐκείνοι τοῖς τῶν θεῶν ὀνόμασι τὰ τῶν θεῶν δῶρα
B καὶ ποιήματα καλεῖν οὐκ ἐφείδοντο, τιμῶντες ὑπὸ
χρείας καὶ σεμνύνοντες. οἱ δ' ὕστερον ἀπαιδεύτως
δεχόμενοι καὶ ἀμαθῶς ἀναστρέφοντες ἐπὶ τοὺς θεοὺς
τὰ πάθη τῶν καρπῶν, καὶ τὰς παρουσίας τῶν ἀναγ-
καίων καὶ ἀποκρύψεις θεῶν γενέσεις καὶ φθοράς
οὐ προσαγορεύοντες μόνον ἀλλὰ καὶ νομίζοντες, ἀτό-
πων καὶ παρὰ νόμων καὶ τεταραγμένων δοξῶν αὐτοὺς 10
ἐνέπλησαν, καίτοι τοῦ παραλόγου τὴν ἀτοπίαν ἐν
ὀφθαλμοῖς ἔχοντες. εὖ μὲν οὖν Ξενοφάνης ὁ Κολο-
φώνιος ἠξίωσε τοὺς Αἰγυπτίους, εἰ θεοὺς νομίζουσι,
C μὴ θρηνεῖν, εἰ δὲ θρηνοῦσι, θεοὺς μὴ νομίζειν·
ἀλλ' ὅτι γελοῖον ἅμα θρηνοῦντας εὐχεσθαι τοὺς 15
καρποὺς πάλιν ἀναφαίνειν καὶ τελειοῦν ἑαυτοῖς,
ὅπως πάλιν ἀναλίσκωνται καὶ θρηγῶνται· (71) τὸ
δ' οὐκ ἔστι τοιοῦτον, ἀλλὰ θρηνοῦσι μὲν τοὺς καρ-
ποὺς, εὐχονται δὲ τοῖς αἰτίοις καὶ δοτῆρσι θεοῖς
ἐτέρους πάλιν νέους ποιεῖν καὶ ἀναφύειν ἀντὶ τῶν 20
ἀπολλυμένων. ὅθεν ἄριστα λέγεται παρὰ τοῖς φιλο-
σόφοις τὸ τοὺς μὴ μαυθάνοντας ὀρθῶς ἀκούειν ὀνο-
μάτων κακῶς χρῆσθαι καὶ τοῖς πράγμασιν· ὥσπερ
Ἑλλήνων οἱ τὰ χαλκᾶ καὶ τὰ γραπτὰ καὶ λίθινα μὴ
μαθόντες μὴδ' ἐθισθέντες ἀγάλματα καὶ τιμὰς θεῶν, 25

1 ὑποκρίνεσθαι τὸν Basileensis: τὸν ὑποκρίνεσθαι 12
εὖ μὲν οὖν *: οὐ μόνον 13 ἠξίωσε W: ἡ ἑξῆς οἱ 15
γελοῖον] sc. ἔστι 17 τὸ δ'] cf. Vit. Cic. c. 13, ubi corr.
οἱ δ' (pro οἱδ') ἀπελθόντες

ἀλλὰ θεοὺς καλεῖν, εἴτα τολμῶντες λέγειν, ὅτι τὴν D
 Ἀθηνᾶν Λαχάρης ἐξέδυσσε, τὸν δ' Ἀπόλλωνα χρυσοῦς
 βοστρύχους ἔχοντα Διονύσιος ἀπέκλειρεν, ὁ δὲ Ζεὺς
 ὁ Καπετώλιος περὶ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον ἐνεπρήσθη
 5 καὶ διεφθάρη, λανθάνουσι συνεφελκόμενοι καὶ παρα-
 δεχόμενοι δόξας πονηρὰς ἐπομένας τοῖς ὀνόμασιν.
 τοῦτο δ' οὐχ ἥκιστα πεπόνθασιν Αἰγύπτιοι περὶ τὰ
 τιμώμενα τῶν ζώων. Ἕλληνες μὲν γὰρ ἐν γε τούτοις
 λέγουσιν ὀρθῶς καὶ νομίζουσιν ἱερὸν Ἀφροδίτης
 10 ζῶον εἶναι τὴν περιστερὰν καὶ τὸν δράκοντα τῆς
 Ἀθηνᾶς καὶ τὸν κόρακα τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τὸν
 κύνα τῆς Ἀρτέμιδος, ὥς Εὐριπίδης

Ἐκάτης ἄγαλμα φωσφόρου κύων ἔσῃ. E

Αἰγυπτίων δ' οἱ πολλοὶ θεωροῦντες αὐτὰ τὰ ζῷα
 15 καὶ περιέποντες ὥς θεοὺς οὐ γέλωτος μόνον οὐδὲ
 χλευασμοῦ καταπεπλήκασι τὰς ἱερουργίας (ἀλλὰ τοῦτο
 τῆς ἀβελτερίας ἐλάχιστόν ἐστι κακόν). δόξα δ' ἐμ-
 φύεται δεινὴ, τοὺς μὲν ἀσθενεῖς καὶ ἀνάκους εἰς
 ἄκρατον ὑπερείπουσα τὴν δεισιδαιμονίαν, τοῖς δὲ
 20 δριμυτέροις καὶ θρασυτέροις εἰς ἀθέους ἐκπίπτουσα
 καὶ θηριώδεις λογισμούς. ἥ καὶ περὶ τούτων τὰ
 εἰκότα διελθεῖν οὐκ ἀνάρμοστόν ἐστι.

72. Τὸ μὲν γὰρ εἰς ταῦτα τὰ ζῷα τοὺς θεοὺς
 τὸν Τυφῶνα δεισάντας μεταβαλεῖν, οἷον ἀποκρῦ- F

5 λανθάνουσι Baxterus: μανθάνουσι συνεφελκόμενοι *: οὐκ ἐφελκόμενοι 13 Nauck. p. 525 ἔσῃ X: ἔσαιν
 16 τοῦτο] τοῦτο μὲν R 17 ἀβελτερίας *: ἀβελτηρίας
 19 ὑπερείπουσα R: ὑπερείδουσα 20 ἐκπίπτουσα R:
 ἐμπέπτουσα 21 ἥ X: ἡ

πτοντας ἑαυτοὺς σώμασιν ἔβειον καὶ κυνῶν καὶ
 ἱεράκων, πᾶσαν ὑπερπέπαικε τερατείαν καὶ μυθο-
 λογίαν· καὶ τὸ ταῖς ψυχαῖς τῶν θανόντων ὅσαι δια-
 μένουσιν εἰς ταῦτα μόνα γίγνεσθαι τὴν παλιγγενεσίαν
 ὁμοίως ἔπιστον. τῶν δὲ βουλομένων πολιτικὴν τινα 5
 λέγειν αἰτίαν οἱ μὲν Ὅσιριν ἐν τῇ μεγάλῃ στρατιᾷ φα-
 σιν εἰς μέρη πολλὰ διανείμαντα τὴν δύναμιν (λόχους
 καὶ τάξεις Ἑλληνικῶς καλοῦσιν), ἐπίσημα δοῦναι
 ζφόμορφα πᾶσιν, ὧν ἕκαστον τῷ γένει τῶν συννεμη-
 380 θέντων ἱερὸν γενέσθαι καὶ τίμιον· οἱ δὲ τοὺς 10
 ὕστερον βασιλεῖς ἐκπλήξεως ἔνεκα τῶν πολεμίων
 ἐπιφαίνεσθαι θηρίων χρυσᾶς προτομὰς καὶ ἀργυρᾶς
 περικτιθεμένους· ἄλλοι δὲ τῶν δεινῶν τινα καὶ πα-
 νούργων βασιλέων ἱστοροῦσι τοὺς Αἰγυπτίους κατα-
 μαθόντα τῇ μὲν φύσει κούφους καὶ πρὸς μεταβολὴν 15
 καὶ νεωτερισμὸν ὀξύρροπους ὄντας, ἄμαχον δὲ καὶ
 δυσκάθεκτον ὑπὸ πλήθους δύναμιν ἐν τῷ συμφορο-
 νεῖν καὶ κοινοπραγεῖν ἔχοντας, ἀίδιον αὐτοῖς ἐγκατα-
 Β σπεῖραι δείξαντα δεισιδαιμονίαν, διαφορᾶς ἀπαύστου
 πρόφασιν. τῶν γὰρ θηρίων, ἃ προσέταξεν ἄλλοις ἄλλα 20
 τιμᾶν καὶ σέβεσθαι, δυσμενῶς καὶ πολεμικῶς ἀλλήλοις
 προσφερομένων, καὶ τροφὴν ἑτέραν ἑτέρου προσίεσθαι
 πεφυκότες, ἀμύνοντες ἀεὶ τοῖς οἰκείοις ἕκαστοι καὶ
 χαλεπῶς ἀδικουμένων φέροντες ἐλάνθανον ταῖς τῶν

8 Ἑλληνικῶς X: ἑλληνικὰς δοῦναι Marklandus: δοῦ-
 ναι καὶ 9 ἕκαστον τῷ Salmasius: ἑκάστῳ 13 δεινῶν
 M: δὲ τῶν 17 συμφορονεῖν Marklandus: σωφορονεῖν 18
 ἐγκατασπεῖραι M: ἐν κατασπορᾷ 22 ἑτέρου R: ἑτέρους
 23 πεφυκότες R: πεφυκότες ἀμύνοντες X: ἀμύνοντας

- θηρίων ἔχθραις συνεφελκόμενοι καὶ συνεκπολεμού-
 μνοι πρὸς ἀλλήλους. μόνοι γὰρ ἔτι νῦν Αἰγυπτίαν
 Λυκοπολῖται πρόβατον ἐσθίουσιν, ἐπεὶ καὶ λύκος,
 ὃν θεὸν νομίζουσιν· οἱ δ' Ὀξύρυγχιται καθ' ἡμᾶς,
 5 τῶν Κυνοπολιτῶν τὸν ὀξύρυγχον ἰχθὺν ἐσθιόντων,
 κύναι συλλαβόντες καὶ θύσαντες ὡς ἱερεῖον κατέφαγον·
 ἐκ δὲ τούτου καταστάντες εἰς πόλεμον ἀλλήλους τε
 διέθησαν κακῶς καὶ ὕστερον ὑπὸ Ῥωμαίων κολα-
 ζόμενοι διετέθησαν.
- 10 73. Πολλῶν δὲ λεγόντων εἰς ταῦτα τὰ ζῷα τὴν
 τοῦ Τυφῶνος αὐτοῦ διάρασθαι ψυχὴν, αἰνίττεσθαι
 δόξειεν ἂν ὁ μῦθος, ὅτι πᾶσα φύσις ἄλλοτος καὶ θηριώ-
 δης τῆς τοῦ κακοῦ δαίμονος γέγονε μοίρας, κἀκεῖνον
 ἐκμειλισσόμενοι καὶ παρηγοροῦντες περιέπουσι ταῦτα
 15 καὶ θεραπεύουσιν· ἂν δὲ πολλοὶ ἐμπίπτῃ καὶ χαλεπὸς
 αὐχμοὺς ἐπάγων ὑπερβάλλοντας ἢ νόσους ὀλεθρίους
 ἢ συμφορὰς ἄλλας παραλόγους καὶ ἀλλοκότους, ἐνία
 τῶν τιμωμένων οἱ ἱερεῖς ἀπάγοντες ὑπὸ σκότῳ μετὰ
 σιωπῆς καὶ ἡσυχίας ἀπειλοῦσι καὶ δεδίττονται τὸ
 20 πρῶτον, ἂν δ' ἐπιμένῃ, καθιερεύουσι καὶ σφάττουσιν, D
 ὡς δὴ τινα κολασμὸν ὄντα τοῦ δαίμονος τοῦτον ἢ
 καθαρισμὸν ἄλλως μέγαν ἐπὶ μεγίστοις· καὶ γὰρ ἐν
 Εἰλειθυίας πόλει ζῶντας ἀνθρώπους κατεπλίμπρασαν
 ὡς Μανιεθὺς ἰστόρηκε, Τυφωνεῖους καλοῦντες, καὶ
 25 τὴν τέφραν αὐτῶν λικμῶντες ἠφάνιζον καὶ διέσπει-
 ρον. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐδραῖτο φανερώς καὶ καθ' ἓνα

1 συνεφελκόμενοι W: συνελκόμενοι G κύναι R: κύναις
 16 αὐχμοὺς W: αὐχμὸς ὑπερβάλλοντας idem: ὑπερβαλ-
 λόντως 20 καθιερεύουσι R: καθιερῶσι 23 Εἰλειθυίας
 Partheius: ἰδιθυίας 24 Τυφωνεῖους Squirius: τυφωνίους

καιρὸν ἐν ταῖς κυνάσιν ἡμέραις· αἱ δὲ τῶν τιμω-
 μένων ζώων καθιερεύσεις ἀπόρρητοι καὶ χρόνοις
 E ἀτάκτοις πρὸς τὰ συμπύπτοντα γιγνόμεναι τοὺς πολ-
 λοὺς λανθάνουσι, πλὴν ὅταν ταφὰς ἔχωσι, καὶ τῶν
 ἄλλων ἀναδεικνύντες ἓνια πάντων παρόντων συνεμ- 5
 βάλλωσιν, οἴομενοι τοῦ Τυφῶνος ἀντιλυπεῖν καὶ
 κολοῦειν τὸ ἡδόμενον. ὁ γὰρ Ἄπις δοκεῖ μετ' ὀλίγων
 ἄλλων ἱερὸς εἶναι τοῦ Ὀσίριδος· ἐκείνῳ δὲ τὰ πλεῖστα
 προσνέμουσι. κὰν ἀληθὴς ὁ λόγος οὗτος ᾗ, συμβαίνειν
 ἡγοῦμαι τὸ ζητούμενον ἐπὶ τῶν ὁμολογουμένων καὶ 10
 κοινὰς ἐχόντων τὰς τιμὰς, οἷόν ἐστιν ἱβίς καὶ ἱέραξ
 καὶ κυνοκέφαλος, αὐτὸς ὁ Ἄπις ***· οὕτω δὴ γὰρ τὸν
 ἐν Μένδητι τράγον καλοῦσι.

F 74. Λείπεται δὲ δὴ τὸ χρεῖωδες καὶ τὸ συμβο-
 λικόν, ὃν ἓνια θατέρου, πολλὰ δ' ἀμφοῖν μετέσχηκε. 15
 βοῦν μὲν οὖν καὶ πρόβατον καὶ ἰχνεύμονα ὁῖλον
 ὅτι χρεῖας ἔνεκα καὶ ὠφελείας ἐτίμησαν (ὥς Ἀθήνιοι
 κορύδους, τὰ τῶν ἀττελάβων εὐρίσκοντας φᾶ καὶ
 κόπτοντας· Θεσσαλοὶ δὲ πελαργούς, ὅτι πολλοὺς ὕφεις
 τῆς γῆς ἀναδιδοῦσης ἐπιφανέντες ἐξώλεσαν ἅπαντας· 20
 διὸ καὶ νόμον ἔθεντο φεύγειν ὅστις ἂν ἀποκτείνῃ
 πελαργόν), ἀσπίδα δὲ καὶ γαλῆν καὶ κύνθαρον,
 381 εἰκόνας τινὰς ἐν αὐτοῖς ἀμυνρὰς ὥσπερ ἐν σταγόσιν
 ἡλίου τῆς τῶν θεῶν δυνάμεως κατιδόντες· τὴν μὲν
 γὰρ γαλῆν ἔτι πολλοὶ νομίζουσι καὶ λέγουσι κατὰ 25
 τὸ οὗς ὀχευομένην, τῷ δὲ στόματι τίκτουσαν, εἰκασμα

4 ταφὰς] Ἄπιδος ταφὰς X. τὰς Ἄπιδος ταφὰς? 5
 συνεμβάλλωσιν *: συνεμβάλλωσιν 9 ᾗ, συμβαίνειν *: σημαί-
 νειν 12 Ἄπις] add. καὶ ὁ Μένδης Semlerus. Alii alia.
 Addidi lacunam.

τῆς τοῦ λόγου γενέσεως εἶναι· τὸ δὲ κανθάρων γένος οὐκ ἔχειν θήλειαν, ἄρρενας δὲ πάντας ἀφιέναι τὸν γόνον εἰς τὴν σφαιροποιουμένην ὕλην, ἣν κυλινδοῦσιν ἀντιβάδην ὠθοῦντες, ὥσπερ δοκεῖ τὸν οὐρανὸν ὁ ἥλιος ἐς τοῦναντίον περιστρέφειν, αὐτὸς ἀπὸ δυσμῶν ἐπὶ τὰς ἀνατολὰς φερόμενος. ἀσπίδα δ' ὥς ἀγῆρων B καὶ χρωμένην κινήσειν ἀνοργάνοις μετ' εὐπετείας καὶ ὑγρότητος ἄστρον προσείκασαν.

75. Οὐ μὴν οὐδ' ὁ κροκόδειλος αἰτίας πιθανῆς ἀμοιροῦσαν ἔσχηκε τιμὴν, ἀλλὰ μίμημα θεοῦ λέγεται γηγενῆ, μόνος μὲν ἄγλωστος ὢν. φωνῆς γὰρ ὁ θεὸς λόγος ἀπροσδεής ἐστι, καὶ 'δι' ἀψόφου βαίνων κελεύθου κατὰ δίκην τὰ θνήτ' ἄγει'. μόνου δέ φασιν ἐν ὑγρῷ διαιτωμένου τὰς ὕψεις ὑμένα λείων 15 καὶ διαφανῇ παρακαλύπτειν ἐκ τοῦ μετώπου κατερχόμενον, ὥστε βλέπειν μὴ βλεπόμενον, ὃ τῷ πρώτῳ θεῷ συμβέβηκεν. ὕπου δ' ἂν ἡ θήλεια τῆς χώρας ἀποτέκη, τοῦτο Νείλου πέρας ἐπίσταται τῆς αὐξή- C σεως γενόμενον. ἐν ὑγρῷ γὰρ οὐ δυνάμεναι, πόρρω 20 δὲ φοβούμεναι τέκτειν, οὕτως ἀκριβῶς προαισθάνονται τὸ μέλλον, ὥστε τῷ ποταμῷ προσελθόντι χρῆσθαι λοχεύμεναι καὶ θάλλουσαι, τὰ δ' ὧς ξηρὰ καὶ ἄβρεκτα φυλάσσειν. ἐξήκοντα δὲ τέκτουςιν, καὶ τοσαύταις ἡμέραις ἐκλέπουσι, καὶ τοσούτους ζῶσιν

8 ἄστρον X: ἄστρον ἢ 10 μίμημα Basileensis: οὐ μίμημα 12 δι' ἀψόφου] Eurip. Tro. 887 13 κατὰ δίκην Cobetus: καὶ δίκης θνήτ' idem: θνητὰ ἄγει idem: ἄγει κατὰ δίκην 16 ὁ M: ὃ 19 γινόμενον vel γενησόμενον Halmius δυνάμεναι — φοβούμεναι M: δυνάμενοι — φοβούμενοι 23 κὰν τοσαύταις?

ἐνιαυτοὺς οἱ μακρότατον ζῶντες, ὃ τῶν μέτρων πρῶ-
 τὸν ἐστὶ τοῖς περὶ τὰ οὐράνια πραγματευομένοις.
 ἀλλὰ μὴν τῶν δι' ἀμφοτέρω τιμωμένων περὶ μὲν
 τοῦ κυνὸς εἴρηται πρόσθεν· ἡ δ' ἰβίς ἀποκτείνουσα
 D μὲν τὰ θανατηφόρα τῶν ἐρπετῶν ἐδίδαξε πρώτη
 κενώματος ἱατρικοῦ χρεῖαν κατιδόντας οὕτω κλυζο- 5
 μένην καὶ καθαιρομένην ὑφ' ἑαυτῆς· οἱ δὲ νομι-
 μώτατοι τῶν ἱερέων καθάρσιον ὕδωρ ἀγνιζόμενοι
 λαμβάνουσιν ὅθεν ἰβίς πέπωκεν· οὐ πίνει γὰρ ἡ
 νοσῶδες ἡ πεφαραγμένον οὐδὲ πρόσσεισι. τῇ δὲ 10
 τῶν ποδῶν διαστάσει πρὸς ἀλλήλους καὶ τὸ ῥύγχος
 ἰσόπλευρον ποιεῖ τρίγωνον· ἔτι δ' ἡ τῶν μελάνων
 πτερῶν πρὸς τὰ λευκὰ ποικιλία καὶ μίξις ἐμφαίνει
 σελήνην ἀμφίκυρτον. οὐ δεῖ δὲ θαναμάζειν, εἰ γλίσχρας
 ὁμοιότητας οὕτως ἡγάπησαν Αἰγύπτιοι. καὶ γὰρ καὶ 15
 "Ελλήνες ἐν τε γραπτοῖς ἐν τε πλαστοῖς εἰκάσμασι θεῶν
 E ἐχρήσαντο πολλοῖς τοιούτοις· οἷον ἐν Κρήτῃ Διὸς ἦν
 ἄγαλμα μὴ ἔχον ὦτα· τῷ γὰρ ἄρχοντι καὶ κυρίῳ
 πάντων οὐδενὸς ἀκούειν προσήκει. τῷ δὲ τῆς Ἀθηνᾶς
 τὸν δράκοντα Φειδίας παρέθηκε, τῷ δὲ τῆς Ἀφρο- 20
 δίτης ἐν Ἡλιδι τὴν χελώνην, ὥς τὰς μὲν παρθένους
 φυλακῆς δεομένας, ταῖς δὲ γαμεταῖς οἴκουρίαν καὶ
 F σιωπὴν πρέπουσαν. ἡ δὲ τοῦ Ποσειδῶνος τρίαινα
 σύμβολόν ἐστι τῆς τρίτης χώρας, ἣν θάλαττα κατέ-
 χει μετὰ τὸν οὐρανὸν καὶ τὸν ἄερα τεταγμένη. διὸ 25
 καὶ τὴν Ἀμφιτρίτην καὶ τοὺς Τρίτωνας οὕτως ὠνό-

6 οὕτω κλυζομένην] ὑποκλυζομένην R 9 ἡ] del. Dueb-
 nerus 11 διαστάσει Böttcherus: διαβάσει καὶ τὸ] i. e.
 καὶ πρὸς τὸ 13 πρὸς R: περὶ 15 καὶ γὰρ καὶ X: καὶ

μασαν. οἱ δὲ Πυθαγόρειοι καὶ ἀριθμοὺς καὶ σχήματα
 θεῶν ἐκόσμησαν προσηγορίαις. τὸ μὲν γὰρ ἰσό-
 πλευρον τρίγωνον ἐκάλουν Ἀθηναῖν κορυφαγεννῇ καὶ
 τριτογένειαν, ὅτι τρισὶ καθετοῖς ἀπὸ τῶν τριῶν
 5 γωνιῶν ἀγομέναις διαιρεῖται· τὸ δ' ἐν Ἀπόλλωνα
 πλήθους ἀποφάσει καὶ δι' ἀπλότητα τῆς μονάδος·
 ἔριν δὲ τὴν θυάδα καὶ τόλμαν· δίκην δὲ τὴν τριάδα,
 τοῦ γὰρ ἀδικεῖν καὶ ἀδικεῖσθαι κατ' ἔλλειψιν καὶ
 ὑπερβολὴν ὄντος, ἰσότητι δίκαιον ἐν μέσῳ γέρονεν·
 10 ἢ δὲ καλουμένην τετρακτὺς, τὰ ἕξ καὶ τριάκοντα,
 μέγιστος ἦν ὄρκος, ὡς τεθρύληται, καὶ κόσμος ὠνό- 382
 μασται, τεσσάρων μὲν ἀρτίων τῶν πρώτων, τεσσά-
 ρων δὲ τῶν περισσῶν εἰς ταὐτὸ συντιθεμένων,
 ἀποτελούμενος.

15 76. Εἴπερ οὖν οἱ δοκιμώτατοι τῶν φιλοσόφων
 οὐδ' ἐν ἀψύχοις καὶ ἀσωμάτοις πράγμασιν αἰνιγμα
 τοῦ θεοῦ κατιδόντες ἠξίουں ἀμελεῖν οὐδὲν οὐδ'
 ἀτιμάζειν, ἔτι μᾶλλον οἶομαι τὰς ἐν αἰσθανομέναις
 καὶ ψυχὴν ἐχούσαις καὶ πάθος καὶ ἦθος φύσειν
 20 ἰδιότητας ἀγαπητέον οὖν, οὐ ταῦτα τιμῶντας, ἀλλὰ
 διὰ τούτων τὸ θεῖον, ὡς ἐναργεστέρων ἐσόπτρων καὶ
 φύσει γεγονότων, ὡς ὄργανον ἢ τέχνην ἀεὶ τοῦ πάντα B
 κοσμοῦντος θεοῦ νομίζειν· καὶ ὅλως ἀξιοῦν γε μηδὲν
 ἄψυχον ἐμψύχου μηδ' ἀναίσθητον αἰσθανομένου

6 πλήθους ἀποφάσει καὶ δι' ἀπλότητα τῆς Böttcherus:
 πείθουσα προφάσει καὶ διπλοτάτης 7 τόλμαν] πόλεμον R
 9 ἰσότητι] ἰσότης καὶ Emperius 13 ταὐτὸ *: τὸ αὐτὸ
 14 ἀποτελουμένη Holwerda 16 αἰνιγμα] μίμημα M 20
 ἀγαπητέον *: κατὰ τὸ ἦθος ἀγαπητέον οὖν] εἶναι? 22
 ὡς] καὶ? τέχνην ἀεὶ] τέχνημα δεῖν? 23 καὶ ὅλως Bent-
 leius: καλῶς γε R: τε

κρεῖττον εἶναι, μηδ' ἂν τὸν σύμπαντά τις χρυσὸν
 ὁμοῦ καὶ σμάραγδον εἰς ταὐτὸ συμφορήσῃ. οὐκ ἐν
 χρόαις γὰρ οὐδ' ἐν σχήμασιν οὐδ' ἐν λειότησιν
 ἐγγίγνεται τὸ θεῖον, ἀλλ' ἀτιμοτέραν ἔχει νεκρῶν
 μοῖραν, ὅσα μὴ μετέσχε, μηδὲ μετέχειν τοῦ ζῆν 5
 πέφυκεν. ἡ δὲ ζῶσα καὶ βλέπουσα καὶ κινήσεως
 ἀρχὴν ἐξ αὐτῆς ἔχουσα καὶ γινῶσιν οἰκείων καὶ ἀλ-
 C λοτρίων φύσεις κάλλους τ' ἔσπακεν ἀπορροήν καὶ
 μοῖραν ἐκ τοῦ φρονοῦντος, ὅτῳ κυβερνᾶται τὸ σύμ-
 παν' καθ' Ἡράκλειτον. ὅθεν οὐ χεῖρον ἐν τούτοις 10
 εἰκάζεται τὸ θεῖον ἢ χαλκοῖς καὶ λιθίνοις δημιουργή-
 μασιν, ἃ φθορὰς μὲν ὁμοίως δέχεται καὶ ἐπιχρώσεις,
 αἰσθητέως δὲ πάσης φύσει καὶ συνέσεως ἐστέρηται.
 περὶ μὲν οὖν τῶν τιμωμένων ζώων ταῦτα δοκιμάζω
 μάλιστα τῶν λεγομένων. 15

77. Στολαὶ δ' αἱ μὲν Ἰσιδος ποικίλαι ταῖς βα-
 φαῖς (περὶ γὰρ ὕλην ἢ δύναμιν αὐτῆς πάντα γιγνο-
 μένην καὶ δεχομένην, φῶς σκότος, ἡμέραν νύκτα,
 πῦρ ὕδωρ, ζωὴν θάνατον, ἀρχὴν τελευτήν). ἡ δ'
 Ὀσίριδος οὐκ ἔχει σκιὰν οὐδὲ ποικιλμὸν, ἀλλ' ἐν 20
 D ἀπλοῦν τὸ φωτοειδές· ἄκρατον γὰρ ἢ ἀρχὴ καὶ ἀμιγρὲς
 τὸ πρῶτον καὶ νοητόν. ὅθεν ἅπαξ ταύτην ἀναλα-
 βόντες ἀποτίθενται καὶ φυλάττουσιν ἄόρατον καὶ
 ἄψανστον. ταῖς δ' Ἰσιακαῖς χρῶνται πολλάκις· ἐν

3 χρόαις*: χροαῖς 8 κάλλους τ' Papabasilii coll.
 Plat. Phaedr. p. 251b: ἄλλως τε 9 ὅτῳ Marklandus: ὅπως
 τὸ Benthleius: τό τε 10 Ἡράκλειτον] Mullach. 1 p. 323
 11 χαλκοῖς Salmasius: χαλκείοις 12 πηρώσεις Emperius
 22 ταύτην Marklandus: ταῦτα 24 ταῖς δ' Ἰσιακαῖς idem:
 τοῖς δ' Ἰσιακοῖς

χρήσει γὰρ τὰ αἰσθητὰ καὶ πρόχειρα ὄντα πολλὰς
ἀναπτύξεις καὶ θείας αὐτῶν ἄλλοτ' ἄλλως ἀμειβο-
μένων δίδωσιν. ἡ δὲ τοῦ νοητοῦ καὶ εἰλικρινοῦς καὶ
ἀπλοῦ νόησις ὥσπερ ἀστραπὴ διαλάμψασα τῆς ψυχῆς
5 ἄπαξ ποτὲ θιγεῖν καὶ προσιδεῖν παρέσχε. διὸ καὶ
Πλάτων καὶ Ἀριστοτέλης ἐποπτικὸν τοῦτο τὸ μέρος
τῆς φιλοσοφίας καλοῦσιν, ὥς οἱ τὰ δοξαστὰ καὶ μικτὰ
καὶ παντοδαπὰ ταῦτα παραμειψάμενοι τῷ λόγῳ, πρὸς Ε
τὸ πρῶτον ἐκείνο καὶ ἀπλοῦν καὶ ἄνυλον ἐξάλλον-
10 ται, καὶ θιγόντες ἀπλῶς τῆς περὶ αὐτὸ καθαρᾶς ἀλη-
θείας οἶον ἐντελῆ τέλος ἔχειν φιλοσοφίαν νομίζουσι.

78. Καὶ τοῦθ' ὅπερ οἱ νῦν ἱερεῖς ἀφοσιούμενοι
καὶ παρακαλυπτόμενοι μετ' εὐλαβείας ὑποδηλοῦσιν,
ὥς ὁ θεὸς οὗτος ἄρχει καὶ βασιλεύει τῶν τεθνη-
15 κόντων οὐχ ἕτερος ὢν τοῦ καλουμένου παρ' Ἑλλήσιν
Ἄιδου καὶ Πλούτωνος, ἀγνοούμενον ὅπως ἀληθὲς
ἐστι, διαταράττει τοὺς πολλοὺς ὑπονοοῦντας ἐν γῇ
καὶ ὑπὸ γῆν τὸν ἱερὸν καὶ ὅσιον ὥς ἀληθῶς Ὅσιριν
οἰκεῖν, ὅπου τὰ σώματα κρύπτεται τῶν τέλος ἔχειν F
20 δοκούντων. ὁ δ' ἐστὶ μὲν αὐτὸς ἀπωτάτω τῆς γῆς
ἄχραντος καὶ ἀμίαντος καὶ καθαρὸς οὐσίας ἀπάσης
φθορὰν δεχομένης καὶ θάνατον. ἀνθρώπων δὲ ψυχὰς
ἐντανθοῖ μὲν ὑπὸ σωμαίων καὶ παθῶν περιεχομέναις
οὐκ ἐστὶ μετουσία τοῦ θεοῦ, πλὴν ὅσον δυνείρατος

2 αὐτῶν Holwerda: αὐτῶν 4 ἀπλοῦ Emperius: ἀγίου
τῇ ψυχῇ Marklandus 5 παρέσχε Bentleius: προσέσχε
6 Πλάτων] Symp. p. 210a 7 ὥς οἱ] καὶ ὅσοι Halmsius
10 ἀπλῶς R: ἄλλως 11 ἐντελῇ] ἐν τελετῇ R φιλοσοφίας R
17 διαταράττει X: διαταράττειν 23 ἐντανθοῖ] ἐντανθὶ
Holwerda

ἀμανροῦ θιγεῖν νοήσει διὰ φιλοσοφίας· ὅταν δ' ἀπολυθεῖσαι μεταστῶσιν εἰς τὸ ἀειδὲς καὶ ἀόρατον 383 καὶ ἀπαθὲς καὶ ἀγνόν, οὗτος αὐταῖς ἡγεμῶν ἐστι καὶ βασιλεὺς ὁ θεός, ὡς ἂν ἐξηρημέναις ἀπ' αὐτοῦ καὶ θεωμέναις ἀπλήστως καὶ ποθούσαις τὸ μὴ φατὸν 5 μὴδὲ ρητὸν ἀνθρώποις κάλλος· οὗ τὴν Ἴσιν ὁ παλαιὸς ἀποφαίνει λόγος ἐρῶσαν ἀεὶ καὶ διώκουσαν καὶ συνοῦσαν ἀναπιμπλάναι τὰ ἐνταῦθα πάντων καλῶν καὶ ἀγαθῶν, ὅσα γενέσεως μετέσχηκε. ταῦτα μὲν οὖν οὕτως ἔχει τὸν μάλιστα θεοῖς πρόποντα 10 λόγον.

79. Εἰ δὲ καὶ περὶ τῶν θυμιωμένων ἡμέρας ἐκάστης εἰπεῖν, ὥσπερ ὑπεσχόμεν, ἐκεῖνο ἂν διανοηθεῖη τις πρότερον, ὡς ἀεὶ μὲν οἱ ἄνδρες ἐν 15 Β σπουδῇ μερίστη τίθενται τὰ πρὸς ὑγίειαν ἐπιτηδεύματα, μάλιστα δ' ἐν ταῖς λειτουργίαις καὶ ταῖς ἀγνεύαις καὶ διαίταις οὐχ ἥττον ἐστι τοῦ ὁσίου τὸ ὑγιεινόν. οὐ γὰρ ὥντο καλῶς ἔχειν οὔτε σώμασιν οὔτε ψυχαῖς ὑπούλοις καὶ νοσώδεσι θεραπέυειν τὸ καθαρὸν καὶ ἀβλαβὲς πάντῃ καὶ ἀμίαντον. 20 ἐπεὶ τοίνυν ὁ ἀήρ, ᾧ πλεῖστα χρώμεθα καὶ σύνοεσμεν, οὐκ ἀεὶ τὴν αὐτὴν ἔχει διάθεσιν καὶ κρᾶσιν, ἀλλὰ νύκτωρ πυκνοῦται καὶ πιέζει τὸ σῶμα καὶ συνάγει τὴν ψυχὴν εἰς τὸ δύσθυμον καὶ πεφροντι- C κὸς οἶον ἀχλυώδη γιγνομένην καὶ βαρεῖαν, ἀναστάντες 25 εὐθύς ἐπιθυμιῶσι ρητίνην, θεραπεύοντες καὶ καθαί-

4 ὡς ἂν ἐξηρημέναις W: ἐξηρημέναις ὡς ἂν 6
 ρητὸν] ὄρατὸν W 8 πάντων] πάντα W 13 ἂν *
 15 ὑγίειαν *: ὑγείαν 16 δ' ἐν Marklandus: δὲ 17
 ἐστι *: ἐστι τουτὶ

ροντες τὸν ἀέρα τῇ διακρίσει καὶ τὸ σύμφυτον τῷ
 σώματι πνεῦμα μεμαρασμένον ἀναρριπίζοντες, ἐχού-
 σης τι τῆς ὁσμῆς σφοδρὸν καὶ καταπληκτικόν. αὐτοῖς
 δὲ μεσημβρίας αἰσθανόμενοι σφόδρα πολλὴν καὶ
 5 βαρεῖαν ἀναθυμίασιν ἀπὸ γῆς ἔλκοντα βίᾳ τὸν ἥλιον
 καὶ καταμιγνύοντα τῷ ἀέρι, τὴν σμύρναν ἐπιθυμιῶσι.
 διαλύει γὰρ ἡ θερμότης καὶ σκίδνησι τὸ συνιστά-
 μενον ἐν τῷ περιέχοντι θολερὸν καὶ ἰλυῶδες. καὶ
 γὰρ οἱ ἱατροὶ πρὸς τὰ λοιμικὰ πάθη βοηθεῖν δοκοῦσι
 10 φλόγα πολλὴν ποιοῦντες ὥς λεπτύνουσιν τὸν ἀέρα·
 λεπτύνει δὲ βέλτιον, ἐὰν εὐώδη ξύλα κάωσιν, οἷα D
 κυπαρίττου καὶ ἀρκεύθου καὶ πεύκης. Ἀκρωνα γοῦν
 τὸν ἱατρὸν ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τὸν μέγαν λοιμὸν εὐδοκι-
 μῆσαι λέγουσι, πῦρ κελεύοντα παρακάειν τοῖς νο-
 15 σοῦσιν· ὥνησε γὰρ οὐκ ὀλίγους. Ἀριστοτέλης δέ
 φησι καὶ μύρων καὶ ἀνθέων καὶ λειμώνων εὐώδεις
 ἀποπνοίας οὐκ ἔλαττον ἔχειν τοῦ πρὸς ἡδονὴν τὸ
 πρὸς ὑγίειαν, ψυχρὸν ὄντα φύσει καὶ παγετώδη τὸν
 ἐγκέφαλον ἡρέμα τῇ θερμότητι καὶ λειότητι δια-
 20 χεύσας. εἰ δὲ καὶ τὴν σμύρναν παρ' Αἰγυπτίοις
 βάλ καλοῦσιν, ἐξερμηνευθὲν δὲ τοῦτο μάλιστα φράζει
 τῆς ληρήσεως ἐκσκορπισμόν, ἔστιν ἣν καὶ τοῦτο μαρ-
 τυρίαν τῷ λόγῳ τῆς αἰτίας δίδωσιν.

80. Τὸ δὲ κῦφι μῆγμα μὲν ἑκκαίδεκα μερῶν E
 25 συντιθεμένων ἐστί, μέλιτος καὶ οἴνου καὶ σταφίδος
 καὶ κυπείρου, ῥητίνης τε καὶ σμύρνης καὶ ἀσπαλάθου

6 καταμιγνύοντα X: καταμιγνύοντες
 Iablonskii 24 μερῶν Emperius: μῶν
 κυπέρου

21 βάλ] σάλ
 26 κυπείρου*:

καὶ σεσέλεως, ἔτι δὲ σχίνου τε καὶ ἀσφάλτου καὶ
 θρύου καὶ λαπάθου, πρὸς δὲ τούτοις ἀρκευθίδων
 ἀμποῖν (ὧν τὴν μὲν μείζονα τὴν δ' ἐλάττονα καλοῦσι)
 καὶ καρδαμώμου καὶ καλάμου. συντίθενται δ' οὐχ
 ὅπως ἔτυχεν, ἀλλὰ γραμμάτων ἰερῶν τοῖς μυρεψοῖς, 5
 ὅταν ταῦτα μιγνύωσιν, ἀναμιγνωσκομένων. τὸν δ'
 ἀριθμόν, εἰ καὶ πάννυ δοκεῖ τετραγώνος ἀπὸ τετρα-
 F γώνου καὶ μόνος ἔχων τῶν ἴσων ἰσάκεις ἀριθμῶν
 τῷ χωρίῳ τὴν περίμετρον ἴσην ἀγαγέσθαι προση-
 κόντως ἐλάχιστα ῥητέον εἰς γε τοῦτο συνεργεῖν, ἀλλὰ 10
 τὰ πλεῖστα τῶν συλλαμβανομένων ἀρωματικὰς ἔχοντα
 δυνάμεις γλυκὺ πνεῦμα καὶ χρηστὴν μεθίησιν ἀνα-
 θυμίασιν, ὅφ' ἧς ὁ τ' ἀἷρ τρεπόμενος καὶ τὸ σῶμα
 διὰ τῆς πνοῆς κινούμενον λείως καὶ προσηνῶς ὑπνοῖ
 τε καὶ κρᾶσιν ἐπαγωγὸν ἴσχει καὶ τὰ λυπηρὰ καὶ 15
 σύντονα τῶν μεθημερινῶν φροντίδων ἄνευ μέθης
 οἷον ἄμματα χαλᾷ καὶ διαλύει· καὶ τὸ φαντα-
 384 στικὸν καὶ δεκτικὸν ὀνειρῶν μόριον ὥσπερ κά-
 τοπτρον ἀπολεαίνει καὶ ποιεῖ καθαρώτερον οὐδὲν
 ἥττον ἢ τὰ κρούματα τῆς λύρας, οἷς ἐχρῶντο πρὸ 20
 τῶν ὑπνῶν οἱ Πυθαγόρειοι, τὸ ἐμπαθὲς καὶ ἄλογον
 τῆς ψυχῆς ἐξεπάρχοντες οὕτω καὶ θεραπεύοντες. τὰ
 γὰρ ὁσφραντὰ πολλάκις μὲν τὴν αἴσθησιν ἀπολεί-
 πουσιν ἀνακαλεῖται, πολλάκις δὲ πάλιν ἀμβλύνει
 καὶ κατηρεμίζει διαχεομένων ἐν τῷ σώματι τῶν 25

8 τῶν ἴσων — ἀριθμῶν W: τὸν ἴσον — ἀριθμόν 9
 ἀγαγέσθαι] ἀγαπᾶσθαι W 10 ἀλλὰ τὰ Marklandus: ἔμα
 14 λείως R: δεῖ ὥς προσηνῶς M: πρὸς ἡμᾶς ὑπνοῖ τε
 καὶ *: ὑπνιούται καὶ. cf. p. 383b

ἀναδομάτων ὑπὸ λειότητος· ὥσπερ ἔνιοι τῶν ἱατρῶν
τὸν ὕπνον ἐγγίγνεσθαι λέγουσιν, ὅταν ἡ τῆς τρο-
φῆς ἀναθυμιάσις οἷον ἔρπουσα λείως περὶ τὰ σπλάγ-
χνα καὶ ψηλαφῶσα ποιῇ τινα γαργαλισμὸν. τῷ δὲ B
5 κῦφι χρῶνται καὶ πώματι καὶ κράματι· πινόμενον
γὰρ δοκεῖ τὰ ἐντὸς καθαίρειν, *** χρῆ μαλακτικόν.
ἄνευ δὲ τούτων ῥητίνη μὲν ἐστὶν ἔργον ἡλίου καὶ
σμύρνα πρὸς τὴν εἴλην τῶν φυτῶν ἐκδοκρύντων.
τῶν δὲ τὸ κῦφι συντιθέντων ἐστὶν ἃ νυκτὶ χαίρει
10 μᾶλλον, ὥσπερ ὅσα πνεύμασι ψυχροῖς καὶ σκιαῖς καὶ
δρόσοις καὶ ὑγρότησι τρέφεσθαι πέφυκεν. ἐπεὶ τὸ
τῆς ἡμέρας φῶς ἐν μὲν ἐστὶ καὶ ἀπλοῦν καὶ τὸν
ἥλιον ὁ Πίνδαρος ὁρᾷσθαί φησιν ἑρήμας δι' αἰθέρος·
ὁ δὲ νυκτερινὸς ἀῆρ κράμα καὶ σύμμιγμα πολλῶν
15 γέρονε φώτων καὶ δυνάμεων, οἷον σπερμάτων εἰς C
ἐν ἀπὸ παντὸς ἄστρου καταρρεόντων. εἰκότως οὖν
ἐκεῖνα μὲν ὡς ἀπλᾶ καὶ ἀφ' ἡλίου τὴν γένεσιν ἔχοντα
δι' ἡμέρας, ταῦτα δ' ὡς μικτὰ καὶ παντοδαπὰ ταῖς
ποιότησιν ἀρχομένης νυκτὸς ἐπιθυμιῶσι.

1 ἀναδομάτων *: ἀναλωμάτων 4 ποιῇ Marklandus:
ποιεῖ 6 lacuna 8—9 litt. in E χρῆ] χρῆμα R 8
σμύρνα Squirius: σμύρναν εἴλην R: σελήνην 13 Πίν-
δαρος] Olymp. I 6 ἐρήμας Pindarus: ἐρήμης

CORRIGENDA

In textu p. 83, 16 *στρατευόμενον* (Kurtz, Miscellen. Leipz. 1888. quam dissertationem bibliopola meus Erlangensis absoluto fere opere misit) p. 98, 6 *προπεσών* cum Aldina (idem) p. 118, 6 *εἶχεν* (idem: *ἔχειν*) 143, 21 *λέγοντος* *πλείω*, *ἐγέλασε* (idem) 156, 26 *βλάπτωμεν* 170, 7 *εἶπέ* 172, 16 *βούβονται* 195, 9 *αὐτοῦς* 238, 12 *προέχοντος* (: *προέχοντο*)

coniecturam

247, 16

θρίαμβοι

In Adnotatione ad p. 26, 20 scr. vid. *συμπαίζοντας* pro *οὐ παίζοντας*, eodem sensu quo dicitur *συμπαιγμός* et *συμπαιγνία* p. 118, 15 *διακωλύσειν* Kurtz 220, 21 *ἀπίασιν* Cobetus 231, 28 *φιλονικίας*? 236, 23 malim *αὐτῆς* 239, 22 *Θηβῶν*? 252, 26 *ἀπὸ ταῦτομάτου*? 265, 5 *Αἰβίος*] 288, 21 *Φητιωλέων* 342, 9 *διοσημίας* et 343, 23 *διοσημῶν* dat codex E 410, 18 *μαρακάνδαν τοῖς* 428, 24 *κατὰ τὸ Emperius: καὶ τὸ* 443, 15 *δεδυκνίας ἐξώρως* idem 453, 4 *προσέχονται* Bruhn

Monendum denique est coniecturas quasdam, velut p. 156, 6 *ταῦρον ἔφη* sqq. p. 395 b *παῖξαι* pro *πέμψαι* cett. me multo ante Car. Schmidtum et Ev. Bruhnum iam protulisse

Primi voluminis errores in locis laudatis omnes a Herchero orti corrigantur ita: X 210 (p. 39, 3) Nauck p. 499 (p. 82, 1) id. p. 697 (p. 140, 20) A 653 (p. 161, 20) Eur. Phoen. 1682 (p. 174, 22) p. 215 e (p. 203, 24) Nauck p. 524 (p. 205, 3) Stob. XXXIII, 9 (p. 218, 10) Stob. XIX, 7 (p. 218, 21) Nauck p. 251 (p. 228, 22) id. p. 697 (p. 239, 9) Eur. Phoen. 524 (p. 307, 9) Nauck p. 508 (p. 309, 11)

Ceterum in *δευτέραις φροντίσι* quae aut a me observata aut ab aliis ad primum volumen pertinent addenda et corrigenda ac multa alia, quae sine ulla dubitatione ad reliqua volumina pertinebunt, ea omnia sub unum conspectum multo et commodius et accuratius in ultima praefatione indicata erunt.

B. G. Teubners

Schulausgaben griechischer und lateinischer Schriftsteller mit deutschen Anmerkungen.

	<i>M. A.</i>		<i>M. A.</i>
Aeschylus' Agamemnon v. ...	2.25	Cicero de finibus bonorum v. ...	2.70
Pericles v. ...	1.20	... v. ...	—
Platon'schen v. ...	1.80	... v. ...	—
do. — v. ...	1.20	Laelius v. Lahmeyer. 4. Aufl.	—60
Aristophanes, die Wolken v. Teuffel.		— v. Meissner	—60
2. Aufl. von Kaehler.	2.70	de legibus von Du Mesnil	3.90
Arrian's Anabasis v. Abicht. I. Heft			
— II. Heft			1.20
Buchholz, Anthologie. I. 4. Aufl.			2.10
do. — II. 8. Aufl.			2.25
Caesar de bello Gallico von			
Doberenz. 8. Aufl.	2.25	7. Aufl. v. Blafs	1.20
— de bello civili von Doberenz.		— do. — II. Heft. I. Abth. 5. Aufl.	1.50
5. Aufl.	2.40	— do. — II. Heft. II. Abth. 4. Aufl.	1.80
Chrestomath. Cicero's von Lüders.		Euripides v. Kinkel. I. Phoenissae	—75
2. Aufl.	2.70	— von Wecklein. I. Medea. 2. Aufl.	1.80
Cicero de oratore v. Piderit. Cpl.		— II. Iphigenia in Tauris.	
5. Aufl.	4.50	2. Aufl.	1.50
Einzelne: Buch I & 1.80. Buch		— III. Bacchen	1.50
II u. III.	1.60	— IV. Hippolytus.	1.50
— partitiones orator. v. Piderit	1.—	Herodot v. Abicht. I. Band. I. Heft	
— Brutus von Piderit. 2. Aufl.	2.25	Buch I. 4. Aufl.	1.80
— Orator von Piderit. 2. Aufl.	2.—	— do. — I. Band. II. Heft.	
— Reden:		Buch II. 3. Aufl.	1.50
— für Plancius v. Köpke. 3. Aufl.	1.20	— do. — II. Band. I. Heft.	
— für Sestius von Koch. 2. Aufl.	1.—	Buch III. 3. Aufl.	1.50
— für Roscius v. Richter. 3. Aufl.		— do. — II. Band. II. Heft.	
v. Fleckeisen.	—90	Buch IV. 3. Aufl.	1.50
— für Milo v. Richter. 3. Aufl.		— do. — III. Band. Buch V	
v. Eberhard	—90	und VI. 3. Aufl.	1.80
— für Murena von Koch. 2. Aufl.		— do. — IV. Bd. Buch VII. 3. Aufl.	1.80
von Landgraf.	—90	— do. — V. Bd. Buch VIII u. IX.	
— für Sulla von Richter. 2. Aufl.		3. Aufl.	1.80
von Landgraf.	—75	Homer's Odyssee von Ameis u. Hentze.	
— gegen Verres. IV. Buch von		I. 1. (Ges. I—VI.) 8. Aufl.	1.35
Richter. 3. Aufl. v. Eberhard	1.50	— do. — I. 2. (VII—XII.) 8. Aufl.	1.35
— do. — V. Buch. von Richter.		— do. — II. 1. (XIII—XVIII.) 7. Aufl.	1.35
2. Aufl. von Eberhard	1.20	— do. — II. 2. (XIX—XXIV.) 6. Aufl.	1.35
— Catullinar. Reden von Richter.		— do. — Anhang. 1. Heft. 3. Aufl.	1.50
5. Aufl. v. Eberhard	1.—	— do. — do. 2. Heft. 3. Aufl.	1.20
— für Marcellus etc. v. Richter.		— do. — do. 3. " 2. Aufl.	1.20
3. Aufl. von Eberhard	—90	— do. — do. 4. " 2. Aufl.	1.20
— divinitio in Caecil. v. Richter		— do. — do. 1. 1. 4. Aufl.	—90
2. Aufl. v. Eberhard	—45	— do. — I. 2. 3. Aufl.	—90
— I. u. II. Philippische Rede		— do. — I. 3. 3. Aufl.	1.20
v. Koch. 2. Aufl. v. Eberhard	—90	— do. — I. 4. 3. Aufl.	1.20
— für Archias v. Richter. 3. Aufl.		— do. — II. 1. 2. Aufl.	1.20
v. Eberhard	—45	— do. — II. 2. 2. Aufl.	1.20
— üb. d. Imperium d. Pompeius		— do. — II. 3. 2. Aufl.	1.20
v. Richter. 3. Aufl. v. Eberhard	—60	— do. — II. 4. 2. Aufl.	1.50
— Briefe von Frey. 4. Aufl.	2.25	(Jedes Heft à 3 Gesänge.)	
— Tusculanen v. Heine. 3. Aufl.		— do. — Anhang. 1. Heft 2. Aufl.	1.50
I. Heft. lib. I. II.	1.20	— do. — Anhang. 2. Heft. 2. Aufl.	1.50
II. Heft. lib. III—V	1.50	— do. — Anhang. 3. Heft. 2. Aufl.	1.80
— de officiis von v. Müller.	2.25	— do. — Anhang. 4. Heft. 2. Aufl.	1.20
— de natura deorum v. Goethe.	2.40	— do. — Anhang. 5. Heft.	1.20
— Cato maior v. Meissner. 3. Aufl.	—60	— do. — Anhang. 6. Heft.	1.50

1111 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

CATALOGUED

N.4

"A book that is shut is but a block"

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY

GOVT. OF INDIA
Department of Archaeology
NEW DELHI.

Please help us to keep the book
clean and moving.